

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Časopis pro zbožné spolky, bratrstva a katolíky vůbec.

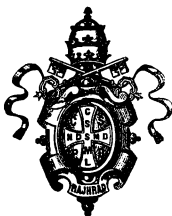

S povolením duchovní vrchnosti pořádá

P. Petr Hlobil,

benediktin rajhradský.

Ročník padesátý. 1916.

V BRNĚ.

Tiskem a nákladem papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

OBSAH:

Básně.

	Str.		Str.
A. M. Kadlčáková	33	M. D.	7
37, 41, 46, 49, 54, 79, 88, 97, 102, 109,		26,	
114, 116, 123, 129, 134, 140, 147, 155, 167,		K. Polenský	161
177 199, 207, 225, 246, 257, 266, 270, 276,		173, 181, 189, 204, 220, 225, 231, 235, 240,	
289, 298, 303, 309, 316, 327, 330, 339, 352,		249, 257, 279, 335.	
357, 363.		Fr. Kuřina-Blatnický	193
Jar. St. Pavlík	2	P. V.	214
14, 21, 65.		229,	

Četba dějepisná a poučná.

Sv. Martin. K 1600. narozeninám svě- tovým podává Fr. Janovský	3	Povídka o Štědrém večeru. (Dr. P. Ho- donský)	35
38, 70, 186.		Blahodárné působení „Sdružení oběta- vých duší“	102
Blahoslavený Ondřej Bobola a světová válka	14	Obět lásky. (Fr. Janovský)	119
Pozdrav nejsv. Srdci nejmilejší (Dr. Rud. Zháněl)	21	Dr. Jan Nep. rytíř z Nussbaumů, slavný lékař a vzorný křesťan. (Podává Frant. Janovský)	214
Jiří Belanger. (Jan Tagliaferro)	27	234, 279, 316,	
56, 89, 123, 134, 177, 208, 249, 270, 309, 343, 380.		Svatý Štěpán, prvomučenník. (Ignát Zháněl) 354.	
Stáří čili životem vzhůru. (Boh. Kyselý)	29,		
60, 85, 117, 150, 205, 234, 339, 371.			

Četba povzbuzující k pobožnosti.

Nazvali jméno Ježíš. (Ig. Zháněl)	10	Já jsem pastýř dobrý. (Ig. Zháněl)	139
Pozdrav nejsv. Srdci nejmilejší (Dr. Rud. Zháněl)	21	Slavnost Letnic. (Ig. Zháněl)	162
Sv. Otec Benedikt XV. a Apoštolát mod- litby. (Fr. P.)	34	Srdce Ježíšovo, trpělivé a mnohého sli- tování (P. Rud. Rozkošný T. J.)	167
O zrnu hořčicném. (Ig. Zháněl)	41	Věřím (Ig. Zháněl)	196
Srdce Ježíšovo, v němž jsou všechny po- klady moudrosti a vědomosti. (P. Rud. Rozkošný T. J.)	50	Srdce Ježíšovo mnohého milosrdenství. (P. Rud. Rozkošný T. J.)	226
O utrpení Páně. (Ig. Zháněl)	66	Umění modlití se. (Fr. Schwarzner)	239
Čítel B. Srdce Páně ve škole P. Marie (B. J. M. Černý T. J.)	80	264, 299, 327, 358.	
141, 174, 194, 267, 331, 363.		Přivedli k Ježíšovi hluchoněmého. (Ig. Zháněl)	240
Srdce Ježíšovo, v němž přebývá veškerá plnost Božství (P. Rud. Rozkošný T. J.)	98	Pozdraven buď sv. kříži. (Ig. Zháněl)	258
Vstátl Pán právé. (Ig. Zháněl)	109	Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky. (P. Rud. Rozkošný T. J.)	290
		Malý tělem, velký duchem. (Ig. Zháněl)	303
		Svátek Všech svatých. (Ig. Zháněl)	322

Hlavní úmysly.

	Str.		Str.
V lednu: Království ardece Ježíšova v rodinách	32	V červenci: Zahojení ran nynější válkou způsobených	224
V únoru: Svatý Otec náš, papež Benedikt XV.	64	V srpnu: Blahořečení ctih. kněze Colombiera	256
V březnu: Naši vojíní ranění, nemocní, zajatí a padlí	96	V září: Katolické spolky naší mládeže	288
V dubnu: Vdovy a sirotci po padlých vojínech	128	V říjnu: Rozšíření Apoštolátu modlitby mezi kněžími	320
V květnu: Rozšíření pobožnosti růžencové	160	V listopadu: Ubohé duše v očistci	352
V červnu: Pobožnost k nejsv. Svátosti oltářní	192	V prosinci: Obrácení moslemů na víru katolickou	384

O křesťanských záležitostech.

Jeho Eminence ndp. kardinal František Sal. Bauer zemřel	1	Sadiris rybář, obrázek z missií na Ceylonu	115
Obrázky z katol. missií (podává Max Weinberger)	18	Štěstí neštěstí	146
46, 107, 144, 181, 211, 246, 276, 300, 336, 368.		Nový ndp. biskup brněnský Norbert Klein	322

Různé zprávy a drobnosti.

Různé zprávy (sbíral Ig. Zháňel)	32	Děkuvzdání	96
93, 127, 156, 190, 220, 254, 286, 319, 349, 384.		128, 160, 192, 224, 256, 288, 320, 352.	
		Četná vyobrazení.	

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník L.

Vychází počátkem každého měsíce.

LEDEN 1916.

Ó Ježíši, budiž králem nejen všech věřících, nýbrž i synů marnotratných! Budiž králem těch, jež bludné mínění oklamalo nebo rozkol odtrhl! Budiž králem těch, kdož dli ve staré pověře pohanště! Panuj a vládni o Ježíši ve všech rodinách křesťanských!

Jeho Eminence ndp. kardinál František Sal. Bauer zemřel.

Zprávu tuto smutnou podáváme čtenářům našim hned na počátku tohoto ročníku na vděčnou památku mecenáše našeho.

Zalkala katolická Morava. Jednoho z nejlepších její synů není více. Smutně rozezvučela se hraná zvonů staroslavného Olomouce a zvěstovala, že nejdůstojnější arcipastýř moravský Jeho Eminence pan kardinál František Sal. Bauer odevzdal dle vůle Boží šlechetnou duši Soudci věčnému. Zprávy o nemoci pana kardinála a vážném stavu jeho sice připravovaly veřejnost na možnou katastrofu. Ale přece působí zvěst o skonu jeho nehlubší bol a smutek. Vždyť s kardinálem Bauerem odchází vysoce významná osobnost, jejíž život a práce byla spjata s oběma diecesemi Moravy: brněnskou i olomouckou.

Nemožno nám v úzkém rámci stěsnati vyličení činnosti a zásluh zesnulého. Bylo by třeba k tomu knihy. O zesnulém možno říci: Facta loquuntur — Skutky mluví! — Skutky tyto vryly jméno kardinála Bauera do dějin Moravy nehynoucím písmem. Byl důstojným nástupcem svatého Metoděje, byl dobrým pastýřem, byl učitelem výborným a otcem lidu svého dobrotivým.

Vzešel z chudého rodu — kolébka jeho stála v prostém mlýně v Hrachovci na Moravě, kde užírl světlo světa 26. ledna 1841, tedy téměř před 75 roky. Postupoval po stupních církevních hodností, až dosáhl nejvyšší důstojnosti, byv ozdoben purpurem kardinálským. Byly to jeho osobní schopnosti, hluboké nadání, důmysl a prozíravost, které dovedly ho až na stolec metropolitní.

Nezapomenutelnou zůstane všem, kdož měli štěstí setkat se s kardinálem Bauerem, jeho milá, získávající osobnost. Vždy vážný, mírný, otcovsky laskavý získal hned každého. A když na visitačních cestách mluvil k lidu, když rozvíjel hluboké, vzácné myšlenky, podmaňoval každého a po letech z paměti znali prostí lidé i inteligenti zrna pravdy, která padla na úrodnou půdu jejich duší. Reči jeho svědčily o důkladné přípravě a byly pravými perlami řečnictví.

Byl štědrým podporovatelem a mecenášem umění i vědy. Krásná přestavba brněnského dómu byla předmětem jeho dlouholeté péče. Stavba brněnského alumnátu, četné stavby v Olomouci i v celé metropoli měly v zesnulém vždy dobrého rádce a štědrého příznivce. Hmotně podporoval četné vědecké spolky a podniky.

Poměr ke kněžstvu i věřícím byl vždy srdečný. Dvěře jeho residence byly každému otevřeny a nikdo neodcházel bez rady nebo pomoci. Když v arcipastýřské

diecesi nastaly neutěšené poněry, které víře a církvi byly na škodu, byl povolán tehdejší biskup brněnský Fr. Bauer, aby pevnou rukou se ujal řízení arcidiecese olomoucké. Apoštolskou vážností a láskou získal si brzy všeobecné přízně, vlny vnitřního neklidu se utišily, rozvinul se utěšený život.

Životní snahou kardinála Bauera bylo uspořádati a ujednotiti náboženské vyučování ve školách. Jeho dilem jest katechismus, který schválen a přijat byl na konferenci biskupů rakouských pro celou říši.

Dostalo se mu za zásluhy vysokých vyznamenání. Byl tajným radou Jeho Veličenstva, vyznamenán řádem císaře Leopolda a rytířským velkokřížem řádu císaře Františka Josefa. Arcibiskupem olomouckým byl jmenován Jeho Svatostí papežem a května 1904, kardinálem pak stal se 27. listopadu 1911. Knězem byl od roku 1863. Byl jako novosvěcenec kaplanem ve Vyškově, pak profesorem theologie v Olomouci a v Praze a zde ředitelem kněžského semináře. Dne 30. dubna 1882 jmenován od panovníka biskupem v Brně.

Platí o něm slova Sušilova, že srdce jeho každá z diecesí Moravy měla půl a každá měla srdce jeho celé. Proto také dnes se srdcem bolem naplněným spěchá v duchu katolický lid celé Moravy k rakvi svého velepastýře, aby vroucí modlitbou splatil dluh, kterým jest povinen za všechnu oteckou péči zesnulého. Byl lidu i kleru vzorem v životě i ve smrti. Zvláště k slzám dojemně působilo, když na smrtelném loži dal se slavným způsobem zaopatřiti a odprošoval všechny, komu snad ublížil. Po životě plném zásluh odevzdal duši svoji do vůle Nejvyššího. Kež Bůh jest jemu milostivým soudcem a štědrým odplatitelem!

Pohřeb konal se co nejslavněji v Olomouci dne 29. listopadu m. r., jehož se účastnili mimo pana arcivévody Leopolda Salvatora nejvyšší duchovní i světské úřady, veliké množství duchovenstva a věřícího lidu. Budiž vznešenému knížeti církevnímu vděčná památka.

Jarolím St. Pavlík.

Zora nebes.

Zoro nevýslovné krásy,
šťastná poselkyně spásy,
lid, jenž ve tmách noci sedí,
k Tobě s důvěrou dnes hledí.

Pohlť vše ve své pěny
hříchu proud chce rozbouřený,
avšak hned své vlny stíší,
archu kol když přejít slyší.

Zdrávas rouno Gedeona,
na němž rosa divy koná;
kalné vlny hřích kol stíká,
tebe však se nedotýká.

Tobě panny vavřín vjíjí
vítězný, neb had se svíjí
pod tvou nohou, přemožený
silou zaslíbené ženy.

Slyš, ó Matko smilování
naši prosbu, naše lkání,
dábla, jenž nám zhoubu strojí,
zažeň u vítězném boji.

Buďtež tobě chvalné zpěvy,
narozený z čisté děvy,
chvála věčná tvému Otci,
chvála Duchu stejné moci.

Sv. Martin.

K 1600. narozeninám světcovým podává Fr. Janovský.

„Chvalme muže slavné“. Sir. 44, 1.

„Chvalme muže slavné a otce naše v pokolení jejich. Mnohou slávu způsobil jim Pán velebností svou od věku. Byli panující ve vlastech svých lidé velící mocí, a opatrností svou obdaření... V pokoleních národa svého slávy došli a za dnů svých měli chválu... Těla jejich v pokoji pochována jsou, a jméno jejich živo jest od národa až do národa. Moudrost jejich ať vypravují lidé a chválu jejich ať zvěstuje shromáždění.“ Sir. 44.

Poslušní této výzvy Ducha svatého, zapsané u moudrého Sirachovce, chápeme se péra, abychom napsali chvalořeč o sv. biskupu Martinovi, jelikož právě letošního roku je tomu 1600 let, co se veliký ten světec narodil. Jaké to vzácné jubileum!

*

Sv. Martin, biskup a vyznavač, otec řeholníků, druhdy statečný vojn, převeliký dobrodinec starých Gallů (nynějších Francouzů), srostl s dějinami francouzskými a byl povždy pokládán ve Francii za perlu mezi biskupy, za hvězdu mezi mnichy, za muže Božího, za apoštola Francie. Je tam světcem nejoblíbenějším, zasvěceno mu tam přes 4000 chrámů; však i v naší drahé vlasti jest velmi oblíben; již sv. Vojtěch, druhý biskup pražský, šířil o nás čest a slávu jeho, a císař a král náš Karel IV., otec vlasti slavné paměti, přinesl z Francie část jeho sv. ostatků.

Věrně naplnil sv. Martin napomenutí Páně: „Viz, aby světlo, které jest v tobě, nebylo tmou.“ Luk. 11, 35; ont světlo oka svého, světlo duše své upřímnou, živou věrou stále obracel k Bohu, k Bohu nejsvětějšímu, hleděl si svatosti, byl s v a t ý m n a v o j n ě, s v ě t ě j š í m n a s t o l c i b i s k u p s k é m, n e j s v ě t ě j š í m n a l ů ž k u s m r t e l n ě m. Krásné se na něm osvědčilo slovo Ducha svatého: „Duše spravedlivých jsou v ruce Boží a nedotkne se jich muka smrti. Zdají se očím nemoudrých umíratí a pokládá

se vyjití jejich ze světa za trápení (t. j. za nešťastné), ale oni jsou v pokoji... Bůh zkusil jich, a shledal, že jsou hodni jeho. Jako zlato v peci zkusil jich a jako zápalnou obět přijal je. Stkví se budou spravedliví.“ Moudr. 3.

I.

Sv. Martin narodil se z pohanských rodičů roku 316 v městě S a b a r i i v Pannonii (v nynějších Uhrách, poblíž hranic rakousko-štyrských), vychován byl v Italii v P a v i i, kdež otec jeho byl ve vojsku římském vysokým důstojníkem. Synáček po přání otcově měl taktéž býti vojínem; ale prozířelost Boží vedla nevinné pachole do jiné školy než vojenské, vedla je do školy křesťanské. Hodnému synáčkovi líbila se bohoslužba křesťanská, v desátém roce vloudil se bez vědomí rodičů mezi katechumeny a cvičil se s nimi v pravdách sv. náboženství, aby mohl přijmouti sv. křest. Této milosti nemohl však tak brzy býti účasten. Otec provedl zatím svou; odcházejce za službou vojenskou do G a l l i e, vzal s sebou i syna, jenž jest vřaděn do jízdního pluku římského. Martin odevzdal se klidně do vůle Boží a sloužil ve vojenském šatě nejen císaři, ale i Kristu Pánu. V krásné duši jeho byla bázeň Boží tak pevně zakotvena, že zůstal ve své mravnosti neporušen přes všelikou pustotu a prostopášnost mnohých pohanských vojinů, stále pamatuje, že se má jednou státi křesťanem. Pod vojenským brněním bilo mu srdce plné lásky k Bohu a k bližnímu. Znáám jest jistě milý příběh Martinovy lásky křesťanské k ubohému, polonahému žebráku, s nímž se setkal u brány města A m i e n s u, jedn na koni. Ubohý žebrák zimou se třesa prosil kolemjdoucí za slitování. Sv. Martin rozdáv před tím všechny peníze a nemaje ničeho po ruce, šňal s ramenou svůj bílý vojenský plášť, rozdělil jej mečem na dvě a jednu polovici podal žebrákov. Někteří vojáci se tomu smáli, ale v noci zjevil se Martinovi

Pán Ježíš onou darovanou polovicí pláště přiděný, zjevil se mu provázen zástupem andělů a pravil přívětivě a vděčně: „Martin jsa ještě katechumenem, tímto rouchem mne přiděl.“

Ejhle, co učinil vojn za těžké, klopotné služby vojenské, nemaje ještě štěstí býti křesťanem, jehož nám již tolik let jest dopráno! Neměl tolikého povzbuzení a poučení, jakého se nám tak často a tak hojnou měrou dostává. Onť jediným pohledem na ubožáka pohnut jest k tak obětavému skutku milosrdenství; my kolikrát za den spatřujeme přerůzné ubožáky, a zůstáváme vůči nim tvrdými, nemilosrdnými. Sv. Martin dal ubohému žebráku polovici svého vojenského pláště, dal mu, čeho sám nezbytně potřeboval; my kolikrát neposkytneme ani z přebytku svého. Sv. Martin nedbal posměchu druhých vojnů; my abychom nedošli posměchu od druhých lehkovážných lidí, opomíjíme kolikráte skutky lásky, skutky živé víry, skutky sebezapření, jež by byly ke cti naší víře, ke cti Bohu, k naší spáse; jako bychom již neznali přísného výroku Páně: „Kdo by se styděl za mne a za řeči mé, za toho se bude stydět Syn člověka, když přijde v slávě své a Otce i svatých andělů.“ Luk. 9, 24.

*

Takovýchto vojnů, jako byl sv. Martin, věrných nejen císaři a své službě vojenské, nýbrž věrných též Bohu a své svaté víře, svému náboženství křesťanskému, tak věrných, že raději podstoupili smrt mučednickou, než by se byli zpronevěřili slibu křesťanůmu — takovýchto znamenitých vojnů bylo na sta a na tisíce ve vojsku římském, rozloženém v dalekých končinách světové té říše. Považme to a suďme, s jakým prospěchem to bylo na rozšíření křesťanství v tehdejších dobách, jakými vzácnými misionáři byli vojín takový, kolika pohanům zprostředkovali království Boží!

Církev svatá ctí celou řadu vojnů, mezi nimi čtyřicet vojnů mučedníků v armenském městě Sebaste, umučených za krutého císaře Licinia roku 320; že nechtěli modlám obětovati, jsou za kruté zimy svedeni, na za-

mrzlou vodní nádržku zavedeni, tam celou noc necháni až zmrzli. Ctíme 49 vojnů mučedníků, umučených za císaře Diokleciána v Římě kolem roku 300; ctíme sv. Mořice a celý jeho pluk, sv. Sebastiana, sv. Floriana, sv. Jiří a j. Vidno z toho, kolika velikými svěci vyznamenán stav vojenský, tak těžký a nebezpečný. Kolik svatosti a obětavosti vypěstováno mezi vojskem za nynější světové války! Nehynoucími díky jsme zavázáni všem těm chrabřým vojnům, kteří na obhájení naší drahé vlasti a v poslušnosti k našemu nejmladšímu císaři a králi Františku Josefovi prolili svou krev, obětovali svůj život, jakž jim kázala svatá přísaha, kterou před tváří Boží znova přísahali, než vytáhli do boje. My zajisté všichni smýšlíme jako kardinál arcibiskup kolínský Felix z Hartmannů, který dne 1. srpna 1915, jakožto ve výroční den světové války, v kolínském velechrámě, naplněném vojskem až do posledního místečka, sloužil za všechnu armádu slavnou pontifikální mši svatou, mezi níž po evangeliu promluvil tato slova:

„Moji milí vojnové! Tak vás mohu nazvat, jelikož jste mi všichni milí a drazí, nejen proto, že jste všichni vykoupeni krví Kristovou, nýbrž také, že jste statečně a obětavě prolévají svou krev za naší drahou vlast a že jste všichni odhodláni i poslední krupěj krve obětovati za naši otčinu. Ani vám nemůžeme s dostatek díky slovy vyjádřiti, že jste svými těly jako živou hradbou obklíčili naši domovinu proti zpuštění a zhoubě, jakouž válka s sebou přináší. Za to tím vroucnější, tím upřímnější dík ozývá se v srdci všech, tůk v srdci vašeho biskupa. A dík ten pudí mne, bych k vám při této slavné příležitosti několik slov promluvil.

Již uplynul celý rok, co zuří strašná světová válka; stála již nevy-slovitelné oběti na statcích a krvi, nesčetné mnoho mladých lidí padlo v síle a květu svých let na poli válečném. Jak mnohá matka oplakává smrt milovaného syna, jenž byl nadějí a útěchou jejího stáří; jak mnoho nedospělých dětí nařiká nad ztrátou dra-

hého otce, jenž byl jejich živitelem a vychovatelem! Proudý krve a slz již tekly v této válce, a přece jsme Bohu povinni vroucími díky; byťť až dosud s námi na východě i na západě,

jsme za to díky povinni milosti a dobrotě Boží. Když jsem před několika týdny měl příležitost blahopřáti našemu milovanému císaři k šťastnému obratu války na východě, ukázal císař

Svatá noc.

na moři i ve vzduchu. Ano, jestliže přes ohromnou přesilu našich nepřátel byli jsme dosud vítězi a jestliže s velikou důvěrou můžeme do budoucnosti hleděti vstříc rozhodnému vítězství,

rukou k nebesům a pravil s nejupřímnějším přesvědčením: „Bůh nám pomohl!“ Ano, Bůh nám pomohl. Proto chceme mu dnes všichni z hlubin srdce děkovati při mši svaté při pozdviho-

vání, děkovati za všchnu ochranu a pomoc, kteréž nám dosud dopřál. Tato pomoc a toto vítězství budtež však nám pobídkou, bychom neustali v modlitbě za další vítězství a mír. Čím déle tato válka trvá, tím vroucněji chceme se modliti k řediteli a k Bohu míru, pamětlivi slov Zalmistových: „Důvěřujte v Hospodina, vydejte před ním srdce své, Bůh jest naším spomocníkem na věky.“ Bůh tím spíše vyslyší naši modlitbu, čím věrněji plníme jeho zákon a zachováváme jeho svatá přikázání, čím bohumilejší život vedeme.“ Po té napomínal kardinál svých pozorných posluchačů, aby byli věrnými vojiny nejen svého císaře, nýbrž i věrnými vojiny Kristovými, statečnými ve vyznávání své víry, vytrvalými v boji proti pokušení, horlivými v modlitbě a v přijímání sv. svátostí, pak že zachovají neporušenou zbroj Kristovu, totiž milost posvěcující. Končil těmito slovy: „Následujte tudíž svého vůdce Ježíše Krista, jenž jde před vámi s křížem na rameně. Neste trpělivě všeliké ty oběti a námahy z lásky k Spasiteli, jenž za nás podstoupil smrt. Následujte Krista, a budete věrnými vojiny i svého krále, jenž se na vás může spolehnouti. Pak budete bojovati vítězné boje nejen pro zemi, nýbrž dobudete si jiného ještě království, jež jest větší a velkolepější než všechny říše pozemské — dobudete si věčného království nebeského.“

Tot věru i nám platí! Kéž se nám to podaří na přímluvu sv. Martina, jenž byl s v a t ý m n a v o j n ě, s v ě t ě j š í m v š a k n a s t o l c i b i s k u p s k é m.

II.

Po onom zázračném zjevu božského Spasitele nemeškal již déle zbožný vojn Martin, dal se pokřtiti, vystoupil ze služby vojenské, odebral se k sv. Hilariovi, biskupu v P i c t a v i u (nynější P o i t i e r s), věhlasnému to obháji katolické víry proti tehdejšímu zarputilým bludařům Arianům, kteří drze upírali božství Kristova. U sv. Hilaria zdokonalil se Martin ve vědách a etnostech křesťanských a došel u něho

takové obliby, že jej chtěl sv. biskup posvětit na jáhna, aby jej takto získal pro svou diecesi. Sv. Martin ve své skromnosti nepřijal zatím nabízené důstojnosti jáhenské, oblíbil si život mnišský, zbudoval po čase poblíž města T o u r s u klášter, shromáždil kolem sebe panické mladíky a žil s nimi podle rad evangelických tak dokonale, že se brzy o něm daleko široko mluvilo jako o světci a vykládalo se o zázracích, které konal ve jménu Božím.

Umřel katechumen beze křtu svatého; již měl býti pochován. Přišel k tomu sv. Martin, spatřil mrtvého, slyšel pláč a nárek nad ním. I pocítil v sobě účinek božského vnuknutí, rozkázal, jako druhdy prorok Eliseus, aby všichni odešli. Osaměv s mrtvým, padl na kolena a modlil se tak dlouho, až se duše do těla vrátila, až nebožtík vstal z mrtvých. Místo smutečních zpěvů pohřebních rozezvučely se radostné zpěvy díky a chvály.

Brzy potom šel sv. Martin kolem domu váženého měšťana Lupicina a slyšel nárek bědujícího zástupu. I ptá se, co se stalo. Oznámeno mu, že se oběsil jeden služebník rodiny Lupicinovy. Sv. Martin vstoupil do světnice, kde ležel oběšenec; poručil přítomným, aby odešli; modlil se nad nešťastníkem, až opět oživil.

Třetí vzkříšení vykonal světec, když byl již biskupem. Zemřel roku 371 biskup tourský Litorius; i nedalo kněžstvo, nedal lid jinak, než že Martin musí býti jejich biskupem; byla to věru i vůle Boží. Svolil tudíž náš milý světec, přijal převellebný ten úřad, přijal sv. svěcení, aby nyní na stolci biskupském byl ještě světějším, než jak byl na vojně. Ač vznešeným biskupem, zůstával i nadále pokorným, poníženým mnichem, příbytkem měl skrovnou celu, chudické nosil roucho, jenom skrovně požíval pokrmu a nápoje, oběstroval se obyčejně jenom chlebem a vodou. Tímto přísným, sebezapíravým životem svolával sv. Martin Boží pomoc a pozhánání na své práce apoštolské, na upewnění a rozšíření království Božího v Gallii, na posvěcení duší svých diecesanů, na obrácení dosavadních ještě pohanů.

Jako pastýř hledající ovce ztracené procházel biskup Martin s několika mnichy kraje sobě svěřené, hledaje pohanů, aby je vyučil ve sv. evangeliu, aby je odvrátil od neblahé modloslužby, aby je uvedl do ovčince Kristova. Kolikrát se octl v nebezpečnosti života, když kácel pohanské modly, podvracel modlářské oltáře; ale Bůh chránil svého věrného sluhy a oslavoval ho novými opět zázraky.

Kázal pohanům v městě Carnotum poblíž Paříže. Měl mnoho posluchačů. Přišla též plačící matka, nesouc v náručí mrtvého synáčka, a prosila úpěnlivě sv. Martina, by jí vzkřísil drahé dítě; bylať slyšela, že světec podobný zázrak již dvakrát učinil. K prosbám matčiným přidal i zástup posluchačů prosby své. I vida sv. Martin, že by práce jeho mezi tamějším lidem byla požehnanější, kdyby uviděli zázrak Boží, vzal mrtvého synáčka na ruce, poklekl a vzýval vroucně nejsvětější Trojici, volal nejsvětější jméno Ježíš, velezbožně se modlil, a když modlitbu dokonál, ožil mrtvé dítě. Z vděčnosti prosil všecek zástup za svatý křest. Jak byl potěšen sv. Martin!

*

Vůči svěřeným sobě křesťanům vedl si sv. Martin dle naučení a napomenutí, jež dal druhdy sv. apoštol národů, sv. Pavel, svým milým učedníkům a biskupům Timotheovi a Titovi; napsalť prvnímú: „Buď příkladem věřících v slovu, v obcování, v lásce, ve víře, v čistotě. Buď pilen napominání

a učení. Nezanedbávej milosti, která jest v tobě. Dej pozor na sebe i na učení, v tom trvej; nebo to čině, i sám sebe spasena učiníš, i ty, kteří tebe poslouchají.“ I. Tim. 4. „Člověče Boží, následuj spravedlnosti, pobožnosti, víry, lásky, trpělivosti, tichosti. Bojuj dobrý boj víry, dosáhni života věčného, k němuž jsi povolán a pro nějž jsi vyznal dobré vyznání před mnohými svědky. Přikazuji tobě před Bohem, který všecko obživuje, a před Kristem Ježíšem, který svědectví vydal pod Potským Pilátem, abys ostříhal přikázání bez poskvrny, bez úhony až do příští Pána našeho Ježíše Krista.“ I. Tim. 6. „Pilně se snaž vydávati sebe sama Bohu za příjemného dělníka, kterýž by se nemusil za svou práci stydět, náležitě se obíraje slovem pravdy.“ II. Tim. 2. „Kaž slovo, nabízej v čas i ne v čas; tresci, pros, žeři ve vši trpělivosti a učení. Bdi, ve všem pracuj, konej dílo kazatele, vyplňuj službu svou. Strážlivý buď!“ II. Tim. 4.

Hleděl si sv. Martin všech těchto otcovských pokynů sv. Pavla, byl důstojným nástupcem apoštolským, byl k chloubě a útěše matce církvi, byl dobrým pastýřem duší svěřených, pečoval svědomitě o jejich posvěcení, o jejich blaho časné i věčné. Zvláště velebně konával služby Boží. V chrámě za oltářem měl místo osamělé, zvané sekretarium. Před oltářem byla prostora vykázaná kněžím, jáhnům a jiným sluhům církevním, kteří svatému biskupu při službách Božích přisluhovali. (Pokračování.)

M. D.

Pražskému Jezulátku.

Tys Ježíšek tak milostný
a přelaskavý zdýcky,
že k Tobě blížíš a důvěrou
se každický tvor lidský.

I já zde kleším před Tebou
o pomoc k Tobě volám;
když Ty pomůžeš, Bože můj,
pak všechno snadně zdolám.

Ó slyš mne, milý Ježíšku
k mé prosbě vzhledni mile,
Svou milostí mne provázej
při veškerém mém díle.

Když vyslyšíš mne Ježíšku
pak všechno k Tvoji chvále,
ke cti Tvé vezdy konat chci
v svém žití celém stále.

Kroměříž: Kníže

á residence.

Nazvali jméno jeho Ježíš.

Napsal Ignát Zhaněl.

Když se naplnilo dní osm, aby dítě (v Betlemě narozené) bylo obřezáno, nazvali jméno jeho Ježíš, kterým bylo nazváno od anděla. Luk. 2, 21. Z rozkazu Božího oznámil anděl Panně Marii v Nazaretě, že bude mít syna a napsal: „Nazveš jméno jeho Ježíš.“ Luk. 1, 30. Svátý Pavel oslavuje velebnost a vznešenost jména Ježíše těmito slovy: „Dal mu (Bůh) jméno, kteréž jest nade všechno jméno, aby ve jménu Ježíše pokleklo veškeré koleno nebesťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus, ke slávě Boha Otce.“ K Filip. 2, 9. 10. Bůh dle těch slov oslavil svého jedno-rozeného Syna, jako člověka tím, že mu dal jméno, totiž nejvyšší slávu a moc nad veškerým tvorstvem a to k tomu konci, aby mu i jako Boho-člověku byla vzdávána vnější božská pocta a aby všickni tvorové ať dobrovolně (andělé a svatí na nebi, spravedliví na zemi a duše v očistci), ať nedobrovolně (zavržení v pekle) se mu pokorili, za svého pána uznali a to ku slávě Boha Otce; neboť oslava jeho jest zároveň oslavou Boha Otce, podobně jako pohrdání Synem jest zároveň pohrdáním a potupením Boha Otce.

Proslulý kazatel z Tovaryšstva Ježíšova P. Pavel Segneri kázal jednou o nejsladším Jménu Ježíš a pln nadšení zvolal: „Díky Bohu, konečně bylo nalezeno jméno, kterým lze důstojně pojmenovati nepojmenovaného.“ Duchaplný a pilný spisovatel Dr. Filip Hammer vysvětluje tento výrok ctiho-
dného kazatele Segneriho následovně: Bůh oznámil svým vyvoleným, které obdařil darem proroctví, že se přiblížila doba, v níž se měla proroctví o Synu Božím vyplnit; Syn Boží měl již tělo lidské přijmouti a člověkem se státi. Tu jakoby Bůh Otec byl svolal starozákonní proroky a jakoby se byl s nimi radil, jaké důstojné jméno mělo by se dáti tomu, jenž přijíti měl? Svolaní závodili, který z nich navrhne jméno nejdůstojnější a

nejvhodnější. Jakoby se byla vyplnila slova proroka Malachiáše říkajícího: „Tedy ti, kteříž se bojí Hospodina, pravili: I pozoruje Hospodin a slyší; a napsána jest kniha pamětná před ním pro ty, jenž se bojí Hospodina a myslí na jméno jeho.“ Malach. 3, 16.

Jakoby tedy Hospodin byl přítomen této radě a tu povstal starozákonní král a prorok David říkající: „Svaté a hrozné jest jeho jméno.“ Žalm 110, 9. Neměl tolik odvahy, aby jasně a určitě oznámil jméno, ale jakoby chtěl je blíže vysvětliti a sečkat, jak se rozhodnou shromáždění, pokračuje říkající: „Oslavovati budu tě, Pane, na věky, žes to učinil: a očekávati budu jména tvého (doufati budu ve jméno tvé), neboť jest dobré před obličejem ctitelů tvých (jest vzácné ctitelům tvým).“ Žalm 51, 11. Pak se objevil prorok Isaiáš a navrhoval celou řadu vhodných jmen, říkající: „Budiž nazván: Podivný, Rádce, Bůh, Silný, Otec budoucího věku, kníže pokoje.“ Isaiáš 9, 6. Jeremiáš učinil návrh, aby mu bylo dáno jméno Spravedlivého, říkající: „Toto jest jméno, kterýmž ho nazývati budou: Hospodin spravedlivý náš.“ Jerem. 23, 6; 33, 16. Zachariáš byl toho názoru, aby se jmenovalo „Východem slunce“, dle slov téhož proroka: „Aj muž, Východ jméno jeho, on vystaví chrám Hospodinu.“ Zachar. 6. 12. Šalomoun pak ještě podotkl: „Budiž jméno jeho: Olej vylitý.“ Píseň Šalom. 1, 2. (Olej znamená lahodnost a líbeznost.)

Výsledkem této vznešené porady bylo tedy několik vznešených jmen, ale žádné z nich nebylo plné, to jest žádné z nich neobsahovalo v sobě všechna ostatní jména a všechny Boží dokonalosti; některé naznačovalo spravedlnost, ale žádnou lásku; jiné naznačovalo lásku a nikoliv spravedlnost; jiné bylo odznakem všemohoucnosti, ale neznalo jeho moudrosti, jiné pojmenovalo jeho shovívavost, ale nikoliv jeho svatost. Nutno vyznati: všechny návrhy byly vhodné, ale žádný ne-

vyčerpal svého předmětu. Nepodařilo se tedy mužům, kteří byli mezi svými vzory právě bohabojnosti, najítí vhodného jména pro Syna Božího. Tu pomohl sám Bůh. Mohlo to být pouze jméno nové, jehož posud ještě nikdo neměl, jímž dosud ještě nikdo nebyl pojmenován, jak již řekl Isaiáš: „I uzří národové spravedlivého tvého a všickni králové svatého tvého; a dáno bude tobě jméno nové, které ústa Hospodinova vyřknou.“ Isaiáš 62, 2. Vyplnilo se slovo, které pronesl týž starozákonní prorok, řka: „Aj, jméno Hospodinovo přichází ze zdaleka.“ Isaiáš 30, 27.

A jak znělo toto jméno? Na věky zůstanou památnými slova, kterými zvěstoval apoštol národů, svatý Pavel toto přesvaté jméno, když píše o Spasiteli světa: „Ponížil sebe sama, stav se poslušným až k smrti, a to smrti kříže, proto také Bůh ho povýšil a dal mu jméno, kteréž jest nade všechno jméno, aby ve jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno nebešťanů, pozemčanů i těch, kteří jsou v podsvětí, a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus ke slávě Boha Otce.“ K Filip. 2, 8. 9. 10. Jest tedy Ježíš jméno, které pochází od samého Boha a předčí všechna jména, neboť obsahuje v sobě nejen všechny božské dokonalosti, nýbrž také všechny vlastnosti Boha-člověka; proto jediné jest vhodné a důstojné pro Syna Božího.

Jméno Ježíš pranic neztratilo ze své moci a velebnosti. Když hrozil mistodržitel na ostrově Sicilii svatě mučednici Agatě, když nechtěla odpaďnouti od víry, krutými tresty a mukami, tu mu odvětila: „Hrozíš mi divokými šelmami, ale já zavolám k mému Ježíšovi a jakmile uslyší divoká zvířata toto jméno, budou zkrocena a utiší se.“ Spisovatel Dr. Hammer, jehož tuto vděčně používáme, vypravuje z dějin senátora při císaři Theodorichovi a pozdějšího opata kláštera Skvilaku v Kalábrii Kassiana následující příklad o moci přesladkého jména Ježíš:

Perský král Šapor obléhal se silným vojskem město Antiochii a byl tam již celých sedmdesát dní, ale nic

neporídil. Města se ujal tamější biskup, svatý Jakub, kterému říkali Velký a Moudrý. Počínal si tak moudře, že král Šapor, vida, kterak se město statně a účinně brání, zvolal: „Sám Bůh bojuje s městem tímto a pomáhá je hájiti.“ Králi nezbyvalo, než aby bez jakéhokoliv výsledku odtáhl, což však nechtěl učiniti a přísahal městu hroznou pomstu. Mínil učiniti ještě jeden pokus a sliboval si od něho úplný výsledek. Celé město protékala velká řeka Migdonius. Král nelitoval žádné práce a poručil, aby voda řeky byla uměle zadržena. Když byla shromážděna ohromná spousta vody, chtěl poručiti, aby byla vytažena stavidla. Dobře předpovídal, že neodolají městské zdi a domy v městě obrovskému náporu vody a že celé město jsouc zaplaveno vodou; bude donuceno se vzdáti. Již jásal pohanský král a myslil, že se bez boje, beze ztráty jednoho vojáka zmocní konečně města po tak dlouhém obléhání a pak že se také patřičně na něm vymstí. Svatý biskup, uslyšev, jaké nebezpečí hrozí městu, vystoupil na vysokou kostelní věž, rozhlédl se po celém nepřátelském táboře, pak klekl na zemi a volal na své spoluobčany: „Naše pomoc budiž ve jménu Ježíše Krista!“ a jako z jedné úst zněla odpověď shromážděného lidu: „Který stvořil nebe i zemi!“ Pak vyzdvihl biskup ruce k nebi a modlil se z celého srdce, řka: „Všemohoucí, věčný Otče, tvůj jednorozený Syn Ježíš Kristus, náš Pán, řekl nám: Vše, zač prositi budete Otce mého ve jménu mém, dá vám. V této chvíli, kdy žene se na nás zhouba a neštěstí, prosíme tě, ó Pane, ve jménu tvého Syna, našeho Spasitele Ježíše Krista, smiluj se nad námi a přijdi nám k pomoci!“ Amen.

Sotva ukončil svatý biskup tuto modlitbu, objevil se celý mrak much, vos, komárů a podobné havěť; vše se vrhlo na dobytek nepřátel; naplnily nozdry, uši koní, volů, velbloudů, choboty slonů, takže všechna tato i jiná zvířata se plašila, jezdce sházela ze hřbetu, dala se do šíleného útěku, uvedla do zmatku všechno k boji uchystané vojsko. Ale také vojáci se

nemohli ubrániti píchání a obtěžování much a komárů, utíkali rovněž za svými koními a slony. Teprve nyní poznal král Sapor moc Boha křesťanského a opakoval již dříve vyrčené slovo: „Bůh sám za ně bojuje.“

Biskup v Trýru Dr. Felix Korum pořídil si pro svou potřebu sbírku, které dal název: „Summa aurea de laudibus Beatissimae Virginis Mariae“, to jest zlatá sbírka o chválách Marie. Vše, co kde četl o Marii, zaznamenal si do těchto sešitů; vše, co od 1800 let bylo řečeno vznešeného, velebného o Marii, měl tuto zaznamenáno. Spisovateli Hammerovi, který vydal r. 1894 třetí svazek svého vzácného spisu o růženci, napsal: „Velkým jest jediné, co má v sobě pečeti, velebnost a posvěcení jména Ježíš; toto jediné jest vznešené, potrvá a má cenu pro věčnost.“ Vlastní rukou opsál biskup Korum z této své mariánské sbírky báseň Klementa Brentana a zaslal ji spisovateli Hammerovi se žádostí, aby ji na příslušném místě ve svém spisu uveřejnil. Ve volném překladu, který pořídil laskavě konsistorní rada a farář Karel Bezstarosti, zní takto:

1. Kéž by nebe psát mi dalo,
co by věčně potrválo!
Neb vše jiné, co svět hledá,
bublina jest marná, bledá.
2. A tak bych též v lásce měl,
něco nad trvání těl,
nebo ve všem konání,
lásky patřím zmírání.
3. Rád bych celou bytost svoji
ku věčnému zvednul zdroji,
neboť, co jinak světa snahou,
smrtí končí bledou, nahou.
4. Proto jedno Jméno píši,
k jménu tomu láskou dýši,
v toho jménu žít chci říši,
které hasí věčný plamen.
5. Tvé to jméno jest Ježíši,
k tomu ať vždy láskou dýši,
v jeho kéž vždy žiji říši,
proto j m é n o J e ž í š píši. Amen.

Okolo roku 1480 namaloval nevyrovnatelný mistr Leonardo da Vinci ve večeřadle kláštera Santa Maria delle Grazie v Miláně obraz, který jest snad každému z nás znám. Jest to: Poslední

večeře Pánč. Bohužel utrpěl během let tento nesmrtelný výkon Bohem pozeňnaného umělce značnou zkázou, hlavně barbarstvím Francouzů, kteří zmocnivše se za Napoleona Milán, udělali z onoho večeřadla konírnu. Výpary byl pak obraz ještě více poškozen. Císař Ferdinand Dobrotivý dal svým nákladem, který obnášel na tehdejší dobu obrovský obnos 400.000 zlatých, zhotoviti věrnou kopii onoho obrazu da Vinciho a roku 1846 umístil ji v kostele minoritském, poblísku dvorního hradu, ve Vídni. Jest zhotoven z mosaiky, to jest z barevných malinkých kamének, takže nikdy nevzeme porušení. Vypravuje se o malíři da Vinci, že když měl malovati hlavu Spasitelovu, lekal se této úlohy a nevěděl si rady, jak ji důstojně provést. Nikdo se od něho nedozvěděl, jak se stalo, ale jednoho dne z rána dokončil hlavu Kristovu. Jest utálený úsudek všech odborných znaleců, že jest to nejpodařenější a nejdůstojnější obraz Ježíšův, který kdy člověk namaloval. Když stál znamenitý, lidový spisovatel Alban Stolz před tímto obrazem, tu zvolal: „Měl jsem mnoho myšlenek, pozoruje Krista a myslím, že, kdyby člověk stál každý den ráno před tímto obrazem, díval se upřeně do tváře Spasitelovy a pak vykonal svou ranní modlitbu, že by se stal jistě vážnějším, šlechetnějším, čistějším, bezhříšným, mírnějším, milosrdnějším; obraz by ho nenechal na pokoji, až by se polepšil.“

Podobně jako se dařilo geniálnímu umělci da Vinci, daří se každému z nás, když chcete uvažovati, mysliti, psáti o jménu Ježíš. Můžeme popsati, představiti si ctnosti, život svatých a světic Božích, jakož i naší matky Panny Marie; můžeme se rozhovořiti a popsati jejich muka, kterak opovrhovali světem, zvítězili nad ním; ale Ježíše, svého krále a pána, nemůžeme pochopiti, popsati, pomyslně, představiti sobě ve vší jeho moci, velebnosti a slávě. Není možno vymyslniti se nám ve smysl slov, která pronesla svatá Alžběta, řkouc: „Pozeňnaný jest plod života tvého,“ Ježíš. Luk. 1, 42. A přece víme ze zkušenosti, že naplní se srdce naše nesmírnou slástí,

když slyšíme, čteme, píšeme, uvažujeme, vyslovujeme přesladké jméno Ježíš, jemuž budiž čest a sláva na věky věkův.

Svatá Anežka Římská, panna a mučednice, byla odsouzena, protože nechtěla odpadnouti od víry, ku štěti mečem. Když byla vedena na popraviště, tu kráčela srdnatě a modlila se: „Všemohoucí, Pane a Bože, klaním se tobě, blahorečím tobě a zvelebuji stále tvé svaté jméno.“

Navazuje na velepíseň Šalomounovu, kde se praví: Olej vylitý budiž jméno jeho, napomíná vroucí ctitel božského jména Ježíšova svatý Bernard: „Olej nám koná platné služby jako světlo, jako potrava a jako lék. Podobně má svítiti, zářiti jméno Ježíšovo, když se o něm káže, má nás živiti, když o něm uvažujeme; umírní naši bolest, pomůže nám snášeti všechny kříže a životní trampoty, když je budeme vzývati. Jméno Ježíš utiší návaly ku zlosti, sníží vyvýšování ku pyše, zhojí jitrní rány ku závisti, zažene žádostivost těla, uhasí plamen nezřízených myšlenek, žádosti, zažehná žízeň po lakotě, očistí srdce ode všech poskvrn. Toto jméno jest působivým lékem pro všechny duševní nemoce.“

Jistý kazatel vyprávěl jednou ve svém kázání událost, kterou slyšel z úst svého přítele kněze: Tento zbožný kněz zaopatřoval jednou bohabojnou stařenku. Těšil ji slovy, kterých se obvykle při podobných příležitostech užívá. Umírající byla docela odevzdána do vůle Boží; pravila, že se nebojí předstoupiti před soudnou stolicí Boží, protože po celý život Boha milovala a jemu, pokud síly stačily, věrně sloužila. Ve své jednoduchosti a prostotě však pravila: Ale, když přijdu před trůn Boží, jak pak mám, já prostý, neučený tvor Pána pozdraviti? Nenaloznu žádných slov. Zpovědník, muž, nejen vzdělaný, nýbrž také zkušený a svatý, docela správně odpověděl této babičce: „Buďtež bez starosti, když předstoupíte před trůn Boží, tu jenom řekněte: Pochválen budiž Ježíš Kristus, a celé nebe jedním hlasem vám odpoví: Až na věky věkův. Amen.“

Starší dějepisci vypravují, že psal jednou císař Karel V. dopis francouzskému králi Františku I. a že se podepsal se všemi svými tituly. Protože byl císař Karel V. pánem říše, o níž se vyprávělo, že v ní nezapadá slunce, bylť římským císařem, králem německým, pánem nad mnohými zeměmi v Evropě, v Americe, v Mexiku, Peru, západní Indii, jakož i ve východním moři, bylo těchto skvělých názvů tolik, že byla jimi popsána celá strana. Jeho protivník v poli cti, král František, odepsal císaři a podepsal se jenom jednoduše: František, král francouzský. Ale tatáž slova třicetkrát napsal pod sebe, takže byla jimi také popsána celá strana. Čtěl tím říci asi následující: Jsem sice jenom jednoduchým králem, ale jsem králem statného národa, velké země a cítím se dosti mocným, abych se postavil proti nejmocnějšímu panovníku naší doby, pánu tolika zemí a národů. A co bylo u těchto obou vládařů pychou, marností a vychloubavostí, jest nejjasnější pravdou u nejsvětějšího jména Ježíš. Ač jest tak jednoduché, jest přece plno moci a síly, že se před ním třesou všichni, kteří jsou nad zemí, na zemi anebo pod zemí.

Svatý Bernard pravil, že jest jeho srdci jméno Ježíš nejmocnější posilou, jeho rtům nejsladším medem a jeho uším nejlibozvučnější hudbou. Všichni známe a víme ze své zkušenosti, že jsou některá slova, ve kterých jest ukryt nadmíru hluboký význam. Na př. slovo „vlast“ chová v sobě všechnu sladkost, přeskvostné vzpomínky. Když uslyší slovo vlast vyhnaneč, ó, jak se zaraduje, jak jest všecek šťasten. Podobně milým slovem budiž nám všem jméno Ježíš. Učiňme, k čemu pobízí žalmista Páně: „Dobrořeč duše má Hospodinu; a nezapomínej na všechna dobrodíní jeho.“ Žalm 102, 2.

Kéž nikdy nevymizí z naší mysli, z našeho srdce, z našich úst nejsvětější, nejsladší jméno Ježíše; v tomto jménu chceme choditi, bojovati, žiti, trpěti, modliti se, umíratí. Jméno Ježíš budiž naším životním heslem, vše, co činíme, konejme pro čest, slávu a větší rozšíření jména Ježíšova.

Misionář, působící v Americe, vy-
učoval delší dobu divocha a pokřtil
ho. Pak sloužil mši svatou, při níž mu
podal Tělo Páně. Odešel a vrátil se
teprve za rok. Onen pokřtěný divoch
prosil, aby mu podal svaté přijímání.
Tu pravil mu misionář: „Poklekni a
vyzpovídej se ze svých hříchů, které jsi
spáchal po křtu svatém.“ — „Jak,“
tázal se divoch všecek udiven, „může
někdo Boha urážeti, kdo byl pokřtěn
na jeho svaté jméno? Jsou na světě
křesťané, kteří by se dopouštěli tak
hrozného nevděku?“

Kéž učitme v srdci svém pravdi-
vost slov, jež pěl kdysi svatý Bernard
ku počtě Jména Ježíš:

1. Nic ncpěje se liběji,
nic neposlouchá se mileji,
nic nevzpomíná raději,
než Tvá-li jména zaznějí.
2. Rtům toho nelze vyslovit,
a písmem nelze označit,
kdo zkusil, může uvěřit,
co Ježíše je v srdci mít.

Přel. Jak. Pavelka.

Jarolím St. Pavlík.

Příjd' Spasiteli.

Příjd' ó příjd' již brzy Kriste,
příjd' a zrod se z Panny čisté;
necht' div ten svět celý vzruší:
taký původ Bohu sluší.

Ne snad řádem obyčejným,
ale zárukem všem zřejmým
Mesiáše Spasitele
svatá Panna nosí v těle.

Božské ovoce již zraje,
obdivuje svět ty taje;
vstříc mu vlaje prapor cností,
Mariin chrám Boha hostí.

Královská síň otvírá se,
vychází z ní v božském jase
obr s podstatou svou dvojit,
s níž se cestou běžet strojí.

Od Otce je jeho východ,
k Otci též i jeho příchod;
v podsvětí se octnuv lžnu,
stoupá zase k nebes trůnu.

Rovný Otci v Božství skvělém,
opájej se naším tělem,
abys v každou jeho žílu
dobrotiv vлил zvláštní sílu.

Jíž nám tvoje jesle září,
světlem novým noc nás daří,
světlem víry, světlem skvoucím,
blahonosným, nehynoucím.

Tebe, Synu, jenž k nám spěcháš,
necht' nás povždy chválit necháš;
než i Otce s Duchem svatým
ctíme srdcem láskou vznatým.

Blahoslavený Ondřej Bobola a světová válka.

Během světové války obrátila se
pozornost mnohých katolíků v
Rakousku a v Německu na mučedníka,
jehož si do té doby jen v Polsku a na
Litvě všímali a uctívali ho, a v ostat-
ním světě znal ho snad jen jesuitský
řád. Je jím bl. Ondřej Bobola. Kdo
je bl. Ondřej Bobola, a co je příčinou,
že ho teď tak uctívají a jeho orodov-
nictví v této válce vzývají?

Ondřej Bobola narodil se r. 1591
v sandomířském vévodství. Pocházel
ze vznešeného šlechtického rodu. Svě
mládí prožil u veliké nevinnosti a
nábožnosti. Jako dvacetiletý mladík
vstoupil do noviciátu Tovaryšstva Ježí-
šova ve Vilně r. 1611. Dokončiv dvou-
letý noviciát byl představenými poslán
na filosofické studium, jež konal také
ve Vilně, kdež Jesuité měli universitu.

Dokončiv studium filosofické byl poslán k vyučování mládeže ve školách řádu. Vyučoval jeden rok v Braunsberku ve Východním Prusku a jeden rok v Pořtávě. R. 1618 začal studovati bohosloví ve Vilně a r. 1622 byl na kněze vysvěcen. Jeden rok musel podle stanov řádu ještě věnovati výhradně cvičení ve vnitřním životě, a tak r. 1623 začal svou apoštolskou práci. Byl ustanoven kazatelem ve Vilně při chrámu sv. Kazimíra. Dal se do své práce s velikou horlivostí, ale také s velikým úspěchem. Zůstal ve Vilně až do r. 1630. Tehda byl ustanoven představeným jesuitské residence v Bobruisku. Řídil tento dům pět let. Od 1635 byl misionářem na Litvě. Jako misionář cestoval po celé Litvě, napomínal lid k nábožnosti, utvrzoval jej ve svaté víře a především hájil jej před velikým nebezpečím, jež tehda mnohým katolíkům hrozilo, totiž před schismou čili odtržením od svaté církve. Zdá se, že byl dosti rychle přidělen kolleji v Pińsku a z tohoto města podnikal svých misionářských cest. Vyznamenával se velikou horlivostí ve své práci, ale zároveň velikou, ano hrdinskou láskou k bližním. Ve Vilně rozzuřila se oné doby třikrát morová rána, totiž r. 1615, 1630, 1633. Pokaždé P. Ondřej s dovolením představených horlivě obsluhoval nemocné a dbal o jejich duševní potřeby. Ve svém obcování s lidmi byl tak laskavý, že si je uměl všechny rychle získati, a při své horlivosti o čest Boží naváděl je všechny účinně k opravdu nábožnému životu. Zvláštní péči věnoval schismatickým, jichž za oné doby bylo dosti mnoho na Litvě. A měl také veliké štěstí s nimi. Povídá se, že někdy svými kázáními přiváděl celé osady zpět ku katolické církvi. Není divu, že tato jeho horlivost a požehnaná působnost zbudila velikou nenávist u zarytých schismaticů. Dostalo se mu od nich často nadávek a všeho druhu protivnosti. Ano zasazovali se na jeho život. Sami neodvážili se spáchat na něm vraždu, bojíce se trestu. Starali se k tomu povzbudit kozáky, jež také byli urputní schismatici a velicí nepřatelé katolické církve. Tito hledali k vykonání svého úmyslu

dosti dlouhou příhodné chvíle. Naskytla se jim dne 16. května r. 1657. P. Ondřej byl v Janově nedaleko města Pińsku. Dozvěděli se o tom kozáci. Ihned dali se na cestu, aby svůj vražedný úmysl vykonali. Katolíci v Janově, dozvěděvše se o nebezpečí, napomenuli P. Ondřeje, jež právě své dikůvzdání po mši sv. byl vykonal, aby se útekem zachránil. Dali mu povoz, aby mohl rychle uprchnouti. Když tímto povozem ujel asi půl míle za město, uzřel vozka kozáky, ani jedou k městu, a byl jat takovým

Bl. Ondřej Bobola.

strachem, že nechal P. Ondřeje s povozem a koňmi a dal se na útek. Když to kozáci ze vzdálí viděli, hned si domyslili kdo se tímto povozem vezl a několik z nich hnalo se k němu. P. Ondřej, jakmile viděl se opuštěna, vysedl z vozu, poklekl a modlil se věda, že přišel jeho poslední zápas. Když kozáci k němu přišli, jeden z nich ťal ho dvakrátě šavlí do hlavy. Pak svlékli ho ze šatů, přivázali k blízkému plotu a nelítostně bičovali, načež mu hodili provaz na krk a vsedli na koně. Dva kozáci vedli P. Ondřeje mezi svými koňmi a jeden sekyrkou zatínal mu plece, když jim nedostí rychle šel. Tak ho zavedli do městečka Janova, kdež jich ostatní kozáci se svým vůdcem očekávali. Když přivedli P. Ondřeje k vůdci, rozehnal se tento šavlí na něho a byl by ho silně ťal do hlavy, kdyby

P. Ondřej nebyl nastavil ruku. Dostal bolestnou ránu do ruky a padl na zem. Jeden kozák vypíchl mu dýkou oko. Potom zavelkli ho do jatek, jež nedaleko onoho místa se nalézaly. Tam ho úplně vysvlékli ze šatů a začali mu prsy a boky pochodněmi připalovati. Hlavu mu hrozně mačkali. stahující ji provazem. Kůži s hlavy mu sedrali, potom sedrali mu kůži s prsou a s plecí a natřeli rány solí.

Umučení Bl. Ondřeje Bobole.

Mezitím ustavičně ho vybízeli, aby se odřekl katolické církve a římského papeže. Ale P. Ondřej neohroženě vyznával, že je katolíkem a katolíkem zůstatí chce. Ano své mučitele neustrašeně napomínal, aby se oni vzdali nešťastného schismatického bludu, aby k pravé církvi Kristově přistoupili a pravé hlavě církve Kristovy, římskému papeži poslušně se podrobili. Touto smělou řečí se kozáci jen ještě více rozzuřili a tím vztekleji pokračovali v mučení neustrašeného kazatele. Jazyk, jímž tak neustrašeně vyznával a hájil svatou víru, vytrhli mu krkem,

rtý a nos mu uřízli. Tak zkomoleného vyhodili na cestu a nechali v blátě ležeti. Když kozácký vůdce po několika hodinách jel mimo a viděl, že mučedník ještě dýchá, dobil ho šavlí. Tak dokončil P. Ondřej slavný boj. Sotva byl mrtev, pojalá veliká hrůza kozáky. Zaražení velikou jasností, utekli z Janova a celého okolí. Tělo mučedníkovy po čtyřech dnech bylo do Piňsku převezeno a tam pohřbeno mezi jinými Jesuity. R. 1700 byl představeným kolleje v Piňsku P. Martin Godebski. Když jednou rozvažoval kterému svěťci měl by svěřený sobě dům do ochrany odevzdati, ukázal se mu P. Ondřej, řka : Jsem Ondřej Bobola, kteréhož kozáci pro víru zabili. Proč hledáš jiného ochránce ? Já budu patronem tohoto domu. Hledej mne mezi bratry. Začali hledati těla, ale nemohli ho mezi nebožtíky najíti. Tu se mučedník objevil řeholnímu bratrovi Prokopovi Lukaszewiczovi, jenž byl kostelníkem, a ukázal mu místo, kdež jeho tělo leželo. Hledali na tom místě a našli rakev s nápisem : P. Andreas Bobola a Cosacis Janoviae occisus (P. Ondřej Bobola od Kozáků v Janově zabítý). Od té doby Bůh oslavil svého mučedníka mnohými zázraky. Již kolem r. 1730 bylo zahájeno vyšetřování o zázracích a ctnostech ctihodného Ondřeje. Ustanovený k tomuto vyšetřování církevní soudec, protonotář Vincent Suchadzki, dosvědčuje 30. dubna 1731, že lékaři a lékárníci v Piňsku velice nařikali na nedostatek výdělku, protože nemocní ne u nich, nýbrž u ctihodného mučedníka pomoci hledali a také nalezali. Pro nepokojné časy nemohlo tehda ještě k blahořečení přijíti. Stalo se to teprve r. 1853. Tělo blahoslaveného mučedníka, jež r. 1700 bylo ještě nezkažené, zůstalo v Piňsku až do r. 1808. Tehda převzli je Jesuité, jejichž řád byl v ostatním světě zrušen r. 1773 a jen v Rusku nepřestal existovati, do kostela při své kolleji v Polocku. Prokazovali mu vždy velikou úctu. Když r. 1820 Jesuité byli z Ruska vypuzeni a jejich kostel dostal se deset let později schismaticům, tehdejší správce mohylevské diecése nechal tělo bl. Ondřeje přenést do Dominikánského kostela.

I Dominikáni byli z Ruska vypuzeni r. 1864. Ale tělo bl. Ondřeje zůstalo již tehda v jejich kostele. Do posledních dob bylo tamními katolíky velice uctíváno, a praví se, že i podnes Pán Bůh svého mučedníka mnohými zázraky oslavuje. K svatořečení bl. Ondřeje do té doby ještě nedošlo, protože pro nepříznivé poměry nebylo možná provésti předepsané vyšetřování o nových zázracích, jež byly se udály na přimluvu bl. Ondřeje. Snad dá Bůh, že hrdinnému vyznavači a obhájci svaté církve dostane se této cti teď, když následkem válečných úspěchů přístup ke hrobu bl. mučedníka a vyšetřování o zázracích bude usnadněno.

Co je příčinou, že právě v době nynější světové války pozornost katolíků naší rakouské a s námi spojené německé říše obrací se na tohoto bl. mučedníka? Zjistě jednou z příčin je skutečnost, že v nynější válce jde nejen o osud naší říše a její svobodu, nýbrž jde také o pravou náboženskou svobodu. Mnozí katolíci řeckého obřadu byli velice utiskováni pro svou věrnost svaté katolické církvi. Již přes 50 let nemají svých kněží. Vtírají se k nim schismatictí popi, aby je od katolické církve odtrhli. Když se některý katolický kněz odvážil navštívit je a přisluhovati jim svatými svátostmi a utvrzovati je ve svaté víře, mohlo se to dít jenom potají a bylo velice nebezpečno. Mnohý z těchto kněží musel pro svou lásku k bližním a svou obětavost vězení snášeti. Mnozí schismatici nemají příležitosti poznati církev katolickou a svou povinnost k ní přistoupení. A když tuto povinnost poznají a chtějí ji vykonati, je jim překážkou mnohé protivenství, jež jim přijde z této příčiny snášeti. Slušné se domníváme, že blahoslavenému mučedníkovi mnoho na tom záleží, aby lid, nad jehož záchranou a obrácením on kdysi tak snaživě pracoval, mohl pokojně Bohu v jeho svaté církvi sloužiti. Proto se k němu modlíme, aby nám vyprosil rychlého a šťastného konce války a oněm katolíkům kýžené náboženské svobody.

Jinou příčinou naší úcty a důvěry k bl. Ondřeji právě v době této svě-

tové války je to, což se přihodilo r. 1819. P. Korzenieckému, dominikánovi ve Vilně. P. Korzeniecki byl nábožný, učený a velmi horlivý kněz, jenž svými kázáními, svou prací ve zpovědnici a vydáváním dobrých knih mnoho přispíval k zachování a obživení víry ve Vilně a okolí. To nebylo vhod tehdejší vládě, jež se všemožným způsobem snažila upevniti a rozšířiti schis-

Bl. Ondřej Bobola.

Freska Jana Eksteina z r. 1760, v našem kostele Ilovském.

mu. Zdál se jí takový kněz býti nebezpečným, a proto zakázala mu kázati, zpovídati, knihy vydávati. Tak byl odsouzen k smutné nečinnosti horlivý kněz, milovník Boha a svých bližních, bylo mu hleděti na duševní bídu katolického lidu, a přece nemohl mu pomoci. Nezůstalo mu nic jiného, než modliti se vroucně, aby Bůh sám smiloval se nad svým lidem a dal mu pravou náboženskou svobodu. To činil horlivě, a poněvadž byl velikým ctitelem ctihodného Ondřeje, kdysi horlivého apoštola a milovníka kato-

lického lidu na Litvě, proto často ho vzýval a prosil za orodovnictví u Boha. Tak se to stalo jednoho večera zmíněného roku 1819. Byl velice smutný. Pozdě večer otevřel okno své cely a pozíraje k nebi, modlil se k ctihodnému mučedníkovi, poukazo- val na nenávisť, s jakou schismatici svatou víru pronásledovali a snažili se celý polský a litevský lid odtrhnouti od svaté církve. Prosil ho, aby on vymohl ubohému lidu Božího milosr- denství, aby Polsko bylo jedním pravo- věrným a poslušným královstvím. Po této modlitbě zavřel P. Korzeniecki okno a chtěl jíti spáti. Když se obrátil do světnice, viděl uprostřed ní muže ctihodné postavy, oblečeného jesuit- ským talárem. Tento promluvil na něho takto : Vzýváš mne, P. Korzeni- ecki, zde jsem. Já jsem Ondřej Bobola. Otevři ještě jednou okno a uvidíš divy. Dominikán, ač trochu ustra- šený, učinil, co mu bylo doporučeno. Když otevřel okno s velikým udivením viděl ne malou klášterní zahradu, nýbrž velikou planinu sahající až k obzoru. Ctihodný Bobola řekl k němu : Planina, kterou vidíš před sebou, je okolí Pińska kde jsem já měl to štěstí býti pro svatou víru umučen. Podívej se na ni a dozvíš se to, na čem ti tak velice záleží. Když se P. Korze- niecki znovu podíval na planinu, viděl na ní nesčetné batailony Rusů, Turků, Angličanů, Francouzů, Němců a jiných národů, jichž rozeznati nedovedl. Všich- ni tito bojovali s neslýchanou zuřivostí.

P. Korzeniecki nemohl porozuměti vý- znamu toho, což viděl. Ctihodný Ondřej Bobola mu to vyložil, že se lidé dočkají takové války, v níž se účastníci budou všichni tito národové. Když bude uzavřen mír, dosáhne Polsko své národní a náboženské svo- body, a on (bl. Ondřej) bude uznán prvním patronem této země. P. Kor- zeniecki velice byl tímto viděním roz- radován, ale nedůvěřoval sobě ještě. Báł se, že snad se mu to jen zdá. Proto prosil bl. Ondřeje o nějakou záruku, že to, co viděl a slyšel nebylo mame- obrazotvorností, nebo snem. Tehda řekl mu bl. Ondřej : Ručím ti za to, že tvé vidění je pravdivé. Všechno se stane tak, jak jsem ti řekl. Abys měl záruku, že jsem já u tebe byl, za- nechám znak své ruky na tvém stole. Když to řekl položil ruku na stůl a zmizel. P. Korzeniecki děkoval Bohu a bl. Ondřeji za prokázanou milost. Když přišel ke stolu, viděl na něm stopu pravé ruky mučedníka. Ráno zavolal všechny řeholníky do své cely, ukázal jim stopu ruky Ondřejovy a vypravoval, co se mu v noci přihodilo. Poněvadž byl v přátelském styku s Jezuitu, dal o všem zprávu Jesuitům veliké kolleje v Polocku. Tam byl tehda také P. Řehoř Felkierzamb, který po vypuzení Jesuitů z Ruska přišel do Francouzská. Zemřel v Bordeaux r. 1866. Tento kněz popsal celou tuto událost v soukromém dopise dosvědčující, že sám všechno slyšel.

Obrázky z katolických misii.

Podává Maxmilian Weinberger.

Obrázek z Benediktinské misijní stanice v Dar-es-Salamu.

Je 7 hodin z rána. Zvonek volající dělníky do práce, rozhoupaný silnou pravící bratra Michala, zazní. Na vel- kém prostranném dvoře Benediktinské misie v Dar-es-Salamu, kam nyní laskavého čtenáře uvádím, hned všechno ožívuje. Vraty plotu z ostnatého drátu proudí dovnitř zástup hnědých a čer-

ných postav, starých i mladých. Jsou to muži a mladíci, kteří buďto již křest svatý přijali a jsou křesťany anebo teprve na křestanské vyučování do- cházejí. Před hodinou obcovali mši sv. a po ní byli asi půl hodiny na křestan- ském cvičení. „Modli se!“ — to jest první životní zásada, kterou Bene-

diktini svým svěřencům vštěpují. Nyní pak přichází na řadu druhý díl Božího příkázání: „pracuji!“

Vousatý bratr Fridolin přichází a rozděluje dělníky v několik skupin. Zatím dostavil se i otec převor. „Jambo, bvana kuba, jambo ana!“ (Dobré ráno, velký pane, krásné dobré ráno!), zazní ze všech úst. Jako dobrý otec promlouvá „bvana kuba“ k dělníkům; pro tohoto má laskavé slovo, pro onoho malé povzbuzení. Potom rozděluje jim práci. Jedno oddělení ubírá se s bratrem Sebestiánem do kovárny, jiné s br. Pankrácem do ševcovny, třetí má pod dozorem bratra Michala kopat a vyživati novou studni, poslední a největší četa má s bratrem Fridolínem jíti na „šambu“ t. j. na pole. Zatím rozdali bratři nástroje a všechno jest na odchod připraveno. Otec převor zateská rukama. Všichni vrhnou se na kolena, aby Bohu námahu a práci toho dne obětovali, t. j. dobrý úmysl vzbudili. „Otče na nebesích, přijmi naši práci tohoto dne na posvěcení jména svého, na rozšíření své říše, na vyplnění své vůle, na dobytí chleba vezdejšího, na dostiučnění za naše hříchy, na obranu proti pokušením a osvobození ode všeho zlého. Nechat slouží Tobě a Tvým svatým ke cti, nám a všem lidem ke spáse a zemřelým k útěše, skrze milost a zásluhy Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.“ Tak se modlí černí dělníci na sedmerý úmysl, jak ho byl sám Kristus Pán v Otčenáši uložil.

Bratry při jejich práci v různých dílnách navštívíme jindy. Dnes doprovodíme bratra Fridolína na pole.

Sedě na hřbetě svého dlouhoušaka vedl své dělníky na šambu (pole) asi hodinu od misijní stanice vzdálenou. Cesta není příjemná. Jest přebrodit mořskou zátoku a potok do ní ústící. V době přílivu sahá voda až po boky. Pro černocho je to příjemným ochlazením, misionáři však přináší nedobrovolná koupel snadno zimnici. Proto jede na oslu a nohy co možná nejvýše zdvihá. Nyní si udělali misionáři člun, aby se za sucha na protější břeh dostali.

Konečně dorazili na šambu. Je to velký kus země, který byli misionáři

zakoupili. Středem vede pěkná silnice 375 metrů dlouhá, jež na obou stranách 1050 ananasů a vždy ve vzdálenosti 6 metrů krásnými stromy mangovými a banánovými je vysazena. Uprostřed přetíná tuto polní cestu jiná. Křížovka rozšiřuje se v okrouhlé menší prostranství, kde se mezi čtyřmi palmami a vzácnými květinami mohutný kříž vypíná.

Na protějším konci šamby leží malá černošská vesnice. Čisté domky s kurníky a kozími chlívkami táhnou se ve dvou řadách podél nové silnice. U každého domku vidíme zahrádku pečlivě pěstovanou, ohrazenou plotem. Jsme v nové křesťanské osadě, kde misionáři z Dar-es-Salamu křesťanské manžele usazují. Jestliže si vezme křesťanský mladík křesťanskou dívku za manželku, obdrží novomanželé od misionářů takový domek se zahrádkou svatebním darem. Také nejpotřebnější nářadí noví manželé v domku nalézají; ano ani na několik koz a slepic misionáři nezapomněli. Tak působí synové sv. Benedikta v daleké Africe podnes tím-těž způsobem, jako jejich předkové ve starých benediktinských klášterích Evropy před 1200 lety, jako praví dobrodinci lidstva, jako učitelé modlitby a práce. Jako onino staří benediktinští mniši v našich vlastech naše předky odvykali lovu a okolo svých klášterů za účelem pořádaného života křesťanského je usazovali, tak snaží se jejich nástupci černocho nečinnosti zvyklého vychovati na řádného pracemilovného křesťana.

Přes to zůstává práce pro černocho vždy ještě tvrdým oříškem. Bez zpěvu, hlasitého křiku a hudby to nejde. V celé Africe jest zvykem při práci zpívatí anebo se navzájem slovy a voláním k práci povzbuzovati. Také misionáři používají tohoto prostředku. Zatím co osel bratra Fridolína ve stínu mangovníka na dobré pastvě si pochutnává, proměňují černoši, kteří ještě nejsou křesťany, za dozoru černého křesťana Jana zemi ještě neobděláanou v půdu úrodnou. Tři černoši stojíce vzadu tlukou na bubny a černí dělníci podle taktu zdvihají a spouštějí motyky a rýč. Jiní dva černoši roz-

sévají vzadu za hudebníky osivo. Tak používají věrověstci všeho umění, aby černé ničemy pod tvrdé jeho práce v křesťanském smyslu sklonili.

O něco níže staví bratr Fridolin s několika černými křesťany chlív pro kozy. Nedaleko odtud pracuje tlupa černochů o ohradě, která má býti brzo hotova; ježto divoká prasata v noci do sadů vnikají a svým rypákem ovoce několikaty denního potu ničí a pustoší.

Zatím stoupá slunce výš a výše. Pot řine se s čela bělochům i černochům. Již je čas, aby nastala polední přestávka. Dělníci z Dar-es-Salamu dostávají k obědu: rybu a kaši, obyvatele křesťanské osady, které již podle spořádaného oděvu lze poznati, dostávají oběd z domu. Vyhlobené dyně a velké mořské mušle jsou talířem, mísou i džbánem na vodu.

Ke druhé hodině začíná po krátké modlitbě práce znovu, až konečně chladný večer jak misionáři tak i černochům kýžený odpočinek přináší.

Přejete si také věděti, jak křesťanští černoši dle návodu misionářů s vydělanými penězi nakládají? Rozdělují je na tři díly. První a největší díl ponechávají si pro sebe; druhý díl ukládají do spořitelny, aby z úspor mohli žítí, až sestárnou nebo onemocní, a aby také svým dítkám něco zanechali; třetí díl dávají darem chudákům, kteří pro své stáří nebo nemoc si nemohou nic vydělati.

Misionář roztrhan lvem.

„Dne 7. srpna m. r.“ — píše P. Richard, misionář z kongregace Ducha sv. ve Střední Africe — „stihla naši misii v Kakondě krutá rána. Bratr Angelo, jenž 12. června sem přišel a již cestou svého druha, bratra Karla, byl ztratil, padl hrozně smrti za obět. Sedmého srpna byla neděle a my jsme měli právě každý měsíc předepsané duchovní cvičení. Bratr Angelo odešel večer z domu, aby se venku pomodlil růženec; vzdálil se sotva 300 metrů od našeho obydlí. Z této vycházky se již nevrátil. Jeho nepřítomnost byla nám nápadna, když při večerním rozjímání nebyl přítomen, neboť byl jinak nejen velmi zbožný,

ale i pořádný. Když potom ani k večeru se nedostavil, zmocnil se nás trapný nepokoj. Maje zlé tušení, poslal jsem několik mladíků ven, aby ho hlasitě volali, ježto nebylo vyloučeno, že v blízkém lese zabloudil. Hoši však vrátili se za malou chvíli, vypravují, že se asi stalo něco neobyčejného, ježto pes, kterého vzali s sebou, nechce prý živou mocí dále do lesa, ale za černochy úzkostlivě se skrývá.

Ozbrojili jsme se tedy ručnicemi a jali jsme se, jdouce za psem pronikavě štěkajícím, křoví a houští prohledávati. Sotva jsme pak několik kroků do lesa pronikli, našli jsme klobouk nešťastného bratra, potom zřejmou stopu těla vysokou travou do houští vlečeného. Jdouce po stopě našli jsme brzy stěvec, potom kus rukávu z kleriky. Nebylo již žádné pochybnosti — ubohý bratr padl lvu za kořist. Ježto však bylo se obávati, že lev, kterému bohužel nemohla jeho oběť býti již odejmuta, ještě na blízku se zdržuje, dal jsem za nastávající tmy svým lidem rozkaz, aby se vrátili, by se nebezpečný dravec také na nás nevrhl.

Druhého dne časně z rána šli jsme opět, čtyři puškami ozbrojení muži, dva misionáři a dva bratři, po stopě do lesa. Bylo snadno ve vysoké trávě ji sledovati. Moje ruka se třese ještě nyní, kdy píši o tom, nač tam našim očím bylo se dívati. Nejprve našli jsme rozličné kaluže krve, tu a tam roztrhané zbytky šatů, krvavé pozůstatky lidského těla, rozdrčené, zpolá ohlodané kosti, jednu nohu a konečně hodinu cesty od místa, kde nalezen byl k'obouk, hlavu a hrozně zkomolenou hrud' ubohého bratra v příkopě ukrytou.

Lev, který se byl právě zasytil, ležel, když jsme se blížili, vrče vedle krvavých zbytků, které patrně střežil pro druhou hostinu, dal se však na útěk, když naše čtyry ručnice na sebe namířené spatřil. Než ještě téhož dne upadl do pasti, kterou jsme na něho nalíčili, a byl od našich bratrů snadno zastřelen.

Plačící odnesli jsme ostatky našeho milého spolubratra domů a po-

chovali jsme je v posvěcené zemi co možná nejslavněji.

Tato prostá zpráva ze života misijního nepotřebuje zajisté dalších poznámek. Laskavý čtenář poznává z ní,

jakým nebezpečenstvím misijnáři podnes v Africe jsou vydáni a jak velice zasluhují, abychom je ze všech sil podporovali.

Jarolím St. Pavlík.

Jezu Spasiteli všech.

Buď sláva, Spasiteli, tobě,
jež v nedostižné věků době
Bůh Otec zplodil v stejné slávě:
v noc dnešní na svět přišel's právě.

Ty Otce věčného jsi světlo,
tys naděj naše; tebou zkvétlo
nám nebe na pozemském luhu:
ó vyslyš prosby svých sluhů.

Ó pomni, původce všech věcí,
že dnes jsme bratry tobě věci
a sestrami, neb z Panny čisté
jsi přijal tělo, Jezu Kriste.

Den dnešní, jež nám co rok svítá,
den vánoční, ten důkaz skýtá,
že tvým příchodem jen k spáse
nám bídným brána otvírá se.

Tě hvězdy, vody, hory, lesy
a všechno, co je pod nebesy,
dnes novou písní pozdravují,
a že's nám spásou, vypravují.

Však i my tebou vykoupeni
a ve křtu vlnách posvěceni,
dnes pro den zrození tvých s plesem
ti tribut chvalozpěvů nesem.

Ó Jezu z Panny narozený,
buď od nás od všech velebený,
i s Otcem, Duchem svatým spolu
buď slaven světa po okolu.

Pozdrav Nejsvětějšímu Srdci nejmilejší.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus
až na věky věkův. Amen.

Nejslavnější epochou v dějinách vlastní našich jest doba císaře a krále Karla IV., tehdy byl pořádek, bezpečnost a spravedlnost v zemi, země okřivala po ranách, které zasazeny byly jí v dobách minulých, mír vládl v zemi, orba, obchod a průmysl prospívaly, takže rozhostil se i nobyt po vši zemi. Karel staral se také o vzdělání lidu, založil v Praze vysoké učení, podporoval vědy a umění, miloval jazyk a národnost svou. Český jazyk rozléhal se po chrámech, po dvoranách knížecích a královských, na sněmech zemských, po hradech panských, po městech a vesnicích. Karel,

císař a král, věděl a cítil se býti synem národa českého a s hrdostí nazýval se synem české matky.

Tuto vroucí lásku k národu a neumornou péči o jeho slávu i blaho splatil národ tím, že vděčně přisoudil mu čestný název „Otce vlasti“ a s vděčností vždy na něho vzpomínal. Až do podnes četná jména jednotlivých domů, ulic, mostů, náměstí v Praze a v Čechách připomínají vděčnou památku milovaného krále.

Dlouho trvá v paměti národů památka mužů, kteří pro blaho jejich pracovali. Ale déle nežli jména všech slavných, záslužných mužů potrvá na

světě ono jméno vítězoslavné, v němžto kleká „každé koleno nebeských, zemských i pekelných“ (Filipp. 2, 10.), jméno, jež „vyznává každý jazyk,“ jméno, „kteréž jest nad všeliké jméno,“ (Fil. 2, 11.), jméno, nad něž „není jiného pod nebem daného lidem, skrze kteréž bychom měli spasení býti“ (Skutk. apošt. 4, 12.), jméno nejsvětější a nejsladší, jméno Syna Božího, Spasitele světa, jméno Ježíš.

Jméno to vyslovil ponejprv anděl, zjeviv se čisté Panně Marii; jméno to v účtě největší měli svatí apoštolové, mučenníci a vyznavači, ve jménu tom uzdravovali nemocné, vymítali zlé duchy (Marek 16, 17.), ve jménu tom volali k Bohu a byli vyslyšeni (Jan 16, 23.).

V pravdě proto napomíná již žalmista Páně ve starém Zákoně (Žalm 112, 1—3.): „Chvalte služebníci Hospodina, chvalte jméno Hospodinovo. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno, od tohoto času až na věky, od východu slunce až do západu chváleno buď jméno Hospodinovo.“

Tak i církev sv. chválí jméno nejsvětější v každé době, a jest starodávným zvykem u křesťanů, navzájem se pozdravovati významnými slovy: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“ — Krásný tento pozdrav Srdci Ježíšovu vskutku nejmilejší, buď předmětem našeho rozjímání.

Zvyk navzájem se pozdravovati jest bezpochyby tak starý, jako pokolení lidské; zajisté jest od dob nepamětných a rozšířen u všech národů. Ale jak všeobecný a rozšířen jest tento obyčej, právě tak různý jest a byl způsob, kterým se lidé pozdravují.

Prekrásný způsob pozdravu vzájemného zavědla mezi svými věřícími církev sv. katolická; obsahem jeho nic světáckého, pozemského, pomíjitelného; nepřipomíná ani člověka, ani anděla; neprávě bližnímu pouze zemské časné dobro, nýbrž připomíná nám Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista.

1. Uvedme si blíže na paměť, kdo jest ten, kterého křesťanským pozdravem chválíme a vebíjíme!

Jest to Ten, který na počátku byl u Boha, skrze Něhož všechny věci

učiněny jsou, a bez Něhož nic není učiněno, co učiněno jest“ (Jan 1, 2, 3.), kterýžto jestobraz Boha neviditelného prvorozený přede vším stvořením, nebo skrze Něho stvořeny jsou všechny věci na nebi i na zemi, viditelné i neviditelné“ (Kolos. 1, 15, 16.), „kterýžto jsa ve způsobě Boží, nepoložil toho sobě za loupež, že jest rovný Bohu“ (Filip. 2, 6.).

Jest to Ten, kterého Bůh předpověděl již v ráji slovy: „Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, onať potře hlavu tvou“ (1. Mojžíš, 3, 15.4) o němž předpovídali proroci, na něhož se těšili patriarchové a spravedliví starého Zákonu, jehož očekával celý svět a všichni národové touhou neskonalelou.

V křesťanském pozdravu ctíme a chválíme jméno, kteréž anděl zvěstoval Marii Panně; příchod jeho na svět připomínali jsme si o vánocích, kdy andělé pěli na luzích betlémských: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle“ (sv. Lukáš 2, 14.); k jeho chudým jeslím přišli tři slavní mudrci z dálného východu, aby se mu poklonili a zlato, kadidlo a myrrhu, tři významné dary, jemu obětovali (Mat. 2, 1—12.).

Na něho poukázal Jan Křtitel řka: „Hle, Beránek Boží, hle, kterýž snímá hříchy světa. Tentof jest, o němž jsem pravil: Po mně přichází muž, kterýž přede mnou učiněn jest, nebo prvnější byl než já“ (Jan 1, 29. 30.).

Po třicet let žil v ústraní nazaretském, ale pak veřejně vystoupil, učil pravdy věčné, konal dobré, činil zázraky, předpovídal budoucí věci, — uzdravoval nemocné, vymítal zlé duchy — takže lid udiven volal: „Prorok veliký povstal mezi námi a Bůh navštívil lid svůj.“ (Luk. 7, 16.). Jedenkrát objevil se apoštolům ve své nebeské slávě, takže Petr zanícen volal: „Panc, zde jest nám dobře býti.“ (Mat. 17, 4.).

Jest to týž Ježíš, který s trpícími soustrast měl, plakal nad zaslepeným městem Jerusálemem, zarmoutil se u hrobu přítele svého Lazara, a ku všem, zarmouceným volá: „Pojďtež ke mně všichni, kteří obtíženi a zarmouceni jste, já vás občerstvím“, a který praví:

„Neposlal Bůh Syna svého na svět, aby soudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho.“ (Jan 3, 17.).

Ale za všechnu lásku a dobrotu svou byl zneuznán lidem svým, na smrt odsouzen a ukřižován. V hrozných bolestech odevzdán do vůle Otce svého dokonal na Golgotě svůj život a celého světa spasení.

Křesťanským pozdravem chválíme Toho, který třetího dne vstal z mrtvých a tak celému světu nezvratný dal důkaz o pravdě svého učení a o božském poslání svém. Chválíme zde Toho, jehož jménem svatý apoštol Petr uzdravil člověka od narození chromého a jehož jméno vyznal veřejně před shromážděnou vysokou radou.

Neopustil církve své a svých věrných, zůstal s nimi spojen v nejsvětější Svátosti oltářní, brány pekelné nikdy nepřemohou církve jeho.

Proto „pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“

2. Kéž pak zní krásný pozdrav tento širým světem a nebes bání „na věky věkův!“ K tomu však hled každý z nás dle sil svých přispívati: to bude Srdci Ježíšovu dílem nejlíbeznějším.

Volejme: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“ hned časné z rána, když s lože vstáváme. Slova ta budtež prvním zbožným vzdechem mysli — vděčné, že opatroval nás Bůh v noci a dal nám dočkat se nového dne.

Když pak večer po dokonané denní práci na odpočinek se ubíráme, nemůžeme lépe dne zakončiti, než krásným pozdravem tím, kterým Bohu za vše děkujeme, a jemu sebe, svou duši a všechno své poroučíme pod ochranu.

Krásná slova pozdravu tohoto kéž znějí v srdci našem po celý den, s pozdravem tím na rtech ubíráme se ke svým pracím, posilujeme se v těžkostech povinností svého, čerpejme sílu ku zdárné práci.

Krásný pozdrav ten doprovázej nás ve šťastných dobách tohoto života, připomínaj nám, že všelike dobro a všelike požehnání přichází s nebes, z dobroty Boží, uť nás nelpíti na světě, rozkoších a radostech jeho,

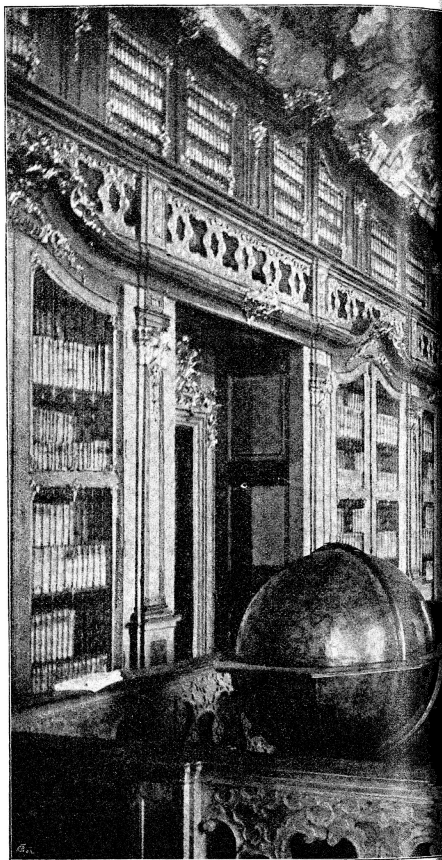
nýbrž používati vezdejších věcí ku spáse nebeské. „Co platno člověku, byt' všechnem světu získal, ale na své duši škodu trpěl? Anebo jakou dá člověk výměnu za duši svou?“ (Mat. 16, 26).

„Pochválen buď Ježíš Kristus“ zněj z úst a srdce našeho, když Bůh zlým nás navštívil. Když Bůh spravedlivého Joba těžce navštívil, odňal mu všechny děti a všechnen majetek, poranil ho těžkou nemocí a malomocenstvím, takže sama manželka jeho mu lála a přátelé se posmívali, nereptal proti Bohu, ani nenaříkal, nýbrž jen modlil se (Job 2, 10.) u pokoře: „Jestliže dobré věci brali jsme z ruky Boží, zlých proč bychom nepřijímali? Bůh dal, Bůh vzal, jak se Bohu líbilo, tak se stalo; budiž jméno Hospodinovo pochváleno!“ Tak smýšlejme a chvalme jméno Páně i my v bolestech, strastech, nemocech, utrpeních a souzeních tohoto života. Neboť praví náš božský Spasitel: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapřij sebe, vezmi kříž svůj na sebe a následuj mne!“ (Mat. 16, 24.).

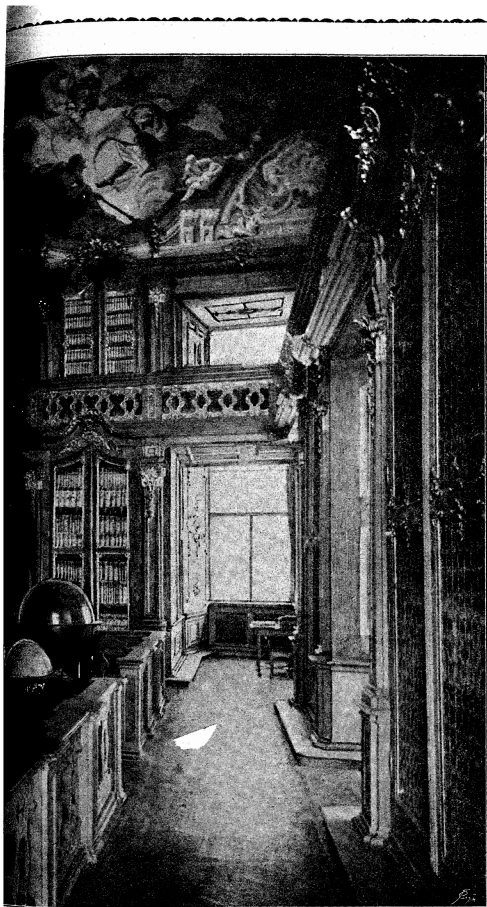
Obzvláště tenkrát, když zlý duch mocí velikou dotírá na nás, když spojencové jeho: zkažený svět, zlí lidé, pycha života, žádostivost očí nás svádějí ke hříchu, když pokušení to mocně na nás doléhá, že zdá se nám, že nemáme dosti sil mu odolati, tu vzyvejme nejsvětější Jméno toto, který nedopustí nás pokoušeti nad naše síly, ale dá pomoc, abychom pokušení překonali.

S křesťanským pozdravem na rtech vkročíme do příbytků svých přátel. Slova ta připomínají synům lásku, kterou rodičům věnovati mají, pamatují děti odrostlé, by ctili ty, kteří život jim dali. Předvádí jim příklad Syna božského, který sloužil pěstounu svému až do posledního vzdechu jeho, který v nesmírných bolestech na kříži nezapomnul na milovanou matku svou, ale učenníku miláčkovi svému ji doporučil.

S křesťanským pozdravem tím předstupujeme i před nepřáteli své, jmenujeme jim jméno Ježíše nejlaskavějšího, který učil, že nemá slunce zapadat nad hněvem naším, který na kříži modlil se za ty, kteří ho ukřižovali

Kroměříž: Kníže

d. residence. Knihovna.

a jemu se posmívali, který přislíbil lotru kajícímu nebeský ráj.

„Bojování jest život člověka na zemi“, praví Job (7, 1.), našim válečným pokřikem a heslem, kterým dobudeme si slávy nebeské, buď křesťanský pozdrav: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“, který zněj z úst našich a všech katolických křesťanů „na věky věkův!“

Proslulý protestantský básník německý Klopstock cestoval jednou katolickým krajem; byl velmi mile přivítán, když všichni lidé, které potkával, pozdravovali ho přívětivými slovy: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“, jen že nevěděl, jak by jim měl na slova ta odpovědět; proto se tázal na to a přiznal se, že nelze vymyslet krásnějšího pozdravu pro křesťana.

Jak smýšlíme my o křesťanském pozdravu, jak užíváme ho, kdy vyslovujeme ho?

Naši otcové ctili starobylý zvyk ten, pozdravovali se dle něho navzájem,

s pozdravem tím počínali a končili práce své, jím žehnali se vstávající a léhající, pozdrav ten učili i děti své, také nás, sotva že mohli jsme slova ta vysloviti.

Je-li kde pochybeno, kéž stane se náprava, kéž krásný křesťanský pozdrav zní opět všude po milovaných vlastech našich, kéž zní z úst nevinných dětí i prospívajících školáků, z úst dospívajících jinochů a kvetoucích panen, z úst rozumných mužů a opatrných žen, z úst třesoucího se starce a šedivé stařenky, z úst tichého chudáka i mocného bohatce, z úst prostého i vzdělance, z úst všech lidí bez rozdílu, kéž zní ve skromných chýžích pohorských i v mramorových síních palácův.

Tak způsobíme potěšení největší Srdci nejsvětějšímu, které zahrne nás pak hojností svých milostí.

Proto: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus, až na věky věkův. Amen.“

Dr. Rudolf Zháněl.

M. D

Dobrý Pastýř.

Ovečka zbloudila
ve světa poušti —
tu strní skály jen,
tam zase houští.

Nikde ni praménku
zahyne žízní
nesmírná úzkost
a hrůza ji trýzní.

Uvázla nešťastná
v trnitém hloží;
snaží se vyprostit —
rány se množí.

Dlouho, ach dlouho již
pastýře volá —
ozvěnou zavzní jen
skaliska holá,

V tom slyš! hlas Pastýře
ozve se poušti.
pracné se prodírá
pichlavou houští.

Zbloudilé zabuší
srdéčko v těle,
s úzkostí ozve se
zasténá v žele.

Ovečka vděčně se
k Pastýři vine,
dobře ji u Něho
bez Něho — hyne.

A on již sklání se,
kárá ji jemně,
trnů ji zbavuje,
hladí ji téměř.

Nedbá, že z rány sám
krvácí mnohé,
že se též poranil
o trní strohé.

Bere ji v náručí
rány ji hojí.
přesvatým Tělem svým
a krví svojí.

Jiří Belanger.

Život napsaný P. Aniganem podává Jan Tagliaferro.

Předmluva.

Život mnohých lidí objímá celou dobu, jiní zas hlásají své dobé nauky jí právě potřebné. Kdybychom se neobávali, že přílišnou důležitost připisujeme tomuto pokornému a přece tak plodnému životu, jež líčíme, řekli bychom, že přináší naší společnosti osvěcení, jakého jí třeba. Hyneme skutečně naturalismem. Naši současníci nechtějí se povznést nad malý obzor tohoto světa. Práva a mocnosti lidské, svrchovanost vědy a sil přírodních, honba po cti a důstojnosti, stále zmenšování práce a námahy, ustavičné rostoucí požitky a radovánky, to jsou pojmy, okolo nichž se točí všechny myšlenky, záměry a snahy větší části lidstva.

Všecky zásady, které jsou základem jejich života, jsou lidské zásady, odporující nadpřirozeným zásadám evangelia. A co jest povážlivější, jsou mnozí věřící křesťané nakaženi tímto naturalismem, jež vnímají v různé způsobě, jak na ně se valí. Bohužel nejsou vyňati z toho ani ti, kteří dle slov evangelia mají úlohu soli zachovávající. Zlo nalézá se v množství lepších i nejlepších věcí.

Studuje se Písmo sv., ale nedbá se inspirace a podrobuje se jako světské knihy pitevnímu noží vědecké kritiky, jakkoliv je tato často pochybná. Chtějí masy přivést zpět k náboženství, ale lidskými prostředky, které považují za příjemnější a účinnější nežli prostředky božské. Mluví se o štěstí nízkých a skromných, ale obírejte se tímto nynějším životem, budoucí spátíme později. Zakládají se mnohá nová díla, ale mnohá nemají jiného základu, jako zásady odporující evangelii.

Kněz, o němž mluvíme, byl především mužem nadpřirozeným. Jeho život, jeho úřad, jeho neobyčejný vliv na okolí byly triumfy nadpřirozenosti.

Vyrostl v ovzduší neobyčejně zbožném, byl vychován podle čistých zásad evangelia a zůstal vždy věren naukám svého mládí. Život mu byl zachován

tím, že očividně zasáhlo nebe. V koleji, v semináři požíval pověsti světce. Ve svatém svém úřadě užíval nadpřirozených prostředků, odtud nadpřirozený úspěch jeho činnosti. Jsa malý, kulhavý, vážné tváře, sebraný, podobal se zevnějškem almužníku nějakého kláštera, ale podivně byl nesmírný jeho vliv na vojáky a lidi vůbec.

Pravým zřídlem tohoto vlivu nebyla výmluvnost, ani jiný dar přirozený, nýbrž především jeho láska k nejblahoslavenější Panně, ovšem láska neobyčejně vroucí, která ho pohнула nazývat se knězem a nevolníkem Mariiným. Svätý Pavel rád opakoval: „Znám toliko Ježíše, Ukřižovaného.“ P. Belanger říkával často: „Věřím jenom ještě v Marii.“ Dodáváme, že nikdy neodlučoval Marie od jejího božského Syna, a že Matka mu byla cestou, aby se dostal k Synovi. Jest něco více nadpřirozeného?

V době, kdy se popírá moc božských prostředků nad dušemi, bude útechou a osvěcením pozorovati nadpřirozené ve skutku a nějak rukou hmatati neporovnatelnou účinnost jeho na srdce a duše.

Není to novým zjevem, všichni svätci svým současníkům poskytli tuto podívanou, udělili toho naučení. Ale jest spasitelné zjistiti, že se tu jedná o prostředky jiného věku a že ruka Páně není zkrácena.

Léky, jež božský Zakladatel dal své Církvi, kázání, modlitba, sväté svätosti, mají svou platnost po všechny časy až do konce věkův; nikdy nevnalezne člověk nové prameny milosti. Proto se velice mylí ti, kteří se domnívají, že se obejdou bez těchto prostředkův a že místo nich položí nové.

Zdali moderními skutky dospěje k tomu, aby duše spojeny byly s těmito božskými prameny, anebo po způsobu svätých z nich čerpáme, vždy rozvinou svoji plodnost. Při jistých příležitostech, v rukou jistých lidí mohou nahraditi všecko ostatní, ale nikdy nemohou něčím jiným nahrazeny býti.

Tyto výklady poslouží k lepšímu porozumění dějin toho, jenž v životě i ve smrti obklopen byl božským a nadpřirozeným.

Panno neposkvrněná, tobě jsem obětoval tuto skromnou práci v jubilejním roce prohlášení tvé nejvzácnější výsady, tvého neposkvrněného Početí. Kněz, o němž se jedná, netoužil po vyšším titulu, než kněz Panny Marie. Jeho život byl ustavičným projevem lásky nebeské Matce, stálou snahou, by založil její království na zemi. Činil vše v tobě a pro tebe. Na smrtelném lůžku vyslovil přání, aby všichni, kteří by na něho vzpomínali, od Boha vyprošovali milost, abys se stala královnou srdcí. Žádal též, aby skromný kříž na jeho hrobě připomínal tebe i tvého božského Syna.

Kéž tyto řádky u čtenářů vzbudí předsevzetí vejíti na tak dojemné a vznešené úmysly a vnuknou jim přání, by následovali tak skvělý příklad v kritické chvíli, kdy naše poslední a jediná naděje spočívá v tobě, královnou světa! kéž získají tomu, jenž ti je s radostí věnuje, vzrůst úcty a lásky k tobě, které za vše jest zavázán, pod jejíž ochranou chce žítí a umříti.

Na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie 1904.

S p i s o v a t e l.

I. Dilo matky.

Kdo navštíví starý klášter na Monte Coelio v Římě, čte na zdi nápis: „Sylvia, moje svatá matka, mne dala církvi.“

Vynikající osobnost, která od kolébky až ke hrobu znala a pozorovala pokorného apoštola, jehož život líčíme, řekla o něm: „Čím byl, za to děkoval po Bohu své matce.“ Ano, za to děkoval předně čistě, silně, křesťanské krvi, již vlila v jeho žíly, hlavně pak jejím modlitbám, jejímu příkladu, jejím naukám, celé výchově, jakou mu dala.

Jest mnoho tajemného ve spojení těla s duší, že není možno oceniti vliv jedné části na druhou, ale jest nepopíratelnou skutečností, že velmi často nalézáme u dětí vlohy přirozené, které nezávisí od jejich vůle, ale jsou jim

vrozeny. „Mají to v krvi, vsáli to s mlékem mateřským,“ říkává se o jistých vlastnostech, jež se nalézají u členů téže rodiny. Tato rčení lidová vyjadřují často hlubokou pravdu.

Při volbě kandidátův kněžství klade se největší váha na zbožnost a mravnost rodičův, a to nejen pro výchovu, jaké se jim dostalo, ale pro vlohy k ctnosti a zbožnosti, jež vstípena jest s krví. Mluvíme o vlohách, jež vůli podporují aneb vůli překážejí, nejsouce na úkor svobodě.

Právíme č a s t o, protože v jednom i druhém smyslu jsou podivné výjimky od tohoto pravidla mravní a náboženské dědičnosti. Ale přece všeobecně trvá tato skutečnost. Důležitý zákon pospolitosti sahá až sem, jen málokdo se mu vyhne.

Jiří Belanger měl veliký prospěch z tohoto zákona. „Moje matka,“ řekl jednou, „byla více než horlivou křesťankou, byla hrdinnou světicí.“ To nebyl jen výron srdce synovského, to bylo potvrzení pravdy. Všichni, kdož ji znali, vydávají jí totéž svědectví.

Kateřina Felicia Belangerová, narozená dne 8. června 1825, pocházela ze zbožné rolnické rodiny v Noorpesne v okrese du Nord. V třetím roce svého ztratila otce; matka, žena pevné víry, přestěhovala se do Houlle, městečka blízko Saint Omer, aby se tu věnovala výchově svých dvou dětí. Jak si všímala Felicia jejich dobrých nauk, dokazuje následující: U věku, kdy děti málo chápou význam výkonů náboženských, věnovala z vlastního popudu pokaždé tři dni přípravě na sv. zpověď. Rovněž přemluvila svého bratříčka, aby v této době nehrával, ale častěji navštěvoval domácí modlitebnu, aby se s ní připravoval na přijetí této svátosti. Tato živá víra a úcta k svatým věcem rostla u dítky s léty.

Snadno si představíme, s jak vroucí zbožností přistoupila Felicia po prvé k stolu Páně, jak byla povzbuzením celému pensionátu Voršilek v Saint-Omer, když tam čtyři léta prodlévala. Navráťivši se k domácímu křbu, rozvinula ctnosti, jež významně návaží ženu statečnou. Až mladá, rozdělila svůj čas výhradně mezi práce

domáci a skutky lásky k bližnímu, k nimž cítila náklonnost neodolatelnou. Největší radost měla, když navštěvovala chudé a nemocné a jim přinášela útěchu a úlevu, i zdálo se, že konečně vstoupí do řádu Milosrdných sester.

Váhala dlouho vstoupiti do stavu manželského, jak si přála matka její; necítilať k němu náklonnosti. Teprve

po dlouhé úvaze a mnohých modlitbách rozhodla se k sňatku, který jí všichni jednomyslně představovali jako vůli Boží.

Jakmile však převzala nové povinnosti, věnovala se jim z celého srdce velmi svědomitě; stala se vzornou manželkou a matkou.

(Pokračování.)

Mgr. Baunard.

Z franc. Boh. Kyselý.

Stáří čili životem vzhůru.

VI. Věda a pavěda. Její bankrot.

Náš věk, naše století poznalo tedy vědu velmi vysokou, velmi zdravou, velmi určitou a především velmi svobodnou. Vedla přímo k Bohu, jako účinek vede ku příčině, a to cestou, již proklestil rozum všeho lidstva. Tato věda jmenuje se ctí největší jména, jak jsme v předešlé hlavě viděli. (Viz roč. 1915.)

Ale jest ještě jiná věda, jejímžto jménem se všecko popírá, co lidstvo vždycky věřilo a tvrdilo. Z této vědy lze odvoditi všecko zlé smýšlení, špatné mravy, špatné zákony. Jmenuje také několik proslulých jmen, jimž davy jásají, ale jak trpí celá společnost! „Ó svobodo, svobodo!“ volala paní Rolandová vstupující na popraviště, „svobodo, kolik zločinů páchá se ve jménu tvém!“ A nelze říci podobně: Ó vědo, kolik nevědomosti, pitomosti a neštěstí zakrývá se dnes tvým jménem?

Co se to podělo? A odkud to polblouzení? Odkud vzniklo toto matení nevěry s vědou, když z vědy samé pocházeti nemůže?

Víme to. Na neštěstí bezbožecká filosofie vočkovala se na současnou vědu, jako upíná se cizopasná rostlina na strom, jejíž svírá a dusí, obalující jej tak, že se zdá tvořiti s ním jediný celek. Nastalo vydirání, plnění, zabavení vědy touto filosofií. Věda přinášela, zjišťovala fakta, testit to vlastní její obor; vládnoucí filosofie se jich však zmocnila, aby je dle svých předpojatých zásad soustavně vykládala.

Když pak z nich vykličkovala, co chtěla, předložila je takto upravené na podporu své věci, ale pořád ještě pod věhlasným jménem vědy, jejíž si přibrala škrabošku. Byla to tak zvaná věda laická, což je úřední název vědy bez Boha. To měla býti budoucné věda jediná, a třicet let vidíme ji využívatí despoticky svého monopolu, prohlašovatí svá orakula, stíhati klatbou velikou vědu protivnou a převraceti všecka dogmata, na jejich pak místo stavěti svá.

Vzpomínáte, jak byla vyhlášena válka všemu nadpřirozenému, božskému Arnoštem Renanem a Marcelinem Berthelotem? Tito dva mužové zdají se mi vhodnými představiteli filosofie a bezbožecké vědy své doby. A jejich zpupné vyhrůžky jsou věru jako onen krvavý oštěp, který vrhal hlasatel římský na území nepřátelské se slovem: **V á l k a !**

Oba prorokují jako o závod: „Přijde den,“ dí Renan, „kdy lidstvo již věřiti nebude, ale b u d e v ě d ě t i. Bude znáti svět nadmyslný a mravní, jako nyní zná svět fysický. Co na mně, znám pouze jediný výsledek vědy, totiž rozřešit hádanku světa, vysvětlit člověku, co člověk jest, podati mu jménem jediné autority, již jest celé lidstvo, věrouku, již mu náboženství podávala, kterou však již přijmouti nemůže.“

Co všecko vysvětlili, brzy uvidíme. Ale kdo pak již na počátku světa podobně sliboval mladému lidstvu: **B u d e t e v ě d ě t i ? A** člo-

věku nepřineslo štěstí, že tehdy poslechl.

Berthelot mluví o též předmětu a takto podává poddanský hold vědy před vládnoucí filosofií výroky až zarážejícími: „Svět je dnes bez tajemství. Racionalismus má v úmyslu všechno vysvětlit, všechno pochopit, podat vědecký výklad všeho na světě, rozšířit svou osudnou nauku o přičinnosti i na svět mravní a vyvrátit nadobro pojem zázraku a nadpřirozena.“

Je to vážný program vědecký, tohle vykřikování, a není to snad jen chvástání, vyzývavost, bojovnost? Je to skutečná válka. Shodit Boha, jaké to vítězství! Nahradit Boha čímisi jiným, jaká budoucnost!

Věda se toho podjala na povel volné myšlenky. Tato si ponechala vrchní velení s důsledky. Ona se přiznává k bezbožectví, věda má tedy závazně vésti k ateismu. Pro ni bude všechno vhodnou látkou k této výslednici, všechno předpokladem vedoucím k tomu závěru, a vše musí uhnout této hlavní starosti. Věda je pouze záminkou, jméno vědy pouhou zástěnou; vítězství, k němuž se cílí, toť svržení, sesazení Boha s trůnu. Těmto prapodivným vědcům nebude věda pravdou, pokud nebude popřením božstva. Zkrátka, věda nebude, prakticky zvato, ničím jiným, než uměním, které se obehíjí bez Boha.

Ale je to vůbec ještě věda? Rozhodně nikoliv. Není dilem vědy, co není již dilem klidného rozumu, nýbrž pouze dilem předpojatosti a vášně, a já dokládám, vášně nejmámivější a ze všech nejvíce zaslepující, nenávisť proti Bohu. A tak nosí tato věda pásku na očích, okovy na nohou. Volná myšlenka není vzdor svému jménu opravdu volnou, aťsi to jakkoliv prohlašuje: vláčí tyto okovy.

Bossuet nazval takové názory „velikou ledabylostí ducha“. A pohledněme-li na věc důkladněji, nevyvěrá neznabožská věda často ještě z jiné ledabylosti? Bůh opatruj, abych ty sevšeobecně obvinění, které by snad bylo pomluvou, i když mříí proti mnohým učitelům bezbožectví! Ale

z druhé strany, dostoupil největší počet těchto popíračů Boha svým životem mravním jasných a čistých výšin, na nichž se vypínají chrámy moudrosti? Aug. Cochín věděl nepochybně, co praví, když napsal tyto řádky: „Nevyslovujte na jejich účet jména přísnost; sotva lze ho užítí o dvou či třech z nich, těchto alchymistech negace, zahloubaných do svých výzkumů, cele oddaných této podkopnické práci, sesmutnělých zříceninami, jichž jsou příčinou, operacními řezy, jimiž vše znešvařují. Ale většina neskládá svých perutí jenom tehdy, když chtějí odpočinout na zemi. A to činí milerádi: popírajíce předem, co by jim překáželo, a jsouce svými filosofickými zásadami pozbaveni všech závazných povinností, dovedou velmi dobře schýlití se od svých přísných rozletů k méně přísnému rozptýlení v rozkošech.“ Kdož pak to neví, kdo toho nepozoruje? Mohu sám dosvědčiti, že jsem měl příležitost často prohlédnouti až na dno nejjedné takové nádoby učenosti, rozhlodané a zpuštěné strachem z Boha. Pátral jsem, kde vězí bacil nevěry, a shledal jsem, že jeho místo není v hlavě a mozku, nýbrž ve svědomí, v srdci a citění; tam bylo sídlo náказы.

A tamtudy, nikoliv branou vědeckých vět, vnikli tito mistři moderní školy do duše lidu, aby v ní zbořili oltář Boha třikrát svatého. Tento lid nechápe naprosto ničeho z tajů vědy. Ale po čem se se své nižší stránky a dle nevázanosti smyslů pídí, to je předrahá volnost, mravní vymanění, bezuzdná rozpustilost a bezmezná rozkoš. Vidí-li kromě toho, jak se vztyčí a vlaje vřitem veřejného mínění praporec vědy, tu nevědí ubohé ty veliké děti, kde jim hlava stojí a křičí: „Ať žije věda! Dnes je lid vzdělaný a ví, co o všem soudit!“ A bohužel, hlava ta pozvzdá se proti nebi.

Popatřte na ty zástupy dělnictva, když vidí, jak nad budovami rozlehlého výstaviště, jež oni postavili, vypravili, kde stkví se všechno dílem jejich ruky, jak strmí Eiffelova věž, již oni povýšili daleko nad věže chrámu Panny Marie! Jakýma očima mají se

pak dívati na skromničkou zvonici domácího kostelíčka podle takové stavby? „To je věda!“ křičí bratři a přátelé, tlučouce si sklenicemi. Přejde-li k nim potom nějaký šejdíř v zeleném kabátě s vítězným heslem: „Svět nemá pro nás tajemství!“ tu jemu tito sprostáci ochotně uvěří. A slyší-li, jak deklamuje: „Věda všecko vysvětlí, všecko pochopí, podá vědecký výklad všeho na světě... a vyvrátí nadobro pojem zázraku a nadpřirozena,“ tu otvírají oči ustrnutím nad výrazy tak silnými: Tohle že je věda? Tohle že věda dovede...? A ke cti a slávě vědy půjdou za chvíli řvát, vysmívat se, láteřit na kněze, kterého potkávají, na zvon, který právě slyšet, na kříž podle cesty, na bílý šat dítěte u prvního přijímání.

Srdce mé překypuje trpkostí. Ošálili drahý ten lid, z něhož pocházím. Nalili mu tak zvané vědy, jež opájí, jež ho rozjařila až do třeštění, omámila až na stupeň zvířete. A ejhle, víc než kdy nevědomý, neví již ničeho o sobě, ničeho o své povinnosti a o svém životě. Nezná ani úcty, ani cti, dobroty, důstojnosti, soucitu, radosti. Neví již ani, čím jest, ani odkud přišel ani kam jde. Všem u se odučil v této nové škole, že se nezná ni k Otci, jenž ho volá, ni k vlasti, jež ho čeká... A přece, Mistře božský, neplatilo právě jemu, lidu, vzácné tvé slovo: Všeľiká věda života v tom tkví, „aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, jehož jsi poslal, Ježíše Krista?“ (Jan 17, 3.)

* * *

Všimněme si podrobností. Jak to dopadlo ve skutečnosti se schlubným slibem, že se vědecky všechno vysvětlí bez ohledu na Boha a nadpřirozenost, ano proti nim? Počneme-li světem fysickým, kam dospělo dnes toto úsilí vědy a jaké jsou jeho výsledky? Zvu čtenáře, aby je se mnou prohlédl.

Dílo vědy bylo v našem století jistě ohromné, a já bych jí nikterak neodepřel obdivu. Nejsem sice vědcem z povolání, ale jsem zvědavý pozorova-

vatel vědy a stal bych se bezděky zbožným jejím obdivovatelem. Doba, již jsem náležel, viděla, jak celý svět byl dopodrobna prozkoumán a podroben přísnému dozoru zkušenosti. Člověk, malý a slabý vůči nezměrnému stvoření, přehavý vzhledem k času nedohlednému, nedal se odstrašiti ani nedokonalostí svých nástrojů, ani neobsahlostí svého úkolu, ale postupoval od blízkého a známého k dalšímu a neznámému a na té dráze urazil vzdálenosti závratné. Učinil obdivuhodné vynálezy a objevy, a to ve všech oborech, v geologii, zeměpisu, hvězdářství, přírodopysu, chemii, biologii, dějepisu atd. A k mému obdivu druží se i dík za to, jak táž věda využila těchto objevů k dobru lidstva a pokroku vzdělanosti.

To bylo něco dobrého, ale nikoliv pro toto dobro byla moderní věda najata filosofii. Čeho se od ní nadála bylo, aby v první řadě její vynálezy usvědčily slovo Boží ze lži, a co víc, aby za přispění prazvláštního filosofického nazírání podaly zdánlivé důvody a jaké také prostředky, by se člověk obešel bez Boha.

Úkol ten nebyl snadný. Boha, tuto nezbytnou bytost, již se chtěli mermomocí zbýti, bylo pořád viděti v záhadách příčin, jako prapříčinu, jež tvořila konec a základ všeho, jak ne-konečně malého, tak nezměrně velkého. Ano, byly chvíle, kdy příčinnost, t. j. vztah účinku k příčině, probleskla tak zřetelně, že ohromený, zneklidněný duch octl se takorba ve slepé uličce, již starořímský neznaboh Lukréc nazývá *vis a b d i t a q u a e d a m* (jakousi utajenou silou), nebo již Claude Bernard, rovněž zarytý nevěrec zve „myšlenkou, která řídí síly.“ Ale tato skrytá moc, totéž tvůrčí všemohoucnost Boží, tato řídící myšlenka, totéž rozum Boha samého! Ne, ne, my Boha neznáme; vyhledejte nám jiné příčiny. Prohlásíme je vesměs za vědecké, pakli jen do nich nezamícháte hroznou tu bohovědu.

(Pokračování.)

Různé zprávy.

Naše vyobrazení. Knížecí, arcibiskupský zámek v Kroměříži patří ku nejkrásnějším budovám slohu baročního na Moravě. Vystavěl ho na místě zámku, který rozbořili a spálili Švédové biskup olomoucký Karel Lichtenstein Castelkorn v letech 1664 — 69. — Knihovna téhož zámku tuto vyobrazená nazývá se starou a byla vyzdobena a upravena v nynější podobě roku 1694, jest v ní 13.768 svazků knih. V zámku Kroměřížském jest ještě druhá knihovna umístěna v jiných místnostech, které se říká „novější“ a čítala koncem roku 1908 21.202 svazků knih, 135 prvotisků a 131 rukopisů. Pak prý jest kněžstvo nepřítelem věd a umění! — Svatá noc.

Krásné čtení. Dne 1. ledna 1916 vyjde 1. číslo ročníku XXV. (jubilejního) »Naše ho D o m o v a«, nejlepšího a nejrozsířenějšího obrázkového měsíčníku, který dochází ve všech kruzích našeho

katolického lidu stále větší a větší obliby a rozšíření. »Náš Domov«, vedený výbornou rukou Josefa Vévody, profesora na c. k. gymnasiu v Olomouci, přináší četbu opravdu velice krásnou a poučnou od našich předních spisovatelů. Pohlédneme jen do vydaných dosud 24. ročníků a uvidíme, jak mimo umělecké reprodukce vynikajících a zasluožilých osob střídají se krásné ilustrace s povstávajícími povídkami, básněmi a články poučnými. Též úpravě jest věnována péče největší. Cena »Našeho Domova« (vel. 8° o 32 stranách) jest opravdu mírná, obnáší celoročně 5 K. Aby i nejhudší mohli svým milým raněným vojákům radost způsobiti, prodává benediktinská knih., jejímž nákladem »Náš Domov« vychází, starší ročníky za sníženou cenu K 2.—. Dosud jsou na skladě tyto ročníky: 1. 8., 9., 10., 11., 12., 15., 17., 18., 19., 20. a 21.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvoou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za království nejsv. Srdce Ježíšova v rodinách a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, řiši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plno-mocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michéli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Vše pro Srdce Ježíšovo!

Úmysl v únoru 1916: Sv. Otec náš, papež Benedikt XV.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník L.

Vychází počátkem každého měsíce.

ÚNOR 1916

Všemohoucí, věčný Bože! smiluj se nad služebníkem svým Benediktem, nejvyšším pastýřem naším a veď ho dle dobrotivosti své po cestě spasení věčného, aby s pomocí Trou co se Tobě líbí pohledával a ze vši síly své vykonal.

A. M. Kadlčáková.

K Marii.

Zdravas Máti,
Tobě znáti
bol svůj vždycky dám,
povždy k Tobě
v světa zlobě
se jen utíkám.

Ty mne slyšíš
a vyslyšíš
vroucí prosby hlas,
když bol srdce
rve mi prudce
útěchy dáš jas.

Tvoje láska
vždy jen laská
srdce, duši mou,
proto k Tobě,
Tvoje robě
spěchá s písní svou.

Máti Boží,
přes trn, hloží,
k Tobě pospíchám,
na mne shlédni,
v boj poslední
milost vypros nám.

A. M. Kadlčáková.

Zima

Po pláni umrzlé
severák uhání
a celá příroda
hová si ve spaní.

Na stromech brillanty
třpytí se ledové,
když zima — královna
upře tam zraky své.

Na vodě tuhý led
vykouzlí bratr mráz,
na oknech ublídáš
překrásné květy zas.

A když se sluníčko
usměje do kraje,
stříbrem tu celý svět,
kam vyhlédneš, zaplaje.

Pod sněhem spočívá
uspaná příroda,
která nám na jaře
úrodu hojnou dá.

Proto buď vítána
s pláštěm svým ledovým
než zase odlétneš
před jarem čarovným.

Svatý Otec Benedikt XV. a Apoštolát modlitby.

(Z časopisu „Sendbote des göttlichen Herzens Jesu 1915 č. 12.)

V neděli dne 20. června 1915 měli, dle zprávy římského časopisu „Postulatus neissvětějšího Srdce Ježíšova“, místoředitel a asi 60 horlítek Apoštolátu modlitby, zřízeného při chrámu P. sv. Karla (S. Carlo ai Catinari) v Římě, zvláštní slyšení u sv. Otce. Při této příležitosti měl sv. Otec ku shromážděným delší řeč, z níž některá místa pro všechny členy Apoštolátu modlitby mají veliký význam, pročez je tuto uvádíme.

Když sv. Otec byl poděkoval za promluvu naň se vztahující, pravil: „Měli-li bychom My nějaké přání vzhledem k tomuto krásnému spolku (Apoštolátu modlitby), tedy vynívalo by ono v ten smysl, a by Apoštolát modlitby se vždy více rozšiřoval ku větší cti a slávě Boží a ku hojnějšímu prospěchu věřících. Mluvíc k vám, které jste do Apoštolátu modlitby již zapsány a se honosíte krásným jménem „Horlítek božského Srdce“, není třeba, abychom širě poukazovali na výbornost tohoto názoru neb na důležitost onoho spolku. Abyste však tím více se snažily rozmnožiti počet horlítek, rádi bychom vám odporučili k úvaze tu pravdu, že pravý milovník nejsvětějšího Srdce Páně nemůže jinak, než horliti pro čest tohoto božského Srdce, takže úkol horlítek nejsvětějšího Srdce, jaký jste vy dobrovolně na sebe vzaly, vychází z onoho úkolu milovníků božského Srdce, aneb že tvoří jeho nutný doplněk. Neboť

kteřý křesťan nebude chtít onoho milovati, o němž ví, že jest od něho milován? A kdo, jsa sobě vědom, že jest sám vykoupen z otroctví bludu a hříchu, nebude milovati svého Vykupitele? Z toho plyne, že by musilo býti tolik milovníků božského Srdce, kolik jest na světě křesťanů...

Pokud oheň doutná pouze pod popelem, možno jej poznati pouze v nejbližší blízkosti z horka, které kolem dokola sálá; když však příznivý vítr popel roztrousí a na žhavé, dříve skryté uhlí, přiloží se nové palivo, pak hle, kterak plamen vyrazí a až do velké dálky dává na jevo, že jest zde oheň! Nejinak to s láskou k Srdci Ježíšovu u onoho, který se spokojí s několika málo povzdechů lásky; a tuto svou lásku dále rozšiřovati a s jinými sdělovati nemíní; tato jeho láska jest takměř jako oheň skrytý pod popelem; má-li býti oheň tento světu znám, musí se roznítiti plamenem horlivosti; jinými slovy, tato láska k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu musí býti sprovázena živým přáním, také jiné užití Ježíše Krista znáti a milovati.

„Zde sobě nemůžeme odepřiti poukázati na to, že nejlepším prostředkem aneb nejsáhlejší způsob, jiné přiváděti ku poznání a lásce Ježíše Krista, spočívá právě v Apoštolátu modlitby: patrně jest tedy spojení mezi Apoštolátem modlitby a úkolem horlítek nejsvětějšího Srdce Ježíšova oprávněno. Zdá se nám býti

zbytečným podotknouti, že Apoštolát modlitby nechce nikterak ústní modlitby rozmnožovati aneb působiti, aby byly rozmnožovány, nýbrž, že spíše k tomu stále směřuje, by křesťan všechny skutky, které koná a všechna utrpení, která snáší, k Bohu povznášel, či lépe, aby je na čest a chválu Boží vztahoval a takto je učinil pravou modlitbou činu a jednání.“

Pokládáme za velmi vhodno uveřejniti tento vzácný a důležitý projev sv. Otce ve prospěch Apoštolátu modlitby právě v jubilejním ročníku naší „Školy božského Srdce Páně“; neboť doufáme, že

budou slova sv. Otce novým účinným doporučením pobožnosti k božskému Srdci Páně a Apoštolátu modlitby u nás, jež obé v našem českém národě pěstovati a rozšiřovati vzal sobě za úkol před 50 lety náš časopis a jemuž po celé půl století snažil zůstatí se věrným. Kéž slova ta vzbudí živý zájem a pochopení zvláště pro velmi důležitý úkol rádně ustanovených „horlitelů“ a „horlitelek“, bez nichž žádoucí rozšíření a rozkvět jak pobožnosti k božskému Srdci Páně tak Apoštolátu modlitby nejsou nejnými! F. P.

Povídka o Štědrém večeru.

z francouzského Dr. P. Hodonský.

Jakoubku! — Mé drahé děcko, Jakoubku! — Marně opakuje babička toto jméno, jí tak milé! Dítě, sedící ve své postýlce, umístěné v temném koutě rodinné jizby, celé pohroužené do měkkých peřin, neodpovídalo. Chlapec, jindy tak živý a svítivý, ani se neliýbal, jakoby hluchý ke zvuku hlasu, vždy mu tak milého.

„Proč neodpovídáš? Jsi snad nemocen maličký?“

Babička seje si brejle, odloží je na stolek, stojící vedle lenošky a s námahou se zvednuvši, blíží se k chlapci: „Jakoubku! mé dítě!“ Vezme něžně dítě za ruce, jež chlapec měl na prsou skříženy, roztáhne je a tisknouc do svých ustaraných rukou snědou tvářičku svého Benjamina, pozvedne jej a s úžasem upozoruje, že chlapec pláče. „Cítíš snad bolest, můj drahý?“ V tom babička ve své dobrosrdečnosti zcelaovala čítko chlapcovo. On chvíl se na celém těle, hluboký povzdech dme jeho prsa a náhle oběma ručkama svírá šiji své babičky: „Ach, babičko, — babičko!“

„Nuže, dítě, neplač, řekni mi přece, co tě trápí? Vždyť jsi mi slíbil, že nebudeš nikdy ničeho přede mnou tajiti.“ V jasných očích dítěte četla babička jako v otevřené knize. Do-

jemné taje, jež tam přemítala, kolikrát již ji mile překvapily! Nikdo na světě neznal lépe těch pokladů dojmavé něžnosti a pravé víry, jež vyznařovaly z dobrého a odhodlaného srdce chlapcova.

„Proč pláčeš můj maličký?“

Oči Jakoubkovy okamžik se odvrátily, aby se vyhnuly úzkostlivému pohledu babiččinu, než náhle, jakoby roztály a pod teplým dojmem nelíčené upřímnosti, jaké chlapec vždy byl zvyklý, utkvěly ve zraku babičky, kterou dítě s vroucností objalo a k ní srdečně zvolalo: „Ó babičko, tobě to mohu upřímně říci, vždyť ty mne znáš dobře, ty jsi mne nikdy s výsměchem neodmítl, když jsem ti žaloval své bolesti, ba ani tehdy ne, když, jako malinký jsem vlykal na tvých kolenou, že se mi rozbila hračka anebo, že jsem ztratil při hře některou z kuliček. Dnes si ti též požaluji: jsem tak smutný, právě proto, že dnes jest Štědrý večer. Těto posvátné noci Ježíšek sestoupí na zemi, sestoupí i do našich srdcí, když Ho spolu přijmeme ve sv. přijímání; slyš, babičko, já bych si přál, bych směl Ježíškovi obětovati něco velikého, co by mu učinilo radost. Já bych tak rád chtěl pro Něho trpěti! Až dosud,

drahá babičko, tak jsi mne měla ráda, že jsi se se mnou jenom mazlila; zahrnovala jsi mne všim možným, v ničem jsem necítil nedostatku; a přece On, když byl na zemi, postrádal všeho a to z lásky k nám. Ó, hled babičko, já Ho mám proto tak rád, já bych pro Něho chtěl i umřítí...

Babička nemohla ani slova namítnouti a zároveň potichu plakala, vždyť není nic velkolepějšího a dojímavějšího na světě, než pohled na čistou duši, v níž přebývá nevinný Ježíš.

Byla by mu mohla snad říci, že nejlepší obětí Bohu jest přesně plnění denní své křesťanské povinnosti; avšak věděla dobře, že dobrotivý Bůh rozdává své milosti nestejně a že na jedněch žádá to, co by se zdálo v očích druhých zbytečným. „Dítě Ježíš,“ tak poučuje chlapce babička, „přišlo na svět, aby mu přineslo štěstí a Ten, jenž zvolil si život bolesti, chtěl, aby skrze Něho a pro Něho i ti ponižení, malí a pohrdaní též měli na tomto světě radostné okamžiky. A proto chceme-li, můj drahý, kráčet v Jeho stopách, jest nutno, abychom činili šťastnými lidi opuštěné a chudé, abychom jim mimo to, čeho nutně potřebují, též trochu radosti učinili, trochu štěstí jim přenechali. Nuže, blízko nás znáš přece ty nešťastné děti, jimž můžeš dnešního večera býti útěchou a jichž radost této svaté noci pak budeš obětovati Ježíškovi...“

Chlapec se zamyslel, ale okamžikem tvář jeho zadumaná náhle se vyjasnila: „Děkuji ti, babičko, srdečně ti děkuji! Vím co učiníme. Naši sousedé Simonových nemají vánočního stromku, ani o něm asi nevědí, jsou tak chudí; a jistě by to způsobilo velikou radost malému Františkovi, jenž chudák má spaličky a jen celý čas pláče. My se jim o nějaký postaráme. Chceš-li babičko, já mezitím co budeš připravovat překvapení a pamlsky, zaběhnu do „Doubavy“ pro pěknou větev jedlovou.“

Babička váhala říci, „ano“. Vždyť bylo venku tak zima a nehospinné; hustá vrstva sněhu pokrývala všechny cesty a stezky a již nastával večer.

Ale zrak Jakoubkův byl tak prosedlý, že konečně přivolila.

„Nuže jdi, mé dítě! Ale pospěš si, za malou hodinku bude již tma.“

„Ano babičko, pospíším si; ihned budu zase doma, v okamžiku se vrátím!“

Chlapec dychtivě čekal na svolení babiččino; po té rychle si oblékl kabátek a nasadil čepici, políbil babičku, jež s úsměvem políbení mu vrátila a se srdcem radostí překypujícím uháněl k doubravě.

* *

Ó, jaká to zima! — Ledový vítr skučí mezi stromy zbavenými listoví a neopomene na žádnou větev, obtěžující ji spoustou sněhových vloček.

Jakoubek opozdil se poněkud, pátraje po některé urostlé jedli; žádná z těch, jež doposud si prohlédl, se mu nedodila. Jedna byla nevyvinutá, hotová kleč, nejnižší větve druhé byly zase příliš vysoko, na jiné opět bodličky byly již zažloutlé. Když však chceme něco věnovati chudým jménem Ježíškovým, musíme přece vybrati něco lepšího!

A proto chlapec pospíchá dál a dál... již prošel křížem kráčem les Jeanettových a minul mýtinu „u čtyř cest.“ Konečně stane u jedle, tolik toužené: nejspodnější její větve jsou hodně husté a pěkně rozloženy, zamlouvají se též svou pěknou, tmavou zelení. Cítí se šťastným, že konečně našel co hledal. Rychle natahuje ruku, aby se zmocnil větve, jež se mu nejlépe líbila; tu odřeze svým novým nožem s kostěnou rukovětí.

Zmocnil se milé kořisti, ale poznal s úžasem, že večer již hodně pokročil. Ano, jest to již noc, jež ztemňuje dálavy a čím blíže, tím temnějším závojem halí stromy i sněhové lány. Všecko černé; severák fíčí, žene se jako o závod, narážeje na husté větvičky.

Kde to jest? Můj Bože, kde se to nalézá? —

A babička jistě se již znepokojuje nevidouc vracet se domů svého miláčka. —

Jakoubek zabloudiv v hustém křoví lesa ! Přejde k cestičce a zase běží, běží stále dál ; tepna mu bije tak hořečně, zrychlenými záchvěvy. Stezky, jimiž se pustil, zavedly ho již třikrát na rozcestí „u čtyř cest“.

Ve svém spěchu ani nepozoroval, že s ramen sklouzl mu zimníček a že nemilosrdné větve stromů srazily mu čepici. A tak s hlavou obnaženou a bez teplého obleku jde, pospíchá dál. V uších slyší jakýsi šumot, slyší ohlas jakoby zpěvu. S čela řine se mu pot, jenž začíná svírat čítko jeho jako úzká, železná obruč ! — Aha, tam je ta pravá cesta, tam, kousek dál, u té vrby ! Naproti pak nalézá se dvorec Jeannettových ! Proto spěšně dál, — nyní již jest u východiska, u vrby. —

Ale co pozoruje ? To není ta pravá cesta ! Před chlapcem, již vysíleným, rozkládá se šedá pláň, kde neslyšeti leda pláče větru . . .

* * *

— Teď však již jest načisto vysílen : sotva dechu popadá ; hlava jako v ohni, jakoby chlapce závrť popadla. Nohy pod ním klesají a chlapce přese všecko třímaje ještě v ruce větev jedlovou, padá na okraji cesty . . . — O, jaké to lahodné zvuky ! Jaké to líbezné písně ! Blízko něho vše jen zaznívá milou hudbou ! Před zavřeným zrakem chlapce vše třeptá

se oslňujícím světlem. To jest jistě slavnost na nebi i na zemi ! Věčné „hossana“, sestupující s nebe zaznívá a plní širý prostor ; zní daleko lahodněji a líbezněji nežli vzdechy vzdálených varhan. A andělé šelstí křídly a osvětlují noc. A chlapec cítí, kterak dva z nich berou jej do svého náručí a kolébají ho, zrovna jak činívala babička a polohlasitě k němu sladce mluví : „Jsi znaven, můj malý Jakoubku, pojď s námi, pojď, Ježíšek nás posílá. To bude krásná slavnost v nebi a ta větev jedlová, kterou držíš, to bude náš vánoční stromek.“

Chlapec byl již v nebesích okamžikem, když noc roztřela svá černá křídla nad zemí. A babička, ó ta dlouho netrpěla, neměla ani pokdy na pláš, neboť v téže chvíli, když její Jakoubek opouštěl svou postýlku sněhovou, andělé přišli též pro její duši . . . Ježíšek v jeslíčkách, jenž byl tak nežným k své matičce, nedopustil, aby ani jediný den byli od sebe odloučení. On právě chtěl je mít u sebe, i dítě, jež Mu darovalo svůj život, i babičku, jež vlila mu do srdčka tak obětavou lásku k Němu !

* *

„Vše, co jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili !“ Písmo svaté.

A. M. Kautčkovská.

Své Matce.

Matičko má, ustaraná,
čím odplatím tobě ?
Nemám síly ve svém těle,
sem maličké robě.

Matičko má, láska moje,
miluji tě vřele,
za všecko tvé namáhání
dám ti srdce celé.

Dám ti srdce láskou vzňaté,
vždy tě budu ctíti,
abych se ti, matičko má,
mohla odsloužiti.

Matičko má, ustaraná,
slyš modlitbu vroucí,
odplat ti tvé namáhání
sám Bůh všemohoucí !

Sv. Martin.

Podává Fr. Janovský. — (Část další.)

Zatím co se sv. Martin v nábožném rozjímání připravoval ke mši sv., bděli kněží nad kázní v chrámu, vítali, pozdravovali příchozí věřící, přijímali jejich oběti, vyslyšeli rozličné záležitosti duchovní, oznamovali, kdy se budou budoucné služby Boží konati a které památky svatých mučedníků toho týdne budou se slaviti.

V ustanovenou hodinu odebral se arcijáhen do sekretaria oznámit sv. biskupu, že lid připravený stojí v lodi chrámové a čeká na služby Boží. Sv. Martin vystoupiv ze svého zátiší, rozepjal ruce a přívětivým hlasem pozdravil přítomné. Všichni plesali posvátnou radostí, že světec bude za ně obětovati oběť nejdražší, že bude prositi Hospodina, aby spasil lid svůj a požehnal dědictví svému. Při mši svaté, zvláště při sv. proměňování a pozdvihování, bývala hlava světcova ozářena překrásnou jasností a jeho přechíst ruce, které držely nejsvětější Tělo Páně, byly oslněny nevypravitelnou spanilostí, až se i zdálo, jako by byly posety nejvzácnějšími drahokamy nejpestřejších barev. A nejen oko bylo potěšeno tímto pohledem, nýbrž i uchu dostávalo se zvláštního požitku; neboť jakmile něžné ruce sv. biskupa se setkaly, způsobena přelíbezná ozvěna, jež za velebného ticha celým chrámem zaznívala, jako by ony zánné drahokamy o sebe se třely.

*

Ve vesnici *Amboise*, kde již mnozí z obyvatel byli křesťany a kdež i mniši také přebývali, stála z dávných dob veliká kamenná modla na vysokém podstavci. Sv. Martin byl poručil knězi Marcellovi, aby modlu tu povalil a odklidil. Nestalo se tak. Když tedy světec do zmíněné vesnice zavítal a modlu dosud stojící spatřil, domlouval Marcellovi, proč neposlechl. Namítal Marcellin, že ani značné oddělení vojska těžkou modlou by nehnulo, tím méně tedy že se mohl toho odvážiti on a několik slabých spolubratří mnišů. I vzal sv. Martin útočiště k modlitbě. Modlil se vroucně

celou noc. Ráno strhla se strašná bouře, blesk uhořel do modly a roztrhl ji.

*

Místo pohanských model a svatyn povstávaly milé chrámy křesťanské všude, kam náš světec zavítal. Království Boží se šířilo a šířilo, křesťanů přibývalo a přibývalo, a ode všech byl vroucně milován duchovní otec jejich. Sv. biskup Martin, dobrý, pečlivý pastýř stádece svěřeného. V srdci jeho vládl blaživý mír, z očí zírala mu laskavá dobrota, ústa oplývala slovy útěchy. Svatá duše jeho směřovala stále k nebesům, od každého tvora zalétla ku Stvořiteli. I ze všedních zjevů dovedl důmyslně vyvozovati vážné pravdy a spasitelná naučení svým posluchačům. Jednou spatřiv ostříhanou ovci, pravil: „Tato ovce naplnila přikázání Páně; mělať dva pláště a jeden dala někomu, který neměl žádného. To máme činiti i my.“ Jednou hnali se psi za zajícem; sv. Martin politoval zajíce, zakřikl psy, a tito nechavše zajíce, připlížili se k světci a položili se mu k nohám.

Svou neúnavnou pečlivostí a svatým příkladem odchoval si sv. Martin mnoho dokonalých kněží a mnichů: hnuli k němu upřímnou láskou, kráčeli věrně v jeho šlepějích; u své veliké pokoře posluhoval jim při stole, staral se otcovsky o jejich potřeby.

*

Jako byl sv. Martin druhdy chrabrým vojínem v armádě císařské, tak nyní jako biskup neohroženě předstupoval před císaře v záležitostech církve svaté. Západořímský císař Valentinian I. bydlel tehdy ve staroslavném městě *Treviru* (nad řekou Moselou poblíž hranic Lucemburských). Ač křesťan, trpěl lhostejně pověru a modloslužbu lidu venkovského. Sv. Martinu bylo toho líto, i vybral se ze svého biskupského sídla dalekou cestou do Trevíru za císařem, aby jej přiměl k odklizení panujícího ještě pohanství. Zvědév o účelu cesty Martinovy, zakázal hrdý císař vpustiti jej

do síně císařské. Marně prosil svatý biskup o slyšení; nebyl a nebyl připsušen. I postil se sv. Martin a modlil se celý týden, prose božského Spasitele, aby mu naklonil srdce císařovo. Sedmý den zjevil se mu anděl Páně a vyběhl ho, aby bez bázně a strachu šel do paláce císařského. Šel tedy. Dveře byly otevřeny, nikdo mu nebránil. Krácel komnatami císařskými, až stanul před císařem. Valentinian spatřiv sv. Martina, zahořel hněvem a jal se hroziti strážcům palácovým, jak že se mohli opovážiti pustit nezvaného biskupa. Hrdě a spurně usedl na stolec svůj, aby ukázal, že pohrdá přichozím sluhou Páně. Tu však pojednou vzňal se pod císařským stolem oheň, císař se vzchopil, běžel sv. Martinovi vstříc, objal jej, líbal a prosil za odpuštění, vyznávaje kajicně, že pocítil moc a sílu Boží, kdyžte viděl, jak trpělivě a klidně snáší potupu a příkoří. Již ani nečekal, až začne sv. Martin prositi za odklizení pohanství; věděti již napřed, proč sv. biskup přichází; slíbil, že se stane podle jeho přání. Potom ještě několikrát se sv. Martinem rozmlouval, k stolu svému jej zval, mnohé dary mu nabízel; sv. Martin jich ovšem nepřijal, jsa pamětliv svého řeholního slibu, dobrovolně chudoby.

*

Také císař Maximus velice si vážil sv. Martina, radíval se ho v důležitých záležitostech, vyhovoval prosbám jeho, hostíval ho ve svém paláci v městě Trevíru. Podobně činila císařovna, chovajíc se k sv. biskupovi jako druhdy sestry Marta a Maří Magdalena ke Kristu Pánu. — Jednou upravila vlastníma rukama všecko, čeho bylo třeba k stolování, přichystala stoličky, pokryla stůl, podala vodu k umytí rukou a předkládala svatému hostu pokrm, který byla sama uvařila. Za obědu stála tam, kde stávali sluhy, zachovávajíc všecku pokoru, úslušnost a zdvořilost jejich. Po obědě sebrala zbylé drobtý a vděčně jich požíla.

Dobře vždycky radil sv. Martin těmto císařským manželům; kéž by byl Maximus poslechl i poslední jeho rady, aby totiž netáhl s vojskem do Italic proti východořímskému císaři

Theodosiovi. Bohužel neposlechl tentokrát císař Maximus. Vypravil se s vojskem napřed do Panonie (do nynějšího Uher), odkudž vypuzen vojskem Theodosiovým dal se na útěk do Italic a skryl se tam v městě Aquileji. Theodosius táhl za ním a nalezl stopy jeho v Aquileji. Nešťastný Maximus byl tu od vlastních vojnů zrádců chycen, rouchem a odznaky císařskými oděn, okovy spoután a k císaři Theodosiovi přiveden. Dobrosrdečný Theodosius, vida zrazeného Maxima, upřímně ho politoval, rozvázati jej kázal a na svobodu propustil. Rozličení vojínové však neposlechl. Odvlekli Maxima do zákoutí a stali ho.

*

Za jedné návštěvy v Trevíru zázračně uzdravil náš světec dívku nrtvici raněnou. Již dlouhý čas nemohla ubohá ani jediným údem hnouti, také dech se v ní již tajil jako v polomrtvé. Zarmoucená rodina čekala již na poslední hodinku. Tu se roznesla pověst, že sv. Martin zavítal do Trevíru. Hned se vzchopil zarmoucený otec hledati sv. biskupa a prosit ho za nešťastnou dceru svou. Nalezl jej v chrámě. Vrhł se mu k nohám, objal je a lkal: „Otče, dcera má umírá, nemoc hrozná jí trápí a smrt jako by ji ani vysvobodit nechtěla z trápení toho. Jest v ní jen duch, tělo již jest mrtvé. Prosím, vejdi k ní, požehnej ji; důvěřujit v Boha, že skrze tebe bude ji zdraví vráceno.“

Odpověděl pokorně svatý sluha Páně: „Toho učiniti nemůžte moc a síla má. Mýlíš se, otče; já nejsem hoden, aby skrze mne ukázal Hospodin zázračnou moc svou.“ Nepřestal prositi, nepřestal lkati zarmoucený otec, přidal se k němu všecek přítomný lid, doléháno na sv. Martina se všech stran. Šel tedy, vroucně se modlil, dal si přinést olej, požehnal jej, dal dříve, kteráž ihned nabyla řeči, ožili jí všichni údové, sama vstala s lůžka a vyprovázela pak sv. Martina, na nějž venku před domem čekal všecek lid a velebil nyní Boha všemohoucího i svatého služebníka jeho.

*

Taktéž v Trevíru vypudil sv. Martin ďábelství z lidí posedlých. Císařský

místodržitel Tetradius, dosud pohan, měl služebníka ďáblem posedlého a jím hrozně souzeného; i prosil sv. Martina, aby vložil své ruce na ubožáka. Světec kázal, by mu nešťastníka přivedli; avšak ďábel držel ho násilně ve světnici a zuřil proti každému, kdo se k němu přiblížil. I padl Tetradius k nohám sv. Martina a prosil ho úpěnlivě, aby sám zašel do domu, a slíbil také, že bude-li služebník zproštěn ďábelství, stane se on, Tetradius, křesťanem. Stalo se.

V jiném domě soužil ďábel celou rodinu. Když tam vstoupil sv. Martin, vjel ďábel do otce, jenž ihned počal zuřiti a zuby všechno trhati. Všichni domácí přehli. Sv. Martin pokročil k nešťastníkovi a přikázal mu, by se s místa ani nehnul. Poslechl, ale hrozně skřípal zuby a otvíral ústa. Sv. Martin vložil mu do nich své prsty vece: „Můžeš-li, shltni mé prsty!“ Ani se jich netknul. Po té zařikal sv. Martin ducha zlého, vyhnal ho, osvobodil otce, osvobodil ostatní, a svatý pokoj vrátil se do domu.

Na zpáteční cestě z Trevíra stavil se sv. Martin v Paříži. Mnoho lidu shromáždilo se tam kolem něho, mnoho nemocných ubožáků, kteří toužili dočknouti se roucha světcova, by se uzdravili. Bohužel nesměl do zástupu toho se přimísiti nešťastný člověk malomocný, jelikož pro nakažlivost musil se lidu ostatního vzdalovati. Stanul tedy u městské brány, kudy měl sv. Martin kráčet. Spatřiv ubožáka šel sv. biskup přímo k němu, objal ho, políbil, požehnal a uzdravil. První cesta uzdraveného člověka byla do chrámu Páně, kdež přede vším shromážděným lidem vzdával Bohu nejvroucenější díky za zázračné uzdravení.

Cestuje západní Evropou zavítal schválně do města Toursu s v. P a u-

lin. později biskup v městě Nole v Itálii; chtěl poznati sv. Martina, chtěl spatřiti jeho milou tvář, chtěl slyšeti jeho bohonadšená kázání. Mile byl uvítán, přelaskavě jako host chován, však i zázrakem vyznamenán. Bylť Paulin na jedno oko oslepl; avšak sv. Martin vroucně se nad ním modlil, potřel pirkem osleplé oko, vrátil mu zrak.

Arburius, praefekt, náměstek císařův v Římě, měl dcery, kteráž byla hrozně souzena zimnicí. I vzal otec list kdysi od sv. Martina obdrženy, položil jej na prsa drahé dcery, vzýval sv. biskupa, a zimnice zmizela. Plni vděčnosti vypravili se otec i dcera dalekou cestou do Gallie k sv. Martinu, by přijal uzdravenou dceru do sboru řeholních panen; chtělať od té chvíle žiti jenom Bohu a své spáse.

Toť tedy několik dokladů o svatosti sv. Martina na stolci biskupském, o svatosti jeho jakožto věrného nástupce sv. apoštolů. Čím pak lépe uctíme památku tohoto sv. biskupa, než když se věrně držíme svého nejdůstojnějšího pana biskupa, rovněž nástupce apoštolského, a skrze něho našeho sv. Otce Benedikta XV., nástupce sv. Petra, náměstka Kristova? Čím pak lépe oslavíme sv. biskupa Martina, než když si vůbec vážíme církve svaté, církve apoštolské?

Jeden jest Kristus, jedna víra, jeden křest, jeden Pán, jedna pravá církev naše svatá římsko-katolická; v ní pravé evangelium, v ní zdroje milosti, mše svatá a svaté svátosti; my jejími dětmi, jejími chráněnci. Milujme ji, vážme si jí, dělejme jí čest, jako ji dělal sv. Martin!

„Já křesťan jsem a katolík a svatá církev jest má máti; buď z toho Bohu vroucí dik, že dítětem jejím smím se zvát!“

A. M. Kadlíčková.

Lásce.

Do světa láska vyšla si
v prostiškém jenom šatě,
ač doma ve svém paláci
chodila v samém zlatě.

Na čele zářil diadém
a v očích drabokamy,
do chudé chaty vstoupila
a šeptla: „Láska s vámi.“

Na čelo lidi libala,
ku stolu sedla s nimi
a všecky je tu darila
ze srdce ctnostmi svými.

Žili tu lidé s láskou svou
tak jako v nebes ráji —
a kněžna Láska bloudila
zas dále v jiném kraji.

Leč nepřijali lidé ji
tak jako v chudé chýši,
a proto mnohé srdéčko
tak mnohdy láska tíží.

O zrně horčičném.

Napsal Ignát Záháněl.

Náš božský Spasitel vykládal jednou svým posluchačům podobenství o zrně horčičném, o němž pravil, že „jest sice nejmenší mezi všemi semeny, ale když vzroste, jest větší než všechny byliny a bývá strom, takže ptáci nebeští přilétají a bydlíjí na ratolestech jeho.“ Mat. 13, 31. 32. Pozastavme se poněkud u těchto slov a uvažujme o nich. Nepozorujeme něco podobného také v životě svém i v životě každého člověka? Či nepovstane velmi často z malého, docela nepatrné příčiny, které si třeba ani nikdo nevšimne, velká a důležitá věc? A to ve smyslu dobrém i zlém. Přechasto mají malé příčiny velké následky; z mála povstane často mnoho.

I. Z mála mnoho — v dobrou.

Jest bohužel zvykem, že věnujeme pozornost jenom těm věcem, které bijí zrovna do očí. Soudíme často pouze podle zevnějšku. Tak všímají si lidé na př. skutků, které provedl: znamenití vojevůdcové, když dobyli obrovská vítězství, získali svému mocnáři území ohromná, postupovali vítězně daleko do nepřátelské země, nabyli v ní mnoho pokladů a bohatství všeho druhu.

Všimáme si lidí, kteří věnovali velké obnosy k dobročinným účelům. Mluví se o spolubližních, kteří dlouho, mnoho trpěli a zůstali při tom trpěliví, každý je za to chválí. Ale chodíme docela lhostejně okolo lidí, kteří nemajíce většího sociálního postavení, konají vytrvale své povinnosti a mohli by býti zrovna mučedníky a vzorem všem svým spolubližním. Nevidíme přechasto hrdinů a jdemz podle nich, nijak si jich nevšimáme; jsou nám příliš nepatrní.

Kdo povšiml si dvanácti apoštolů, když vykonávajíce rozkaz Spasitelův: „Jdouce tedy učte všechny národy, učíte je zachovávat všecko, co jsem přikázal vám.“ Mat. 28, 19. 20. Rozešli se a věrní tomuto příkazu hlásali Jeho učení. Svět jich neznal, měl je za pouhé nic, nevěnoval jim skoro žádné pozornosti. Kdo pak si pomyslí, že by dvanáct chudých, docela neznámých neučených rybářů z opovržené Galileje mohlo celý svět přeměnit?

Kdo si povšiml staršího muže, oblečeného v cizí kroj a kráčejícího do brány veleměsta Říma, Petra? Kdo věnoval nějakou pozornost Šavlovi-Pavlovi, když oslepnul před branami

města Damašku, byl svými soudruhy uveden, jsa poslušen rozkazu Božího, k učeníkovi Ananiášovi, který ho pokřtíl a zaměnil jeho dosavadní jméno Savla v Pavla?

Z pranepatrného počátku povstala církev katolická. Skoro nikdo neznal Petra, lidé neznali ostatních jedenáct apoštolů, Pavel byl neznámý, a hle, ať byli tak nepatrní, ať nikdo jim nevěnoval pozornosti, přece rozšířili církev Kristovu po všem světě. Za našich dnů není zajisté žádného národa, není vzdělaného člověka, který by neznal jejich jmen jako knížat apoštolů. Nepatrná příčina měla obrovský výsledek! Vždyť měla církev katolická roku 1915 304.6 mil. příslušníků, z nichž bylo v Evropě 191.5 milionů.

Václav, patron země české, chodil z mládí do školy v Budči, kdež byl vychováván s ostatními druhy školními. Hlavně si ho všímala jako babička Ludmila. Nepatrné símě, pravé símě hořčičné, bylo zaseto v mladistvém srdce Václavovo a vzkvetlo, když dorostl v obrovský strom! Václav byl velikánem v dobrých skutečích, byl lidu svému dobrotivým panovníkem, staral se, aby všichni jeho podaní stali se věrnými příslušníky viry Cyrillo-Methodějské; kde bylo potřebí, zakročil rázně, ale hlavně snažil se působiti svým dobrým příkladem, veda sám vzorný život křesťanský. Z mála přinesl Václav stonásobný užitek: byl povýšen na oltář, prohlášen za svatého a uznán za patrona země české.

Mohli bychom si povšimnouti života snad všech světců a všech světic Božích a snad bychom u všech sledovali něco podobného, že z mála povstalo u nich ve smyslu dobrém mnoho. Na příklad náš moravský svatý patron, sv. Kliment Hofbauer! Byl synem chudých rodičů; když mu malinkému zemřel otec, zavedla ho zbožná matka ke kříži a pravila trpce plačíc: Viz, tento na kříži visící Spasitel jest od nynějška tvým otcem; dej pozor, abys vždy kráčet po cestě, která se mu líbí. Hofbauer vyučil se řemeslu pekařskému. Poustevničil na Moravě i v Itálii; čtrnáckrát vykonal cestu pěšky do Říma. Tam umínil si jednou, že odevzdá

se cele prozřetelnosti Boží, aby rozhodla o jeho budoucím povolání. Je půjde ráno do toho kostela, kde budou nejčasněji zvoniti. Zvonili kdesi, šel po hlasu, přišel k nepatrnému kostelíku a ptal se chlapce tam stojícího, co je to za kostel? A hoch odpověděl: Jsou tu redemptoristé a vy jím také budete! Což se i stalo. Sám tehdy ještě žijící zakladatel redemptoristů, svatý Alfons Liguori, byl přesvědčen, že přičiněním Hofbauerovým rozšíří se jeho řád do Německa, kde potřebí napřed lidí upevniti ve víře a potom teprve kázati o pokání. Stár 35 let byl Hofbauer vysvěcen na kněze. Ano, z pranepatrného počátku pokročil tento světec v dobrém a přinesl stonásobný užitek.

A což tuto vyloženo o světcích, mohlo by se říci též o přemnohých velikánech našich národních, velikánech ve vědě a umění a vůbec o přemnohých osobách, jichž jména pronikla do nejširších kruhů. Přemnohý z nich započal málem, ale dobře hospodařil hřívnou jemu svěřenou a dodělal se jediné svou přičinností skvělých výsledků. Život přemnohých velikánů potvrzuje pravdu slov: Malé příčiny, ale obrovské výsledky a důsledky.

Mnohý z nás snad slyše a čta o těchto duševních velikánech, kteří z mála došli k vrcholu, klesá na mysl, mysle sobě, že tak daleko to nepřivede. Myslí sobě, že nemá příležitosti, aby se tak vyšinul a pronikl v širší známost. Nikdo neoddávaje se podobným myšlenkám, ale plň věrně povinnosti svého stavu, vykonávej, jak Ježíš poručil: „Čiň dobré a varuj se všeho zlého.“ Není zajisté potřebí, aby lidé o tobě věděli, znali tvé jméno, aby o tobě svět mluvil, ale jediné potřebí, aby tě znal Pán Bůh, aby věděl o tobě a jednou tě odměnil za vše dobré, cos kdy vykonal. Spokoj se s málem a pros, aby Pán Bůh i tomu málu poželal! Je také dobře býti světu neznám, ale lépe, aby o nás věděl Bůh a znal naše skutky dobré. Svět si ovšem všímá nejraději věci velkých, ale jednou, a to při soudu posledním, bude vše zjeveno. Skutek na pohled nepatrný, je-li vykonán s dobrým úmyslem a v milosti

Boží, také bude odměněn. Malé stane se tak velkým.

Každému z nás naskytuje se denně tisícero příležitostí vykonávati obyčejné, nepatrné skutky, každodenní své práce, modlitby, utrpení, kříže, oběti. Můžeme si tedy získati zásluhy dobrých skutků při přemnohých našich denních povinnostech. Nikdo nenaříkej, že nemáš příležitosti vykonati něco velikého, ale vykonávej své každodenní skutky, ku kterým se ti stále naskytuje příležitost, věrně, a Bůh tě odmění.

Není stavu, ve kterém by nemohl jeho příslušník vykonávati dobrých skutků! Vy, kteří sloužíte a jste poddáni, zda nemáte každodenně tisícikrát příležitosti poslouchat své pány, ponížiti se, přemáhati se, snášeti trpělivě všechny obtíže svého nepatrného stavu. Čím více budete nyní trpěti, tím větší bude jednou vaše odměna v nebesích. Podobně mohou jednati příslušníci jiných stavů, každému se naskytuje denně mnohokrát příležitost bojovati proti svému jazyku, proti zlosti, netrpělivosti, pýšce, závisti, pomluvačnosti a jiným přechetným hříchům. Může tedy u každého z nás růsti malé hořčičné símě ve veliký strom; všichni, když chceme a přičiníme se, můžeme z mála přijíti ku mnohu ve smyslu dobrém.

Jak nepatrná byla na oko příčina, která pohnula veleducha Augustina, že se obrátil! Vzal do ruky Písmo sv. Nového zákona a náhodou, vlastně zvláštním řízením Božím, otevřel listy sv. Pavla a zrak jeho utkvěl na slovech: „Jest již hodina, abyste ze sna povstali. Noc již pokročila, den se pak přiblížil. Odložte tedy skutky temnosti a oblecme se v odění světla. Jako ve dne počestně choďme: ne v hodování a opilství, ne ve smilstvu a nestydatostech, ne ve sváru a závisti, nýbrž oblecme se v Pánu Ježíši Kristu a nemějme péče o tělo tak, aby povstávaly chťíce.“ K Řím. 13, 11—14. Četbou těchto několika málo vět stal se z hříšníka Augustina světec, náš učitel církevní a biskup. Tato na pohled tak nepatrná příčina měla tak obrovský účinek a výsledek.

Nemějte nic za tak nepatrné, že by nám nemohlo posloužiti k dobrému!

II. Z mála mnoho — ve zlu.

Jak jsme viděli, povstává v dobrou z mála mnoho; podobně jest tak bohužel i ve zlu. I při hříchu započne se s malým hříchem a vytrvá-li se ve zlém, skončí se obrovskými hříchy. Nikdo neututlá najednou hlasu svého svědomí, ale znenáhla je zanedbává: bývá nevěrným v málu až svědomí ztvrdne, umlkne a více se neozývá. S počátku se nedbá na nepatrné zlé návyky, jimž by bylo možno lehcce odvykati, a zatím zrovna nepozorovaně přiblíží se zlo; stane se z malého hříšníka velký. Krásně líčí tuto pravdu svatý evandělita Lukáš následujícími slovy: „Kdo jest věrným ve věcech nejmenších, jest věren i ve věcech velikých, a kdo jest ve věcech nejmenších nesprávným, jest nesprávným i ve věcech velikých.“ Luk. 16, 10. Podobnou pravdu vyřkl již dávno před Kristem moudrý Širach následujícími slovy: „Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne.“ Širach 19, 1. Ano, malé příčiny mají velké důsledky i ve zlém.

Jsmo plni úžasu, když užíme nějakou obrovskou řeku. A přece povstala z mnoha malých říček, které opět povstaly z mnoha malinkých potůčků, jimž dodalo vodu mnoho pramínek docela nepatrných. Povstala tedy každá veliká řeka z nesčetných malinkých pramenů. Kdo pobyl ve vysokých horách, buď sám uviděl nebo slyšel vyprávěti o hrozném nebezpečí laviny. A jak povstane tento postrach všech horálů? Utrhne se někde vysoko v horách kus ledu anebo sněhu. Tato poměrně malá hromádka kutálí se dolů a ovšem cestou přibírá na sebe vše, co se jí namane. Slepí se tedy dohromady kamení, zmrzlý sníh, hlína, led a vše vzroste tak, že trhá i skály. Proto, když dopadne taková lavina dolů, může způsobiti i obrovské neštěstí, při čemž mohou zahynouti i třeba tisíce lidí, jako se stalo dne 2. září 1806 poblízku světoznámé hory Rigi ve Švýcarech, kdy spadla obrovská lavina s hory Rossberg, vysoké 1583 metrů,

při čemž byly zasypány čtyři kvetoucí oády právě v noci, když obyvatelé klidně spali.

Upadne-li někomu na příklad při kouření malinká, docela nepatrná jen jiskra, může z ní povstati obrovský oheň, při němž může se nadělati škody i za několik milionů korun. Onemocní-li někdo jenom nepatrně a nehledá-li ihned lékařské pomoci, může se malá nemoc tak zhoršiti, že následuje i smrt. Jak často stalo se již, že mnohý, kdo se nějak nepatrně poranil a nehledal lékařské pomoci, dostal otravu krve a bledně zhynul.

Jak nesmyslně počíná si každý hříšník! Řekové vyprávějí ve svém bájesloví, že žili původně na světě obři, jimž říkali Titáni. Toto vzrůstem obrovské plémě lidské započalo boj proti samým bohům. Počinání dětinské a směšné. Titáni zbudovali a nastavili ohromné balvany na balvany, z nichž povstala vysoká věž, pomocí níž se ohořili na nebesa, bydlíště svých bohů. Byli po dlouhých, urputných bojích svrženi do podsvětí, čili jak mu říkali do Tartaru, kde byly řetězy a provazy svázání. Základní myšlenka této báje obsahuje hlubokou pravdu. Představuje se nám totiž tuto boj hříšníka proti Bohu a vůbec proti vši zjevené pravdě, proti přikázáním Božím i církevním. Je to obraz boje, který má hrozné následky a hrozný konec, pokud se totiž hříšník nepolepší, neobráti a ve svém bohaprázdnném počínání nezastaví. Co vlastně činí hříšník? Jsa bídny, pranepatrný červ, bojuje proti Bohu, zatíná pěstě proti nebi, vypoovídá boj Bohu a vyzývá jej na souboj. Jsa bídny a žebračkem, který žije jedině z almužny svého pána, totiž z milosrdenství Božího, opovazuje se tlouci svého Stvořitele ve tvář, drze mu spílá a vysmívá se mu. Lze leče pochopiti, kdo podlehne, kdo prohrá v tomto naprosto nerovném boji? Není potřeba býti prorokem, aby se uhadlo, kdo bude zničen? Kde jsou všichni ti světoznámí roulači, jimž říkali Titáni a kterých vždy bylo dosti? V žádném století nebyl jich nedostatek. Abych jmenoval jenom nejznámější jména; kde jest Herodes, Nero, Julián,

Atila, Jindřich VIII., Voltaire, Zola atd. atd.

Jednou krácel po ulicích města Paříže v zimě vyfintěný pán, oblečený podle nejnovější módy. Najednou přiletí odněkud sněhová koule a udeří ho ne právě příjemně do zád. Uchvácen zlostí nad touto drzou opovážlivostí dívá se nahoru do oken domů, podle nichž krácel, dívá se na všechny strany, ale nikde nikoho nevidí, což ho naplnilo tím větším vztekem. Povídá si: ty lotře, až tě chytnu, ty jich dostaneš nečitáných! Najednou uslyší nad sebou veselý smích. Pln zlosti pohlédne vzhůru a uvidí u otevřeného okna mladistvou, hezounkou slečnu, která drží v ruce ještě jednu kouli a hrozivě jí má pohotově na znamení, že ho miní ještě jednou udeřiti. Hejsek ochotně se nakloní a nastavuje svá záda, aby byla udeřena od něžné ručičky hezké slečny. Zrovna tak nesmyslně počíná si hříšník se svými náruživostmi, návyky, hříchy. I když ho trýzní, dává jí mu poličky, trápí jej všemožným způsobem, vyprázdňují tobolku jeho, staví jeho jméno na pranýř, je ku všemu slepý, hluchý; nemá pro nic citu, jenom pro svou náruživost; ať se mu hrozí časnými a věčnými tresty, vše marmo, věší se na svůj hřích, nenechá ho, slouží mu, nastavuje záda, ba celé tělo, líbá jeho ruku, nechá se balamutit, nechá si natlouci, vše vytrpí, jest jako blázen, zdá se, že nemá dobrého rozumu.

Učitel duchovního života, svatý Vavřinec Justiniani, napomínal své žáky, aby byli daleko opatrnějšími na malé, nepatrné poklesky než na velké hříchy. Říkával: „Kdo opovrhne nejmenším hříchem, je také opatrným na velké. Kdo se bojí Boha, nic nezanedbává a nemá nic za nepatrné.“

Jednou stál na popravišti zločinec, kterého soud odsoudil k smrti provazem. Žádal o dovození promluvit k přítomným několik slov; obdržev je pravil: Nebyl bych zajisté klesl tak hluboce, kdyby mne byli v mládí rodiče trestali a lépe vychovávali. Často mnoho jsem trápil zvířata, a nikdo mne za to netrestal. Těmito malými ukrutnostmi uvykl jsem na

velké, a nic jsem si z toho nedělal, trápit, sužovat lidi, prolévat místo krve zvířat, krev lidskou. Moje matka neměla šetřit metly a dnes bych se nebyl stal vyvrhelem lidské společnosti. Kdyby mne byla matka trestala, mohl jsem se polepšit. Nedbal jsem na malé příčiny, a proto klesl jsem tak hluboko. Kdyby mne byli navykali chránit se malých chyb, nemusil jsem padnouti do velkých zločinů a nebyl bych skončil na šibenici jako zločinec...

Jak snadno bylo zachovávat příkázání, které dal Pán Bůh v ráji, říká: „Ze všelikého dřeva rajského jez; ze dřeva pak vědění dobrého a zlého ať nejíš; nebo v kterýkoliv den bys jedl z něho, smrti umřeš.“ I. Mojž. 2, 16. 17. První rodiče neposlechli, a hrozné byly následky této neposlušnosti, jimiž i my až dosud trpíme. Dle slov našeho katechismu stali se první rodiče nešťastnými na duši i na těle, ztratili milost posvěcující a přestali být nadpřirozeným obrazem Božím, přestali být dítkami Božími, pozbyli nároků na nadpřirozenou blaženost v nebi a stali se hodnými věčného zavržení; rozum jejich se zatemnil a vůle jejich se naklonila k zlému, byli vyhnáni z ráje a podrobeni mnohým utrpením a smrti. My pak všichni zdědili jsme po nich tento hřích i s jeho zlymi následky.

Když se poohlédneme po lidském životě, přesvědčíme se o pravdivosti slov, že i ve zlém povstane z mála mnoho. Jaké hrozné následky mělo již často jedno jediné slovo nerozumné pronesené. Proto neříká se nadarmo: Párem volů nevytáhneš zpět do úst, co jsi pronesl. Kolik nepřátelství na život a na smrt povstalo již z jednoho jediného slova? Kolik klidných manželství bylo rozvedeno pro nerozumné slovo? Z malého, docela nepatrné myšlenky povstane mnohdy mnoho hříchů. Proč vede se tomu neb onomu lépe než mně, zda tato jediná myšlenka nezpůsobila již ve světě mnoho hříchů, hlavně proti lásce k bližnímu? A jak často bylo možno pomoci si a zachránit se! Svatý Řehoř praví: „I hřích má svůj vývoj; začíná s málem, spojuje se s malinkým přestupkem, ale

pokračuje dále, jde z mála ku mnohu. roste, mohutní, postupuje od ješitnosti ku zlu.“

Jediný pohled, že uviděl král David ženu Uriášovu, stačil, aby se zapomněl a těžce prohrál, stav se cizoložníkem a vrahem, poručiv, aby Uriáš byl zaveden na místo v boji, kde najisto padne.

Šalomoun byl na počátku své vlády vzorem vši ctnosti a zbožnosti: ke konci svého života stal se však požitkářem a ctitelům pohanských bůžků. Když započal vládnouti, líbilo se mu, když ho cizí králové chválili pro jeho moudrost; pak padal hlouběji, nepřestal na ješitnosti a marnosti, přešel až ku modloslužebnosti a ku mnohoženství. Z malých zlých příčin povstaly velké zlé skutky.

Jidáš, jeden ze dvanácti, také počal podržovat si jenom malé peněžní obnosy. Svět tomu říká maličkostí, ale z těchto maličkostí povstávají velké věci, jak také dosvědčuje příklad zrádce Spasitelova, Jidáše. Z lakoty prodal svého Mistra, prozradil jeho nepřátelům, kde bude v noci, aby ho mohli beze hluku a beze všeho vzbouření lidu zajmouti.

Petr sám sobě mnoho důvěřoval. Ježíš řekl k apoštolům: „Vy všichni pohoršíte se nade mnou v této noci. Petr pak odpovídaje řekl: Byť se všichni pohorší nad tebou, já se nikdy nepohorším.“ Mat. 26, 31. 33. Zdá se maličkostí tato řeč Petrova, a přece byla příčinou, že nedávaje na sebe pozor, ještě téže noci svého Mistra třikrát zapřel.

Zajisté nestala se Magdalena na jedinou volkou hříšnicí, ale padala poznenáhlu hlouběji. Snad předcházely toliko špatné, nečisté pohledy, myšlenky, řeči, špatné společnosti, nošení k ješitnosti povzbuzujících šatů, kráslení těla, a pak se teprve vrhla v náruč necudnosti a hříchu smilstva.

Nikdo se nestal najednou velkým hříšníkem, ale každý začal s málem. Kdybychom si povšimli a popsali všechny hříchy, u všech našlo by se potvrzení tohoto výroku. Na příklad: nikdo se nestal najednou opilcem, nýbrž poznenáhlu přebíral, až doopravdy pře-

bral. Velký zloděj začal malými příležitostnými krádežemi, až se tak spustil, že mu nebylo nic svato, že okradl třeba i vlastní rodiče nebo i kostely a neštítel se ani svatokrádeže posvátných rouch a monstrance se svatou hostií. Marnotratník, karbaník a jiní a jiní hříšníci začali s málem, ale pokračovali. Jako stane se z malého Jeníčka velký Honza, tak děje se také při hříších, z malých povstávají velké.

Jak vážné poučení plyne z těchto vět pro rodiče a vůbec pro všechny vychovatele, aby věnovali velkou pozornost tak zvaným maličkostem, ze kterých povstávají velké věci. Nikdo z nás nepopírá malými věcmi, ale věnuj jim potřebnou pozornost, abys jim nenavykl a nepřerostly tobě přes hlavu, aby pak z otroků nestali se tvými pány, aby tobě neporoučely, kdežto tě mají poslouchati.

Z malinkého, pranepatrného seménka hořčičného vyroste velký strom, takže i ptáci nebeští přilétají a bydlejí na jeho ratolestech. Podobně děje se v životě našem v dobro i ve zlu. Z mála dobra může vyrůst velké dobro, podobně vyrůstá z mála hříchů velký hřích. Varujme se proto všeho, co by se mohlo státi příčinou zla. Věnujme náležitou pozornost „maličkostem“: nikdy nebudíš tak nepatrné v životě duchovním, abychom tomu nevěnovali náležité pozornosti. Použijme každé příležitosti k dobrému, shromáždíme si poklady, kterých nám nemůže nikdo ukrásti. Zasívejme malinká hořčičná seménka dobrých skutků, aby z nich vyrostl velký strom, aby nás mohl Bůh jednou odměniti životem věčným. Tyto maličkosti nám mohou dopomoci ku slávě věčné! Věnujme jim tedy náležitou pozornost!

A. M. Kadlčáková.

Kristu.

Jezu Kriste přelaskavý,
shlédni na mně s nebe,
útěchu dej srdci mému,
vroucně prosím Tebe.

Osviť rozum, uděl síly
v práci mojí denní,
nad Tvou lásku již mi skytáš,
v světě nikde není.

Ty jsi láska nejčistější,
kterou chovám v duši,
k Tobě srdce moje spěchá,
pro Tebe jen buší.

Jezu Kriste přelaskavý,
chraň mne v světa víru,
a po smrti duši moji
přiveď k svému míru.

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

Čínská missijní sestra.

Na jaře m. r. konal missijní biskup Anastasius Goette v malé kapli v Číně zvláštní slavnost. Ač vzhledem k svému stáří ještě pevný a zachovalý, měl nieméně vrchní pastýř na své výrazné tváři stopy těžkých prací missijních, dloholetého boje a zápasu. Co byl by mohl biskup vypravovati

v těch 25 letech v daleké Číně ztrávených!

Zvedá se sice v tak mnohé dědině skrovný kosteliček, kde pronásledování často křesťané útěchu a posilu duševní hledají a nalézají; konají se sice ve stoličním chrámu Páně v Tonginengangu služby Boží s tímtež leskem

a toutéž nádhrou jako v biskupských chrámech evropských, avšak kdo spočítá všechny ty práce a oběti, kterých bylo zapotřebí, než k tomu došlo? Ale horlivý missionář začínaje posvátný úkon v prostém kostelíčku klášterním, zapomíná v tomto okamžiku na celou minulost se všemi jejími strastmi a trampotami. Pln vděčnosti děkuje Bohu za všechno dobré, jež byl po tak dlouhou dobu z jeho ruky přijímal.

Ode dveří kostelních kráčí v bílém rouchu Františkánek, missijních to sester Marie Panny, mladá Čiňanka k oltáři. Po obou stranách jdou dvě missijní sestry zastupující její matku, která není přítomna. Pokorně pokleká před biskupem a prosí: „Důstojný pane a otče, prosím snažně, abych v tomto ústavu Františkánek, missijních sester Marie Panny, ku skládání svatých slibů byla připuštěna.“ Před duchovním zrakem čínské novicky, rovněž jako před očima missijního biskupa vybavují se v tomto okamžiku nejrozmanitější obrazy z minulosti. Sestra Maria Amata — tak se jmenuje naše Čiňanka — viděla se v otcovském domě jako jediné tříleté dítě, milované od svého otce, nenáviděné od své matky. Pamatovala se dobře, že matka jí nepřála, z jaké příčiny, sestra Maria Amata podnes nemůže říci. „Já to dítě nechci,“ slyšela jednou matku volati. „Abys věděla, malá nezbedo; tentokrát je to naposled, že ti dávám jisti. Zítřka nedostaneš nic více, vyhodím tě jednoduše ze dveří.“ Srdece ubohého dítky zmocnila se velká bolest. Sklopivši hlavinku, skrčila se do koutku a jedla mlčky svůj podíl. „Co jenom matka proti mně má?“ myslila si. „Co si počnu, jestli mne zažene. Vždyť nemohu bez ní žiti, tak ji mám ráda.“ Otec dítko miloval, ale nemohl bezpochyby proti manželce svou vůli prosaditi.

Tak se stalo, že dceraška jednoho dne plavíc se s matkou na loďce na blížké řece, usnula. Když se probudila, viděla se v putně, kterou jakýs neznámý muž nesl na zádech. Dítě se uleklo, dalo se do pláče a ptalo se po matce. „Buď ticho,“ řekl muž něžně, „nemáš se žeho báti, neplač!“ Ale

dítě křičelo ještě hlasitěji. Pozorovalo totiž, že se muž od otcovského domu vždy více vzdaloval, a bušilo na jeho ramena s celou silou svých malých pěstí. Trpělivost mužova brzy byla u konce. Rázem shodil putnu, postavil ji na zem a měl děvče zlostně očima. „Nic ti nepomůže volati po matce,“ pravil, „ona tě prodala. Nyní náležíš mně. Nepřestaneš-li křičeti, vybiju ti.“ Děvče se bálo dlouhé hole, kterou muž držel v rukou, plakalo tiše a nechalo se dále nésti.

Po dlouhém pochodu zastavil se muž u malého domku. Tam byly dvě ženy a tři chlapei. Pro děvče nastaly zlé časy. Nakládalo se s ní jako se psem. Dostávala málo jisti, byla nucena k těžké práci, každému členu rodiny bylo dovoleno, svůj hněv a svou špatnou náladu si na ní schladiti. „Nevím proč mne neměli rádi“, vypravovala později, „byla jsem často bítá, když jsem něco neudělala dobře, pověsili mne mnohdy hlavou dolů. Tu jsem vzpomínala na svého otce. Jak ráda bych se byla k němu vrátila!“ Ale jak se vrátiti, když neznala cesty a netroufala si někoho na cestu se zeptati. Její chleboďárci byli k ní vždy hrubší a ukrutnější.

Jednoho dne vzaly ji ženy s sebou na pole. Tam chtěly suché větve bavlnových keřů sbíratí pro příští zimu. Avšak za krátko stala se jim práce obtížnou a proto ji uložily děvčeti. Nařídive jí, aby celý koš nasbírala, je potom u jisté sousedky, se kterou prý měly důležité pojednání, vyhledala, odešly. Poprvé po třech letech bylo děvče samo. Vhodivši několik suchých větví do koše, dala se do běhu utíkajíc neznámým směrem pořád dál a dál. Když ji došel dech a nohy jí službu vypověděly, sedla si u cesty a plakala. Tu si vzpomněla, že v té krajině se často ukázali vlci a že nejen pohozené děti požírali, ale i do dospělých lidí se pouštěli. Tato myšlenka hnala ji dále. V dáli spatřila několik domů. Tam chtěla prositi o přístřeší, nedbajíc, že by mohla upadnouti do otroctví ještě horšího. Strach před vlky dodal jí odvahlivosti.

Avšak nastojte ! Najednou oetla se u hlubokého a prudkého potoka. Na-proti stojí kýžené domy, ale ona ne-může na druhou stranu. Unavena klesla na zem a dala se do pláče. Pla-kala tak dlouho, až dobrotivý spánek se nad ní smiloval a vědomí jejího smutného postavení jí odňal. Když se probudila, byla noc. Plný měsíc osvěcoval osamělou krajinu a jeho stříbrné paprsky odrážely se ve vlnách divoké bystřiny. Malá uprechlice dala se strachem do křiku. Na protějším břehu objevil se muž ; zoufalé volání děvčete ho sem přivedlo. „Proč pak křičíš a pláčeš, mé dítě?“ ptal se přívětivě. „Nemohu již dále“, odpově-děla ubohá a plakala ještě více. „Jsem příliš unavena a bojím se vlků, že mne sežerou.“ — „Běž tedy domů !“ mínil neznámý. „Ráda bych zpět ku svým rodičům,“ zvolala všechna rozčilená, „ale nechci více vrátit se ke zlým lidem, kteří mne koupili a mne každý den bijí.“

Když cizinec tato slova uslyšel, přebrodlil se přes potok, vzal děvče do náruče a pravil vlídně : „Neplač, mé dítě. Onino zlí lidé mohli by tě slyšeti a ty bys musila vrátit se do domu, kde tě tak často bili. Pojd' se mnou. Zavedu tě k matce, která tě bude mítí velmi ráda.“ Děvče zadívalo se na svého ochránce. Měl bledou tvář a dlouhý vous. Byl oblečen jako Číňané a mluvil její mateřskou řečí. Důvěrně spolehla mdlou hlavinku na jeho rámě. Neznámý přebrodlil se se svým malým břemencem ještě jednou přes potok. „Dám ti dvě matky“, pravil k dítěti tiše naslouchajícímu. „Jedna bude se starati o tvou stravu a tvůj oděv a o všechno co potře-buješ. Druhá však jest ještě štědřejší; uvidíš ji později, budeš-li hodná.“ — „O, zaveď mne raději **ihned k té štědřejší**“, prosilo děvče. — „Pozdě-jí,“ opakoval neznámý, usmívaje se, „ano, později budeš ji možná docela náležeti, ale musíš nejprve učiti se, jak se s ní mluví.“ A za nočního ticha modlil se missionář Zdravas Maria, jehož slova dítě po něm říkalo.

A když přišli k domům, které v husté zeleni ovocných stromů stály,

zaklepal missionář u domu hošné, křesťanské rodiny. „Přináším vám zde toto dítko,“ pravil, „slíbíte-li mně, že je budete dobře ošetřovati, nechám je u vás a za to dostanete ode mne měsíční příspěvek.“ Matka rodiny vzala děvčátko láskyplně do náruče. „Já jsem nyní tvá matka, milé dítě. hle ti zde jsou tvoje nové sestry a bratři.“ Plno radosti pojedlo děvče co jí předlo-žili. Potom jí matka rodiny křížek na čele udělala a vykážala jí lůžko.

Následujícího dne přišel P. Athanasius Goette, náš nynější biskup a přinesl svému chráněci nové šaty. Dítě považovalo missionáře vždy za svého druhého otce, jsouc si toho vědomo, že mu zachránil život. Znajíc jeho dobrotu, dovolilo si učiniti mnohý dětský žert v jeho přítomnosti. „Ve své dobrotě“, vypravovala nastávající sestra později, odpustil mi všechny moje nezhedy a šelmoviny; toliko jedno by mi nebyl nikdy prominul, kdybych se totiž nebyla dobře učila katechismu.“ Po delší době byla po-křtěna na jméno Maria a tak posta-vena pod zvláštní ochranu Královny nebes. Vyrostla v dobré křesťanské rodině a neznala radosti větší, jak když ji navštívil její ochránce. Když P. Athanasius za příčinou svého po-rušeného zdraví za nějaký čas odce-to-val do Evropy, vzal Marii s sebou do Tong-nien-fangu a svědíl ji pod záštitu tamnějších sester Františkánek.

Po důkladné přípravě byla při-puštěna k prvnímu sv. přijímání. Cinný a spořádaný život v klášteře probudil a vytvářil její dobré vlastnosti a vytří-bil její poněkud hrdou, živou povahu. Brzy cítila v sobě povolání řeholní. Číňanky připouštějí se ke stavu řeho-lnímu jenom po delší zkoušce zralosti, ježto právě zde v Číně často pronásledo-vání zcela zvláštní zrlosti povahy a pevnosti vůle vyzádují.

Když za pronásledování r. 1900 biskup sestrám nařídil, aby před hro-zící smrtí útekem se zachránily, dala Marie neobyčejnou zmužilost a věrnost na jevo. Teprv po dlouhé době čeka-telství dostala konečně posvátné roucho řeholní. S novou horlivostí věnovala se svým povinnostem. Byla nám vždy

spolehlivou pomocnicí v našich ústavech, obzvláště u nemocných a sirotků.

Když na jaře ctihodná matka náš odlehlý klášter navštívila, přinesla sestře Marii dovolení, složit první sliby řeholní. Všechny sestry byly vzácné slavnosti přítomny a vyslechly hluboce dojatý slib věrnosti, který bývalá ctitelka pohanských bůžků božskému Spasiteli, jako svému nebeskému ženichovi v ruce biskupa skládala. A s jakou radostí asi biskup tu jako prvotiny své biskupské působnosti božskému Mistru obětoval, kterou před lety byla sama Prozřetelnost do jeho náručí převdala.

Modlitby a obřady při skládání slibů missijních sester Františkánek předepsané jsou vzaty z bohoslužebných předpisů, které se v prvních křesťanských stoletích při svěcení panen v kostele zachovávaly. Všecka tato slova, všechny modlitby a otázky jsou právě v Číně neobyčejně důležitá a významná. „Jsi ochotna dle svého slibu neomezené poslušnosti věnovati se missiím?“ zní poslední otázka, kterou biskup nastávající sestře klade. Vidí snad sestra Maria Amata v tomto velebném okamžiku v duchu svém oněch sedm mučednic z téhož řádu, do kterého nyní sama vstupuje,

které za nedávného pronásledování své bílé roucho svou vlastní krví zbarvily, kterou pro svou víru prolévaly? Pomýšlí v tomto okamžiku v duchu svém na hrůzy, zmatky a strasti takového pronásledování? Zní jí v uších jásavý zpěv sester, který po pronesení rozsudku smrti zanotily? Vidí v duchu svém palmy vítězství v rukou nevinně usmrčených? S tváří radostnou, s vroucí touhou po tomtéž štěstí odpovídá jasně, zřetelně a důrazně: „Jsem ochotna.“ A biskup vece: „Deo gratias!“ (Bohu díky).

A když se nová řeholnice byla Bohu zasvětila a klečíc před oltářem je pohroužena do rozjímání o neskonale lásce a neskonalém milosrdenství Božím, zaznívá jásavě klenbou domu Božího, jako kdysi tajemným šerem katakomb:

„Te Deum laudamus!
(Bože, chválíme Tebe.)

Te martyrum candidatus laudat
exercitus!

(Tebe chválí zástup mučedníků
v bílém rouchu.)

In te Domine speravi!...
(V Tebe, o Pane, doufal jsem.)
Non confundar in aeternum.
(Nebudu zahanben na věky.)

A. M. Kadláková

V zimě.

Přes pusté pole tiše kráčím
a severák mi fičí v skráň,
tu holé stromy k nebi trčí,
tu zase pustá louka, pláň.

A dále zase pustý les je
a kolem všudy krutý mráz,
i rybník ledem zamrzlý je
a nikde život, nikde hlas.

Vše v spánku tuhém odpočívá
a všechno vřkol pusté je —
i moje srdce pláče bolem
a na osud svůj žaluje.

Srdce Ježíšovo, v němž jsou všechny poklady moudrosti a vědomosti.

P. Rudolf Rozkošný, T. J.

Salomoun, maje nastoupiti vládu po svém otci Davidovi, odebral se s celým svým dvorem do Gabaonu ku prázdnému svatostánku — neboť archu úmluvy, již byl přenesl jeho otec do Jerusalema na hrad Sion — a obětoval tisíc zápalných obětí na oltáři. Ukázal se mu Hospodin ve snách říka: *Žádej za čeho chceš, abych dal tobě.* (3 král. 4, 5.) Šalomoun, jsa si vědom své slabosti a těžkých povinností prosil Hospodina o pravou moudrost. I líbila se Pánu Bohu taková prosba a že si nežádal ani bohatství ani dlouhého věku, obdržel v hojné míře nejen moudrost, nýbrž i bohatství i slávu. Procitnuv ze sna s vděčností a s radostí pospíchal do Jerusalema a obětoval před archou úmluvy oběti zápalné a oběti pokojné. (3 král. 5—15.) Jak si oné moudrosti vážil, popisuje takto: *Žádal jsem a dán jest mi smysl; vzýval jsem Boha a vešel do mne duch moudrosti: a předložil jsem ji nad království a bohatství a nic jsem nepokládal u přirovnání k ní. Aniž jsem přirovnal k ní kamene drahého: nebo všeliké zlato u přirovnání k ní jest písek drobný a jako bláto jmino bude stříbro proti ní. Nad zdravím a krásu miloval jsem ji, a umínil jsem si za světlo ji míti. Nebo neuhasitelné jest — světlo její.* (Moudr. 7, 7—10.)

Kdož by nechoval v srdci tajné přání, aby milostivý Bůh také tak vzácného a potřebného daru mu ráčil uděliti! Církev sv. nám ukazuje, kam se máme s takovou žádostí obrátiti. K Srdci Páně. Vžívá je takto: *Srdce Ježíšovo, v němž jsou všechny poklady moudrosti a vědomosti, smiluj se nad námi! Ačkoliv jest v Srdci Páně skryta všechna moudrost a věda jak přirozená, tak nadpřirozená, přece Pán Ježíš nám*

zjevil jen ty pravdy, které k věčné spáse potřebujeme, jako o Bohu, o našem cíli, o cestě, která vede k cíli a pod. Přirozené vědy, jako přírodopis, dějepis, ponechal lidskému bádání. Jaká jest tedy nauka božského Spasitele o Bohu, o našem cíli, životě po smrti?

Pohané sice tvrdili, že jsou vyšší bytosti než člověk a nazývali je bchy; bájili však o nich, že hovoří neřestem, jež žádný rozumný člověk nemůže schvalovati, a že závidí lidem štěstí a je pronásledují. Ovšem jak praví sv. Jan 1, 18: *Boha nikdo nikdy neviděl; jednorozenný Syn, jenž jest v lůně Otcově, ten to zjevil; neb jak praví sám Spasitel na jiném místě. Žádný neví, kým jest Syn, leč jedině Otec a kým jest Otec, leč jedině Syn a komu by chtěl Syn zjevit.* Luk. 10, 22. a Syn to zjevil lidstvu. Slovy: *Učte všechny národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Duchu svatého* Mat. 28, 19. nám ukazuje, že jest Bůh ve třech osobách, a když povzbuzuje učeníky slovy: *takto se budete modliti: Otče náš, jenž jsi na nebesích* Mat. 6, 9. nás poučuje, že ona nejvyšší bytost jest naším Otcem. Nebydlí v nebi, jakoby byl nade všechny pozemské věci povznesen, a jakoby bylo pod jeho důstojností pečovati o člověka, a jeho potřeby a o celou přírodu, ale s otcovskou láskou se o všechno stará. Pohleďte na ptactvo nebeské, ženese je, ani nežne, ani neshromáždí je do stodol, a Otec váš nebeský živí je. Zda-li vy nejste dražší než lilion? Mat. 6, 26. Zda-liž neprodávají píčet vrabců za dva penízky? A ani jeden z nich není v zapomenutí před Bohem. Vždyť i vlasy na hlavě vaší jsou všechny sečteny. Luk. 12, 6, 7. Pečue-li nebeský Otec s takovou lá-

skou o lidské tělo, tím více miluje duši člověka. Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozenného dal, aby nikdo, kdo v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný. Jan 3, 16. Život věčný — na jiných místech užívá výrazu království nebeské — jest hlavní myšlenkou všech řečí i skutků božského Spasitele. První věta v kázání nahoře zní: Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské. Mat. 5, 3. a na kříži praví lotrovi na pravici: Dnes budeš se mnou v ráji. Luk. 23, 43. a naposledy promluví o království nebeském při posledním soudu; když řekne těm, kteří budou na pravici jeho: Pojdte po zehnaní Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa Mat. 25, 34. Jen proto, aby lidstvo přivedl do království nebeského podstoupil přehořkou smrt na kříži. Neboť věděl, že je čeká věčné zatracení, zemrou-li v hříších. Proto také často ve svých řečech poukazoval na peklo: Byl jeden člověk bohatý a ten se odíval v purpur a kment a hodoval každého dne skvostně. Zemřel a pohřben byl v pekle. Luk. 16, 19, 22. Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duše nemohou zabít, než bojte se raději toho, který může i duši i tělo zatratit do pekelného ohně. Mat. 10, 28. Ne užitečného služebníka uvrzte do temnosti zevnitřních, tam bude pláč a skřípění zubů. Mat. 25, 30. Potom řekne soudcě těm, kteří budou na levici: Odejděte ode mne zlořečení do ohně věčného. Mat. 25, 41. Věčná odměna v nebi, věčný trest v pekle byly hlavním předmětem učení Páně.

Božský Spasitel však nejen poučoval své posluchače o Bohu, o životě po smrti, ale také ukazoval cestu, po které se mají lidé ubírat, aby dosáhli věčné spásy. Mistré dobrý, co

dobrého mám činiti, abych obdržel život věčný? tázal se ho bohatý mládenec. Chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání, odpověděl mistr. Mat. 16, 16. a 17. Plniti tedy desatero musí každý, kdo chce přijít do nebe! V desateru jsou sice obsaženy všechny povinnosti k Bohu a k bližnímu; přece však zvláště připomíná Pán Ježíš svým posluchačům ctnosti, které nebesa otvírají. Z božských ctností jsou to víra a láska. Potřebu víry ukazuje slovy: Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude, kdo neuvěří, bude ztracen. Mat. 16, 16. a lásku přikazuje slovy: Milovati budeš Pána Boha — svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vši myslí své a ze vši síly své. To je první přikázání. Mar. 12, 30. Z ostatních ctností doporučuje hlavně chudobu, čistotu, lásku k bližnímu a trpělivost. Kázání na hoře počíná chválou chudoby ducha: Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské. Mat. 5, 3. a často ukazuje ve svých řečích, jak jest bohatství pro spásu duše nebezpečno. Ač věděl, že ze srdce vycházejí zlé myšlenky, vraždy, cizoložství, smilstva... Mat. 15, 19., přece přikazuje čistotu srdce slovy: Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou Mat. 5, 8. Tato má býti i v myšlenkách i v zádostech: Každý, kdo by pohleděl na ženu, ku požádání, již cizoložství srdce svým. Mat. 5, 28.; ba radí i bezženství: Jsou panicové, kteří se sami v panictví oddali pro království nebeské. Mat. 19, 12. Dále doporučuje lásku k bližnímu: Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou. Mat. 5, 7., dokonce i lásku k nepříteli: Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí. Mat. 5, 44. Jak je máme milovati, ukazuje

v podobenství o milosrdném Samariťanu. a ukáže v řeči, kterou promluví při posledním soudu k oslaveným pro sedm skutků tělesného milosrdenství, jakož i k zavřeným, kteří milosrdní nebyli. Konečně poslední etnost, která mu leží na srdci, jest trpělivost. — Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské. Mat. 5, 10. Každý jeho učeník má protivenství, kříže trpělivě snášeti: vezmi kříž svůj a následuj mne. Mat. 16, 24. Mar. 8, 34. Kdo chce nabýti těchto etností, musí přemáhati své náklonnosti. Proto slova: zapři sebe sám Mat. 16, 24. jsou stěžejnou pravdou nauky božského Spasitele.

Kdyby snad někdo se vymlouval, že toto učení jest nad jeho síly, tomu doporučuji božský Spasitel modlitbu. Proste a bude vám dáno, hleďte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno. Luk. 11, 9. Proto také naučil své učeníky modlitbě Otčenáš. K tomu cíli ustanovil sv. svátosti, zvláště křest, jakožto bránu vedoucí do království nebeského, a nejsvětější Svátost oltářní, jakožto pokrm na cestu do věčnosti. Celou bohoslužbu však neponechal libovůli jednotlivých věřících, ale církvi a zvláště sv. Petrovi, kterého ustanovil za nejvyšší hlavu, jakož i jeho nástupcům: Ty jsi Petr to je skála a na té skále v zbudám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou. Tobě dám klíče království nebeského. Mat. 16, 18, 19. V podobenstvích ke kvasu, k zrnu hořčičnému, ku pšenici mezi koulí, k síti spustěné do moře, nastínil její zařízení, úkol a budoucí osud. Mat. 13. Toto jest stručný obsah všech jeho kázání, nový Zákon s celou věroukou i mravoukou.

Někdo by však mohl namítnouti: Jest to pravda, ale nemohu pochopiti, proč poklady moudrosti a vědomosti přisuzujeme srdci? Vždyť moudrost a vědomost mají své sídlo v rozumu! — Úplně s námitkou souhlasím; ale přece někdy můžeme tvrditi, že moudrost sídlí v srdci. Když ku př. žák počítá,

násobí, dělí, pracuje rozumem. Když však někdo vyhrál neb prohrál velký obnos peněz, také musí počítati, ale srdce mu prudčeji bije buď radostí neb zármutkem. Takový výpočet mu vychází ze srdce. Podobně jest tomu i s učením božského Spasitele. Mělo svůj pramen v jeho božském rozumu, ale týkalo se naší blaženosti. Dobře věděl, jaké vědomosti nám prospívají; věděl, že přirozené vědy neuspokojí lidského srdce a že člověk může jimi buď sobě neb bližnímu škoditi, a proto zjevil lidem pravdy, které mohou duši zde na světě uspokojiti a po smrti věčně šťastnou učiniti.

A hlásaje tyto pravdy, mluvil také od srdce k srdci. Řeč jeho tak dojmala posluchače, že jedenkráte uslyševše, kterak se ubírá ku galilejskému moři na horu, zanechali jídla, rodin a spěchali za ním a tři dny poslouchali jeho kázání. Litost mám nad zástupcem, neboť již tři dny trvají se mnou a nemají co jísti. Mat. 15, 32. Jindy u břehu jezera se poslouchá tak k němu hrnuli, že musil vstoupiti na lodičku Šimonovu (Luk. 5, 1.); a opět jindy tak hustě stáli okolo domu, v němž učil, že ti, kteří k němu nesli šlakem poraženého, musili jej střechou k jeho nohům spustiti. Luk. 5, 19.

Posluchači se ubírali po jeho kázání domů uspokojeni a k dobrému povzbuzení. Neboť ač jim na srdce kladl těžké povinnosti, přece zároveň je povzbuzoval a dával pohnutky: jak jest to dobré, krásné, pro věčnost záslužné, budou-li se dle jeho učení řídit.

Budete blahoslaveni — jest-li to budete činiti. Jan 13, 17. Radujte se a veselte se, neboť odplata vašeho hojná jest v nebesích. Mat. 5, 12. Blahoslavení chudí duchem, tiší, lkající..., neboť jejich jest království nebeské. Mat. 5, 3—11. Hříšníkům dodával naději na odpuštění a uděloval hojných milostí k polepšení. A zůstali-li přece mnozí zatvrzelými, velmi jej to bolelo. Každý cítil, jak jest mu toho líto, když volal „běda“ nad neštěstím, které je stihne.

Ačkoliv hlásal velmi vznešené, nadpřirozené pravdy, přece se snažil, aby je každý i zcela obyčejný posluchač pochopil. Proto užíval podobenství t. j. obrazů vzatých z obyčejného života, jimiž ony nadpřirozené pravdy znázorňoval. Věděl, jakou touhu mají lidé po drahých perlách, po skrytých pokladech; povzbuzoval je, aby tak toužili po království nebeském. Protože měl posluchače většinou z rolnického stavu, užíval ponejvíce podobenství z jejich života: jako rozséváči řadá sítě při setí na cestu, na kamenitou půdu, mezi trní a na úrodné pole, tak také i jeho slova padají do srdce nestálého, neb plného starostí o vezdejší věci, neb do srdce umrtveného, kde přináší hojný užitek. Jak proniká kvas těsto, tak má pronikati jeho učení celého člověka. Jak hledá pastýř ztracenou ovci a žena ztracený peníz, tak hledá Pán Ježíš hříšníka. A takových podobenství jest ve sv. evangeliu velice mnoho, jako: o koutkovi a pšenici, Mat. 13, o královské hostině Mat. 22, o dělnících na vinici Luk. 10, o neplodném fíku Luk. 13, o fariseu a publikánu Luk. 18, o desíti pannách Mat. 25, o desíti hřivnách Luk. 19, o milosrdném Samaritánu Luk. 10, o nepspravedlivém vladaři Luk. 16, o boháči a chudém Lazaru Luk. 16, o marnotratném synu Luk. 15. Jako dovedný tkadlec snadno spojuje různobarevné nitky v pestré, ládné tkanivo, tak Pán Ježíš setkával své poutavé přednášky z přirozených i nadpřirozených pravd a tak ustavičně zaměstnával paměť, obrazivost, srdce i rozum svých posluchačů, takže ti to se při jeho kázání nikdy nenudili.

Na konec si zodpovězme ještě jednu otázku, která se může čtenáři sama od sebe namanouti a jež má také pro nás velký význam: Proč tak málo židů uvěřilo, ač božský Mistr tak vznešenou nauku s tak velkou láskou hlásal? Tuto otázku sám zodpověděl Fariseům ve chrámě jerusalémském před svým umučením, při slavnosti stánků. Sv. Jan praví: Když již slavnost byla v polovici, vešel do chrámu a učil. I divili se židé řkouce: Kterak tento zná

písmo, a ne učiv se? Jan 7, 14. 15. Bylo totiž v oné době v Palestině mnoho židovských škol, v nichž se vyučovalo písmu sv. a podání židovskému. Kdo do nich nechodil, nesměl si přisvojovati název mistra, a neměl práv vyučovati ve chrámě. Proto se židé divili, že ač nenavštěvoval žádné rabínské školy, přece dobře znal písmo sv. Starého Zákona a je s jistotou přednášel. Proti vznešenosti nauky rozmohli ničeho namítati. Ale nomohli si rozluštit otázku: Kde se naučil těm věcem, a jakým právem se opovazuje učit ve chrámě? Pán Ježíš znaje jejich myšlenky, takto jim odpověděl: Moje učení není mé, nýbrž toho, jenž mne poslal v. 16. Těmito slovy chtěl říci: Nauka, kterou přednáším, není mým výmyslem jakožto člověka, ani jsem ji ve školách nenaučil, nýbrž má původ a počátek od Boha. Protože totiž Spasitel jako druhá božská osoba jest jedné bytnosti a přirozenosti s Bohem Otcem, a jest s ním věčně spojen, čerpá všechny své vědomosti od věčnosti od Boha Otce. Stav se člověkem, sděloval onu moudrost, kterou měl od Boha, lidem, pokud toho měli zapotřebí ku věčné spáse. Jak však poznají lidé, zda jeho učení jest skutečně od Boha? Kristus Pán odpovídá: Bude-li kdo chtíti jeho vůli učiniti, pozná o tom učení, jeli z Boha, či-li já sám od sebe mluvím. Jan 7, 17. Tato odpověď nám mnoho vysvětlí: předně otázku, proč málo židů uvěřilo Kristu Pánu? Nechtěli totiž plniti vůli Boží, ale řídili se svým úsudkem, svými náklonnostmi. A tato zásada platí až do nynější doby. Ti, kteří nechtějí plniti vůli Boží, nevěří učení Kristovu. Za druhé, aby dokázal, že učení jeho pochází od Boha, dovolává se Spasitel vnitřní zkušenosti: Kdo plní vůli Boží t. j. kdo se řídí hlasem svého svědomí, cítí v duši vnitřní uspokojení, klid. A podobně i ten, kdo se řídí učním Kristovým, jest uspokojen, potěšen. Učení Kristovo tedy hlásá vůli Boží, pochází tedy od Boha. Poslední příčina tohoto tvrzení jest tato: Jako Pán Ježíš jest jakožto druhá božská osoba spojen s Bohem Otcem v jedné přiro-

zenosti. tak má být i člověk, pokud jest mu to jen možno, co nejvíce s Pánem Bohem spojen. To se děje, když plní vůli Boží: tenkrát má také v duši klid. Čím více se řídí dle učení Kristova, tím má v duši větší klid, spokojenost a radost, tím více jest tedy také s Pánem Bohem spojen. a proto také jest přesvědčen, že nauka Kristova jest jediné správná.

Sv. Paschal byl vrátným v klášteře františkánském. Nekonal žádných studií, ale svědomitě plnil vůli Boží a rozjímal skoro ustavičně o životě a učení Kristově. Ve svých rozjímáních obdržel od Pána Ježíše volku osvícení a vědomosti, kterých bychom marně hledali v knihách sepsaných od učenců. Proto učení bohoslovci z celého Španělska tázali se jej o radu ve věcech náboženských. Všichni se divili, jak správné a jasné odpovědi dával na jejich otázky. Totéž čteme v životě sv. Kateřiny Sienské a jiných světců, kteří své vědomosti čerpali z pokladů božského Srdce Páně. Také sv. Bonaventura vhodně odpověděl řeholnímu bratru, jak máme hledati pravou moudrost. „Otče,“ pravil blah. Egid, společník sv. Františka Serafinského, k

němu, „otče, vám, učencům, dal Bůh mnoho milostí. Co máme však my, obyčejní, nevzdělaní lidé dělati, abychom byli spaseni?“ „Kdyby Pán Bůh člověku žádné jiné milosti neudělil, než té, aby jej mohl milovati, měl by každý dosti.“ — „A může nevzdělaný člověk Pána Boha také tak velice milovati, jako učený?“ — „Bratře, stará babička může více Pána Boha milovati, než učený bohoslovec; vždyť kdo se stále snaží vůli Boží plniti, ten Boha nejvíce miluje.“ Egid se nemohl radostí ani zdržeti. Útíkal do klášterní zahrady, postavil se ku plotu a volal: „Babičky, slyšte! Milujte Pána Boha a budete většími v království nebeském — než učený bratr Bonaventura!“

Podobně volám ke ctitelům božského Srdce Páně: Milujte víc a více ono Srdce, vnikajte víc do oněch nesmírných pokladů moudrosti a vědomosti, které jsou v něm skryty, a hleďte se co nejvíce dle jeho učení řídit, a nebudete ani Šalamounovi jeho moudrosti záviděti, protože sami jeho moudrosti zkušenosti poznáte, že máte onu moudrost a vědomost, která vás učiní v tomto životě spokojenými a ve věčném království šťastnými.

A. M. Kadlčíková.

Večerní píseň.

Jasný večer plane z hvězd
ticho v celém kraji,
jen tam kdesi slaviček
pěje píseň v háji.

Pěje píseň slaviček
v lásce a bolu
a mé retý šeptají
budem zpívat spolu.

Slaviček tam ve křoví
a já tady v sadě,
naše píseň poletí
tíše po zahradě.

Poletí až do nebe
nad hvězdy v ty výše
kde má sídlo dobrý Bůh,
tam se vznese tíše.

A Bůh dobrý uslyší
naše toužné lkání,
slavík zmlkne v sladkém snu
mně dá požehnání.

Požehná mi dobrý Bůh,
spánek vnese v duši,
zapomene srdce žal
i vše, co jej kruší.

Svatá rodina.

Jiří Belanger.

Život napsaný P. Aniganem podává Jan Tagliaferro. (Část další.)

Julius Josef Bellanger — oba manželé měli stejné jméno — byl rovněž horlivým křesťanem. Hospodařil na statku v Looberghe, kde zůstal asi pět let po sňatku. Pak převzal statek jiný v Bourbourg, stanici na trati ze Saint Omer do Duncerque.

Manželství požehnáno bylo osmi dětmi, které matce byly štěstím velikým, ale též starostí nemalou. Neboť paní Bellangerová byla při všech ctnostech tak úzkostlivá, že život její se podobal stálému mučednictví.

Před narozením každého dítěte modlila se stále, aby nebylo zbaveno křtu svatého. Teprve když novorozené se stalo dítkem Božím, přestala tato starost. Jakmile jí možno bylo, zanesla je sama do chrámu Panny Marie Divoctorné, aby ho zasvětila královně nebeské a jí zapřisahala, aby ho přivedla k svatosti. Když rostlo dítě, přibývalo starostí matce. Obávala se styků s čeledí, dělníky, cizinci, kteří do domu přicházeli. Její bdělost neochabovala ani chvíli. Statek najatý byl od kostela vzdálen a cesty občas byly neschůdné. Přece chodila každou neděli skoro ráno pěšky na první mši svatou. Jenom tak jí bylo možno děti nenechat ani chvíle bez dozoru otce nebo matky. V tomto opravdu křesťanském ovzduší narodilo se 24. května 1861, ve svátek Panny Marie Pomocnice křesťanův, omilostněné dítě, jež v pozdějších letech mělo královnu nebeskou tak vroucně ctíti a mnohé duše zachrániti. V den narození bylo dítě pokřtěno a dáno mu jméno Jiří Ludvík August. Brzy potom zasvětila ho matka Panně Marii Divoctorné a svěřila jí jeho duši pro čas i věčnost. Často přinášela Jiříčka k oltáři Panny Marie, na což ještě po čtyřiceti letech vzpomínal, když navštívil svatyni.

Jiřího dobré srdce jevílo se již v mládí. Zvláště něžnou lásku ukazoval svojí matce mnohými drobnými pozornostmi. Seděla-li šijíc na vyšším sedátku, dvouletý chlapec již přinášel podnožku a se zřejmou radostí jí stavěl pod nohy matčiny.

Smrt dvou dětí v útlém věku, jež zranila milující srdce matky, byla toliko předeheurou mnohem trpělich bolestí. Roku 1866 přišel otec k úrazu. Vůz ho převrátil a kola jej přejela. Jsa silný a vždy přísný na sebe, nechtěl povolati lékaře, aniž se dal ošetřovati; tak se vyvinula vnitřní nemoc, která ho náhle přivedla na kraj hrobu. Manželka měla právě ještě čas dáti jej zaopatřiti sv. svátostmi, dříve než navždy zavřel oči.

První úloha manželky byla dokonána; ale zůstala sama se šesti dětmi, z nichž nejmladší ještě bylo v kolébce. Pak měla pod sebou vedení celého hospodářství, jemuž nerozuměla a k tomu v době velmi těžké po neobyčejně špatných žnivech.

V tomto novém úkolu, jenž přesahoval její síly, vrhla se ubohá vdova na kolena před křížem a prosila Boha, aby byl otcem jejím dětkám. Prohlásila, že jest ochotna ke všemu utrpení a strádání, když Pán Bůh nyní i budoucně její zájmy chrániti bude. Pak se statečně chopila díla a vyplnila svoje povinnosti jako matka a hospodyně se zvláštní pevností a rozumností.

Pod ochranou Boží, jehož nikdo nadarmo nevzývá, statečná žena vyplnila všechny svoje povinnosti a vychovávala svoje děti ke stavu, jež jiná Prozřetelnost určila. Jenom Bohu jsou známy oběti její, ale mocná ruka Boží ji podporovala.

Mezitím rostl Jiří a jevil známky neobyčejné zbožnosti. Jsa povahy vážné, nenalézal záliby v obyčejných hrách dětí svého věku. Jeho největší radostí byla modlitba, jeho zábavou zdobiti oltářičky a napodobovati, co dělal kněz u oltáře. Všude, kde se chvíli bavil, nalezl svatý obrázek, ozdobený podle počasí buď zelení aneb kvítkami.

Zbožnost a láska k svatým věcem byly mu vrozeny. Ale zvláštním způsobem měl při tom povahu hněvivou, panovačnou, kterou nebylo snadno ovládati. Při výbuchu hněvu válel se po zemi a vřeskem ohlušoval celý dům. Všechno aby se podrobovalo jeho chout-

kám, ani přísné kárání nic nepomáhalo. V takových chvílích bylo třeba dovolávat se jeho srdce, jeho víry, ale to nezklamalo. Jakmile ho matka napomenula, aby neurážel Pána Boha, uklidnil se brzy, postavil si oltáříček a vroucně se modlil před ním.

Obdivujíc zbožnost hochovu, dala jistá paní Jiřímu, tehdy sedmiletému, udělat u řeholnic v Bourbourgu úplný kněžský ornát. Matka mu dala udělat oltář přiměřeně veliký, neboť byla hrda a šťastna, že tak brzy jeví se známky jeho budoucího povolání. Jiří byl šťasten, když po prvé ornát oblekl a vážně i zbožně napodoboval obřady mše svaté. Tak se mu to líbilo, že každý den v určitou hodinu svou mši sloužil. Celá rodina musela býti přítomna a především se velmi uctivě chovati. Jiří byl celebrantem a kostelníkem zároveň. Bratr jeho Artur mu mnistroval. Ale celebrant nebyl vždy spokojen s jeho výkony. Jiří přísně mu vytýkal jeho lehkovážnost a nedostatek pozornosti. Jestli ostatní vyrušovali, zarděl se Jiří, chvíli se zastavil, aby upozornil na nepořádek. Když to nepomohlo, opustil oltář, smuten a sklíčen svlekl roucha kněžská a nařikal, že se posmívají Pánu Bohu. Bylo třeba ho ujišťovat, že toho litují a že se polepší, až ho pohnuli, aby pokračoval v obřadech přerušených.

Již v té době bylo lze u Jiřího pozorovat zvláštní úctu Panny Marie. Ovšem v této rodině vyzbýelo vše k pobožnosti. Matka vzácná zařídila svůj život i domácnost jako horlivá křesťanka. Skoro ráno, než ostatní vstali, modlivala se hodinu. Když všem svým lidem přidělila práci, obcovala mši svaté, pokud jí to dovolily jiné povinnosti. Neboť jako osvěcená křesťanka zanechávala ochotně pobožností, k nimž ji vábila její horlivost, jakmile se nedaly spojit s povinnostmi matky a hospodyně. Pak šla po práci, ve které ustávala toliko, když se společně modlili „Anděl Páně“, obědem rodinným a svým partikulárním zpytováním svědomí. Po večerním růženci s dítkami a čeledí klečela ještě dlouho před svým křížem.

Když později se přestěhovala do Moulle, v okrese Pas-de-Calais, kde zůstala až do smrti, každý den navštěvovala nejsvětější Svátost, čemuž věnovala přes hodinu.

Když přijímala do služby nového čeledína, předkládala mu podmínky, by přesně přicházel k ranní a večerní modlitbě, chodil v neděli na mši sv. neklel a neopíjel se. Od těchto požadavků neopouštěla; kdo je nechtěl plniti, toho nepřijala. Vypptávala se po vědomostech náboženských své čeledi; byla vynalézavá, aby je použila, nezahanbuje je. Tu vypptávala se v jejich přítomnosti dítek z katechismu, tu obracela opět hovor na věci náboženské a vysvětlovala pravdy víry tak, že se to nezdálo úmyslným poučováním. V řečech a úsudcích byla vždy mírná a laskavá. Vůbec konala všechny ctnosti a děti její pobožnosti jednomyslně potvrdily, že neviděly, že by matka jejich byla spáchala věšdní hřích.

Takový příklad a takové nauky rozhodovaly o srdci a mysli Jiřího, zanechavše dojem trvalý. Na konci života vzpomínaje na matku, řekl: „Kéž bych měl čtvrtý díl její svatosti! Kéž bych byl svatý jako ona, můj Bože!“

Brzy nadešla doba, kdy Jiřímu nestačilo vyučování učitelky, které Bellangerová dítky své svěřila, aby je chránila před nebezpečím veřejných (nevěreckých) škol. Roku 1871 vstoupil jako chovanec do duchovní školy Saint-Bertin v Saint-Omer.

Hned první den napadla profesovi úcta a zbožnost, se kterou chlapec dělal kříž. Z toho usuzoval, že Jiří není obyčejným dítkem, a tento dojem zůstal mu po celý život. Byv získal si vážnosti všech spolužáků i moci nad nimi. Byla to moc ctnosti.

Máme-li věriti poznámce, jeho tatkou napsané, dal se jednou svěsti ku lži a matka se o tom dověděla. „Raději bych tě viděla mrtvého,“ řekla mu s bolestí, a na to slovo nezapomněl nikdy. Nepřipomíná-li živě na známý výrok Blanky kastilské, jejíž nám vypravuje její syn, svatý Ludvík: „Matka, která mne nade všechno milovala.

řekla mi, kdybych byl na smrt nemocen a uzdraven byl jenom, kdybych se dopustil těžkého hříchu, že by mne raději nechala umřít, než by dopustila, bych těžce urazil svého Tvůrce"? Všecky svaté matky jsou si podobné. Ostatně byla v životě zbožného dítky ojedinelou ona lež, které se jenom z jeho poznámky dovidáme. Bývalý jeho spolužák napsal: „Od roku 1872 byl již apoštolem dobra a jeho povolání duchovní se zřejmě ukazovalo.“

Dne 1. června 1873 přistoupil po prvé ke stolu Páně a 18. července téhož roku byl biřmován. Jako anděl přijal Tělo Páně; první přijímání bylo východištěm jeho budoucí svatosti. Od té doby rád přistupoval k sv. svátostem a vroucněji ctil Pannu Marii. Brzy zvolili jej náměstkem starosty družiny, ale starosta vida se jím zahanbena, prosil nejednou, aby si úlohy zaměnili.

Třebas byl vážný a neměl záliby ve hře, přece každým dnem přibývalo mu vlivu na spolužáky. Jak pravili spolužáci, byla jediné jeho zbožnost zřídlem tohoto vlivu; neboť úspěch a pokrok ve studiích nepokračoval stejně se ctností. Měl sice vlohy, ale chápavost toliko průměrnou a paměť velmi slabou. To mu působilo obtíže ve studiích, kde právě tato schopnost jest velmi důležitá, takže zůstával za svými spolužáky.

Se soudností rozvínovaly se ostatní duševní vlastnosti teprve v: velkém semináři a zvláště v kázáních. Že neměl věrné paměti, bylo mu však při všem nemalou závadou.

Ještě více vlivu nabyt ve vyšším oddělení. Brzy stal se tu sakristánem, což obyčejně nejstarším svěřováno. S ohledem na jeho ctnosti nikdo se proti tomu neozval, ovšem všichni schvalovali tuto přednost jeho. Netřeba uvádět, s jakou horlivostí, s jakou láskou Jiří se věnoval novým povinnostem. Dbal přesnosti a zbožnosti. Nikdo se neodvážil v jeho přítomnosti dělati nějakou neplechu, a chtěl-li kdo něco vyvésti, čekal, až Jiří se vzdálí za svými povinnostmi. Znali ho, že v té věci jest neoblomný. Ale právě proto byl neméně oblíben. Jeho ctnost byla tak upřímná, tak milá.

Od té doby klíčila v srdci jeho touha po dokonalosti, po apoštolské činnosti. Byl apoštolem všech pobožností ve svém okolí, a ctnost jeho vydávala vůni libeznou. Bylo v něm již znáti svatého kněze, horlivého apoštola, dokonalého řeholníka.

Ale jednoho se nedotývalo této ranní ctnosti — utrpení. Jiří těšil se z pevného zdraví, třebas propukal výbuchy své prudké, ke hněvu nakloněné povahy, jež řídly a konečně zmizely. Měl výborné vlastnosti, pro které ho všichni ctili a milovali. Srdce jeho plnila něžná láska a oddanost, jaká spojuje členy v pravdě křesťanské a svorné rodiny. Spolužáci si ho vážili, učitelé byli mu oddáni, byl milován Bohem i lidmi. Ovšem zatemňovaly strasti nebe jeho duše; byl trápen skrupulemi a zpověď mu byla velikou mukou. Často vrhl se k nohám zpovědníka úzkostliv, trápen a zapocen; ten však jej povzbudil, uklidnil a upokojil. A tak lze říci, že život se na něho usmíval.

Kdyby ho Bůh byl ukázal satanovi a jako o Jobovi byl řekl: „Spatřil li's služebníka mého, jenž jest sprostý a upřímný, bojící se Boha a vystřihající se zlého?“, byl by zlý duch jako kdysi odpověděl: „Ždali se darmo boji Boha? Zdaliž nezahrnul's ho dobrodiním?“

V mládí pro své ctnosti musel býti vytrýben a upevněn; musel se osvědčiti ve zkoušce, protože ho Bůh povolal k svatosti.

V 15. roce dostal náhle bolení do nohy, takže musel zpět k matce a doma si lehnouti. Jednalo se o vřed, jenž byl bolestný a nebezpečný, protože byl hluboko zakořeněn v údě nemocném. Všecky prostředky neprosply. Zlo se horšilo a šířilo. Bylo třeba obtížné a bolestné operace. Při vši zručnosti poranil chirurg nerv jeden, když prohlížel nohu. Od té doby staly se bolesti nesnesitelnými. Vřed se šířil uvnitř, otrávil krev, i prsa byla ohrožena. Domnívali se, že tuberkulosa schvátí brzy nemocného.

Matka zarmoucená činila vše, aby mu ulehčila a jej zachránila; ale vše selhalo. V těchto dnech zkoušky jenom hluboká zbožnost udržovala nemoc-

ného. Všecky bolesti obětoval Pánu a modlil se ustavičně. Nejlehčí dotek působil mu hrozně bolesti. Když bylo třeba ho přeložit, prosil vždy o svůj růženec a ostatky, které mu jeho zbožná matka darovala. To byly jeho nejmocnější opory.

Konečně prohlásili lékaři, že nemají naděje, že nemoc je vyléčitelná. Nyní se matka obrátila k pomoci nebeské, zvláště k Panně Marii, jejíž přimluvou sama před několika lety byla uzdravena z nebezpečné tyfové horečky. Prosila Matku Boží, aby jejímu synu jenom tehdy vyprosila zdraví, bude-li svatým knězem. Konána devítidenní pobožnost, jedna za druhou. Mnohým modlitbám doporučován byl nemocný. Několik známých osob putovalo se sestrami sv. Rodiny k bolestné Panně Marii do Saint-Martin-au-Loert. Tamější farář Deseille, přítel rodiny Bellangerové, spojil svoje modlitby s modlitbami poutníkův.

Dne 31. května, ve svátek Panny Marie nejsvětějšího Srdce, nemocnému ulevilo, a to tak náhle a neobyčejně, že dle výroků lékařů to bylo podivné. Jiří sám připisoval svoje uzdravení zázraku své nebeské matky. Uzdravení bylo úplné, že nebyl nemocen do čtyřicátého roku svého, třebas byl prací přetížen a kající žil.

Obětní dary z vděčnosti zanesl Jiří sám do Saint-Martin-au-Loert. Sestra jeho Helena, která po několika nedělích vstoupila ke Karmelitkám, odevzdala obětní dary ve svatyni Panny Marie nejsv. Srdce v Issoudanu. Noha, jejíž žila byla při operaci poraněna, zůstala ovšem navždy zkrácena. Svatý jinoch považoval to za novou pozornost své nebeské dobroditelky, která mu chtěla zanechat památku na její ochranu. Skutečně byla to trvalá zkouška, která neškodě jeho apoštolátu, zvýšila jeho zásluhy a jej chránila před mnohým nebezpečstvím.

Toto divné uzdravení bylo památnou událostí v životě Jiřího. Vtisklo duši jeho ráz rozhodující — ráz budoucí svatosti. Jeho vroucí účta k Marii Panně rostla po této milosti způsobem

neobyčejným. Při každé příležitosti hlásal, že jí děkuje za život a že jest slušno a spravedливо, když se jí zasvěcuje a jiné vybízí k její účtě. V kázání na začátku duchovních cvičení v koleji Saint-Bertin řekl později: „Trestu hodným bych byl, kdybych nemiloval Panny Marie, která na mně zázrak učinila. Když jsem měl 15 let, lékaři se vzdali naděje, že vyžiji. Brzy bylo třeba rakov objednávat, když mi dobrá matka řekla: „Všichni lékaři světa již nepomohou, ale Maria jest všemohoucí.“ Začali novennu k Panně Marii nejčistšího Srdce. Dne 30. května, předposlední den novenny, navštívili mne oba lékaři a prohlásili při odchodu, že moje smrt jest jenom otázkou času. Dne 31. května mně jsem zvláštní pocit a netrpělivě jsem očekával návštěvu domácího lékaře. Zjistil skutečně polepšení, ano v prsou úplné uzdravení. Rána, která hnísala po týdny a všechny síly trávila, se zavřela v noci. Lékař přiznal, že věc nechápe. Když jsem ho za několik dní navštívil, abych mu poděkoval za jeho námahy, řekl mi: „Milý příteli, já jsem vás ne-vyléčil, nýbrž Panna Maria. Modlete se někdy za svého statého lékaře.“

Uzdravila mne tedy nejsvětější Panna, a proto mám jediné přání, jedinou snahu, bych jí získal lásku a účtu všech, všude hlásal její dobrotu a opakoval slovo sv. Bernarda: „Jiří nikdo nadarmo nevzýval.“

Když se vrátil do koleje, nevy-padal Jiří tak silný jako dříve a noha zůstala zkrácena, ale jako Job přestáv zkoušku, byl zahrnován duchovním pozhňáním a korunován ctností ryzí. Jako zlato v ohni se tříbí, tak i on jasnější a čistší vyšel z výhně utrpení.

Třeba však dodat, že v dlouhé této nemoci matka mu byla pravým andělem strážným, že prospívala nemálo úmyslům Božím tím, že ho podporovala, poučovala a naváděla, aby záslužně snášel svoje utrpení.

Brzy nadešla nová zkouška milujícím srdcem matky i syna: odjezd Heleny, něžně milované dcery a sestry do kláštera Karmelitek. Jako kdysi otec Abraham, tak přinesla ubohá matka sama obět na oltář obětní. Jako

on líbala ruku Páně, která zasadila ránu srdci jejímu. Její odchod podobal se loučení matky, která své dítko líbá naposledy, dříve než se rakev zavře. Skutečně neočekávala shledání. Též Jiří při vši radosti, že milovaná sestra Bohu se zasvěcuje, pociťoval bolestné loučení s ní. Ale dle příkladu zbožné matky, která byla duší rodiny, chválili a velebiti Boha za strasti i za slasti.

Ano; za žalosti i za radosti, neboť když Pán Bůh zkouší svoje přátele, aby je tříbil, zraky jejich obrátil k nebi a rozmnožoval jejich zásluhy, pak jim uděluje též útěchy, aby je v místě vyhnanství podporoval a povzbuzoval.

Největší útěchou zbožné matky bylo, že viděla, jak dítky její Pánu Bohu věrně slouží a kráčeji po cestě dokonalosti. Tuto útěchu jí Pán Bůh dal v hojné míře. Ohlas toho nalézáme v proslově, jež měl Jiří jako diakon v dubnu 1884 v kostele v Moule při sňatku sestry Eugénie: „Matko, když Pán Bůh záhy tak bolestné oběti od tebe žádal, jež rány hluboké zasadily srdci manželky a matky, jakou náhradu ti poskytuje v tento šťastný den! Jakou korunu naděje a sladké útěchy ti vložil na hlavu! Vidím bratra, jenž tě neopustil, jako Jan po Kalvarii

neopustil Marie; vidím sestru, která ochotně převzala úkol Marty, aby druhá ponechala úlohu Marie; třetí jako Rebeka skromně a cudně bude hospodařit u krbu manžela. My pak, nyní ještě levitě a později kněží Páně, zvedáme ruce k nebesům, abychom vyprosili požehnání Všemohoucího na celou rodinu.“

Nemluví-li z těchto slov synových srdce matčino? Opravdu tato zbožná matka, jako matka sv. Bernarda, nějak svou vůli převedla do vůle synovy, svou duši vlila do jeho duše. Její největší radost, její nejsladší útěcha na konci tohoto oddílu života synova byla, že viděla svoje tužby a modlitby splněny v jeho ctnostech, v jeho horlivosti pro dobro, v jeho chování, jež všichni jako svaté označovali.

Bylo to především ovoce milosti, neméně též výsledek zbožných snah jinochových; ale nesvolala této milosti na něho matka svými modlitbami a utrpeními? Nevývolala a nepodporovala-li tyto snahy svým příkladem a svými naukami?

Pravdu měl, kdo pověděl: „Čím se stal Jiří Bellanger, za to děkuje po Bohu své matce.“

(Pokračování.)

Msgr. Baunard.

Z franc. Boh. Kyselý

Stáří čili životem vzhůru.

(Část další.)

Úkol nebyl snadný, řekli jsme právě. Na celé cestě od čtyř století až po naše dny slyšela věda po boku svém nésti se, zpívati hlasy závažné, přesvědčivé, které nadšeně slavily a velebily Tvůrce všehomíra: „Pozoroval jsem dílo tvé, Hospodine, a ustrnul jsem.“ A hlasy ty byly hlasy nejmocnější, které zaznívaly staletími, a jména ta byla největší jména ve společnosti veleduchů. Učený německý doktor Dennert pátral, jak bylo s přesvědčením náboženským tří set vědců v oboju věd přírodních, od 15. století až po naši dobu. A shledal, že 20 bylo hostejných nebo volnomyšlenkářů, u 38 nemohl se domáknati, kterak

smýšleli v té příčině a 242 byli zřejmě věřící lidé, to znamená tedy 6% indiferentních a 82% věřících. Nepozývají tito mužové souhlasně, aby se dnešní věda připojila k jejich sboru, aby vzdali společné díky Bohu věd a vědců? Ne, ne, zavřete svých uší těmto starým písničkám! Jak lze nazvat tyto mistry učenci, když věřili? S těmi se dnes již nepočítá; věda se datuje od nás, věda, to jsme my!

A ještě jednou, úkol nebyl snadný. Leckdy bylo jíti této vědě tak blízko kolem Boha, že bylo nutno učinit velikou okliku, aby se neocitla tváří v tvář před ním. These, nebo lépe hypothesis, která jest jí dnes nejdražší.

týká se jednotnosti: mluví se o jednotnosti vesmíru, jenž tvoří jediný celek, řídí se stejnými zákony, či lépe řečeno jediným společným základním zákonem. Celý svět ústrojný a neústrojný vyšel z jedné prvotní síly a všechny zjevy, ať fyzické či psychické, jsou pouze jejími různými projevy pod rozmanitými názvy čistě pomyslnými. V tom jistě poznává každý monismus. Ani bych se neděsil této jeho hlavní zásady, třebaš odvozené z hrubého materialismu. Uznání jednotnosti ve světovém díle, sečleněnost účinků směřujících k jedinému prapočátku, k první příčině, není-liž to uvědomění naprosto náboženské? Nejsou-li nám jednot a nerozdílnost podstatnými vlastnostmi božstva? A vývody, týkající se zákonů všehomíra, nejsou-li známkou vztahu nejvyššího stvořce k jeho dílu, řekl bych skoro jeho tovární značkou. Příroda jest jedna, protože i Bůh jest jeden . .

Ne, ne, křičí tu hned neznabožský monismus. Nam Spinozům, Hegelům, Haecklům, Taineům nedokazuje tato jednotnost principu a zákona nic jiného než soupodstatnou jednotu všeho, co sluje bytost. A tak filosofie jednoty znásilňuje tradici, a místo aby logicky a poctivě dospěla k monotheismu, svému pravému cíli a výrazu, ocitá se okatými myšlenkovými přemety u nesrozumitelného pantheismu — všebožectví.

Monismus je široký, ale prázdný, a jeho hrubé filosofické závěry jsou stavbami podobnými věžím babylonským, které nedosáhnou nikdy nebe, aby svrhly s trůnu Onoho, jenž se nazval Alfou a Omegou, Počátkem a Koncem. Jediné takovou podloudnou sofistikou domakávala se tato škola prostředků, která vyhnouti působení božstva. Ji je víc smyšlený pohanský bůžek přírody Pan, nežli náš veliký živý Bůh! Jaká to zaslepenost, jaká vášnivost, jaká pošetilost!

* * *

Alé jděme dále. Slibovali nám rozumové, vědecké vysvětlení nejen světa viditelného, nýbrž i světa neviditelného a tvrdili, že i tu se lze

obejít bez tvůrčí síly, bez zázraků a nadpřirozena. Až na člověka musí sahati osudný determinismus donucujících zákonů, zákonů hmoty, jíž člověk jest, z níž přichází, do níž se celý navrátí. Tedy mravní svět, člověk, jeho přirozenost, původ, duše, jeho myšlení, svědomí, jeho povinnost a osud, to všecko má po urputném rozkazu rozumářského názoru světového věda objasniti, pochopiti a vyložiti, nebo přímo řečeno, zhmotniti. Zda váhá tak učiniti?

Věda pustila se do díla; jakožto služebník, ba díl otroka, jakého ještě svět neviděl. Představuji si vědu jako Samsona, zrazeného a zaprodaného Dalilou, s očima vyloupnutýma, připoutanou rovněž okovy k tyranickým choutkám, otáčející mlýnec k prospěchu a potěše Filištinských. Co se nazkoumala, aby objevila na nejzazších mezích bytí praprvek života, z něhož by mohla filosofie vytvořit nestvořený zárodek prvotního lidstva! Ptala se všech říší přírody. Prohlédala útrob země a živoucí dno moří. Hrbila se nad nejnižšími a nejnestvůrnějšími prapočátky ústrojné hmoty, aby v ní našla prvek hnilobný, který měl směř k zaujati místo Původce života . . . Ba nadešly chvílky, kdy netrpělivý ateismus již již se domníval, že mu věda konečně vyhověla. Sfínx měla vysloviti slovo rozhodné o hádance světa. Vytužená, očekávaná odpověď konečně zazní: ticho . . . ! Ale kdež, sfínx neřekla ničeho, nebo něco jiného.

Znáte alegorické vypravování Leopardiho: Mumie Ruyschovy? Všimněme si ho na okamžik. Ruysch, veliký dánský anatom, probudil se jedné noci divokým křečením mumií, jichž sbírku měl ve své pracovně. Ožily najednou a daly se do tance, zpívající hymnus patronce své — smrti. Pozoruje to věhlasný učenec štěrbínami dveří, ustrnul přes svou filosofii a studený pot mu rázem vyvstal na čele. Přece však vešel, řka: Nač si to hrajete, děti? Co znamená ten šum a rej? Zapomínáte-li, že jste mrtvolami? A jeden umrlec jej poučuje, že ten „budíček“ nemá do sebe nic závažného, že je to pouhá oslava první noci

velikého roku matematického, jenž té chvíle nastává, mrtvým však že netrvá celé to fidké období déle nežli čtvrt hodinky. Ruysch toho používá, aby se pozeptal na věci onoho světa, o nichž mrtví jistě vědí víc nežli živí. Ale čtvrt hodina brzo uplyne a právě když mumie, zahrnovány otázkami, mají vyřknouti rozřešení osudné záhady, slyšeti úder zvonu... toté hodina odehodu, je konec. Všecko umlká a mizí.

Kolikrát jsme za našeho století viděli filosofy atheismu, kteří se pouštěli do podobného zaklínání duchů, od něhož čekali vysvětlení tajemství světa a života? A pokaždé, právě v okamžiku, kdy se jim již zdálo, že tajemství to uchvátí, uniklo jim na vždy... Třeba ještě uváděti některé pověstné případy?

* * *

Měli jsme nekonečné dohady o prvoplození. Jak bylo vyřknuto a již předem rozhodnuto učeným profesorem zoologie, mělo usvědčiti Zjevení ze lži a přivoditi konečně odklizení Boha, Stvořitele světa z nedostatku zaměstnání. Haeckel položil otázku tu přímo ve formě, které vyžadovala rozhodné odpovědi: „Připustiti něco jiného ke vzniku života než prvoplození, znamená připustiti nadpřirozeno; třetího není.“ Bylo to v onom památném sezení, kdy komise Akademie vědecké přidala se k vývodům Pasteurovým proti Pouchetovi a pronesla svůj rozhodčí soud těmito slovy: „Za přítomného stavu naší zeměkoule přijímají ústrojně bytosti život vždy od bytostí již živých, a ať veliké či malé, nerodí se bez předků.“ Byla to zásada Cuvierova: „Život pochází jenom ze života.“ Tak vyhlíží ona vysoká, svobodná věda!

Bylo jí doznati svou porážku. Virchow píše: „Upřímně řečeno, my učenci (materialističtí) měli jsme svou slabůstku pro prvoplození. Ach, jenom aby se byl vyskytl aspoň nějaký průkaz! Ale není prázdného důkazu, nikdo neviděl cos takového u hmoty ústrojně. Ne bohoslovci, ale učenci sami prvoplození zavrhuji.“

Také člověk-opice měl své slavné dny. „Člověk, tento padlý bůh, jenž se pamatuje na nebe,“ byl prohlášen za pravnuka gorily a orangutana. To byl povedený kousek, který sehnali starému Pánu Bohu, Stvořiteli, jenž si osoboval čest, že prý stvořil člověka k svému obrazu a podobnosti. Ale neštěstí tomu chtělo, že se přes všemožné úsilí nikdy nepodařilo prokázati vědecky náš původ z opice. Zůstávaly pořád citelné mezery ve šlechtickém tom rodokmenu. I podporovatel této vývojové teorie Dr. Virchow byl z prvníh, jenž upustil od svého někdejšího učení v té příčině. R. 1892 četl jsem ve „Vědecké Revui“ ze dne 5. listopadu: „Slavný rektor univerzity berlínské prohlásil právě neudržitelnost opičieho pračlověka tímto vyjádřením na kongresu pro předhistorická bádání v Moskvě: V otázce, týkající se člověka-opice jsme poraženi na celé čáře. Všecko pátrání za tím účelem, aby se našla spojitost v postupném vývoji, zůstalo bezvýsledno. Tento „předčlověk“ neexistuje. Není člověčí opice. Přechodná spojka zůstává pouhou vidinou.“

Člověku je stydno, musí-li uváděti i vědecké podvody, k nimž se nedávno Haeckel dozna. Donucen jsa Drem Brassem, připustil v „Berliner Volks-Zeitung“ (29. prosince 1908), že část jeho embrygenických výkresů je skutečně zfalšována. Tak příkladně vymaloval hlavu člověka na zárodku opičím, přidal 11 obratlů zárodku lidskému. Přes to však prohlásil, opouštěje učitelskou stolicí v Jeně, že mu svědomí jeho potvrzuje, že posvětil svůj život službě pravdy!!

Na podepření svého názoru proti stvoření hledala věda nějakou hmotu, která by měla známky prvotního života, jenž se na zeměkouli objevil. R. 1868 domníval se Huxley, že našel přesvědčivý doklad v jakési mořské, sliznaté, beztvárné usazenině, již pokřtil sugestivním, k zadumání pozývajícím jménem BATHYBIOS — hlubiny života. Všecko pochvalovalo: to je to pravé! Po jedenácti letech při sjezdu učeného světa v Anglii pokládal předseda případným pozdraviti v Hux-

leyovi nedostižného objevitele prapočátků života, ale vědec odpověděl zamítavým úsměvem a mávnutím. Potom povstal a vyzval učené shromáždění, aby se smálo s ním a třeba i jemu. Ochotně vykonal popravu své domněnky prohlášením, že posléze sám rozpoznal ve svém Bathybiuvi zbytky sirnaté sádroviny, pozůstatky slizkého dehtu, pocházející asi z vraku lodí, které pluly v oněch vodách... Protoplasma má být dodnes objevena.

A ještě jiná věc. Čteme, že vědy fyzické očekává co nevidět úplný převrat. Z brusu nové a bezohledné teorie o podstatě hmoty a jejích vlastnostech, o atomu a jeho silách, o vyzářování těles, o proudech atd. vyvrátí prý nadobro základy věřejší fyziky a chemie, která již dnes je starou. Berthelot sám dožil se ještě objevení radia, které podvrátilo zásady jím jako nerozborné stanovené. Bylo to zviklání jeho zásadního rozlišování važitelnin a nevažitelnin (imponderabilií), na němž současný materialismus vzdělal církve svou. Ale Berthelot byl již u věku, kdy člověk již svých přeludů neopravuje.

Co ještě dnes obstálo z jeho výzývavých útoků, z jeho pyšného programu? Je svět bez tajemství? Ohlajsnila, pochopila, vyložila věda všechno? Je pojem nadpřirozena vymytěn? Věda nám arcit odhalila mnoho ze světa fyzického, ale ze světa mravního, o člověku, jeho původu, podstatě, konci, co nám pověděla?

V den, kdy Brunetiére dožadoval se po vědě účtů v této závažné věci, nalezl celkem jen ohromný deficit, pod nějž napsal slovo, které vyvolalo proti němu, jak známo, velikou bouři, a slovo to zní: BANKROT!

A bylo by pravda, že nejistota pronikla i do říše absolutna, do přesných, či exaktních věd, že ani matematika a geometrie nepodávají než formule dohod ustálené nebo dokonce předpoklady bez věčné ceny? Tak aspoň prohlašuje sám slavný matematik Henri Poincaré, tak píše ve hluboce učené své knize: Věda a předpoklad. Já o tom zdržuji se soudy.

Ale mám jistě právo, abych se otázal: je-li věda skutečně taková, její neurčitost, vratkost jejích tvrzení, je včasno, aby učenec prohlašoval světu dogma své neomylnosti a drtil náboženství svou absolutní svrchovaností?

Z toho všeho nejprve uzavírám: at je věda hezky skromná!

Jeden z jejích pěstitelů udílí jí takovou radu těmito řádkami: „Hodina vědecké naprosté jistoty (píše Varigny, redaktor vědecké části „Tempsu“) ještě neobdila, a je volno ptáti se, zda vůbec kdy odbije. Věda pozůstává především z nepatrných prozatímnic úsudků, a otazník je jediným znamenkem rozdělovacím, jemuž dá přednost, je-li opatrná.“

A za druhé usuzuji tolik: necht nabude věda s Bohem pracující, věda křesťanská odvahy! Albert de Lapparent, nástupce Berthelotův v tajemnictví Akademie věd, sestavoval v posledních měsících uplynulého století bilanci či rozvahu víry a nevěry, již zakončil v ten smysl: „Po stoletém úsilí vysvětliti vše bez ohledu na naši víru nebo proti ní, dospěla věda bez předsudků, vymanivši se z úporného lpění na svém, a věrná své klidné metodě pozorovací, k výsledkům, jichž projádrnění ledva se liší od znění našich starých dogmat. Nebojme se vysloviti to hlasitě: Konec století znamená výhodu pro lidi věřící a zvláště pro katolíky. Moc, která je měla vykořeniti, vzmohla se, toť jisto, ale světlo, které zažehala, nemelo jiného účinku, leč že zdůraznilo nesmírnou spleťtost všech otázek. Ostatně třeba věděti tolik: proti nám věda svých zbraní neobracela a nejvíce přiskřipnutí jsou ti, jichžto nenávisným choutkám nechtěla sloužiti. Využití vymyšlenosti čistě vědy stačilo k odsouzení četných výroků našich protivníků. Naše zásady stojí nám pevně proti celému světu, jenž může je ovšem úporně potírati dále, jenž však nenajde kromě nich ani pravdy, ani spásy.“

Dosti o tom. Jako jsem již dříve pravil, že pokrok vědecký a průmyslový je dobrý, ale že ho bývá použí-

váno ke zlému, tak i zde mohu opakovati: Věda je dobrá, milujeme vědu, ale co zlého, to jest neznabožská filosofie, již chtějí z ní bezprávně a pro radně odvoditi. Vzdejme se tedy všeho souručenství, zrušme, roztrhněme wszeliké smlouvy s bezbožectvím!

A nepodotkl jsem již také, že shledávám u mistrů vědy méně povýšenosti ducha i srdce? Nemají hvězdy na čele, ani širokého rozpětí křídel. Naopak, jsou neurčití, a posléze nemají pevnosti ani vzhledem k sobě samým, ani vzhledem k svým výrokům, z nichž mnohé byly odvolány. Je tomu tak i u nás? Kde najdeme některých z našich mistrů, z našich vele duchů křesťanských, jenž pokračuje vědou i životem, byl by želel, že pěstil vědu Boží?

Budiž vzdán Bohu dík! Škola, již náleželo naše mládí, zůstane naší školou i ve stáří až do konce. Ano,

jsou stále dvě školy, ale netřeba dlouho rozvažovati, do které se dáti, zda-li voliti materialismus jedné, či spiritualismus druhé, povznešenost jedné či skleslou stísněnost druhé, jasny klid jedné, či nepokoj druhé. A ke konci svého života jsem povděčen, že mohu říci jako zbožný d'Hulst roku 1885 s rovným klidem k četným a drahým svým mladým přátelům :

„Synu, dnes je tomu dvacet šest let — já bych řekl, je tomu již přes padesát — co jsem se počal obíratí těmito otázkami. Myslil jsem na ně, mohu říci, bez ustání. Přčetl jsem všecko, co důležitého o nich napsali nejdovednější a nejbystřejší učenci mezi atheisty, pozitivisty, pantheisty všech odstínů, a mohu tě ujistit, že to vše mne utvrdilo v mojí víře v Boha absolutního, osobního, a Stvořitele, v něhož věřil i tvůj otec . . . My máme v první pravý konec, pravda je s námi!“

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvlášť Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za svatého Otce Benedikta XV. a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone titelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modleme se za sv. Otce!

Úmysl v březnu 1916: Naši vojíní.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník L.

Vychází počátkem každého měsíce.

BŘEZEN 1916.

Pláňme věrně povinnosti, chraňme právo počestně, a když třeba s ochotností v boj se dejme statečně!
V paměti povděčné mějme slávu vojska vítěznou, jmění, krev i život dejme za vlast svou!
Rak. hymna.

Jarolm St. Pavlík.

Neposkvrněná.

Neposkvrněný původ svatě Panny
učitel víry Pius v Římě hlásá;
křesťanská církev triumf její slavíc
plesá a jásá.

Chudobné dívce zjevuje se Paní
v nebeské kráse, břeh kde Gavin pustý,
neposkvrněné početí své hlásá
svatými ústy.

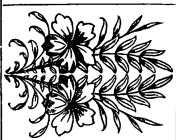
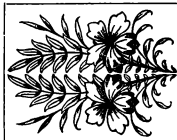
Jeskyň šťastná Mariiným zjevem,
ctihodná skálo nad šumící řekou,
z vás v srdce chorých život vlévající
prameny tekou.

Zástupy velké putují tam ročně
z blízka i dále k Mariinu stanu,
v potřebách různých vzývajíce zbožně
milostnou Pannu.

Poutníkům Máti slzy z lící stírá,
nad zdravím plesá navráceným chorý,
potěšen v srdci, poutník zpět se vrací
v rodné své dvory.

Soustrast měj, Panno, s bídou svých dětí,
po boji, práci, dej nám pokoj sladký,
vypros nám, vypros pro budoucí život
nebeské statky.

Budiž čest Otci, buď i jeho Synu,
tobě i Duchu, stejné moci, krásy,
Trojice svatá, budiž chvála tobě
po věčné časy.

O utrpení Páně.

Napsal Ignát Zhaněl.

Každý pátek slavíme památku na utrpení Pána našeho Ježíše Krista. Od pradávných dob jest celý tento den zasvěcen památce na ukřižování Pána Ježíše, proto se také zvoní ve všech kostelích odpoledne o třech hodinách, kdy Ježíš, visce na kříži, život dokonal. Církev svatá však ustanovila kromě toho dobu čtyřicet dní, kdy se máme dle jejího přání častěji obíratí památkou na utrpení Páně. Doba tato počíná popelčnickou středou a trvá až do Bílé soboty čili až do Božího Hodu velikonočního. Jest ustálený zvyk, že se modlívá v této svatopostní době častěji veřejně i soukromě křížová cesta, konají se postní kázání a jiné vhodné pobožnosti.

Obírejte se nyní také utrpením Páně, pozorujte Ježíše, visícího na kříži a vimize, jaké jest to tajemství a jaké nám tu podáno poučení?

I. Ježíš na kříži — tajemství.

Tak jsme uvykli obrazu: Ježíš na kříži, že si ho sotva již blíže všímáme. Od nejtělejšího mládí jest nám známý obraz: vidati Ježíše rozepnutého na ukrutném dřevě kříže. Zůstáváme při pohledu na kříž docela klidní a lhostejní. A přece by nemělo býti předmětu, který by nás měl více dojati, než tento kříž! Není zajisté v celé naší víře žádného předmětu, žádné pravdy, která by zasloužila naší větší a důkladnější pozornosti, jako pozorovati Kristův kříž. Největší, vše-

mohoucí Pán na kříži! Pro naše hříchy, z lásky k nám dal se ukřižovati! Může někdo, kdo má víru v srdci, zůstatí při této myšlence lhostejný, nevíšimavý a chladný? Ovšem se nám tuto nepředstavuje náš Pán a Spasitel jako mocný, všemohoucí Pán, ve své síle a velebnosti. Nikoliv, neboť něco takového nesneslo by naše srdce, byli bychom jenom zastrašeni, naše srdce by nic při tom nemohlo získati.

Ježíš ukazuje se nám na kříži jako trpítel, jako ponížený, zneuznaný; vidíme ho uprostřed mezi nadávkami a bolestmi; chce získati naši lásku; chce vládnouti naším srdcem. Čím jest bídnejším, čím chudobnějším, tím větší soustrast a lásku cítíme k němu, tím více nás vše zrovna táhne za ním. Čím více ran má, tím více se nám zdá býti dobrotivějším, neboť byl k vůli nám zraněn, bičován a ukřižován. Každé jeho zranění jest důkazem jeho lásky a laskavosti k nám lidem.

Můžeme-li si pomysleti dojemnějšího a účinnějšího kázání, jako které nám hlásá Ježíš, visící na kříži! Ježíš, který jest „první a poslední“ (Zjevení sv. Jana 1, 8.), který jest počátkem a koncem všeho světa, Ježíš, kolem něhož se točí celý svět, Ježíš, který jest „vším a ve všech“ (Ku Kolos. 3, 11.), visí jako zločinec a vyvrhel lidstva na kříži! Od hlavy až k patě není na jeho přesvatém těle ani mstečka, které by svými ranami ne-

dokazovalo zlobu ukrutných a nemilosrdných katanů.

Jeho hlava nese sice korunu, ale trnovou, která se zaráývá hluboce do skrání a působí velké krvácení i hrozná bolest. Jeho přesvaté oko, ač naplněno slzami, ač již uhasíná, přece laskavě hledí na ty, kteří jsou poblíže kříže. Jeho ústa okusila sice před okamžikem octa, smíšeného se žlučí, ale netupí, nýbrž žehnají a odpouštějí říkouce: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ (Luk. 23, 34.) Jeho svaté ruce po celých třiatřicet let jenom žehnaly, pomáhaly, kde mohly, prokazovaly skutky milosrdenství, dotýkaly se nemocných, aby je vyhojily; nyní jsou však bolestně rozepjaty a prokláty obrovskými hřeby, na něž tloukli suroví katané kladivy. Jeho přesvaté nohy prochodily ve tříletní učitelské činnosti několikrát celou svatou zemi, uposlechy, když je někdo volal o pomoc, přinášely pokoj a svatý mir; nyní jsou však rovněž jako ruce prokláty ohavnými hřeby a krvácejí ze dvou obrovských ran. Vízme přesvaté Srdce Ježíšovo, které bylo probodeno kopím (Jan 19, 34.) a dle prastarého ústního podání bylo toto bodnutí tak silné, že kopí, vniknuvší do pravého boku, vniklo až do srdce a zůstavilo ránu tak velikou, že si svatý Tomáš troufal vložit do ní ruku. (Jan 20. 25.) Byl skutečně Ježíš „mužem bolesti“, který mohl říci: „Ó, vy všickni, kteří jdete cestou, pozorujte a vizte, jest-li bolest jako má.“ (Pláč Jer. 1, 12.)

Vojákům, kteří doprovázeli Krista na Golgotu, velel římský setník, který byl přítomen všemu a užřev, co se stalo, velel Boha říka: „Jistě člověk tento byl spravedlivý. A veškeren zastup těch, kteří byli spolu přítomni tomu divadlu a viděli, co se dělo, bili se v prsa a navraceli se.“ (Luk. 23, 47. 48.)

O svaté Alžbětě Durýnské se vypravuje, že když byla ve kterémsi klášteře, ukazovali jí na zdi namalovaný překrásný kříž. Tu pravila: „Kříž patří do srdce, jinak jest malba tato marná práce.“ Také mnozí z nás dívají se a pozorují Krista na kříži, jako

nějaký malovaný obraz, při čemž zůstává srdce chladno a beze všeho pohnutí. A přece měli bychom se vždy při rozjímání utrpení Páně sami sebe ptáti: „Čím se odplatím Hospodinu za všechno, co mi učinil?“ (Žalm 115, 12.) Jest zajisté správně a dobře, dívati se na Pána, visícího na kříži a při tom plakati, což by mělo povždy býti základem a hlavním obsahem našeho rozjímání.

Vypravuje se o sv. Pavlu z Kříže, že srdce jeho přetévalo vděčností a láskou ku Stvořiteli: „Kdykoliv šel do přírody, vždy vše k němu volalo a napomínalo, aby byl vděčným a velebil Boha za jeho nesčetná dobrodíní. Volával, naplněn nesmírnou radostí ku květinám a stromům: Mlčte, již mlčte, přestaňte kázati! Jednou ušel podle cesty jakousi květinou, utrl ji a ukazoval svým přátelům a vše k nim volal: Pohleďte, jak všechna kvítečka volají: Miluj Boha! A se zářícím obličejem opakoval několikrát slova: A proč my nemilujeme Boha? Proč jsme mu nevďeční?

Může zajisté pohled na kříž nás všechny rozohniti a nadehnouti láskou ke Kristu, může posílit naši víru, pohnouti nás, abychom stále s větší úctou se k němu obraceli. Vízme nejsvětějšího Ježíše, kterak jest obložen hříchy celého světa; všechny vzal na sebe a za ně dosti učinil. Ten, který jest vládcem nebe i země, „v jehož jménu má klekati veškeré koleno, nebešťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí“ (k Filip. 2, 10.), jest opuštěn ode všech; vlastní učeník jej zradil a prodal za třicet stříbrných; byl předán zlobě katanů, ale „zůstal poslušným až k smrti a to k smrti kříže.“ (K Filip. 2, 8.) Původce všeho života visí na kříži a umírá nejpotupnější smrtí, jako by byl největší zlosyn.

Podivno! Jsou lidé, kteří byvají ihned dojatí; když na příklad čtou něco dojemného, již slzí a pláčou, ale kříž Kristův nechává je chladnými a docela lhostejnými!

Svatý Augustín pravil: „V trpícím a umírajícím Spasiteli uvažuj o svých vlastních hříších.“ Kdo svými hříchy Ježíše znovu ukřižoval, má

litovati svých poklesků a umíniti si, že bude činiti pokání, že zařídí svůj život podle přikázání Ježíšových, že nikdy se neproviní žádným hříchem proti svému Spasiteli.

Ježíš na kříži — poučení.

Pozdější škotská královna Marketa uviděla jako čtyřleté dítě kříž a tázala se své starší sestry, co jest to? Sestra jí vše vysvětlila, poučila a vyličila, že se tento obraz jmenuje Krucifix a představuje milého Ježíše, který za všechny lidi na kříži umřel. Malá princezna naslouchala plna účasti a s očima naplněnými slzami dívala se na kříž. Pak roztáhla ruce, objala kříž, vroucně jej líbala a z celého srdce řekla: Milý dobrý můj Ježíši! Od nynějška jsem tvoje, tobě se zcela odevzdávám, a tvou chci navždy zůstatí! A co slíbila jako malé dítě, zachovávala až do smrti; byla pak uznána za hodnou, že byla povýšena na oltář. Ctíme ji jako světici.

Kéž bychom i my všichni vzali podobné poučení z rozjímání o kříži, jako tato světice. Kristus vise na kříži, jest pro nás všechny příliš výmluvným kazatelem. Hlásá nám všem sebezapírání, trpělivost, pokání, zanechání zlého a jiné ctnosti. Jak často nařikáme a myslíme si, že jsme opuštěni od celého světa a hle, Kristus na kříži také opuštěn, ale nenařiká.

Holofernes, vojevůdce krále assyrského Nabuchodonosora obléhal město Bethulii a aby brzy dosáhl svého cíle, vynášel vodovod, kterým se dodávala voda do města. Zničil ho a kromě toho postavil ke každé studánce, která byla poblízkou města stráž sto mužů, aby nikomu nedovolovali bráti vodu. Stalo se, že v krátké době neměli v městě vody a nesmírně trpěli žízní. (Judith. hl. 7.) Podobně neměl umírající Ježíš u sebe nikoho, kdo by ho potěšil a dodal mu útěchy i důvěry. Pln žalosti volal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mar. 15, 34.) Nedodala mu útěchy jeho Matka, stojící pod křížem, vždyť sama žíznila po slově, kterým by ji někdo potěšil v jejím zármutku. Nedodali mu útěchy svatí apoštolové, kteří byli plni strachu

před židy, aby jich neukřížovali. Jak učinili jejich Pánu a Mistrovi.

Vyplnilo se, co již předpověděl starozákonní prorok Isaiáš řka: „Obětován jest, protože sám chtěl a neotevřel úst svých: jako ovce k zabiti veden bude a jako beránek před tím, který ho stříže, oněmi a neotevře úst svých. (Isaiáš 53, 7.)

Jednou žádala mladá, život a jeho radosti milující dáma zkušeného zpovědníka o poučení. Poučoval ji. Jak uměl a dovedl nejlépe, ale pozoroval: že paní zůstává docela chladnou a netečnou. Tu osvěcen Duchem svatým pravil k ní vážně: „Myslíte si že pomohou vám kvítečka, kterými jest ozdoben váš klobouk a která máte jako kytíku na prsou? Doufáte, že otevrou vám nebe zlaté náušnice a diamanty ozdobené vaše prsteny a náramky, které tíží vaše ruce? Nebojíte se, že právě tyto předměty nicoty a lehkomyšlnosti budou pro vás okovy, tížící vaše svědomí a budou u Boha vašimi žalobníky, že jste nepoznala vážnosti tohoto života a stále na něj pohlížela, jakoby byl život pouhou hrou a zábavou, kdežto jest nadmíru vážný. Nebude všechno toto pro vás řetězem, kterým vás ďábel potáhne do pekla? Jeden jedinký kříž byl by vám pro vaši spásu potřebnější, než všechno bohatství, které vám zanechali rodičové.“ — Tato slova tak rozrušila onu mladou paní, že pak dívala se na kříž docela jinými očima a že co tehdy slíbila knězi, také zachovávala až do své smrti.

Svatá Anděla z Foligno nazývala bohatství, pocty, radosti tohoto světa drobty, které padají ze stolu Páně. Starosti, trampoty, kříže zdály se jí býti sytíci pokrm, které Bůh předkládá pouze svým miláčkům a vyvoleným. Sv. František z Assisi toužil po křížích jako po duši silicím pokrmu. Jak nemyšlně počínají si mnozí lidé. Prosí Boha, aby odňal od nich kříže a trampoty, podnikají k tomuto cíli dlouhé a namahavé poutě, konají kající pobožnosti, dávají služiti mše svaté! Podnikají vše, aby nemusili se účastniti podivuhodné hostiny, k níž zve Bůh své vyvolené. Sv. Filip z Neri

napomínal své posluchače řka: „Dobře zvedený člověk, byv někde pozván, nikdy se neprozradí, zda mu předložená jídla chutnají či ne. Podobně máme i my konati. Prosme Ježíše, aby nám pomohl jísti každodenní chléb bez slzi. Pros, abys snesl silnou stravu křížů a trampot, které ti Pán předkládá. Ve jménu Ježíšově vše nám bude snadné a lehké.“

Jest potřebí, abychom pochopili, že jsou nám kříže a trampoty kalichem, který nám podává náš Pán ku pití. Bylo by potřebí, abychom jednou již došli k přesvědčení, že máme podobně volati, jako volal Ježíš Kristus v zahradě Getsemanské, kdež „popořed maličko, padl na zem a modlil se, aby, možno-li, odešla od něho ta hodina a řekl: Otče, všechno jest možné tobě, odejmi tento kalich ode mne; ale ne, co já chci, nýbrž co ty.“ (Mat. 14, 25. 26.)

Malá, nepatrná milost Boží jest mnohem lepší, než všechny vezdejší, pozemské dary. Ale nejvíce pozornosti zasluhuje kříž a potřebí, abychom všichni znali jeho cenu a výbornost, která jest nám útěchou, jsme jeho dlužníky. Ale posílá-li nám kříž, chce býti Bůh naším dlužníkem. Proto volal svatý Ondřej, uviděv kříž, na němž měl býti ukřižován: „Ó dobrý a vítaný kříži!“ Sv. Bernard píše o tomto výkřiku svatého apoštola: „Tak nemluví člověk, ale spíše anděl!“ Ano, pouze dobrý křesťan rozumí, co mu pomůže a k čemu mu prospěje kříž; ví, že mu může dopomoci ku radosti věčné!

Nikdo se nestrachuj! Ten, který tě pobízí, abys jej v kříži a trápení následoval, dodá ti také potřebnou sílu, bys mohl vše snést a přetrpěti. Přesvědčíš se o pravdivosti slov Spasitele řkoucího: „Jho mé jest sladké a brímě jest lehké.“ (Mat. 11, 30.) Představa, že mne Ježíš silí při všech mých trápeních, dodá nám všem důvěry, síly a oddanosti do vůle Boží, vždy budeme si mysliti: „Co a jak Bůh chce, staň se. Ne má, ale tvá vůle, ó Pane, staň se!“

Zbožný vůdce duchovního života Tomáš Kempenský nazývá duchaplně

cestu křížovou „královskou“ a praví: „Proč se bojíš vzít na sebe kříž, kterým se vchází v nebeské království?“ (Kniha I. hlava XII.) Jinde praví týž spisovatel: „Ježíš má nyní mnoho přátel svého nebeského království, ale málo těch, kteří by nesli jeho kříž. Má mnoho těch, kteří dychtí po útěše, ale málo těch, kteří si přejí útrapy. Dosti nachází společníků u svého stolu, ale málo následovníků svého odříkání. Všichni touží s ním se radovati, málo kdo chce pro něho něco trpěti. Mnozí jdou za Ježíšem až k lámání chleba, ale málo jich vyčkává, aby s ním pili kalich utrpení. Mnoho jich uctívá jeho zázraky, ale málo jest, kteří jdou za ním až k potupě kříže. Mnozí milují Ježíše, pokud jich nepotká nějaké protiventství. Mnozí jej chválí a velebí, dokud se jim od něho dostává nějaké útěchy. Skryje-li se jim však Ježíš a na chvíli je opustí, upadají v nárek aneb až přílišně klesají na mysl.“ (Následování Krista od Kempenského, I. kn. XI. hl.) Věru zlatá slova!

Nezapomeňme, že přijde den, kdy týž kříž, který nyní vidáme a uctíváme, dájí nám do ruky, abychom s ním předstoupili před soudnou stolicí Boží. Dej Bůh, abychom pak mohli vydati svědectví pravdě, že jsme kříž Kristův milovali, podle učení, jež hlásal Spasitel na něm ukřižovaný, živi byli a jej, pokud naše síly stačily, následovali. Blaze nám, budeme-li moci dokázati, že jsme ukřižovaného Krista nosili ve svém srdci a snažili se ze všech sil, býti mu podobnými. Běda nám, jestli jsme tak nečinili!

Ovšem stojí to práci, sebezpřemáhání, ale s pomocí Boží vše se nám podaří! Proto již nyní častěji pozdvihujme oči k Pánu všeho světa a osvícení svatou vírou představujme si kříž, který se objeví v poslední, soudný den, kdy přijde Ježíš s velikou mocí a velebností soudit živých a mrtvých. Kéz uslyšíme pak utěšená slova, která k nám promluví: „Pojďte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím, připraveným vám od ustanovení světa.“ (Mat. 19, 34.)

Janolím St. Pavlík.

O hory památné.

○ hory věčně památné,
Getsemani a Golgota,
vy skytáte dnes divadlo,
jakž dosud svět ho neviděl.

Tam lidským tělem přioděn
a naše nesa proviny,
se krví potí Spasitel,
jsa trápen velkou úzkostí.

Zde za úkazů zázračných,
dva lotry maje po boku,
jsa na kříž přibit, umírá
Syn věčný Boha věčného.

To tělo jeho spanilé
je celé krví oblit;
ta krev, jež teče z jeho ran,
je naším lékem nejlepším.

Když od Adama nakažen
svět celý k smrti choroval,
jen tímto lékem jediným
se mohl zase uzdravit.

Tím víry naší tajemstvím
jsou hory ony památné;
kdo jméno Krista nosíte,
vy smrtelní, to uvažte.

Čím lásku Boží splatíme?
Čím rány Krista uctíme?
Nechť srdce s Kristem útrpné
v zár lásky k němu vzplápolá.

Vy serafinští duchové,
vy cherubové horliví,
ó rozpalte i naši hruď,
ať láskou Boží plápolá.

Sv. Martin.

Podává Fr. Janovský. — (Část další.)

III.

Již jsme viděli, jak svatým byl sv. Martin na vojně, světejším na stolci biskupském; vizme ještě, že nejsvětějším byl na lůžku smrtelném. Po dlouhé, pracné, osmdesátileté pouti života blížil se našemu drahému svěci odchod na věčnost. Předvídal to věrný sluha Páně a předpověděl bratřím mnichům, že blízko jest rozloučení duše jeho od těla. V životopise světce, napsaném od vděčného žáka jeho Sulpicia Severa, takto čteme o konci života sv. Martina: „Biskupský úřad volal svatého kmeta do města Kondace, kdež se vyskytla nesvornost a roztržka mezi kněžími přísluhujícími při tamějším chrámu. Sv. Martin ze srdce si žádal smír a pokoj mezi nimi obnoviti. Cesta byla daleká a pro jeho vysoké stáří obtížná; avšak záležitost ta byla mu předúležitou, a dříve než by umřel, chtěl vše urovnati a jako biskup svěcenému stárci svému pokoj

zůstaviti. V průvodě jeho byl značný počet zbožných bratří, kteří svého svatého učitele milerádi na všech cestách provázeli; neboť v srdci svatého biskupa bylo vždy mnoho moudrosti a lásky Boží složeno, a on všude své milované bratry poučoval, vždy láskou otcovskou o ně se staral. Na této cestě přišel se svým zbožným zástupcem k řece, na níž se proháněli vodní ptáci, potápěli se a chytali ryby. Tento zjev byl mu vhodnou příležitostí bratry-mnichy poučiti podobenstvím, že se ďábel podobá těmto ptákům, jelikož neopatrným lidem strojí úklady, nevědomé lapá a polapené pohlcuje. Již došel sv. Martin města Kondace, kde byly ony roztržky a nepokoje. Smířil rozhněvané, utišil pobouřené, a v církvi tamní rozhostil se opět blažený pokoj. Po krátkém čase chtěl se vrátit do svého klášterního zátíší, avšak pojednou počala se tratiti sňla jeho těla. Zavolal milované bratry své a oznámil

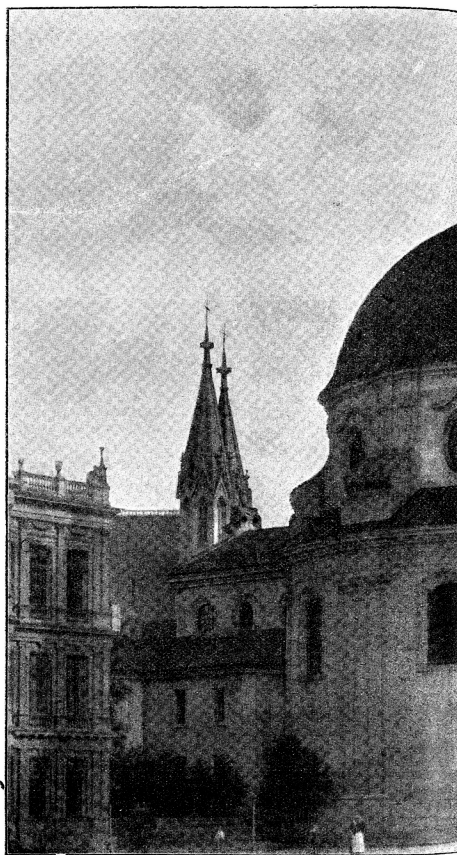
jim, že se musí s nimi rozloučiti. Nastalo bédování a nařikání přezalostné a jeden byl hlas truchlích: „Otče, proč nás opouštíš? Komu nás opuštěné zanecháš? Vleci draví vrhnou se na stádo tvé; kdo nás obrání od roztrhání, když nebudeme mít pastýře? Víme, že si žádáš býti s Kristem, avšak ta odměna tebe nemine; přijde-li později, nebude menší. Smiluj se nad námi a neopouštěj nás!“ Tímto nářkem a usedavým pláčem svých věrných bratří byl svatý biskup velice dojat, a jelikož milosrdenství Páně v útrokách srdce jeho v hojných proudech se rozlévalo, vylyly se potoky útrpných slzí z očí jeho. Duchem a srdcem obrátil se k Hospodinu a odpověděl plačícím bratřím takto: „Hospodine, Pane můj, jestli jest mne ještě třeba lidu tvému, nezříkám se práce, staň se vůle Tvá!“ Uprostřed naděje a zármutku postaven skoro nevěděl, čeho by žádati měl; nechťel zarmoucených bratří opustiti, aniž chtěl déle od Krista Ježíše odloučen býti; avšak ničeho nechťel dle vůle své, nýbrž s celou vůlí svou odevzdal se vůli Páně a modlil se takto: „Těžký jest, ó Pane, boj v těle a dosti je té doby, po kterou jsem až dosavad v boji setrval; jestliže však velíš, abych v táboru Tvém ještě déle zůstal, nezdráhám se, aniž se vymlouvati budu, že jsem věku sešlého; úřad, který jsi vložil na má ramena, pokorně ponesu; pod korouhví Tvou tak dlouho budu bojovati, jak se Tobě bude líbiti. Ačkoliv jest milo starci, dočká-li se úlevy a odpočinku po práci, jest přece ve mně mysl, která vítězí nad léty a nepoddá se starobě. Ušetříš-li, Pane, stáří mého, dobře mně bude, staň se vůle Tvá; Ty však, o které se bojím, sám zachovej!“

V pravdě veliký to muž, prací nepřemožený a smrtí nepřemožitelný, na žádnou stranu se nekloní, nebojí se umříti a nezdráhá se živu býti. Ačkoli jej zimnice několik dní soužila, nepřestal pracovati o díle Božím; v noci se modlil a omdlévající údy podroboval duchu bdícímu. Odpočíval na vzácném lůžku svém, totiž v žíní a popeli, a když jej učedníci prosili, aby si alespoň bídnou slamou dal lůžko vystlati, od-

pověděl: „Nesluší se, aby křesťan jinak umřel než v popeli; kdybych vám zůstavil jiný příklad, hřešil bych.“ Oči jeho byly stále k nebesům obráceny a ruce zdviženy, ducha nepřemoženého nespouštěl s modlitby. Když kněží, kteří jej přišli navštívit, ho prosili, aby tělu pohověl a na bok se položil, odpověděl: „Nechte mne, nechte mne, bratři! Chci raději pohlížeti k nebesům než k zemi, aby duch, až počne svou cestu, mohl se přímo k Hospodinu bráti.“ To když pravil, spatřil poblíž státi ďábla; i zvolal naň: „Co tu stojíš, krvelačná šelmo? Na mne si, bídáku, ničeho nenajdeš, mne přijme luno Abrahamovo.“ To pravil a skončil v neděli dne 8. listopadu 397. „Tvář zvěčnělého svätce skvěla se jako tvář slábného anděla, tělo bylo bílé jako sníh a slábné, jako by se ukázalo již v slávě budoucího vzkříšení. Onť pokorný a chudý bohatě vstoupil do nebe, jak mu pje církev svatá v hodinkách slovy téhož žaka a životopisce Sulpicia Severa. Slavně jest pochován napřed v místě svého úmrtí, potom pak dne 11. listopadu ve svém biskupském sídle Toursu, kdež jeho hrob, svatyně nad jeho hrobem zbudovaná stala se světovým poutním místem, kamž tisíce a tisíce lidí po všechny věky putovaly vyprosit si na přímluvu sv. Martina podobné šťastlosti v dobrém, podobné šťastné hodinky smrti, jaké se dostalo našemu svatému jubilantovi.

*

Jenom spravedlivý člověk má šťastnou hodinku smrti, protože odchod z tohoto světa ho nermoutí a příchod na onen svět ho neleká. Nermoutí ho odchod ze světa, neleká ho rozloučení se statkem a bohatstvím, měl-li jaké, jelikož poslechl rady Kristovy: „Chceš-li býti dokonalým, prodej, co máš, rozdej chudým a přijď následuj mne,“ anebo používal statku svého po příkladě sv. Martina na konání skutků milosrdenství a má ve vděčnosti chudásů, jež nasýtil, příděl, jimž vůbec jakýmkoli způsobem přispěl — má ve vděčnosti jejich záruku, že své hřivny uložil na dobrý úrok, na úrok království nebeského. Nermoutí spravedlivého roz-

Krom

aristă.

loučení se ctí a slávou světa, jelikož se jí nedal zaslepiti, jsa přesvědčen, že Bůh nehledí na zevnější poměry osoby lidské, nýbrž na její nitro, na její duši, která, je-li ctínostmi ozdobena, má pravou slávu, slávu, která potrvá na věky za to, že duše ona nehledala na světě slávy své, nýbrž slávy Boží. Nermoutí spravedlivého člověka rozloučení s radostmi a rozkošemi světa, protože jich nehledal, po nich netoužil, řídě se vždycky slovem sv. Pavla: „Odvrzme skutky temnosti a oblecme se v odění světla. Jako ve dne poctivě chodme, ne v hodování a opilství, ne ve smilstvech a nestydatostech, ne ve sváru a závisti, ale oblecte se v Pána Ježíše Krista.“ Řím. 13, 14., jakož také povždy byl pamětliv výstrahy téhož sv. apoštola: „Čas krátký jest; nezbyvá, leč aby i kteří mají ženy, byli, jako by jich neměli, a kteří pláčí, jako by neplakali, a kteří se radují, jakoby se neradovali, a kteří kupují, jako by nevládli, a kteří tohoto světa užívají, jako by neužívali; neboť pomíjí způsobu tohoto světa.“ I. Kor. 7, 29—31. Neleká člověka spravedlivého příchod na onen svět; neboť Pán Ježíš, jemuž jest dána všechna moc na nebi i na zemi, jemuž světil Otec nebeský i všecek soud nad dušemi zvěčnělými — Pán Ježíš není člověku spravedlivému neznám; bylť mu po všecek život předmětem rozjímání, příkladem pro všechno jednání, cílem jeho lásky, zdrojem milosrdenství. Pána Ježíše držel se člověk spravedlivý pevnou a živou věrou, v neskonale zásluhy jeho skládal všechnu svou naději, božskou lásku jeho splácel upřímnou láskou svou, kterouž osvědčoval věrným plněním příkázání Božích, církvních i povinností stavu svého. Neleká člověka spravedlivého příchod před soudnou stolicí Pána Ježíše, naopak těší se, že vejde do nebeského Jerusalema, jehož krásu a blaženost vyličil nám miláček Páně těmito slovy: „Viděl jsem město svaté, Jerusalemem nový, sestupující s nebe, od Boha připravěný, jako nevěstu okrášlenou muži svému. I slyšel jsem hlas veliký s trůnu řkoucí: Aj, stánek Boží s lidmi a přebývatí bude s nimi. A oni lidem jeho

budou, a on Bůh s nimi bude jejich Bohem; a setře Bůh všelikou slzu s očí jejich, a smrti již nebude více, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více, nebo první věci pominuly.“ Zjev. 21, 2.—4. Těší se člověk spravedlivý octnuv se na lůžku smrtelném, těší se na tento věčný, krásný stánek Boží, do něhož má v hodinku smrti vkročiti; těší se, jako se těšil náš svatý jubilant, svatý biskup Martin, a po něm tak mnohé jiné spravedlivé duše.

*

Jak dojemno slyšeti o blaženém odchodu dvou duší z tohoto světa, jež druhdy zaopatřoval náš slavný Václ. K o s m á k, věrný sluha Páně a milovník národa našeho! Poslyšme vlastní jeho slova, jež o nich napsal na památku „O R ů ž e n c e a s t a ř e n c e“.

„R ů ž e n k a byla asi třináctiletá dcerka jednoho učitele. Nebyla nápadně krásná, nebyla veselá a čilá, jako dívky jejího věku, ba jako na vadnoucím kvítku byl na ní nádech choroby; ale otevřela-li na tebe své velké oko, uviděl jsi kus smavého nebe; otevřela-li ústa, žasl jsi, mysle si: Mluví to dítě? Slova její byla slova člověka dospělého. Duch její uzrál brzy jako hrozen na výsluní. Jsouc nejstarší dcerou, odchovávala skoro všechny druhé dítky. Nebyla-li matka doma, byla ona jim matkou, ošetřovala je, vařila jim, kárala je, učila je. Spokojená byla vždy, rozpustilá nebyla nikdy a smutná byla jen tehdy, když jiný trpěl. Měla-li pokdy, vzala knížku a četla si. Já jsem na to dítě hleděl vždy s jakousi úctou. Krácela životem tiše a blahodárně jako májová zora; žila a kvetla skromně jako bílá růže; mluvila prostě a mile jako zvonek z malé kapličky. Pojednou ochuravěla. Navštívil jsem ji a soudil, že okřeje; ale Růženka churavěla víc a více, až za několik dní nebylo již pomoci. Rodiče bédovali, ale Růženka byla klidná. Když cítila svůj konec, řekla: „Prosím vás, pošlete mi pro velebného pána.“ „Bože, dítě, což je ti tak zle?“ „Je. Pošlete hned; či mně toho štěstí nepřejete?“

Otec dal se do pláče a šel hledat povoz pro kněze. Matka si sedla k Růžence, tiše plačíc, a dala jí studený obkladek na rozpalenou hlavu.

„Maminko, neplačte, vždyt se zase uvidíme. Já mohu jít; prádlo mám nové, věnec mám také, jsem přistojena...“

Vůz pro mne přijel v podvečer. Sedl jsem si a jel. Příjez, shledal jsem Růženku umírající. Nemohla mluvit, ale její oko rozprávělo, a já jsem cítil, že vypravuji na věčnost anděla. Poslouživ jí sv. svátostmi a pomodliv se za ni, přistoupil jsem k lůžku jejímu a nahnul se, šeptal jsem jí: „Růženko, vzpomeneš si na mne v nebi?“ Přisvědčila mi okem. Poručiv ji do ochrany Boží a sebe do její přimluvy, jel jsem domů.

Na pozejtří jsme ji pochováli. Učinil jsem jí u hrobu řeč z útrobu srdce a v díky za to usmívá se na mne z lilií na Růženčině hrobě její liliový duch a kape mi v srdce sladký balsám. „Toť odchod ze světa nevinného dítěte; vizme odchod ctihodné stařenky, slyšme opět slovo drahého našeho Kosmáka, jenž ji ve své svaté službě kněžské zaopatřoval:“

„Přijeli jsme a zastavili u domu. Přinesli ven židli, abych mohl pohodlněji sestoupiti s vozu. Vešel jsem do světnice. Podlaha byla jako křída bílá, na stole bílý ubrus, kříž, dvě hromničky, na talíři sůl, pět chumáčků bavlny a vedle několik kousků plátna na obvázání údů pomazaných svatým olejem. U talíře stála sklenka se svěcenou vodou a v ní malý kropáček z pšeničných klasů. Položil jsem bursu s velebnou Svátostí na stůl, pokropil světnici a ohlédl se po nemocné. Postel se bělala jako sníh a na ní ležela stařenka nepokrytá peřinou. Byla oblečena v pěknou sukni s bílou zástěrou, v bílou košili s krajkami kolem krku a v kordulku zlatem vyšívanou, jak to nosí mladé dívky a ženy. Tvář její

byla hubená a bledá, vlasy šedivé, ale oko a rty mladé. Usmívajíc se hleděla na mne okem dítěte. Dal jsem lidem znamení, aby odešli, a přisednuv vyzpovídal jsem ji. Po sv. zpovědi jsem ji těšil, aby se nelekala smrti, aby se nestarala příliš o svého muže, o své pozůstalé děti, o ty že se postará Bůh, Otec nás všech. Stařenka přikyvla hlavou a šeptala: „Já se smrti nelekám, já se na ni těším. Dětky své jsem odchovála, napracovala jsem se dosti, teď již nemohu. Nač bych byla na světě? Řekla jsem svému muži, aby o mne neplakal, že se brzy uvidíme, a svým dětem jsem řekla, aby se nespouštěly Pána Boha a spravedlnosti, jak jsem je učila. Svě domácí a sousedy jsem odprosila, a teď čekám v těch šatech, které jsem měla jako nevěsta, abych přijala Tělo Páně a šla k Zenichovi nebeskému, jestli mne, nehodnou služebnici, ráci vzítí do slávy své. Slavím svatbu druhou.“

Sklonil jsem uctivě hlavu. Zdaž to nebyla velebná nevěsta Kristova? Zůstala po celý život poslušna muže svého, podporovala ho tělesně i duševně, dala světu děti a vychovála je pro nebe, nikdy však se nestala nevěrnou Kristu svému; a nyní, když úlohu svou dokonala, když síly své pro blaho bližních vyčerpala, šla jako nevěsta oděna ke Kristu svému, aby mu ukázala, jak hospodařila s hřivnou sobě svěřenou a přijala korunu slávy věčné. Pokoj tobě, ty pravá matko slovenská, a sláva v nebi!“

Ejhle, jak ctihodný kmet, svatý biskup Martin, tak něžná dívka Růženka, tak tato bohumilá stařenka zkusili a doznali pravdivost slov Duchu svatého: „Duše spravedlivých jsou v ruce Boží a nedotkne se jich muka smrti. Jsou v pokoji. Bůh zkusil jich, a shledal, že jsou hodni jeho.“ Moudr. 3. Kéž i my za všecku svou poctivost a svědomitost, za všecku svou svatost a spravedlnost toho doznáme!

Obrázky z katolických misíí.

Podává Maxmilian Weinberger.

Mezi Indiány.

Obrázek z misíí brasílských.

Když mne jednou — vypravuje misíonář P. Münster — navštívil indiánský pohlavár Bandeira z kmene Koroados Pytanga, slíbil jsem mu, že mu návštěvu jeho oplatím. „Ještě dvakrát bude úplněk měsíce a potom k vám přijdu, já, sluha velkého Ducha,“ pravil jsem mu, když odcházel. „Dobře, nyní mohu tedy už jít,“ odpověděl pln radosti a rozloučil se se mnou, připojiv ještě významně: „Ale cesta je dlouhá!“

Ustanovený čas se blížil. Podruhé již měsíce přibývalo a tak jsem se tedy vydal na cestu, směrem k severu. Můj kostelník, kuchař, sluha a jaké ještě tituly měl svému čtrnáctiletému výrostku dáti, kráčel napřed; za ním klusal trpělivě náš mezek s těžkým nákladem a konečně následoval jsem oba já jakožto hlava malé karavany a jako poháněč a — misíonář.

Hned první den urazili jsme 6 mil. Byla to jízda unavující. Cesta nás vedla velkými nepřehlednými rovinami, travou porostlými, jež se tam pampami nebo savanami nazývají. Je to krajina nadmíru jednotvárná, člověk se tam cítí osamotnělým a opuštěným, v nezměrném moři travnatém. Na kilometry v obvodu, kamkoli oko dohlédne, nevidí nic než žlutou vybledlou trávu, daleko až dalšímu obzoru, ježž temné obrysy vzdáleného pohoří ohraničují. Tyto hory byly naším cílem. Každou hodinou jsme se k nim značně přiblížili, ale proto přece zdálo se, jakoby před námi uhýbaly; tak velká byla ještě vzdálenost.

Den byl zpočátku jasný; ke druhé hodině odpoledne však spustil se jemný déšť, který trval do večera. Teprve k šesté hodině nalezli jsme v malé hospůdce přístřeší, kde jsme přenocovali a naše mokré pláště usušiti mohli. Noc byla klidná a chladná. Následujícího dne nesloužil jsem mše svatě; náš hostinský, ač jinak přívětivý a ochotný

nechtěl mi to, nevím proč, dovoliti. Za to brali jsme se ihned svou cestou dále. Po pětihodinné jízdě dojeli jsme konečně, zase za silného deště okraje lesa na úpatí zmíněného již pohoří. Tam nalezl jsem nově vystavenou malou kapli, věnovanou Panně Marii růžencové. Na zprávu o mém příchodu sešli se tu ze všech stran prostí obyvatelé okolních lesů. Posvětil jsem jim kapli i hřbitov kolem ní se prostírající, vyučoval jsem je a modlil se s nimi. Mnozí se zpovídali a v následující dny přistupovali ke stolu Páně. Někteří přijali Tělo Páně ponejprv, ale většina jich byli vousatí mužové.

Po třech dnech jsme v cestě pokračovali. Vstoupili jsme do lesa a zabochili jsme směrem k pohoří, jehožto jsme brzo dospěli. Potom následovaly dva dni namahavé cesty. Dopoledne třetího dne urazili jsme 17 mil a došli zároveň ke střednímu pohoří. Tam nalezli jsme zase nově vystavenou kapli, poslední to lesní kostelíček na této cestě. Okolní obyvatelé mají sice trochu hrubé, neotesané mravy, jsou však vesměs dobří a srdeční lidé. Ku přijetí svatých svátostí dostavili se všichni.

Asi dvě hodiny od této kaple měli jsme se dle domluvy sejití s naším pohlavárem Bandeirou a s jeho kmenem. Vydali jsme se tedy na cestu a dorazili jsme brzy k indiánskému ležení. Pohlavár přijal mne docela vlídně, nechtěl mně však k mému největšímu podivení přístup do tábora dovoliti. „Dnes ne,“ pravil, „zítra však přijdu se všemi svými lidmi k tobě.“ Chtěj nechtěj musil jsem tedy odejít a vrátil jsem se ke svým zalesákům. Následujícího dne čekal jsem trpělivě v kapli, ale kdo nepřišel, byl pohlavár se svou družinou. Vydal jsem se tedy zase na cestu k němu a za řeči zmínil jsem se, že bych rád také jeho lidi viděl. Avšak i nyní ještě byli zaneprázdněni. Na moji otázku, proč se

nemohou představit, odpověděl, že od všerejška jsou všichni jeho lidé jaksi nepřítelni; zemřel prý sousední pohlavár a proto se koná slavnost úmrtní. Věc se skutečně měla tak, jak pravil; avšak příčinou nepřítelnosti nebyla slavnost pohřební, ale soudek kořalky, kterou Indiáni dostali od blízkého velkostatkáře jako mzdu za svou práci. Teprv třetího dne konečně Indiáni k nám přišli; bylo jich 40 mužů a několik žen. Všichni vstoupili do kaple, muži se postavili v pravo, ženy v levo. Vynořoval jsem je v nejhlavnějších pravdách křesťanského náboženství. Prosili mne, abych u nich delší čas zůstal. Bohužel nemohl jsem jejich prosbě vyhověti. Po jednodenním pobytu u nich odebral jsem se k indiánskému kmeni, jim příbuznému, jenž se zove Coroados do Ivahy.

Také tito Indiáni náležejí k velké indiánské rodině, známé v Jižní Americe pode jménem Caingaque, jsou však četnější počtem než ostatní kmenné, štíhlejší těla a srdnatější na lov a v boji. Cesta tam byla obtížná; vedla celé dny nejhustším lesem a konala se buď koňmo nebo pěšky. Po třech dnech dorazil jsem do osady, kde byla malá kaple, zasvěcená Duchu svatému. Tam zůstal jsem půl třetího dne, odpočinul jsem si a očekával okolní křesťanské Indiány. Již před několika měsíci určil jsem den svého příchodu a jim oznámil. A kněz musí slovo držeti, v určený den musí přijít. Nesmí jej zdržeti ani déšť, ani zima, ani hlad, neboť lidé přicházejí z daleka a radují se jako děti, vidí-li zase po dlouhé době kněze, mohou-li přijati sv. svátosti a své děti dáti pokřtiti. Jak by tu mohl kněz scházeti?

Často je to velmi těžko a zvláště z počátku protiví se to ubohé lidské povaze, vpravit se do těchto poměrů a s těmito lidmi obcovati. Jejich příbytky jsou bídné chatrče, sbité s rozštěpených prken, spojených mezi sebou ne hřeby, ale rostlinnými vlákny. Okna jsou věcí neznámou; také dveře jsou po náhledu domorodců zbytečné; odděluje se několik prken a kdo chce, vlezle otvorem takto povstalým do-

vnitř, anebo vyleze tudy zase ven. Uprostřed chatrče hoří na zemi oheň, okolo kterého se všichni domáci křel. Není tam ani židlí, ani lavic. Jedenkaždý se skrčí na zemi, zatím co nádobu s čajem koluje. Čaj se nepije, ale srká úzkou rourkou z vyhloubené dýně, která se podává od úst k ústům. Jsi-li, milý čtenáři, přítomen, přijde řada také na tebe. Neštit se, i kdyby snad tvůj soused se byl před rokem naposledy umýval! Hlad jest, jak známo, nejlepším kuchařem; proto ti bude zajisté chutnat chléb z kukuričné mouky. Tvým lůžkem bude dnes usušená kůže volská, prostřená na zemi. Lehni si, přikryj se svým pláštěm, který na štěstí dnes není promoklý, a raduj se, že se ti dnes dostalo tak skvělého pohostění, jakého tak brzy nenajdeš.

Na další cestu vzal jsem sebou průvodce, abych v lese nezabloudil. Spustil se silný déšť s vichřicí. Byli jsme právě na vrcholu pohoří řečeného Serra esperanza, t. j. pohoří naděje a odtud slézali jsme zase dolů na druhou stranu. Cesta byla úzká a od vody vyhloubená. Nikdy na tento vstup nezapomenu. Poručil jsem se do ochrany svého anděla strážného, které jsem tehdy měl zapotřebí víc než kdy jindy. Prosil jsem ho zvláště, aby nás chránil před padajícími stromy velikány a jejich těžkými větvemi. Kdo to jednou zkusil, ten zná tato nebezpečí. Jako mohutní obři hlídají vysoké jedle pohoří a se vzdorovitou svéhlavostí brání se, když zlostný víchor jejich korunami se dere; ale často nabývá vítr převahy a vítězí. Mnohý lesní velikán sítí se s ohromným rachotem do propasti, strhne mnoho menších stromů s sebou a padáje rozdrť všechno, co mu stojí v cestě. Jak mnohý osamělý chodec přišel za takové vichřice o život!

Zvolna, krok za krokem, často váhající, šla naše zvířata napřed, ač jsou na takové cesty zvyklá. V levo strměla do výše lesem porostlá skaliska, v pravo zela propast tisíc metrů hluboká. Jakoby na ochranu vyčníval z hlubiny vysoký les daleko nad cestu a vyhlídka nebyla tak strašná a ne-

bezpečná. V jednom záhybu křivolaké cesty zastaví se můj mezek, třesa se na celém těle, vzpíná se, ztratí rovnováhu a uklouzne a — „Santa Barbara“ (svatá Barboro) křičí pohůnek, „v levo!“ volám já na pohůnka — ještě dva kroky vpravo, a byli bychom s roztržštěnými údy leželi v hlubině. Tak jsme však neopatrnost pohůnkovu zaplatili pouhým strachem.

Teprv ke čtvrté hodině dorazili jsme dolů do údolí. „Támhle,“ pravil náš průvodčí, „stojí domek.“ Kdybychom ani za silného lijáku nebyli veskrz promoklí, nenechaly na nás mokré křoviny, jimiž jsme se prodírali, ani nitku suchou. Do domku jsme se šťastně dostali, ale jeho majitel ležel mrtev na rohožce na zemi prostřené. Zažehnal jsem mrtvolu, pokřtil jsem vnuka zemřelého a rozloučil jsem se s ostatními domácími. Potom jsme zase stoupali a zkušeny vůdce přivedl mne asi po hodině k jiné chatrči. Tam chtěl jsem za zemřelého sloužiti mši sv. Nejprv usušili jsme své šaty. Potom měl jsem křesťanské cvičení. Večer a v noci se obyvatelé zpovídali. Z rána přišly na mši sv. ženy a po ní muži za velkého lijáku nebožtíka pochovali.

Ježto k desáté hodině přestalo pršet, vydali jsme se na další cestu a ještě před polednem přišli jsme ke břehům řeky, řečené S. Francisco, divoké a bystřiny, která úzkými horskými slujemi pracně se prodírá. Musili jsme hledati nejprve místo, kde bychom mohli přejíti, avšak našli jsme je teprve po dvou hodinách v hořejším toku řeky. Tam se totiž řečiště značně rozšiřuje a voda je méně hluboká. Přšli jsme šťastně na druhou stranu a dali se na pochod úzkou lesní stezkou: napřed vůdce, jenž svým dlouhým nožem větve dolů visící a nám v cestě překážející uřezoval, pak osel s nákladem, jenž před námi cestu ušlapoval a vodu s křovin strásal, a konečně jsem následoval já se svým výrostkem. Hleděl jsem s úctou na tuto krajinu; vždyť již před třemi sty roky chodili zde katoličtí misijnáři, aby zdejší Indiány okolo sebe shromažďovali a ve víře křesťanské vyučovali.

Nyní žije zde pouze šest rodin; smutně to zbytky indiánského kmene, kdysi tak silného a četného.

Na blízku vyčnívá z lesnatého pohoří horský kužel, který má název: „prst sv. Františka“. Na jeho nejvyšším vrcholu — tak vypravují Indiáni, za dřívějších časů prý se sv. František častěji zjevoval a lid před nebezpečenstvím, které mu hrozilo, varoval. Po dvou celodenních pochodech nejhustším lesem přišli jsme k řece Ivahy. Tam našli jsme několik bídných domků ze dřeva a kapli zasvěcenou sv. Terezii. Zůstal jsem tam několik dní a přisluhoval okolním křesťanským Indiánům sv. svátostmi. Potom najal jsem si vyhloubený kmen, jakých se zde užívá místo člunů, nakoupil jsem nejpotřebnějšího náčiní na vaření, soli, pytel kukuričné mouky, pytel černých bobů, čaje a cukru. Mimo to objednal jsem si dva veslaře, z nichž jeden byl přistěhovalý Rusín, druhý Indián. Na chatrce naší loďce jeli jsme dva dni po řece dolů. Břehy řeky byly málo obydleny; jen tu a tam viděli jsme na břehu starý barák jakožto obydlí lidských bytostí.

Třetího dne přišli jsme ke mlýnu, ve kterém se rozmílá cukr na prášek a jakých v oněch krajinách je s dostatek. Veslaři koupili asi za 12 korun prase, které na místě zabili, nasolili a do člunu uložili. Před odjezdem však zaměnili jsme malý náš člun za větší loďku, 8 metrů zdělá a 70 centimetrů šíří. Byl to též vyhloubený kmen, o kterém bylo se nadíti, že sebe silnější náraz vydrží. O sedmi hodinách ráno jeli jsme zase po řece dolů. Břehy se čím dále tím více svažovaly a jako podrážděný had prodírala se řeka Ivahy ku předu. Časté vodopády činí ji na mnohých místech nesplavnou. Po třetí hodině odpoledne byli moji veslaři unaveni; byli totiž již třináct vodopádů šťastně překonali. Břehy byly tam vysoké a písčité, avšak méně divoké než prve. Přistáli jsme tedy ku břehu a vystoupili na zem. Za krátko byl postaven stan, oheň rozdělán a brzy kloktala v hrnci naše vočeře.

Časně z rána druhého dne jeli jsme dále po řece dolů. Okolo deváté hodiny vystoupili jsme na zem, vařili čaj, ohřívali rýži a boby z předešlého dne a pekli tušenou rybu jako ruku dlouhou. Po krátkém odpočinku pokračovali jsme v plavbě, až jsme konečně k večeru dorazili k řece Krokodýlí. Nedaleko ústí vyhledali jsme si příhodné místo, postavili stan a rozdělali oheň. Ježto o dříví nebyla nouze, vzplanul za krátko velký oheň; chtěli jsme totiž aspoň na několik hodin míti pokoj od much a komárů a nejlepší ochranou proti podobné havěti je hustý dým a kouř. Z protějšího břehu přicházela rovněž zář mnohých ohňů a slyšeli jsme divoké zpěvy; byla tam velká indiánská ves. Její obyvatelé byli nám neznámi a proto bylo dobře, že nás řeka od nich dělila.

Noc uplynula klidně. Střídavě musil jeden z nás převzít stráž, aby

udržoval oheň a tak odháněl dravou zvěř. Zvláště tygr objevuje se často a opětně viděl jsem tygří stopy probíhající vysokou trávou na podél břehu řeky anebo vedoucí z lesa do řeky. k napájezlům. Zdejší tygři mají tělo značně dlouhé a žlutavou srst s černými kruhy. Krátce po soumraku ozývá se v krátkých přestávkách táhlé uh, uh, krvežíznivého dravce, na postrach ostatní zvěře. Často přichází i do bezprostřední blízkosti lidských příbytků a ohrad. Tak uloupil tygr jistému rolníku v jednom roce třicet prasat, zabil dvouročního volka a dvě dojné krávy. Skočiv se strany na hřbet zvířete, popadne je jednou prackou za tlamu a zlomí mu vaz. Při tom jeví úžasnou zručnost a ohromnou sílu. Jednou na př. zabil tygr krávu, vlekl ji přes řeku dvě stě metrů širokou, potom po příkrém břehu nahoru a tam ji klidně pojídal.

(Dokontent.)

A. M. Kadlčíková.

K Panně Marii.

Svatá Panno, Matko boží,
k Tobě spěchám v pokore,
doufaje, že vyslyšíš mne,
neopustíš v důvěře.

Jsem tak v duši rozervána,
krutým bolem umdlena,
a přec padám před Tvůj oltář,
abych byla slyšena!

Slyš mne, Matko, Panno svatá,
slyš mé bolné duše hlas,
sešli v duši moji těchu
dej, bych klidnou byla zas.

A hle! Sotva „Zdrávas“ vroucí
počla duše moje pět,
navrací se v srdce moje
spokojenost zase zpět.

Maria ta neopustí,
kdo před ní v chrám pokleká,
vyslyší ho, těchu podá
a bol v srdci umlká!

Ctitel B. Srdce Páně ve škole Panny Marie.

I.

Leží přede mnou obrázek zbožného křesťanského malíře Führiha. Na levé straně je zobrazena Panna Maria, jak se modlí v tichém zármutku toužebně očekávajíc z mrtvých povstalého Spasitele. Tot místo, kam tebe, ctiteli B. Srdce Páně, hodlám uvést. Patíme, čemu se můžeme ve škole P. Marie naučiti, jak se můžeme u ní zdokonaliti v úctě B. Srdce Páně.

Nic na světě nás tak často nenavštěvuje, jako bolest a zármutek. Kdo z nás neví, co jest bolest, ty milý čtenáři jsi ji poznal a já též. Již malé, sotva zrozené dítě, pláče bolestí. Musíme trpět všichni tělesně i duševně. Dělej co dělej, bolesti se neubráníš, musíš ji snášet i proti své vůli. Jde pouze o to, jak ji neseme. Mnozí trpí, sténají a nařikají, nemajíce v bolesti a zármutku žádné útěchy. Považují bolest za zlo. Je zlem, ale jenom částečným. Proto píše známý jeden náš básník:

Jeť vskutku bolest chlebem duší,
je mystická a svatá žeň,
jež v tom, co duši láme, kruší,
jí vlévá sílu zároveň.

Naučme se tedy hledět na bolest z hlediska víry, hledejme v utrpení a bolesti skrytou manu a sladkost, jak o ní praví jiný, německý básník:

Kdo chleba v slzách nejidal,
kdo za starostí plných noci
na lůžku s pláčem nesedal,
vás nezná dosud, nebeské moci!

Nebeské moci jsou spásné myšlenky, jsou to obrazy vytrvalosti a vytrvalosti, ovoce přemýšlení o životě velkých a svatých trpitelů, které nám září teprve v utrpení jasně, když nám štěstí zapadne, jako slunce na nebi, tu zasvitnou nám myšlenky z rozjímání, jako hvězdy na temné obloze večerní. Několik takových myšlenek nám skýtá pohled na zarmoucenou a opuštěnou Pannu Marii po smrti jejího přemilého Syna.

1. Zarmoucená a opuštěná Panna Maria po smrti svého Syna učí ctitele B. Srdce Páně, jak se mají chovati v opuštěnosti a zármutku, aby byli od B. Srdce Páně potěšeni.

Abychom poznali a pocítili, jak velice byla Panna Maria po smrti Ježíše Krista zarmoucená, vzpomeňme si na některé příklady z pisma svatého, jak byli rodiče zarmoucení nad smrtí svých dětí. Vzpomeňme si jen, jak truchlil Jakub o svého syna Josefa, když spatřil zakrvácenou jeho suknicí. Myslil, že zármutek ten nesnese a synové jeho se báli, že jim otec žalem nad Josefem předčasně zemře. Panna Maria viděla nejen zakrvácený šat svého Syna, ona viděla krvavou a ranami zohavenou jeho mrtvolu. Každá rána zvětšovala její bolest a drásala její srdce. — Vzpomeňme si dále, jak nařikal David nad smrtí svého nezdárného syna Absolona: ani jísti nechtěl. V zármutku svým nepřipustil, aby ho kdo těšil: stěny a chodby jeho paláce se stále rozléhaly nářkem zarmouceného otce nad ztrátou syna nezdárného. Představíme-li si tuto bolest, tu pochopíme teprve zármutek Panny Marie, která ztratila nejmilejšího, nejhodnějšího, nejsvětějšího a nejlepšího Syna.

Bolest její byla tím větší, protože ztratila své milované dítě tak děsným způsobem; nejkrutější smrtí sešel milovaný její Ježíš se světa, tak náhle, proti veškeré spravedlnosti, vždyť sám pohan Pilát šestkrátě výslovně oznamoval, že na něm žádné viny nenalezá.

Bolest její byla tím krutější, protože byla tak osamocena ve světě, nemajíc nikoho, kdo by ji potěšil. Přátelé její a známí jsou mrtví: mrtví jsou její rodiče Joachym a Anna, mrtev je sv. Josef, mrtva její příbuzná Alžběta a manžel její Zachariáš, mrtev sv. Jan Křtitel. Byla tedy skutečně velice opuštěná.

Pozdrav andělský.

Ti pak, kteří byli kolem ní, nejenom že ji potěšit nedovedli, nýbrž zvěšťovali ještě její bolest. Apoštolé a učenníci Páně chodili k ní pro útěchu a Panna Maria vidouc je, vzpomínala na Jidáše, který spáchal na svém mistru černý nevědek, zradiv dobrého učitele svého. Pohlédla-li Matička Boží na Petra, připomněla si, kterak mistra svého zapřel, ostatní pak apoštolé jí pamatovali na zbabělý útek od dobrého mistra. Byla tedy Panna Maria velice zarmouceena.

Ctiteli B. Srdce Páně, jsi snad zarmoucen, ale jistě není tvůj zármutek tak veliký, nejsi tak velice opuštěn, jak byla Panna Maria. Snad jsi ty, jenž to čteš, zarmoucen, že bylo nějak ublíženo tvoji cti a dobrému jménu, ach, popať na učitelku svou, Pannu Marii, její a Syna jejího jméno je prokleté, ona se nesmí ukázati mezi lidmi, protože Syn její zhybnul na popravišti. Snad musíš snášeti křivdu, představ si onu *d o n e b e v o l a j í c í k ř i v d u*, kterou snáší ona: nevinného Syna jí zabili. Snad ti zemřel milovaný otec, dobrá matka, nebo manžel, snad manželka, nebo dítě. Bolest tvá jest veliká, mám s tebou útrpnost, že tolik trpíš, ale vidíš sám, že nemůže býti větší, než bolest tvé učitelky, Panny Marie.

Jak se zachovala Panna Maria ve velikém svém zármutku? Dívej se na ni, jak se modlí ve své komůrce v Jerusalemě, na hoře Sionu. Obléčena je smutečním šatem. Srdce její *t o u ž í* po Synu, jak asi touží také tvé srdce po milované osobě, kterou ti smrt vyrvala, která snad je za svým povoláním daleko od tebe oddělena. Panna Maria *d o u f á*, že své dítě jistě uvidí a to máš dělat také ty. Ne jako pohané, kteří nemají víry a naděje, nýbrž jako dítky Boží máme doufat v dobrotu Otce svého nebeského, který dovede každou bolest obrátiti v radost anebo aspoň v zásluhu.

Panna Maria se dále modlí ve své bolesti. Sv. *B o n a v e n t u r a* říká ve svém životě Krista Pána překrásně její modlitbu. Matička Boží se modlila asi takto: „O nejmilejší Otče

nebeský! Víš, že Syn můj zemřel mezi dvěma lotry na kříži. Vlastníma rukama jsem ho pochovala! Je mrtev! Ale, Pane a Bože můj, tys mocný, tys dobrotivý, můžeš mi ho vrátit neporušeného. O neváhej, prosím pokorně tvou božskou velebnost, vrať mi ho, pošli ho ke mně, neboť nebude míti klidu duše má, dokud nespátí ho!“ (Kap. 87.). Tak se máš modlit i ty v zármutku svém, neboť zmítala je olej hojivý na rozbolestněnou duši. Máš se modlit více než obvykle a vroucněji.

Touha po božském Synu se v Panně Marii stupňovala čím více se blížil den slavného z mrtvých vstání. Ctiteli B. Srdce Páně, který snad trpíš podobnou ztrátou, ty dovedeš nejlépe posoudit, jaká touha zmítala srdcem Panny Marie, když ztratila Ježíška v chrámě jerusalemském, ale tato touha po z mrtvých vstalém Synu byla daleko větší.

V bolesti své si dala vypravovati od svatého Jana a od Marie Magdaleny, co věděli o umučení Páně. Jistě jí ani představa maličkost neušla. Petr jí vypravoval se slzami v očích, co věděl, a ona jej těšila. Možná že si dala od Veroniky ukázati otisk tváře Spasitelovy: Představ si P. Marii, jak pozoruje s láskou milé tahy tváře svého Syna, jak patří s úctou na trnovou korunu, na hřeby a kopí, kterým bylo probodeno nejsvětější Srdce. V tom pohledu, v těch vypravováních se obnovovala její bolest, ale zároveň se jí vlévala útěcha do srdce, že trpí se svým Synem.

Možná, že i ty pozoruješ podobnou svou drahého zemřelého, že čteš snad dopis od vzdáleného syna, nebo manžela. Trpíš při tom, ale přece nacházíš úlevu v bolesti.

Panna Maria se *n e u s t á v a l a* m o d l í t, naopak čím déle trval její zármutek, tím vroucněji se modlila. V živé víře volala třetího dne: „O, můj nejsladší Ježíši! Co je to s tebou? Co děláš? Proč váháš? Nenech mne tak dlouho čekat! Tys pravil: Třetího dne vstanu z mrtvých. Není dnes již třetí den? Vždyť byl předevěčrem onen strašný den tvé překrutné smrti, onen den rozloučení a temné noci pro

mne. O, povstaň z hrobu, slávo má a jediná radosti mého srdce! Vrať se můj předrahý Synu! Tvůj návrat mne potěší, jak mne zarmoutil tvůj odchod! O, přijď Pane Ježíši, můj Bože, má naděje, přijď můj Synu! (Sv. Bonaventura 87. kap. tamtéž).

Pozoruješ, ctiteli božského Srdce Páně, kde nalézá Panna Maria pevnosti, síly a upokojení ve velikém svém zármutku. Je to vroucí, dětinná modlitba. Tam ji hledej také ty, když pod tíží palčivé bolesti klesáš.

2. Neřekl jsem, co zobrazeno jest na pravé straně malého onoho obrázku, o němž jsem na počátku mluvil. Nyní se tam podívejme. Na pravé straně je zobrazena Matička Boží, jak v nevýslovné radosti vidí Syna svého oslaveného, který ji těší v zármutku a vlévá čistou radost do její duše. Pozoruj nyní, ctiteli B. Srdce Páně, jak byla Panna Maria ve svém zármutku potěšena.

Zatím co se Matička Boží tak modlila, prolévajíc tiché slzy touhy a lásky, zjevil se jí náhle její oslavený Syn. V jeho průvodu bylo množství svatých duší z předpeklí, spravedlivých to ze Starého Zákona, které zářily jako hvězdy a mezi nimi Syn Boží proměněný a oslavený jako slunce. Nevýslovná radost bylo se na něho podívat, jak zářila tvář jeho neskonale láskou a blažeností. Pozdravil svou milenou Rodičku: „Zdrávas, nejmilejší moje Matičko!“ Ona se rychle obrátila: „Jsi ty to můj předrahý Synu?“ a padla na kolena. On ji pozvedl: „Ano, moje milá Matičko, vstal jsem z mrtvých a jsem nyní u tebe.“ Objal ji vroucí láskou synovskou a ukázal jí své oslavené rány: „Viz, dobrá Matičko, všechna úzkost a bolest minula, přemohl jsem smrt a všechna muka. Nebudu již nikdy více trpět.“ Panna Maria patřila uctivě v neskonalé lásce na rány Kristovy a líbala je. Pak zaplesala: „Velebí duše má Hospodina, Otce nebeského, že mi popřál spatřiti tebe oslaveného a že naplnil mne lačnou dobrými věcmi. Velebeno budiž jeho a tvoje přesvaté jméno na věky. (Sv. Bonav. Tamtéž).

Všimněme si, že B. Srdce Páně potěšilo truchlící matičku svou rychle. Třetí zaslíbení ctitelům B. Srdce Páně zní: Potěším je v každém zármutku. Zde se to vyplňuje. Najednou, v okamžiku, rozlévá se do zarmouceného srdce Panny Marie neskonalá radost. To proto, poněvadž ona s Kristem nejvíce trpěla, protože po něm tolik toužila a jej milovala, jako žádný tvor na zemi a na nebi. Největší útěchu tedy zasluhovala ona.

Pocít však čtenáři také radost, kterou je naplněno při tomto shledání B. Srdce Páně. Když se radovala ona žena, která ztratila drachmu, nalezší ji se svými sousedkami, když se radoval dobrý pastýř, naleznuv ztracenou ovečku s přátely svými, jak plesalo asi B. Srdce Synovo při pohledu na útěchu matčinu! „Raduj se, Matičko, se mnou!“ volal a radost jeho byla tím větší z radosti Panny Marie.

Božské Srdce má radost z útěchy, kterou skýtá svým ctitelům a proto touží po tom, aby je mohlo potěšit. Musí však trpět s ním, nechtít setřást se sebe kříž Kristův, nechat ho samého trpět a od něho utéci, ho zapřít, nebo dokonce zradit svým smyslným chťičům a náruživostem v těžkém lřichu.

Pozorujme dále, že útěcha, kterou skýtá oslavený Kristus své předrahé Matičce, je trvalá, opravdová, kterou jí nic na světě vzít nemůže. Již to, že se jí nejevuje, jako ostatním v jiné podobě, poutníka, jako uředníkům emauzským, nebo zahradníka, jako Maří Magdaleně, nebo rybáře, jako apoštolům na jezeře Genezaretském, ukazuje na zcela zvláštní, trvalou útěchu. Jako krásné červánky, tak ozářil příchod Kristův duši Panny Marie. Ona ho čekala, doufala, že se jí zjeví, a hle, on přišel jako Syn k matce, v podobě, kterou znala, která oslovením tím mileji na ni působila.

Aby ctiteli B. Srdce Páně mohli do ně útěchy vniknout, představ si jak asi se těšila ona matka mládence Naimského, když ji ho živého Ježíš vrátil. Jak plesala Maří

Magdalena při jediném slově: „Maria“, které promluvil známý hlas Mistrův, jakou radostí byl naplněn stařec Simon, když směl vzíti na své lokty malého Ježíška. Oč byli tito vzdálenější Kristu Pánu, o to byla radost Panny Marie větší při pohledu na známou jí tvář Synovu, při známém zvuku jeho hlasu. On je to, můj Syn živ a oslavený.

Útěcha, kterou nám skýtá v zármutku Božské Srdce Páně je taková, jak ji nikdo na světě dátí nemůže. Lidé často ani našemu bolu nerozumějí a proto si nás nevšímají. Když nás někteří chtějí potěšit, neumějí toho, ano zvětšují někdy naši bolest. Konečně kdyby i věděli často, jak by nás mohli potěšit, nedovedou toho, protože se jim nedostává prostředků, nemají takové moci. Zecla jinak B. Srdce Páně. Jako moudrý lékař duše ví, jak se má rozbolestného srdce dotknouti. Ono je nikdy neklame, ono svých ctitelů nikdy neopustí.

Podmínkou jeho útěchy je živá víra a veliká důvěra v B. Srdce Páně. Kde tyto dvě věci nescházejí, tam se jistě dostaví útěchyplné B. Srdce Páně.

Konečně slyšíme uctivě, jak Ježíš Kristus při tomto svém zjevení se Matičce své opět jí potvrzuje důstojnost její, kterou se stává královnou nebes i země, jak jí dává moc přimlouvat se za hříšníky a trpící. (Cornel. a Lapide.)

Když se vracel Jakub z vyhnanství, přiváděl s sebou velikou kořist. Tobiaš vrací se z daleké ciziny, vedl si veliké bohatství. David děkoval Hospodinu za vítězství, kterým korunováno bylo od Boha jeho polní tažení, krásnou děkovnou písní. Církev sv. používá o velikonočních slov této písně, aby vyjádřila vítězství Ježíše Krista nad hříchem a ďáblem a nazna-

čila užitek jeho přehořkého umučení.

Tento užitek a kořist svého utrpení a své smrti ukazuje nyní Ježíš Kristus své drahé Matičce, dodávaje jí tak síly k dalšímu utrpení, až jí konečně povolá k sobě do nebe, kde už nebude muset trpět.

Matička Boží tu vidí všechny z předpekli vysvobozené duše, i duše svých královských předků. Její Syn ji poučuje, jak bude prospívat jeho utrpení jednotlivým lidem, kteří budou přijímáni do církve jeho, jak z něho budou čerpat posilu všichni trpící všech časů budoucích.

Tak stává se i nám: i naše utrpení je nám užitečné a často i jiným. Přestojíme-li jedno utrpení vítězně, stává se zdrojem síly pro příští bolest a utrpení. Pro všechna pak naše utrpení máme pramen útěchy a posily v utrpení Páně.

Ctitelé Božského Srdce Páně, není lepšího prostředku naučiti se účinně ctíti Božské Srdce Páně, jako vroucí dětinná láska k Panně Marii, která záleží v tom, že to děláme v životě svém tak, jak vidíme, že jednala ona. Než ji opustíme v tomto překrásném tajemství, obraťme se k ní s důvěrou, děkujeme jí za vzácný příklad, který nám dala v tomto tajemství a prosíme ji, aby nás představila milému Synu svému, by nás přijal mezi ctitele svého nejsvětějšího Srdce, aby nás žádný hřích od něho neoddelil. Umiňme si, že si budeme ode dneška horlivěji přisvojovat užítky jeho vykoupení. Naučme se hlavně v zármutku utíkat se ke stolu Páně. S největší vroucností a živou vírou se mu klaňme, když do duše naší zavítá ve svatém přijímání a prosíme ho, aby na nás vyplnil své slovo: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a jste obtíženi a já vás občerstvím!“

Msgr. Baunard.

Z franc. Boh. Kyselý.

Stáří čili životem vzhůru.

(Část další)

VII. Bůh všudy. Svět a duše.

Josef Banks, proslulý přírodovědec anglický, byl kdysi tázán králem Jiřím, co nejkrásnějšího viděl na své cestě kolem světa; i odpověděl: Vládee tohoto světa. Podobně odpovídá kmec na konci veliké cesty, dlouhého putování životem: „Nyní vidím Boha všudy,“ říkával častěji Volta v posledních svých letech.

Je všude u vesmíru, všude v lidstvu, všudy ve mně a v každé sesterské duši. Je všudy jako původ a příčina, jako pravidlo a zákonodárce, všudy jako vzor a nejvyšší ideál. Je to oceán; obklopuje celou zemi, omývá každé pobřeží, a buďší myšlenkový proud, v němž plyne moje myšlenka, jakýkoliv, k němu všechno směřuje, v něm vše končí.

Díval jsem se na hvězdu, která září na obloze. Na Boží hlas, jenž ji vyvolal z hlubin nebeských, odpovídala jsem: „Tu jsem, a poklonila se mu vlídnou svou jasností,“ jak dříve prorok.

Díval jsem se na světlušku, která se skrývala v trávě za noci, a zaslechl jsem odtamtud pokorný hlásek, jenž děl: Svítím pro Nejvyššího.

Nekonečně malý tvor vyslovuje totéž jméno, jako tvor ohromné velikosti; není-liž útlounký květ byliny učiněn touž rukou, která vystřihla vějířovitě lupení palmovníku?

Ve všech tedy škálách a všem rejstříky zpívají varhany tvorstva toto jméno božské. Ale kolik nových slok přičinila dnes věda k této písni přírody ke cti Stvořitele, novými a obdivuhodnými poukazy na Boží vlastnosti v jeho dílech! Duch můj se raduje, že poznal víc než jindy velikost a velebnost Boží, jako duše má největší oplývá slastí, ana cítí, že je mi Bůh ještě blíž, že ještě víc proniká celý můj život, mé srdce. Tak nápadně a okázale zjevuje se Bůh v našem století pokroku a vědy, dovede-li člověk jen otevřít oči. Tak nevýslovně krásně hovoří ke mně

v mém stáří, jehož chmurné hodiny rozjasňuje a utěšuje. Udělnie z tohoto světa i slepým a nevděčným a sdělujme si radost a kouzlo svých poznatků.

Není-liž předně pravda, že prohloubenější znalost vesmíru v našich dnech zpřítomňuje nám víc než kdy Původce veškerenstva, jehož moc, moudrost, velikost, zkrátka božství tak dobře poznati nebylo přáno otcům našim?

S úsměvem vzpomínám, co o vzniku světa vůbec a nebeské bání zvlášť učily dětinské kosmogonie vzdělaného Řeka: koule kutálející se prostorem v neviditelných žlábech, hvězdy připevněné jako zlaté hřeby na azurovém koberci, nebo pochodné zavěšené na klenbě nebeského paláce. A ohromná mlhovina hvězd, mléčná dráha! A přece již tehdy naslouchal Pythagoras hudbě sfér, která mu přinesla jméno Boží.

Je to však zhola jiná geometrie, již jsme měli my poznati, zcela jiná hudba, již jsme měli my slyšeti. „Znáš-li stezku světa,“ ptá se Hospodin Joba, „a rozlohu jeho putování až k zemi? Zda jsi měřil šíři země a zda-li znáš řád nebes? Kde jsi byl, když jsem jim vykazoval pravidla a místo, když jsem určoval moři jeho lože a meze, a když rozkázal, aby vzešly hvězdy v podvečer prvních dnů? Víš-li to, pověz mi!“

Ano, Pane, mohli bychom dnes odpověděti na toto vyzvání, víme něco z těchto někdejších tajemství. Víme dnes, že světlo urazí 77.000 mil v sekundě, a že v 8 minutách a 16 vteřinách přijde k nám ze slunce, které je od země vzdáleno 38,230.000 mil. Víme, Pane, že země urazí v hodině 250 mil, v minutě 30.000 metrů, že tedy letí 80krát rychleji než střela dělová. Víme, že na tomto ohromném světě všechno je v ustavičném pohybu a kolotu, jako v nějaké strojovně hnané silou neviditelnou, rukou, jež nezná odpočinku. Otec můj ustavičně působí, dí Pán.

Tot dnešní vesmír: nezměrná pro-
past, v níž víří světy kolující v za-
mlklém tichu. Ticho to zmrazilo údě-
sem mysl Pascalovu: „Ticho všudy
pohyb všudy, všudy velkolepost, po-
řádek, velebná jednota, lehkost a sou-
lad. A v tomto všestranném pohybu
není jedinkého záchvěvu atomu, je-
dinkého mávnutí křídélka hmyzu kde-
koli v těchto světech, jež by nenalezlo
odezvy v celém širším světě.“

Nekonečnost, velebnost, jednota,
soulad a život: jak podobá se to vše
Tobě, o Bože můj!

Vzpomínám na den, kdy mi padl
do oka „KOSMOS“ Alexandra Hum-
boldta, vydaný a přeložený r. 1860.
Byl jsem uchvácen takovým obdivem,
že jsem nemohl oči od knihy odtrh-
nouti, až mi to bylo vytýkáno... A
přece byla to četba hluboce nábo-
ženská!

* * *

Sečti hvězdy, můžeš-li
pravil Hospodin služebníku svému
Abrahamovi. Jsou to písmena jména
Božího. Dlouho je lidé pouze slabi-
kovali. Malebranche píše ve svých
ROZPRÁVÁCH O METAFYSICE A
NÁBOŽENSTVÍ: „Staří mysli, že
se odvažují příliš daleko, tvrdí-li,
že slunce je tak veliké jako Pelopones.“
A hle, dnes prohlašují vědci, že je
milionkrát větší než celá země. Čítali
celkem 1022 hvězd, dnes pak věda
zoufale doznává, že jich nelze spočítati.
Před třiceti lety vykazoval seznam
Bonnerův, vydaný 1859--1886, celkem
457.847 hvězd. Dnes objevila jich však
fotografie přes 400 milionů. Co zna-
mená v tomto bezpočtu země, naše
země? Prášek, který unáší ve své sou-
stavě naše slunce, unášeno samo ji-
nými světy slunci, nesčetnými vlnami,
kypícími svorně v oceánu, jehož břehů
se myšlenka nikdy nedopátrá, a všechny
ty světy řítí se pospolu k tajemným
cílům, které se vždycky vzdalují.

Jaké to divadlo, a jak je vyjádřeno,
kde sítva tep-v, žel, ze knihy čísti víme,
v níž písmem ohně psána pravda odvěká
o moci Boží, o bezmoci člověka!

Jmenuji-li tu Boží moc, nesmím
zapomenouti na nekonečnou moudrost
a svrchovaný důmysl Boží. Hlubšího

zjevení dostalo se nám o tom nikoliv
zevním pozorováním světa, ale vnik-
nutím do vnitřních zákonů, jimiž se
spravuje a které platily při jeho
vzniku. Neboť právě za našich dnů
víc než kdy uvádí nás Bůh takofka
do své pracovny, zasvěcuje nás do
svých výpočtů, odhaluje nám svůj
velkolepý plán, a tak dává nám žas-
nouti nad nejskrytějšími tajemstvími
nejen řízení všehomíra, nýbrž i jeho
vzniku a uspořádání. Dík moderní
vědě jsme svědky utvoření naší plane-
tární soustavy, určujeme pohyby a
tvary těles nebeských, rozbíráme je-
jich složení, zjišťujeme jejich hutnost,
měříme vzájemné vzdálenosti. Spek-
troskop vypomohl tu fotografii, jako
fotografie přispěla ku pomoci daleko-
hledu. Nemáme dnes pouze geometrii
a mechaniku, nýbrž i přírodopyt,
chemii nebeskou, ba všechny vědy ne-
beské netvoří než jedinou, jejíž zákony
platí pro celé dílo onoho, jenž jest, jak
dí VĚŘÍM, Stvořitel nebe i země, věci
viditelných i neviditelných.

Ke Stvořiteli dospívá skutečně
veliký hvězdář Faye, ředitel observa-
toře v Paříži. Vědec ten pokračoval
v astronomických výpočtech Lapla-
ceových, opravil jeho omýly a do-
plnil soustavu. Ale největším zavi-
něným omylem Laplaceovým bylo, že
ve své MECHANICE NEBESKÉ za-
pomněl na — nebeského mechanika.
Faye, zrovna tak jako Tycho-Brahe,
jako Kepler, Newton, Galilei, sklání
se před Stvořitelem. A zní jako čestná
oprava lépe informované vědy, co
čteme na poslední, mohutné straně
jeho díla „O PŮVODU SVĚTA“:
Pozorujeme, známe, alespoň pokud bez-
prostředně chápáti dovedeme, tento
svět, který sám ničeho nepoznává.
Jestli ještě cos jiného než vlastní naše
tělo, cos jiného než zářivé ty hvězdy,
jest i rozum a myšlenka. A jako rozum
naš nepovstal sám sebou, musí býti ve
světě Rozum vyšší, v němžto náš
rozum má svůj původ. Čím větší před-
stava tohoto rozumu, tím bližší bude
pravdě. Není obavy, že bychom se
mýlili, pokládáme-li rozum ten za pů-
vodce všeho, a připisujeme-li jemu
nebeské trpyty, které budí úžas naší

duše. A ejhle, tak jsme již úplně připraveni, abychom pochopili a přijali tradiční formuli: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země.

Magnus in magnis, maximus in minimis: Jsa velik v dílech velikých, nejví-li se Bůh ještě větším ve věcech malých? Pohovořme o věcech nekonečně malých, když jsme si byli povšimli nekonečně velikých. Bude to nyní drobnohled, jako před chvilkou dalekohled, jenž nás naučí rovněž čísti jméno Boží. A jméno to je dnes čitelnější než kdy.

Vzpomínám, jak nám ve škole ukládali ke čtení článků o jahodníku z knihy Bernardina de Saint-Pierre **STUDIE Z PŘÍRODY**, aby nám znázornili nekonečnou malost v říši živočišné a rostlinné. Přírodovědec objevuje na nepatrné jahůdce celou osadu tisícůrych nepozorovatelných obyvatel. Popatřte jen drobnohledem na nepatrnou skvrnu plísň: totéž hotový les! Každý strom má tu své kořeny, své větve, listy, květy se všemi součástkami, cévami a tkanivem zrovna tak jako u dubu nebo palmovníku. Kdo učinil všechny ty věci tak jemné, tak krásné, tak případné a účelné k tomu kterému úkolu? „Nevím, jak jiní lidé,“ dí Lamač u Lamarčina, „ale já nemohu se podívat nedím na hvězdu na nebi, ani na mravenečka, na listek; na zrnečko písku, abych se nezeptal: Kdo pak tě učinil?“ — Totéž onen Nevíditelný, a přece všude patrný — Bůh! odpovídá Victor Hugo.

V říši živočišné pokládán za nejmenšího tvora kdysi roztoč. A dnes? Dopotírá se kdo, kolik pranepatrných zvířátek hemží se v kapce vody? A každé má své dokonalé ústrojí dýchací, vyživovací, hybné a rozplozovací. Kde jenom ustává život? Který inženýr zná počet tisícůrych žilek a svalů, jež uvádějí v pohyb důmyslný aeroplán, jenž sluje hmyz? Nebo dokonalou ponorku, jakou je příkladně mřínek? Tu se bezděky ptáme po jménu vynálezce.

A sestupme, libo-li, až k nejoslednějším projevům života buničného, až k posledním nástrojům živoucí hmoty, až k nejzazším hranicím to-

hoto světa molekulárního, jenž ještě rozpadává se v částičky, v atomy, jakých by hlavička špendlíková pojala na miliardy. A představme si, možno-li, kterák všechny tihnou k svému středu ustavičnými záchvěvy, tvořice tak bezpočet drobounkých světů, řízených týmiž zákony jako svět veliké naší oblohy. Jestliž dnes již skutečná astronomie světa atomického. Pozdravte jejího Původce a reče s básníkem Metterlinckem: „I nejmenší částička je čímśi vyrobeným a má svoji značku z Boží továrny.“

Z takových studií dostává člověk závrát. Neubrání se, aby naň nepůsobilo božství. O tomto dojmu přímo náboženském psal mi již dávno P. Faber, oratorian anglický. Neváhám uvésti tuto pěkný ten úryvek. „Nemá-li člověk vyššího rozhledu v různých odborech vědeckých, než jakého nabyl z prostonárodních příruček, a dá-li se do studia chemických sloučenin, nauky o atomech, námitek a přeměn rozličných teorií, tu se mu téměř zdá, jako by se ocitl v laboratoři stvoření. Každé chvíli by se nadál, že zastane Boha při díle. Tak velice zdají se tyto úvahy a objevy přibližovati nás k prvotnímu stavu věci a zaváděti nás takorůzka až k mezím prázdna a nicoty. Já alespoň přiznávám, že jsem se nejednou až třásl, že jsem se nemohl ubrániti pocitu na půl ustrnutí, na půl zvědavosti, čta o některých objevech, které noří ducha až v nejhlubší hlubiny bytí. Tu člověk hmatá přítomnost Boží. Cítí ji z bezděčného záchvatu hrůzy, z bušení srdce, jež projevuje blízkost někoho, jehož milujeme. Duchu nábožensky založenému je věda čímśi po výtece náboženským.“

Z laboratoře jděme, bratře milý, do své oratoře a zapějme s nadšeným žalmistou: „Ó Hospodine, ó Pane, jak úžasná jest věda tvá u srovnání s mou! Kamž půjdu, ó Bože, abych se skryl před duchem Tvým, kamž před tváří Tvou uteku? Výstoupím-li do nebe, jsi tam; sestoupím-li do podsvětí, rovněž Tě nalezám... Podivní jsou vsudy skutkové Tvoje, a štěstím jest, poznávat v nich ruku Tvou!“ (Žalm 138.)

Tu napadá mi myšlenka: chtěl bych, aby každý veliký objev u vědách, každý veliký vynález, sloužící ke cti a prospěchu lidstva, napsal veřejně na čelo své jméno Boží. Toto jméno Boží vyslovujtež v uctivém a vděčném klanění síly přírodní spoutané průmyslem, zapřažené, smím-li tak říci, v královskou službu člověka. Vy parní ořové, neste jméno to ve svých strojích, na svých kolejích nebo korábech po všech končinách zemí a moří! Létadla, vynestež je co nejvýš do vzduchu! Vy plyny a elektrino, napište je ohnivým, světlym písmem všudy po světě! Velkopřůmysl slouží Bohu, jako geniální věda vyznává Boha. A kéž toto jméno jest první, jež vysloví pevniny, vědou kolečně spojené, až se poprvé setkají!

Bylo to 5. srpna 1858. Podmořský kabel byl poškozen na dno Atlantického oceánu, a toho dne obdržela stanice na jižním bodu zálivu Sv. Trojice v Americe na ostrově Nové Země tento telegram, zasláný z irské Valencie v hrabství Kerry: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle! Evropa a Amerika jsou spojeny.“ Nebylo pro obě pevniny významnějšího dne od té doby, kdy Křištof Kolumbus přistál v novém

světě a na kolenou před křížem zanotil TE DEUM.

Téhož dne zvěstoval Hudson, starý kapitán „Niagary“, jedné z obou lodí, které kladly kabel, úspěch své rodině takto: „Bůh byl s námi. Telegrafický kabel byl uložen bez nehody. Sláva za to patří Bohu.“ Rovněž veliká výstava anglická v Crystal Palace měla nad hlavní branou nápis: GLORIA IN EXCELSIS DEO!

Není-liž tomu tak, že věk, jemuž Bůh nebe i země zjevil víc než které-mukoliv jinému divy své moci, jemuž rozhojnil dary své štědroty, měl by v něj víc než jiné věky věřiti, jej milovati? Zda je tomu tak dnes?

Bedřich Ozanam dí v díle svém o vzdělanosti pátého století: „Když Dante dospěl k vřeholu ráje, vidí Boha jako matematické středisko, kolem něhož otáčejí se nebesa a celá příroda: *Da quel punto dipende il cielo e tutta la natura.*“ Potom dokládá: „Idea Boha jest takový bod, na němž závisí celé nebe našich myšlenek, naší přírozenosti, naší výchovy, celé společnosti, celé vzdělanosti křesťanské. Pokud se bodem tím neotřese, pokud se na tuto ideu Boha nesaáhne, nestrachují se o tuto vzdělanost.“

A. M. Kadlčáková.

Příroda a člověk.

Pod poduškou sněhu
dřímá celý kraj,
sní a očekává
až zas přijde máj.

Kraj spí sladkým spánkem
vůkol skví se sněh,
zdá se mi o Vesny
květech pestrivých.

Kraj spí celou zimu
umdlen po práci,
na jaře se opět
k žití navrací.

Ve svém žití člověk
jedno jaro má —
mládí — to zpět nejde,
hrob jej objímá! —

Jiří Belanger.

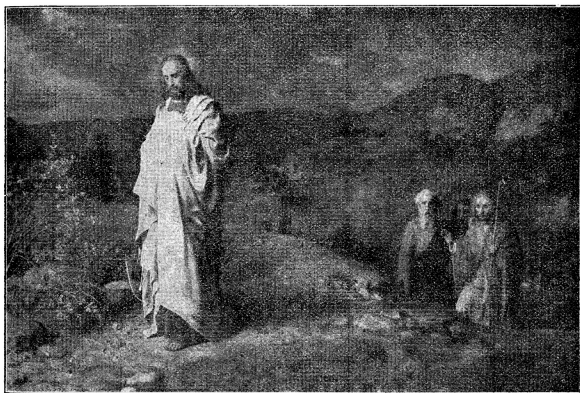
Život napsaný P. Aniganem podávý Jan Tagliaferro. (Část další.)

II. Jitřenka kněžství.

Kdo Jiřího poněkud znal, nepochyboval, že ho Pán Bůh k službě své povolal. Málo kdy bylo povolání zřejmější. Veliká náklonnost a vlohy k zbožnosti, veliké ctnosti, jednomyslný názor učitelů, přání matčino, vše ho pobádalo, by vstoupil do semináře. Jenom jednu překážku viděl, otázku, zda-li má potřebné ctnosti a schopnosti pro tak vznešené a svaté povolání. Tato obava byla o sobě důkazem blasu Božího. Jeho zpovědník roz-

myslnosti k Bohu a naukou pro syna. Jako svou dceru na prahu kláštera sama Bohu obětovala, tak chtěla mu i sama přivést na důkaz, že svoluje k této úplně oddanosti. Dle příkladu Panny Marie obětující v chrámě a pod křížem svolovala v obět svého dítěte, ať jsou následky jakékoliv. Jiří to pojímal takto a povzbuzen jsa příkladem matčiny, obětoval se Pánu Bohu úplně.

Vzorným byl v koleji, vzorným byl ve velkém semináři od první ho-

Ježíš v zahradě Getsemanské.

ptýlil tyto obavy. Přes svůj neduh byl v září 1879 s radostí přijat do velkého semináře v Arrasu.

Matka trvala na tom, že ho oděného v roucho duchovní sama zavede do semináře. Mnozí se tomu usmívali a považovali tento krok aspoň za zbytečný. Osmnáctiletý jinoch již není dítětem a velcí seminaristé přicházejí bez matky. Ale Bellangerové byl tento krok zároveň výkonem víry a velko-

diny. Jeho silná, snaživá duše zdomácněla v tomto vážném, přísném, sebraném okolí. Jako kněz často opakoval duším, kterým mluvil o velikých cílech ze života, heslo: „Age, quod agis!“ (Čiň dobře, cokoliv činiš!) Sám ho prováděl dokonale vstoupiv do semináře až do smrti.

Brzy vytušili jeho budoucí velikost. Hlavní rysy, které tohoto kněze šlechtěného vyznačovaly, již nyní se

jevily: touha obětovati se a umrtvėti, veliká horlivost pro zájmy Boží a spásu duší, hledání nadpřirozeného ve všech událostech, vroucí láska k Eucharistii a dojemná úcta k Panně Marii. Všecky tyto rysy rozvíjely a upevňovaly se stále více v té míře, jak seminář dokonával své dílo v této duši šlechtěné.

Abychom podali správný a úplný obraz vzorného seminaristy, třeba dodat, že byl mužem rozjímání i činu, že pro oboje měl stejnou náklonnost a stejné vlohy, a dovedl je spojití v soulad. Jiří Bellanger vedl život nazíravý a činný, jako málo kdo. Tak tomu bylo v době seminární i za činnosti kněžské a v stavu řeholním, jenž celek korunoval.

Kdyby byli dovolili Jiřímu, byl by se oddával neobyčejným kajícnostem. Jeho rádce duchovní přál sice této náklonnosti, jež nepocházela od těla a krve, ale držel ji v mezích rozumných. Mladý levita byl by rád nosil roucho kající, byl by spal na holé zemi a byl by často se postil, jak to později skutečně činival. Jest lépe, máme-li odnímat, nežli přidávat. Duchovnímu vůdci velkomyslného seminaristy bylo třeba jej zdržovat a mírnit jeho horlivost.

„Modlitby zdvojnásobit za posvěcení mého okolí a s tím spojovat velikého ducha obětavosti a kajícnosti.“ Tento rukou Jiřího do duchovního zápisníku napsaný úmysl tvořil část jeho životního plánu v semináři i v kněžství. Modliti se, umrtvovati se, avšak hlavně, abychom duše získali Bohu, to jest apoštolát nadpřirozený.

Až podnes apoštolské snahy nejsou řidky v seminářích. V tom smyslu vane vítr příznivý. V duchovních ústavách setkáváme často velkomyslná přání a snahy, jež opravňují k nejkrásnějším nadějím. Uchvacující jest zástup vyvolených mladíků, nadšených pro vznešené idey, všichni plní touhy pro duše se obětovati. Aby se uskutečnily tyto naděje, musejí kandidáti kněžství věrní zůstatí svaté věci, nesmějí holdovati naturalismu, velikému zlu naší doby. Apoštolát může býti plodný jenom tehdy, když jest

evangelický, to jest když spočívá na základě nadpřirozeném a užívá prostředků nadpřirozených.

Taková byla horlivost Jiřího Bellangera. Zvláště se mu líbila slova Allemandova, zakladatele náboženských spolků ve Francii: „Horlivost nám musí vyssátí krev; ale marným by bylo duše pro Boha získávati, nepracujeme-li na vlastním posvěcení, abychom byli v rukou jeho hodným nástrojem. Království Boží v jiných zřídíme jenom když se dokonale všemu poddáme, co Pán Bůh po nás žádá? Ano nyní, jako vždy potřebuje horlivost zúrodnující rosy. Tato rosa jest osobní posvěcení, modlitba i oběť.

U Bellangera záležela oběť částec. ně v tom, že se nabízel k službám svému okolí, když bylo třeba snižoval se ze své úrovně k úrovni jiných. Horlivost vyssávala mu krev, podle rázného slova Allemandova, a tento výraz líbil se zvláště mladému seminaristovi, poněvadž vyjadřoval prudkost ohně, jenž ho sžíral. Jeho vůdce duchovní mluvil tento oheň a řídil jeho plameny, aby se mu nic neztratilo z jeho sil.

V písemných úvahách pokorného jinocha vysloveno toto napomenutí: „Mám-li příležitost některého spoluzáka vésti k vyšší dokonalosti, musím to činiti s největší horlivostí, ale zachováva je pravidla opatrnosti: musím hledět, bych získal jeho důvěru, obtěžování trpělivě snášel: varovat se, bych se nestal nepřijemným káraje, aniž bych vzbuzoval domněnku, že schvaluji chybu.“

Pak se ohražuje proti přirozené náklonnosti, která by se mohla vztahovati na věci nadpřirozené. „Nesmím se domnívati, že jenom o božských věcech třeba mluvit, jsme-li nadšeni pravou horlivostí. Často třeba se vesele súčastnit lhostejné zábavy: často též mlčeti a vyčkávati vhodné chvíle, aby promluvil několik slov povzbuzujících.“ A vrací se na bod praktický a pro něho nutný, dodává: „Abychom získali důvěru jiných, třeba vždy vesele, a nikdy smutnou tvář ukazovat. Třeba státi se vším všem, ale vždy jednati podle ducha Božího.“

P. Bellanger tvářil se pro svou zbožnost, vnitřní sebranost, touhu po dokonalosti, snad i pro svou letorů obvykle ne smutně, ale velmi vážně, což bylo věrným odleskem jeho duše. Lhostejné zábavy byly mu břemenem. Aby si otevřel srdce a je vedl k Bohu, bylo mu třeba přemáhati překážku. On ji přemohl. Podařilo se mu býti veselým a přívětivým, zvláště když se jednalo o spásu duší. Pravíme zvláště; neb při takových příležitostech zářila skoro jeho tvář, a jevil zájem pro drobnosti nejmenší a nejnepatrnější. Ano někdy dovedl se smáti jako dítě. A to neznělo nuceně; u něho bylo vše přirozené a upřímné. Dle pravdy lze říci, že se nespokojil zdáním, nýbrž že skutečně stal se všem vším, aby je Bohu získal. Horlivost ho proměnila a dala mu zájem pro věci, které mu přirozené byly lhostejny. Aby se povzbuzoval k této potřebné veselosti, opakoval si výrok P. Milléroda: „Smutný s věteč jest též smutným světcem.“

Studoval přímo umění, jak získati duše. Psalť: „Třeba se učit, jak o Bohu mluvit, dobré rady udílet a vše vyhledávat, čím bychom bližnímu pomohli k posvěcení. Radíval se s jinými, četl mnoho a psával poznámky, aby nic nezapomínal. Rád citoval slova P. Olivainta, jež odpovídají jeho potřebám: „Největším pokusem jest pro začátečníky, že jsou přísní. Jaké neštěstí se nadělá nevhodnou přísností! Největší tajemství, duše obracet, záleží v tom, je nezdrcovat, nýbrž jim vrátit důvěru. Důvěra jest duchem Božím; ztráta odvahy pochází vždy od zlého ducha.“

Ale to nebylo jeho jediné, aneb oblíbené studium. Měl velmi správný úsudek, aby se nedal od podstatného odvrátit tím, co té doby bylo mu věcí vedlejší. Ne jako učitel, ani jako apoštol vstoupil do semináře, ale jako pokorný žák. Věnoval se pln horlivosti studiu a věrně konal povinnosti stavu svého. Máme jeho sešity, plny poznámek a přehledů, důkazy, jak svědomitě sledoval přednášky učitelův.

Ale i při těchto studiích, které ohlasily s vzácnými vlastnostmi

ducha, nevynikal nad svoje spolužáky ani jako důmyslný filosof, ani jako důkladný bohoslovec. Přece však lze říci, že se rozvinuly v semináři jeho schopnosti, že dobře studoval. Jenom v zbožnosti a ctnosti ukázala se jeho převaha nesporně dle výroku všech, kteří ho tehdy znali. Nazývali ho skutečně světcem semináře.

Církev chová ve svých pokladech nebeských tak různé a přehojné milosti, že není stavu, příležitosti, ba ani duše, jichž zvláštním potřebám by nevyhověla. Tuto hojnost a rozmanitost nalozáme v různých pobožnostech, jež podává svým dítkám podle jejich stavu a podle jejich potřeb.

Dvě pobožnosti sluší zvláště levitům a kněžím, jež v seminářích se pěstují: Úcta k nejsv. Svátosti, k velikému dílu a velikému daru kněžství a pobožnost k Panně Marii, kterou právem zovou Virgo sacerdos, kněžská Panna. Mezi úlohou Matky Boží a úkolem kněze jest opravdu překvapující podobnost. P. Bellanger věnoval se oběma pobožnostem se vším ohněm své duše. Ti, kdož ho znali a slyšeli, divili se od začátku jeho neobyčejné účte Panny Marie. On sám nazýval sebe knězem Marie, právě tak ho bylo možno nazvati knězem Eucharistie.

Jeho účta k nejsvětější Svátosti byla již dojemna v dětství, když matku doprovázel před svatostánkem při každodenních návštěvách. Rostla v koleji, když byl sakristánem; rozvinula se zvláště v semináři, kde vše připomíná Boha skrytého. Jak v jiných seminářích bylo i v Arrasu zavčedno ustavičné klanění nejsvětější Svátosti v době volné od jiných zaměstnání. Jiří Bellanger nejpršesněji se dostavoval před svatostánkem. Ale to nestačilo jeho srdci láskou hořícím. S dovolením představených umluvil se s některými přátely, že klanění i po čas zotavení zajistí a o svátcích po celý den. Rozkoší mu bylo, Pánu zjednatí účtu co největší. Nad to byl sám vždy ochoten zastupovati ony, kteří nemohli přijíti.

Říkal: „Kdybychom věděli, že v tomto semináři jsou přítomni naši

rodiče, a předpisy by nám dovoľovaly toľko po niekoľkých minútach nie každý deň vidieť, byli bychom tak neccitelní otec alebo matke tých niekoľkých minút milého obcovania odepíť? Naopak leteli bychom, a za žiadnou cenu bychom nezkracovali ani o minútu jejich a naše šťastie. Nuže, tu máme viac než otec a matku, máme svojho Boha, keď sa pre nás stal človekom, keď sa snížil až k spôsobu chleba, aby prodlžoval vždy medzi nami. Späčejme teda jej navštevovať!"

A tieto návštevy zdali sa mu ešte nedostatocnými. Nejednej by sa nebol odloučil od oltára a pracoval by pred svätostánkom, ako to pozdviha činil ako kňaz. Poněvadže domáci poriadok mu to nedovoľoval, obrátil aspoň stůl pracovný ke kapli, v duchu premohl vzdialenosť a prekážky a udržoval sa stále vo spoločnosti skrytého Boha; túto cvičku doporučoval svojim priateľom.

Již tehdy ho naplňovala veľiká myšlienka, eucharistického smiřování, a pričinovala sa, by seminaristé božskému Mistrovi dosti činili. Byl horliverem a duši všetkých pobožností k tomu účelu v seminári zavedených. Jeho horlivosť a jeho snahy sa ešte zdvojili, keď sa stalo nějaké pohoršení, aňeb pronásledování hrozilo.

Těž jeho úcta k Panně Marii, k níž zbožná matka položila základ, rostla každým dnem. Jeho sešity studijní v seminári na první stránce mají věnování: „Naší milé Paní nejsvětějšího Srdce.“ Ji náležel s tělem i s duší. Ona mu život zachránila, on jí ho zasvětil úplně. K veliké lásce k Bohu eucharistickému a ku Královně nebeské družila se láska k duším. Dvoji vyzývání v čele sešitu duchovních poznámek poskytuje pohľad do jeho srdce: „Eucharistický Spasiteli, dej, ať ti získám milujícího otce. Ave Maria. Ježíš, Maria a duše.“

Tehdy papež Lev XIII., jenž právě zasedl na stolec Petrův, zaváděl na seminářích a universitách křesťanskou filosofii v duchu andělského učitele, sv. Tomáše Aquinského. Roku 1879 vydal všem biskupům encykliku „Acterni patris“ o křesťanské filosofii,

v níž praví: „Napomínáme vás důtklivě, abyste vzácné učení sv. Tomáše opět uplatňovali a co nejvíce šířili.“

Tato encyklika vzbudila zájem veliký pro scholastickou filosofii, která již v mnohých seminářích byla ve vázuosti. V srpnu 1880 vydané breve papežské, jež sv. Tomáše prohlásilo patronem katolických učilišť, upevnilo toto hnutí. „Mocí své nejvyšší autority prohlašujeme sv. Tomáše, andělského učitele, patronem universit, akademií, fakult, škol katolických a chceme, aby jako takový ode všetch byl uznán, vážen a uctíván.“ Jak vhodná byla tato nařízení, jaká nebezpečí předvíдалa a před nimi chránila, vidíme nyní. Jak mnohý blud, jak mnohý odpad byl by zabráněn, kdyby všichni při vědeckých studiích sledovali cestu, vykázanou neomylným učitelem církve!

V krásné diecési Arraské dvojí toto slovo papežské našlo věrný ohlas. Začátkem jubilejního roku 1881 byl založen pod jménem seminář sv. Tomáše zvláštní filosofický seminář. Již jméno svědčelo, odkud vzal svůj původ. Bylo zároveň zárukou ducha v něm vládnoucího. Od té doby museli seminaristé dva roky studovati filosofii. Tato doba měla vystoupivším z malého semináře býti dobrou přípravou pro veliký, bohoslovecký seminář.

Aby v život uvedeno bylo nové zařízení, byli nejmladší studenti posláni do nového domu, aby druhý rok studovali filosofii. Bellanger k nim náležel.

Professor dogmatiky ve velkém seminári, Albert Depotter, jmenován byl prvním superiorem u sv. Tomáše. Znal rodinu zbožného seminaristy. Sám ho viděl při práci v prvním roce ve velkém seminári, a věděl, jaký poklad skryt byl jeho ochraně. Hned na začátku projevil Jiřimu důvěru, učinil ho sakristánem. S radostí se mladý levita věnoval povinnostem, které ho do styku přiváděly s oltářem a svätostánkem. Jeho touha, uctiti nejsv. Svätost ozdobou oltáře, byla často těžce zkoušena, když v této kapli vše scházelo. Pro svátky bylo třeba se

utíkat do kostelů aneb do kathedrály. To bylo pro Jiřího příčinou veliké únavy, ale pro Ježíše mu nic nebylo obtížno. Nejraději zdobil svatostánek, zvláště jeho nitro. Tu by rád byl nahromadil všechny poklady, všechny klenoty.

Nejednou o této věci živě se rozhovořil se svými přátely. Ti mínili, že třeba nádhernou vnější ozdobou roznítit víru a zbožnost věřících. Jiří na věc jinak pohlížel. Nepopíraje důležitost dojmu na přítomné, kladl čest eucharistického Boha na přední místo, svatou hostii byl by rád uložil do

zlata a drahokamů. K tomu ho pudilo jeho srdce milující, ale též jeho živá víra.

Pěkná romance nadepsaná „Rub nebe“, končí slovy: „Jestli rub nebe tak mile září, jak krásné bude jeho lice.“ Pro Jiřího Bellangera byl vnějšek svatostánku jenom rubem jako básníkovi obloha byla rubem nebe. A třebaš Pán Bůh viditelnou oblohu našemu oku tak divnou utvořil, přece mnohem větší krásy uschoval pro svoje nebe; právě tak přál si Jiří, nezanedbávaje rub svatostánku, pro líce pouzítí, co nalezl drahocenného. (P. d.)

Různé zprávy.

Naše vyobrazení. Kroměříž, letní sídlo knížat-arcibiskupů olomouckých, má mnoho církevních památek. Mezi ně čítáme krásný baroční, roku 1737 vystavený, kostel řádu piaristů.

Zasláno.

P. T. pp. dobrodincům našich vojinův. Zakládá se v Krakově podobná centrála, jako ve Vídni, která by sbírala a rozesílala četbu vojinům v lazaretech, v zákopech a jinde, a nižepsanému svěřili obstarávati knihy české; proto obrací se na P. T. pp. dobrodince s vřelou prosbou, by ráčili laskavě darovati pro tuto centrálu knihy, buď i starší, jako kalendáře, povídky, zábavné i poučné a dobrotivě zaslati je na adresu nižepsaného. — Knihy tyto nepřijdou na zmar; po přečtení uloží se opět do společné knihovny. — Už předem vroucí díky a upřímné »Zaplat Bůh!« jménem našich vojinů v Haliči a v Ruské Polště vyslovuje, a až dojdou mu, zvláště písemně, jakož i v novinách se poděkuje dobrodincům oddaný — P. Stanislav Nekula C. S. S. R., t. č. c. a k. polní kurát v Prądniku czerwónom u Krakova, Halič.

Nový román z kněžského života (KANOVNÍK) přináší ve svém novém

ročníku »Archa«. (Vydává v Prostějově K. Dostál Lutínov. Ročně 6 K.) Brzo uahádnete předního českého romanopisce. Ze spousty zajímavé látky upozorňujeme na články »Za Drem Theodorem Kohnem«. O b s a h: Čís. 1. Běda, Kdo by povstal! K. D. L. — Kanovník. Románek. Ze života kněžského vypravuje X. Y. — Modlitba vojínova v době války. Z hebrejštiny Dr. Jan Hejřl. — Skladba Ant. Petzolda. Veliké znamení K. D. L. — Vánoční koleda: Pastuškové. Filologická exkurse. Napsal prof. Oldřich Seykora. — Za kardinálem Bauerem. — Apostrofy K. Skřivana. — J. Köhler: Sv. Lukáš. — Svatý Augustin. Historický náskres. Piše Jos. Hanák. — Dr. Josef Snášel: Katolický román. — K. D. Lutínov: Za Drem Theodorem Kohnem. — Modlitby a meditace Arnošta Hello-na. Překládá Vojt. Ondrouch. — Vigneta fary de Mormant. — Okna: Monumentální dílo: »Mistr Jan Hus«. — Katolická mravouka. — Theologická fakulta v Olomouci. — Z mého herbáře. — Legenda o svatém Lukáši. — Jazyky a válka. — Spisy a myšlenky sv. Františka z Assisi. — Maloval Rembrandt Komenského? — Dějiny městečka Fryštáku. — P. Fr. Hrbáček. — Protichůdné kritiky. — Slovo k chystanému vydání Perikop. Vělele doporučíme.

Zvony ve vídeňské arcidiecési.

V celé této arcidiecési jest 3200 zvonů. Na venkově jest jich 2600, ve Vídni 600. Nejvíce zvonů má věž obce v Bernsdorfu, totiž 28, z nichž se používá devatenácti ku hře zvonkové. Jedna farnost má s kostely filiálními 21 zvonů. Skoro ve všech farních kostelích mají tři zvony. Někde ovšem více, jako u sv. Štěpána ve Vídni jest 14 zvonů, u sv. Ulricha ve Vídni mají 9 zvonů, několik kostelů ve Vídni má po osmi zvonech. Nejstarší zvon jest ve Fallbachu; jest asi z 11. století. Podobně starobylé jsou ještě další tři zvony. Z 12. století jest 1 zvon, totiž v Malé Maria Celli. Ze století 13. se neuchoval žádný zvon, ze 14. století pouze 1 v Marcheggu, z 15. století jest 8 zvonů, mezi nimi vídeňský u sv. Štěpána z roku 1449, který má průměr 149 cm. Ze 16. století uchovalo se 15 zvonů; vídeňský chrám sv. Štěpána má tři. Ze 17. století je 132 zvonů, z nichž 15 ve Vídni. Z 18. století jest 480 zvonů, z nichž 70 ve Vídni.

Jesuité v Rakousku. Počátkem roku 1916 bylo v Rakousku 313 kněží, 120 scholastiků a 186 bratří laiků, dohromady 619 členů řádu Jesuitů. Provinciálem byl zvolen 8. září 1915 P. Karel hr. Andlav a sídlí ve Vídni. Nejvíce členů jest v klášteře v Inomosti, totiž 171, pak následuje Karlsburg u Vídně se 63. Sv. Ondřej v Lavantském údolí se 45, Marianschein v Čechách se 42, Linec Freinberg se 39 a Lainz u Vídně se 38 členy. Nejméně členů jest v Inomosti v kolegiu Germaniku, které se tam přistěhovalo z Říma a nyní se jmenuje „Římské ve vyhnanství“, je tam pouze 5 členů. Z rakouské provincie jesuitů jsou nyní ve válce dva kněží, 1 scholastik a 54 bratří laiků. Celý řád jesuitský jest nyní rozdělen na šest asistencí, z nichž jest největší německá, která se skládá ze šesti provincií, totiž z rakouské s Chorvatskem, z belgické, haličské, německo-říšské, uherské a nizozemské.

Kalendářní zvláštnosti. Měsíc únor měl také již 30 dní, a sice bylo to na moři, když se plavila loď zvaná „Siberia“ roku 1904 přes Tichý oceán a právě dne 29. přeplyli rovník: proto

zbýval jim 1 den a musili přidati po 29. únoru ještě 30. únor. Proto mívají na lodích častěji, když my máme pouze 28 dní v únoru, ještě 29. únor. Ano před 8 lety mohl, kdo chtěl slaviti dvakráte svátky velikonoční. Tenkrát bylo totiž podivné postavení mezi měsícem, zemí a sluncem, takže astronomicky připadly velikonoce v Hamburku o týden spíše než v Novém Yorku, kde se slavily teprve přísti neděli. Kdo tedy tehdy jel parníkem z Evropy do Ameriky, mohl slaviti dvakráte velikonoční svátky. Ale největší kalendářní „zázrak“ se stal roku 1429. Tehdy totiž připadl Velký pátek na svátek Zvěstování Panny Marie, na den 25. března. Vzpomínka na obě události, kdy bylo započato naše spasení a zároveň, kdy bylo dokončeno na kříži, připadly tehdy zároveň na týž den.

Touha po kostele. Farář vídeňský Fuchs vyprávěl při schůzi vídeňského kostelního spolku, že obdržel z válečného pole 420 polních lístků a 50 dopisů, v nichž vzpomínají jeho farníci na svůj kostel a že se nemohou dočkati chvíle, kdy jim bude opět dopřáno býti přítomnu bohoslužbám ve svém kostele.

Čtete Bibli. Biskup z Rottenburgu, dr. Pavel Keppler, praví: Kristus žije v církvi dvojím způsobem: v nejsvětější Svátosti oltářní pod způsobou ehleba a v Písmě svatém v rouchu lidského slova, a na obojí tuto jeho přítomnost uplatňují se slova evaŕgelista: „Moc z něho vycházela a uzdravovala mnohé“. Měla by proto býti Bible v každém křesťanském domě, byla by tichým misionářem všude, kam nemůže vniknouti živé slovo. Každý by měl denně čísti v Bibli několik stran ku vlastní útěše a poučení, hlavně z Nového zákona.

V Římě byly objeveny nové katakomby. „Neue Züricher Ztg.“ píše, že počátkem ledna 1916 přišlo se na severovýchodní straně Via Appia proti klášteru trapistů v Římě na stopy neznámých katakomb. Nález byl učiněn podobně jako r. 1578, kdy byly objeveny katakomby na Saluské silnici několika dělníky, kteří se pro-

padli do podzemního sklepení, z něhož vybíhalo několik chodeb s výklenky pro zemřelé. Tentokrát se propadlo do hlubiny dítě, na štěstí však neutrpělo zranění. Jáma, do níž dítě spadlo, byla dolem, z něhož ve starověku byl brán písek do malty. Jáma byla zakryta prkny a zemí. Shnilá prkna se pod tíhou země probořila. Do pískové jámy ústí chodby podzemního křesťanského hřbitova. S blízkými Kallistovými katakombami nemohou prý chodby souviseti, protože ani pod cizím majetkem, tím méně pak pod veřejným pozemkem nikdy, nebyl zakládán hřbitov. Větší část chodeb je zasypána, takže bude trvat delší dobu, než budou katakomby celé prozkoumány. V přístupných částech katakomb byly nalezeny na mramorových deskách nápisy, ze kterých možno souditi, že chodby pocházejí z konce 4. nebo počátku 5. století. Vedle mramorových desek byly v chodbách objeveny také malby figurální. Tak na př. velká lovecká scéna a obraz představující vinobraní.

Litoměřická diecese. Koncem roku 1915 bylo v litoměřické diecesi: 756 světských kněží (proti 755 v předešlém roce), 153 řeholních kněží (115), dále 113 kněží mimo duchovní správu (119). V diecesi žije 1,646.872 katolíků (proti 1,646.773 v roce 1914), 47.398 protestantů (47.408), 13.892 starokatolíků (13.909), 16.878 židů (16.968), 232 vyznavačů jiných náboženství (231), 4304 bez vyznání (4290), celkem tedy 1,729.486 lidí (1,729.579 r. 1914).

Katalog katol. hierarchie. Každoročně vydává děkan papžské signatury katalog katolické hierarchie. Letos redaktorem katalogu byl Msgr. Proaccini, který odevzdal t. zv. „Annuario Pontificio“ v bílé tehlebné vazbě dne 14. ledna sv. Otcí. Ve vazbě červené dostanou onen katalog kardinálové, diplomatičtí zástupci a redaktoři katolických listů. Dle tohoto nového katalogu je v církvi 12 patriarchů (2 místa jsou neobsazena), 846 residenčních a 459 titulárních biskupů, 22 opatů a prelátů „nullius“, 13 apoštolských delegátů, 164 apoštolských vikářů, 65 apoštolských prefektur. V roce minulém — 1915 — byly 3 provincie

a 3 nové diecese zřízeny, 11 titulárních biskupství a arcibiskupství bylo obnoveno, mezi nimi historické ve Spartě.

Dominikánský řád. Letos bude oslavovati řád dominikánský 700letou památku svého založení. Počátkem letošního ledna čítá tento řád 30 provincií a 3 kongregace. Od založení byli z jeho členů zvoleni čtyři papeži a jmenováno 80 kardinálů, z nichž je posledním nynější papežský vyslanec v Mnichově, Fräiwirth, rodák ze Štýrska. Dále bylo z řádu tohoto asi 3000 arcibiskupů a biskupů, 14 světců a 270 blahoslavených. V naší říši má tento řád 4 provincie, totiž rakousko-uherskou, pak českou, dalmatskou a haličskou. V české jsou tyto kláštery: Praha se sídlem provinciála a se 16 členy, Olomouc se 22 členy, Plzeň, kde vystavěli novou faru a nový klášter, se 6 členy, Znojmo se 14, Litoměřice se 7 a Ulierský Brod s 8 členy. Rakouská provincie má 14 klášterů, dalmatská 10 a haličská 14.

Svatopetrský haléř. Od počátku války do konce roku 1915 bylo sebráno v Německu na svatopetrský haléř sedm milionů marek. Obnos tento dokazuje zřejmě peněžní sílu Německa, ale také je nadmíru skvělým důkazem neobyčejné obětavosti německých katolíků.

Spalování mrtvol v Německu. V celé německé říši bylo během r. 1915 spaleno 1159 mrtvol, z nichž bylo mužů 678, žen 466 a dětí 15. Počet tento stále stoupá. Roku 1912 bylo spaleno jenom 66 osob, rok na to již 852, roku 1914 pak 1007. Až tedy stoupil tento počet, přece jest nadmíru nepatrný k velkému počtu všech zemřelých. Spalování mrtvol je libůstkou hrstky lidí.

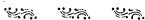
Studium žen. V červenci 1914 studovalo na universitě v Berlíně v celku 890 žen a z nich bylo evandělíček 591, katolíček 60, židovek 197. V Bonnu bylo všech žen 343, z nich katolíček 186, evandělíček 143, židovek 14. V Mnichově bylo všech žen 444, z nich katolíček 114, evandělíček 249, židovek 62. Ve Frýburku bylo všech žen 243, z nich katolíček 55, evandělíček 153, židovek 32. V Vratislavě bylo všech žen 166, z nich katolíček 46, evandělíček 81

a židovek 39. Ve Würzburgu všech 24, z nich katolíček 11, evandělíček 9. Dámy katolické jsou tedy zastoupeny poměrně velmi slabě.

Rozvody manželské v Prusku. Rozvody manželské v Prusku vzrostly za posledních pět let o celou třetinu. Roku 1908 bylo tam 8365, r. 1913 11.797 manželských rozvodů. Ze sta tisíc manželství bylo roku 1913 rozvedeno v celku 147, roku 1912 145, r. 1911 134; počítali se pouze ve

městech, byl tento poměr: roku 1913 147, r. 1912 145, r. 1911 134; na venkově byl poměr: r. 1913 56, r. 1912 55, r. 1911 52. Jedná se tu o manželství soudně rozvedená.

Eucharistický sjezd v Lurdech. Při eucharistickém sjezdu v Lurdech r. 1914 sešlo se za předsednictví zástupce papežova kardinála Granito di Belmonte 180 biskupů a přes 4000 kněží. Při procesí bylo přes 100.000 věřících, kteří byli ze všech zemí a všech dílů světa.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Milotie. V nehlubší pokoře vzdávám vroucně díky božskému Srdci Páně, Panně Marii ustavičné pomoci, svatému

Josefu a sv. Antonínu za vyslyšení prosby a uzdravení z nemoci.

Čtenářka »Školy B. S. P.«

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Decr. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za naše vojiny v boji raněné, nemocné, zajaté a zemřelé a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modleme se za vítězství a mír.

Úmysl v dubnu? Vdovy a sirotci po vojnech.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník L.

Vychází počátkem každého měsíce.

DUBEN 1916.

Ježíš vyšel z hrobu, rozrazil zámky tohoto svého vězení, olínesl veřeje svého hrobu a sám vystoupil z hloubi hrobu do výše, protože otevřel svůj hrob a při svém nanebevstoupení prorazil nebe a vešel do něho.
Sv. Řehoř Vel.

A. M. Kadlčáková.

Na velký pátek.

Obloha temná
v dálce hřmí;
s nebeské výše
děšť padá tiše,
duše sní!

Teskně, tak teskně
duše sní;
na nebi mraky
ztrhané zraky
zatemní.

Pospíchám rychle
v Boží chrám;
zde v chladném hrobě,
právě v té době,
spí Bůh sám.

Přikleknu blíže
modlím se;
k rozpjaté ruce
v bolestné muce
skloním se.

Odcházím tiše
z chrámu ven;
na nebi mraky
zatemní zraky,
v duši sten.

Modlím se zbožně
Otčenáš;
zmučený Kriste
láskou svět jistě
objímáš.

Umřel jsi za nás
nevinný;
na dřevě kříže
sejmul z nás tíže
proviny.

Teď ležíš v hrobě
Ježíši;
ku Tvému hrobu
každý v tu dobu
pospíší.

Pospíchá k Tobě
zbožný lid;
na nebi blesky
utíší stesky —
v duši klid! —

Umlkla bouře
ztichla tak! —
S nebe však v žití
hvězdička svítí
skrze mrak! —

Srdce Ježíšovo, v němž přebývá veškerá plnost Božství.

P. Rudolf Rozkošný, T. J.

Když r. 52 po K. P. konal sv. Pavel apoštolskou cestu po Frygii v Malé Asii, pokřtil Epafru, rodáka z Kolossy, vysvětil jej na biskupa a svěřil mu duchovní správu nad jeho rodnou obcí. Potom hlásal ještě několik roků sv. evangelium, až byl na křivé udání v Jerusalemě zatknut a odveden do vězení do Říma. Tam jej navštívil Epafras a stěžoval si mu, že se po Malé Asii rozšiřuje bludné učení a vniká až do Kolossy. Bludaři totiž špatně vysvětlovali původ zla ve světě. Učili, že Bůh, jenž jest bytost úplně dobrá, nemohl stvořiti tuto zemi, na níž jest plno hříchů, trápení a neštěstí. Proto si vymysleli jinou bytost také věčnou, od Boha nezávislou, jemu protivnou, která omezuje a převrací to, co Bůh stvořil. Připouštěli sice, že se Pán Bůh o tento svět stará, ale jsa bytostí úplně čistou, svatou, nečiní tak přímo, nýbrž užívá k tomu jiných bytostí stvořených, jakožto prostředníků; a za takovou stvořenou bytost pokládali také Krista Pána. Věřící, kteří teprve před několika lety byli obráćeni na sv. víru a o tomto učení slyšeli, nevěděli si rady. Když se tedy dověděli, že jest sv. Pavel ve vězení v Římě, poslali k němu svého biskupa Epafru se žádostí, aby jim poradil, jak si mají počínati. Sv. Pavel uslyšev o tom, napsal list ku Kolossenským, v němž vyvrací blud, jakoby Pán Ježíš byl stvořenou bytostí a líčí jeho důstoj-

nost vzhledem k Bohu Otci, vzhledem ku tvorstvu a k církvi sv. Mezi jiným píše: Všecko jest stvořeno skrze něho a pro něho a on jest přede vším a všecko v něm stojí (Kol. 1, 16, 17) a o jeden verš dále (v. 19) píše: neboť se zalíbilo (Bohu Otci), aby v něm přebývala veškerá plnost, t. j. plnost moudrosti, milosti, lásky, dobroty, moci a všech ostatních dobrých vlastností, zkrátka plnost Božství. Církev sv. užila tohoto pojmenování také v litanii k božskému Srdci Páně, volaje k němu: Srdce Ježíšovo, v němž přebývá veškerá plnost Božství, smiluj se nad námi. Jak známo, bydlí v každém křesťanu, jenž jest v posvěcující milosti, Duch sv.: může se tedy také o něm říci, že v jeho srdci přebývá Božství; ale křesťan může těžkým hříchem posvěcující milost ztratiti, Ducha sv. ze svého srdce vypuditi. V Srdci Páně však přebývá veškerá plnost Božství, jak jsme již dříve dokázali, zvláště při výkladu prosby Srdce Ježíšovo, se Slovem Božím podstatně spojené, smiluj se nad námi, ne svým účinkem jako u nás, ale svou podstatou a osobností. Slovo Boží jest totiž druhá božská osoba, jest pravý Bůh, má tedy všechny dokonalosti v míře nejvyšší, jinými slovy: má plnost všech dobrých vlastností, plnost Božství. Nyní si zodpovíme otázku: Podle čeho poznali

idé, že v Srdci Páně přebývala plnost Božství? Z části jsme na tuto otázku odpověděli v minulém rozjímání, v němž jsme si ukázali, že v něm přebývá plnost moudrosti a sdomosti: Srdce Ježíšovo, v němž ou všechny poklady moudrosti a vědomosti, smiluj se nad námi. Tentoráte se pozastavíme při plnosti jiné obré vlastnosti, totiž moci Boží.

Srdci Páně přebývala plnost moci, tato moc spojená s láskou byla přínou, že všichni, zvláště nemocní, šťastní se k němu s největší důvěou utíkali o pomoc, a byli vždy slyšeni. Skoro na každé stránce sv. angelia dočítáme se o pomoci, již poskytovalo božské Srdce Páně všem; eří se k němu s důvěrou obraceli; kdy to byli jednotlivci, jindy však, ko jedenkrát v sobotu večer v Karnaumu, celý zástup nemocných.

Ve dne tam učil Pán Ježíš v syagoze a uzdravil člověka ďáblem osedlého. Vyšel z synagogy, stoupil do domu Simonova; tehyně Šimonova však yla stížna velikou zimicí, i prosili ho zani. A on ostaviv se nad ní, přikáal zimnici. I přestala jí. ona hned vstavši poslulovala jim. (Luk. 4, 38—39.) dyž se to ostatní nemocní v městě věděli, také si přáli býti uzdraveni. stýchali se však Pána Ježíše do mu pozvati, a k domu Petrovu se mohli nechat donéstí, neboť byla bota a do západu slunce byla verá tělesná práce zakázána. Proto, kali s netrpělivostí, až by slunko padlo. Sotva zmizelo z obzoru, nal na ulicích nevidaný ruch. Všichni mocní byli spěšně na loži neb na sítkách z domů vynášeni a kladení ed dům Petrův, kde se zdržoval asitel. Najednou se stala z náměstí lká nemocnice. Ostatní obyvatelé, eří doma zůstali, vyšli aspoň se divati přede dveře na nemocné. ale místo se shromáždilo dveří. (Mar. 1, 33.) Hluk zvenčí ikal do domu, kde uzdravená tehyně trova ustrojila Kristu Pánu malé hoštění. Ač byla doba nevhodná,

neboť v Palestíně se po západu slunce rychle stmívá, a ač byl Pán Ježíš unaven, přece si nedopřál odpočinku a vyšel mezi nemocné; neuzdravil však všechny najednou jedním slovem, ale šel ku každému nemocnému zvláště v kládal na něho ruce a propustil ho. S jakou radostí vyskakovali všichni z loží a z nosítek a pospíchali domů, a jaké nadšení bylo pro Pána Ježíše v celém městě, když tolik rodin zbavil zármutku!

Nikde nečteme, že by Pán Ježíš nějaké ostré slovo promluvil k některému nemocnému; a přece si můžeme představit, že mnozí nemocní, neb ti, kteří k němu nemocné přinesli, si dosti nešetrně počínali, a snad příliš na něho naléhali, aby je uzdravil. Ale božský Spasitel byl vždy stejně ku všem laskav, kteří jej o pomoc prosili. Když (před slavným vjezdem do Jerusalema) vycházel z Jericha, šel za ním zástup veliký. A hle dva slepci seděli podle cesty a uslyševše, že Ježíš tudy jde, vzkřiknuli řkouce: Pane smiluj se nad námi! Synu Davidův! t. j. přislíbený Messiáš, proroci o tobě předpovídali, že budeš slepce uzdravovati (Isai. 35, 5), smiluj se nad námi ubožáky. Zástup vida obyčejné žebráky, domlouval jim, aby mlčeli a Krista Pána nerušili. Ale oni ještě více křičeli jednak z větší touhy po uzdravení, jednak, aby překřičeli zástup, který je napomínal řkouce: Pane smiluj se nad námi. Synu Davidův! A zastavil se Ježíš a zavolav je řekl: Chcete, abych vám učinil? Řkou jemu: Pane ať otevrou se oči naše. I slitoval se nad nimi Ježíš a dotekl se očí jejich. A hned prohlédli a šli za ním. (Mat. 20, 29—34.)

Podobných dokladů bychom mohli uvéstí celou řadu. Při některých zvláště uvádějí sv. evangelisté, že byl Pán Ježíš ve svém Srdci dojat; když měl vzkřísiti Lazara, měl takovou soustrast s příbuznými, že až plakal. Když

potkal průvod při pohřbu mládence naimského a spatřil jeho matku vdovu, jak pravi sv. Lukáš 7, 13: pohnul se milosrdenstvím nad ní a řekl jí: Neplač. Cítil ve svém Srdci lítost nad zástupem, který s ním tři dny trval na poušti a všechny své zásoby strávil. Proto řekl: Lítost mám nad zástupem, neboť již tři dny trvají se mnou a nemají co jísti. (Mat. 15, 30.) Jest tedy pravda, co řekl sv. Petr setníkovi Korneliovi stručně vylíčil činnost božského Spasitele: Chodil dobře činně a uzdravuje všechny. (Skut. ap. 10, 38.)

Ačkoliv zázraky, které konal Pán Ježíš, byly hlavní příčinou, že se k němu zástupové ustavičně hrnuli, přece se nesmíme domýšleti, že nemocné uzdravovati, mrtvé křisiti bylo jeho hlavní činností ve veřejném životě. Pán Ježíš nesestoupil před 19 sty lety na tuto zemi, aby uzdravil velké množství nemocných. Měl daleko vznešenější poslání: vykoupiti lid od hříchu a poučiti jej o cíli a udati prostředky k dosažení cíle; měl totiž lidstvu přinést nové učení. Lidé měli přijati učení Kristovo, v ně uvěřiti a jím se řídit. To však bylo dosti obtížné. Některé pravdy, které hlásal božský Spasitel, ač mluvil velmi názorně a užíval podobenství, jsou příliš vznešené, takže jich každý lidský rozum nemůže pochopiti; dále přikazoval svým posluchačům, aby se přemáhali, bližní své, i nepřátely milovali, křivdy trpělivě snášeli, raději si volili chudobu a poníženost než bohatství a pychu. Dále tvrdil, že jest jeho učení od Boha. Jak měl však své posluchače přesvědčiti, že jest tomu tak? Jen velmi bystrý rozum, který jest bez předsudků, může se přesvědčiti, že taková nauka, jakou přinesl Kristus Pán na svět, nemůže býti vymyšlena od lidí, že tedy má svůj původ u Boha. Ale takových lidí jest málo. Obyčejný člověk musí většinu svého času věnovati starostem o vešlejší život. A přece, ač jest učení Kristovo tak vznešené, tak těžké povinnosti ukládá, musí je každý přijati, kdo chce býti spasen. Kdo

neuvěří, bude ztracen. (Mar. 16, 15.)

Jak si tedy počínal Pán Ježíš, aby přece přivábil posluchače a nachnul je pro své učení? Činil zázraky, kterými jednak lid k sobě vábil, jednak jimi své učení potvrzoval. Když k němu jedenkrát přinesli na loži ochrnutého, pravil k němu: Doufej synu, odpouštějí se tobě hříchyvé tvoji. Některé z zákoníků řekli sami u sebe: Tento se rouhá. A vida Ježíš myšlení jejich řekl: Proč myslíte zlé věci v srdcích svých? Co jest snáze říci: Odpouštějí se tobě hříchyvé tvoji, neb říci: Vstaň a chod? Samo sebou jest snadnější říci: Odpouštějí se tobě hříchyvé tvoji, protože nikdo do duše nevidí. I kdyby nebyly odpuštěny, přece by jej nikdo nemohl vinit z klamu. Kdyby však nemocnému poručil, aby vstal a chodil, on však by přece zůstal ležeti, každý by jej pokládal za podvodníka. Na důkaz pravdy svých slov pravi: Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštěti hříchy, tedy dí ochrnutému: Vstaň, vezmi lože své i jdi do domu svého. I vstal a odešel do domu svého. Už řevše to zástupové, báli se a velebili Boha. (Mat. 9.) Náhlé uzdravení přesvědčilo posluchače, že byly nemocnému hříchy odpuštěny. Jako panovník ověřuje pravost listiny svou pečeti, tak Pán Ježíš vykonav zázrak potvrdil pravdivost svého učení. Jedenkrát v sobotu učil v synagoze v Kafarnaumu. I žasli nad jeho učením; neboť učil je jako moc máje a ne jako zákoníci. Při tom uzdravil člověka zlým duchem posedlého. I divili se všichni, takže se tázali mezi sebou řkouce: Co jest to? Jaké jest to nové učení? Neboť s mocí rozkazuje i duchům nečistým a poslouchají ho. (Mar. 1, 21—27.) Podobných událostí, při nichž božský Spasitel svou

nauku potvrzoval zázraky, jest ve sv. evangeliu mnoho. Každému jest ku př. známo kázání na hoře, které měl ku mnohým zástupům shromážděným z Galileje, z Jerusalema, z Judska a ze Zajordánu. Na otázku, proč tolik lidí k němu přišlo, odpovídá sv. Matouš: Procházel Ježíš celou Galileji hlásaje evangelium o království a uzdravuje všelikou nemoc a všeliký neduh v lidu. A roznesla se o něm pověst do celé Syrie. I podali mu všechny, kteří se měli zle: různými nemocemi a mukami skličené a posedlé i náměsíčníky a ochrnulé. (Mat. 4, 23—25.) A sv. Lukáš 6, 19 přidává: Veškeren zástup hledal se ho dotknouti, neboť moc vycházela od něho a uzdravovala všechny. Můžeme si představit, s jakou vděčností k němu všichni zdraví i uzdravení vzhlíželi, s jakou pozorností jej poslouchali, s jakou vírou jeho slova přijímali, když začal své kázání na hoře: Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské. (Mat. 5, 3.) I když jim těžké povinnosti připomínal, i když nemohli některou pravdu chápati, přece se nemohli od něho odtrhnouti vidouce jeho dobré Srdce, které všem pomáhalo.

Božský Spasitel tedy ve veřejném životě ukazoval, že v jeho Srdci přebývá plnost Božství: plnost vědomosti, plnost moci, plnost lásky. A co nás vlastně táhne k Srdci Páně, ne-li víra, že ono nás miluje, zná naše potřeby, práce a starosti, a že nám pomoci chce a ovšem i může? Proto se k němu můžeme ve všech potřebách duše i těla utíkat. Časopisy božského Srdce Páně všech řečí uveřejňují v každém čísle vyslyšení, jichž se dostalo těm, kteří konali k němu devítidenní neb jinou pobožnost. Jistě nás vyslyší božské Srdce i v tělesných potřebách, bude-li to prospívat spáse naší duše. Kdyby však vyslyšení mělo škoditi našemu spasení, dostane se nám jiných hojných milostí. Zajímavý pří-

klad, kterak vyslyšení nepomohlo spáse duše, dočítáme se v životě sv. Brigity, která zemřela r. 523 v Kildare.

Seděla kdysi v útulné klášterní cele se svou přítelkyní Dariou a rozmlouvala o Pánu Bohu a o jeho vlastnostech. Když se setmělo a na obloze se třpytily hvězdy, vzpomínala na jasnost a vznešenost Boží a volala se žalmistou Páně 8, 2: Hospodine Pane náš, jak předivné jest jméno tvé po vsí zemi! Neboť vyvýšena jest velebnost tvá nad nebesa. Její přítelkyně se dala do pláče. Pro ni nesvítily hvězdičky na nebi, neviděla je, byla slepá. Brigida s ní pocítila velkou soustrast a tázala se sama sebe: Proč právě ona nemůže viděti krásu Boží? S velkou vírou a důvěrou pohlédla vzhůru, k tomu, jenž trní nad jasnými hvězdami, přistoupila k slepé přítelkyni, udělala kříž a dotkla se jejích brv. Ihned se ozval klášterem výkřik radosti. Daria viděla. Rozhlížela se kolem, požírala na nádhernou nebeskou oblohu; ráno pozorovala purpurové červánky a východ stkvoucího slunce; přes den pozorně prohlížela zahradu, stromy, květiny, vodu, mračna a lidi, kteří si hleděli své práce. Po celý den dávala na všechno pozor, co se jí jen mihlo před očima. A večer, když se setmělo a opět seděla se svou přítelkyní sv. Brigidou v pokojíku, byla velice roztržita, unavena a na mysl měla jen světské představy. Její srdce bylo neklidné a necítila ve své duši jako jindy přítomnost Boží. Měla v ní svět, proto se Pán Bůh od ní vzdálil. Obrátila se tedy opět s prosbou k sv. Brigidě: Zavři opět moje oči, zavři je opět. Čím je kdo více vzdálen od světa, tím blíží jest Pánu Bohu. Světice se opět modlila, učinila kříž a Daria oslepla. Srdce měla klidné a cítila v něm přítomnost Boží.

Snad i nám by se mohlo přihoditi, že bychom zapomněli na Pána Ježíše, kdybychom byli zbaveni neuhu neb kříže, který nás velice trápí. Nemoc, kříž, neštěstí, protivensví nás co nejúžeji spojuje s Pánem Bohem. Proto

nereptejme, nejsme-li hned vyslyšeni, modlíme-li se za odvrácení nějakého zla. V božském Srdci Páně přebývá veškerá plnost Božství, plnost moci, plnost milosti, plnost světla, plnost

lásky. Nevyšle-li na nás Pán Ježíš ze svého Srdce paprsek moci, aby uzdravil naše tělo, vyšlehne z něho jistě paprsek milosti, světla a lásky, který uzdraví, posilní a potěší naši duši.

A. M. Kadlčáková.

Ranní modlitba.

Sunce vstává,
zvon vyhrává
Panně Marii,
v sladké tuše
moje duše,
Zdravas uvidí.

Anděl Páně
nebes Panně
šeptá můj ret,
když zvon tíše
„Ave“ dýše,
z rána počnu pět.

Nebes Máti,
dej se znáti
k svému dítěti,
které Tobě
v každé době
srdce dává Ti.

Chraň mne zlého
s trůnu svého
svatá Matičko,
já Tě žádám,
v obět dávám
duši, srdíčko.

Každé ráno
požehnáno
milostí Tvou buď,
by má duše
v sladké tuše
klesla na Tvou hruď.

Blahodárné působení »Sdružení obětavých duší.«^{*)}

II.

(Pokračování k 8. čís. »Šk. B. S. P.« z r. 1915.)

Zprávy o blahodárném působení „Sdružení obětavých duší“ uveřejněné dle časopisu „Sendbote des göttl. Herzens Jesu“ v č. 8 „Školy B. S. P.“ r. 1915 pocházely posud, jak patrně, vesměs jen od zbožného ženského pohlaví. Avšak čtení jejich tak mocně působilo, že počet duší obětavých, které se daly v kláštere božského Srdce Páně v Hallu zapsati do krásného spolku obětavých duší, vzrostl brzy již na více než 3000 (na začátku roku 1914). Veliký zájem pro spolek ten začal sejeviti nyní zvláště u mužů, u duchovních a v mužských ústavech a řeholích. Tomu nasvědčují mnohé

přihlašující lístky do „Sdružení obětavých duší“, z nichž chceme v následujících řádcích podati výňatky dle „Sendbote des göttl. Herzens Jesu“ z r. 1914 č. 2. („Poslanec božsk. Srdce Ježíšova.“)

Reditel jistého kněžského semináře píše: „Zpráva v „Poslanec“ (Sendbote) mne k tomu přiměla, že Vás prosím, byste také moje ubohé jméno ráčil zapsati do počtu „obětavých duší“. Moje nynější postavení jakožto ředitele kněžského semináře žádá ode mne více než od každého jiného, abych sebe sám zcela obětoval pro posvěcení kněží a vlastním posvěcováním učinil začátek. Teší a blaží mne to, že nalézám velmi mnohé „stejně smýšlející“, a prosím, bych směl k nim se připojiti.“

Jiný kněz píše: „Jsa již dávno naplněn nejtužebnějším přáním připra-

*) Poněvadž dle zprávy ct. redakce naší „Školy B. S. P.“ buď se již též u nás většinou zájem pro toto Sdružení, hodláme ku cti božského Srdce i na dále obeznamovati naše čtenáře B. S. P. s tímto vzácným a časovým spolkem. Též německý časopis „Sendbote“ opětně snažně poukazuje na spolek ten.

viti nejsvětějšímu Srdei Ježíšovu obzvláštní radost a sebe jemu zasvětit, našel jsem šťastnou stopu v srpnovém čísle milého „Poslance“ („Sendbote“ 1913), kde tak překrásně se podává zpráva o „Sdružení obětých duší“. Proto vznáším na Vaši ctihodnost pokornou prosbu, byste mne přijala do šťastné řady oněch hrdinských duší. Mým úmyslem při tom jest zasvětit se úplně nejsvětějšímu Srdei Pána Ježíše. bych ve svém kněžském životě vznešenému vzoru věčného Velekněze stal se vždy více a více podobným v čistotě srdce a horlivosti duši a abych ve svém kněžském působení zvláště pro obrácení nekajících hříšníků a pro zavedení častějšího a denního sv. přijímání v naši farnosti dosáhl šťastného výsledku.“

V listě jistého řeholního kněze čteme: „Prosím, abyste ráčila přijati do Sdružení obětých duší našeho důstojného Pána P. X., seniora našeho kláštera, šlechetného kněze-stařečka, jenž již oslepl a nemocen leží. On již často projevil snažnou žádost o přijetí a nemůže se dne přijetí ani dočkat.“

Jistý zbožný kněz projevil přání, aby po celý jeden rok ode dne jeho přijetí do „Sdružení“ hořela před tichým svatostánkem lampička, kde na tabulce obětých duší je zapsáno jeho jméno. Tato krásná myšlenka byla od božského Srdece odměněna mnohými milostmi v jeho svatém úradě.

Představený Milosrdných bratří v H. prosí pro své čtyři spolubratry o přijetí do „Sdružení obětých duší“. „My vedeme beztoho neustále život velikých obětí svým svatým povoláním. Jsme zde zaměstnáni jen ošetřováním nemocných ambulantních a v nejčastějších případech máme na starosti jen těžce nemocné a umírající. Měli jsme zde již leckterého ubohého hříšníka, který o obrácení nechtěl nic slyšeti. Jest potřeba často mnoho obětí a modliteb, aby takové ubohé, zbloudilé duše byly opět přivedeny k milému otcovskému srdci Božímu. Minulého roku připadlo na každého bratra asi 340 nočních hlídek. Tu třeba velké trpělivosti a sebezapírání. Myšlenka

býti spojenu s tolika obětními dušemi dodá nám zmužilosti v našem těžkém, avšak krásném povolání.“

Důstojný P. superior bratří Františkánů v N. děkuje za přijetí do spolku obětých duší: „Zachováváním řeholních slibů jsme již beztoho Pánu Bohu zcela zasvěceni, avšak tímto novým úkonem oddanosti dosáhly řeholní sliby téměř nového posvěcení. Zlý, bezbožný a zkažený svět chystá a kuje tajně i veřejně svá ďáblská díla proti Bohu a jeho církvi; proto musíme též my, vyznamenané dítky svatě katolické církve, vše vynaložiti, abychom Pánu Bohu aspoň nějak učinili zadost a se z celého srdce, bez výhrady, jeho božské a libezné Prozřetelnosti v obět přinesli.“

List jistého studujícího bobosloví zní: „Na základě pojednání v „Poslanci božského Srdece“ prosím, abyste též mne přijali do „Sdružení obětých duší“. Jsa navštíven vnitřními i zevnějšími těžkostmi a nemocí, oddávám se úplně klaušní hodnému Srdei Ježíšovu, aby zcela dle svého svatého zalíbení se mnou nakládalo.“

Z jistého kláštera se nám oznamuje: Ó, jak zcela jinak hledíme nyní na obět! Potká-li nás nějaká nesnáz, povzbuzujeme se vespolek slovem: „Vždyť jsme obětní duše!“

Jistý učitel míní: „V „Poslanci božského Srdece“ čítám o „Sdružení obětých duší“. Věc taková se mi líbí. Zdá se mi velmi včasným zříditi Sdružení, které stavi obět do středu své činnosti. Naobětispočívá přece všecko: celé vykoupení se svým ovocem; naše osobní časné a věčné blaho, zdar a rozkvět naší svatě církve; spása celého člověčenstva. Obět jest podstatou veškeré svatosti, je tím, co se Bohu nejvíce líbí, avšak též tím, čeho se svět nejvíce štítí, co jest mu nejméně srozumitelné a co přece opět jest jeho jedinou spásou.“

„Dovoluji si také prositi o přijetí do „Sdružení“. Musím leckterou obět přinášeti. Jsem po 19 let, od svého 19. roku na nohou od kyčlí až dolů úplně ochrnutý a na lože upoután, mám však tu milost, že nemoc svou snáším s trpělivostí. Božské Srdece

Klášter I

house

Ježíšovo uctívám již od počátku své nemoci a dostalo se mi z rozjímání tohoto nejsvětějšího Srdce již mnohé útěchy.“

Z jiných stran uvádíme ještě následující úryvky z přihlašovacích listů:

Jistá paní vyznává: V „Poslanci božského Srdce Ježíšova“ jsem četla o „Sdružení obětních duší“. Poněvadž je to již od dávna mým přáním, připojit se k nějakému takovému smírnému spolku, doufám, že jsem zde přišla na to právě. Jsem po čtyři léta pro ochrnutost upoutána na lože, a dle úsudku lékařů není již možno, aby mé nohy staly se ještě k chůzi schopnými. Odhodlala jsem se tedy, že budu své utrpení a svůj život s upřímnou a radostnou obětavostí snášeti. Vždyť božský Spasitel sám pravil: „Ne vy jste mne vyvolili, nýbrž já jsem vyvolil vás“ (Jan 15, 16). Tedy dnes, ve svátek jmenin naší nejmilejší Matky, prosím, abych byla zapsána do počtu obětních duší. Má to být zároveň darem („vázaným“) k jmeninám pro mou drahou Královnu nebeskou.

Jiná paní píše: „Jsem matkou 5 dětí, mám čtyry tělesné neduhy a musím přece hodně mnoho pracovat. Také se mi dostává od mého manžela mnoho posměchu, jdu-li v neděle a ve sváteční dny ku sv. přijímání. Chci přistoupiti ku spolku obětních duší s tím úmyslem: 1. abych svoji rodinu získala pro lásku k Pánu Ježíši; 2. abych kněžím byla nápomocna; 3. za obrácení hříšníků.“

Nemocná slečna, která dočetla se v „Poslanci“ poučení o sdružení obětních duší, píše: „Ze 43 let svého života prožila jsem neméně než 25 v nemoci. Jak šťastnou by mne učinila myšlenka, že mohu všechna svá utrpení darovati božskému Srdci Ježíšovu a z lásky k němu státi se malou obětní duší!“

Služebná dívka prosí: „S velikou radostí vždy čítávám v překrásném „Poslanci nejsvětějšího Srdce Páně“. Posledně mi však přinesl „Poslanec“ obzvláštní útěchu v trpkém strádání, když jsem tam četla o obětních duších a učinila pevné předsevzetí přidati se k tomuto vybranému zástupu. Prosím, abyse také mne a moji přítelkyni U.

přijaly do sdružení obětních duší. Buďtež takto naše dny života, které nám božský Spasitel milostiplným darem utrpení oslazuje, ještě více požehnány! Bude-li však onen kněz, který se tak zapomněl, že svým nehodným způsobem života zasloužil sobě trest v kázni, zachráněn a na cestu pokání přiveden, pak chci nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu děkovati, děkovati a opět děkovati.“

Mladá dívka, která si přála, aby směla ve svátek Narození Panny Marie vykonati obětovný úkon přijetí, dala sloužiti v kapli klášterní v Hallu tři mše svaté, aby od božského Srdce Ježíšova dosáhla milost státi se hodnou duší obětní.

Dne 16. srpna stanul u brány kláštera B. S. P. v Hallu nějaký jinoch. Měl v rukou časopis „Poslanec“ („Sendbote“) otevřený v místě, kde byl uveřejněn článek o spolku obětních duší. Jeho prosba zněla, aby směl ve svátek nejčistšího Srdce Panny Marie se věnovati Pánu Ježíši jakožto duše obětní.

Z listu jistě mladistvé dívky vyjímáme následující: „V „Poslanci božského Srdce Ježíšova“ četla jsem o Vašem klášteře a o Sdružení obětních duší. Zpráva tato mne hluboce dojala a proto jsem chtěla také prositi, bych směla býti přijata do tohoto spolku. Byla jsem nyní těžce nemocna, takže jsem musila býti zaopatřena svátostmi umírajících, avšak nejsvětější Srdce, ku kterému konáno mnoho modliteb za mé uzdravení, znova mi život darovalo. Jsem ještě nemocna, trvá to již bezmála pět týdnů a budu snad museti při nové operaci nové bolesti snášeti. Nepřeji si však, aby z mého utrpení něco ubylo, nechci, aby se o mé uzdravení modlili. Jsem šťastna, smím-li trpěti: jen o trpělivost a statečnost v utrpení prosím milého Pána Boha. Trpělivost mi už někdy dochází, neboť jest mi teprve 19 let a tu jest poněkud těžko býti trpělivým.“

Uvedené zprávy jsou zajisté dojemně zajímavé pro každého opravdového ctitele božského Srdce Páně a zároveň mocně povzbuzující k následování oněch obětních duší, do nichž nám

daly svými upřímnými projevy nyní nahlédnouti. Jsou to, jak patrné, vesměs duše trpící; trpící nejen tělesně, nýbrž ještě více trpící z lásky pro spásu duší, trpící nejvíce z lásky k Pánu Ježíši, se šlechetnou touhou svá utrpení Jemu obětovati a spojovati s úmysly jeho nejobětavějšího Srdce. Ve vše-likém utrpení slyší hlas Onoho, jenž zve: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete (se lopotíte) a jste obtíženi, a já občeřstvim vás“ (Mat. 11, 28), a následují ho, aby tam u nejsvětějšího

Srdce Páně hledaly jedině pravou útěchu v obětování sebe na úmysly nejslechetnější a takto potěšili samo Srdce božské . . . Kdo by váhal, — ob- zvláště jsa navštíven a sklíčen všeli- kými nemocemi a neduhy duše i těla, starostmi a odpovědností svého po- volání, stavu a úřadu, — připojiti se k oněm šlechetným duším, s nimiž se pak shledá ve společnosti nejkrásnější, v samém Srdci Páně, „ve zdroji všeli- ké ú- t- ě- ch- y“, oběti hříš- ní- kův, plném dobroty a lásky!

Obrázky z katolických misíí.

Podává Maxmilian Weinberger.

Mezi Indiány.

Obrázek z misíí brasílských.

(Dokončení.)

K půlnoci strhla se hrozná bouře. Blesk za bleskem řítí se dolů a při- šerně burácel hrom lesem. Náš stan kolísal se sem tam, ale Indián ležel pokojně a ani se nehýbal. Za to Rusín pomáhal mi zatím zarážeti koly hlou- běji do země a provazy pevněji při- tahovati. Brzy spustil se silný déšť a voda začala vnikati do stanu. Aby- chom to zamezili, vykopali jsme kolem stanu příkop, aby vodu odváděl a aby víchor nemohl stan převrátiti, obložili jsme jej těžkými větvemi. Náš oheň byl již dávno vyhasl a vůkol rozhostila se čirá tma, která časem a sice vždycky jenom na okamžik blesky byla přerušována. Pak se zdálo, jakoby les a řeka byly jedním ohnivým mořem. Při tom přšelo celou noc až do svítání. Naším stanem protékala již voda, podlaha byla mokrá a neméně i dříví, které jsem byl zanesl do stanu, aby nezmoklo. Jak rozdělati oheň? Tu nám pomohl z rozpaků Indián. Svým loveckým nožem nasekal velké množství kápraďových lupenů, zarazil několik kolků do země, nahoře je spojil několika haluzemi a na ně po- ložil nasekané lupeny, aby dovnitř nepřšelo. Potom šel do lesa, vrátil se po krátkém čase se špalkem ze silného kmene a rozpoltil jej sekýrou; uvnitř

bylo dřevo suché. Nyní běželo o to, že špalku nařezati tenkých třísek a rozdělati oheň. Ovšem asi deset zá- palek na to padlo, potom se pláminek pečlivě ošetřoval a před deštěm chránil a po dvou hodinách dospěli jsme ko- nčně tak daleko, že jsme měli va- říci vodu.

Odpoledne přepravili jsme se přes řeku a vkročili do indiánského tábora. Pozůstával ze dvou dřevěných srubu na způsob pevnůstek a četných stanu z větví, krytých velkými lupeny ta- mějšího tropického stromoví a křoví. Takový stan chrání Indiána před neprudším lijákem. Je to nejlacnější, nejjednodušší a velmi pohodlné pří- střeší, které se zvláště na cestách snadno a brzy může postaviti. Když člověk v tamějších krajinách častěji cestuje, nabývá ve stavbě těchto stanu značné zručnosti a nepřichází ani tam do rozpaků, kde široko daleko žádného lidského bydliště není. Nouze čini člověka vynalézavým.

Když jsme do tábora vkročili, leželi Indiáni na kůrách stromových, které velmi zručně dovedou se stromů loupati. Přijali nás jaksi chladně a nedůvěřivě, jakoby chtěli říci: „Co zde chcete? Za jakým účelem jste

přišli až sem do nejdlehlších krajin a lesů? Byly právě žně, Indiáni křídili kukuřici. Kukuřice byla již vysoká, měla nádherné klasy, ale celá hejna papoušků strašně v ní řádila. Již po mnoho dní běhaly ženy a děti kříčice a lomožice po kukuřicových polích, aby nezvané hosty zaháněly, ale velmi málo to pomohlo. Zdálo se, jakoby všichni ptáci z celého velkého lesa se zde byli sešli, aby slavili dožínky. Divocí holubi, lesní kůry a papoušci nejrůznějších druhů a barev křídili a krákali jako o závod; ba ani datlové a sojky tu nescházely.

Zdejší Indiáni dovedou zručně zacházeti lukem a šípem. „Pohlaváre,“ oslovil jsem náčelníka Indiánů, „trefíš ono jablko tam na stromě?“ Otázka ta byla proň patrně urážkou, neboť mlčky podal luk a šíp svému asi desítiletému synkovi, jenž již při prvním výstřelu svému otci dělal čest, neboť jablko spadlo rozbito na zem. „Synku,“ pravím hochovi, „sestřel mi jiné jablko, ale u stopky, aby zůstalo neporušené; dostaneš za to nějaký dárek!“ To řka, ukázal jsem mu jablko jiné. Chlapec namířil a spustil, ale výstřel minul se cíle. Zahanben ustoupil stranou. Ale otec chopil se klidně a aniž byl ze svého místa povstal, luku, zasadil šíp a natáhl tetivu. Při tom napomenul svého synka, aby dal pozor, jak šípem zatočí. V tom samém skoro okamžiku projel šíp větvemi a jablko spadlo do trávy se stopkou jako ostrým nožem přefíznutou. Na 30—40 kroků sestřelil tentýž staroch svému synovi meruňku z ruky. Avšak ani to nepovažoval ještě za výstřel mistrovský. Mlčky napjal ještě jednou svůj vlastní zvýší muže veliký luk. Najednou vyletí šíp nad jeho hlavou. Trnul jsem úzkostí na celém těle, ale staroch ani sebou nehnul; za chvíli dopadl šíp nazpět

dolů, avšak ne na jeho hlavu, ale mezi prsty jeho natažené nohy. Tak tomu totiž chtěl, aby mi ukázal svou ve střelení jistotu. Marně pokoušel jsem se nyní, luk aspoň napnouti; nedostávalo se mi k tomu ani síly ani zručnosti. Ničemné ukázali jsme i my, co dovedeme, když byl náš Indián svou malou ručnicí na ptáky několik divokých holubů zastřelil. A tak měli jsme zároveň pečení pro naši večeri.

Za nastávajícího soumraku vrátili jsme se za řeku do našeho stanu, kde jsme byli naposledy přenocovali, ale tábor Indiánů nespustili jsme s očí. Sotva nastala tma, scházeli se Indiáni, aby konali jakousi slavnost. Výrostci nanosili dříví, utvořili z něho dlouhou úzkou hranici a zapálili. Když již dříví stálo v plamenech, přišli muži druh za druhem čili jak říkáme „husím chodem“; každý měl dlouhou tyč ve svých rukou. Za nimi přišly ženy tímtož pořadem. Mlčky obešli všichni třikrát oheň; pak se zastavili. Dva nejstarší mužové postavili se po obou stranách ohně a za nimi ostatní muži vpravo, ženy vlevo. Najednou udeří jeden ze starců u ohně stojících svou holí o zem; všichni napnou svou pozornost. Stařec začne rozmluvu se svým společníkem na druhém konci ohně. Hlasitě křičíce vypravují si nejposlednější novinky, také o naší návštěvě se zmiňují; potom radí se, co by měli činiti, kde loviti, kam se přestěhovati v nejbližší dni a konečně vytýkají příslušníkům svého kmene jejich chyby, kárají je a dávají jim dobrá napomenutí.

Když se byli dosti vymluvili a vykřičeli a také oheň již uhašinal, odebrali se všichni na noční odpočinek. Také my jsme následovali jejich příkladu, abychom spánkem posilnění a osvěžení následujícího dne cestu zpáteční nastoupiti mohli.

A. M. Kadlčáková:

Přijde jaro.

Přijde jaro v kraje naše,
půdu zkyprí k setí pluh,
v nebes výši skřivan jásá.
v sladké písni světu hlásá,
že ho stvořil milý Bůh.

Hospodár se v pole béře,
oknem zírá k nebesům,
v zkyplenou když půdu seje
modlitbou se duše chvěje,
průchod dává sladkým snům.

Seje rolník obilíčko
v zoraný své země lán,
oko jeho blahem svítí,
že zas může pro své žití
zaset, co požehná Pán.

Celá země v slunci zlatě
usmívá se vzkříšena,
duše lidská Pánu Bohu
do nebe tam nad oblohu
rozpíná svá ramena.

Díky tobě, Bože milý,
že již jaro přišlo k nám,
orat, set i sázet budu,
v probuzenou země hrudu
a ty, žehnat budeš sám!

Vstalt Pán právě.

Napsal Ignát Z h á n ě l.

Na Boží Hod velikonoční častěji opakuje církev svatá ve svých modlitbách slova žalmisty, řkoucího: „Tot jest den, kterýž učinil Hospodin; veselme se a radujme se v něm.“ Žalm 117, 24. Svatá církev pobízí všechny své věrné, aby se s ní radovali. A máme zajisté mnoho příčin v tuto dobu oddati se radosti. Vždyť vybízí nás k ní i celá příroda. Vzkříšení Páně připadá vždy na onu dobu, kdy po zimním spánku vše povstává k novému životu. V zimě byly stromy holé jako košťata; kdo na ně pohlédl, neřekl by, že může z nich ještě něco býti, že by mohla přijíti doba, kdy rozkvetou a přinesou ovoce. Kdo v zimě pohlédl na půdu zemskou, kdy byla zmrzlá, byl by potřboval k jejímu zpracování nějaký hodně ostrý nástroj a kdož ví, zda by se mu vůbec podařilo vykopat do zmrzlé země dosti mělký důl. V zimě byla příroda obrazem smrti. A hle, sotva se ukázalo sluníčko a vystoupilo nahoru, příroda znovu obživla, všude nastal nový život.

Totéž vidíme při hrobu našeho Spasitele: vstal z mrtvých, povstal k novému životu, proto má býti naplněno srdce naše radostí, jak nás povzbuzuje sv. apoštol, řka: „Radujte se v Pánu vždycky, opět pravím, radujte se.“ K Filip. 4, 4. Radost naše má býti v Pánu. Nemáme se radovati, že již uplynula doba pokání, doba svatého postu, doba, v níž církev zakazovala všechny světské radosti a prikazovala skutky pokání. Kdo by se radoval tímto způsobem, neraduje se v Kristu Pánu, neraduje se ze z mrtvých vstání Kristova. Svatá radost nemá nic společného s radostí, která záleží ve věcech, které Ježíš chtěl vyhubiti, jež káral, pro něž snášel tolik útrap, výsměchu, pro jejichž vyhlazení vytrpěl tolik muk a vykonal tolik obtížných prací. Kde vládne radost světská, nemůže míti místa radost svatá, neboť je nepřítelkyní tělesných radovánek, opovrhne jimi, nenávidí jich.

Kéž i naše srdce naplní v této posvátné velikonoční době svatá radost!

Bude tím větší, tím upřímnější, když si připomeneme, že zmrtvýchvstání Páně má upevniti v nás víru i naději.

I. Upevnění naší víry. Obr starozákonní Samson přišel jednou do města Gazy, kde byli jeho nepřátelé, Filistínští. Když se o tom dozvěděli, obsadili hradby městské a radovali se, že dostanou obra a nepřitele svého do své moci. Ale „o půlnoci odešel Samson z města, pochytil oboje vrata brány s věřejemi jejich a se zámekem a vloživ na ramena svá nesl na vrch hory.“ Kniha Soudeů 16, 1—4. Toť předobraz našeho Spasitele. Město Gaza jest hrobem, do něhož položili Ježíše, Filistínští jsou nevěřící židé. Když uslyšeli, že zemřel Kristus na kříži a že jej pochovali do hrobu ve skále vytesaného, požádali Piláta, řkouce: „Pane, my jsme se rozpomenuli, že ten svůdce jsa ještě živ, řekl: po třech dnech vstanu z hrobu: rozkaž tedy ostříhati hrobu až do třetího dne, aby snad jeho učedníci nepřišli a neukradli ho a neřekli lidu: vstal z mrtvých.“ Mat. 27, 64. Když pak byli tito strážcové u hrobu Kristova, již předem jásal jeho nepřítel, že znemožněno jeho zmrtvýchvstání, radovali se, podobně jak učinili Filistínští, když dali obsaditi všechny brány města Gazy, doufajíce, že znemožní Samsonovi, aby odešel z města. Samson však nejen že sám vstal a odešel, nýbrž vzal na svá ramena vrata brány i s věřejemi a zámky; podobně vstal i náš Pán z mrtvých a jak praví sv. Řehoř Velký: „Vyšel z hrobu a rozrazil zámky tohoto svého vězení, odnesl vějeje svého hrobu a sám vystoupil z hloubi hrobu do výše, protože otevřel svůj hrob a při svém nanebevstoupení prorazil nebe a vešel do něho.“

Apóštolové byli zarmoucení; byli svědky všeho, co se stalo s jejich Mistrem od okamžiku, kdy byl zajat v zahradě Getsemanské až kdy ho zavřeli do hrobu. Velice byla zarmoucená jejich duše; toužili po potěše, jejich víra byla oslabena. „My jsme se nenadáli, že on to jest, jenž má vykoupiti lid israelský: a nyní ke všemu tomu jest dnes třetí den od té doby, co se to stalo.“ Luk. 24, 21. Zvíklána

byla jejich víra, až sám Ježíš se jim objevil a otevřel jejich oči, vyloživ jim smysl, aby rozuměli Písmům.“ Luk. 24, 45. Pak však pevně věřili a všichni potvrdili svou pevnou víru ve svého Pána a Mistra smrti mučednickou.

Kristus, o němž před málo dnů mohlo se užití předpovědění slov proroka Isaiáše (Hl. 53), že jest „muž bolestí, ztrápený, na němž není místečka zdravého, že jest povržením národů,“ vyšel z hrobu jako vítěz, slavný a nesmrtelný. Vyplnilo se na něm, co již řekl David: „Obrátil jsi mi kvílení mé v radost roztrhl smutek můj a opasal jsi mne veselím.“ Žalm 29, 12. Vyplnilo se, co Ježíš řekl: „Zbořte chrám tento, a ve třech dnech jej vzdělám. Tu řekli židé: čtyřicet a šest roků stavěn byl chrám tento, a ty jej vzděláš ve třech dnech? On pak mluvil o chrámu těla svého.“ Jan 2, 19, 20.

Zmrtvýchvstání Páně jest potvrzením naší víry; sv. Pavel řekl: „káže-li se však o Kristu, že vstal z mrtvých, kterak praví někteří mezi vámi, že není vzkříšení z mrtvých? Jestli není vzkříšení z mrtvých, ani Kristus nevstal z mrtvých. Nevstal-li však Kristus z mrtvých, marné jest naše kázání, marná i víra naše.“ I. Ku Kor. 15, 13, 14.

Již starozákonní král a mudrc Šalomoun řekl: „Nic nového pod sluncem,“ Kazatel 1, 10 opakuje si týž obraz, jaký poskytovaly doby, kdy Kristus vstal z mrtvých i za dnů, které právě prožíváme. Církev svatá má stále na všech svých cestách nepřátele Fariseje, nevěřící, malověrné. Nechybí jí zrádci, nevěrní bratři, zbabělí, kteří zradí, prodají Pána v hodině nebezpečí. Nechybí podezření, křivé obžaloby. Až dosud jsou lidé, kteří tvrdí o Pánu, že svádí lid, že se protiví císaři, že se chce sám učiniti králem. Či neslyšeli jsme pokřik, jako by naše svatá, milá matka církev ohlupovala lidstvo, držela je pod knoutou, vládla lidmi krutě, činila z nich otroky?

Dosud jsou lidé, kteří dávají Kristu, jeho náměstkovi a jeho sluhům

polčky ve tvář, svou slinou jej poskvňují a volají: Ukřižuj ho! Rozšiřují o Kristu a o církvi jím založené pomluvy, lže, utrhaní na cti. Učení církve, její svátosti, její věrní synové a dcery jsou dosud pronásledováni, tupeni, vysmíváni. A nejsou mezi těmito tupiteli pouze nepřátelé, ale bohužel pomáhají mnozí z našinců, které svedli a kteří jsou slabí, rozmnožiti bolest a trpkost, kterými bývají věrní obdařeni.

Když kladli Krista do tmavého hrobu, zdálo se, že s Ním pochovali také vše, co mluvil a vykonal. Ale pouze se zdálo, nestalo se podle přání jeho nepřátel. Ježíš vyšel z hrobu jako vítěz, zvítězil „lev z pokolení Judova“. Vyplnilo se proroctví: „Posilněte se, národové, a budete přemoženi: vejďte v radu, a zrušena bude.“ Is. 8, 9, 10.

Sv. Jeroným píše, že přemnozí dobře začali, ale jenom málokterí vytrvají až do konce. Duch svatý učí, že nebude blahoslaveným, kdo započal dobrý život, ale kdo v něm vytrval až do konce. Ježíš Kristus praví zřetelně: „Bděte tedy, neboť nevíte, ve kterou hodinu Pán váš přijde.“ Mat. 24, 42. Protože neznáme hodiny, musíme stále býti připraveni a setrvali až do konce. Svatý Bernard výslovně praví: „Koruna slávy nebeské jest uchystána a jenom slibena těm, kteří dobře započali, ale dána bude pouze těm, kteří setrvali až do konce.“

Zbožný opat Guericus, který žil ve století XII. a zanechal nám 55 řečí a homilií, jež pokládají znalci za tak krásné, že je staví na roveň spisům sv. Bernarda, z jehož úst tekl med, píše a napomíná:

„Jestli každodenně bdíš v brány moudrosti a stojíš při jejích dveřích a máš pozorné oko i srdce, a vytrváš u vchodu do hrobu s Magdalenou, přesvědčíš se s touž Marií, že jest pravda, co řekl Kristus: miluji ty, kteří mne milují, a kdo mne hledá a bdí z rána, najde mne! Maria našla Ježíše skutečného, pro něhož bděla a k jehož hrobu bděje spěchala ještě za tmy; ty pak nenajdeš Ježíše s tělem, ale dle ducha ho máš poznati, jestli ho hledáš s podobnou touhou a jestli podobně tě

uvidí bdícího na modlitbách. Rei tedy s láskou a toužebností Mariinou: „duše má žádá tebe v noci, ale bdím k tobě z jitra duchem svým u vnitřnostech srdce svého.“ Is. 26, 9. Rei ústy i srdcem: „Bože, Bože můj! k tobě z jitra bdím. Zíznila po tobě duše má.“ Žalm 62, 2. A pak se přesvědčíš, že bude ti umožněno volati s týmže žalmistou: „Naplnění jsme záhy milosrdenstvím tvým; abychom plesali a veselili se po všechny dny naše.“ Žalm 89, 14.

II. Upevnění naší naděje. Víra v Ježíše sílila naději všech svatých mučedníků. Sv. Ignát mučedník napsal ve svém listě k Římanům: „Ať přijdou na mne oheň i smrt i hrozná útoky divokých zvířat, řezání, roztrhání, rozmetání popela, zmražení jednotlivých údů, utracení celého těla, všechny muky ďábelské, jenom když budu účasten slávy věčné ve Kristu Ježíši. Kde není této naděje, není pravé spokojenosti, není pravého míru duše.“

Svatý apoštol Pavel napomínal svého žáka Timothea následujícími slovy: „Spolehlivé jest to slovo: neboť jestli jsme s Ježíšem zemřeli, budeme s ním i žítí; jestli s ním trpíme, budeme s ním i kralovati: zapreme-li ho, také on nás zapře; jsme-li nevěrní, On zůstává věrný, neboť zapřítí sám sebe nemůže.“ I. k Tim. 2, 11. Svatý Jan zřejmě praví, v čem záleží tato naše naděje: „Toto je to zaslíbení, které On nám učinil, život věčný.“ I. list sv. Jana 2, 25. Sv. Jan Zlatoústý mluví o této naší naději takto:

Rolník často se zklame, když po své dlouhé námaze a obtížné práci, jižž ostri kosy a připravuje srpy a chce počítí mnohoslibnou ženn, uvidí, že jest zrna zkaženo, nebo že je sežráno od kobytek, nebo zničeno nesmírným deštěm anebo že vůbec povětrnost nebyla příznivá. Vida toto neštěstí, odchází se srdcem těžkým: byl zklamán ve své naději. Měl mnoho práce a starostí i námahy, ale ovoce své naděje neklidí. Podobně se daří majiteli lodi. Již dávno se těší na její příjezd: raduje se, že má drahocenný náklad; v duchu ji vidí, jak pyšně

pluje s roztaženými plachtami po oceáne. Sedí kdesi na kopci, s něhož jest viděti daleko na moře a pln nadšení pozoruje svou loď, která majestátně se blíží. Ale najednou narazí na skalisko v moři ukryté, anebo stane se jiné nepředvídané neštěstí; pozbyl vše, snad sotva svůj holý život zachránil. Podobně přestál také vojn sto bitev, vždy vyšel bez pohromy, porazil nepřitele, ale najednou, právě když do-
býval rozhodného vítězství, ztratil život; všechny jeho trampoty, námahy byly zbytečné. Docela jinak se děje křesťanu. Jeho naděje jest silná, neochvějná, zajištěná, neztratí ji smrtí, ale jest zaslíbená pro život věčný, nesmrtelný, blažený a nemůže býti zmařena špatným počasím, nepředvídaným neštěstím, ba ani smrt jí nezníčí.

Nikdo z nás nezoufe! Bůh přislíbil všem svou milost. Svätý Pavel píše: „Ukázala se zajisté milost Boha. Spasitele našeho, všem lidem.“ K Tit. 2, 11. A jinde praví týž apoštol: „Bůh mi řekl: Postačí ti milost moje; neboť síla v slabosti se zdokonaluje.“ II. ke Korint. 12, 9.

Uvažme: svět tento není naše stálé bydliště, ale naší pravou vlastí má býti sláva věčná, nebe. A jak jsou tato dvě místa, svět a nebe, od sebe rozdílná, jak velice se liší od sebe. Nikdo zajisté nebude srovnávatí bídnu venkovskou chatrě s krásou pohan-ského Říma. Podobně jest těžko, ba nemožno srovnávatí roztrhanou cha-lupu s nebem, o němž svätý Pavel nic jiného nemohl říci, než „čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, jest to, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.“ I. ke Korint. 2, 9. Líbí-li se nám tak velice tento svět, jak se nám teprve zalíbí věčný Jerusalem, který jest „město dokonalé krásy a radost naší země.“ Pláč 2, 16.

Svět, v němž žijeme, je tedy naší prozatímní vlastí, proto máme tu také žiti jako hosté, kteří přišli někam na krátkou návštěvu. Nepleteš se tam do ničeho, na nic nepověšíš tam svého srdce a svých náklonností, díváš se tam na vše, jako by ti po tom pranic

nebylo. Podobně se také chovej v tomto světě. Jsa pamětliv slov Písma: „Nemáme zde místa zůstávajícího, nýbrž hledáme budoucího.“ K Židům 13, 14. Zde na světě jsme všichni cizinci, hosté a přece si tu počínáme, jako bychom tu měli stálé bydliště!

Hledáme budoucího bydliště, praví sv. Pavel, jsme tedy tuto na světě pouze cestující, kteří cestují rozličnými krajinami. Kdo cestuje, nikdy se nepřejí, bývá nadmíru opatrným na žaludek, sní, co nevyhnutelně k životu potřebí, kráčí vytrvale, bez zavazadel a vyhledává nejprímější cestu, která by ho nejspíše dovedla do vlasti. Podobně máme uspořádati svůj život tu na světě: tvé tělo jest tuto, ale tvůj duch má být v nebi, jako činí cestující, který tělem jest sice v cizině, ale duši svou stále se obírá svou vlastí, na ni jsou upřeny všechny jeho myšlenky a žádosti. Bohužel chovají se přemnozí právě opačně: sotva pomýšlejí na nebe, což jest zajisté zlé znamení, vždyť nebe jest naší pravou vlastí a otčinou jedinou. Umíme si, že chceme zachovávatí napomenutí Siracha. Řkoucího: „Pro spravedlnost bojuj duši svou a až do smrti zasazuj se o spravedlnost“ Sir. 4, 33.

Kéz jest naše naděje vždy spojena s bázní Boží. „Bázeň Hospodinova jest studnice života, aby se uchýlili od pádu smrti.“ Přísloví 14, 27. Ježíš sám nás napomíná: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabíti nemohou, ale bojte se spíše toho, jenž může duši i tělo zatratiti do pekla.“ Mat. 10, 28. Známo jest nám všem úsloví: „Bázeň Boží jest počátkem moudrosti“.

Učitel duchovního života Scaramelli vykládal pravdu, že má naděje býti vždy spojena s bázní Boží následujícím podobenstvím: Aby mohla loď jistě plouti po hladině mořské, potřebuje plouti, který by ji hnál ku předu a balastu, aby byla ve vodě. Kdyby lodi chyběl vítr, zastaví se a nepluje dále, nemá-li nákladu, převrhne se pro svou lehkost a nabere v sebe vody a zhyne. Podobně potřebuje křesťan, aby s jistotou došel k Bohu vítr naděje, který ho pobádá

Pohřeb Páně.

k dobrému, také potřebuje balast, přítěž spasitelné bázně Boží, která ho vžene do moře vlastní bídy a uchevává v pokoře. Nemá-li přítěže dětinné bázně, svede ho lehkomyšlnost a ješitnost k ztroskotání života; chybí-li mu příznivý vítr naděje, zastaví se a jest nedbalým. Má-li však naději, která ho pohání a bázeň Boží, která ho mírní v běhu, pak pluje bezpečně a jistě ku přístavu věčné vlasti.

Kdo pouze v Boha doufá a nebojí se ho, stává se nepozorným pro velkou jistotu: kdo však se bojí Boha a nedoufá, zmalomyslní a jest ve velkém nebezpečí, že si může zoufat. Kdo však spojí obě tyto etnosti, u toho jest pravá spokojenost, pravá rovnováha duševní, ten má zajištěnou cestu k věčné spáse a ku vlastní dokonalosti: neboť naděje dává mu důvěru k cestě, bázeň Boží činí ho opatrným, aby přišel o sobě si nemyslíl a mnoho netroufal a neupadl v opovázlivost a nenadužíval milosrdenství Božího.

Vytřejme až do smrti a splní se na nás příslibení samého Pána, řkoucího: „Buď věrný až do smrti a dám ti korunu života.“ Zjev. 2, 10. Tak věrně pracoval sv. Karel Boromejský: měl za své životní heslo: musíme nejlepší doufat, ale také nejlépe pracovat. Toto pravidlo svědomitě zachovával. Stále pracoval, ani okamžiku nezahálel, ani v noci nechtěl spát a vedle četby mnoho se modlil. Když ho domácí napomínali, aby se šetřil, říkával jim: tělo odpočine si důkladně v hrobě. Práce a modlitba jsou člověku nejpotřebnější. Kdo nepracuje pro nebe, ten darmo doufá, že se do něho dostane, neboť do nebe přijde jenom ten, kdo se přičiní, kdo si činí násilí.

Svatý Jan Zlatoústý praví: Pokrývač jest ve stálém strachu, i když jest nadmíru opatrný a obezřelý, aby snad nespadl se střechy domu, na němž pracuje; podobně musíme i my všichni býti opatrní, i když stojíme na vrcholu vši dokonalosti. Svátý Bernard píše: naděje bez etnosti a zbožnosti není žádnou nadějí, ale opovázlivostí. Doufejme pevně, neboť „ti, již doufají v Boha, nabudou síly, dostanou perutě jako orlice, poběhnou a nebudou umdlévat, půjdou a neustanou.“ Is. 40, 31.

Všichni máme pevnou vůli dojiti jednou ku slávě věčné. Aby se tak stalo, učiňme svým životním heslem slova svatého Pavla: „Dobré číňme bez ustání, neboť časem myšlením budeme sklízet, neochabneme-li.“ Ke Gal. 6, 9. Začneme ihned pracovat, neodkládejme, abychom nemusili naříkati, jako naříkal svátý Augustin. řka: „Pozdě, ó Pane, jsem tě poznal, tebe, pravé světlo! Neboť vznášela se před mýma očima mračna velká a černá, která způsobila, že jsem nemohl viděti světla pravdy. Pozdě jsem tě poznal, přestará pravdo, protože jsem byl slepý a miloval svou slepotu: krážel jsem tmou ku tmě. Ty však, můj osvětiteli, hledal jsi mne, který jsem tě nehledal: volal jsi mne, který jsem tě nehledal a pravil jsi mi hromovým hlasem: budiž světlo v tvém srdci, a stalo se: uniklo ono mračno velké a temné, které pokrývalo mé oči, viděl jsem tvé světlo a poznal temnotu, ve které jsem byl: třásl jsem se a pravil: běda temnostem, ve kterých jsem tápal. Běda slepotě, ve které jsem nemohl spatřiti světlo nebeské: běda minulé nevědomosti, ve které jsem tě, ó Pane, neznal, tebe, svého osvětitel!“

A. M. Kadlčíková.

Bohu.

Nad ty výše -
nebes říše
letí duše má,
v sladké touze
Boha pouze
v mysli objímá.

Bože milý,
v těžké chvíli
žití mého stůj,
duši moji
v světa znoji
povždy ochraňuj.

Síla k práci
ať se vrací
tělu mému zas,
když se k Tobě
ve zlé době
obrací můj hlas.

Nech se znáti,
milovati,
dobrý Bože můj,
v chvíli slední
na mne shlédni,
vem mne ve stan svůj.

Sadiris rybář.

Obrázek z misíí na ostrově Ceylonu.

Jak velkolepý je západ slunce na horách Singhaleských! Něžnými listmi palmovými prodírají se paprsky zapadající ohnivě koule a západní nebe září zlatem a nacheť. Hned výše, hned níže táhnou se rýžová pole na svazích pahorků až k nedalekým močálům, kde třpytivě vodní růže za soumraku jako bílé kroužky na hladině vodní se kmitají. Prostředkem rýžových polí vine se jako had bystrá říčka a spěchá mezi nízkými křovinami do nížiny. Ptáci umlkli, čilá neverka zalezla již do svého nočního pelechu. Z temného modra východního nebe září hvězdy a hluboké ticho spočívá na rozkošné krajině. Jen Sadiris rybář bdí ještě.

Sadiris nemá žádné rodiny, žádných bohatství, po kterých vlastně ani netouží. Celé dny, ba často i velkou část nocí tráví lovem ryb. Jen několik hodin odpočívá na rohožce pod hvězdnatým nebem na malé verandě své chatrče. Tato chatrč je mu tak milá jako palác nějaký, ač je chudinka vystavěna z hlíny a bambusového rákosí a listmi palmovými pokryta.

Nábytek jest mu neznámou potřebou. Sadiris je zároveň domácím pánem, domovníkem, kuchařem a sluhou. Večer rozvine rohožku a má ustláno. Kdykoli chce, uvaří si „karry“, t. j. pokrm z rýže, španělským pepřem a jiným ostrým kořením promíchaný a netouží po žádné jiné lahůdce. Ryb má dost. Čeho potřebuje ještě víc? Talíře? K čemu toto zbytečné, křehké nádobí? Na čerstvě utrženém listě banánovém chutná mu jeho rýže výborně. Pro nejbližší hostinu utrhne si jiný čerstvý list se stromu a tak starost s umýváním nádobí spojená sama sebou odpadá.

Je Sadiris mudrcem? Anebo snad také básníkem? V jeho velkých tmavých očích s něžným jemným leskem leží cosi básnického. Má pěkný ušlechtilý obličej, tmavými kadeřemi lemovaný, pleť velmi světlou, cosi příjemného a přece prostého ve svém

chování! S lidmi v osadě mluví málo; za to tím více přemýšlí. Časem zazpívá si svým měkkým, zvučným hlasem písničku, kterou si byl v prázdné chvíli složil sám.

Jednoho večera sedí zase na břehu říčky a loví ryby; bystrým zrakem sleduje pohyby udice. Nepozoruje ani, že se noční temno spouští na doly i hory. S otevřenými ústy sedí tu a nemyslí na nic než na svůj rybolov. Netuší ubožák, že mu hrozí velké neštěstí. A ještě méně je mu známo, že nad ním bdí Bůh nejvyšší dobrotivý a milosrdný, jenž si jeho duši vyvolil pro sebe. Malá rybka je nástrojem nevyzpytatelného Božího milosrdenství. Vysmeknuvši se z udice letí ubohému Sadiris přímo do otevřených úst a odtud hluboko do chřtánu. Rybář namáhá se, aby rybkou dostal ven, ale nadarmo. Jsa v nebezpečí zadusiti se, běží do své chaty. Šťastnou náhodou vyjde mu vstříc jeho dobrosrdečný soused, kterého prosí, aby pospíšil pro lékaře. Zavolaný muž vědy činí seč je, aby ubohému pomohl, ale konečně křčí povážlivě rameny a radí, aby se Sadiris podrobil operaci a za tím účelem se co nejdříve odebral do hlavního města Kolombo do nemocnice.

Dva dni potom přišel mladý rybář do naší nemocnice, ale nezůstal tam dlouho. Zmužile podrobil se operaci. Když se rána již hojila a bolesti polevily, poděkoval nám Sadiris vděčným pohledem, pozdravil a odešel. Jeho srdce toužilo po osamělé jeho rodné dědině, po jeho palmové chatrči a zvláště po čisté, na ryby bohaté říčce.

Avšak Sadiris nebyl bezpochyby dosti opatrný a spoléhaje na své mládí nešetřil se jak toho rána v krku ještě úplně nezahojená vyžadovala. Z rány vyvinula se rakovina a Sadiris vrátil se po nějakém čase do nemocnice. Ubožák propadl smrti nemaje o tom ani tušení. Ale sestry věděly, v jakém je nebezpečství a sestra jej ošetřu-

jící obrátila jednoho dne rozmluvu na náboženství. „Jak je ti, Sadiris?“ tázala se. „Vede se mi trochu lépe,“ odpověděl šeptem. Od operace nemohl totiž hlasitě mluvit. Nejprve mluveno o věcech lhostejných; když se však sestra tázala, nechtěl-li by se státí křesťanem, svěsil smutně hlavu a odpověděl ještě tišeji: „Nechci.“

Tak plynuly dny a měsíce za sebou. Skoro celý rok pobyl Sadiris v nemocnici. Když se jeho bolesti stávaly již nesnesitelnými, odlučoval se od ostatních nemocných ještě více. Celé hodiny trávil sám na svém místě na verandě v myšlenkách pohřížen. O čem asi přemýšlel? Měl bystrý pronikavý rozum. Snad si často předložil otázku: „Učil Buddha pravdě?“ anebo: „Neměl bych se státí katolíkem?“ Zvenčí nebylo pozorovati ničeho, co se v jeho nitru dalo. Časem promluvila sestra jej ošetřující několik slov o Bohu, dávala mu opatrně na srozuměnou, že se nemůže více pozdraviti a že by měl na spásu své duše pamatovati... Sadiris poslouchal a rozuměl: často zastřel se něžný jeho pohled slzami, ale — neodpověděl. Nechtěl sestře, která k němu byla tak laskavá a dobrá, říci „nikoliv“ a ji snad zarmoutiti a jinak zase nebyl

ještě o pravosti křesťanské víry úplně přesvědčen.

Konečně byl jeho krk jedna rána. Přese všechnu bedlivost, s jakou jsme ji vymývaly a čistily, daly se do ní červy. Sadiris trpěl nesmírně. Nemohl už ani v posteli seděti; tak byl vysílen. Sestra jej ošetřující učinila ještě jeden pokus, aby ho s Bohem smířila. „Sadiris, tvá poslední hodinka se blíží,“ pravila, „nechtěl bys státí se křesťanem?“ Sadiris pozvěděl trochu hlavu a pravil: „Ano, chci.“ — „Znáš nauky svatého náboženství?“ — „Znám je dobře, jsem spokojen. Pokřti mne!“

Stalo se mu po vůli. Žil ještě osm dní. Avšak přes to, že bolest přibývalo, zármutek jeho náhle zmizel. Usmíval se na nás, kdykoli jsme šly okolo jeho lůžka a rozmlouval s námi rád o ukřižovaném Spasiteli, jehož obraz nedal nikdy z ruky. Dne 5. ledna šla jsem okolo jeho lůžka, právě když mu ránu zavazovali. Pohlédl na mne s výrazem vděčnosti ve tváři. Po půl hodině šla jsem opět okolo. Sadiris ležel tiše jakoby spal. Odhrnula jsem poněkud přikrývku. Kolem jeho rtů pohrával úsměv; byl mrtev. V předvečer svátku sv. Tří králů odešel k Bohu, jemuž myrhu svého dlouhého bolestného utrpení obětovati mohl.

A. M. Kadlčáková.

Vzkříšení.

Ke Mně pojďte, koho bolest svírá,
srdce moje se vám otevírá,
všecky obmývám tu krví svojí,
v níž se rány duše rázem zhojí.

Blíže pojďte, volá anděl z hrobu,
Ježíš Kristus vstal jest tuto dobu,
Jemu dík a chválu nekonečnou
vzdávej veškeren lid s myslí vděčnou.

Pozdraven buď, Pane umučený,
Tvoji krví svět jest vykoupný,
dej, ať nuky Tvoje hodné ctíme,
a Tvým křížem vždy se honosíme.

Vlej nám ducha pravé kajcnosti,
kříž Tvůj svít nám ku všeliké ctnosti,
s nebem, zemí alleluja pějme,
na vzkříšení ve chrám pospíchejme.

Stáří čili životem vzhůru.

(Část další.)

Ale což se dnes nesáhlo opovážlivě na tuto ideu, což se neotřásl tímto bodem na obloze lidské myšlenky? Žel, přežl, v přítomné chvíli zaplavuje nás ateismus, všechno popíraje, vše zapominaje, přede vším oči zavíraje. A jakým na nás působí dojmem, to lze vyjádřit jediným slovem: prázdnota. Máme před sebou závrtnou představu propasti. Ano, propast temnoty: člověk praničeho nechápe, neví nic o světě, nic o člověku, nic o životě, je to pustý zmatek, noc. Mé slunce spadlo s nebe. Nevidím ničeho stálého ani v sobě, ani kolem sebe: není jistoty v mé mysli, není sečleněnosti v mých představách, není vyššího cíle mému vzletu. A kol mne přičina znamená nic. důvod bytí — nic, poslední slovo — nic. Svět není již jenom hrou stínů, život je sen, historie je skandál, pravda přelud, ctnost pošetlost, lidstvo pak vř atomů valících se bez konce prostorami času, uchvacovaných pohybem, který neměl původce, jako nemá ani cíle.

A člověk? — Poslední výron ohromného kvašení věčně kolotajícího v této bezmezné a bezedné kádi, která sluje příroda. Uhlíku, kyslíku, tys můj otec, hnílobo, tys matka má, červi, vy moji bratři a dědicové!

A ještě propast bolesti a smutku. Asi před dvaceti lety nalezl jsem o tom trapné očekávání a již i hrůzu z budoucnosti v těchto řádcích mladého tehdy filosofa (Leona Jouvina): „Ateismus počal své dílo a ničí pozvolna všechny naše myšlenky, zvyklosti, zázady, tužby a vzpruhy. Ničí, ale nenahrazuje. Je to negace, jeho jméno značí bezmoc chápání a vysvětlení, značí nemožnost věřit a jednati. Nicméně nesáhl ještě rukou po jediném principu, který by byl dospěl souhlasu dvou lidí. Nenalezl ještě prvního kamene nové budovy, neurčil, kde má stát, nevyhodil jediné lopaty hlíny k jejímu založení. Vidíme arci, že zabírá hluboko, ale to jen proto, aby pohřbil vše, co milujeme.

Přijde nám tedy nová ta doba. A jak bude trudno, až zmizí naše staré představy o dobru a krásnu, až po nenáhlém blikání nadobro zhasne světlo, které osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět. Zavládne nevolnost jako večer, když stíny houstnou a samota svírá srdce. Ale nikoliv, to nebude večer a po něm noc, neboť noc má hvězdy a zítřek. To nebude podzim a po něm zima, ježto žluté opadávající lupení nechává pupeny zelených listů jarních. Až odejde Bůh, nezůstane než prázdno a pusto. Bude to větší prázdnota, než bývá v domě, když jsme doprovodili drahou bytost na hřbitov; vracíme se, otevíráme dveře a nikdo nás nečeká. Když tak cosi zmizí, zůstává přece láska. Ale až nás i láska opustí, kdo nás utěší?..

Ale ne; raději věřím těm, kdož předvídají zdravou reakci, návrat k Bohu, k duši, nauce o stvoření a cíli člověka, jak to napovídá učená kniha Dra L. Murata: „Idea Boží v současné vědě“. Vše, co se mohlo říci proti Bohu, bylo již nebo skoro již vysloveno ve prospěch neurčitých domněnek vědy ještě žvatlající. Materialismus a mechanismus tratičí půdu den co den, ztratí ji nadobro. A uhlídáte, že úporné zavrhování, nechvalné přesudky proti jsoucnosti Boží, v jakých si vysoká věda libuje, ustoupí velkolepému výkladu o Bohu prapůvodci, tak prostému a přirozenému, čímž se uleví jak vyššímu bádání, tak zdravým smyslům. Důkaz o poslední příčině je neochvějný jako katedrály, velebný jako ony. Ustavičně zjevují se nové známky všestranného souladu. Velkolepé hnutí, které je teprve v počátcích, přivede brzy, o tom jsme přesvědčeni, většinu vědeckého světa ke stěžejným těm pravdám. Prohlédneme-li pozorně vědecká díla dnešní, nabudeme o tom usvědčujícího potvrzení. Přese všechno zevní brojení proti náboženské představě, máme pocit, že vracíme se do starých kolejí, a máme radost, že se náš obzor zase rozjasňuje. A tak najde

si věda sama novou, skvělou apologii, obranu víry dvacátého století, vyňatou z Evangelia přírody, které leží otevřené před očima všech. A za padesát, za sto let vyjde přese všechny dnes protilehlé zjevy lepší věda z pléneku a nabude zase své právoplatné vlády nad společností. A Bůh — není nikterak nerozumno oddati se pevné naději v tu věc — Bůh stane se opět pánem světa.

* * *

Já nemíním čekatí do té doby, abych se poklonil Bohu, který, pakli je Bohem věd, jest především Bohem mého srdce. Vždyť pak nečerpám své jistoty a naděje z vědy, ale ze své víry. „Jak dobře je mi pod mou doškovou střechou za krupobití,“ napsal Cochin. Ó Bože, jak tě miluji, zatím co se svět o tebe hádá! Ve chvíli života, která je tak blízká věčnosti, nechci se zabavovati dohady lidskými, cítím spíše nutkání pověděti Věčnému své Credo, obnoviti vyznání víry, které jsem přechásto od svého křtu, na každíčkém ohybu svého dlouhého putování životem, slavně pokládal na jeho oltáři.

Věřím v živého Boha, který je nade vším a první všeho, v prvotní hybnou sílu velicejmu všemu pohybu, v první příčinu povznesenou nad všechny příčiny, v bytost nutnou, stojící nad všemi náhodami, v nejvyšší cíl, vztýčený nad všelikým jiným cílem.

Věřím v Boha s filosofií, která před šesti tisíci lety otevřela školu svou nezničitelnou větou: „Nic nestává bez příčiny.“ Věřím v Boha s poesíí, která počala zpěvy své prvním výkřikem údivu člověka patřícího na pořádek a krásu všehomíra. Věřím v Boha s uměním, které představuje nám něco z ideální krásy, vede nás k poznání a k nadšení pro celkový soulad a jasnost věčnou. Věřím v Boha se svatou ctností, jež je tu na zemi nejdokonalejším obrazem jeho dokonalosti. Věřím posléze s veškerým stvořením, se všeobecnou historií, s živými i mrtvými. Vidím, jak za mnou vystává těchto šest tisíc let s lidstvem dějinami uváděným. Myslitelé,

umělci, zákonodárci, básníci, učenci pozvedají svůj hlas. Ba i kameny volají, řeky a hvězdy mluví, hvězdy svitem hovoří, světy zpívají. A já jsem účastníkem tohoto všeobecného sněmu všeho tvorstva, prohlašuje a smím-li tak říci, dekretuje nejvyšší dogma: Věřím v jednoho Boha.

Požadoval jsem na těchto stranách důkazy po přírodě, po lidstvu, ale nejsilnější a nejpádnější důkaz o Bohu nosím v sobě, v hloubi své bytosti. Je-li jaká idea člověku vrozena, je to idea Boží, je-li víra, jež by byla vtomná člověku, je to víra v Boha. Není v člověku představy, která by nepředpokládala tuto ideu a nebyla v ní založena. Není jistoty, jež by nespokoivala na první jisté pravdě: Bůh jest a Bůh neklame. Toť vnitřní důkazy, pudové důkazy, důkazy svědomí, důkazy mravní, základní a nezrušitelné. Mají pevnost skály, tvrdost démantu, jasnost hvězd.

„Bůh je všude,“ nadepsal jsem tuto stať, ale nikde není přítomen víc, než v mém svědomí a v mém srdci. Jsa nezbytný životu světa celého, není méně nezbytný životu mému. Mé štěstí chce Boha, má naděje touží po Bohu. „My chceme Boha!“ zpívají mu v nářku i rozhořčení zástupy, jimž násilí chce vyrvati tento poklad, jediný na zemi i na nebi.

Š Bohem hovořím každou chvíli v životě. Vyslovím-li jméno jeho, odpovídá ve mně ozvěna; někdo mne slyšel a pochopil: toť On. Při ledové lhostejnosti lidí on jediný přišel ke mně a dlel poblíž mne. V hodině pokušení zjevil se mi kdos, jenž krácel po rozbořených vlnách, podáváje mi ruku. V hodině nadšení pro pravdu, dobro a krásu cítil jsem se povzručen až k němu, neboť svrchovaná pravda, dobrota, krása jesti On! „Cítím rozmach ptačích křídel, slyším-li jmenovati Boha,“ pravil Rajmund Brucker.

Měl jsem své chvíle chmur. a ejhle blesk projel těmi stíny: byl to paprsek jeho tváře. Za dnů přeplněných nesnáze a zkouškami, kdože to přišel, aby odstranil trny s cesty před krokem mým? A v hodině, kdy jsem se rozplýval v nejsvětějších svých

myšlenkách, jaký to závan s nebe dal rozkvetši lilím? A nyní, když z běd svého vyhnanství, já stařec a poutník myslím na vlast, kdo utváří ve mně nevyslovitelné to ždání prosby a touhy, jež loudí mi z duch výkřik: Abba — otče? Tof jeho Úst, tof On!

„Příteli,“ psal mi ctihodný jeden kněz, blízký smrti, „příteli, poznal jsem nejvyšší štěstí života, a tím jest, žiti ustavičně pod líbezným vedením Božím!“ Není-li pro Boha, nestojí věru za to, plahočit se životem.

Před dávnými věky pronesla posvátná kniha „Kazatel“, Kohelet Židů, dvě věty, které shrnují celý život krále, jenž všecko viděl, všecko měl, všecko poznal. První věta na počátku knihy dří: „Marnost nad marností a všecko marnost!“ Poslední na konci knihy praví: „Boha se boj, a přikázání jeho dbej; nebo to jest celý člověk!“

Konečně on jediný přetrvá vše, on je slunce neznající sklonu a západu. Jiná světla namanula se mi, aby mi

osvítla přítmi velikého tajemství, jež mne obklopuje. Byla by mne však spíše zavedla, a jak záhy pohasla! Ty sám, ó Bože, zůstal jsi vůdcem mým a světlem mým v této noci, která se dokonává, až k velikému dni, kdy spatříme tvář v tvář. Ten den nemůže býti daleko, stáří jest jeho zorí!

Jest psáno v Koranu, že Abraham kdysi pozoroval před stanem svým nebesa, právě když noc rozestřela svůj plášť; tu uviděl hvězdu a řekl: Toté můj Pán. Ale když hvězda zapadala, pravil: Nebudu milovati to, co zapadá. Když potom viděl vycházeti měsíc, opět pravil: Toto jest můj Pán. Ale když i měsíc zapadl, děl Abraham: Vpravdě, nepovede-li mne Pán můj, budu z těch, kteří pobloudili. A když viděl vzházející slunce, děl: Tentof jest jistě Pán můj; jest větší nežli hvězda a měsíc. Ale když i slunce schýlilo se k západu, prohlásil Abraham: Ó lide můj, s tímihle všemi dám si pokoj. Obrátím tvář svou k onomu, který stvořil nebe i zemi, a jemu samému sloužiti budu!

Obět lásky.

Podává F. Jan v s k j y.

„Většího milování nemá žádný nad to, by kdo život svůj položil za přátele své!“ Jan 15, 13.

Linceký „Lidový List“ („Lanzer Volksblatt“) přinesl dne 6. března 1915 v čele tuto smuteční zprávu: „V Linci, dne 5. března 1915. Nejdůstojnější p. biskup Dr. Rudolf Hittmair dnes v pátek v 9 hodin 30 minut dopoledne v Pánu skonál.

Tak i náš biskup stal se obětí války. Mezi četnými těžkými oběťmi, jež naši otčině již uloženy, je tato nejbolestnější. Nepadl náš biskup na poli válečném, nýbrž na poli lásky k bližnímu obětoval jako hrdina křesťanské charity svůj život za své a za svou vlast. Ne rány zasazovati, nýbrž hojiti a nemocným obsluhu a útěchu skýtati bylo vznešeným povoláním,

jež puzen apoštolskou horlivostí si zvolil, přihlásiv se hned při vypuknutí války za ošetřovatele nemocných v nemocnici Milosrdných bratří. Chopil se této neobyčejné úlohy ve vškerou opravdovost. Vycvičil se, jako se musí vycvičiti každý novic, a nedal pak jinak, než že bude konati každou službu; převzal i noční hlídky, kdykoliv naň došlo. Současne nesl i břímě úřadu biskupského. Šetřiti své osoby — toho neznal za celý svůj život. Když však ho zachvátila zákeřná nákaza, nevzmohlo se churavé tělo, nevzchopilo se již osláblé srdce, aby odolalo útoku nemoci. Krátce před desátou hodinou oznamoval veliký zvon biskupského chrámu skonání vele-

pastýřovo. Naděje, která ještě během 4. března zakmitla na zachování jeho života a která znova kynula, kdyžte večer až nápadně se zlepšil stav nemocného — naděje ta k bolesti všech se nesplnila. Ve věku teprv 56 let, po šestiletém působení velepastýřském, vzat jest biskup Rudolf své diecese.“

*

Služba u nemocných v nemocnici Milosrdných bratří, kdež často měl i noční hlídky a konal všecku i nejnižší posluhu, seslabilá obětavého biskupa, jak bylo zřejmo z jeho bledé tváře a skleslosti. Přes to však vydal se na návštěvu do tábora zajatých Srbů u Mauthausen, a tam se ho chytila tamější nákaza, skvrnitý tyfus, jenž přes všechnu péči a opatrnost lékařskou sklátil jej do hrobu. Posílně svatými svátostmi, všecek odevzdán do vůle Boží odešel na věčnost, zanechav po sobě nejkrásnější památku, předojemný příklad obětavé lásky k bližnímu, však i bolest a zármutek pro celé město, celou diecesi, pro celou vlast.

*

Ze zdravotních důvodů musel býti vykonán pohřeb hned v den úmrtí, dne 5. března, a to co nejkratčeji a co jednodušeji. O tři čtvrti na 7. hod. večer vykonán výkrop v biskupské residenci, načež vezena tělesná schránka drahého velepastýře do biskupského chrámu, provázena jenom zřízením společnosti pohřební. U dómu čekala kapitula, biskupští sekretáři a klerus dómský. Po opětém vykropení a modlitbách zanesena rakev do krypty pod chrámem a tam uložena u oltáře na levé straně, po boku velkého biskupa Rudigiera, o jehož blahorečení zvěnělý tak usiloval.

V sobotu 7. března konány na domě hodinky za mrtvé, v pondělí pak slouženo slavné Rekviem za ohromné účasti.

*

Vděčná řeholnice Anna Esserová věnovala zvěnělému biskupu tuto krásnou poetickou vzpomínku jako věnec na hrob: „Dva týdny jsou tomu, teprv dva týdny. Tu jsem ho viděla ještě před sebou, našeho vzneše-

ného biskupa. Viděla jsem ho slavnostně oděného skvoucími odznaky jeho velekněžství, ozářeného tajuplným kouzlem jeho velebné, uchvacující osobnosti. A před ním mladý vojník, chudý syn lidu nejhudšího; před tím jezdec v círku, nyní bojovník v řadách statečných synů naší vlasti. Bylo to v kostelíčku kněžského semináře, bylo tam ještě přítmi časné ranní hodiny. Jenom vojáci plnili ten malý prostor, vrátivši se z pole válečného poseti ranami. Prostá žena stála hluboce dojata za oním mladým vojínem, jeho matka. Od časného mládí potloukaje se s církem, vyrostl bez vědomostí o Bohu a věcech náboženských. Tu přivedla ho válka do nemocnice jako nemocného vojáka, a když zde viděl, kterak jeho nemocní kamarádi nabývali posily a útěchy ve svatých svátostech, také po nich zatoužil. Dnes měl po prvé přijmouti Tělo Páně a svátost biřmování. Kdo kdy viděl našeho biskupa při vykonávání kněžského a biskupského úřadu, pozoroval, že ve svaté ty chvíli byl jako unesen do nadpozemských výšin. Jasnost nebeská spočívala na jeho čele, jeho jasné oči zářily, uslechtilá tvář jeho jako by byla proměněna. Také dnes tomu tak bylo, když jeho posvěcená biskupská ruka ubohému cizinci udělovala dary Ducha svatého a přelaskavá slova otcovského napomenutí když k němu promlouval. Pak ale slova jeho zmohutněla, kdyžte mluvil o moci, kteráž jest položena do ruky vojínovy ve válce.

Jakže? Mohl muž smrti již padlý, v jehož krvi již se usadila nákaza smrtelná — mohl ještě tak mohutně povznést hlasu svého, jenž tak brzy již měl navždy umlknouti? A v srdci mém, jež jako na sta jiných srdcí se chvělo o drahý ten život, projevila se blahá naděje jako skromné jarní kvítečko. Přes to však měla smrt již toto veliké, dobrotivé srdce biskupské ve svých nemilosrdných rukách a již je počala drtiti. Teprv tomu čtrnáct dní. —

Pak nadešly hrozné chvíle nemoci. Kvítka naší naděje vadlo a vadlo. Úzkostlivě pohlíželi jsme k osamělému pokoji, v němž trpěla láska pastýřova,

kteřá za zbloudilými ovečkami až do smrti se ušla. Každý měl jenom jednu otázku: „Jak je panu biskupovi?“ Jenom jedna modlitba nesla se k nebesům: „Pane, rač nám ho nechati, máme jen jej jediného!“ Tu však se rozkvílel za temného rána hluboký hlas zvonu Neposkvrněného Početí, a již se vědělo, že jsme jej ztratili.

Dopěna velepíseň lásky — — — harfa pukla — — — struny se strhaly. Hrdina padl v rekovné síle — — — Horní Rakousy pozbyly svého nejlepšího. Diecése vdovou, diecesáni sirotky.

V slzavý závoj halí se starobylé biskupské město, slzavým závojem zastírá se celá země, s hory na horu, z údolí do údolí. A uprostřed tohoto proudu slz jest mi, jako bych slyšela královskou harfu se Sionu, jak začala lkáti nad velikány, kteří klesli, nad hrdinami, kteří padli v Israeli. Ach, jak bychom neměli plakati pro toto srdce kněžské? Pro srdce plné šlechternosti a lásky, plné obětavosti a laskavosti? Pro tohoto těšitele zarmoucených, ochránce opuštěných, pomocníka ubohých? Pro tato zbožná ústa, jež promlouvala tak zlatá slova, pro tyto ruce, jež tak něžně uměly ošetřovati, pro tyto nohy, jež tak nadšeně kráčely královskou cestou milosrdenství a lásky k nepřátelům?

Děšť a vítr zmítá nevládným dnem. Smuteční prapory, jež vlají se všech domů, mají se co držeti. Vichr lomcuje uzavřenými okenicemi biskupské residence, jako by je chtěl vytrhnouti, aby se ještě naposled na klidnou tvář nebožtíkovou podíval, jenž tam ukryt přede vším světem; neboť vítr a děšť mílovaly tohoto neobyčejného muže; provázely ho druhdy při jeho slavném vjezdu, jsou jeho průvodci i dnes při jeho odjezdu, ba skoro jedinými průvodci. Je to skutečně odjezd tak velkého biskupa? Kde jsou dlouhé řady hodnostářů, kde modlíci se zástupy? Kde jsou nádherné erby, kde skvělé řády? Kde jsou smuteční korouhve, kde kvítí a věnce?

Za matného svitu pochodní vezena smutného večera osamělá rakev, a náhliká, modlí se jenom umíráček. Chud

a osamocen zemřel tento veliký biskup, chud a osamocen jest pochován. A přes to truchlí oň statisčové! Ovšem, jedovatá nákaza, jež jej porazila, zdržela je; sic by se bylo celé moře lásky rozlilo kolem něho na jeho poslední cestě. Přes to však vidím jednu bytost, ana mlčky a neslyšitelným krokem běže se za rakví. Je to postava vznešená, lustým závojem zastřená, žalnými vzdechy zmítaná... Znáte ji? Toť vzácná bytost, kteráž vinula kolem hlavy biskupovy nehynoucí věnec nesmrtelné slávy. Toť anděl, jenž silil jeho ruce k pokorné obsluze nemocných, jenž vedl jeho nohy po osamělých výšinách. Toť charitas, toť láska, nejupřímnější láska k bližnímu. Tak se sešla tragika smrti s tragikou pohřbu. Podivuhodné řízení Boží! Tak by si to byl zajisté přál tento veliký kněz, jenž byl povždy dalek všeliké nádhery.

Poslední cesta do domu. Jak jej miloval! Bývaltě snem jeho noci, prací jeho dnů, touhou jeho srdce. Dokonání domu — toť jeho zaslíbená země! A byl mu již blízko, jako druhdy Mojžíš zemi Kanaan. Již jej viděl v brzké dokonané velebnosti, již viděl jako ukončenu nádhernou tu svatyni Panny bez poskvrny hříchu dědičného počaté, úchvatný to div skalopevné víry lidu hornorakouského. Již dne 1. května r. 1918 hodlal své posvěcené ruce biskupské zdvihnouti nad veledivím tím a podati je darem nebes Královně, kteréž tak věrně sloužil. Tu však jej samého vzal Pán a nvedl nebes branou do domu věčné slávy...

Nyní tak tiše odpočívá, co bylo smrtelného na tomto nesmrtelném, odpočívá na místě své nesplněné tužby, přes to však na místě, jehož jediného za svého života hledal — na místě pokoje u svého Boha...

*

Zvěcnělý velepastýř narodil se 24. července 1859 v Horních Rakousích v městě Mattighofenu, kdež jeho otec byl okresním přednostou. S bratrem Antonínem studoval pak na státním gymnasiu v Linci, kdyžtě byl otec do sousedního Uhrfahru přeložen za okresního soudce. Po matuře byl by Rudolf rád vstoupil do kněžského semi-

náře; líbilof se mu nadmíru charitativní působení katolického kněžstva, i byl by se ho rád jako sluha Pámě taktěz účastnil; otec však chtěl z něho mítí právníka. I bylo se mu odebrati do Vídně na universitu, kde tři léta studoval práva. Po každém roce obnovoval otec prosbu, by mu bylo dovoleno státi se knězem, až konečně po třetím onom roce otec, tehdy již rada zemského soudu v Linci, svolil. Dne 29. července 1883 jest Rudolf posvěcen na kněze od svatého biskupa Josefa Rudigiera. Krátký čas pobyv jako kooperator na Pöstlinberku, poslán jest do Vídně k vyššímu vzdělání do kněžského ústavu u sv. Augustina, kdež r. 1888 promován na doktora bohosloví. Vráťv se do Lince, působil jako kazatel na dómě, byl ředitelem dómské sakristie, od r. 1893 profesorem pastorálky v kněžském semináři, kdež roku 1903 ustanoven spolu i regentem; 1. května 1909 posvěcen na biskupa.

*

Zvěčnělý biskup hleděl vykonati každý rok co možná největší počet visitačních a birmovacích cest po své diecési. Jezdil obvyčejně v otevřeném voze, ať bylo počasí jakékoliv a za deště ani si neroztáhl nad sebou deštníku. Jako veliký přítel přírody kochal se za krásných slunných dnů pohledem na velebné věnce Alp, jmenuje svému průvodci každou vyčínající horu; také však neopominul ani jedinké věže.

Na těchto svých cestách hleděl vždycky přesně dojeti v ustanovenou hodinu a žádal duchovních, do jejichž osad se ubíral, aby nechali všelikého slavnostního uvítání, jímž se mnoho času promešká a příchod se opozdí.

V horách sestoupil a šel před povozem pěšky. Takto přišel jednou do horské osady sám, lidu tamějšímu, spolkům naň čekajícím neznám; nebyloť na něm viděti biskupských odznaků. Ptal se, na koho zde čekají. Odpověděli mu: „Na biskupa.“ On na to: „Již stojí před vámi.“ Tomu

nevěřili a nevěřili. I vrátil se, a až ho dojel povoz, usedl do něho. a pak teprv jej uvítali. kdož před osadou čekali.

Při zkouškách z náboženství zaujal dítky nelíčenou upřímností a dohrosrdečností; dovedl z nich vylouditi odpověď na všechny své otázky, tulily se k němu jako k otcí. Vřak i dospělí byli zkouškou tak zaujati, že nikdo z kostela neodešel, dokud nebylo vše ukončeno.

Jednou obstoupily po zkoušce rozradostněné dítky pana biskupa u kostela; zavedl je k pekařskému krámu, skoupil tam všechno pečivo a rozdál je dětem.

Za večerních ovací před farou děkoval povždy osobně sbormistru zpěváckého sboru i všem pěvcům a hudebníkům, provolával slávu počestné farní obci a prohlížel si, prováděn domácím kněžstvem, slavnostní iluminaci.

Časné ráno zašel si pro cházku do okolí, zastavoval se schodei do kostela, kteříž ho obvyčejně neznali, a mile s nimi rozmlouval. Bylo-li mnoho lidí k svatě zpovědi, veleochotně zpovídal, kostelník však nesměl nikomu říci, že tam ve zpovědnici sedí pan biskup. Jeho apoštolská kázání působila na lid úchvatně.

Za oběda býval velice přívětivý a laskavý, hovořil po přátelsku s přítomnými laiky, doptával se na hospodářské poměry, pro každého měl slovo otcovské. Vždycky se dal od místního duchovního správce upozorniti na těžce nemocné nebo nezhojitelné farníky, na nemocné dítky, jež pak všechny navštívil, dítky takové v jejich přibytku birmoval a doprošoval se jich, aby, až se dostanou do nebe, pamatovaly naň modlitbou u Pána Boha. Vždy pamatoval na lidi chudé a nuzné štedrou almužnou. Jakmile z farnosti odejel, chopil se brevíře a domodliv se ten, chopil se růžence, aby sobě svolal požehnání nebes na novou zase práci v nejbližším farním okrsku.

A. M. Kadlčáková.

Zavzni písní plesná...

Zavzni písní plesná
po kraji,
přišla krásná Vesna,
vítej ji!

Zelení se šatí
stromy, keř,
slunéčko je zlatí
s nebe též.

Kolem samá krásá,
ruch a zpěv,
z duše všecko stíráš.
bouří krev.

Rozhodila květů
po poli,
píseň plesná ze rtů
hlaholí.

Zpěvem háje zvučí,
sad i les,
ze země vše pučí,
všude ples.

Zachvěje se srdce
ve hrudi,
city lásky prudce
probudí.

Ptáci v svoje hnízda
vletěli,
každý mile hvízdá
chcete-li.

Slunce mile hřeje
s nebička,
po kraji tu věje
písníčka.

Probudí ji z jara
písní hlas,
nitrem tvým tu hárá
zas a zas!

Jiří Belanger

Život napsaný P. Aniganem podává Jan Tagliaferro (Část další)

Jeden spolužák vyjádřil své dojmy o zbožném seminaristovi u sv. Tomáše následovně: „Pokora, prostota, neobyčejná zbožnost, přívětivost ke všem, úplně zapomenutí na sebe, duch víry ve všech podrobnostech života, nadpřirozené ve všem, ohnivá horlivost pro dobré.“ Tento obraz zbožného levity hodí se na celou dobu přípravy pro kněžství.

Jeho pokroky v etnosti a zbožnosti nebyly na úkor něžné láске k rodině, zvláště k matce. Jest předsudkem světa, že zbožný život vysušuje srdce, a že lásku k Bohu nelze spojit s láskou k rodině, jakoby čtvrté přikázání desatera nebylo přikázáním Božím, jakoby toto přikázání týkalo se jenom nedokonalých, jakoby všechny obrazy božského Dítka, jak ručky své vine kolem krku matčina, nám nehlásaly lásku k matce.

Jistě chce Pán Bůh, jemuž za vše děkujeme, abychom milovali svou matku, svoje schopnosti, a vládli svým srdcem, vždyť žádá toliko naši lásku nejvyšší, a nikoliv lásku výhradní. Tyto oprávněné náklonnosti, jež Bůh stvořil a posvětil, jež nám jako povinnost uložil, přispívají k souladnému

celku, jehož Tvůrce žádá od svých dětí jako hold, jenž tvoří pravou lásku křesťanskou, pravou lásku k Bohu. „Kdo praví, že miluje Boha a nemiluje bližního, hlásem jest,“ řekl ten, jenž nejlépe pochopil božské Srdce. „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a bližního svého jako sebe; na těch dvou přikázáních závisí celý zákon,“ pravil sám Spasitel. Bližními rozumíme především ony, kterým děkujeme za život, a ony, kteří svazky krve s námi jsou spojeni. Jsou po Bohu první v řadě lásky. Pán Bůh sám jest původcem tohoto řádu, a Boha by nectil, kdo by nešetřil tohoto řádu, nýbrž ho ničil.

Bezpochyby jsou duše, kterými Pán Bůh již na tomto světě chce dokonale a výhradně vládnouti, ale i pro tyto vyvolené nepřevrací stávajícího pořádku. Jestli nepřetrhnou svazky srdce, neodporuje čtvrtému přikázání. většině lidí řekl: „Opustí otce a matku a přidrží se ženy své,“ mohl právě tak dobře říci některým: „Poslyš, dceru, a viz a nakloň ucha svého, a zapomeň na lid svůj a na dům otce svého a požádej král krásy tvé, neboť on jest Pán Bůh tvůj.“ Tvrdý zákon rozlou-

čení platí pro všechny lidi na zemi, ale rozloučení se neznamená trhání zákonité svazky srdce. Zkušenost učí, že tyto svazky v drsné lázni rozloučení z lásky k Bohu čerpají nové síly, tak že se stávají jemnější a vroucenější.

Láska Jiřího k rodině se nemensila, ale rozmnožila. S velikou radostí očekával prázdniny, a nikdy neopouštěl rodiny bez slzí, když nadešel čas návratu do semináře. List ze dne 10. října 1881 psaný strýci v Looberghe, jenž místo otce zastával, ukazuje nám tuto stránku jeho srdce. „Jakmile pozdravím milou matku a bratry i sestry, přijdu spěšným krokem do Looberghe, abych ještě jednou požíval sladkého štěstí, jehož se mi o prázdninách často do-talo. Dříve než jsem začal duchovní cvičení, psal jsem milé rodině do Moulle, že teskním po ní. Nebudeš se diviti, řeknu-li Ti totéž. Trpěl jsem mnoho a posud trpím při myslence, že dlouhé měsíce musím býti odloučen od svých milých. Po Bohu náleží nejvroucenější city mého srdce vždy mé rodině. Odloučení od ní mne vždy hluboce raní, a potřebuji delší čas, abych ránu vyléčil. Sedaje za dlouhých zimních večerů sám ve světničce, v duchu zalétnu mezi vás. Snad mi vítr donese ohlas chvalo zpěvů, jež společně pějete Panně Marii. Jindy, když půjdu na venkov, představím si, že jsem na cestě do Pitgamu, a když mi studie volnou ponechají chvíli, na příklad o svátcích, použiji jich, abych Vás ubezpečil, že na Vás velmi často myslím a že každý den Vaše milované jméno vkládám do srdce Ježíšova.“

Jistě by nikdo netušil pod vážným, skoro přísným zevnějškem Jiřího srdce tak měkké, laskavé. A výraz jeho citů neupřilňuje, neboť upřímně dodává: „Dal jsem ti prostě čisti ve svém srdci, co se v něm děje od mého návratu.“

I spolužáky v semináři miloval vroucně. Jeho měkké srdce a něžná mysl mu působila často trýzeň, neboť jest pravdou, že milovati na zemi znamená trpěti. „Jenom Tebe milovati, o Ježíši, a bližního milovati pro Tebe, to jest jediným prostředkem, abychom

byli šťastni při všech strastech a loučeních tohoto světa. Ti, které milujeme, opouštějí nás, aby vešli do nebe, a jestli jsme je nemilovali pro Tebe, běda, jaká žalost. Aneb ti, kteří nás milovali aneb se zdáli nás milovati, odcházejí od nás, a jestli jsme Tebe nezískali jako přitele, cítíme se opuštěnými a bolest plní duše a odvaha mizí. O Ježíši, kéž bych jenom Tebe miloval a na tom pracoval, bych Ti získal lásku jiných.“ Z těchto slov mluví veliká zkušenost v utrpeních. Jak by byla daleka takového srdce? Jiří Bellanger byl pravým synem své matky.

V říjnu 1881 vrátil se do bohosloveckého semináře a rozmnožil se vliv, jež ctnosti jeho získaly již v prvním roce. Ostatně se neobmezovaly na srdce jeho strasti. Časté neuralgie trápily ubohou hlavu, a studie mu působily mnohou trpkou chvíli. Zvláště zkoušky mu byly opravdovou mukou. Sklčen a pln nedůvěry v sebe, s úzkostí hleděl vstříc zkouškám a když předstupoval před professory, zaraženost ochromila část jeho schopností. Přece jeho výkony nikdy nebyly uznány za nedostatečné. Ale úspěch neodpovídal svědomité práci. Vždy se modlitbou připravoval na zkoušku, a v rozhodné chvíli nosil u sebe sošku sv. Josefa, což doporučoval i svým přátelům. Ještě větší zkouškou byla mu první kázání v semináři. Ale to vše bylo v jeho očích toliko příležitostí, aby se cvičil v pokoře a oddal se úplně Pánu Bohu.

Brzy po návratu do bohosloveckého semináře, v únoru 1882 dostal nového superiora, v osobě šlechetného kněze, jenž Jiřímu byl otcem v koleji Saint-Bertin, jej od dětství pozoroval a tudíž znal jeho ctnosti. Jakmile přišel, zvolil si Jiřího Bellangera svým sakristánem; tím se stal zároveň i jakýmsi prostředníkem mezi seminaristy a superiorem. Rád totiž poutal k sobě omilostněného seminaristu, jehož jako syna miloval a jako světce ctil. Ku svému povzbuzení i k útěše milého sakristána, vybízel ho, aby se s ním modlival hodinky. To bylo pro Jiřího dvojí radostí — pro srdce i duši zá-

roven. Ale i úlevu tělesnou mu přinesl nový úřad. Býval v příměří a nemusel stoupat po schodech, což mu bylo námahou pro chorou nohu.

Mezitím nadešla doba velikých milostí. Dne 22. května 1880 dostal Jiří tonsuru. Jak se radoval a zbožný byl, netřeba uváděti. V červnu 1882 začala řada vlastních svěcení. Třebas mu byly pramenem milosti a vděčnosti, přece byly též příčinou mnohých nepokojů. Jeho až skrupulosní svědomitost připravovala mu často strastné muky. Jeho vůdce duchovní musel ho upokojovat a uklidňovat. Ale našel též dokonalou poslušnost u zbožného žáka svého. Každá stránka duchovního sešitu svědčí o upřímné snaze dostat se k důvěře, k níž byl napomínán. Obsahuje celou řadu zásad a nauk, které sám sobě kázal: „Nedůvěra jest trestná, protože Pána Ježíše nějak zbavuje moci a dobroty. Často se domýšlíme, že jsme důvěru složili v Boha, třebas jenom na sebe spoléháme, a když slabá budova pychy při nejmenším nárazu se chvěje, zdá se nám, že je vše ztraceno.“ — „Důvěra mých služebníků jest mi tak milá,“ řekl Pán jednou věrně duši, „že bych zkoušky jejich prodloužil, abych jí mohl požívat, ale zároveň dojmá mne tou měrou, že neváhám jim přispěti.“ — „Nedůvěra vidí všude preludy, z Boha činí přízrak.“ — „Kdyby Pán Ježíš byl chtěl jenom andělům dovoliti, blížiti se k jeho stolu, byl by zůstal v nebi.“ — „Můj Bůh ví vše. Můj Bůh může vše, Můj Bůh mne miluje. Ať přijde cokoliv, fiat, staň se!“

Podávalo se mu tyto zásady přenést do ducha i do života, tak že zmizely pomalu pochybnosti, a zůstala něžná svědomitost.

Milostí každého svěcení dostalo se mu měrou neobyčejnou. S pomocí Boží a jeho součinností rozvíjely se a ukazovaly se ve výkonech posvátných v době seminární a v životě kněžském. Napsal: „Ostiář (vrátný) střeží Boha eucharistického a pečuje, aby nehodný nevšedil na místo svaté. S tvou milostí, o Ježíši, budu tvým osobním strážcem, a jestli mne povin-

nost od tebe oddálí aspoň v duchu s tebou spojen zůstanu po všechny chvíle dne i noci. Nabízím se ti za oběť, abych milost zjednal hříšníkům a aby tito nešťastní, kteří tě posud uráželi, od nynějška té z celého srdce milovali a chválili.“

V pozdějších letech jako vojenský duchovní správce ukázal se jako věrný vrátný Pána Boha v kapli. Zdobil ji sám pln jsa lásky a bděl horlivě nad tím, by se vše důstojně v ní konalo. Když ministr vojenství ji zavřel a biskup Dannel mu r. 1891 dal dovolení, nejsv. Svátost přechovávat v nové, skromné kapli, prohlásil s rozhodností, na kterou biskup nikdy nezapomněl: „Nejsvětější Svátost bude v tomto oratoriu velmi uctívána. Co se mne týká, slibuji, že budu dobře na stráž.“ Ze dostal slovu, později uvidíme. To byly ctnosti dobrého ostiáře, jež tehdy a vždy se ukazovaly.

S jakou věrností zachovával a rozvíjel milost svěcení lektora! Jeho předsevzetí zní: „S tvou milostí, o Ježíši, chei Písmo svaté milovati a každý den rozjímati, abych lásku k svému zákonu všípil duším, které mi později svěříš. Rovněž chei s opravdovou horlivostí studovati bohoslavi, které jest často jenom vysvětlením Písma svatého.“ Důkaz jeho lásky k svatým knihám a božským pravdám nalézáme v pozůstalých sešitech, které jsou plny vysvětlivek k evangeliu sv. Jana; v jeho kázáních, v nichž výroky Písma sv. zaujímají přední místo. a ve zvyku při spaní míti pod hlavou nový zákon.

Na knězi, v jakémkoli věku je, poznáme, byl-li dobrým ostiářem, lektorem a akolytou. Někdy-li čistoty a ozdoby svatyně, studia Písma sv., kázání a péče o duše svěřené, jest to smutným, ale zřejmým, ba neomylným důkazem způsobu a myšlení, se kterým přijal nižší svěcení.

U Jiřího Bellangera ukazoval se právě opak toho. Duch víry pronikající celou jeho bytostí, byl jen rozvíjenými zárodky, jež různými svěceními vloženy byly do úrodné a podivně připravené země jeho duše. Pravíme p o d i v n ě p ř i p r a v e n ě

dukazem toho jsou úvahy a úmysly, jež mu vnučko každé svaté svěcení. Když přijal obě nižší svěcení, napsal: „Nedovolím duchu zlému, by se zmocnil mého srdce, abych ho tím snadněji vypuzoval ze srdcí svých bratří. Můj Ježíši, dej mi velikou lásku k čistotě a bezmeznou velkomyslnost v obětech, jichž žádáš ode mne.“ Jeho úmysly jako akolythy znějí: „Akolyth má býti světlem v církvi. S tvou milostí, o Ježíši, nechci býti nikomu příčinou pohoršení. Vynasnažím se co nejdokonalější zbožností a pracovitostí všem dávat dobrý příklad.“

Po celý svůj život byl P. Jiří Bellanger podivuhodným exorcistou a dokonalým akolythou. Vedl dobrý, úspěšný boj proti zlému duchu. Málo kdo tolik jako on působil a pracoval, aby království zlého ducha vyhubil ve své duši i v duších jiných. Právě tak byl světlem, a sice zářícím světlem všem, s nimiž obcoval.

Jeho přítel psal: „Znal a obdivoval jsem pana Bellangera ve velkém semináři. Co mne od začátku k němu vábilo, bylo jeho vážné, skromné chování, jež účtu vzbuzovalo u všech seminářistů. Byl jsem tak šťasten k němu se přiblížiti, a ještě dnes po dvaceti letech vzpomínka na něho působí mocně a spasitelně na mou duši.“ Když Pánu Bohu počet kladl o darech přijatých, slyšel bezpochyby chválu vzdávanou dobrému a věrnému služebníku, neboť hrůvny přinesly ovoce v jeho rukou.

Když nadešla doba vyšších svěcení, zalekla mladého levitu myšlenka na jeho nehodnost a jeho nedokonalost, a bylo třeba vši autority, jeho vůdce duchovního, aby neodstupoval. Jeho tehdejší stav duše ukazují nám rady, které později mladému bohoslovi udělil na jeho prosby. Jednalo se o to, předejiti povolání k podjáhenství a příležitost zdála se sama naskytovat. Zbožný kněz odpověděl: „Podstatným při této vážné otázce jest, že u Vás není přirozené snahy po tom. Jediné přání ať Vás vede, Bohu větší čest a slávu zjednati, a to se jistě stane slibem čistoty a modlitbou brevife. chce-li Vás Bůh míti podjáhnem.

Přeji Vám, byste žádal od svého zpovědníka více než od dovolení, o vybídnutí ku svěcení. Jestli on Vás k tomu kroku pobádá, pak jest to Bůh, jenž Vás pobízí; zmužile jděte ku předu; bez váhání, bez výhrady se odevzdejte Pánu a řekněte mu, že jenom na něho spoléháte.“

Takové bylo jeho chování v této důležité chvíli jeho života. Po různých námitkách poslechl svého vůdce duchovního. Ale aby se lépe připravil, zvolil si vzor. Již dlouho cítil tajnou náklonnost ku zvláštní účtě apoštola Jana. Nebyl-li miláčkem Ježíšovým, druhým synem Marie a apoštolem čistoty? Když se blížilo podjáhenství, svěřil se tomu, do jehož šlépějí chtěl vkročiti, jemuž záviděl jeho dojemné přednosti a zvláště jeho ctnosti.

Dne 25. července 1883 zasněvil se navždy Pánu. Při této příležitosti napsal si: „Podjáhen skládá slib ustavičné čistoty a zavazuje se ku každodenní modlitbě brevife. S Tvou milostí, o Ježíši, s Tvým přispěním o Maria, budu celý život žít na těle, srdci i duši, a abych dosáhl této dokonalé čistoty, budu se vždy s láskou a účtou modlití hodinky.“ Pak se obrací k tomu, jehož si zvolil za vzor, a prosí vroucně: „Svatý Jene, příteli Ježíšův a synu Marie, vypros mi tvou lásku k čistotě a žádej Ježíše, aby též i mně udělil, co tobě dal, své božské Srdce a svou svatou Matku!“

Ano, svatou Matku Boží! Do její rukou chtěl slib čistoty složit. „Složte slib čistoty do rukou Panny Marie.“ radil mladému levitovi v předvečer tohoto svěcení rozhodujícího pro život, „a učiňte tuto Pannu nad pannami strážkyní svého srdce, v němž nyní nové lilie smějí růsti.“ V těchto slovech projevil, o co sám prosil.

Od té doby vždy více vystupovala jeho účta k sv. Janu, miláčku Páně. Byla mu toliko novou způsobou jeho lásky k svaté Panně. Skutečně byl mu Jan druhým synem Marie. V něm hledá ohlas její slov, s ním a jak on chce milovati Marii. Znova začíná studovati jeho evangelium a slovo za slovem vysvětlovati. Jej si zvolil za

vůdce a učitele. Na první stránku svých sešitů napsal celou modlitbu z hodinek sv. Jana a připojil vzývání: „Svatý Jene, oroduj za nás!“ Když později chtěl stručně označiti, jaké místo chce dáti Marii ve svém přítoku, ve svém díle i ve svém srdci,

zvolil si slova sv. Jana, v nichž shrnul, čím byl Matce Ježíšově: „Od té chvíle přijal ji ten učeník k sobě.“ (Jan 19, 27.) Tato slova miloval a rozjímal, obracel je na sebe, měl je před očima, učinil je svým heslem nejmilejším.

(P. d.)

Různé zprávy.

Naše vyobrazení. Bývalý klášter premonstrátů Hradisko u Olomouce přináleží k nejkrásnějším stavbám slohu baročního na Moravě. Byl vystaven v letech 1679 až 1735.

Obrazy z Východu napsal Dr. Tom. Hudec a cyrillo-methodějské dědictví rozeseílá knihu tuto jako podíl členům svým. S radostí jsem uvítal knihu tuto, vždyť nám líčí zemi svatou a poměry v ní tak krásně, tak živě jak jen psáti může ten, kdo to vše viděl a zkusil. Kniha tato bude vítanou všem poutníkům do sv. zemi, bude krásnou upomínkou na pamětná místa v Palestině. Ať neschází kniha tato v žádné rodině! Kupujte ji a dejte čísti našim vojínům v nemocnicích. Dědictví cyrillo-methodějské zasluhuje všestranné podpory přihlašováním nových a nových členů. Cena knihy 3 K.

Redakce.

Katolické missie. Obrázkový časopis v řeči slovenské. Vydávají missionáři v Mödlingu u Vídne. Doporučujeme co nejvíce k šíření zájmu o katol. missie v zemích pohanských. Redakce.

Záhadný nápis. V italských listech bylo své doby upozorněno na záhadný nápis, který se nalézá na dlažbě sakristie kostela v Pieve Terzagui v Tremoně, a který obklopuje mozaikový obraz čtyř evangelistů. Nápis zní, jak následuje:

SATOR
AREPO
TENET
OPERA
ROTAS

Sta a sta lidí lávalo si nadarmo hlavu, aby našli klíč k záhadným slovům. Málo jich však ví, že o tomto nápisu stává již celá literatura z různých století; neboť tentýž nápis nalézá se v různých jiných starých kostelech, tak na př. v Petřském kostele u Capestrana, v kostele v Magliano, jež poslední zemětřesení rozvalilo v trosky, v kostele Augustinských řeholnic ve Veroně, v různých francouzských a anglických kostelech, ano i v Egyptě a Ethiopii shledáváme se s touto písmenovou hádankou. Ale tato hádanka není jen v středověkém stavitelském umění, nýbrž i v bibli z doby Karolingů, na razítku španělské inkvizice, na pečeti rakouské pokladní komory z r. 1572, na různých medailích, na dně stříbrného poháru, nalezeného na ostrově Gotlandu a na různých jiných předmětech. Italský učenec profesor Panza snaží se v díle, věnovaném středověkému studiu, v němž pojednáno jest i o zmíněném nápisu, podati vysvětlení této hádanky. Toto spočívá v poukazu, že uspořádání písmen, které mohou býti čteny zpředu a ze zadu kolmo a vodorovně, skrývá v sobě tajemství formulky. Dle uvedeného vysvětlení představuje uspořádání, které v každém smyslu podává stejné znění, totiž, co vyjádříti chce bible větrem a pohybem ku předu a do zadu se otáčejícího kola. Jako vítr a kolo je odpovídajícím způsobem i tento nápis symbolem a písmenným výrazem věčnosti a nekonečna.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Ostravska. Díky nejvroucenější vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše, Panně Marii ustavičné pomoci a sv. Antonínu Pad. za uzdravení mé sestry. A. Ž.

Z Hostkovic. Plně slib vzdávám vroucí díky nejsv. Srdci Páně, neposkvřené P. Marii a sv. Josefu za milostivou ochranu v ohni granátů ve dnech 23. 24. a 25. října 1914 na řece Visle.

Domobranec 13. pluku.

Z Valče. Nejsv. Srdci Páně, blah. P. Marii ustavičné pomoci sv. Antonínu Pad. vzdávám tímto veřejné díky za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. Kéž se pobožnost k nejsv. Srdci Páně v srdcích našich vždy pevněji ujmá! A. D.

Z Vítkovic. Díkůvzdání božskému Srdci Páně, bolestné Panně Marii a sv. Josefu za uzdravení bratra a sestry projevuje tímto Čtenářka »Školy.«

Zpráva vojína. Dvakrát jsem byl na bojišti a šťastně vždy vyvázl; po prvé nemocí, po druhé jen zraněním. I

v nejtěžších chvílích, kdy vskutku šlo o život, neztrácel jsem mysl, ano byl jsem vlastně přesvědčen, že se mi nic nestane. A čím to bylo? Odkud jsem čerpal takovou důvěru? Odevzdal jsem se do vůle Nejvyššího, denně prosival jsem nejsv. Pannu o přímluvu a ochranu. Poslední noc ze soboty na neděli, kdy připadá svátek Panny Marie, měl jsem zvláštní sen. Probudiv se třásla mnou zima snad — snad i strach — a já ani nevěda jak, začal jsem se modlit a nejsv. Pannu vzývat. Nedlouho na to při postupu byl jsem raněn. Dvě koule si mě vyhlédly. Jedna si vzala ruku, druhá tlumok právě nad srdcem. Tam však se odrazila o revolver, který jsem si tam vložil a neublížila mi! Přepisuji to zvláštní ochraně Panny Marie, již denně jsem vzýval a též v poslední chvíli před bojem u Ni ochrany hledal. Výmluvný to případ!

K. J. kadet c. k. zeměbr. pěš. pl.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvřené Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvlášť Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za vdovy a sirotky po padlých vojíněch a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plno-mocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Mírniti bol vdov a sirotek.

Úmysl v květnu: Rozšíření pobožnosti sv. růžence.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ROČNÍK L.

Vychází počátkem každého měsíce.

KVĚTEN 1916.

Budiž tobě svatá Boží Rodičko chvála vzdána! Neboť ty jsi vzácná perla na okrásku zemském, tys lampa neshasínající, tys koruna panenství, tys perla pravé víry, tys chrám nezrušitelný... Skrze tebe plesá nebe, radují se andělé a zahánáni bývají ďáblové.

Sv. Cyrill alexand.

A. M. Kadlčáková.

U kříže.

U kříže jsem na rozcestí
v zamyšlení stála,
proč, můj Kriste, tolik trpíš
sebe jsem se ptala.

Proč tě na kříž přikovali
lidé zlí a mstiví,
když jsi jenom dobře činil,
hlásal Boží divy?

Proč tvé svaté tělo hřeby
na kříž přibíjeli,
proč hlavu tvou nejsvětější
trnám svíjeli?

Proč i bok tvůj ostrým kopím
ještě probodali
a proč se ti nevďečníci
v smrti posmívali?

A kříž, jak by slyšel slova,
jež z mých retů zněly.
„Proto, byste slávu moji
na věčnosti zřeli!“

Za hřích světa sám Syn Boží
trpěl tato muka,
aby s nebe žehnala všem
jeho svatá ruka. —

A má duše sklonila se
před svým Spasitelem,
Jezu Kriste umučený,
chraň mne v žití celém.

A. M. Kadlčáková.

Za večera.

Za večera, za soumraku
k nebi zvedám zraky,
duše k Bohu výš se nese
až tam nad oblaky.

Modlitbičku k svaté Panně
šepotají retý,
a Ježíši, Kristu Pánu
lásky nesu květy.

Slyší Matka vzdechy moje,
slyší Syn též její,
když modlitby z chvějících retů
k jejich trůnu znějí.

Za večera, za soumraku
Bůh se ke mně sklání
a mé duši unavené
dává požehnání.

Já jsem pastýř dobrý.

Píše Ignát Z h á n ě l.

Jeden zkušený misionář, který ztrávil svůj celý kněžský život na misiích mezi dělnickým lidem, vyprávěl jednou, kterak se dostali do kostela k jeho kázáním výslovně nepřátelé svaté víry. Měl totiž ve zvyku, že podle příkladů velikých světců doporučoval skoro při každém misijním kázání velké milosrdenství Boží a při každé vhodné, ba i nevhodné příležitosti mluvil o milosrdečném našem milém Pánu Bohu. Pověst o tom se rozšířila ve všech tamějších továrnách a známí a zjevní nepřátelé církve šli na kázání, kterýžto svůj krok odůvodňovali, řkouce: „Tu se káže o milosrdenství Božím, půjdeme tam!“ Ano, podivujeme se Boží vševědomosti, Boží všemohoucnosti. Zasneme, slyšíc slova Písma: „Jak velicí jsou skutkové tvoji, Hospodine! Všecky věci moudrosti své učinil jsi!“ Žalm 103, 24. Dojímají nás slova: „Kamž půjdu od Ducha tvého a kam uteku před tváří tvou? Jestliže bych vstoupil na nebe, tam jsi ty; pak-li bych sestoupil do pekla, přítomen jsi. Byť bych vzal křídla svá na úsvitě a bydlil v končinách moře; i tam provodila by mne ruka tvá. I řekl jsem: snad tma přikryje mne; a noc bude mi světlem v rozkošech mých. Však ani tma nebude tmavá před tebou a noc jako den před tebou světlá bude; jako tma jeho, tak i světlo jeho.“ Žalm 138, 7—12. To jest: Bohu jest tma jako světlo, u něho není žádného

rozdílu mezi dnem a nocí. Bojíme se Boží spravedlnosti, slyšíc slova: „Soud nestranně podle skutků jednoho každého.“ I. Petr 1, 1. Ale vždy nás dojme a zároveň dovede k Bohu úvaha a poučení o milosrdenství Božím. Řekl Bůh již skrze ústa svého starozákonního proroka: „Žít jsem já, praví Pán Bůh, nechci smrti bezbožného, ale, aby se obrátil bezbožný od cesty své a živ byl.“ Ezech. 33, 11.

V žádném podobenství, která vyprávěl náš milý Ježíš Kristus neklade nám své milosrdenství tolik na oči, jako v příkladě, který se předčítá na II. neděli po velikonocích, kde praví o sobě ona krásná a památná slova: „Já jsem pastýř dobrý. Dobrý pastýř dává život za své ovce. Nájemník však a ten, kdo není pravý pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, vida vlka, an jde, opouští ovce a utíká; a vlk lapá a rozhání ovce. Nájemník pak utíká, poněvadž jest nájemník a nezáleží mu na ovcích. Já jsem pastýř dobrý a znám své a znají mne moje. Život svůj dávám za ovce své.“ Jan 10, 11—15. Zastavme se u tohoto tak milého a naší duši se vmlouvajícího obrazu.

Vyplnilo se na Ježíši slovo proroka, řkoucího: „Mluvil jsem k prorokům a já jsem vidění rozmnožil a skrze proroky vypodobněn jsem.“ — Oseáš 12, 10. Jeden z proroků nazval budoucího Spasitele a Vykupitele králem a byl jím, neboť, jak praví velký

učitel duchovního života Ludvík z Granady: „Kristus vládne nám všem svým duchem a hájí nás proti urputnému nepříteli pokolení lidského. Jiný nazval ho knězem, vždyť usmířil svou smrtí Otce, který se na nás hněval a byl uražen. Jest dále lékařem, protože dle slov proroků zhojil svou krví a svými ranami naše rány a bolesti. Jest učitelem, protože nám sdělil slovy jasnými předpisy evandělia, které byly nastíněny předpověďemi, jako zastřeným závojem. Jest původcem života, neboť vysvobodil nás svou smrtí od věčné smrti, k níž jsme byli odsouzeni. Jest světlem světa, protože osvětlil jaseem světla svého všechny, kteří tápali ve tmách a seděli ve stínu smrti; též je zavedl na cestu, která jim do té doby byla naprosto neznámá.

Těmito a jinými jmény byl pojmenován náš dobrý Vykupitel, aby se Ho nikdo nebál, ale každý s důvěrou se k Němu utíkal. Chtěl nám těmito čestnými názvy dokázati svou lásku, své milosrdenství, aby vzpomínkou na tato velká dobrodíní rozohnil nás všechny velkou láskou k sobě. Nejkrásnějším však ze všech tuto uvedených i jiných názvů jest však asi jeho pojmenování d o b r ý m p a s t ý ř e m.

Ježíš nazván byl dobrým pastýřem již od proroka Ezechiele, který praví: „A vzbudím nad nimi pastýře jednoho, kterýž by je pásł, služebníka svého Davida; tenť je pásti bude a ten bude jejich pastýřem. Já pak Hospodin budu jejich Bohem a služebník můj David bude knížetem uprostřed nich!“ Ezech. 34, 23. Není tu řeč o králi Davidovi, který tehdy za dob proroka Ezechiela dávno již byl mrtev, ale mluví se o Pánu Ježíši, dle těla synu Davidovu, který dle slov samého Boha jest určen za knížete pastýřů. Podobnými slovy popisuje také prorok Isaiáš příštího Vykupitele a označuje zřejmě nejen jeho jméno, nýbrž také jeho úřad. Praví: „Jako pastýř stádo své pásti bude; v rameni svém shromáždí beránky a v klín svůj pozdvihne je.“ Isaiáš 40, 11. Jest tedy těmito slovy

již dávno před Kristem popsán ten líbezný obraz, který nám líčí desátá hlava evandělia svatého Jana, jednáající o Ježíši jako o dobrém pastýři. Ježíš Kristus jest oním dobrým pastýřem, o kterém mluvili starozákonní proroci, o jehož dobrotě, lásce tolik dobrého předpověděli.

Tážeme-li se po příčině, proč přijal Ježíš název dobrého pastýře, udává Ludvík z Granady následující dvě příčiny: chtěl ukázati svou neustálou, nepřetržitou, neumdlévající péči, starostlivost, bdělost, které nutně přináleží k úřadu pastýřově. Všechna ostatní umění, řemesla, úřady mají svůj určitý odpočinek, poskytují dobu, v níž si lze odpočinouti, v níž lze práci přerušiti. Pastýř však nikdy není volný, nikdy nemá prázdno, stále musí býti u svého stáda, nemůže ho opustiti ani ve dne ani v noci. V noci, kdy všichni lidé odpočívají od svých prací a námah, kdy se odávají sladkému odpočinku, i tu musí býti pastýř nadmíru pozorným a bdíti vzhledem na nebezpečí vlků a jiných nepřátel svého stáda. Tak bdělí pastýři ponocujíce a stráž noční držíce nad stádem svým.“ Luk. 2, 8, když přinesl jim anděl radostnou zprávu, že zrodil se Spasitel, Kristus Pán v městě Davidově. Dobrý a starostlivý pastýř nemá nikdy volné chvíle a pokoje; ve dne a v noci, v letě i v zimě, stále má velké starosti.

Neúnavně činným byl náš božský Spasitel za svého pozemského života. Ve dne učil ve chrámě, v noci zůstal o samotě na hoře a modlil se. Staral se o své stádo modle se na hoře i uče v chrámě. Tu učil a pásł své stádo svým božským učením, onde orodoval za ně svou modlitbou u svého nebeského Otce; za sebe neprosil, ale za své. I nyní, bydle ve slávě nebeské dále pečuje o své stádo dle slov svatého Bernarda: „prosí za nás jako všemocný orodovník a napomíná své stádo vnitřními napomenutími a hlasem mluvícím do duše.“ Stále mluví k nám od počátku až do konce světa, nikdy nepřestává k nám mluvit a nás napomínati.

Druhý důvod, proč se nazývá Ježíš dobrým pastýřem záleží v tom, že má se svými ovečkami nejen nepřetržitou a neustálou práci, nýbrž že pečuje také o ně nejrozmanitějším a neúčinnějším způsobem. Neboť nespocívá úřad pastýřův pouze v práci a trampotě, ale musí také vésti stádo na pastvu, k vodě, chrániti je před nepřítelem, v čas je zavésti do stáje, měniti v určitou dobu s místem pastvy, pátrati po zbloudilých ovečkách, starati se a léčiti onemocnělé, odstraniti je od ostatního stáda, aby nenakazily druhých a vůbec míti stále na starosti, co slouží stádu ke zdraví a zdaru. Pastýř musí pamatovati na svůj pokoj, ale také na pokoj a na prospěch svých oveček, aby se mohly pokojně a nerušeně pásti.

Stále staral se náš Mistr o své ovečky, svými nebezpečími nás učinil jistými, svými ranami nás uzdravil, svou pokorou nás oslavil, svými pouty nás vysvobodil, svými slzami nás obveselil, svou chudobou nás obohatil, svou smrtí nás přivedl k nesmrtelnosti. Nikdy nikdo lépe nevyplnil všech povinností dobrého pastýře, jako Ježíš. Ustanovil sice Ježíš viditelného nejvyššího pastýře, který však nevidí do srdcí a nemůže jich prozkoumati, proto stará se a pečuje o nás i dále náš Mistr, jak již pravil u proroka Ezechiele: „Já pásti budu ovce své a já způsobím, aby bezpečně léhaly. Co se bylo potratilo, budu hledati a co bylo zavrženo, zase přivedu a co bylo olámano, uvíži a co mdlého utvrdím a co tučného a silného, ostříhati budu a pásti je budu v soudu (moudře) a spravedlivě.“ Ezech. 34, 15. 16.

Uvažuje o této péči svého Spasitele zvolal svatý Augustin: „Pane, bdíš nade mnou po celou noc, jako bys zapomenul na vše ostatní a pouze o mne se staral; neboť stále jsi při mně, stále jsi připraven, pokud já jsem nakloněn. Ať jdu kamkoliv, nepouštíš mne, ó Pane.“

Může-li býti většího štěstí než žíti pod ochranou a péčí tohoto všemohoucího, vševědoucího a na statky všeho druhu nejbohatšího Pána a

pastýře? Pod ochranou tohoto pastýře nic nám nechybí k naší spáse a k našemu věčnému štěstí. Nemůžeme míti žádného nedostatku, dokud jest naším dobrým pastýřem Ježíš Kristus.

I my všichni chceme býti jednou připočtení mezi ovce, kterým řekne: „Pojďte požehnání Otce mého a vládněte královstvím připraveným vám od ustanovení světa.“ Mat. 25, 34. Ale běda, komu budou proslovena slova: „Odejděte ode mne zlořečení, do ohně věčného, který jest připraven ďáblu a andělům jeho.“ Mat. 25, 41. Co jest nám činiti, abychom připočtení byli k ovčím, postaveným po pravici soudcové a nikoliv ke kozlům, postaveným po jeho levici?

Mějme pevnou a opravdovou vůli věčně býti spaseni. Často bývá tato naše vůle příliš slabá, nestálá. Nikdo na světě nemá tolik nepřátel, jako naše věčná spása. Mnoho překážek, obtíží staví se nám v cestu. Nesčetné jsou příležitosti ke hříchu; nesčetná jsou k němu pokušení. — Cnost a vytrvalost naše stále jsou v nebezpečí. Zde myšlenky vybavují se; budeme míti dosti síly, abychom vytrvali ve svém přesvědčení?

Pilát se přesvědčil, že jest Ježíš nevinný a ač všichni křičeli jednomyslně: „ukřižuj Ho“, přece chtěl Ježíše osvoboditi. Ale jak brzy změnila se jeho odhodlanost a jeho dobrý úmysl! Sotva zaslechl cosi o žalobě k císaři, k němuž se chtějí židé odvolati, pozbyl všechnu statečnost a odvahu, bál se, že by mohla žaloba na císaře pro něho špatně dopadnouti, proto raději couvl a odvolal svůj osvobozující rozsudek a potvrdil, že má býti Ježíš dle přání židů popraven. Neslyšel hlas svého svědomí, nedbal na své povinnosti, jako soudce nestranný, měl na mysli pouze jediný svůj prospěch a užitek. Pilát byl slabý, nestálý.

Podobně slabým, nestálým byl král Herodes. Vážil si Jana Křtitele, bál se ho. Ulekl se, když přišla k němu Herodias a požádala Janovu hlavu: litoval, že učinil slib, že udělá vše, zač ho bude tato dívka žádati. Rád by vysvobodil Jana z rukou její

pomsty, ale byl slabý a k vůli lidem svolil, aby byl utracen Janův život, ač mu pravilo svědomí, že dopouští se velké nespravedlnosti a velkého hříchu. Jednal proti svému přesvědčení a svědomí.

Podobně jako tito dva slaboši, Pilát a Herodes, jednají mnozí lidé. Mají víru, ale slabou; umiňují si žiti dle přikázání Božích, rádi by došli k věčné spáse, vědí, že vše záleží na tom, zda budou konati dobré skutky, zda zemrou smířeni s Bohem? Ale jejich vůle jest slabá; naskytne se malá příležitost a všechna dobrá předsevzetí jsou zapomenuta; žijí jako dříve a nestarají se ani o nebe ani o peklo. Zapomínáme často na slova Spasitelova: „Znám skutky tvé, nejsi ani studený ani horký, jsi vlažný, nejsi ani studený ani horký, vyvrhnu tě z úst svých.“ Zjev. sv. Jana 3, 16.

Mnohý má vůli dosíci věčnou spásu, ale jest příliš všeobecná. Nikdo není tak pošetilý, že by výslovně řekl: „Nechci býti spasen“; každý si přeje dojít do nebe. Jsou však přemnozí, kteří nepoužívají svědomitě prostředků, které nám dal Pán ve své lásce, abychom mohli dosíci tohoto cíle. Tak praví na příklad někdo u sebe: chci spasen býti, jest to důležitá věc, ale nedodá; nechci spoléhati a důvěrovati tomuto světu, který mne svádí, chci od nynějška vykonávati hodně mnoho dobrých, záslužných skutků, dobře a záslužně přijímati svaté svátosti, čistí duchovní knihy, jedním slovem, miním se polepsiti, činiti pokání a vésti nový bohumilý život. Chci tak učiniti a to ihned; ještě dnes začnu, vždyť nevím, zda mi Pán daruje zítřejšek. Tak skoro nikdo nemluví.

Jiný zase praví k sobě: hřích jest velké zlo, oškliví se mi; cnost jest něco výborného, líbí se mi, vážím si jí, ať ji pozoruji kdekoliv; ale takový nedodá: vzdám se té, oné zlé příležitosti, toho onoho poměru, zapomenu na urážky mně učiněné. Kdo tedy takto nemluví a tak nejedná, tomu nic nepomůže jeho předsevzetí; jeho dobrá vůle jest příliš všeobecná.

Všechny nás zve Bůh ke svatbě, ale mnozí se vymlouvají, jak to činili pozvaní, o nichž vypravuje se u sv. Lukáše ve 14 hlavě. Jeden z nich řekl, nechtěje přijati pozvání: koupil jsem statek a musím vyjít a jej shlédnouti, druhý pravil: koupil jsem patero spřežení volů a jdu je zkusiti, jiný řekl: pojal jsem ženu a proto nemohu přijíti. Zdaliž nemáme i my podobné výmluvy, když se jedná o spásu naší nesmrtelné duše? Míváme mnoho výmluv pohotově a ke skutku se nemůžeme odhodlati. Vůle jest slabá, nerozhodnutá, kolísavá.

Zdá se, jakoby mnohý z nás neměl pravého rozhledu. Někdo na příklad rád chodí do kostela, poslouchá slovo Boží, žije život slušný, nedává žádného pohoršení, zdá se, že jest hodným a zbožným člověkem, ale, připomene-li se mu, že patří k dokonalosti nedělati dluhů, udělané dluhy zaplatiti, že nutno vždy platiti hotovými penězi mzdu dělníků, řemeslníků, že nutno varovati se cizího majetku, vypůjčené vrátiti, služebným správně vypláceti mzdu, tu stane se mnohdy totéž, co se stalo s bohatým mládencem v evangelii. Dokud se nejednalo o jeho osobní svobodu, byl ochoten vše učiniti, co Kristus od něho žádal. Když však ho pobízeli Pán ku větší dokonalosti a pravil k němu: „Chceš-li dokonalým býti, jdi a prodej, co máš a dej chudým a budeš míti poklad v nebi a pojď a následuj mne, tu uslyšev mládenec tato slova, odešel smuten, neboť měl mnoho statků.“ Mat. 19, 16 nn.

Podobně jsou mnozí z nás ochotni uposlechnouti, dokud se od nich nežádá nic, co by jim způsobilo nepřijemnosti a obtíže nějaké, ale přijde-li na oběti osobní, věčné, společenské, tu jest konec s jejich dobrým úmyslem, vše pomínulo.

Když přišel Ježíš ku bravnému rybníku a uviděl tam muže třicet osm let nemocného řekl jemu: „Chceš-li býti zdrav?“ Jan 5, 6. Podobně táže se i nás božský Mistr. Použijme vhodné příležitosti a následujme Ježíše.

Všechny nás volá k sobě dobrý pastýř Ježíš Kristus. Bohužel, platí

také o mnohých z nás, co řekl, jeda naposledy slavně do města Jerusalema o tomto městě: „Chtěl jsem (shromáždit) děti tvé) a nechtěl jsi.“ Mat. 23, 37. Bůh dává ve své lásce, ve svém milosrdenství dobrá vnuknutí, rady, napomenutí, osvěcuje náš rozum, posilňuje naši vůli, staví nám na oči dobré příklady, mluví k našemu svědomí, ale my nechceme. Nechceme býti mezi ovečkami, chceme býti připočtení ke kozlům? Kdy pak přijdeme k poznání, že jest největší pro nás hanbou žádati něco jiného než našeho milého Spasitele? I u nás jsou dosud mnozí, kteří jsou podobní těm, o nichž praví Isaiáš: „Není, kdo by

vzýval spravedlnost, aniž jest, kdo by soudil právě, ale doufají v nic a mluví marnosti.“ Is. 59, 4.

My všichni rádi bychom patřili k vyvoleným Páně. Umiňme si tedy pevně a neodvratně, že chceme vždy poslechnouti hlas našeho dobrého pastýře Ježíše Krista a že chceme vážně pomýšleti a pracovati o spásu své nesmrtelné duše. Tato naše vůle nebudiž slabá, neupřímná, všeobecná, povšechná ale zůstaňme rázni, statní, silní; volejme: chci býti spasen, ať to stojí, co chce, vše vynaložím a neustanu dokud svého úmyslu neprovedu. Můj Spasitel jest mým dobrým pastýřem, chci býti jeho dobrou ovečkou.

A. M. Kadlčíková.

Ranní píseň.

Časné ráno vzbudilo mne
ze sladkého ze spaní,
když zvon krásné „Ave“ Matce
sladkým tónem vyzvání.

Svit červánků na východě
v rudé záti zaplanul
a v tu chvíli z obilíčka
k nebi skřivan vylétnul.

S písní krásnou k nebi letěl
Boha Otce velebil,
že se zase k žití svému
zdráv a vesel probudil.

A za ním hned jiní ptáci
hrdla svoje ladili,
jako skřivan Pána Boha
v krásných chvílích chválili.

I má duše Bohu svému
v modlitbě dík vzdávala,
že se s otcem, drahou máti
zdráva zase shledala.

A když slunce ozářilo
celý krásný boží svět,
počalo mé chvějné srdce
svoji tichou píseň pět.

Píseň lásky světa Pánu,
by mne chránil od hoře —
Bůh ji slyší, neb ji jemu
zpívá duše v pokoře!

Jiří Belanger.

Život napsaný P. Aniganem podává Jan Tagliaferro. (Část další.)

Téhož roku, dne 22. prosince 1883 byl Jiří posvěcen na jáhna. Chápal celou důležitost tohoto posledního kroku před svěcením na kněze, ale zvláště ho dojala udělená moc dotý-

kati se nejsvětější Svátosti a ji vy-
stavovati.

Pro každého levitu znamená svě-
cení radost, radost nad milostí při-
jatou, často též radost, že se končí

doba přípravná. Tento poslední pocit, zdá se, byl cizím našemu zbožnému seminaristovi. Před každým svěcením i po něm jediná myšlenka ovládala jeho ducha, jediný pocit plnil jeho srdce: žasnouti, zmatek a radost nad velikými milostmi, Bohem udělenými, zvláště nad mocí mu propůjčenou. Večer v jáhenství o 6. hod. napsal: „Od několika hodin jsem jáhnem a po několika měsících budu mít poprvé štěstí. Tebe, o Ježíši, nositi v rukách nehodných. Ty žádáš ode mne, abych se stále s Tebou obětoval. Ano, umiňuji si, že svou sebelásku v oběť přinesu, svou smyslnost umrtvím, a svou povahu změním, bych byl stále vesel a přívětiv!“ Téhož večera o 9. hod. napsal: „O Ježíši, jehož jsem poprvé v rukou nesl, o Maria, které jsem se znovu zasvětil, přijměte obět mého života, který s vaší milostí chci proměnit v život lásky a oběti.“

Tři dni později, o vánocích, nové radosti eucharistické, nová díkůčinění. „Dnes jsem měl štěstí při půlnoční mši sv. jako jáhen a při denní mši jako podjáhen přísluhovati. Jakou milost jsi, můj Bože, dítku svému udělil od několika hodin! Díky, díky! Jako Maria v noci vánoční jsem Tě vzal do svých rukou a svým bratřím vystavil, aby se mu klaněli. Jak pomáhal Josef tvé svaté matce při péči o Tebe, tak jsem směl pomáhati knězi, jenž u oltáře nějak Tvou matku představuje, a s anděly v noci narození směl jsem též ve svatém evangeliu hlásati pokoj a spásu. Ještě jednou díky! Jak trpím, Bože eucharistický, vida, že tak málo jsi milován. Vezmi mne do malého svatostánku svého, abych Tě miloval a odvracel šípy, které na Tebe metají tak mnozí, kteří Tě nenávidí!“

O Třech králích opět hlas lásky a vděčnosti. „Dnes ráno byl jsem tak šťasten, přísluhovati jako jáhen. Díky Tobě, o Ježíši. Rozhodl jsem se, že se obrátím, že Ti nic neodepřu. S vaší milostí, o Ježíši a Maria, má býti můj život životem oběti, modlitby, oddanosti pro vaši čest a spásu duší.“

Po svěcení jáhenském vzcháela se ještě jeho úcta k nejsvětější Svátosti a

k Panně Marii. Jeden spolubratr jeho vypravuje: „Když klečel před svatostánkem, zdál se viděti očima božského zajatce, s takovou pokorou a vroucností byly zraky jeho tam upřeny. Jeho největší radostí bylo, přísluhovati knězi u oltáře, a často mluvil mi o štěstí, jaké pociťoval, když jako jáhen měl nařízeno vystaviti k účtě nejsv. Svátost buď v seminární kapli aneb v katedrále. Jednou zanesl superior velikého semináře svaté přijímání nemocnému žáku, jenž býval v rodině. Jiří jej doprovázel a nesl pak v bursě korporale. „Pomyslete si, jaké štěstí, jaká čest,“ řekl později, „snad byly na korporali konsekrované částečky, a já jsem nesl našeho Pána, jak jej nosívali Maria a Josef.“

Zbožný jinoch užíval všech prostředků, aby svou lásku k Bohu předváděl do srdcí svých přátel. „Psávali jsme si o prázdninách,“ vypravoval jeho přítel, „a jest mi do pláce nad tím, že neschoval jsem si jeho dopisy. Domluvil jsem se, že na začátek listů svých napíšeme prosté slovo: „Adoremus!“ (Klanějme se.) Této úmluvě zůstali jsme věrni až Jiří Bellanger v posledních letech života slovo to nahradil heslem „Ave Maria!“ „Hluboký dojem na mne učinilo viděti, v jaké ošklivosti má hřích, jak se snaží smířovati urážky Pána Boha. Prosil mne, abych se k tomu účelu s ním spojil, a poznal mi na každý den týdne předmět smíření. Pro neděle: rouhání a zanedbávání mše svaté; pak pro všední dny: naše osobní hříchy, hříchy našich rodin, špatné spisy a řeči, hříchy proti nejsvětější Svátosti, proti kříži a proti Panně Marii. Následuje příkladu jeho, navykl jsem si, kolikráte jsem se v noci probudil, říkati slovo: Adoremus! „V noci,“ říkával mi, „nikdo v našem okolí se neklaní Spasiteli, jenž bdí a za nás se modlí. Čiňme my to, když se probudíme!“ A přes den, přiznal se mi, ani čtvrt hodiny neminulo, aby srdcem a ústy se nemodlil: Adoremus! Považoval to za veliké štěstí, že mše svatá ustavičně ve dne v noci se slouží na zemi.“ „S touto pobožností byla úcta Panny

Marie v jeho srdci vroucně spojena. Myslím, že jsem ani v semináři, ani později neviděl ho bez růžence v ruce. „Toto líčení podává věrně dojmy, jaké činil na všechny učitele a spolužáky.

Ale nejen ti, mezi nimiž žil, žasli nad jeho ctnostmi a zbožností, nýbrž všichni, kteří ho náhodou, chvíliku jen viděli.

V Arrasu jest klášter Klarisek, jenž později důležitým jest v dílech Jiřího Bellangera. R. 1884 poprvé přišel do styku s touto horlivou družinou. Vnější kapli klášterní opravovali, tak z nouze nějaký čas sloužena mše svatá uvnitř klausury. Superior velikého semináře a zároveň superior Klarisek, přišel tam několikrát za tím účelem, provázen jsa svým mladým sakristánem. Důvěrně řekl řeholnicím: „Přivádím vám tu malého světce. Ujišťuji vás, že jest světcem.“ Řeholnice jedna pak psala: „O tom jsme se brzy přesvědčily. Neobyčejná sebranost mladého jáhna, jeho andělská skromnost, tiché, milé chování, nenucená prostota byly nám dostatečnými důkazy. Pohled na něho učinil hluboký dojem na celý klášter. Od té doby začaly jsme se modlití za něho a zajímali se o něho.“

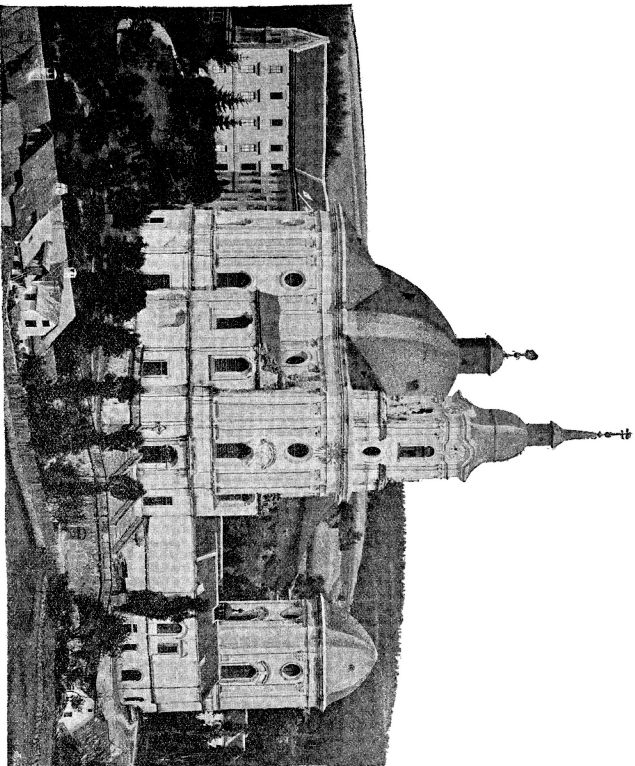
Mladému jáhnu, jenž snil toliko o obětech a dokonalosti, zalíbilo se v této oase Pána Boha. Svátkem bylo pro něho, když se mohl modlití ve skromné kapli, na blízkou zbožných duší oddaných modlitbě a kajenosti. Zvláště si zachoval památku na Boží Tělo, které v tomto roce uvnitř kláštera slaveno bylo. Ráno sloužil při mši svaté superiorovi, ano dovolili mu býti při duchovním poučení superiora k řeholnicím, neobyčejná přízeň, za kterou děkoval jenom své zbožnosti: „Jenom že jsme měly tak vysoký pojem o jeho svatosti, mohly jsme mu dáti k tomu dovolení,“ řekla později představená. Při průvodě konaném v zahradě, byl Jiří jáhnem a konal vše s tak nebeskou zbožností, že všechny sestry se tím povzbudily. Ještě po dvaceti letech se dojem tento živý zachoval v paměti účastníků. Jak zde, tak bylo tomu všude, kde konal funkce jáhna.

V dubnu téhož roku, jak již zmíněno, mluvil při sňatku své sestry Eugenie. Všichni, kteří ho slyšeli, byli dojati touto řečí, která svědčila o jeho víře, nadpřirozeném smýšlení, jeho lásce k Bohu, ale též o jeho něžné lásce k rodině, zkrátka ukázala jeho srdce i ducha. Začal: Milé sestry, pochválen buď Pán Bůh za to, že chtěl, abych k vám promluvil první slova ve jménu církve pronesená. Když biskup vašeho bratra světil na jáhna římské církve, udělil mu moc hlásati slovo Boží, a Pán Ježíš, jehož milosrdenství jest nekonečné, dovoluje, a bych byl první, jenž vám přeje štěstí k novému životu, jenž se vám otvírá. Co mohu lepšího učiniti, než opakovati, nejmilejší přání jáhnovo!: Dominus vobiscum! Pán s vámi!“ A při dojemném výkladu těchto dvou slov nechával mluvití celé své srdce. Jest ovšem služebníkem Božím, jenž by se rád toliko záležitostmi Otce nebeského obíral, ale něžná láska bratra a syna nechce se dáti zatlačiti.

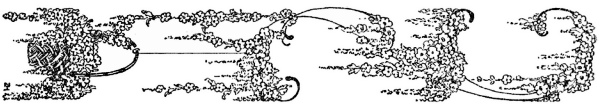
„Pán budiž s vámi u vašeho krbu právě založeného. On budiž vaším hostem, vaším přítelem. Všude vypuzují božského Spasitele, vy jej přijměte pod svou střechu. Kéž vaše domácnost jest svatyní, kde Pán rád přebývá. Ráno a večer ať vystupuje kadidlo modlitby k trůnu Božímu. Kéž u vás bude přijat chudý jako přítel a nešťastný jako bratr!“ Pak se obrátil k nebes Královně, na kterou jako služebník její nezapomínal po celý život při žádné příležitosti: „O Maria, která miluješ ony, kteří tebe milují, ty víš, že obě tyto duše, které právě spojil Pán Ježíš, tobě věnovaly svou lásku a svou důvěru. Prosím tě, žehnej mým milým sestrám! Buď jim vždy na blízku, abys posvěcovala jejich radosti, mírnila jejich bolesti, a je hodnými učinila krásného povolání, jež sobě vyvolily!“

Již v srdci třidvacetiletého mladíka cítit onu lásku k Panně Marii, která se stále rozvíjela, celý život jeho plnila a zúrodňovala a jeho smrti udělila tak nadpřirozenou krásu.

Z lásky k Panně Marii byl ochoten v posledních prázdninách seminárních

Křtiny : Poutní Mariánský kostel.

kázati ve své farnosti o svátku Nanebevzetí Panny Marie. Jako vždy, když veřejně se ujmál slova, nepřednášel toliko myšlenky svoje aneb jiných bohoslovců, nýbrž mluvil srdcem. V tom bylo tajemství jeho úspěchův u duší. Již po prvních slovech přilnuli k sobě kazatel a posluchači.

„Vystupuje poprvé na kazatelnu,“ řekl svým krajanům, „nemohu si odepřít, vám otevřítí celé své srdce. Především vás ubezpečuji, že za velké štěstí považuji, vám, které tak vroucně miluji, věnovati prvotiny slova Božího, jež odtud světu hlásati budu. Rovněž vám z toho srdce děkuji za modlitby, které jste k nebi vysílali, když jsem přijímal různá svatá svěcení, jež vedou ke kněžství.“ Pak vzpomíná těch, kteří na věčnost odešli, a slibuje, že na ně i na živé pamatovati bude při oběti mše svaté. Rád by jim poželhal, ale „poněvadž nemám k tomu moci, která jenom kněžím jest vyhrazena, prosím naší Matičku nebeskou, aby to místo mne učinila a vás zahrнула svou milostí a láskou.“ Pochoptitelně, že po těchto srdečných slovech duše se mu otvíraly. Mladý jáhen mluvil jen o Marii a Francii, byl jist, že u všech nalezne ohlas. celé kázání bylo ostatně výronem jeho citů vnitřních. „O Francie,“ zvolal, „na hoře La Salette viděla's plynouti slzy Panny Marie! Dobrá Matka plakala nad utrpeními, jaká ti hrozí pro tvoje zločiny. Kdybys slyšela její mateřské výstahy; kdybys kajícně volala o pomoc, osvobozena bys byla od svých nepřátel, kteří chtějí tvé neštěstí a tvou záhubu, opět bys Marii byla zachráněna.“ Připomíná zvláště rodičům výstahy a hrozby svaté hory. Uvádí příčiny trestů: znesvěcování neděle a rouhání. Pak napomíná posluchače, aby se horlivě modlili, zvláště růženec, a Kristu opět vyhradili čestné místo všude, jaké mu náleží, aby byl opět králem Francie. Zakončil: „Modlti se a jednati jsou dvě veliké povinnosti nynější doby.“

Při prvním kázání ukazuje se budoucí kněz, a tušíme již veliké myšlenky, které se vždy více u něho uplatňují a jeho činnosti i jeho životu

svůj ráz vtiskují. Jedna myšlenka se ho úplně měla zmocniti. První pobídka k tomu dostal při konferenci v semináři z úst P. Lukáše Championniera, člena kongregace sv. Vincence z Paula, výborného apoštola vojínů, do jehož slépějí Jiří Bellanger měl později sám vstoupiti. Při líčení duchovní opustěnosti našich vojákův a dobré vůle i velkomyslnosti, u nich nalezene, roznil se dosud neznámý plamen v jeho srdci, plamen, jenž již neměl uhasnouti. Šířil nejen teplo, ale i světlo; dal mu tušiti, k jakému apoštolátu ho ustanovil Pán Bůh. Ano, ukázal mu i cestu k životu dokonalému, jenž měl korunovati jeho apoštolát, a uskutečniti dvojí ideál, pro nějž byl stvořen.

Ale dříve, než se dal na tuto cestu, jež mu stále jasnější se stávala, bylo třeba učinit poslední přípravy. Pán Bůh dopustil, že pro něho trvaly děle než obyčejně. „Byl jsem dvě léta jáhnem,“ psal později, „mohl jsem o rok býti dříve knězem, kdybych byl učinil krok, k němuž mne můj zpovědník nevybízal. Účinnost svého úřadu jsem vždy připisoval této oběti, kterou mi Pán Bůh uložil, neboť Pán Bůh mluví skrze zpovědníka.“ Poslouchati zástupce Božího bylo jeho prvním pravidlem, jeho jedinou jistotou. Sám však přiznával, že to byla veliká obět, neboť studia bohoslovná ukončil a podle zvyku musel seminář opustit. Bez milosti kněžské opustit seminář bylo krutou bolestí. Pak ho pojala veliká obava o květ života nadpřirozeného, jež tak pečlivě ošetřoval. V tomto příznivém ovzduší rozvíjel se divně, a myšlenka, ne že by uvadl, ale že by v rozvoji byl zadřen, byla srdci jeho nesnesitelnou. Nejednou slyšel slova málo povzbuzující: „Seminář jest doba krásných illusí, později od nich třeba upustit.“ Pro tuto silnou, sebranou duši byla zbožnost vždycky věcí přesvědčení, a ne citu. Cesta k apoštolátu a k nebi jevila se mu vždy ve světle evangelia jako stezka úzká, trnitá. Toužil po tom, by vzal kříž na sebe a následoval Spasitele. Jakého zklamání měl se tudíž obávat? Jeho nepokoj byl úplně jiného druhu.

Jemu nestačilo zůstatí po celý život dobrým seminaristou, on toužil po dokonalosti. Ale jako všechny Bohem osvěcené duše byl si dobře vědom své slabosti, stupeň ctnosti, jehož dosáhl, nebyl ničím v jeho očích. Byl by činil pokroky mimo semináře? Byl by uspokojil svou touhu po dokonalosti? Umínil si poslední dva dny před výstupem konati malé duchovní cvičení, a při tom vypracovati rozvrh, jenž měl býti jeho válečným plánem. Napřed položil zásadu základní, jež ho okouzila. „Jsem na světě,“ píše dne 10. července 1884, „abych Boha poznal, chválil, miloval a jemu sloužil a tím došel života věčného.“ Pak probírá každé slovo této zásady velice a pohlíží v paprscích čisté lásky stálý předmět svých přání, hlavní náklonnost svého ducha i srdce.

„Před svatostánkem poznám Pána Boha. Též v každodenním vážném rozjímání evangelia svatá osoba Páně zřejmou mi bude. O Ježíši, otevři mi své božské Srdce, dej mi poznati svého Otce, dej mi poznati Ducha lásky! Kéž bych každý den svého života snažil se po lepším poznání nejsv. Trojice, která mne tolik milovala a mi každé hodiny podávala tak četné důkazy lásky.“

V pobožnostech každodenních vykazuje první místo modlitbě chvály. „Kéž by každý den mého života byl stálou modlitbou chvály, jež vystupuje k Tobě, o Bože!“ Při tom nezapomíná, že povinná modlitba chvály v brevíři přednost má přede vším. „Popřej mi milosti, bych vždy se modlil hodinky s láskou a úctou, a nezanedbal žádné modlitby, kterou jsem si umínil. Kéž bych zůstal vždycky s Tebou spojen, Ježíši eucharistický, bych Tě poněkud potěšil v Tvé opuštěnosti.“

Především byly to potřeby srdce, které se uplatňovaly. Pod klidným, vážným zevnějškem, skrýval se vřelý život citový. Jistě již záhy úplně odezdal své srdce Pánu a jeho svatě Matce, ale přece byl vnímavý pro každou dovolenou náklonnost, jako každé srdce lidské, které nespotřebovalo nejlepších sil v zaviněné, klamné lásce.

Poznáváme z jeho úvah, modliteb a úmyslův, že více než jednou bojoval

proti rozdělení srdce, jehož se nemálo obával, protože při vši své nepatrnosti překáží vzletu k nebi. Odcházej ze svého drahého útočiště, svědka svých snah a bojův, od svých milých kněží, kteří ho vedli a podporovali, obnovuje pevný úmysl, že jenom Boha aneb v Bohu bude milovati, a že své srdce a své náklonnosti obracetí bude stále k nadpřirozenému. „O Ježíši, nauč mne, bych tebe samého miloval; ty sám utišíš žížeň mého srdce ubohého, Ty sám mu přineseš štěstí a pokoj. Kéž by nebloudilo srdce mé nikdy v náklonnostech příliš přirozených, kéž bych ve všem hledal jenom Tvoji svatou lásku!“

Všichni, kdož znali tuto duši obrácenou k nadpřirozenému, toto něžné svědomí, kdož četli jeho důvěrné zápisky, nesoucí vždy ráz ohnivě lásky k Bohu a čisté horlivosti pro spásu duší, vědí, že se nikdy příliš neoddával náklonnostem přirozeným. Že někdy byl k nim pokoušen, pocítoval jako muka. Chť Pánu Bohu věnovati srdce nedělené, a neustával do poslední dechu střežiti a hájiti jeho vchodu. V semináři poznal prostředky, jak předejiti náhlému útoku, a dovedl je ve skutek uvéstí, jak dokazují jeho další úvahy. „Bohu sloužiti znamená obětovati svou vůli, tím, že ji podrobujeme pod jeho poslušnosti k představeným a si pravidlo ukládáme; znamená obětovati své srdce, nedovolující mu ani nejmenší náklonnosti, která by ho odloučila od božského Srdce; znamená obětovati své tělo, přikneme-li mu jen to nejnutnější v pokrmu, a chování i v pohledech dbáme skromnosti veliké.“

Cesta byla vyznačena, zbraně zvoleny; ale mladý jáhen věděl, že jest vše marné bez pomoci Boží. „O Ježíši,“ zvolal, „uďel mi srdce obětavé, které Ti jest úplně oddané; pomoz mé slabosti, viš, jak je veliká!“

První den duchovních cvičení byl dnem osvěcení, druhý den dnem úvah a praktických rozhodnutí.

„S milostí eucharistického Ježíše, s pomocí mé dobré matky Marie a svatého Josefa, opouštěje seminář si umiňuji: 1. celou svou snahu vyná-

ložím, abych neznal jiného cíle svých myšlenek, řečí a skutků, leč, aby ve mně i v jiných rostla láska k Pánu Ježíši a k Panně Marii; 2. budu všem vším, abych je získal pro Ježíše a Marii. Proto vždy stejnomyslný, veselý, věrný i v utrpeních; zřeknu se všeho, co mi jest milo, abych obveselil bratry; velikou lásku k nešťastným a hříšníkům; Pán náš žádného z nich neodmítal; 3. spojen zůstanu častým pozdvižením srdce s eucharistickým Ježíšem a jeho svatou Matkou; 4. své srdce i své smysly umrtvím, když budu bdíti nad svými náklonnostmi a ve všem budu dbáti veliké skromnosti; své tělo, když se spokojím s nutným pokrmem; 5. ani jeden den nevynechám růženec; 6. vždy pozdravím anděly strážné osob, s kterými budu mluvit, aby jejich andělé strážní je připravili, je-li vůle Boží, abych byl u nich nástrojem milosti.“ Práví se: Jaký seminarista, taký kněz, a skutečně klíčil již budoucí apoštol v úmyslech seminaristy.

Naposledy vrhl se úplně do náručí nebes Královny a celou svou dů-

věru v ní složil, zvláště pro den svěcení kněžstva, jež měl brzy přijati. Ohlas toho nalézáme v proslově ko Karmelitkám v Saint-Omer, kde byla jeho sestra: „Některé z vás mají památku na mé vysvěcení, a na obrázku tom čtete slovo Pisma svatého, jež jako motto této promluvy volím: „Tvým jsem, Panno Maria. Při myšlence na nastávající úřad kněžský, na hroznou zodpovědnost, jakou ukládá, na svatost, jakou žádá, cítím potřebu, bych se slepě vrhl do náruče své nebeské Matky, nejen jako její dítě, jako její sluha, nýbrž jako její věc, jako jsem jí prohlásil.“

Od dětinství ho postavili pod záštitu Panny Marie. Pod její ochrannou a v její lásce uplynulo jeho mládí. Opouštěje seminář, v předvečer svěcení kněžského, na prahu apoštolského života, jenž ho čekal, bylo správné slovo, jež shrnovalo minulost, přítomnost i budoucnost zbožného seminaristy: „Tuus sum ego, Virgo Maria! Tvůj jsem, Panno Maria!“

(P. d.)

A. M. Kadlčíková.

O neopouštěj ...

Zas smutný večer plane z hvězd
a chladná rosa padá
a duše moje umdlena
teskní hlava mladá.

Já nešťastna jsem ve světě,
vždyť znám jen bol a hoře,
mne štěstí, lásku, přátelství
v ráz odplavilo moře.

Mne není práno šťastnou být,
jenom mne zloba honí,
svou hlavu kladu do dlaní
a oko slzy roní.

Zde na světě víc nenajdu
co kdysi duši hřálo,
by štěstí, láska, přátelství
se na mne zase smálo.

A proto k tobě, Paní má
jak k Matce chci se vinout
a ve Tvém sladkém náručí
chci sobě odpočinout.

Ó neopouštěj dítko své,
stůj při mně v každé době,
ať duše má i srdce mé
tu ve světě patří Tobě! —

P. J. M. Černý T. J.

Ctitel božského Srdce Páně ve škole Panny Marie.

II.

V minulém tajemství jsme opustili Pannu Marii v neskonalém štěstí a blaženosti. Byla šťastná na zemi, jak jen člověk šťastným býti může. Král aragonský Alfons Veliký byl kdysi tážán, koho by považoval za nejšťastnějšího zde na zemi. Po krátkém přemýšlení odpověděl moudrý onen panovník: „Toho, který se umí ve štěstí i v n štěstí odevzdati do vůle Boží a přijímá z jeho rukou zrovna tak štěstí, jako neštěstí.“

Také na Pannu Marii přišla doba nové zkoušky, měla ukázati, že se dovede úplně podříditi vůli Boží; měla býti totiž zbavena svého štěstí na zemi, oddělena na dlouhý čas od milence svého Syna.

Pojď se mnou, milý čtenáři na horu Olivetskou. Vizme Ježíše Krista, jak si vede milé své apoštoly na místo, z něhož se měl odebrati k Otci, vstoupiti na nebesa. Pohledme na Spasitele, jak stojí naposled uprostřed svých drahých, jak je žehná, asi tak, jak to činívali patriarchové ve Starém Zákoně, před svým odchodem na věčnost, slibující každému ze svých potomků nějaký zvláštní dar Boží, zvláštní požehnání. Poslední požehnání Krista Pána bylo — jistě velmi srdečné, účinné a povznášející. Osířeli svatí apoštolé, učeníci a věřící jim měli býti potěšeni a posílněni. Můžeme na tento svatý okamžik mysliti při mši svaté, když se na konci dává požehnání rukou kněze obětovavšího obět nejsvětější a prositi pro sebe a okolostojící o potřebné nám dary a milosti.

Všichni svatí evangelisté jsou za jedno, že byl odchod Spasitele v této země slavný. Na středověkých obrazech Nanebevstoupení Páně je zobrazena pravice Otcova, jak se chápe pravice Synovy, uvádějící ho do nebe. Je to znamení slavné moci Kristovy, kterou byl Ježíš Kristus jako Bůh vlastní mocí slavně do nebe uveden, aby usednul na pravici Boží.

Vizme Matičku Boží, jak stojí mezi apoštoly a dívá se, plna lásky a odevzdanosti za svým Synem do nebe. Pán Ježíš se asi podíval naposledy na svou milenou Matičku pohledem lásky a vděčnosti a dobroty, takže platil poslední jeho pohled na zemi ji, jako byl první jeho pohled při narození také na ni upřen.

I v tom se shodují všichni svatí evangelisté, že vstupujícího Pána Ježíše do nebe zastínil světlý oblak a že zmizel zrakům kolem stojících.

Tu byl onen okamžik, jak se domnívají někteří svatí Otcové, kdy byla Panna Maria zvláště omilostněna a popráno ji viděti Boha a zúčastniti se tak duchovně slavného Nanebevstoupení přemilého jejího Syna.

Zůstaňme zde u ní a vizme, čemu nás učí, abychom v úctě božského Srdce Páně učinili pokrok.

Panna Maria přislavném Nanebevstoupení Páně učí ctitele božského Srdce Páně o bětavosti.

1. Uvažme, co všechno poutalo Pannu Marii k Ježíši Kristu, abychom dovedli ocenit její obět zde.

a) Byla matkou toho, jenž právě opouštěl tuto zemi a to nám praví všechno. Vždyť každá matka miluje své dítě. Čím dokonalejší je dítě, tím více ho matka miluje. Říká se, že láska mateřská je slepá, že nevidí chyb dítěte, ano že ji ani veliké chyby jeho nedovedou utlumiti. U Ježíše Krista však nebylo vůbec žádných chyb. Jak veliká tedy byla láska mateřská Panny Marie k němu! Kromě toho však byl jejím jediným dítětem, soustřeďovala se tedy v něm všechna její láska. Ale nedosti na tom. Neboť nejenom, že neměl božský její syn žádných chyb, nýbrž právě naopak měl jen samé ctnosti a dokonlosti. Představme si, jak veliká mu-

sela býti tedy láska této matky k dítěti.

Uvažujme dále. Každá matka křesťanská miluje své dítě, protože v něm vidí chrám Ducha svatého, tím stává se její láska nadpřirozenou. Kdo však vypíše lásku Panny Marie k Ježíši Kristu, jejímu synu, která v něm viděla svého Boha! Jen slabě ji dovedeme tušit, vzpomene-li si na to, co učinila pro svého Boha. Jak vysvítá z jejich slov při zvěstování andělském, zavázala se Bohu slibem panenské čistoty. To bylo až do té doby na zemi něco neslýchaného. Tímto skutkem objevila se láska Panny Marie k Bohu v nejjasnějším světle: Chtěla jedině a cele náležeti Bohu svému a žádnému tvoru, aby mohla Boha nerušeně nade všechno milovati.

Nuže a tento Bůh, jehož tak nesmírně milovala, stává se jejím dítětem. Každá matka by ho musela nesmírně milovat, byť by nebyla tak dokonalá jako Panna Maria. Jak ho milovala! Na zemi nenacházím žádného přirovnání pro tuto lásku, vstupme tedy na nebesa a hledejme tam porovnání, které by nám vyjádřilo moře lásky nadpřirozené, kterým se vlnilo nejčistší Srdce Panny Marie! Tam mezi svatými a světicemi Božími a výše mezi Cherubíny a Serafíny vidíme podobnou lásku.

Teď pochopíš, ctiteli božského Srdce Páně, jak velikou obět přinesla Panna Maria, když stála na hoře Olivetské a dívala se tiše a pokorně za svým Synem do nebes vstupujícím. Svati v neskonale lásce ku Kristu byli plni zanícení, když poznali matně některou vlastnost jeho nejsvětějšího Srdce. Zjevil-li jim v milostném ozáření svou dobrotu, tu bývali u vytržení a nic na světě je netěšilo, chtěli stále dlít myšlenkami, city i pamětí u svého milého Ježíše. Panna Maria se odrhnuje tiše a pokorně od svého vroucně milovaného Syna, který jí byl svou lidskou přirozeností tím nejlepším dítětem, svými milostmi pln svatostí, svým Božstvím neobsáhle velikým. Volí život zde na

zemi, bez něho, protože to Bůh od ní žádá. Toť její obět.

Jisto je, že nemáš, milý čtenáři, nic na světě v takové lásce, jakou milovala Panna Maria Ježíše Krista. Jak často však visí tvé srdce nezřízeně na některé věci nebo osobě! Tak velice visíš srdcem svým na předmětu své lásky, že mu obětuje svou duši i svého Boha, jen abys vyhověl své nezřízené a hříšné náklonnosti. Miluješ předmět své lásky více než milovala Panna Maria Ježíše Krista. Z toho však také poznáš, jak dalek jsi právě a dokonale úcty božského Srdce Páně. Ono od tebe žádá obět, přemož se a velkomyslně ji přines, jak to vidíš na svém vzoru Panně Marii!

b) Tato převeliká láska Panny Marie k Pánu Ježíši byla hned od počátku schopna vzrůstu, ona rostla jsouc k tomu pobádána časem i okolnostmi. Vnoř se ctiteli božského Srdce Páně do moře lásky, které se rozlévalo v mateřském Srdci Panny Marie, když klečela o prvních vánocích u chudíckých jeslíček, okus radost a blaženost její, když v mateřských slastech ukazovala své děťátko pastýřům, sv. třem králům, Simeonovi a Anně! A tato láska v ní silila a mohutněla, čím více a větších prodělala nebezpečství se svým dítětem. Láska je jako plamen. Čím více do něho duje vítr, tím mohutnějším se stává, až vzplane v mohutný požár. Tak roste láska v nebezpečství, že ztratíme milovanou osobu nebo věc.

Proto rostla láska Panny Marie k Ježíši Kristu každým nebezpečím, které s ním prožila, v němž ho měla ztratiti: když ji Simeon prorokoval meč bolesti, který pronikne její duši, když bylo ukládáno o jeho život a ona s ním musela prochat do Egypta, když ho ztratila a bolestně ho hledala po tři dny až ho konečně našla v chrámě, když se s ním loučila v Nazaretě, an odcházel, aby se věnoval veřejné činnosti, když ho viděla na kříži umírat a nyní když ho pozorovala, jak vstupuje na nebesa.

Jak se asi roznítilo nejčistší její srdce při pohledu na odcházejícího Syna, jak se na ní vyplnilo slovo Kristovo: „Až budu povýšen, potáhnu všechno na sebe.“ Nyní neměla již skutečně ničeho na zemi: připadala si jako cizinka a poutnice na zemi. Když sobě přál svatý Pavel býti rozdělen a spojen s Kristem, co se dělo teprve v srdci Panny Marie!

Nezměrná tato touha po předrahem Synu, po nebi, však Matičku Boží nikterak neznepekotovala, naopak ona jí byla pramenem zásluh a ctností. Podřizovalat jí přesvaté vůli Boží, jsouc ochotna, býti oddělena od Krista i do konce světa, kdyby toho Bůh na ní žádal. To byla zase obět, která byla tím větší, čím výše stojí duch nad tělem.

Čtenelé božského Srdce Páně, uče se zde, jak máme podřizovat své prosby a tužby, byť se nám zdály sebe světějšími a dokonalejšími v úplné odevzdanosti nejsvětější vůli Boží. Otec náš nebeský ve své lásce otcovské od nás právě žádá nějakou obět, aby nám za ni mohl dát větší dar, mocnější milost.

2. Ježíš Kristus vzal, abych se tak vyjádřil, Srdce své milé Matičky do nebe, dle vlastních slov svých: „Kde je poklad váš, tam je i srdce vaše.“ Poklad jediný Panny Marie byl on, vstoupil na nebesa, tam tedy dlelo také její Srdce.

Proto toužila Panna Maria od té chvíle jen po nebi. Měříme-li tuto touhu Matičky Boží po nebi její láskou k Bohu, poznáme, že byla nezměrná. Vždyť na ni v nebi čekalo shledání, objetí k němuž se nedá nic na zemi přirovnat. Její milý Syn ji tam chtěl nejen věčnou blažeností korunovat, nýbrž povýšit zároveň za královnu nebes.

Co ji čekalo na zemi? Co tu měla? Zbyla jí jenom památka, kde Spasitel trpěl, místa posvěcená nejsvětější jeho krví. Jak často je navštěvovala! Kéž by nám bylo bývalo dopřáno provázeti Pannu Marii na těchto cestách, viděti její zbožnost, slyšet její svaté vzdechy! Veď nás alespoň

nyní svatá Panno tak, abychom kráčeli věrně ve šlépějích božského Srdce Páně, osvěcuj nás, abychom poznávali význam života Páně vážili si příkladů, kterými nás obohatil.

Všimněme si, že touha Panny Marie nebyla planá, jen tak ledabylá, že byla účinná. Musela si nebe zasloužit. Proto se měla, pokud musela na zemi žít, cvičit v ctnostech a konat dobré skutky. Vypravuje se, že když byla mezi pannami při chrámě jerusalemském, že se naučila velmi jemně přísti. Nyní měla tkáti svatební šat pro nebe: modlitba a dobré skutky měly býti předivem tohoto vzácného roucha.

Milý čtenáři, zastav se tu na chvíli a zpytuje se upřímně, odpověz si, kolikrát jsi na to myslel, že na tebe čeká místočko v nebi? Snad mi řekneš, že jsi někdy na nebe myslel. Je ti snad dvacet, třicet, padesát let, kolik hodin z těchto let náleželo nebi? Musíš si odpovědět, že toho bylo málo, snad by se z těchto hodin dal sestaviti den, sotva asi týden. Nůze jdeme dále. Kolik jsi pracoval pro nebe, kolik obětoval pro Boha? Můžeš se vykáhati nějakým skutkem, nějakou obětí? Blaze ti, jest-li ano. Potil jsi se pro nebe, jako jsi se potil a namahal pro své tělo a pro svět? „Ne, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale kdo plní vůli Otce mého...“ praví božský Spasitel. Toto plnění vůle Boží se však neobejde bez mnohých menších i větších obětí. — Chceš-li tedy vejíti do království nebeského, nezbyvá ti nic jiného než plniti vůli Otce nebeského i s velikými obětmi, jak to dělala Panna Maria.

Konečně je Panna Maria ve své nesmírné a účinné touze po nebi odevzdána do vůle Boží. I tu praví: „Ejhle, dívka Páně!“ Jako zůstala ve vyhnanství egyptském, protože se tak líbilo Bohu, a tak dlouho, jak dlouho ustanovil Bůh, tak zůstává s mladou církví v slzavém údolí pozemském ve vyhnanství, aby těšila apoštoly a svou přítomností sílila v nich víru v Božství a člověčenství Ježíše Krista, aby jim byla vzo-

rem všech ctností. Čekala trpělivě, až bude směti toto vyhnanství opustiti a Pán ji zavolá do radostí nebeských.

Ctitelé božského Srdce Páně, vidíte zase na učitelce své jednu ctnost, kterou si zasloužila nebe, byla to o b ě t. Této cnosti se naučila ve škole božského Srdce Páně. Vidělať od narození Spasitelova až na kříž stále kratičké to slovo „obět“ vepsáno v božském Srdci přemilého svého Syna. Jak to dělala, když nesla své dítě obětovat poprvé do chrámu jerusalemského, tak dělala po celý svůj život až do své blažené smrti. Obětí byl celý její život.

Tak to chce mítí Bůh také v našem životě. Jako dávají rodiče dětem peníze, aby si něčeho dopřáli a tak radost měly, podobně to dělá Bůh s námi velkými dětmi. Dává nám touhu účinnou, která nás pobádá, abychom se z lásky k němu podjali obětí. Milost Boží nás sílí, dodávajíc nám zmužilosti, abychom mohli obětovat z lásky k Bohu, vzpružujíc naši vůli, aby sebe přemáhala v utrpení a zakusila oné čisté radosti, kterou se plní srdce obětavé zde na zemi.

Nemysli, laskavý čtenáři, že jen Bůh od tebe žádá obětí. Znáš-li svět a zakusil již jeho ostny, dáš mi za pravdu, že žádá od svých dětí větších a často i těžších obětí, než Bůh od svých ctitelů. Jak nesmyslné a člověka nedůstojné jsou často takové obětí, které jsou nuceni lidé přinášeti, aby se zalibili světu! Jak se musejí zapírat, aby se šatili, žili podle módy,

aby ukojili své vášně, aby mohli žít s duchem času, jak je svět k tomu nabádá. To jsou daleko větší a těžší obětí, než ty, které od nás žádá Bůh. A lidé světské obětují tyto veliké obětí svým falešným bohům, nemají tedy pro ně vlastně žádné ceny, žádného užítu pro věčnost.

Nás však sílí zvláštní milost Boží, abychom mohli obět, kterou nám ukládá, přinést. Již to, že jsi, milý ctiteli božského Srdce Páně se pozorně a v živé víře díval na vzor náš, Pannu Marii, jak nás učí v tomto tajemství obětavosti, bylo spojeno s milostí.

Konečně nám činí sama naše přirozenost ctnost obětavosti lehkou. Jeť v duši lidské, čisté a nezažené, hluboký cit pro obětavost. Toho důkazem jsou dějiny všech národů. — Čteme tam o vzácných příkladech této ctnosti, jak u jednotlivců, tak i u celých národů. Ovšem že cena této ctnosti je různá, dle toho z jakých pohůtek tito lidé jednali. Někdy to byla láska k vlasti, která je nutila obětovat jmění, krev i život, jindy příbuzenská náklonnost, jindy zase smyslnost a někdy nahodilá náklonnost nezištné povahy, která bez obětí ani býti nemůže.

Mají-li však naše obětí mítí cenu, pro věčnost, musí se sbíhati v jednom místě: v božském Srdci Páně. Z něho vychází onen oheň, který přinesl Spasitel na svět a o němž praví: „Co chce jiného, než, aby hořel.“ Čím jasněji tento oheň plane na oltáři našeho srdce, tím líbeznější bude obět, kterou Bohu přinášíme.

Obrázky z katolických misí.

Podává Maxmilian Weinberger.

Japonské Lourdy.

(Obrázek z misí Japonských).

Nedaleko Sekiguši, velkého to předměstí hlavního japonského města Tokia, stojí chrám buddhistické bohyně Kishi-bozia zasvěcený, k ně-

muž po celý rok četní poutníci z blízkého i dalšího okolí putují. Ježto o to běželo, aby tato záliba Japonců v putování zabočila na dráhu kře-

stanskou, pojal P. H. Demangele, ředitel velkého katolického sirotčince v Seliguši, myšlenku, zříditi tam malé Lourdy japonské. Jeho neúporné vytrvalosti se podařilo, tohoto cíle, byť i v malém rozměru, dosíci; od delšího času má Sekiguši nádherný, Neposkvrněnému Početí zasvěcený chrám, a od května m. r. i lourdskou jeskyni.

Na severozápadním cípu velkého pozemku, jenž jest majetkem sirotčince v Sekiguši, zvedá se jeskyně, která se úplně rovná podobou i velikostí jeskyni Massabielské v Lourdech. Také socha Nejsvětější Panny v jeskyni zjevení rovná se úplně soše, kterou víc než padesát let miliony katolických poutníků lourdských uctívají. Tato jeskyně byla 21. května m. r. slavnostně posvěcena.

V osm hodin ráno přišel do Sekiguši nový arcibiskup z Tokia, msgr. Frant. Bonn. Přes to, že počasí bylo nepříznivé, shromáždilo se již záhy z rána v misijních místnostech, praporey, věnci a lampiony bohatě ozdobených, velké množství věřícího lidu. Jmenovitě dostavili se katolíci ze všech koutů Tokia, chovanci koleje Marianistů, zvané „Stella matutina“, školní děvčata sester sv. Maura a sester sv. Pavla přišla se svými učiteli a učitelkami.

O 9. hodině byl krásný prostorný kostel naplněn do posledního místa, přemnoží stáli, nenalezše uvnitř místa, venku. Také velký počet pohanů sledovalo uctivě a pozorně celou slavnost. Arcibiskup, provázen kněžstvem a kostelními sluhy a zřízenci, měl do kostela slavný vjezd. Po jeho pravici kráčel P. Řey, zakladatel sirotčince, po levici P. Dronart, známý v celém Japonsku svými četnými spisy, které tam již mnoho dobrého způsobily. Když arcibiskup vstoupil do kostela, zaznělo mu vstříc mohutné „Ecce sacerdos magnus“ Zpěv přednesl chlapecký sbor v Sekiguši, P. Demangelem výborně řízený, který potom při slavné mši sv. tak krásně a umělecky zpíval, že se všem přítomným Evropanům zdálo, jakoby se nalézali v některém ze stoličních chrámů své vlasti.

Okolo oltáře stálo 10 kněží. Společně sv. přijímání mezi mši sv. dodalo slavnosti zvláštního lesku. Slavnostní kázání měl P. Dronart s výmluvností vpravdě apoštolskou. V řeči slavnosti přiměřeně mluvil o událostech a zážracích Lourdských. Po kázání ubíral se průvod k jeskyni. Na nebi stály husté mraky, které ský-taly vitanou ochranu proti slunci, v Japonsku v květnu tak žhavému. V čele průvodu kráčela hudba císařské gardy, jejížto kapelník je katolík. Na konci dlouhého průvodu ubíral se arcibiskup, ideál to majestátní kněžské postavy, ve slavnostním biskupském ornátě, provázen kněžími a kostelními hodnostáři a zřízenci všech šesti far tokijských.

Když se průvod před jeskyní zastavil, zdálo se přítomným, jakoby byli v Lourdech skutečných. Arcibiskup posvětil jeskyni a sochu s důstojností sobě vrozenou. Následovaly písně a modlitby a potom nadšená promluva P. Demangella. Čtyry tisíce mil děl Japonsko od zázračné jeskyně Massabielské, zřídlo to tak mnohých milostí a tak hojného požehnání.

Sekiguši má nyní poskytovat za to malou náhradu, má býti pro Japonsko místem poutním, místem milostí. Tam mají Japonci putovati se svými bolestmi, starostmi a prosbami. Dojemná modlitba za Japonsko a jeho obrácení na pravou víru ukončila ohnivou řeč. Potom pozdvihla se k nebesům modlitba sv. růžence z více než dvou tisíc úst lidu kolem kléčícího, načež arcibiskup od slavnostního oltáře udělil apoštolské požehnání. Sotva pak vyznělo Amen, zabouřila ústy všech přítomných nádherná od Gounoda složená hymna papežská. Zněla jako hluchý pozdrav japonských křesťanů milovanému nejvyššímu — vrchnopastýři katolické církve.

Společný oběd o polednách shromáždil v bratrské shodě misionáře pařížského semináře, provinciála Marianistů, představeného Jesuitů a abbé Hecka, ředitele koleje sv. Josefa v Vokohámě. Císařská gardová hudba obveselovala soustolovníky pěknými

výkony hudebními, z nichž pochod, složený na počest Panny Orleánské, nejlépe se líbil.

Zatím rozložili se křesťané, dospěli i děti, na měkké trávě venku před kostelem a pojídali svůj oběd, který si byli v malých krabicích s sebou přinesli. Když se o 7. hodinách večer šlo opět do kostela, spadlo několik kapek a byla obava, že světelný průvod, jenž měl býti takofka korunou celé slavnosti, odpadne. Kostel byl zase naplněn jako dopoledne. Oltář třpytil se leskem mnohých světél, s kruchty zněl sbor chlapců hlasy jakoby andělskými.

Ke konci slavnostního požehnání vyhlíželi účastníci úzkostlivě ven. Díky Bohu, počasí bylo příznivé. Nepršelo, ale obloha byla hustě zamračena a večer temný, pro světelný průvod neobyčejně příhodný. Průvod byl tedy rychle uspořádán, svíce rozdány a zapáleny a v dlouhé řadě ubírali se křesťané počtem 700 až 800 ulicemi, věncemi, praporky, lampiony a chvojím okrášlenými a zpívající lourskou „Zdravas Maria“ k jeskyni, temnotou noční úplně zastřené. A to

bylo vlastně úmyslem dovedného pořadatele slavnosti. P. Demangella. — Příčina toho ukázala se hned, když tolik set světél v polokruhu okolo jeskyně se seřadilo. Jeskyně a socha Neposkvrněné zazářily odleskem tolika světél a vyjímaly se tak krásně, že by ani nejkrásnější přímé osvětlení nebylo takového obrazu vykreslilo. Jako mraky z rána žhavé slunce, tak zastířely nyní měsíc, jehož jasný svit byl by velkolepý účinek světelného průvodu značně oslabil.

P. Mayrand, jeden z nejlepších řečníků misie měl promluvu 20 minut trvající, která všechny přítomné hluboce dojala. Na to zazněly nové písně, zahlaholily nové modlitby. Kdyby nebyl v zadu stál velký zástup pohanického lidu, byl by se každý z přítomných domníval, že je skutečně — v Lourdech.

Tak zní zpráva jednoho z účastníků slavnosti. Jak se z jiného pramene dovídáme, dochází japonští křesťané k jeskyni velmi pilně a lze očekávat, že se aspoň poněkud splní naděje v Lourdskou jeskyni u Seki-guši kladené.

Štěstí neštěstí.

(Obrazek z misíí Koreánských.)

Bylo to na podzim roku 1910, když noviny celého světa oznamovaly, že Japonsko uprostřed míru získalo zemi, mající 13 milionů obyvatelů a že současně staré císařství Koreánské vzalo za své. Kdo by byl tehdy očekával, že světová diplomacie na základě mezinárodního práva proti takovému násilí zakročí, byl by se sklamal velice. „Ty jsi můj, neboť já jsem veliký a ty jsi malý,“ zněl právní důvod na jedné straně, a „Co mně nepálí, nehasím,“ myslili si ve své lásce k bližnímu diplomatičtí — diváci.

Politická záhuba říše Koreánské pohřbila v sutinách mnohé syny nešťastné vlasti, avšak i v tomto případě bylo časné neštěstí pro tak mnohého pramenem štěstí pravého, nepomíjitelného, věčného. Tak obrátili se na př. na víru křesťanskou a

přijali 8. prosince r. 1911 křest sv. tří členové císařské rodiny Koreánské: dva princové Min a princezka Anežka. Posvátný úkon byl vykonán v městě Či-fu v Číně.

Roku 1895 brzy po čínsko-japonské válce, ve které Koreánská říše útrapy války zaplatila ztrátou své samostatnosti, byla Koreánská císařovna, která své zemi hleděla samostatnost pojititi, od strany Japonsku přející zavražděna. Následkem vnitropolitických zmatků, které z venku ustavičně byly rozdmýchovány a podporovány a říši do jisté záhuby přiváděly, opustili mnozí Koreanci vyšších stavů svou vlast, aby blízký smutný konec nemusili na své vlastní oči viděti. Mezi nimi byl také synovec zavražděné císařovny, generál Mix, jenž byl kdysi velitelem koreánského vojska a nějaký čas jako

vyslanec u čínského dvora v Peking, zájmy své zastupoval. Z hlavního města Koreánského Sčut-u uchýlil se se svými a svého bratra dítkami do čínského města Vei-hai-vei. Tam se seznámil se s katolickými misionáři a tak se stalo, že výchovu svých synů a synovců svěřil misijní škole v Či-fu, která se rovná asi naší reálce, kdežto jeho dcera, princezna Hady, byla dána do tamějšího pensionátu misijních sester Františkánek.

Císařské dítky byly skutečně velmi pilny a daly si na tom záležeti, aby si důkladně moderní vzdělání osvojily. Avšak snadněji ještě jako evropská vzdělanost nalezly vznešené pravdy našeho svatého náboženství přístup do jejich nevinného srdce. S horlivostí největší učily se katechismu a účastnily se všech náboženských výkonů. Čím více svaté pravdy poznávaly, tím větší byla jejich touha po křtu svatém. Vzorným chováním a vroucí modlitbou snažily se této velké milosti hodnými se státi. Jejich radost byla nevylicitelná, když jejich šlechetný otec překonav všechny pochybnosti jejich

nezbytnému naléhání, povolil a jim dovolil, aby učinily podle vroucího přání svého srdce.

Tak vstoupili na slavnost Neuposkvrněného Početí Josef, Antonín a Anežka (Hady) Min ve stáří dvánácti a třinácti let, slavně do lůna církve svaté. Aby jejich štěstí bylo úplné, přijali v tentýž den první svaté přijímání a svátost sv. biřmování. Všichni byli proniknuti blahým vědomím, že učinili rozhodný krok na cestě ke svému spasení a po křtu svatém vyznal jeden z princů, že si velice přál, aby v onom okamžiku umřel, aby ušel nebezpečství, své štěstí zase ztratiti.

Brzy potom odešel Josef z ústavu, aby se v jižní Francii naučil vinařství, ježto generál Min u Vei-hai-vei mínil založiti hospodářskou farmu a tak budoucnost své rodiny pojistiti.

Kéz by dobrý příklad mladých princů mnohým ještě jejich krajanům ukázal cestu vedoucí ke spasení a oni sami vstoupivše do veliké světové říše Kristovy věčnou náhradu našli za ztrátu malé vlasti pozemské!

A. M. Kadlčáková.

Když den se chýlí k západu.

Když den se chýlí k západu
a slunce k moři padá,
má duše chví se bolestí
a v srdci láska zvádá.

Jsem ve světě tu samotna
bez přítele a lásky,
mým čelem táhne bledý stín
a v lici mé tkví vráska . . .

Já nemám více nikoho,
koho bych milovala
a všechny moje naděje
jsem dávno pochovala.

Já světem jdu a nevím kam,
přes trn a ostré hloží
a při západu v podvečer
se bolest moje množí.

Kdo odstraní z mé duše žal,
kdo setře z očí slze?
Kdo uchrání mé srdce béd
když rve jej osud drze?

Kdo přivine mne k hrudi své,
v čí klíně bude sladko?
Ó-v tvém, v tvém, Máti milená
v tvém svatá Boží Matko!

Ty jediná mne potěšíš
a zmírníš moje muka,
až v posled budu umírat
Tvá požehná mi ruka!

Oběť lásky.

Podává Fr. Janovský.

V pondělí dne 26. května 1913 byl dopraven do nemocnice Křížových sester ve Welsu jedenáctiletý hošík jistého soustružníka. Týž den večer bylo nutno zaopatřiti jej svatými svátostmi. Pravil knězi, že byl již třikrát u svatého přijímání a že by byl letos šel i k sv. biřmování, kdyby se nebyl rozstolal, což ho velice rmoutilo. Tento zármutek hodného hochu dojal kněze tak, že ihned o tom podal telefonicky zprávu do Lince nejdůstojnějšímu panu biskupovi. A co učinil tento? Vsedl ihned do rychlíku, o 1/2 11 hodině v noci přibyl do Welsu, udělil malému pacientovi svátost biřmování a touž noc vrátil se do Lince vyžádav si na druhý den zprávu o stavu milého biřmovance. Dne 29. května vysvobodila smrt trpělivého hošíka z dlouhé, trapné nemoci.

*

Hned od mládí byl Hittmair milovníkem hor, nadšeným turistou a rád si zacestoval i do cizích zemí. Byl v Římě, na Sicílii, v Lurdech, ve Španělsku, v Belgii, v Holandsku. Z lásky k horám přičinil se, aby na Dachsteinu u Išlu byl zbudován kostelík, na jehož oltáři jest libezná scéna „Rudolf Habsburský uctívá velebnou Svátost nesenou k nemocnému.“

Převor lineckého kláštera Milosrdných bratří, Fr. Heilinger, takto napsal o zvěčnělém biskupovi: „Biskup Rudolf byl nám všem příkladem pokory a obětavosti, nejhorlivější ošetřovatel všech nemocných v naší nemocnici. Nešťítel se nízké práce. Nehledal chvály světa a rmoutil se, byla-li kde v novinách zmínka o jeho působnosti v nemocnici. Jeho zásadou bylo: ať neví levice, co dělá pravice. O přechetných dobrodiních, jež prokázal chudině, bylo by psáti celé knihy: bylť on vrozená láska a добрota.

Milerád vyšel si nejdůstojnější pan biskup s raněnými vojáky na procházku městem Lincem, zavedl je do nového domu, častoval je pak

buď u Jaegermayerů anebo ve své residenci. Za jedné takové vycházky sestoupil s nimi do krypty domu, ukazoval jim hroby biskupů. Bezděky zeptal se jeden voják: „Biskupská Milosti, kde budete Vy jednou ležeti?“ Odpověděl klidně: „To není ještě ustanoveno, ale bezpochyby zde na straně evangelia,“ a ukázal na místo, kde skutečně již odpočívá.

Jeho horlivost při nočních hlídkách musili jsme mírniti, chtělť každou třetí noc strávit v nemocných, čehož jsme nemohli připustiti vzhledem na jeho zdravotní stav. Za každé takové hlídky nalezli jsme jej an klečí u těžce nemocného a vroucně se modlí. Doprovázel pacienty do operačního sálu. držel je při operaci, při obvazech, rozmlouval s nimi laskavě, těšil je, dodával jim trpělivosti. Přisluhoval i svatými svátostmi místo konventního kněze. Denně poděloval raněné vojiny pečivem, šunkou, ovocem; sám to přinášel ze své residence.

Velikou měl radost nejdůstojnější pan biskup, když jsme mu na Štědrý den podali čestný diplom členství našeho řádu, vydaný od našeho řádového pana generála; pravil: „Konečně jsem, čím jsem se chtěl před lety státi.“ chtělť do našeho řádu vstoupiti, jsa regentem kněžského semináře, zatím však byl jmenován biskupem.

Šmutno nám bylo tentokrát na svátek našeho sv. Jana z Boha (8. března). Minulý rok ptal se nás nejdůstojnější pan biskup za oběda: „Kdo souhlasí, abych přišli rok opět přišel, ať zdvihne ruku.“ Kdyžž jsme všichni s radostí zdvihli ruce, řekl s úsměvem: „Dobrá, jsem tedy pro příští rok opět pozván.“ Nikdo tenkrát netušil, že ten příští rok bude náš milovaný velepastýř slaviti svátek našeho svatého zakladatele na věčnosti; konánoť zaň právě 8. března 1915 již Rekviem.“

*

Desátník císařských myslivců, kterýž jako zraněný léčen v nemocnici

Milosrdných bratrů v Linci, psal v říjnu 1914 domů: „Mé zranění nedovoluje mi ničehož konati, ani psátí pořádně nemohu; přes to však chápu se péra, abych oznámil šlechtetný příklad lásky. Biskup tohoto města, Hittmair, jest andělem lásky pro nás raněné. Hned na začátku války přihlásil se jako voják „Červeného kříže“ a od první chvíle, co se nemocnice počaly plnit, byl ustavičně mezi námi. Doprovází raněné do operační síně, jest u nich při operaci, dopraví je opět na lůžko. Zkusil jsem toho sám na sobě. Měl radost pan biskup, když se ukázalo, že moje rána dá se zhojiti; bylať mi koule roztránila nohu v bitvě u Ravy Rusky dne 8. září.

— — — — —
*
Viděli jsme oběť lásky, kterou tak ochotně a hrdinsky přinesl velepastýř linecký, viděl jsem jeho skonání, jeho smrt; poslyšme ještě, jak dojemně promlouval o smrti ve svém druhém postním kázání, jež dne 20. února 1910 konal ve svém biskupském chrámě, v němž nyní odpočívá; zdeť několik úryvků z kázání toho, jak bylo stenograficky od posluchačů zaznamenáno:

„Hlučící dav běže se ulicemi města Jerusalema, vždy více lidí se tlačí, vždy slavněji a mohutněji působí tento průvod; jest to průvod Božího Těla — vedou Beránka Božího.

V předu dovádí řasající zástup dětí, za nimi tísni se množství krutých zvčadavců, dále kráčeji vojáci, vysoké úřady, rada jerusalemská, zákoníci, fariseové, kněží a konečně velekněz božský Spasitel s mitrou, s trnovou korunou kráčí pomalu, sám si nese přetěžkou monstranci, přetěžký kříž, na němž bude povýšen, v níž bude vystaven jakožto Beránek obětí mezi nebem a zemí. A za Nejsvětějším ubírá se hlouček žen a královna všech žen; blahoslavená Panna Maria, Matka Boží. Kdysi šla jako přebílená panenská Matka s bohonadšeným „Magnificat“ — velebí duše má Hospodina — šla přes hory Judské; nyní jde opět přes hory ty, jde ulicemi jerusalemskými na horu Kalvarii a ve smrtel-

ných bolestech opakuje si ono „Magnificat“, jež pěla u Alžběty, opakuje si je nyní, doprovázeje svého božského Syna, odsouzeného na smrt. Vzpomíná první matky všeho lidstva, vzpomíná Evy, jež světu přinesla smrt, a to nejprve svému druhému synu Abelovi, jemuž pravil zlý bratr Kain: „Vyděme ven. A když byli na poli, povstal Kain proti bratru svému Abelovi, a zabil jej.“ I. Mojž. 4, 8. Tak nyní i její nejdraší ubírá se ven, ven za nevěčné město Jerusalema, aby byl venku zabit, ukřižován. Jako druhdy Betlem neposkytl jejímu dítěti přístřeší, takže musila jíti ven za město, do chléva, tak vyvrhl nyní Jerusalema svého Spasitele za zdi městské; neměl pro něho u Piláta jiných slov, leč: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“ Jsou Velkonoce, přechod Hospodinův!

A stala se tma po vši zemi, když Pána Ježíše ukřižovali. Tma byla nad nivami betlemskými, když pastýři ponocovali u svých stád; nyní také ve tmě stojí u kříže zástup nepřátel a jsou na stráž u ukřižovaného Beránka Božího. Rouhali se napřed, posmívali se, avšak zašel jim ten posměch, když je hrozná ta tma obklíčila. Za oné temnoty betlemské promluvil anděl Boží pastýřům: „Nebojte se, neboť zvčstují vám radost velikou, kteráž bude všemu lidu.“ Také za temnoty velkopáteční slyšíme zvláštní slova, a to z úst ukřižovaného Spasitele, jež bolně naříká: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!“

Země začíná se trásti, temnota počíná se jasnit, nebo se ponenáhlu otvírá, neboť smrt se blíží. Vyšla z brány rajske, kráčela po tisícletí světem, již nescetné lidi sklátila do hrobu, nyní se chystá obejmouti i oběť uchystanou na hoře Kalvarii. Smrt se blíží, skály se začínají pukatí. „Žizním!“ volá umírající Spasitel. Probouzí se svědomí v setníkovi, obměkčuje se srdce vojínů. Byla pak tu postavena nádoba plná octa. Oni pak vloživše houbu plnou octa na yzop, podali ústům Ježíšovým. Nebeská jasnost obklíčila srdce milosrdná, z úst

setníkůvých vychází upřímné vyznání: „Jistě člověk tento byl spravedlivý!“

Hroby se otvírají, s výšin nebeských sestupují andělé, smrt stoupá na kříž, čekajíc pokynutí Ježíšova: „Dokonáno jest!“ Andělé volají: „Sláva na výsostech Bohu!“ Smrt chápe se Krista, z jehož přesvatých úst vychází poslední slova: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého!“ A to pověděv, naklonil hlavy a vypustil duši — — — Nyní jest získán pokoj lidem dobré vůle, minula doba hněvu Božího; smrt ovšem zůstává s námi na světě, má jednou nás pojmuti do svého náručí, máme však i my s Kristem slaviti vítězství nad ní; vímeť, jak slavně třetího dne z mrtvých vstal. —

Do kolika domů na širém světě vešla smrt tuto noc, v kolika domech budou si lidé zítra ráno vypravovati: dnes v noci odešel na věčnost! — — Kolik to lidí skoná o samotě! Také v našem městě kolik to domů označeno, do nichž ještě dnes vejde anděl smrti! Kdy dojde na nás? Smrt jest jista, a to jest strašné; kdy a jak zemřeme, jest nejisto, a to jest strašnější; potom bude soud, a to jest nejstrašnější. Děláme veliké plány, chystáme se do daleké budoucnosti, a smrt zatím má spočítány naše kroky.

Svatý Otec poručil mi, abych hleděl dostavěti tento dóm; smrt se mne ptá, připravil-li jsem si zde dole hrob mezi třemi biskupy, kteří zde již odpočívají. Smrt vzala jim s hlavy mitru, kterou já nyní nosím, a jak brzy již naposled! Jak brzy vezme

mi i berlu z ruky! A tak jest s námi se všemi. Smrt čeká na nás na všechny, přijde jako zloděj v hodinu, kdy se nikdo nenadá.

Ó věřte slovům Páně, pečujte o spásu duše, aby nám byla smrt přechodem k životu věčnému, k slavnému velkonocím nebeským, k slavnému vzkříšení! „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím, slavně vzkřísím, v den nejposlednější.“ Ó křesťané, pojdte k životu věčnému! Kdy pak naposled prošla ústy vašimi svatá hostie, tělo Páně, krev Páně? Jest tomu již dávno? Ó pojdte, o přijďte, slavte Velkonoe, požívejte Beránka Božího, neboť jest Pascha, jest přechod Hospodinův, jest brzký i váš přechod, přechod branou smrti z této časnosti na věčnost...“

*

Jeho Veličenstvo císař a král náš František Josef I. util památku zvěčněního velepastýře soustrastným telegramem zaslaným kapitule linecké, při slavnostním Rekviem byl zastoupen svým tajným radou hrabětem Bellegardem, a nařídil zbudovati zvěčněnímu důstojný pomník v dómě lineckém, „aby — jak praví ve svém vlastnoručném listě ze dne 5. dubna 1915 k svému ministru kultu a vyučování, Dru ryt. Hussarkovi — byla na onom působišti v paměti vrstevníků zachována památka na vzornou apoštolskou činnost zvěčněního biskupa Dra. Rudolfa Hittmaira, jenž odešel za obětavého plnění povinností svého vznešeného úřadu, a aby zůstaven byl slavný příklad příštím pokolením.“

Mgr. Baunard.

Z franc. Boh. Kysely.

Stáří čili životem vzhůru.

(Část další.)

VIII. Dobrý Bůh. Tajé lásky.

A ještě o Bohu. Zdá se mi, že jsem o něm ještě ničeho neřekl, neboť kromě o jeho velikosti a moci nezmínil jsem se o jeho dobrotě, o jeho zjeveních a osobních průkazech této do-

broty. Nazval bych to nejraději projevem lásky, která mne táhne a domáhá se lásky mé

Vzpomínám si, že naše máti v mladém věku mém nestrpěla, abychom vyslovovali jméno Boží jinak než

s přívlastkem: dobrý Bůh! Ta dvě slova bývala nerozlučná tvořice takměř jedno jediné.

Rovněž pamatuji, že když jsem se učil číst, ukázala mi matka nejprve prstem malý křížek, který byl vyznačen na první řádce našeho slabikáře. Kříž Boží, kříž dobrého Boha, dala nám říkati vážně, libajíc zbožně kříž. To bývalo tehdy pravidlem.

Také vzpomínám na procházky, kdy jsme chodívali po dvou, a ctihodný farář naší farnosti, kněz znamenitý jak vzděláním, tak zbožností, mi všude v dílech venkovské přírody ukazoval ruku Boží, vybízejce, abych ji obdivoval, velebil, miloval: Vidíš, synáčku? Na každém lístku, v každé rostlince zřít napsané jméno Pána Boha, dobrého Boha!

O t ě c h ů, jsem se v nejútlejším věku naučil, budil ve mně, jak dobře pamatuji, nejnežnějších citů bez konce. Mám tedy Otce tam nahoře! K tomuto Otci nebeskému odnášel jsem všechno, co jsem znal a miloval v otci pozemském, hlavně dobru: otec, jenž dává, otec, jenž odpouští a jenž zbavuje všeho zlého! K takovému, k svému otci jsem já jako dítě mluvil a čekal jsem, že mi odpoví!

Učívali jsme se a odříkávali jsme v náboženství nedělní evangelia. Ty články, ta líbezná podobenství, ty divy, důkazy dobroty, ta velebná řeč uchvacovala mé srdce. Když blížil se Svátý týden, pozýval pan farář „dobrovolníky“, kteří by se chtěli naučit nazpaměť celým pašijím. Vzpomínám, že jsem při čtení, při odříkávání plakal, nemohu se nijak přemoci. Ach, že nemohu naléztí podobných slz dnes, těchto slz vroucích soucitů s utrpením Tvým, ó Bože můj!

O velikých výročních slavnostech jako o Vánocích, Třech králích, ve Švátém týdnu, o Velkonocích, Nanebevstoupení bývalo srdce mé jako náladou slavnostní a já jsem vidal živě před sebou Onoho, jenž se mi jevil od jeslíček až po svůj kříž nejkrásnějším a nejlepším mezi syny lidskými. A ve hláholu tří našich zvonů slýchal jsem

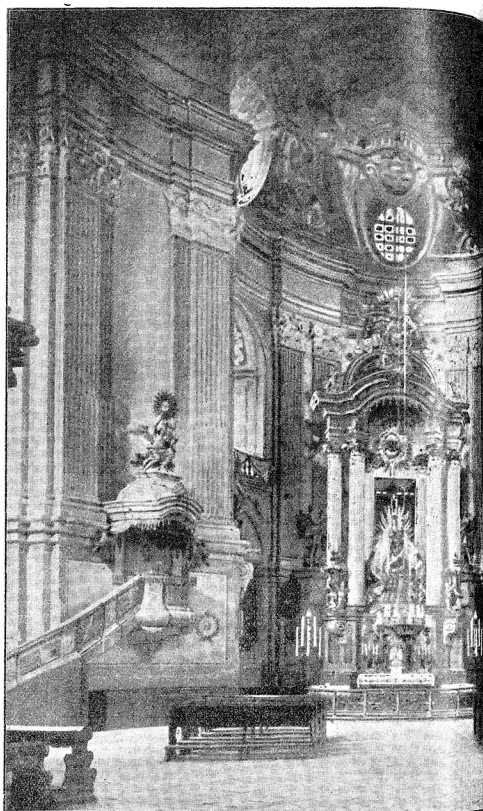
hlasy nebeské, které si zpívaly: „Bůh, Bůh, Bůh, náš dobrý Bůh!“

Mé první přijímání naplnilo mne slastí, ale hrozným úžasem víry mé nezajalo. Vložili mi totiž toto „tajemství víry“ jako výhradní tajemství lásky. Ptali se mne pouze, zda Boha miluji a ujistili mne, že i on, a on první, ráčil mne milovati. Chápeš to, hochu, že miluje-li kdo, touží býti pořád u toho, koho miluje...? To jsem chápal. Chápeš-li, že kdo miluje, chce býti všude s tím, koho miluje... I to mi bylo srozumitelné. Nechápeš i to, že kdo má rád, chtěl by také žít v každém z těch, které má rád, že by chtěl s nimi tvořiti jediný celek...? Také to vše jsem pochopil. A chápeš-li konečně, že Bůh, který je Otcem, jsa Otcem všemohoucím, může svou mocí způsobit vše, co láska jeho chce? To mi bylo samozřejmo.

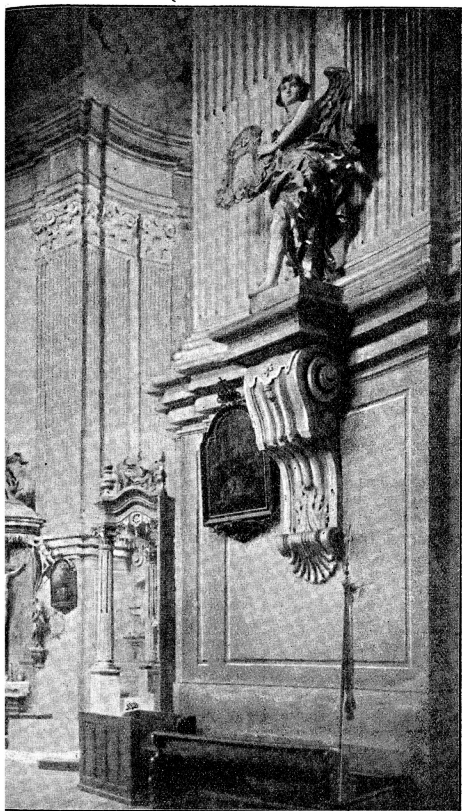
Od té chvíle nic mne již nepřekvapovalo: ani to, že Bůh chtěl přijíti ke mně, do mne, vždyť byl dobrý, byl to otec; ani to, že nalezl k tomu tak tajemný prostředek, vždyť pak byl veliký, byl to Bůh! A zlehka, oči zavřeny, schýlila se má hlava, jako hlava miláčka Jana, pokojně na jeho prsa, na jeho srdce; toto srdce vyhovělo každému.

Když jsem později vstoupil věkem i studiem v období života, jsem rozum podává celé snopy poznatků, byla to zase láska, jež mi poskytovala vazadla. Čím se kde jaký hlas po dvacet let ozýval v srdci mém, hlas přírody, hlas domácího krbu, hlas oltáře, to se shrnulo, zopakovalo jedním slovem, slovem obsahujícím hádanku světa: DEUS CHARITAS EST — Bůh jest láska!

Měl jsem klíč k tajemstvím. Vnikl jsem v ducha náboženství, jež nazývá se po výtce náboženství lásky. Bůh je „Srdce věčné“ a člověk je srdce učiněné pro jeho, k podobenství jeho srdce. Tak tvoří Bůh a člověk dvě srdce, dvě lásky, které se přitahují, shledají, a náboženství jest spojkou, která skutečně váže člověka s Bohem dle významu slova „religio“, v němž tkví kmen „ligare — vázati“. A katolické VĚŘÍM, článek za článkem, vy-

Křtiny: Vnitřek

kého kostela.

značuje cestu, jakou se postupně brala láska Boží, sestupující níž a níže k člověku, aby ho pozvedla k sobě.

Tak byl to Bůh sám, jenž v oboujím Zákoně předkládal mi tuto nauku a znázorňoval mi tento pojem a plán své lásky. Jeho prorok pravil: „Lide můj, láskou věčnou miloval jsem tebe, a přitáhl jsem tě k sobě milosrdenstvím svým.“ Božský jeho Syn děl zákoníkovi: „Tak Bůh miloval svět, že syna svého jednorozeného dal.“ A veliký jeho apoštol dí: „Kristus miloval mne a vydal sebe za mne.“ A milovaný jeho uředník v písní vyvolených: „Miloval nás a obmyl nás od nepravostí našich.“ Svatý Jan jmenuje křesťany pokolením těch, kteří věří v lásku tohoto dobrého Boha: „My alespoň věříme v lásku, již Bůh měl pro nás!“ Věřící v lásku, toť, bratři, naše jméno.

Jak rád čítávám v Bossuetově Pohřební řeči list, kde klade v ústa falckraběnky tato slova: „Od té chvíle, kdy se Bohu zalíbilo vstoupit mi v srdce, že láska jeho jest přičinou všeho, v co věříme, přesvědčuje mne slovo to víc než všechny knihy.“ Nazývá ono slovo Janovo „výtahem ze všech svatých knih a z celého učení křesťanského,“ a podává k němu úchvatný výklad, který stojí za častější přečtení.

Vzpomínám, jak biskup d'Hulst uvádí v jednom svém listu slovo arcibiskupa z Toursu o lásce božské, tomto klíči všech tajemství: „Onehdy podotkl Msgr. Meignan, že na konci každé náboženské otázky narazíme vždy na jakés „proč“, jež nerozřeší žádný výklad, a na něž odpoví a to podivuhodně, pouze láska. Voláme-li se sv. Pavlem: „Ó hlubino!“ tážeme se ihned: jaká to hlubina? Srdce i rozum jest ještě na rozpacích. Abychom obě upokojili, není třeba jen dodat: hlubino lásky? A d'Hulst dokládá: „Budeš-li, dítě, dlouho a často dýchat v ovzduší lásky, obrníš duši svou proti úrazům ducha.“

* * *

Úrazy ducha, totéž cosi tajemného. Duch naráží na něco při každém kroku. PROČ? JAK? CO POTOM? Tri

slůvka, jimiž nás malé dítě přivede do úzkých. Ale nechápeme-li ani věci konečně, kterak se odvažíme pochopiti nekonečných? Jsou-li tajemství v řádu přirozeném, kterak by jich nebylo v nadpřirozeném? Jscu-li však, jako že nutné jsou, nemáme-liž býti šťastni a povděčni, že se nám dostalo určitého zjevení u věcech, kde náš rozum, chabý v tolika oborech, na-prosto nestačí? „Ó Bože, volá Rousseau na jedné ze svých nejkrásnějších, nadšených stran, ó Bože, toť líbeznou stránku mé chabosti, cítím-li se zdrcen tvou velikostí. Cím méně tě chápu, veliký Bože, tím více se ti klaním!“

Jenom v takovém století, jako jest naše, bylo snad možno, aby směl pronést k lidem, jak soudím, rozvázným Jean Jaurés (vůdce socialistů francouzských, zavražděný r. 1915) tuto nerozváznost r. 1895: „Není pravdy tak posvátné, aby byla odňata úplnému probádání lidskému... Vše-liká pravda, jež nepochodí od nás, jest lež. A kdyby i idea Boha nabyla formy hmatatelné, kdyby Bůh sám vyvstal viditelný nad davy, bylo by první povinností člověka odeprít mu poslušnost, chovat se k němu jako k sobě rovnému, s nímž se dohadujeme, nikoliv jako k pánu, jemuž se podrobujeme.“

Kdo to mluví? Snad Prometheus, sok Jovišův, jenž chce uchvátit oheň s nebe? Či není to rozzuřený rek Ajax, jenž rvc těžké balvany s hory, aby je metal proti nebi, jako by křičel: Bože, vrať nám světlo a bojuj s námi?

Ano, světla nemáme, nebo jen maličké, napatrné. Je to následek vrozené krátkozrakosti člověka od hříchu prvotného. Proto vede se nám jako stínům, o nichž nám vypráví Vergil, že stojíce na břehu řeky v podsvětí, touží okem i rukou po krajích uzavřených; i my obracíme se, trpíce, ku břehům zahaleným, které jsou však břehy našich osudů nesmrtných. Kdo nám otevře tyto obzory naděje? A nestačí-li rozum a věda, kdo nám podá o nich jistotu nějakým zjevením? Náš dobrý Bůh!

Galileovi napadlo kdys postaviti na zvonici u sv. Marka v Benátkách

ohromný dalekohled, který byl právě sestrojil. Všichni Benátčané, námořníci i obchodníci, dostavili se u velikém množství k věži divíce se. Jejich zrak nořil se bez umdlení do hlubin Jaderského moře pomocí tohoto teleskopu, a objevoval v dáli lodní plachty neviditelné ani oku nejbystřejšímu. Bylo tu výkřiků radosti...! Taková jest radost člověka věřícího, když dalekohledem Písem víra jeho objevuje v dálece posvátné obzory světa nadsmyslného. Zjevení, toť teleskop rozumu.

Rozumím však slovem tím zřejmě nazírání? Ba ne. Zjevení, revelace, jak již slovo naznačuje, nazdvihuje pouze závoj, nedává mu padnouti, netrhá ho. Vymezuje, co skutečně je, a vysvětluje slovem i příčinu. Bůh nás tak miloval! Láska vysvětluje vše, ale kdo vysvětlí tuto lásku a její působnost? Toť tajemství neproniknutelné, jako podstata Bohasamého. Psáno jest: „Bůh přebývá ve světě nedostupném.“ A z toho světla vyslal paprsek až ke mně. Mám-li však zrak orlí, abych popatřil přímo v oslnivé ohnisko těchto paprsků? I cherubové halí si křídly tvář před žhavým jeho bleskem. Nás by usmrtil nadobro. I to je z lásky,

že jas Boží uhýbá naší mdlobě, požaduje po nás pouze, abychom tu na zemi věřili a se klaněli očekávající patření, jež bude odměnou víry.

Je-li zjevení milosrdno vzhledem k přítmi, v něž se halí, jest ještě milosrdnější co do tajemného předmětu, jímžto jest působení lásky nekonečné, projevované lidem dobrodiními ještě patrněji než zázraky. Není-liž vzácné slovo ZJEVENÍ blahou odpovědí srdce Božího na všechny potřeby a dotazy srdce lidského?

Takové dítě našeho věku volá na Boha: „Rozbij tu širokou klenbu, jež tkví na stvoření a nadzdvihni závoj světa, a ukaž se, Bože dobrý a spravedlivý!“ Není třeba výzvy té: dobrý Bůh odpověděl a ukázal se. „Naklonil nebesa a sestoupil s nich,“ dí Zalmista. A blíží se cestami, které prorok volkolepě nazývá „cestami jeho věčnosti.“ Stvoření, Zjevení, Vtělení, Vykoupení, Přijímání, toť jednotlivá zastavení jeho lásky, spěchající nám v ústrety při výpravě za naším podmaněním. Sledujme tyto kroky Boží, stopujme toto podnikání svědčící o milosrdenství. Jak dobrým jeví se tu Bůh!

* * *

A. M. Kadlěková.

V poli z jara.

V poli tam za vískou
skřivánci pějí
a v půdu rolníci
obilí sejí.

Žito se zelená
na širém láně,
modlitbu zašeptání
ku světa Pánu.

Bože ty na nebi
jak je tu krásně,
třeba, že jaro k nám
přišlo tak časně.

Celý kraj skvěje se
ve slunci jasu,
kdož by moh' vyličit
všecku tu krásu!

Kam se jen zadívá
oko mé snivé,
všude zří rostliny
svěží a živé.

Všecko se vzbudilo
z tuhého spaní,
sotva v zem slunce svit
usmál se na ni.

V poli tam za vískou
krásně je z jara,
příroda vzkříšena
krásou jen hárá!

Různé zprávy.

Křtiny. Poutní mariánský kostel ve Křtinách jest nádherná baroční stavba, vystavená nákladem premonstrátů ze Zábrdovic v letech 1728 až 1750. Nedávno byl celý tento kostel nákladem nynějšího majitele panujícího knížete Jana Lichtensteina, slohově z venku opraven. Vnitřek jest ozdoben četnými freskami. Na hlavním oltáři, zhotoveném z domácího mramoru trůní milostná socha Mariánská, která se tu dle písemných dokladů ctí nejméně od roku 1320.

Zápis do I. třídy dívčího vyššího reálného gymnasia s právem veřejnosti na Král. Vinohradech Korunní tř. č. 4 pro příští školní rok 1916—17 bude konán zcela pravidelně jednak na konci tohoto školního roku před prázdninami, jednak po prázdninách 16.—18. září 1916. V týž dny bude konán zápis do dívčí dvojtřídní obchodní školy, do praktického kursu ke vzdělání vychovatelek a jedno-ročního kursu ke vzdělání industriálních učitelek pro školy obecné i měšťanské. Přihlášky přijímají se denně. Prospekty ochotně zasílají Školské sestry O. S. F.

Dva zbožní vojevůdcové. Vítěz u Custozzy a Novary, polní maršálek R a d e c k ý (1766—1858), ještě dnes všude je veleben jako muž neobyčejné víry a zbožnosti. „Otec Radecský“ jest jedním z nejušlechtilějších zjevů skromnosti, starostlivosti a zbožnosti ve vojenském kabátě. Denně modlil se růžence, i uprostřed vrávy válečné, bedlivě sleduje průběh boje, měl růžence v ruce. Jeho závět začíná slavným prohlášením, že chce žít i umřít jako dobrý katolický křesťan. — Ze nynější vojevůdcové z panovnického našeho rodu jsou rovněž muži vroucí víry a opravdové zbožnosti, za to již ručí hluboká tradiční náboženská výchova a duch celé nejjasnější dynastie. — Sestra německého polního maršálka H i n d e n b u r g a vypravuje o svém bratru takto: Důvěra

v Boha a pokora jsou základními rysy jeho osoby a zřídlem jeho síly. Lístek s třemi slovy: „Ora et labora — Modli se a pracuj“ stále se nalézal na jeho psacím stole právě tak, jak ustavičně stál na psacím stole našeho otce. Modlitba a práce, jedno bez druhého není myslitelné u něho. Když poznašská mládež Hindenburgovi projevovala svůj hold, že se mu zdařilo vyprostiti německé kraje z rukou nepřítelů, odpověděl na oslovení prvního řečníka mezi jiným takto: „Mně ne-naléží díky za úspěchy, jichž jsme dobyli. Já dal jsem jim pouze jméno. Díky náležejí Bohu, který nás stále milostivě ochraňoval, a který nás i nadále, jakož doufám, bude chránit. Hledím v budoucnost s důvěrou, Bůh nám dá čestný mír.“ K poznašské mládeži pak pravil: „Zachovejte si živou vzpomínku na tyto časy pro všechnu budoucnost, a zachovejte si též pravého ducha německé mládeže tak, aby v pozdějších letech duch bázně Boží, obětavosti, lásky k vlasti a věrnosti k panovníku ve vás nepoklesl, ale zůstal navždy zachován.“ O pevné jeho víře v moc modlitby napsal dne 29. prosince 1914 v dopise své rodině významná slova: „Vždycky na frontě to pociťujeme, když modlitby ve vlasti ustávají.“ Z toho je patrné, že přední vojevůdcové nového věku vždycky chápali, že jsou to vyšší nepochopitelné a důmyslem lidským neovládatelné vlivy, které o výsledku války rozhodují. Že tajuplná ruka Nejvyššího zasahuje v jejich práci a uspíší zdar nebo přivodí nezdár všemu jejich zodpovědnosti plnému počínání.

Katoličtí vysokoškolsí studenti ve válce. V nynější válce je z Německa a z Rakouska 6513 katolických členů universitních spolků jako vojínů. Z nich padlo do konce roku 1915: 468, 823 je raněno, 148 je nezvěstných a 1926 bylo vyznamenáno.

Láska k bližnímu jest vynalézavá. „Extraausgabe“, každodenní hlučný zjev vídeňských ulic ve večerních hodinách, má jednu dobrou stránku: 2 haléře z jednoho výtisku platí se válečnému svépomocnému úřadu. Od 12. srpna 1914 do konce prosince 1915 obdržel tento úřad jako výnos „Extraausgabe“ z celého Rakouska 378.768 K, z čehož připadá na Vídeň včetně s Dol. Rakousy 285.139 K, tedy obrovská většina! Aby celý obnos mohl býti odevzdán, musilo obecnstvo zaplatiti takřka 2 miliony K! Výsledek pro svépomocný ústav je sice pěkný, ale k této číslici trochu nepoměrný. Uvážíme-li, že 2haléřový poplatek vybírán byl po 500 dnů, kdy skutečně ve Vídni vydávány byly také „Extraausgabe“ (od 12. srpna 1914 do 31. prosince 1915), pak odváděla Vídeň průměrně denně svépomocnému účelu 570 K 28 h, což znamená, že průměrně denně rozhozeno bylo ve Vídni 28.514 „Extraausgabe“, a což reprezentuje v penězích („Extraausgabe“ prodávají se po 10 haléřích) 2851 K 40 h. Denně vydá tedy Vídeň takřka 3 tisíce K za „Extraausgabe“.

Dědictví sv. Jana Nepomuckého v Praze v době války světové. Jest zajisté zajímavé zvědět, co v době válečné za necelý půl druhého roku vykonalo Dědictví sv. Jana Nepomuckého v Praze pro zdravou, jak zábavnou tak poučující a náboženskou četbu vojáků českých v různých částech říše rakouské. Činí to až doposud 14.577 knih, jež pro osvězení a potěchu vojska byly věnovány. Jsou to následující vojenské nemocnice a lazarety: Praha (válečná úřadovna ve Spálené ulici — 6052 knih), Nové Město v Kraňsku (350), Milosrdní bratří v Brně (100), Maribor (250), Inšpruk (250), Praha (u sester Františkánek na Malé Straně — 171), Krakov (12 kancionálů svatojanských), Praha (nemocnice u Rudolfiny — 12 kancionálů), Praha (Libeň — 260), Praha (Redemptoristé pro vojny — 68), Krakov (250), Vršovice-Nusle (250), Pardubice (1800), Praha (jubilejní nemocnice v Libni — 50), Gieshübl (50), Těšín (100), horská brigáda pol. pošta 69 (100), Gmunden

(100), Bilica v Hercegovině (200), Lublaň (500), Vídeň XIII-4 (100), Karlín (reservní nemocnice — 300); c. k. polnímu vikariátu pro různé nemocnice zasláno 1800 knih; Dru Stojanovi pro Moravu 272 knihy; Jeho Eminence rozdál při svých návštěvách nemocničních 440 knih. — Vidno tedy z toho, že obětavost Dědictví svatojanského i na poli válečné charity koná seč jest a možno plným právem říci, že činí tak s úspěchem a prospěchem, jak četné díky duchovních správců vojenských i jednotlivých vojáků o tom svědectví vydávají. A Pán Bůh také pečuje o ně, což opět zřejmo z toho, že ve válečné době nynější přistoupilo k Dědictví více členů, než kdykoli jindy, a že mezi nimi jsou i vojáci sami. Aby však mohlo Dědictví i dále dostát krásnému a vznešenému účelu svému, je žádoucí, aby stále noví členové k němu přistupovali. Podotýkáme, že pro osobu členský příspěvek jednou pro vždy obnáší pouze 20 K, pro rody, knihovny, spolky atd. 40 K, jež možno v obém případech splatiti i ve dvou ročních lhůtách, při čemž se dostanou členům ještě některé starší knihy darem. Ředitelem Dědictví jest prelát Dr. Jos. Tumpach. Přihlášky dějí se u něho pod adresou: Ředitelství Dědictví svatojanského v Praze IV. (Hradčany.)

Svatí devatenáctého století. Z osob, které žily v minulém, 19. století, byla dosud prohlášena 1 osoba za svatou, 125 osob bylo buď již prohlášeno za blahoslavené anebo se o to jedná. Je to vznešená řada, která se nám představuje před náš zrak. V čele kráčí nezapomenutelný papež-vyznavač Pius IX., jehož proces byl vzat do vyjednávání roku 1907. Za ním postupuje dlouhá řada biskupů, heroických bojovníků: Jan Nep. Tschiderer, biskup v Tridentu, zemřel r. 1860, František Josef Rudigier, biskup v Linci, zemřel r. 1884, Jan Nep. Hermann, biskup ve Filadelfii, zemřel r. 1860, Jan Ham, biskup v Szatmaru v Uhrách, zemřel r. 1857, Vincenc Maria Strambi, biskup v Macerate a Tolentino, zemř. r. 1824, Anton Maria Gianelli, biskup v Bobbio, zemřel r. 1864, Anton Maria Clarety-

Clara, biskup v Santiago, zemř. r. 1870, Lazarista Justin de Jacobis, biskup v Nicapolis, zemřel 1860, Vinc. Morelli, biskup v Otranto, zemřel r. 1823, Bartoloměj Mernodio, biskup v Porphyronu, zemřel 1823. Z kněží světých jsou následující blahoslavení: Jan Křtitel Vianney, farář v Arsou, zemřel 1854, Ondřej Soulas v Montpellieru, zemř. 1857, Alois Baudouin v Chavagnes, zemřel 1835, Josef Benedikt Cottolengo v Turině, zemř. 1842, Jan Cafasso v Turině, zemřel 1860, Placidus Bacher v Neapoli, zemř. 1851, Vincenc Romano v Herkulanum, zemřel 1831, Ignát Jennaco v Torre Annunziata, zemřel 1878, Robert de Lammenais, zemřel 1860, Ondřej Fournet, zemřel 1834 a jiní. Řadu kněží z různých řádů otevírá náš krajan z Moravy, který jediný z osob žijících v minulém století byl dosud prohlášen za svatého: svatý Kliment Maria Hofbauer, kněz redemptorista, který zemřel r. 1840, dále jsou z řádů: kapucín Didak z Cadixu, františkán Leopold z Gaiche, barnabit Fr. Branchi, benediktin Jan Muord, pasionista Gabriel, jesuité: Josef Pignatelli, Petr Josef Picot de Clavicere, Alois Solari, Pavel Capelloni a Pavel Gin hac, zemř. 1895; pokřtěný žid Maria Frant. Liebermann, apoštol malomocných Damian Deveste, misionář mládeže Don Bosco, bavorský redemptorista Fr. Selos, jeho holandský spolubratr Petr Londers, zemřelý 1887 a jejich spolubratr z Dol. Rakous Jan Kř. Stöger, zakladatel řádu Vincenc Palloti, františkán Jindř. Thyssen a jiní. Sotva některé století přineslo církvi svaté tolik zbožných zakladatelek řádů a kongregací, jako století minulé. Jsou to mezi jinými: Julie Billotová, zakladatelka kongregace „Naší milé Paní“, Magdalena Postelová, zakladatelka Školních sester milosrdenství, Magdalena Žofie Barátová, zakladatelka sester Sacre Coeur, Filipine Duchesne, Maria Lataste, Maria se Sales Chappuis, Magdalena z Canossy, Kateřina Laboure, Maria Pelletier, Maria Teresie Haze z Lütychu, zakladatelka sester sv. Kříže, Theodora Guerinová, působící hlavně v Severní Americe, Teresia, Karmelitánka, která

zemřela v mladém věku 24 let r. 1897. Velmi poučný jest výpočet laika, mezi nimiž jmenujeme: 16letý studující na gymnasiu Dominik Savio, profesor práv na universitě v Pavii Contardo Ferrini, 19letý kovářský tovaryš Nunzio Sulprigio, který žil u svého ukrutného strýce, kde vystál pravé mučednictví, Leo Papin-Dupont, boháč v Toursu, chudichý muž Fr. Maina, který byl po dlouhá léta v nemocnicích, kdež byl příkladem pravé odevzdanosti do vůle Boží, portýr soudního dvoru v Neapoli Jan Kř. Jossa, který vynikal neomezenou dobročinností. Dvě královny kráčeji v čele žen: Maria Klotilda Sardinská a Maria Kristina Sicilská, která zemřela ve věku 24 let; dále jsou: prostá dělnice v Římě Anna Maria Taigi a Alžběta Canon Mora, která velmi mnoho trpěla jako manželka od muže, Alžběta Sanna, která vynikla ctnostmi jako bohumilá vdova, Karolina Carré von Molberg, choť vojenského setníka, která zemřela r. 1891 v Metách, Gemma Galgani, která zemřela r. 1903 jako dcera lékárníkovy v Luce v Itálii, a j. ženy.

Zbožnost. Nebožtík nástupce trůnu František Ferdinand byl zbožný muž. Staříčský jesuita P. Puntigam vyprávěl ve Vídni na veřejném kázání, při němž bylo přítomno přes 5000 lidí následujících: Paní vévodkyně byla vzorem zbožnosti a ctnosti. Také nástupce trůnu vedl nadmíru zbožný život. Denně se modlil ráno a večer kleče, denně vzbuzoval při večerní modlitbě tři úmysly: dokonalou lítost, že odpouští všem svým nepřítelům a že přijímá smrt, kde a jak a kdy Bůh ji pošle. Na tento úmysl jsou uděleny, jak známo, v okamžiku smrti plnomocné odpustky. Každý den byl na mši svaté a každý první pátek v měsíci přijímal svaté svátosti. Byl také velkým mariánským ctitelem. Když byl naposledy ve svém životě na mši svaté v Ilidži, několikrát se zbožně zadíval na mariánský obraz, který tam visel na postranním oltáři; zdá se, že měl tušení o své smrti a vyprošoval si pomoc k poslední cestě a ochranu Panny Marie pro sebe a zajistě také pro svou rodinu a pro celou říši. Když lékaři po atentátu

rozezpjali jeho vojenský kabát, našli na prsou zlatý řetízek, na němž byla zavěšena mariánská medailka a škapulířová medailka božského Srdce Páně, což také dáno do rakve.

Náboženství a mravnost. Německý kněz redemptorista Brinkmann, který byl v německém vojsku kurátem, padl do zajetí Francouzů, z něhož byl po 8 dnech propuštěn. Byl u audience u německého císaře Viléma, který se ho vyptával na jeho příhody, co vše musil od Francouzů vytrpět. Když kněz vše vyzložil, podotkl císař všecok rozhořčen: „Něco takového může se státi jenom v zemi, v níž pronásledují církev a kde vzali lidu náboženství.“

Z duchovního života velkých vojevůdců. Jedním z nejgeniálnějších vojevůdců všech věků byl Tilly (1559 až 1632), šťastný vítěz ve 24 velkých bitvách. Tilly byl členem mariánské kongregace, denně se modlil mariánské hodinky, konával duchovní cvičení v Altöttingu. Na svých válečných pochodech každý den byl přítomen mši sv., která ve vojenském stanu byla sloužena. Poslední slova jeho byla: „V Tebe, Hospodine, jsem doufal; kéž nejsem zahanben na věky.“ (Žalm 70, 1.) — Francouzský maršálek Turanne (1611—1675), zakladatel novějšího způsobu válčení, byl konvertitou. Spisy znamenitého biskupa meauxského, Bossueta, především jeho přesvědčující: „Exposition de la foi catholique“ učinily z něho věrného a upřímného katolíka. — Znamý geniální vojevůdce a státník, princ Eugén Savojský (1663—1736), který zlomil moc Turků, vítěz u Zenty, Petrovaradinu, šťastný vítěz u Bělehradu, byl muž hluboké víry. Často přijímal sv. svátosti; denně četl z duchovních knih. — Slavný vítěz u Aspru, arcivévoda rakouský Karel (1771—1847) napsal ve svých aforismech tato významná slova: „Právě velikost člověka ukazuje se na jeho smrtelném loži, kde nic zevnějšího, ale jenom vědomí vlastní vnitřní hodnoty může naši mysl posilovati. Zde jevíme se jako hrdinové ctnosti a víry.“ Věren tomuto názoru klidně a statečně připravoval se na smrt, které na

bojištích tak často a bez bázně patřil do očí. Když cítil, že se poslední jeho chvíle blíží, pravil s otcovským úsměvem ve tváři k dětem, jež pláčice u jeho lože stály: „Hleďte, opět odchází jeden voják k velké armádě.“ — Veliký vítěz v bitvě národů u Lipska, Karel Schwarzenberg (1771 až 1820) byl muž hluboké zbožnosti. Jaké asi myšlenky proudily jeho hlavou, když za hluboké noci před rozhodující bitvou hleděl oknem ven na spící tábor, kol něhož plápolaly ohně a mihaly se v mlčením stíny stráží? Stál v hluboké vážnosti, očekávaje jitra, jež mělo přinéstí válečné rozhodnutí. Tajemství příštího dne bylo tak blízké a přece tolik záhadné a osudné! Budoucí osudy národů spočívaly v nastávajícím boji. V předvečer bitvy psal vroucí list své choti, v němž mezi jiným praví: „Kéž Bůh nám propůjčí své rámě! Jenom jemu náleží kárati. Rád zřeknu se všeho, to ví Bůh. Když vyhlížím ze svého okna a sčítám nesčetné strašné ohně, které přede mnou do dáli se šíří, když uvážím, že proti mně stojí největší válečník naší doby, jeden z největších všech věků, pravý to „císař bitev“ — tu připadá mi, že moje ramena jsou slabá a že musím klesnouti pod tíhou obrovské úlohy, jež na nich spočívá. Ale pohlédnu-li vzhůru ku hvězdám, myslím si, že Ten, který je vodí, předepsal i moji dráhu. Je-li jeho vůle, aby spravedlivá věc zvítězila — a za takovou považuji zájem náš — pak jeho moudrost mne osvítl a moji sílu posílí.“ Dne 31. března 1814 mohl spojeným císařům hlásiti, že armády jejich zvítězily.

Pomlouvači. Na počátku války bylo ve Východních Prusích zatčeno několik polských kněží, ale za nedlouho byli propuštěni na svobodu jako úplně neviní. Jejich biskup se dotázal po příčině jich zatčení a dostal odpověď od velkého generála II., XVII. a X. sboru, že provedené vyšetřování zůstalo bez výsledku. Velcí generál z vazby propuštěným vyslovil své politování a výslovně prohlásil, že příčinou zatčení byla nesvědomitá denunciacie. Spolu byla nižší velitelstva vy-

zvána, aby proti podobným mrzkým denunciantům zakročovala s největší přísností. Po celé trvání vojny nebylo jediného případu, že by se Polák dopustil trestního činu proti pruskému státu.

Zena na kazatelně. Jak sdělují štokholmské listy, vystoupila na kazatelnu protestantského kostela ve švédském městě Oerebru první žena — Ida Granguislová. Událost ta vyvo-

lala, jak sdělují ony listy, cílou výměnu názorů v listech kněží protestantských. Zeny několikrát už řečnily ve švédských kostelích protestantských, ale nikdy dosud s kazatelnou. Listy vyslovují možnost, že tato na pohled malá událost může se státi příčinou nové „náboženské války“ ve Švédsku, neboť vystoupení Granguislové našlo mnoho přívrženců i mnoho odpůrců.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Hradce Králové. Vroucí díky vzdávají nejsv. Srdci Páně a svatému Josefu za vyslyšení proseb v různých záležitostech a za odvrácení šíření se náказы při spále

Skolské Sestry v úst. hluchoněmých.

Byla jsem stížena trapným neduhem (zlatou žilou). Čtouc v životopise svatého Klementa Hofbanera, že on toutéž chorobou mnoho trpěl, vzala jsem k němu

své útočiště. Konala jsem několikrát devítidenní pobožnost k jeho cti a slíbila jsem, budu-li vyslyšena, že to pro povzbuzení jiným v tomto časopise oznámím. Došla jsem vyslyšení. Vzdávám tedy vřelé díky božskému Srdci Páně a svatému Klementu Hofbauerovi a vybízím zároveň tímto utrpením stíženě, by se s důvěrou jeho přimluvy doprošovali. Čtenářka „Školy B. S. P.“

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření pobožnosti růžencové a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolák: Horliti pro svatý růženec.

Úmysl v červnu: Pobožnost k nejsv. Svátosti.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ

Ročník L.

Vychází počátkem každého měsíce.

ČERVEN 1916.

„Kolik má moře kapek, kolik paprsků slunce, kolik země květek, tolik tajemství obsahuje máe sv.“
(*Sv. Tomáš Akv.*) — „Nebudete-li jísti těla Syna člověka a pítí jeho krve, nebudete mítí v sobě života.
Kdo jí má tělo a pije mou krev, ten má život věčný.“ (*Jan 6, 54.*)

K. Polenský.

Touha.

Můj dobrý Ježíši,
má lásko nejvyšší,
smiluj se nade mnou,
neopust mne!

Chci býti synem Tvým
stále ti oddaným,
život svůj Tobě dát,
radosti své.

Tys za mne život dal,
mou duši zachoval,
od pekla věčného
vysvobodil.

Chci proto život svůj
na každý pokyn Tvůj
pro nebe připravit,
bych svatě žil.

Až jednou na nebi
se Tvůj syn objeví,
vzpomeň v lásce Svě,
že pro Tě žil.

Otevřeš Srdce své,
ranami poseté
a přijmeš syna v ně,
kde jeho cíl.

Mé srdce láskou plane
a duše Tebe hledá;
být s Tebou štěstí, Pane,
bez Tebe žít se nedá.

Jen obdať nitro moje
Svou láskou nehynoucí,
ať přejdou hříchů boje,
a vítězství je stkvoucí.

Zde máš mé srdce vřelé,
zde duše moje v touze,
jsem oddán Tobě cele,
jen Tobě patřím pouze.

Být Boha hodným synem,
toť chloubou bude mojí;
bez Tebe všichni hynem,
lék Tvůj však rány hojí.

Ó vejdi, Pane, ve mé
a nasýt srdce lačné,
bych poznal Tvoje sémé,
když klíčit v duši začne.

Až dozrá pšenka rudá
a ženci přijdou Tvoji,
na těle bude hruda,
duše se s Tebou spojí.

K. Polenský.

Nebeský pokrm.

Mám srdce otevřeno
a čekám Tebe, Pána pánů,
pro sladké Tvoje jméno
jen k Tobě žhavou láskou planu.

Když duši sevrou žaly
a v nitro tklivý smutek vniká,
tu pějí Tobě chvály
neb ret můj modlitbičky říká.

Tvé požít svatě Tělo,
na zemi duši dává nebe,
by srdce žalmy pělo,
tu musí duše požít Tebe.

Slavnost Letnic.

Ježíš Kristus častěji přislíbil svým věrným, že je zde na světě nezanechá jako sirotky, ale že jim pošle Ducha Utěšitele, který je naučí znáti vše potřebné a vyučí je vší pravdě. Duch svatý sestoupil na apoštoly v den Letnic, čili v Boží Hoď svatodušní ve způsobě ohnivých jazyků a posadil se na každého z nich. Sk. apošt. 2, 3. Naplnění jsou všichni Duchem svatým a první ze všech byl svatý Petr, který jako hlava apoštolů ujal se slova a mluvil ku shromážděnému lidu a mnozí z četných přítomných rádi uposlechli jeho hlasu a „připojilo se jich v ten den as tři tisíce duší.“ Sk. Apošt. 2, 41. O těchto prvních vyznavačích víry Kristovy píše svatý Lukáš: „Trvali pak v učení apoštolském a v obcování lámání chleba i na modlitbách.“ Sk. ap. 2, 42. Toť jest vzor pro nás všechny, tak měli bychom i my všichni býti živi. Přičiňme se, budme vytrvali v učení Kristově, choďme, pokud se dá, každodenně na mši svatou, přijímejme často Tělo Páně a budme co nejhorlivější na modlitbách.

I. Vytrvejme v učení Kristově.

My všichni byli jsme vychováni od nejútlejšího mládí ve víře Kristově, žijeme v ovzduší, které jest naplněno vírou v Krista, celé naše vychování bylo provedeno v tomto duchu a mohli jsme si uchovati tuto víru neporušenu, neposkvrněnu až do této chvíle. Milujeme Krista stejně, jak

jsme ho milovali, když jsme ponejprv přistupovali ke stolu Páně?

O jak krásný, přímo ideální byl by život nás všech, kdybychom všichni zachovávali, co Ježíš a jeho svatá církev nám předpisují? Jaký by pak zavládl mír mezi jednotlivými národnostmi, jednotlivými vyznáními, mezi obcemi, rodinami, ano mezi jednotlivými údy rodin, mezi dětmi, rodiči, výměnkáři. Byly pak možny jednotlivé přemrštěnosti, o nichž se mnohdy dočítáme? Kdyby vládl mezi námi Kristus, byl by svět naplněn dobrými, hodnými lidmi. Ale bohužel, dokud bude svět, budou vždy mezi námi sváry, trápení, trampoty všeho druhu, nikdo z nás smrtelníků neujde cestě kříže, kterou tak duchaplně nazývá Tomáš Kempenský „cestou královskou“. II. 12. Žádný smrtelník dosud neunikl kříží, tedy i ty nespěchuj se proti němu a nes ho trpělivě. Všecek život Kristův byl křížem a mučenictvím a ty hledáš tu na světě pokoje a radosti? Mýlíš se velice, když toužíš po něčem jiném, nežli snášeti soužení, jelikož všecek ten smrtelný život jest pln bíd, všecek jest obepsán kříží. A čím více pokročíš v životě duchovním, čím budeš dokonalejší, tím větší kříž často nalezneš.

Kdyby všichni křesťané byli pravými učedníky Kristovými, byly by možny výstřelky lidského ducha jako na příklad následující událost?

Poblízkou světového města Nového Yorku dala postaviti paní Packyová

skvostný pomník, na němž jest nápis: svému nejlepšímu příteli! A ten nejlepší přítel byl — opice šimpance. Všechny opice jsou ošklivé, ale mezi nejošklivější patří zajisté šimpance. Paní Packyová byla milionářka, žijící v Brooklyně, ovdověla a zvolila si opici šimpance, kterému dala jméno James, za svého jediného a nejlepšího přítele; jemu věnovala všechnu svou péči. Ale jako ovšechny opice, byl i tento James zloduch, vše roztrhal, pokousal, pokazil, znečistil, proto všechno služebnictvo jej mělo v největší nenávisti a když paní neviděla, nasekali mu nečítaných ran — vždyť nemohl na ně žalovati. Ba jeden ze služebníků, který mnoho trpěl od ošklivé opice, ji otrávil. Paní vystrojila Jamesovi přenáherný pohřeb. Ale nebylo dosti na této přemrštěnosti. Zavolala nejznamenitějšího sochaře, který byl v Novém Yorku a dala mu rozkaz, aby zhotovil bronzovou sochu Jamesovu. Měla nesmírně množství fotografií svého miláčka, proto mohl sochař brzy práci dohotoviti. Paní Packyová má u svého paláce obrovskou zahradu a v ní byl umístěn pomník, při čemž byla velická slavnost. Četný hudební sbor provedl fanfáry, bylo proslaveno několik řečí, byla slavnostní hostina; při zákuscích povstal notář a četl úryvek z poslední vůle paní Packyové, v němž zavazuje své dědice, aby měli v největší úctě a starali se věrně o pomník „jejího nejlepšího přítele“. Může býti směšnějšího poblouzení, jako právě vyličené? A bylo by možné, kdyby názor křesťanský pronikl srdce i ledví všech vyznavačů Kristových?

Jak docela jinak žili, pracovali a počinali sobě lidé, proniknutí vírou Ježíšovou. Vypravuje se v životopisu svatého Klementa Hofbaura, že přišla do jeho bytu úřední komise, sestávající z několika členů, kteří po celé čtyři hodiny prohledávali jeho spisy, vypytavali se na jeho celý život, pátrali, zda nevykonal státu něco nebezpečného? Ovšem bylo vše marné, nemohli nic najíti, čím by světce usvědčili. Když byli se všim hotová a již se chystali z bytu Hofbaurova odejít, ptal se světec jednoho z komisařů, zda ještě

něco zbývá vykonati? Odpověděli: nic. Načež Hofbauer řekl: Ještě něco zbývá. A co? ptal se zvědavě jeden z přítomných komisařů. Hofbauer vzdvihl pravou ruku do výše a ukazovákem ukázal k nebi a vážně pravil: Poslední soud.

Svatý apoštol Pavel píše: „Kterak budou vzývati toho, v koho nevěřili? Kterak však uvěří v toho, o kom neuslyšeli? A kterak uslyší bez kazatele? A kterak budou kázati, nebudou-li poslání?“ K Řím. 10, 14. Jest proto velmi důležité, aby každý, pokud může, rád navštěvoval kázání a pozorně jim naslouchal. Již ve Starém Zákoně napsal moudrý Šalomoun: „Znáti spravedlnost a moc tvou, jest kořen základ moudrosti.“ Kniha Moudrosti 15, 3. Znáti vše, co Bůh určil skrze svého jednorozeného Syna a skrze svatou církev, jest základem vši pravé moudrosti, která nás dovede k cíli, který ustanovil Ježíš pro všechny, totiž ku věčné spáse. Řídme se podle slov svatého Pavla: „Sami sebe zkoušejte, jste-li ve víře; sami sebe zkoumejte.“

Hleďme ještě zachovávatí slova, jimiž končí týž svatý apoštol svůj list k Římanům 8ka: „Konečně, bratří, zdokonalujte se, povzbuzujte se, smýšlejte jednostejně, žijte v pokoji a Bůh pokoje a lásky bude s vámi.“ 15, 33.

II. Vytrvejme při lámání chleba.

První křesťané chodívali každodenně na mši svatou a všichni přístupovali ku stolu Páně, proto napominá sv. Petr ve svém prvním kázání, které měl v den Letnic, aby „trvali v obcování lámání chleba.“ I naši povinností jest, abychom každý rok aspoň jednou chodili ku svatě zpovědi a k sv. přijímání a v neděli a ve svátek byli přítomni mši svaté. Ale zbožný našinec, pokud může, chodí na mši svatou každý den a přijímá též Tělo Páně častěji.

Ježíš sám pravil: „Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete mítí v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má

život věčný a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť tělo mé právě jest pokrm a krev má právě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává a ve mně a já v něm." Jan 6, 54.—56. První naší povinností jest, abychom si připomněli, co jest mše svatá, kdo se v ní obětuje? Mše sv. jest nekrvavá oběť Nového zákona, táž oběť, kterou vykonal Ježíš Kristus na kříži, jediný rozdíl jest, že na kříži tekla krev, že oběť tato byla krvavá, ale na oltáři jest oběť nekrvavá. Mše svatá jest zázrak, jest tajemstvím naší svaté víry, proto píše o ní velký učenec, svatý Tomáš Akvinský: „Kolik má moře kapek, kolik paprsků slunce, kolik země kvíték, tolik tajemství obsahuje mše svatá.“ Uvažme: na pouhé slovo kněze, obyčejného tvora lidského, sestupuje Bůh s nebe na oltář, proměňuje chléb ve své svaté tělo a víno ve svou svatou krev. A kdo z věřících chce, může také s knězem přijímati toto přesvaté Tělo.

Proč nechceme tomu porozuměti, že může nám býti mše svatá pramenem všeho dobra? Patriarcha cařihradský Jan Almužník vypravuje ve svých spisech tento příklad: Za doby, kdy žili v Alexandrii a vůbec v celém Egyptě jenom katolíci, žil tam člověk, který byl dovedným, hledaným obuvníkem a protože si vedl ve všem svém řemesle řádně, dosáhl též blahobytu. Žil mezi svými šťastně, spokojeně. Docela jinak dařilo se jeho sousedovi, který byl téhož řemesla. Ač pracoval od rána do večera, byl přece nešťasten a žil stále v rozbrojích s domácními, nařikal, bručel a proklínal svůj osud po celý den. Měl jenom ženu a učeďníka, děti neměl. Jednou šel ku svému sousedovi, žaloval mu svou bídu a důvěrně se zeptal, jak to dělá, že se mu vše, co vezme do ruky, podaří, že žije se svými tak spokojeně. Odpověděl: našel jsem velký poklad, mohu jíti každý den do místnosti, v níž jest uschován a mohu si z něho každý den vzíti malý drobet. Odtud pochází viditelné požehnání mého domu. A je tam pokladů tolik, že by stačily pro všechny obyvatele našeho města. Chceš-li, zavedu tě tam. Dru-

hého dne časně z rána přišel onen soused; pln zvědavosti nemohl se ani dočkat, kdy vyjdou a že si donese plné kapsy ze skrytého onoho pokladu. Ale soused se všelijak vymlouval a pravil konečně: pro dnešek spokojíme se jenom tím, že půjdeme do kostela na mši svatou, vyzdvihnutí pokladu necháme na pozdější dobu. A totéž se opakovalo několik dní po sobě. Konečně zvolal rozzlobený soused: do kostela mohu sám choditi, kdykoliv se mi zachce, jak dlouho mne budeš klamati? Na tuto námitku odpověděl soused: Nezlob se, příteli. Ukázal jsem ti již několikrát ono místo, na němž jest uschován poklad, který ty hledáš, a kde lze každodenně najíti tolik blaha, štěstí a požehnání. z něhož já čerpám, čiň podobně, choď každý den na mši svatou, buď jí zbožně přítomen a uvažuj častěji ve svém srdci o slovech Kristových: „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a toto všechno bude vám přidáno.“ Mat. 6, 33.

Učiňme si pravidlem, že chceme každý den, všední i sváteční nábožně býti přítomni při mši svaté. Čerpejme z pokladů, které se v ní udělují. Prosme, a bude nám dáno, flučme, a bude nám otevřeno.

III. Vytrvejme na modlitbách.

Mnozí nemají modlitby ve velké účtě, říkajíce, že Bůh nevyslyší jejich prosby. Sv. Augustin píše, že Bůh často modlitby nevyslyší, protože se mnozí modlí, jsouce v špatném stavu, jiní se modlí na špatný způsob, jiní zase o špatné věci. I tuto třeba užiti slov zvěčného sv. Otce Pia IX., který říkával: „Dejte všem slovům jejich patřičný, pravý význam.“ Nuže, kdy jest zbožnost pravá?

Sv. František Saleský píše ve své „Bohumile“: „Jeden malíř maloval obrazy a dával osobnostem tam představovaným tvářnost těch lidí, k nimž měl obzvláštní úctu. Podobně si představuje a líčí každý zbožnost dle svého úmyslu a dle své náklonnosti. Kdo se rád postí, domnívá se, že zbožným jest, když zachovává posty, byť i v srdci svém choval k někomu zatařalý huňv;

Nechte maličkých přijíti ke mně.

bojí se omnožit rty vínem anebo vodou, aby se neprohřešil proti střídmosti, ale přemílá s potčením utrhačné a zlo-lajné dobré jméno svého bližního, raně ho takto až do srdce. Jiný zase pokládá se za zbožného, máje v obyčejí přeríkavati každodemně celou řadu modliteb, ačkoliv bez ostychu mluvívá řeči hrdé, hněvivé a hanlivé proti domácinům a jiným. Jiný zase má otevřenou ruku udělovati almužnu chudým, ale srdce jeho jest závislivé, zavžené a nepřístupné k lásce bližnímu, nic mu nechce odpustiti a za celý svět se s ním nechce smířiti. Jiný zase rád a upřímně odpouští nepřátelům, ale zaplatiti, co jest dlužen opomíná, až ho žalují a bývá k tomu soudně donucen. Tito a jiní mají se za zbožné a nejsou jimi. Pravá a živá zbožnost zakládá se na lásce k Bohu či spíše není nic jiného, než pravá láska k Bohu, ta láska, která se i milostí zove, protože nás činí Bohu milými, slove se též láskou účinnou, protože nám dodává síly konati dobré, a konečně sluje pobožností, protože dospěví k dokonalosti, působí v nás, že konáme dobré stále, ochotně, pečlivě. Až potud světec Saleský.

Kdo má hříchy na sobě a uráží Boha a modlí se, nemůže býti vyslyšen, protože Boha nemiluje, ale jím opovrhne. Nikdo nemůže doufati, že jej Bůh, když jest ve hříších, vyslyší, vždyť jsmu i jeho hříchy příčinou, že Ježíš na kříži byl ukřižován. Podobně by jednal zločinec, který zavraždil nějakému otci jeho jedině, nejdražší dítě a pak by šel k témuž otci a vyprošoval by si od něho nějakou milost. Ovšem z toho nenásleduje, že by se hříšník neměl modliti. Právě naopak potřebuje modlitby více než druzí lidé. Ale má, když se modlí, svých hříchů litovati, Boha prositi, aby mu je odpustil, umíniti si, že se očistí z nich dobrou prostou zpovědí a polepší se.

Mnohý se neumí řádně modliti. Již ve starém zákoně napomínal Kázatel: „Před modlitbou připrav duši svou: a nebuď jako člověk, kterýž pokouší Boha.“ 18. 23. Mluví-li někdo s vysoce postavenou osobou, musí míti,

jak se říká, všech pět pohromadě, to jest musí mysleti na to, co mluví. Podobně máme při modlitbě, mluvíce s Pánem všech pánů, mysleti na to, zač ho prosíme. Ovšem přicházejí každému v modlitbě roztržité myšlenky, ale když bojujeme proti nim, jest již modlitba naše dobrá. Budiž také modlitba naše uctivá, vytrvalá, zbožná.

Mnohdy se modlíme o nepatřičné věci, to jest modlíme se o věci, které nejsou prospěšny duši naší, jsou ji snad škodlivy anebo nejsou jí ku spáse. Bůh tě nevyslyší, protože by tě to, oč prosíš, přivedlo do pekla. Prosíš o zdraví a nemoc ti získává zásluhy pro nebe, jsi-li při ní trpělivý. Žádáš o život svého dítěte a Bůh ti je bere, protože by později bylo tobě polobohem, pro ně bys zapomínal na pravého a jediného Boha. Mnohdy tím, že Bůh nevyslyší naší prosby, prokázal nám nejlepší milost, dal nám nejvhodnější prostředek k naší spáse.

* * *

Prosme Ducha svatého, aby k nám zavítal, obcerstvil naše duše, udělil potřebných milostí a spasil naší duši. Čiňme jako činili první křesťané: vytrváme ve víře; víra budiž naším nejdražším pokladem, který střežíme jako oko v hlavě. Milujme služby Boží a navštěvujme je nejen v neděli a ve svátky, ale také ve všední dny. Buďme vytrvalými v modlitbách a vykonávejme je tak, aby nás Bůh mohl vyslyšeti. Modleme se vždy náležitě, to jest modleme se za to, co jest ke cti a chvále Boží a k našemu spasení, modleme se ve jménu Pána Ježíše, modleme se nábožně, pokorně a důvěrně, s odevzdaností do vůle Boží a vytrvale. Když bude naše modlitba takto uspořádána, můžeme býti ujištěni, že Bůh nám dá, zač ho budeme prositi. Svatý Alfons Liguori praví: „Všichni svatí v nebi stali se svatými modlitbou; všichni zavržení zahyňuli proto, že se nemodlili.

Velký a proslavený vojevůdce španělský Gonzales měl za své životní heslo: „Raději tisíckrát zemřít, než jeden krok zpět.“ Učiňme toto heslo

svým v životě duchovním: vždy vpřed a nikdy zpět: vše vynaložme, jenom abychom Boha hříchem neztratili, stále

pokračujeme v dokonalosti křesťanské, hledme, abychom neupadli opětně do starých hříchů a poklesků. Amen.

A. M. Kadlčáková:

Co tu krásy ...

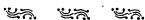
Když polem kráčím ztišeným
a hledím kolem sebe,
vždy chválím, Bože dobrý Tě
a hledím v modré nebe.

A ptačí píseň jasně zní
a všechno blahem dýchá
a z retů letí modlitba
tam k Tobě, Bože, tichá.

Je všude květů naseto,
kam vyhlédne naše oko
a slunce líbá v líce je
tam s nebe převysoko.

Co krásy dal jsi Bože nám
tu v pozemském tom světě,
neb radostí a štěstím jen
vše kolem nás tu kvete.

Jen Tobě patří díky mé
jen Tobě, Stvořiteli,
ó dej, by v celém životě
mé rty Ti chválu pěly!

Srdce Ježíšovo, trpělivé a mnohého slitování.

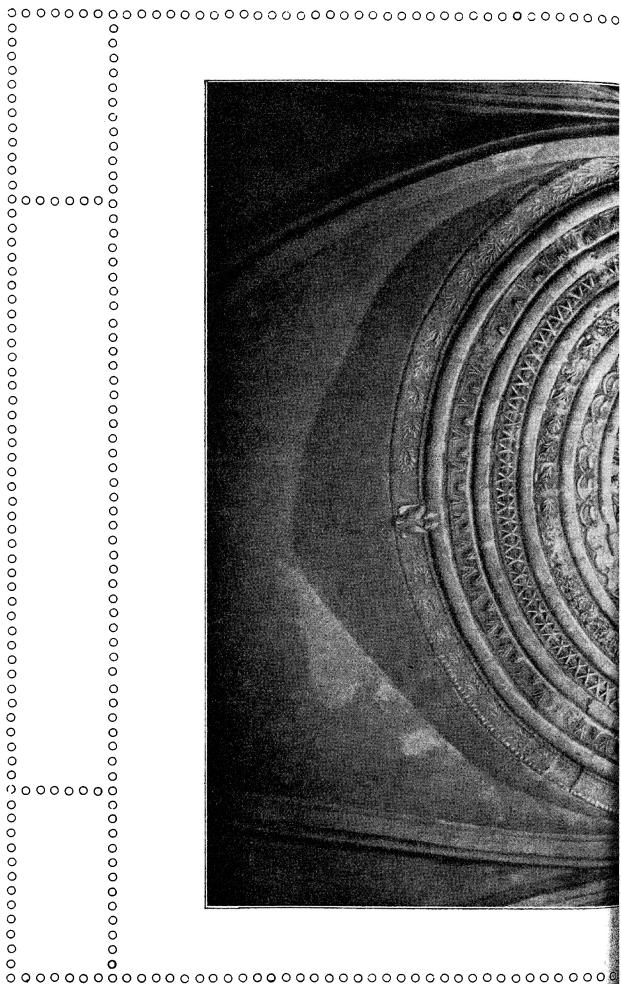
Rud. Rozkošný T. J.

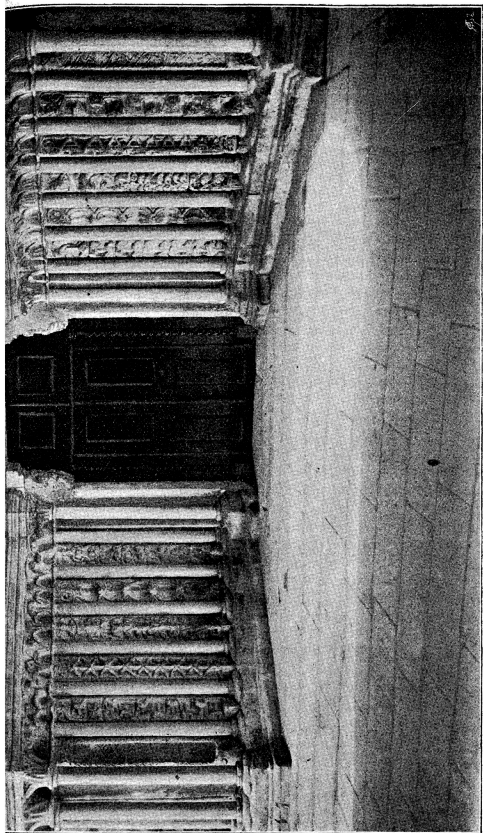
Trpělivost a milosrdenství čili slitování jsou dvě božské vlastnosti, které bývají často v Písmě sv. oslavovány. Již Mojžíš často na ně pamatoval. Atám co Hospodin mu na hoře Sinai ával dvě kamenné desky zákona, lid od horou si zhotovil zlaté tele a uctíval. Pán Bůh se proto na něj tak rozněval, že jej chtěl zahubit. Na úpěnou prosbu Mojžíšovu se však usmířil lidu hřích odpustil. Mojžíš za to kto velebí Boha: Panující Hospodine, Bože, milosrdný, milostivý, trpělivý a mnohého slitování. (2. Mojž. 4, 6.) Když Židé opět reptali na ústí proti Hospodinu i Mojžíšovi, itěl je opět Pán Bůh morem vyhubiti; byl však opět od Mojžíše usmířen znova lidu svému odpustil. Z vděčnosti zvolal Mojžíš: „Hospodin je trpělivý a mnohého milosrdenství, odpustil nepravost a hříchy. (4. Mojž. 14, 18.)

Podobně oslavuje král David často v žalmech Hospodina. Tak na př. v žalmu 144, 8 praví: Milostivý a lítostivý jest Hospodin; trpělivý a velmi milosrdný. Ba někdy měl Pán Bůh s hříšníky tak velkou trpělivost, že se zbožní lidé tázali, proč tak dlouho Pán Bůh snáší hříchy lidské a jich netrestá? Podobně se opovážil reptati prorok Jonáš proti Hospodinu, že nezničil pohanské město Ninive pro velké nepravosti, které se v něm děly, jak byl dříve slíbil.

Á byl-li Pán Bůh s hříšníky ve Starém Zákoně tak trpělivý, což teprv máme říci o Novém Zákoně, v němž se ukázala zosobněná trpělivost a zosobnění milosrdenství v božském Srdci Páně!

Pravím zosobněná trpělivost: neboť ten Bůh, jehož trpělivost ve St. Zákoně byla tak často oslavována, stal se člověkem a ukázal svým vlast-

Třebíč: Vchod do záměckého kostela.

ním příkladem, co jest vlastně trpělivost! Podobně ukázal, co vlastně je smilování, lidsorádnost. Protože tyto dvě vlastnosti jeho božského Srdce jsou tak krásné, pro nás tak poučné, učiníme si o nich dvě samostatná rozjímání. Nyní budeme rozjímati, jak bylo božské Srdce Páně po celý život trpělivé. Trpělivost doprovázela božské Srdce Páně od kolébky — vlastně od jeslí — až do hrobu. Hned, jakmile přišel božský Spasitel na svět, bylo mu třeba velké trpělivosti. Sv. Jan 1, 11 o něm praví: Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali; a proto, ač byl Pánem všehomíra, nenaleznuv při svém narození nikde přístřeší, musil býti položen na seno do jeslíček ve stáji a jen chudými plénkami mohl býti ovinut. Sotva byl krátký čas na světě, již byl od Heroda pronásledován a musil utéci do eiziny a žíti tam mezi pohany ve velké bídě. Po smrti Herodově se sice vrátil do Nazaretu, ale přece si musil vydělávati chléb prací rukou svých. Jsa živ mezi lidem hrubým, jenž jej později chtěl svrhnouti se skály, jistě měl mnoho příležitostí cvičiti se ve svaté trpělivosti. Ovšem v domácím životě neměl ani nejmenší příčiny k netrpělivosti; vždyť žil ve svaté rodině. Jinak však tomu bylo, když svou svatou matku opustil a odebral se mezi lid hlásat své učení. Sotva že učinil několik zázraků, stal se v celé Palestině velice známým a hledaným. Zástupové se k němu často hrnuli. (Mar. 3, 10 a 5, 24.) Uzdravoval jejich nemocné a hlásal jim slovo Boží. Mnozí s ním dlouho, i tři dny na poušti setrvali. A sotva jedni odešli, již spěchali k němu jiní se všemi možnými potřebami. Nedoprávali mu ani času k jídlu, ani potřebného odpočinku. Apoštolové již někdy byli s lidmi netrpělivi, a proto odháněli jedenkrát matky, které přinášely své děti, aby je požehnal. A přece z očí Spasitelových zářily ustavičně klid a vládnost. S úsměvem ve tváři volal maličké k sobě: Nechte dítek a nebraňte jim přijíti ke mně neboť takových je království nebeské. (Mat. 19, 14.)

Měl tedy opravdu božský Spasitel ku všem, kteří jej prosili o pomoc, ať přišli kdykoliv ať s jakoukoli potřebou, srdce trpělivé.

Ovšem mohl by někdo odvěti, že není třeba zvláštní trpělivosti míti s lidmi sice nevzdělanými, hrubými, ale kteří přece mají dobré srdce a hledají pomoci. Daleko obtížnější jest býti trpělivým tenkrát, když pozorujeme, kterak nepřátelé nás ustavičně pronásledují a naši činnost ničí. A tak tomu bylo u božského Spasitele. Tak měl trpělivé srdce s lidem, jenž jej prosival o pomoc, tolik se proň namáhal, tolik namodlil, a přece výsledek jeho činnosti byl pranepatrný. Neboť jeho úhlavní nepřátelé, zákoníci a fariseové, vidouce, jak jest u lidu oblíben, všemi způsoby mu překáželi a ovoce jeho prací ničili. Ustavičně jej sledovali, v kázání jej přerušovali, dobré jeho úmysly ve zlou stránku vykládali. Když jedenkrát poučoval lid o pravdách sv. náboženství, plni záští a předsudků se tázali, kterak se opovažuje v chrámě učiti, když nechodil do rabínských škol a tedy vlastně ani Pisma sv. nezná a nemá práva veřejně vystupovati; tak hleděli u lidu v pochybnost přivést jeho učení. (Jan 7, 15.) Za to, že ustavičně lidem pomáhal, jej pomlouvali, že s vádílí lid (Jan 7, 12.) Nechal-li se někdy od vznešených pozvati k hostině, vytýkali mu: Hle, člověk žrout a pítan vína (Mat. 11, 19); činil-li zázraky, tvrdili o něm, že je koná mocí zlého ducha (Luk. 11, 15), ba že je sám zlým duchem posedlý. (Mar. 3, 22.) Vydvádal-li se za Syna Božího, vinili jej z rouhání. (Jan 10, 36.) Kamkoliv se jen pohnul, ihned se za ním vplížili (Mat. 12, 2), jej pozorovali (Luk. 14, 1) a chtěli jej v řeči chytiti. (Mat. 19, 3.) Zvláště mu měli za zlé, když v sobotu uzdravoval nemocné. (Luk 14, 3.) Veřejně před lidem mu vrhali ve tvář nejpotupnější nadávky: Samariťán jsi, a zlého ducha máš. (Jan 8, 48.) Když o sobě tvrdil, že je dobrým pastýřem a tak miluje ovce své, že i svůj život za ně dává: místo aby posluchaši byli láskou dojatí, pra-

vili z nich mnozí: Má zlého ducha a blázní; proč ho posloucháte. (Jan 10, 20.) Jak taková urážka asi bolela Pána Ježíše a jak trpělivé srdce musil mít, aby se nevzdal vůbec veškeré činnosti mezi Židy! A fariseové a zákoníci nejen že ustavičně pomlouvali a tupili Pána Ježíše, nýbrž také odvracovali od něho lid i vrchnost, takže nikdo nevěděl, co si má vlastně o něm mysliti (Jan 7, 12); ba mnozí jej opouštěli a styděli se za jeho dobrodiní. Cím dále tím více vzrůstala proti němu roztrpčenost. Srovnáme-li zprávy sv. Jana o návštěvách chrámu božského Spasitele ve hlavní svátky židovské, poznáváme, jak nenávisť k němu roste. Při prvních svátcích velkonočních vyhnal Pán Ježíš z chrámu kupce a prodávče. Židé měli proto na něho tak velkou zlost, že Nikodém jen v noci se opovážil jej navštívit. (Jan 2, 18. 24.) O druhých svátcích velkonočních uzdravil člověka 38 let nemocného; a židé chtěli jej usmrtiti. (Jan 5, 16. 18.) Na třetí velkonoční svátky vůbec ani se neopovážil jíti do chrámu. (Jan 7, 1.) a na slavnost stánků šel tajně; ve slavnost samu jej chtěli chytnouti (Jan 7, 30) a později ukamenovati. (Jan 8, 59.) Když o slavnosti svěcení chrámu nejzřetelněji mluvil o svém božství, chápali kamení, aby jej kamenovali (Jan 10, 31), ale on (zázračně) ušel z rukou jejich (v. 39). A konečně při čtvrtém svátku velkonočním padl jako oběť jejich zuřivosti a byl usmrčen. Od začátku svého veřejného vystoupení, od své návštěvy v Nazaretě, kde jej chtěli svrhnouti s hory (Luk. 4, 29), až do své smrti byl ustavičně pronásledován a chytán, aby byl zabit. Jak často měnil pobyt svůj, jen aby nebyl dopaden! (Jan 4, 2. Mat. 12—15.) A přece po celý veřejný život ničeho jiného nečinil, leč prokazoval dobrodiní. Jak zřetelné bylo třeba k tolika urážka. pronásledováním, mohl by nám vypovídati leckterý rozsaňný muž, jenž celý svůj život zasvětil blahu obce neb národa, a za vděk se mu dostává hany i nadávek! Jak krvácí jeho srdce! Jak často se

veškeré činnosti vzdává a skrývá se do ústraní! Pán Ježíš se sice také několikrát skrýval, ale jen potud, dokud nepřišla hodina jeho.

Ovšem mívál také potyčky se svými nepřáteli a býval někdy nad jejich jednáním velice rozhořčen, při čemž užíval někdy trpkých slov. Ale nikdo na něm nezpozoroval, že byl osobně uražen anebo že by se chtěl mstíti. Tedy i v duševním rozechvění si zachoval trpělivé srdce.

Divíme-li se jeho trpělivosti, kterou ukazoval ve veřejném životě, musíme zrovna žasnouti nad tichostí, mírností jeho při umučení; něco takového svět neviděl. Jakou práci měl s apoštoly, když je zasvěcoval do nehlubších tajemství svého srdce, aby si z nich učinil nejdůvěrnější přátele! A při poslední večeři, když jim dával největší důkaz své lásky, vyšel z jeho nejtrpělivějšího srdce hrozný stesk, že totiž choval na svých prsou zmiji. Jeden z vás mne zradí. (Mat. 26, 21.) A přece ničeho nevyčítá přítomnému zrádci; ba, aby jej chránil před urážkami ostatních, nejmenuje jej veřejně, takže učedníci byli na rozpacích, nevědouce, o kom to praví. (Jan 13, 22.) Dovoluje mu, aby s nimi slavil hody lásky a důvěrně mu řekl: Co činíš, učíš někdo ze stolujících nevědě, k čemu to řekl jsem. Poněvadž totiž Jidáš měl měšec, domnívali se někteří, že mu Ježíš řekl: Nakup, čeho nám jest potřeba ke dni svátečnímu. aneb aby dal něco chudým. (Jan 13, 27—29.) O několik hodin později přišel Jidáš v čele ozbrojeného zástupu až k samému mistru a pravil mu: Zdráv buď, mistře! a políbil jej. (Mat. 26, 49.) A také při tomto ďábelském skutku zachoval Pán Ježíš trpělivé srdce; nerozčilil se. Jen jako příteli mu vytýká: Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka. (Luk. 22, 48.) Petr, jenž se nejvíce rozčilil nad zradou (Jan 13, 24) a jenž chtěl hájiti svého mistra mečem, ale byl napomenut, aby scho-

val meč do pochvy (Mat. 26. 52), Petr, jenž byl přede všemi apoštoly nejvíce významnán, brzy sám hanebně zapřel svého Pána dokládaje se přísahou: Neznám toho člověka. (Mat. 26. 72.) Jak hrozná tato přísaha bodla srdce Pána Ježíše! A přece zůstalo trpělivé! Obrátil se Pán a pohleděl na Petra pohledem neskončené vnitřní bolesti, mimosťi a odpuštění, pohledem, jenž hluboko vnikl do srdce knížete apoštolského a pohnul jej k slzám lítosti. I vyšel ven a plakal hořce (Luk. 22, 61. 62.)

Pán Ježíš stojí před svými žalobci a soudeci jako beránek před dravými vlky. Je to něco uchvacujícího! Jeho skromná postava, tvář plná bolu, zavřená ústa, svaté ticho — vše posvěcuje krása nebeské trpělivosti a tichosti. Mluví jen tam, kde mu káže povinnost a pravda. V celém svém utrpení promluvil jen několik slov, aby se obhájl. Zvrhlí a podplacení svědkové křivě svědčí proti nevinnému: on mlčí. Velekněz Kaifáš vystupuje a praví: Nic neodpovídáš k těm věcem, které tito proti tobě svědčí? Ale Ježíš mlčel. (Mat. 26, 59—63.) Římský správce Pilát nemůže pochopiti, že se vůbec nehájí. Tu řekl mu Pilát: Neslyšíš-li, jak veliké věci proti tobě vyprávějí? Ale on neodpovídal mu k žádnému slovu, takže vladař divil se velmi. (Mat. 27, 13. 14.) Herodes také slyšel o zločincích, které mu vytýkali velekněží a zákoníci ustavičně naň žalující, a sám se vyptával mnoha řeční, ale on neodpovídal mu ničeho, mlčel. (Luk. 23, 8—11.)

Nastává chvíle, kdy trpělivost Srdce Páně dostupuje vrcholu. Pán Ježíš se stává kořistí surových pohanských vojáků. Vyslékají jej, bičují jej a schlazují si zášť na něm, k smrti odsouzeném. Hrozná bolest proniká každým nervem, každá žilka krvácí, kusy kůže na těle se trhají. On, jenž může dechem svých úst své trýznitele zničiti, mlčí a trpí. Oblékají jej za blázna, vrážejí hluboko do hlavy trnovou korunu, dávají mu do pravice třtinu,

tlukou jí do hlavy trním zbodané, klekají před ním posměšně a plijí mu do tváře. (Mat. 27, 27—31.) Jejich osklivé sliny pálily jako jiskry jeho duši. Každé potupné slovo jako meč bodalo jeho srdce. Toto potupné ponížení a výsměch bylo to nejstrašnější, co se mohlo králi, Messiáši a Synu Božímu přihoditi. A při tom všem ani slova stížnosti z jeho božských úst, ani slovíčka sebeobran, žádné hájení vlastní cti, žádný projev pomsty ku svým mučitelům! A když jej ukřižovali, řekl: Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí. (Luk. 23, 34.)

Potom visí tři hediny na kříži. Ještě trvá posměch: Ha, jenž božš chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavuješ, pomoz sám sobě. Jsi-li Syn Boží, sestup s kříže. Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže. Eliáš volá tento! — Tak se mu posmívali vojáci, kněží, zákoníci, zástupové, kteří na něho hleděli, kterak se svíjí v bolestech a stěžuje si nebeskému Otci na svou opuštěnost. (Mat. 27, 40—47.) a zůstává přece trpělivým. (Luk. 23. 34.) Taková tichost, mírnost a trpělivost, kterou nemůže žádná lidská síla napodobiti, žádný lidský rozum pochopiti, žádný lidský jazyk vysloviti, jest něco vskutku úžasného. Na okolí Pána Ježíše tak mocně působila, že ještě po několika desetiletích zapřísahá sv. Pavel Korintské skrze tichost a mírnost Kristovu (2 Kor. 10, 1) a sv. Petr s obdivem vzpomíná, že Pán Ježíš, když mu spílali, nespílal v odvetu, když trpěl, nehrozil, nýbrž odovzdával se tomu, jenž soudí spravedlivě. (1 Petr 2, 23.)

Tato tichost je tím pozoruhodnější, čím citlivější byl Pán Ježíš. Ach, kdyby aspoň srdce jeho bylo necitelné pro hanbu a posměch, pro bolesti a utrpení! Neb kdyby aspoň se řídil dle učení pohanských mudrců, stoiků a v sobě potlačoval bolest, aby jí necítil a snažil se chladně snášeti utrpení a potupu! Ale právě naopak! Nebylo jemnějšího a citlivějšího srdce nad jeho! Bolesti a bezpráví, které se mu děly, rozechvívaly všechny struny

jeho jemné, vznešené duše a projevovaly se na venek velice tklivé a dojemné. Vzpomeňme si jen na zahradu Getsemanskou, zradu Jidášovu, zapření Petrovo, jeho slova na kříži. Jak vzácný vzor se staví před oči všem ctitelům božského Srdce Páně! Jak pilně by se měli v trpělivosti, v této tak potřebné ctnosti cvičiti! Co jsou naše obtíže, kříže oproti trápení, bolestem, utrpení Krista Pána! A jak Pán Ježíš to vše snášel — a jak my? V našem srdci ihned zkypí nedůtklivost, netrpělivost, rozhořčenost, hněv snad i nenávisť!

Když božský Spasitel dokončil svou činnost v Galileji, ubíral se do Jerusalema na slavnost stánků přímou cestou přes Samařsko. Samaritáné, kteří uznávali horu Garizim za místo, kde se mají oběti Bohu přinášeti a ne Jerusalem, znajíce cíl jeho cesty nechtěli mu a jeho apoštolům dáti noclehu. Apoštolové Jakub a Jan byli tak rozhořčeni, že pravili: Pane, chceš-li, a bychom řekli, by oheň sestoupil s nebe a je zahubil. Vzpomenuli si na Eliáše, který seděl na vrchu hory seslal oheň s nebe, jenž spálil dva vojenské velitele se sto muži, kteří byli vysláni od krále Ochoziáše, aby proroka za-

bili (4 Král. 1) a věděli, že Pán Ježíš jest větší než Eliáš; a proto větším právem měl oheň obyvatelé samařské spáliti. Ale on obrátiv se, pokáral je, řka: Nevíte, čím ducha jste. (Luk. 9, 54, 55), t. j. chcete se sice řídit duchem, horlivostí Eliáše, duchem Starého zákona, duchem pomsty — dle zásady: oko za oko, zub za zub (2 Moj. 21, 24). ale jste povoláni míti ducha evangelia, ducha mírnosti, tichosti, odpustění, trpělivosti a lásky. Kolikrát by i nám božský Spasitel mohl podobnou výčitku činiti? Nevíš, čím ducha jsi! — Jak rád však také vyslyší ty, kteří se cvičí v trpělivosti a tichosti a kteří k němu často volávají: Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň srdce naše podle srdce svého! Jeho oko tak rádo bude spočívati nad takovými ctiteli svého srdce, jak rád obcoval s lidmi tichými, trpělivými, s dítkami, rybáři, s rodinou Lazarovou, s nemocnými. Takovým udělí ze svého Srdce tichosti a trpělivosti a budou o nich platiti jeho slova: Blahoslavení tiší, neboť oni zemí vládnouti budou. Blahoslavení pokojní, neboť oni synové Boží slouti budou. Blahoslavení, kteří protivensství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské. (Mat. 5, 4. 9. 11.)

K. Polenský.

Kříž.

Kde duše radosti?
Jen hledni k nebi výš,
dá tobě sladkosti
do duše Kristův kříž.

Kam srdce touží zas?
Na Golgotě, snad víš,
do výše čněl za nás
s Kristovým Tělem kříž.

Proč na zemi nám žít?
To dávno sdělil již,
než na smrt musil jít
Pán, kde Jej čekal kříž.

Kde spása lidí všech?
Tu hříchu hroznou tíž
ve krutých bolestech
než Kristus, Jehož kříž.

P. J. M. Černý T. J.

Ctitel božského Srdce Páně ve škole Panny Marie.

III.

Četl jsem kdysi, že by bylo v mnohé rodině zapotřebí zvláštních domácích lékařů, kteří by byli neustále po ruce. Nemají to být vysoce studovaní mužové z lékařských fakult, nýbrž lidé, kteří doma nekřičí, netřískají, kteří udržují pokoj v rodině a ve společnosti svou mírností a rozvážností, zkrátka jsou to lidé, kteří dovedou snést se i s nesnášlivci, kteří dovedou poskytnouti první pomoc při záchvatech zuřivosti, kteří mají vždy pohotově chladivá slova umírněnosti, stoupne-li u někoho horčka rozčilení na 39 stupňů. Věru vzácná to věda, vzácná povaha.

Tomuto vzácnému umění se budeme dnes učit ve škole Panny Marie. Svätý Pavel píše ve svém listu k Titovi (3, 4): „Když se ukázala dobrota a lidumilnost Boha, Spasitele našeho, tu nikoliv ze skutků učiněných ve spravedlnosti, které bychom vykonali my, nýbrž podle svého milosrdenství spasil nás...“ Dobrotu a lidumilnost vychvaluje apoštol na Spasiteli našem a panna Maria jsouc věrným obrazem svého Syna, měla právě lidumilnost a dobrotu v míře největší.

Ctitelé božského Srdce Páně, na ni patřme, jak ukazuje tuto cnost, kterou získala u božského Srdce Páně, na svatbě v Káni Galilejské, uňme se od ní dobrotivě lidumilnosti.

Co dělá člověka dobrotivým a lidumilným? Jsou to vlastnosti těla, či duše, nebo srdce, nebo z každého něco? Často slyšíme: „To je dobrák, toho musí mít každý rád.“ Co tím chceme říci? Je jisto, že milý, měkký hlas, líbezný úsměv, příjemná tvář, milá, okouzlující postava nám ulehčují styk s bližním, razí cestu k srdci lidskému, ale to jsou vlastnosti tělesné, které samy sebou ještě nedělají člověka lásky hodným u lidí, nedělají ho ještě lidumilným. Takových lidí bylo, je a bude dosti, kteří svými tělesnými před-

nostmi dovedli omámit ty, kdož se dostali do jich blízkosti, ale to není ještě dobrotivá lidumilnost, jak se jevila u Spasitele.

Jsou lidé, kteří jsou velmi rádi všude viděni, kde se objeví, zvláště ve společnostech. Sotva se ukážou, již se k nim vše hrne. Dovedou totiž výborně společnost pobavit, majíducha, umí házet vtipy, dovedou každému říci něco lichotivého, dávají bedlivý pozor, aby se nešetrně nedotkli slabostí lidských, snesou se oběejně s každým. Je to jejich přirozená vlastnost, dovedou se do povahy bližního vymyslet a s ní počítat. Jsme-li však v nějaké tísní, potřebujeme-li jejich pomoci, tu nás často zklamou. Jejich dobrotivost je dělaná, strojená a taková ztrácí na ceně. Vidíme, že ani vlastnosti duševní, povaha sebe šťastnější, nejsou ještě pravou lidumilností, takovou, jak ji uvidíme u Panny Marie. Dobrota a lidumilnost musí vycházet z srdce, tam je její vlastní sídlo.

Vizme Pannu Marii na svatbě v Káni Galilejské, jak laskavě a vlídně mluvila s hodovnými. Přátelé ji sem pozvali a ona jim vyhověla. Považme, jaká to byla pro ni oběť. Dle podání byla již v pokročilejším věku, mělať třicetiletého syna, tedy ji mohlo býti kolem 45 let. Žila v ústraní od Kány asi čtyry hodiny cesty vzdáleném. Jistě trávila mnoho času na modlitbách, postech a rozjímáních. A hle! nyní má jíti na svatbu. Šla. Nebyla tedy zbožnost Panny Marie odpuzující, samotářská, nýbrž milá a společenská, hodi se velmi dobře k učitelské činnosti synově.

Díváme-li se na je d n á n í Panny Marie na svatbě, poznáme, proč na onu slavnost přišla. Jistě ne proto, aby se rozptýlila, nýbrž, aby laskavě příbuzným svým vypomohla, zrovna jak to udělala před třiceti lety u své příbuzné, svatě Alžběty. Nebyliť tito

lidé příliš zámožní a potřebovali asi její pomoci, proto pomáhala připravovat jídla, obsluhovat hosty. Vždyť znala většinu pozvaných, proto řekla asi každému hosti několik laskavých slov a přičinila se, aby byl každý dobře obsloužen, aby mohl odejít spokojen, že mu bylo všemožné vyhověno, že byl dobře pohostěn.

Učme se. Troufám si říci, že ani veliký stupeň dokonalosti nedělá ještě člověka sám sebou dobrotivým a lidumilným. Bůh vložil do naší přirozenosti náklonnost ku pospolitosti, k obcování s bližním, chce, abychom se stýkali s lidmi. Tento základní rys povahy lidské má milost, dokonalost a svatost zdokonaliti a zušlechtili, zvláště u zbožných osob, u řeholníků a kněží. To je, co od nás žádá božské Srdce Páně: „Po tom poznají lidé, že jste moji učenníci, když budete mít k sobě lásku.“ Vízme Pannu Marii, jak se přemáhá, jak obětuje své nejmilejší a svaté zaměstnání modlitbu a rozmlouvání s Bohem, jen aby vyhověla lidem a byla k nim přívětivou a lidumilnou.

Panna Maria přechází ve své lidumilnosti a lbeznosti ke zvláštním skutkům lásky a tu se jeví její dobrota a lidumilnost v překrásném světle. Předně se stará o hostitele i hosty. Viděla již předem, jakou nepřijemnost jim způsobí nedostatek vína. Proto se obrací s velikou prosbou na svého Syna. Velikou proto, poněvadž žádala všemohoucnost Boží, aby zasáhla. Představme si ji, jak pokorně a skromně se blíží k Ježíši Kristu. Ještě ani neotevřela úst svých a on, Všemohoucnost sama, již věděl, proč ho přichází prosit, vždyť jí sám vložil do srdce, co mu chtěla říci. Kolik lásky a útlé pokory je v oněch slovech Panny Marie: „Nemají vína“. Kdož by to byl lépe dovedl říci než právě ona, která jediná tenkrát znala jeho všemohoucnost a všemohoucnost, jeho ochotnou lidumilnost! Když rozmnožil Eliáš své hostitelce, vdově ze Sarepty, mouku a olej, tu si troufala poprosit Syna svého v podobné nesnázi, aby zasáhl podobně. Byla to vroucí prosba,

kteřá se zračila v hlase a očích a srdci, do něhož Spasitel jí nahlédal.

Učme se. Miluje-li tě tvůj přítel doopravdy, stačí, oznámíš-li mu, že jsi v bídě a nouzi, že se ti toho neb onoho nedostává a on ti pomůže. Ježíš Kristus je našim nejvěrnějším přítelem, který nás tak miluje, jak nikdo na světě. Proto nemáme-li některých ctností, trpělivosti, pokory, lásky, stačí, abychom se v duchu pozvedli k Panně Marii a skrze její přecistě srdce svou záležitost přednesli božskému Srdci Páně: „Pane, nemám pokory, nemám vína lidumilnosti, lásky atd.“ a on nám jistě pomůže.

Odpověď Spasitelova ukazuje nám teprve, jak vzácnou cnost laskavosti tu Panna Maria cvičila. I řekl jí Ježíš: „Co mně a tobě ženo? Ještě ne přišla hodina má.“ (Jan 2, 4). To byla jistě trpká odpověď, jak obsahem, tak formou. Spasitel totiž chce říci: „Přenech mně tu starost. Žádáš zázrak. Je tu však skutečný důvod, abych zrovna takových způsobem měl pomoci. Kdyby byla i skutečná potřeba vína, pak si přece uvědom, že jsem své činnosti, která ovšem má býti potvrzována mnohými zázraky, ani nezačal. Mám ji začít na svatbě, za takových okolností? Žádný prorok tak nezačal.“

Panna Maria přijala tuto odpověď velice dokonale a mile. Ona se tu řídila slovy proroka Isaiáše: „V mlčení a doufání bude vaše síla.“ (30, 15.) Není mrzutou, ani rozpačitou, není nelaskavou k svému okolí, naopak ukazuje, že doufá, že bude prosba její vyslyšena. Ona to také nepřímo vyslovuje, neboť poroučí služebníkům, aby pro zázrak vše přichystali, co jim Kristus nařídí.

Učme se. Jak těžko se snášíme s povahou hranatou a umíněnou. Nebo střetnou-li se naše zájmy se zájmy nejbližšího našeho okolí. Panna Maria nám ukazuje, jak to máme dělat, abychom se vždy dobře zachovali a nikde nenarazili. Kde se mlčí, a stala-li se nějaká nedopatření, která se stávají konečně všude, se nevykládají ve zlé, kde se mnoho přehlédne a

mnoho odpustí, tam je brzy most k míru a pokoji postaven, cesta k srdci nalezena.

Ježíš Kristus chtěl však touto svou odpovědí své milé matičce a svým apoštolům a učenníkům, jakož i všem, kteří ji slyšeli, dáti na jevo, že není jako člověk samostatným pánem svých skutků, že tedy onen zážrak nevykoná svou lidskou vůli, nýbrž z rozažusvého Otce nebeského. Proto dodal: „Ještě nepřišla hodina má.“

Jak jasně nám tu ukazuje božské Srdce Páně, že musíme bráti ohled na okolnosti místa a času i při svých nejsvětějších skutcích, ano kdybychom měli i záznaky konati. Nechá-li nás Bůh přes naše úpěnlivé prosby trpěti, musíme-li snášeti bolesti a zármutek přes všechny naše oběti a prosby, máme trpělivě doufat s Pannou Marií: „Ještě nepřišla hodina má Pane! Budiž pochválen, dáváš-li mi místo vína radosti, vodu utrpení.“

Mírnost, láska, lidumilnost a důvěra Panny Marie nebyla zklamána. Pán Ježíš pomohl očividně a hojně. Mohl džbery naplniti zázračně podobným vínem, ano i týmž vínem, které hosté právě pili a nikdy by nebyl kdo poznal, že byl nedostatek vína. Leč tak tomu dobré božské Srdce Páně nechtělo. Sluhové musili kamenné štoudve naplniti vodou. Pak museli nabírat z těchto štoudví a dát ochutnat vína správci hostiny. Toto víno má zcela jinou chuť nežli dřívější, je také jiné jakosti, lepší než očekával správce hostiny svatební. Aby bylo zcela zřejmé, že Ježíš Kristus pomohl, nosí se teprve tenkrát, když už je nedostatek vína pozorovati.

Spasitel dává hojně, neboť proměnil vodu v plných šesti štoudvích, které byly daleko větší než nádoby určené pro víno, ne dvě, nýbrž všech šest naplnil až po okraj. Víno, které dal Ježíš Kristus, je daleko lepší, než bylo ono na počátku hostiny.

Víno znázorňuje lásku, kterou máme míti k ostatním. Máme-li toto víno lásky a lidumilnosti k jiným, dostane se nám také vzácného vína

lásky Boží, jeho útěchy a sladkosti. Nic nebláží tak, jako vědomí, že jsme jinému prokázali dobrý skutek, že jsme zakryli chybu jiného tím, že jsme odpustili, ano si jí ani nevšimli.

Představme si svatého starce Jana, miláčka Páně, který pobyl ve škole božského Srdce Páně po tři roky a ve škole Panny Marie více let, on nám praví, čemu se tam naučil. Učenníci jeho nesou ho do shromáždění věřících, neboť nemůže již chodit. Postava jeho je shrbená tíží let a pracemi apoštolskými, jeho vlas zbělel útrapami, kterých se podjal za spásu duší, hlas jeho seslábnul, ale oko září ohněm lásky k Bohu a k bližnímu, kdykoliv vyslovuje prostá ona slova: „Děti, milujte se!“

„Láska je trpělivá a dobrotivá,“ píše svatý apoštol Pavel. Vyslechně-li nás kdo trpělivě, když mu vypravujeme, co nás bolí, co jsme museli trpět, když jeví soucit s naším neštěstím a ztrátou, má-li soustrast s naší bolestí, shovívavost s naší prudkostí, říkáme o něm: „To je dobrý člověk!“

„Láska nezavídí a nechlubí se,“ praví dále svatý Pavel, „nenadýmá se, nehledá svého prospěchu,“ neboť vše, co zavání sobectvím a prospěchářstvím, nás odpuzuje.

„Láska se neroztrpčuje a nemyslí o zlém.“ Stejná vždy mírnost, která nám září jasným okem vstříc, daleka urážlivosti a podezřívavosti, budí v nás důvěru.

„Láska všechno snáší,“ ale nedává jinému snášet; „všemu věří,“ protože je sama poctivá, „všeho se naděje,“ protože má o nás dobré mínění, „všecko přetrpí,“ snáší naše chyby, aniž by ztratila trpělivost, trpí vlastní bolesti a neztrácí při tom veselí mysli.

Tot obraz právě lidumilnosti a dobroty srdce. Základ její je hluboká opravdová cnost, která kotví v srdci, proniknutém živou vírou a rozníceném velikou láskou k Bohu. Taková lidumilnost a dobrota nikoho nezklame, ta vytrvá i v nejtěžších zkouškách.

Svatý Pavel ji okreslil z pramene a vzoru veškeré lidumilnosti a dobroty,

z božského Srdce Páně, který o sobě řekl: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem!“ On jediný tak směl říci a nás vybídnouti, abychom ho následovali v dobrotě a vzájemné lásce.

Než opustíme Pannu Marii v tomto tajemství, oceňme ještě jednou vzácný její příklad lidumilnosti a lásky, který nám ji činí tak milou. Jaká vytrvalost, důvěra a láska k Bohu i lidem nám září zde vstříc z několika jejích slov! Tam, kde by náš rozum si řekl: „Vše marné,“ tam ona pevně doufá v dobrotu božského

Srdce svého Syna, dává rozkaz služebníkům, aby učinili, co jim Ježíš řekne, jakoby již pomoc byla blízka a oni měli jenom čekat na pokyn Spasitelův.

Slibme jí, že se vynasnažíme dle jejího vzoru jednati, prosme ji, aby nám svou přemocnou přímlovou, jejíž moc právě zde tak jasně jsme poznali, vyprosila, abychom se podobali jejímu a jejího božského Syna mírnému a laskavému Srdci. Milujme ji láskou dětinou, jak ji milovalo božské Srdce Ježíšovo, neboť prvním zázrakem, který veřejně vykonal, oslavil svou dobrou matičku!

A. M. Kadlčáková.

Pěje ptáček...

Pěje ptáček na zahrádce
milou písničku
a své oči k nebi zvedá
ve tvář sluníčku.

Pěje ptáček Stvořiteli
s ranním úsvitem,
radost, štěstí v oku září,
sladko v srdci mém.

Pěje ptáček milou píseň
chválí Boha jen,
že jej ze sna sladického
vzbudil krásný den.

Pěje ptáček na zahrádce
vítá nový den,
se světičky vyvolává
k práci lidí ven.

Pěje ptáček — i já pěji
v prostých písních svých,
srdce v hrudi volně bije
bol a žal v něm ztích...

Jiří Belanger.

Život napsaný P. Aniganem podává Jan Tagliaferro. (Část další.)

III. První apoštolát.

Úmyslně nadpis této hlavy nese slovo „apoštolát“, neboť v tomto světle patřil Jiří od první chvíle na úřad profesora v malém semináři v Arrasu, jímž jej biskup o prázdninách r. 1884 jmenoval.

K professuře nelákala ho ani nadpřirozená náklonnost, ani přirozená záliba. Ani jeho vlohy, ani schopnosti nezdály se ho určovati k tomuto

úřadu. Ale hlas představených byl pro něho hlasem Božím, a při této příležitosti i ve všech jiných případech života mohl s plnou pravdou pěti prosté verše blahoslaveného z Montfortu, jehož velmi ctěl, jehož city si osvojoval:

Jakýkoliv úřad mi dán bude,
vždycky dím radostně: Chvála Bohu!
Při všem, co si zpívám, vždycky bude
poslední mé slovo: Chvála Bohu!

Navštívili-li mne utrpení,
chvála Bohu!
a naděje žádná není,
chvála Bohu!

Jakmile se dověděl o rozhodnutí představených, pomýšlel jenom na to, by se připravil na své nové povinnosti. Ale tu, jako všude mu napřed se jevila nadpřirozená stránka věci. Jako duchovní cvičení ze dne 10. září podávající věrný obraz jeho stavu duševního a ukazují, v jakém světle viděl svůj nový úřad.

„Především musí professor co možná ve svaté důvěrnosti s Bohem spojen býti, nejen v hodinách modlitby, ale při všech skutecích, aby čerpal z pramene všeho dobra, vyléval hojně milosti duchovní na své podřízené a pro ně byl vodovodem statků nebeských. Za druhé musí býti dokonalým, aby svým příkladem pomáhal svým žákům konati všeliké ctnosti. Láska k bližnímu musí zářiti z celé jeho bytosti a kouzlo pokory jej milým činiti před Bohem a před lidmi. Za třetí musí býti prost všech nezřízených žádostí, z bázně, aby si tím nezkalil svůj jasný úsudek, pak jeho zevnějšek tak sebraný a řeč tak umírněná, aby na něm nic nespátřili, co by nesloužilo k vzdělání bratří a žáků, jimž má býti vzorem.“

I pozdější jeho zápisky mají tento vznešený cíl na zřeteli. Přizpůsobuje tu svoje úmysly ze semináře novému životu, jež začíná; jest tu úplný plán, jež provádí po tři léta jako professor na malém semináři a v dalších třech letech jako ředitel v domě u sv. andělů.

Mladiství jeho žáci — jedná se o první třídu gymnasia — pozorují brzy, že ve svém professoru mají muže Božího v plném slova smyslu. Tento dojem mohutněl a po dvaceti letech ještě volají: „P. Bellanger byl mužem Božím!“ Věnoval se svědomitě svojí třídě a činil vše, aby vyučoval užitečně a příjemně. Byl neobyčejně dobrý a svým žákům úplně oddán. Za rok sám uznal, že mu třeba býti přísnějším, aby někteří nezneužívali jeho dobrotu a shovívavosti. Občas mluvil

svým žákům pod nějakou záminkou o jejich duši, budoucnosti, o povinnostech, a to tak přesvědčivě, že jim vzpomínka na to nevymizela. Přesvědčení to nebylo jen ústy vyslovováno, měloť svůj pramen v hlubinách duše. Ovšem nevedl již tichý život seminární, ale nutné styky se světem a obcování se žáky neodvracely jeho ducha ani od myšlenky na Boha, ani od snahy po dokonalosti.

„Jsme-li uprostřed měst,“ napsal v únoru, uvažuje o třech králích, „divíme se bolestně jako mudrci v Jerusalemě, že nikdo, o Ježíši, uprostřed lidí nepečuje o Tvou přítomnost! Kněží nám praví, že Ten, jehož hledáme, přebývá blízko nás v novém Betlémě. Jdeme dále cestou, a dojdeme do katolického chrámu, a tu nám hlásá lampička svatyně místo, kde nalezneme Syna Marie. O Ježíši, dovol svému dítku, aby jak tato lampička, která často sama se ztravuje před Tvým svatostánkem, vždy bylo u Tebe, aby se též ztravovalo v hlubokém klanění, stále modlitbě a oběti. Přijmi mne za věrného přítele. Vezmi mé srdce. Rád bych Ti všecek a navždy náležel.“

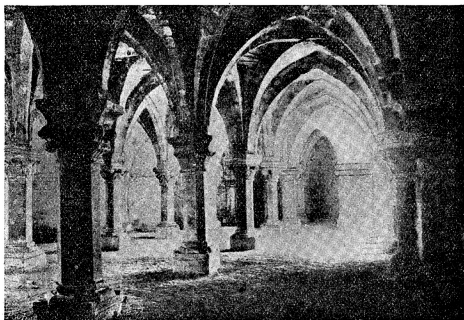
A později si takto předpisuje svoje chování: „Neomezená velkomyslnost, touha po nebi, život v nebi, zvláště když trápí bolesti. Nad svou bídou se rmoutit, pokud Pána mého rmoutí, nad ní se radovati, pokud mne pokořuje.“

Tak nadešel konečně den 12. července 1885, veliký den jeho svěcení^{*} na kněze. Co se dělo v této slavné chvíli v této duši tak výborně připravené? Jsou chvíle, kdy duše cítí potřebu, mlčeti a se u nohou Božích kořiti; jsou též tajemství krále, jež lépe skrýváme, dle slov archanděla Rafaela k Tobiašovi. Jestli zbožný levita přijav předcházející svěcení se cítil puzen, své štěstí a svou lásku v slovech vylévat, nyní, když na kněze byl pomazán, toliko mlčel a klaněl se; a tomu se nikdo nepodiví, komu se dostalo podobné milosti. Teprve později při různých příležitostech promítl, co tehdy se dělo v jeho duši.

„Již tomu jsou dvě léta,“ začal poučení vojákům, „co jsem tu klečel v šťastný den mého posvěcení na kněze, u stupňů téhož oltáře, kolem něhož jsme shromáždění, a tázal jsem se Pána, jenž mne učinil svým knězem, služebníkem, zástupcem na věky: „Pane, co ti mám dáti za vznešenou důstojnost, mi udělenou, za milosti, jimiž jsi naplnil mou duši.“ A Pán mi odpověděl, jako odpovídá každému knězi: „Dej. mi duše! Já jsem ti vpravdě dal všechno. Srdce mé nemá

nášel, že na obrázku na památku prvotín si za heslo zvolil toliko slova: „Tvým jsem, Panno Maria!“ Kdyžkoliv v pozdějších letech šel jsem kolem katedrály v Arrasu, smekl a šel-li kdo s ním, říkal mu: „Tu jsem byl na kněze posvěcen.“ A výraz úcty, vděčnosti a pokory, provázající tato slova, byl výmluvnější než dlouhá řeč.

Jak při svěcení na kněze se srdce jeho tiše v Boha ponořilo, tak tomu bylo i při první mši svaté. Nemáme jiné vzpomínky zapsané, leč větu

Krypta pod zámeckým kostelem v Třebíči.

před tebou tajemství. Tvoje moc jest nevystižná; neboť vztahuje se i na mou božskou osobu. Nuže, za to všechno žádám od tebe toliko duše. Pracuj po celý život, bys duše zachraňoval a mi i mé Matce zjednával lásku a úctu.“

„Po svém vysvěcení,“ píše mladému bohoslovcovi, „tázel jsem se po několik dní, je-li skutečně pravda, že jsem knězem na věky.“ Víme též, že se v tento veliký den skrze ruce Panny Marie Pánu Bohu úplně v oběť při-

řítel, jež v stručnosti své přece mnoho dí: „Byl jsem tak šťasten, že jsem obcoval jeho první mši svaté v jeho domovině; s jakou zbožností ji sloužil!“

Šetíme tohoto mlčení, nevnikajme do důvěrných tajemství věčného krále. Jestli zúrodňující působnost řeky v celém toku svědčí o znamenitosti pramene, tak i divná úrodnost kněžského života, ježž ličíme, stkvělým důkazem, jak přijal svěcení, jež bylo jeho zdrojem.

Mladý kněz byl vzorem ctivosti a zbožnosti. Ale horlivost, která ho oživovala, nenalezla stravy dostatečné v skromných a omezených funkcích jemu svěřených. Ne jakoby apoštolát mládeže, zvláště u duchovní mládeže neměl pro něho vnady — naopak; on miloval mládež náruživě, vzdělání duší vyvolených ho vábilo a máje vysoké mínění o stavu kněžském, klonilo se jeho srdce k seminaristům a kněžím. Ale jsa sám velmi mladý, ve společnosti zasloužilých a zkušených mužů ustupoval do pozadí, jsa přesvědčen, že by zkazil, co jiní dobře dělali, jak za to měl. Pán Bůh sám mu otevřel cestu k širšímu působení.

Již od několika let byl v Arrasu spolek vojenský, jenž se přirozeně v činnosti omezoval, protože ti, kteří jeho duchovní správu vedli, zároveň byli kaplany větší farnosti. Kněz, jenž r. 1886 spolek řídil, byl bývalý spolužák a důvěrný přítel P. Bellangera. Jsá jako kaplan velmi zaměstnán, viděl, že se spolek tak nešíří, jak by si přál; proto hledal pomocníka, jenž by byl zbožný, horlivý, měl lásku k mládeži a něco volného času. P. Bellanger vyhovoval všem těmto podmínkám; byl též ochoten s povolením představených účasti se toho díla, jež ho zpočátku děsilo, ale potajmu vábilo. Brzy zdomácněl mezi těmito mladými, hodnými lidmi, kteří jevíli tolik dobré vůle, ale byli tak opuštěni. Kázal jim, zpovídal je, a vyhledával různé pobídky, jež potkaly se s ohlasem ochotným. To byl pokyn s hury pro P. Bellangera. Věnoval se těmto duším vnímavým, a dovedl je k sobě tak upoutati, že brzy po odchách malého semináře vojíní vcházeli a vycházeli.

Po nějaké době zdálo se představeným, že nový úřad s tolikou prací přetěžuje mladého profesora, jenž i povinnosti k svým žákům svědomitě plnil. Bylo by ukrutnou nešikovností, kdyby ho chtěli zbaviti pak plodné působnosti u vojska. Ušneseno dáti mu jiný úřad, jenž by mu více času nechával pro apoštolát mezi vojínů a zároveň více svobody v jeho snahách o duchovní blaho seminaristů, na něž

měl velký vliv. Od času biskupa Parisisa bylo v malém semináři v Arrasu zvláštní oddělení zvané třetí, jež však zvláštní společnost tvořilo. Sídlem jeho byl pěkně zařízený, prostranný dům se zahradou naproti malého semináře. Sem docházeli synové nejlepších rodin z města, aby je tu vychovával a připravoval k prvnímu sv. přijímání. Bývalo tu 50 až 60 žáků. Tento ústav, zvaný „dům u sv. andělů“ neměl zvláštního superiora. Superior malého semináře přicházel úředně jednou za týden, aby zkoušel práce a četl známky týdenní. Zastupován byl ředitelem, jenz ze všeho počet skládal, ale byl neobmezeným velitelem ve své malé říši. Měl pod sebou jenom pomocníka, jenz bděl nad studiem, jakož i dvě aneb tři řeholnice a několik sluhů. Začátkem r. 1887 pověřen tímto úřadem P. Bellanger.

Zbaven starostí professury, vážen celým městem, neboť pověst o jeho horlivosti a zbožnosti se daleko rozšířila, požíval od začátku důvěru rodin. Tak se mohl volně věnovati duchovnímu vzdělání mládeže, což mistrně dovedl, a nerušeně se věnovati milým vojákům.

Brzy nabyl velikého vlivu na tyto děti. Za týden potom řekl žák jedné své matce: „Maminko, P. Bellanger jest světec, ale skutečný světec. Na světě to snad neviděti, ale později v nebi to uvidíme. Hlasem přesvědčivým dodal: „Ubezpečuji, jest světcem.“

Bývalý důstojník posádky v Arrasu, jemuž zaslán byl stručný životopis P. Bellangera, hned po jeho smrti, odepsal: „Já jsem brošurku přímo hltal a ji cpsal pro svého syna v semináři. Povolání svého dítky považuji za dílo tohoto svatého kněze. Byl v malém semináři v Arrasu prvním jeho vůdcem duchovním: a zřídka se stává, že by duše si neodnesla trvalého dojmu, dá-li jí Pán Bůh milosti setkati se se světcem. Po dvou letech ho syn opustil, když v den prvního sv. přijímání uslyšel hlas božského mistra. Ale jsem přesvědčen, že Pán v tento den žal, co zasel tento sluha jeho. Když jsem večera četl jeho ži-

votopis, připomněl jsem si milou událost. Zbožného kněze jsem opět spatřil jako ředitele „domu u sv. andělů“ v Arrasu, kde moji nejstarší synové začali svou křesťanskou výchovu, pod takovým mistrem! Posud slyším, jak biskup soissonský, tehdy superior malého semináře, na mou otázku: „Máte nejsvětější Svátost v domě?“ usmívaje se odvětil: „Ovšem, P. Bellanger by se jinak cítil velmi nešťastným.“ Jeho hluboká a něžná láska k Eucharistii mne vždycky dojímala a odpověď superiora zdála se mi přirozenou.“ Pak připomínal dřívější důstojník spolek vojenský, jehož slova později uvedeme a pak pokračoval: „Jako otec dvou jeho chovancův a jako důstojník

jeho milé posádky v Arrasu bylo mi po šest let popřáno jej blíže poznati. Z toho poznáte, jak milým mi bylo, že jste mi brošurku poslali, kterou Vám s díkem srdečným vracím. Nedověděl jsem se z ní ničeho, co bych již nevěděl, vyjma bližší okolnosti jeho svaté smrti; ale oživila vzpomínku na čistou duši, a to považuji za novou milost Boží na přímluvu jeho andělského služebníka. Kéž taková přízeň nebeská nezůstane bez účinku na můj ubohý život! Kéž skvělý příklad našeho svatého přítele není ztracen na ubohém ochmutém, jenž mu dobře rozumí, ale posud nemá odvahy, aby jej následoval.“

(Přítě dále.)

K. Polenský.

Maria!

Znám vonný, libý květ,
z něž lásky vůně plyne,
jenž kráší celý svět,
ba světy nebes jiné.

V něm sladký ukryt med,
kol lstečků se vine,
a byt byl kalich bled',
přec krásou vzácnou slíne.

Ten kvítek krásný, to jsi Ty,
Maria, naše Máti;
Tvé lásky květy rozvity!

Rač při mně vždycky státi,
chci Tobě srdce dátí,
když svět tak nemravný a zlý!

Obrázky z katolických misíí.

Podává Maximilian Weinberger.

Saparam.

Črta z misíí indických.

Saparam, co pak to je? laskavý čtenář si zajisté pomyslí, čta tento podivný nápis, je to palác, či koží chlívek? — Ani jedno, ani druhé, ale je to jednoduše přístřeší, pod kterým se můžeme chrániti jak před žhavými paprsky slunečními, tak i tropickými lijáky. Nemáme ani zapotřebí velkého umění stavitelského,

abychom takový dům postavili. Asi tucet silných tyčí, asi tak tlustých jako ruka, které by unesly střechu, slabší tyčky z bambusu, palmové listy a chvojí jakéhokoliv druhu, dostačí jako stavivo.

Za svého dlouhého misiónářského života v Indii — vypravuje misiónář P. Theodor Dieckmann — postavil

jsem již mnoho takových chatrčí pro novověracům vesnice pariův, ale nikoliv z pouhé choutky stavitelské, anebo ze zvláštní záliby pro takové saparamy, ale jediné z nouze. Za příčinou totiž neblahých kastovních předsudků indických nesmíme v chatrčích pariův bydlet, stromy však, které by aspoň trochu stínu skytaly, jsou blíže obydlí pariův velmi pořádku. Kdykoli proto pariové za křtence se hlásí t. j. prosí, aby ve víře křesťanské byli vyučováni, bývá skoro vždy první jejich otázkou: „Muži Boží, co je s naším saparamem?“ A potom následuje starost, jak takovou choulostivou věc vykouzlit, kde najít vhodné místo a odkud vzít stavivo.

Obyčejně třeba nejprve požádat vládu o dovolení, aby se ze sousedních hor mohlo vzít tolik a tolik otepí chvojí a bambusových tyčí. Předepsaná cena musí ovšem napřed býti zaplacená. Zadarmo je totiž také v Indii jediné smrt. Sláma je pravidelně příliš drahá a často nelze ji sehnati, proto nezbývá, než poplati se po nejbližším palmovém háji, kde palmové listy půl i celý metr dlouhé rostou a jimi střechu pokrýt a stěny obložit. Ochotných lidí, kteří by stavivo snesli, najdeš všude dosti, ale dobře jest, slíbiti jim něco k snědku; pak jsou tím ochotnější. Snad bude laskavého čtenáře zajímati, uslyší-li, jak se mi jedenkrát při stavbě takového saparamu vedlo.

Bylo to v dědině Dogiparti. Když se byla dobrá polovice osadníků za křtence dala zapsati, vystoupil jeden ze starších a tázal se mne: „Muži Boží, kde se máme k vyučování shromažďovati? kde miníš saparam postaviti?“ To byla choulostivá otázka, nemohl jsem dáti na ni ihned odpověď, ježto na blízku ani půl země nebyla prázdná a na prodej. Vesnice byla totiž na třech stranách obehnána kaktusovým křovím tak hustým, že jím ani člověk, ani zvíře projíti nemohli. Na čtvrté straně však bylo pšeničné pole, na kterém jsme ovšem ani svého stanu nemohli postaviti. K vymýcení kaktův bylo by bývalo mnohem více peněz zapotřebí, nežli

jsem měl ve své toboлке. Po dlouhém konečném smlouvání a domlouvání ukázal jeden z přítomných mužů na své hnojiště, které svými nezdravými výparý celého okolí otravovalo a pravil: „Muži Boží, já ti je ponechám; dáš-li je pískem zpolá zasypati, pro malý saparam úplně postačí.“ Návrh byl s radostí přijat. Ježto nyní těžká otázka stavebního místa byla šťastně rozluštěna, sedl jsem si a napsal žádost na vládu, abych si mohl zaopatřiti potřebné stavivo.

Asi po čtrnácti dnech byly předběžné práce ukončeny a stavba mohla začít. Došel jsem tehdy na ono místo a za prvního svítání poslal jsem několik mužů, aby stavivo donesli. Vrátili se o dvou hodinách s poledne s těžkým nákladem, spocení a unavení. Sotva si však zasedli k jídlu, zmizela všechna únava a s každým novým soustem rostlo i jejich nadšení pro stavbu a všechny ty pěkné věci, které se stavbou se měly dostaviti. O třech hodinách dali se do práce a ještě před západem slunce byl saparam postaven. Celá ves přišla, aby stavbu obdivovala; dědeček, opíraje se o hůl, babička nesoucí vnuka v náručí a zvláště zvědavá mládež, která všude býti musí, kde se něco hne, dostavila se v plném počtu. Starší i mladí jásali a poskakovali radostí, vcházel do nového saparamu a vycházeli, chodili dokola, aby si nové stavení ze všech stran prohlédli. „Je dobré, je krásné, je nádherné; nyní nám slunce a déšť škoditi nemohou; jak příjemno je pod stinnou střechou, jak milá vůně čerstvého listí!“ Tak a podobně mluvili všichni. Z vypůjčených dveří a čtyř kolků postavil jsem oltář, abych mohl následujícího rána nejprve zde mši sv. sloužiti a Ježíškovi v tomto chlévě přibýtek poskytnouti. Avšak stalo se jinak.

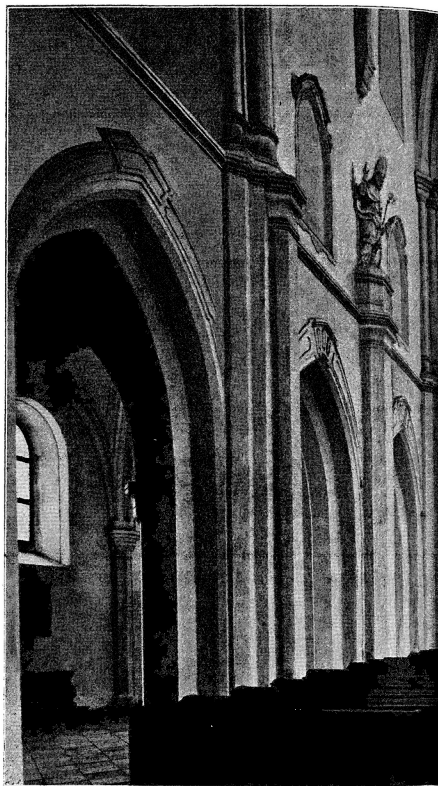
Již v prvních hodinách odpoledních jsem pozoroval, že v počasí nastává obrat. Komáři, moskyti a mravenci, kteří všichni jsou dobrými proroky povětrnosti, byli po celý den nápadně rozčileni a dočetni. Když za nastávající tmy dělníci i diváci

se vytratili, doufali jsme — totiž můj kuchař a poháněč volků a ovšem i já, že v novém saparamu toužebný klid a odpočinek nalezneme. Ale chyba lávky! Ještě před námi uhostil se v saparamu veselý náručí kdejakého hmyzu. Zdálo se, opravdu, jakoby všichni komáři a ostatní okřídlený hmyz celého okresu se byl v našem saparamu k válečnému tažení shromáždil. Za hudby vpravdě pekelné a s drzostí přímo úžasnou bzučice a pískající a majíce patrně zvláštní zálibu v krvi Evropanů, vrhli se beze všeho milosrdenství na mne, kousali, píchali a štípali tak, že jsem se nestačil ohánět. Zvláště malé zdejší zelené muchy vzbuzovaly svou až příliš velkou přítulností ve mně pocit, jakobych byl šlehán kopřivami. Ačkoliv jsem se srdnatě bránil, nedali se malí tryznitelé odstranit a pili mi krev plnými doušky. Žádný větýrek nepřinášel nám občerstvujícího ochlazení: byl to opravdový očištěc. Oba moji druhové byli patrně hrozně útrapy ušetřeni, neboť jejich zdravé chrápání bylo důkazem, že je bůžek spánku drží v pevném objetí; jaké to štěstí!

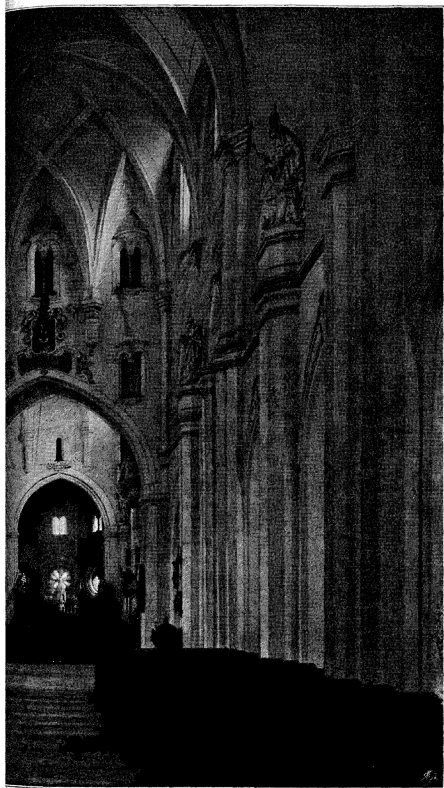
O 10 hodinách vystupovaly na tiché obloze tmavošedé mraky, jak jsem ze vzdáleného dosud blýskání pozorovati mohl a znenáhla začalo se v dáli ozývatí příšerné dunění hromu. Brzy na to zavál podezřelý větýrek, který horká zrna sbíral a do nejskrytějších koutů zanášel. Ačkoliv seděl jsem za silnou stěnou z palmových listů, byly brzy moje oči a nos plny prachu a pozoroval jsem, že jsem proti své vůli dostal zdarma prášek na zuby. Vítr byl čím dál tím prudší a proměnil se brzy ve víchor prováděný velkými těžkými krupěmi, které však brzy tak zhoustly, že přšelo jako když se z hrnce leje. Hrom stíhal hrom a jako ohnivé hadové litaly nepřetržitě blesky vzduchem elektrickou přesyceným. Náš ubohý saparam úpěl, praštěl, otrásl a kolísal se na všechny strany. Konečně spadla střecha, stěny se rozpadly, palmové listy zasešleřely jako velcí noční motýlové vzduchem a padaly buďto do blízkého houští kaktusového, anebo do

potoka, jenž byl nedaleko nás následkem lijáku utvořil a odplavaly. Za pronikavého svitu blesku viděl jsem vše na vlastní oči. Dokonce i bambusové tyče vedly si jako ptáci, kteří se učí lítati, vyletěly do povětří a zase s rachotem na zem spadly.

Moji dva druhové láteřili na nepohodu plnými ústy a vidouce, že saparamu více není, zalezli pod náš vozík; já jsem si sedl nahoru. Avšak ani dole ani nahoře nebyli jsme před nepohodou chráněni, ale tonoucí chytá se i stébla. Moji soudruzi zachytli několik palmových listů a vtláčili je mezi kola, aby aspoň liják nemohl na ně tak dorážeti. Já jsem se pokusil zjednatí sobě podobnou ochranu: roztáhl jsem svou přirývku před otvor vozu a za všechny čtyry cípy jsem ji uvázal. Ale příkrývka jakoby takové s ní nakládání považovala za pohanu, trhala a zmítala sebou a konečně utrhla se přese všechno moje chlácholení docela, uletěla a zůstala mezi blízkými keři kaktusovými třetí. „O má milá, příkrývko!“ vyklozlo mi z úst. Nespustil jsem sice žádné jermiády, jak činívají o pohřbu naříkavé ženy indické, vypočítávající tu všechny cnosti a dobré vlastnosti nebožtíkovy, ale vzpomínal jsem a bolestí, jak mnoho let mi má milá červená vlněná příkrývka věrně sloužila, se mnou radost i žalost sdílela, proti zimě i horku, proti dešti i žhavým slunečním paprskům mne chránila, jak často mně v noci byla příjemným lůžkem a mně pomáhala zahánětí zimnici, dále často při službách Božích jako oltářní koberec, jako nebesa, jako antependium anebo i jinak ku zlebení bohoslužby přispívala. A nyní měl jsem tuto osvědčenou přítelkyni opustiti a nepokusiti se o její záchranu? Nikoliv, to se nesmělo státi! Mimo to mohl víchor příkrývku znovu uchvátiti, takže potom zmizela by navždy. Seskočil jsem tedy beze všeho dlouhého rozmyšlení s vozu a přese všechno strašnou nepohodu pádl jsem za uprehlicí. Doraziv ke kaktusovému křoví, nahnul jsem se přes okraj, vztáhl ruku po nejbližším jejím cípu a již jsem myslil, že mám vyhráno, když

Třebíč: V

to kostela.

mi najednou ve vodě a blátě noha uklouzla. V nejbližším okamžiku ležel jsem, jak jsem byl dlouhý v pichlavém kaktu. Jak jsem se z této neblahé situace dostal ven, nemohu podnes říci: vím toliko, že jsem po nějakém čase stál zase na nohou, odbojnou příkrývkou vlekl za sebou a svým soudruhům pod vozem hodil, řka: „Uvažte ji pevně ke kolu, anebo položte na ni kameny, aby více nemohla utéci; prve než bude od bodláku očistěna, nemohu ji potřebovat.“

Moji soudruzi, kteří byli ze svého úkrytu pod vozem mou nehodu pozorovali, litovali mne sice velmi, ale to mi málo pomohlo. Ostré bodláky a trny vnikly mi hluboko do těla, sebe-menší pohyb působil mi nevýslovné bolesti. Pokud to šlo, vylezl jsem zase na vůz, ale na klid a spánek nebylo lze ani pomysleti. Bodláčí v těle nedalo mi ani ležeti ani seděti; skrčil jsem se tedy do kouta a vytahoval jsem nemilosrdné tyrany z těla. Bylo jich na sta. Mnoho se jich ulomilo, jiní vnikli při této operaci ještě

hlouběji do masa. Tak, tak, myslil jsem si, to je poesie missionářského života: ve dne se člověk peče a smaží, večer úpí v očistci, jaký mu připravuje kousavý hmyz a v noci čekají ho potopa a muka kaktusového bodláčí. Věčné zápolení na život a na smrt je naším údělem. Ale heslem naším jest: Někdy neklesnouti na mysl, nikdy nevěšeti malomyslně hlavy! Na zevnější výsledku při našich pracích a námáhách na štěstí nezáleží, výsledek ten leží u Boha, záleží však na naší zmužlosti a vytrvalosti, na dobré vůli a odevzdanosti do prozíratelnosti božské.

Tak jsem tedy čekal, až bude ráno. Byl jsem tak ztuhlý a tělo tak oteklé, že jsem si nemohl sám pomoci. Nezbyvalo mi než dožádati se pomoci mých soudruhů, kteří mi mokré a trny a bodláky prošívané šaty stáhli s těla a pomohli do jiných. Potom jsem nařídil našim křtěncům, aby rozházené stavivo sebrali a zjistili, co všechno bude třeba znovu zakoupiti. Po několika týdnech stál šaparam nový.

Svatý Martin.

Podává Fr. Janovský. -- (Dokončení.)

IV.

Jako byl sv. Martin ctěn a vážen za své pouti pozemské, tak uctíván a veleben po své blažené smrti. Uctěn krásným životopisem, jež jak jsme již se zmínili, napsal jeho žák Sulpicius Severus, zhožný kněz, vroucí ctitel sv. Martina. Vyzná- vá hned na začátku životopisu toto: „Telikož jsem již dávno slyšel o víře sv. Martina a jeho životě a divotvorné síle, zatoužil jsem navštívit jej. Chtěl jsem také sepsati život jeho: i bylo se mi otázeť ho na mnohé věci, od něho samého jich se dovědět, anebo od druhých očitých svědků. Velmi pokorně a laskavě přijal mě do pří- bytku svého, posadil mne za stůl, vodu na ruce mně sám přinesl a večer nohy mé umyl. Všemohně jsem se zdráhal, ale nic mi to nepomohlo. Vůli a váž-

nost jeho byl jsem tak přemožen, že bych za hřích byl pokládal neuposlechnouti ho. Rozmlouvali jsme o tom, jak bychom měli opouštěti vna- didla a břemena světa, abychom pak svobodně a volně mohli následovati Pána Ježíše. Za rozmluvy té připomenul mi biskup znamenitého Paulina, jenž ač byl bohat a velikými statky oplýval, dle rady Páně všechno prodal, chudým rozdál a tak na sobě vykonav, co tak nesnadno se konává, příklad po sobě zůstavil. Ve slovech a řečích sv. Martina byla vážnost, vznešenost a velebnost, duch jeho byl důmyslný, bystrý a činný, řešil otázky z Písma svatého rvehle a hbitě.“

Na konec životopisu světcova praví Sulpicius Severus: „Mám tedy knihu svou již skončiti ne proto, že

o sv. Martinu nemohlo by již nic více býti praveno, nýbrž z té příčiny, že jsem přemožen tíží bohaté látky a že jsem jakožto neumělý pisatel na konec ochablý.“ Ačkoliv události ze života svatého Martina povrchně jen daly by se vypočísti, však vnitřní jeho život, denní obcování, ustavičný směr jeho duše k nebesům nížádným jazykem nemohou býti vyjádřeny. Setrvalost jeho ve střídmosti, přísnost v postech, bdění v noci, ustavičná modlitba, nepřetržitá práce ve dne v noci, věrné užívání času nedá a nedá se vypsat. Nikdy nezahálel, aniž čím jiným se zaměstnával, leč co k Bohu směřovalo. Pokrm požíval, jen když potřeba žádala, jakož také jen z potřeby spánkem se posiloval.

Neuplynula ani jedna hodina, ba nebylo ani jednoho okamžiku, aby se nebyl modlil, aneb aby nebyl cos nábožného četl. I když četl, i když cos jiného konal, nepropouštěl ducha svého z modlitby. Blahoslavený to muž, v němž nebylo lsti. Žádného neposuzoval, žádného nezavrhoval, nikomu zlým za zlé nesplácel, a tak velikou trpělivost přes všechno ublížení, přes všechny křivdy, jež mu učiněny, jevil, že ač byl kněz nejvyšší, biskup, netrestal nižších sluhů církevních, neložil jich s úřadu, když se urážek dopustili, aniž je vyhostil ze své dobročinné lásky.

Nikdo neviděl sv. Martina rozhněvaného, rozzlobeného, nikdo smutného, aniž smějícího se. Byl vždy tentýž, jeho obličej stále zářil nebeskou radostí. V ústech jeho byl Kristus Ježíš, v srdci jeho horoucí zbožnost, mír, klid, pokoj a milosrdenství. Přechásto oplakával hříchy těch, kteří ho pomlouvali, tupili a haněli, kteří jej tichého a nepřítomného jedovatými jazyky a hadími ústy trhali. V pravdě milý Bohu i lidem byl sv. Martin, jehožto památka v požehnání jest. Pro víru a tichost jeho svatým učinil ho Hospodin. Sir. 45.“

*

Jakmile kniha Sulpicia Severa na světlo vyšla, uvítána všude s radostí a plesáním. Sv. Paulin, jemuž nepochybně sám Sulpicius Severus ži-

votopis ten poslal, donesl jej do Říma, kdež kdekdo přál si spis ten mít, a tamější prodavači knih upřímně vyznávali, že dosud žádná kniha neměla tolik kupců, jako tento životopis svatého Martina. Z Říma šířila se kniha ta po Itálii, však i do Illyrie a Panonie, vlasti to svatého Martina, do Afriky, kdež se bezpochyby dostala i do rukou sv. Augustina a byla mu podnětem, že vyzval Paulina, jáhna chrámu milánského, by podobně napsal životopis sv. Ambrože, arcibiskupa milánského.

*

Jak hned na začátku zmíněno, šířil v naší drahé vlasti již sv. Vojtěch, druhý biskup pražský, účtu sv. Martina, vřaké také sám putoval do Toursu, ke hrobu světcovu a to z Mohuče, kdež byl hostem arcibiskupa Villigisa, od něhož roku 982 byl na biskupa posvěcen. Z doby sv. Vojtěcha pocházejí v Čechách chrámy svatomartinské v Libuni, Bošilci, v Chelčicích, Hošticích, Střížově. Od konce XI. století byla u sv. Víta v Praze krypta svatomartinská, v níž roku 1124 byl pohřben kníže Bořivoj II. Krypta ona slula svatomartinská, že v jejím oltáři uložena relikvie z těla sv. Martina, kterouž byl sv. Vojtěch ze své tamější pouti přinesl.

Roku 1095 světil pražský biskup Kosmas ve svatoprotekopském klášteře na Sázavě, kdež byl tenkrát opatem proslulý Božetěch, světil tam oratoř s oltářem sv. Martina; do oltáře toho vloženy ostatky našeho drahého jubilanta. Také ve Staré Boleslavi v kolegiálním chrámu Páně sv. Kosmy a Damiana byl již od pradávna oltář sv. Martina, kterýž měl i svého vlastního kněze, jemuž bylo u oltáře toho sloužiti týdně dvě mše svaté; u oltáře toho rozdávána též dle ustanovení štedrého fundatora, pražského měšťana Duchka, hojná almužna chudým, za jisté na počest almužen, jež druhdy tak štedře byl uděloval sv. Martin.

Že byla naše drahá Morava za času sv. Vojtěcha řízena z prestolu pražského, vysvětlíme si, že i u nás

jest hojně chrámů sv. Martina, v arcidiecesi olomoucké 19, v diecesi brněnské 15. Za času otce vlasti, císaře a krále Karla IV. slaven svátek sv. Martina nejen při zmíněných chrámech, jemu zasvěcených, nýbrž po celé Moravě jako svátek zasvěcený s celou oktávou. V misálu olomouckém, jenž roku 1449 vytištěn v Norimberce, rovná se svátek sv. Martina dle svého mešního formuláře svátkům vyšším, jako jest Nanebevzetí Panny Marie, Všechny svatých: po Gradualu následuje tam chvalozpěv o našem světě, uvádějící v krátkosti nejznamenitější události ze života jeho; zní v českém překladě takto: „Svatého Martina necht opěvá po okrsku světa veškerá církev katolická! At jména jeho každý kacíř se bojí a před ním prchá. At Pannonie se veselí, která tak velikého syna zrodila. Italie at jásá, že velikého jinocha vychovala, a Gallie at v posvátném zápasu závodí, že jí byl pastýřem. Všichni at jej nazývají otcem, Tourští at opatrují tělo jeho. Veškeren lid Francie a Germanie at plesá, neb k nim přivedl Krista Pána ukázav plášť svůj.

On jest slavný v krajinách egyptských a znají jej všichni mudrci řečtí a cítí, že se jeho zásluhám nevyrovnají. Kolik to nemocí on zhojil, kolik zlých duchů zahnal a údů malomocných vyléčil! On těla tří mrtvých modlitbou k životu vzkřísil, pověru pohanskou vykořenil a modly do ohně ke cti Ježíše Krista uvrhl.

On tajemství nejsvětější rukama neoděným konal a obdařen byl září nebeskou. S očima a rukama k nebi upřenými se modlil a všemi věcmi pozemskými pohrdal. Od úst jeho nikdy neodcházal Kristus Ježíš. Byl spravedlivý a konal, co náleželo k pravému životu.

Protož všichni tě prosíme, svatý Martine, abys nám s nebe milost Ježíše Krista svou modlitbou vždycky zjednával, jakož jsi nám mnoho zázraků zde na světě ukázal!“

Nejen v Čechách, nejen na Moravě, nýbrž i na Slovensku a v nynějších Uhrách šířil sv. Vojtěch úctu sv. Martina, když té tam zavítal

na svých apoštolských cestách a tam meškal, tam, kde se sv. Martin byl narodil. Za přeoctného přispění knížete Geysy a syna jeho, sv. Štěpána, prvního krále uherského, od sv. Vojtěcha pokřtěného, zakládány chrámy a zasvěcovány památky sv. Martina. S válečným praporem sv. Martina ubíralo se vojsko proti nepřítelům, a když v jednom takovém boji zvíťazil sv. Štěpán u Vesprima, zbudoval z vděčnosti k sv. Martinu velkolepý klášter na Svaté Hoře na počest sv. Martina, na téže hoře, na níž prý se náš oslavence jako pacholík rád modlival. Tato Hora svatomartinská vyznamenána i od nástupců sv. Štěpána četnými dary a výsadami.

Roku 1532 obléhali Turci opevněné město Kysek, v němž byla jen malá posádka vojska uherského. Panovala veliká úzkost a zdesenost. I vzali měšťané útočiště k sv. Martinu. Pojednou jakoby se brány pevnosti otevřely a jakoby vyjel rekovný vůdce v zářné sličnosti s četným vojskem a udeřil na vojsko turecké, jež ve zmatek uvedeno, dalo se na útěk. Zbožný lid dosáhl přispění sv. Martina.

Také v Uhrách jest mnoho chrámů sv. Martina, z nichž nej pamatnější jest biskupský chrám v rodišti světcově, bývalém městě Sabariu, nyní zvaném Szombathely (Kamenec. Steinamanger), a kolegiální (od nedávna taktéž biskupský) chrám v Břetislavi (v Prešpurce), kdež králové uherští bývali slavně korunováni. Mimo to jest v Uhrách více než 60 míst, měst, vesnic a zámků, jež se honosí jménem sv. Martina. Obrazů, soch, oltářů svato-martinských nalézá se tam množství převeliké, a na křtu svatém velmi rádi dávají rodiče synáčkům svým jméno sv. Martina.

Nejen v Čechách, na Moravě, na Slovensku, v Uhrách působil sv. Vojtěch, nýbrž i v Polsku a také tam šířil úctu sv. Martina, také tam budovány chrámy na počest sv. oslavenci našemu, druhdy chrabrému vojínu, potom tak svatému biskupu. Také Poláci za válek tureckých doznali ochrany a přispění sv. Martina. poroučeje se do jeho svatě ochrany.

Stalo se tak zvláště roku 1673, kdy se nepřátelské voje turecké rozložily u Chocima na pravém břehu řeky Dněstru. Statečný vojevůdce Sobieski vel el vojsku polskému, měl odvracet útok turecký, měl postaviti hřáz proti divokému proudu lidu nevěřícího, jenž bořil chrámy křesťanské, všecko hubil, pustošil a nevinný lid vraždil. Bylo právě 11. listopadu, svátek sv. Martina, což jak Sobieskému, tak všemu vojsku polskému dodalo velké zmužilosti. Kněží procházeli řadami vojska, povzbuzovali vojny k rekovnému hájení svaté víry, připomínali z dějin, kolikrát sv. Martin jakožto bývalý voják přispěl svým spolubratrům vojínům, když ho zbožně vzývali a jak to učiní zajisté i dnes, ve svůj svátek, když se pod jeho svatou ochranu utekou. Učinili tak, a slavného dobyli vítězství, porážka Turků byla úplná. Slavné uvítáno pak vítězné vojsko, avšak ještě slavnější díky vzdávány Bohu a sv. Martinu. Vděčný národ vyvolil si pak brdnu Sobieského za svého krále, v kteréžto převelebné důstojnosti za deset let zvítězil nad Turkem i u Vídně, a to opět zvláště na přímluvu Panny Marie, kteréž na věčnou památku od té doby přibyl svátek jejího jména, v neděli po Narození.

Jestliže každý rok vděčně se slaví svátek sv. Martina, oč vděčněji máme jej le t o s slaviti, letos, o 1600 narozeninách jeho! Jestliže v ž d y c k y zbožně se nese k nebesům církevní modlitba k drahému tomu světi, oč zbožněji máme se ji le t o s modliti: „Bože, jenž vidíš, že vlastní silou

svou nikterak nemůžeme obstáti, propůjč milostivě, abychom přímluvou blahoslaveného Martina, vyznače Tvého a biskupa, proti všelikému protivenství byli ochráněni. Skrze Pána našeho Ježíše Krista . . . !“

Jestliže k a ž d ý r o k, pak zvláště le t o s zaznívejz libá píseň na počest našeho drahého světce :

„Hvězdo světlá, svatý Martine, církve naší přerokozná záře, svíce, ježto v slávě bezstinné u Božího stkví se u oltáře. obrať se svým vřidným obličejem k svaté písni, již ti ke cti pějeme!

Duch Tvůj prost byl lichých obalů, mysl tvoje byla bezúhonná, hrud tvá — oltář plný zápalů, a tvůj život — kytká libovonná; v srdci tvém jak v milované schráně ubytoval v strasti se duch Páně.

Bůh tu lásku vroucí ocenil, s jakou jsi lid k nebes říši vodil, milostivě tobě odměnil, an si tebou stádo valné zplodil. Ctil jsi Krista, Kristus poctil tebe, tobě a tvým věrným zjevil sebe.

Tam, kde bydlíš, není oblaků, věčná pravda tamto skvostně svítí, ale my tu žijeme ve mraku, brání světlu hřích se u nás stkvíti. Ó ty svatý, přímluv se tam k Otci, vyžádej nám světla v naší noci !

Vyžádej nám hojných milostí, drsnatá je naše světem cesta, pros, ať zmůžeme všechny těžkosti a též dojdeme nebeského města, kde se ve vši slávě Pán Bůh jeví, kde mu věčné znějí chvalozpěvy!“

K. Polenský.

Pravda.

Do srdce svého ukládej
vždy lásku k nebes Pánu
a na paměti stále měj
jedinou Pravdu samu.

Pravda Ta duši nasytí,
když touží po věčnosti,
tož srdcem pravým přilni k ní.
co obdržíš, je dosti.

Různé zprávy.

Naše vyobrazení. Třebíč. V Třebíči jest co do stavby slohové kostel, který se čítá k nejpamátnejším; každá kniha jednající o umění, činí o něm zmínku. Je vystaven ve slohu přechodním románsko-gotickým v letech 1214 až 1240, kdy tam byl řád benediktinský. Románský portál patří ku nejskvostnějším památkám z naší celé říše. Pod presbytářem jest třílůdní krypta též ve slohu přechodním.

Zápis do I. třídy dívčího vyššího reálného gymnasia s právem veřejnosti na Král. Vinohradech Korunní tř. č. 4 pro příští školní rok 1916—17 bude konán zcela pravidelně jednak na konci tohoto školního roku před prázdninami, jednak po prázdninách 16.—18. září 1916. V týž dní bude konán zápis do dívčí dvojtřídní obchodní školy, do praktického kursu ke vzdělání vychovatelek a jedno-ročního kursu ke vzdělání industriálních učitelek pro školy obecní i městanské. Přihlášky přijímají se denně. Prospekty ochotně zasílají Skolské sestry O. S. F.

Archa. Pro katolickou koncentraci vyslovuje se také revue „Archa“ v Prostějově, jež praví, že v provedení je třeba velkého člověka, jenž by tomu věnoval celý život. Obsah: Čís. 4.: Kanovník. (Románek. Ze života kněžského vypravuje X. Y.) — Svatý Augustin. Historický náskres. Píše Jos. Hanák. - Štěstí Polykratovo Scénické oratorium v I. dějství Napsal K. Dostál-Lutinov. - Hansjakob, Legenda velikonočních zvonů. Napsal Marx Möller. Přeložil K. Dostál-Lutinov. - F. Odvalil: Z Paříží. - Modlitby a meditace Arnošta Hellona. Překládá Vojt. Ondrouch. - Za Drem. Th. Kohnem. - Okna: Modlitba lidu za krále, táhnoucího do boje. Štěstí Polykratovo. Spis Al. Hlavinky: Aeternisté — nový umělecký směr. Soustrastenky. Z literatury a umění. Modly se kácejí. Katolická koncentrace. Reformu tiskovou. Jest mi žalno. Sonet o pokroku.

Z dopisů našich hrdinů z pole válečného. Kterýsi německý časopis přinesl křesťanství zlehčující článek o „náboženství“. Časopis tento byl odeslán k vojsku do zákopů v přechetných výstřelích. Tu obdržel spisovatel onoho článku, berlínský liberální pastor Graue následující dopis, který mu poslal ze zákopů důstojník a podepsal se plným jménem. Píše mu takto: „Milý pane pastore Graue! Právě čtu zde v Argonském lese Váš nevěrecký článek. Prosím, pojdte sem do zákopů, trpíte s námi po celé týdny a měsíce; nechte se zasypati deštěm střel a dělejte s námi útoky na bodák. Potom poděkujte Bohu, že k němu vede cesta skrze Ježíše Krista a tím k pokoji a klidu duše; a tato cesta se jmenuje pokání, odpuštění hříchů a život věčný. V bibli se tomu říká obrácení hříšníka. Když bychom zde a na východní frontě neměli takových lidí na sta a tisíce od důstojníků až ku prostému vojínu, kteří navrátilivše se ke Kristu každého rána v slovu jeho novou čerpají sílu a tím vzorem se stávají celým setninám a sborům, lidí, jimž smrt neznamená nic více nežli přechod k životu věčnému, pak by to s námi špatně stálo. Srdce mi krvácí nad tím, co rozséváte. Hezky se to sice čte, ale v děsných bojích života Vaše poučení úplně selhává. Kéž Bůh nám udělí srdce moudré a opravdu pro něho otevřené! Znamená se Vám ne více mladý důstojník von Hippel.“

Zásluhy kněží o rozvoj české kultury. Jen několik málo poznámek o některých velikánech, jejich práce znamená důležité nové směrnice. Piarista Gelasius Dobner (již před Palackým) byl otcem českého v pravdě vědeckého a kritického dějepysku. — Prokop Diviš jest vynálezcem hromosvodu. — Od Vinařického vyšel návrh, aby úřad učitelský na školách obecních byl svěřen i ženskému pohlaví. — Křížkovský

je zakladatelem české hudby národní; skládal příslušné melodie již několik let před Smetanou. — Dr. Alois Musil ze všech Čechů nejvíce proslul svou badatelskou činností v krajích vzdálených. — První kritické vyličení Husova učení vyšlo z pera dra Antonína Lenze. — První kritický životopis Husův, hledící přesně a podrobně k původu a rozvoji učení Husova, byl sepsán od Dra Sedláka. — Pražská universita založena byla nákladem arcibiskupa Arnošta z Pardubic, jiných kněží a krále Karla IV. proti vůli jiných vlivných kruhů českých. — Biskupové a jiní kněží v Čechách dali vznik vzdělávacím ústavům pro hluchoněmé. — K programu českého rolnictva, odpovídajícímu moderním potřebám, dali základy Rudolf Vrba a jiní kněží. — První útulna pro slepé dívky vznikla v Praze akci kněze Seyvaltera. — Dějiny církevního umění v Čechách sepsal nejlépe a nejpodrobněji Monsignore Lehner. — Frant. Doucha, naučiv se čtrnácti cizím jazykům, představil nám v českých překladech po prvé Puškina, Mickiewicze, Calderona, Comoesa, Vik. Hugona a Shakespeara. — Alois Koudelka (Vetti) překládá z 31 různých jazyků a nářečí; z některých před tím do češtiny nebylo přeloženo nic. — Vinařický sestavil tak praktickou školní čítanku pro děti, že se tato stala vzorem pro sestavení čítanek jinojazyčných v celém Rakousku.

Zbožnost vojáků. Jistý vojn střelou granátu pozbyl zraku; když jej těšili, pravil zcela klidně: „Tu uvnitř v duši není tma, je tam vše jasno a světlo, neboť dnes jsem přijal milého Pána Boha.“ — Zajatý francouzský plukovník vida německé důstojníky denně přistupovati ko stolu Páně, zvolal: „Můj Bože!“ a oči zalily se mu slzami. Ó, jaké vzpomínky a myšlenky táhly jeho duši! — Těžece raněný vojn pravil: „Můj Spasitel na kříži trpěl pro mne mnohem více, proto musím také něco pro něho učiniti.“

Syn oznámil matce svou smrt. Dojemný dopis obdržela jedna matka od svého syna vojáka: „Drahá maminko!“ píše voják. „Já Vás všechny srdečně

pozdravuji a v duchu líbám. Posílám Vám poslední pozdravení. Další Vám napíše můj kamarád. S Pánem Bohem!“ — K tomuto dopisu jinou rukou bylo připsáno: „Oznamuji Vám smutnou zprávu o Vašem synovi. Dne 2. května byl vyznamenan stříbrnou medailí za udatnost; dne 9. května byl raněn a den na to zemřel. Pán Bůh mu dej věčnou radost!“ J. V.

Obětavé hrdinství řeholnice. Velikou pozornost kruhů nejširších vzbudila v době velice kritické abatýše kláštera ve Statňoukách, když se rozvinuly boje v okolí Bochně. Abatýše Kazimíra Hilarie za nebezpečenství nepřátelského vpádu vypravila většinu spolusester na bezpečné místo, ale sama setrvala k vůli ošetřování raněných. Zřídila v klášteře nemocnici, kde vojiny ošetřovala s několika zbylými jeptíškami. Její veliká horlivost ve službě lásky k bližnímu byla provázena vroucí vděčností četných zraněných. Ale nepřítel se blížil. Ranění i řeholnice je ošetřující opustili klášter, rovněž též služebnictvo. Zůstala jen sama abatýše se dvěma řeholnicemi a staršími služkami. Po raněných ubytovali se místo nich rakouští vojáci. A také o ty abatýše mateřsky se starala. Ale největší statečnost osvědčila teprve v době ruského vpádu do vesnice. Odvolávajíc se na přísnost předpisů klášterních a na kázeň řádu, nedovolila Rusům překročiti klausuru a zabránila jim vstup do kláštera. Vpustila jen raněné a členy komise, která konala prohlídku v klášteře. Ale za to ihned otevřela dvře kláštera poděšenému domácímu obyvatelstvu, které v poplachu před nepřitelem prchajíc, s nemluvnaty a skrovným zachráněným majetkem nalezlo útulek v klášteře. Abatýše sama pak ošetřovala zubožené starce a nemocné, pečovala o dítky a poskytovala útechu ubožákům. Beze strachu a neohrožené chodila sama, provázena jen klášterní hospodyní, do hospodářských budov klášterních, do stodol, stájů a bránila majetek klášterní od poškození; nemohouc jinak, sama vlastní rukou hnala krávy uprostřed čet kozáků, kteří s podivením ustupovali před její

hrdinnou neomáčeností. Tato její odvaha zachránila klášter od pohromy. Když však na klášter začaly padat granáty a život abatyše byl nebezpečně ohrožen, chtěla zůstat i musila býti prosbami svého okolí donucena, aby — třeba s velikým odporem — opustila klášter. Odebrala se však do místa co možno klášteru nejbližšího, do Bochně, a to jen na dobu krátkou. Ale také odtamtud pečovala o klášter, naléhala na odchod a neustále pomýšlela na návrat do kláštera. Úmysl svůj také brzy vykonala a nezdržela ji ani nebezpečná cesta ani přemlouvání. Za několik dní se tedy vrátila do kláštera. Ubírala se po polozbořeném mostě přes řeku, provázena vojáky rakouskými, kteří tehdy opět obsadili

toto území. Jakmile přibyla do kláštera, bylo první její starostí provésti nejnnutnější opravy škod, způsobených bombardováním kláštera. Sotva byly nejpotřebnější přestavby provedeny, odevzdala klášter znova raněným. Protože však majetek kláštera byl kozáky odcizen, nemohla už nemocným poskytnouti zaopatření; věnovala jim tedy alespoň ubytování. Do dneška stojí abatyš s několika jeptiškami u lože nemocných jako prostá ošetřovatelka, sloužíc jim s velkou pečlivostí a dobrotitivostí. — Polské listy nazývají Kazimíru Hilarii „vzorem statečné Polky“ a předpovídají, že jméno její bude jasně zářiti v nynějších pohnutých dějinách kláštera.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Brna. Srdečné díky vzdávám božskému Srdci Páně a Panně Marii Lurdské za vyslyšení prosby. Bývalá čtenářka „Školy Božského Srdce Páně“

Z Ivančic. Čtitelka B. S. P.

z Ivančic vzdává veřejně díky za vyslyšení prosby v těžké záležitosti. Konala 9nedělní pobožnost k sv. Antonínu a sv. Josefu a podivuhodným způsobem záležitost její byla skončena.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za pobožnost k nejsv. Svátosti oltářní a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnémocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone čtitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Klaněti se Ježíši svátostnému.

Úmysl v červenci: Napravení zla válkou způsobeného.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ

ROČNÍK L.

Vychází počátkem každého měsíce.

ČERVENEC 1916.

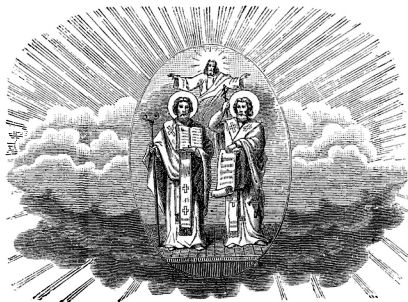
Neviděl jsem ještě nikdy, že by byl dobrý člověk zemřel špatnou smrtí, neboť milosrdná láska k lidem sklání milosrdného Boha ke člověku. (*Sv. Augustín.*)

Fr. Kuřina-Blatnický.

Ke slavnosti sv. apoštolů našich.

Budiž zdráva vlasti, Moravěno snívá,
ty slavná matko velikánů všech —
v tvém chladném nitru mnohý odpočívá
vlastenec slavný a nezdolný Čech;
v tvém nitru hrobka, otce Methoděje,
k níž slávský národ, rok od roku spěje,
a všechno čeká její nalezení —
pak slávský národ dojde probuzení.

Však prchly věky, ach, což se tu mění,
srdce se chvěje, při tom pomyšlení —
Slovanský národ — veliký již není,
prýč všechno krásné vlastenecké snění,
nestvůra černá v nevěreckém hávu —
ničí a hubí Moravěny slávu,
slovanský lid se mění, ach, se mění —
a vlasti naší, silně tu již není.

Budiž pozdravena, země velkých činů,
jichž středem býval svatý Velehrad —
však nesvorností Svatopluka synů,
shroutil se slavný nezdolný tvůj hrad —
však láska lidu, planouc k Velehradu,
sklenula zase velikou tu zradu —
slovanský národ zase velký stál,
by nepřátelským šikům odolal.

Pozdravena budiž, Slávův vlasti drabá,
ze sterých to hrdel, zvučí ohlasem —
kéž jak u Hostýna, sveřepého vraha,
zbaví se již zrádců, milá naše zem —
ať zas jasně cíle, šírou vlastí planů,
vlasteneckých předků, velkých Moravanů —
ať zas slunce míru, nad vlastí se směje,
ať zas národ spěchá k hrobu Methoděje.

P. J. M. Černý T. J.

Ctitel božského Srdce Páně ve škole Panny Marie.

IV.

Jistý boháč procestoval velikou část naší země, viděl, užil a zkusil mnoho. Jednou mluvil s jistým universitním profesorem, který se ho tázal, kde prožil nejšťastnější chvíle. Boháč odpověděl: „V mnichovské nemocnici.“ Udiven tázal se ho učenec, jak to myslí. „Dostal jsem v Mnichově hlavníčku,“ vypravoval cestovatel, „proto mne dali do veliké nemocnice, kde obsluhovaly nemocné milosrdné sestry. Dostal jsem se do rukou takového anděla v lidském těle. Byl jsem po celých osm týdnů od ní velice pečlivě ošetřován. Nemocné ošetřovala s největší mírností a pečlivostí. Nikdy jsem ji neviděl rozmrzelou, nebo nějak rozčilenou. Vždycky mi sloužila se stejnou pečlivostí a laskavostí jako prvního dne. Ano, tenkrát jsem byl jako v nebi. Tolik účinné lásky k lidem jsem před tím ještě nikdy nezažil.“ Profesor onen byl protestant Foerster. Zda pochopil, že onen cestovatel velebí lásku křesťanskou, která v řeholích katolických tak krásně kvete, nevím, ale jest jisto, že se mu to velice líbilo a že byl, jak sám doznává, překvapen.

Ctitelé božského Srdce Páně, myslíte si, že sestra ona vlastní silou vyšinula se na tak veliký stupeň dokonalosti v lásce bliženské? Ó nikoliv! Milost Boží jí v tom pomáhala. A nestalo se to tak brzo, že se tak vysokého stupně dopracovala, jak chválil onen cestovatel. Opět a opět se dívala na svůj vzor, Ježíše Krista, dělala

dobrá předsevzetí, zapírala se, až dosáhla oné obdivuhodné zručnosti, kterou jsme na ni obdivovali.

Láska bliženská, láska k nám to byla, která snesla našeho božského Spasitele na zemi, ona to byla, která ho vedla útrapami tohoto života až na kříž, z lásky k nám se za nás obětoval, tak nás miloval! Proto také apoštolům, učenníkům a lidu tuto lásku vzájemnou často na srdce kladl, večer před svou smrtí ji osmkrátě odporoučel, jako drahý svůj odkaz, své příkázání apoštolům. Láska bliženská byla v programu jeho života. Sotva se vtělil a vešel v nejužší spojení se svou matičkou, Pannou Marií, již ji vnuká, aby konala skutky lásky bliženské.

Milý čtenáři, zajisté si vážíš drahého odkazu Spasitelova božského Srdce a chceš se cvičiti v lásce bliženské. Abys to mohl co nejlépe dokázati, pojď se mnou do školy k Panně Marii, ona cvičí se v úkonech lásky bliženské sotva že se stala Matkou Boží, hned po vtělení Syna božího, když navštívila svou příbuznou Alžbětu.

Pozorujme tedy t a j e m s t v i n a v št v ě n í P a n n y M a r i e u s v a t é A l ž b ě t y a u ě m e s e u n í l á s c e b l í ž e n s k é.

Vizme, jak se odhodlala Panna Maria navštívit svatou Alžbětu. Duch svatý ji osvětlil a ukázal jí, že Alžběta její pomoci potřebuje, že se narodí svatý Jan, jenž bude předchůdcem Páně a vybidnul ji, aby tam

gla. Panna Maria poslechla vnitřního vnučnutí a umínila si, že tam půjde. Z toho poznáváme její dobré a soucitné srdce. Dosud se nikomu nezmínila, co se s ní stalo, že je Matkou Boží. Vnitřní hlas jí asi nutil, aby se s tím svěřila své příbuzné, svatě Alžbětě, aby se s ní poradila, jak by se měla zachovat. I to bylo vnučnutí Boží, neboť Bůh chce, abychom se poradili s lidmi zkušenými, kde nemáme zkušenosti a jasnosti.

Toto předsevzetí bylo těžké pro ověření. Již to, že se měla svěřit s tak intimním tajemstvím, bylo jí za těžko, jak poznáváme z vlastní zkušenosti. Těžko dáváme úplně nahlédnouti jinému do srdce svého. Kromě toho byla tu ještě jiná obtíž. Panna Maria musela jít asi pět dní do Hebronu, kde příbuzná její bydlela a to horami a pustinou. Konečně byla pro Pannu Marii i to velká oběť, že se měla odtrhnouti od svých modliteb a samoty. Jistě si přála býti po zvěstování andělském o samotě, trávit čas na modlitbách a rozjímání o důstojnosti své mateřské. Ale přese vše to se vydala Panna Maria na cestu.

Z toho již pozorujeme, že její láska k bližnímu nebyla jen v pouhých slovech a planých frázích, v poklonování a lichocení. Nikoliv, ona evičila lásku bliženskou skutkem obtížným a dovedla jí přinést značnou oběť.

Jak uskutečnila Panna Maria toto své předsevzetí? Předně nám praví písmo svaté, že to učinila rychle, aniž by se snad zdržovala u známých v Jerusalemě. „Milost Duchu svatého nezná pozvolného odkládání,“ poznamenává k tomu svatý Ambrož. Potom velmi moudře. Duch svatý, který ji zastínil, povzbuzoval ji, aby promluvila se svatou Alžbětou, aby posvěcen byl předchůdce Páně. Legenda nám vypravuje, že si s sebou na cestu vzala služebnou, nebo svatého Josefa. Láska bliženská září z tohoto jednání Panny Marie jasným leskem.

Vidíme zároveň, že její láska byla úslužná, nečekala, až ji příbuzná poprosí, nýbrž předešla jí, jakoby se bála, že si snad příbuzná její

Alžběta, nebude troufat poprosit ji o tuto službu. Z toho však poznáváme, že bliženská láska Panny Marie byla upřímná, neboť se ponížila, aby ji mohla cvičit, což i svatá Alžběta uznala a velebila.

Pozorujeme, že je Panna Maria již úplně prodechnutá duchem božského Srdce Páně. Spasitel měl téhož ducha, jak sám vyznal: „Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, nýbrž aby sloužil.“

Představme si setkání obou těchto svatých žen: Panna Maria, Matka Boží, pozdravuje napřed svatou Alžbětu, ač byla důstojenstvím vysoko nad ní povýšena. Ctí ve své příbuzné stáří a její zásluhy.

Účinky toho pozdravu byly veliké a plny milosti. Svatá Alžběta plesá v Duchu svatém a prorokuje; předchůdce Páně je posvěcen a očištěn. To dokazuje, jak velice byla Panna Maria milostí plná, jediné setkání s ní, jediný pozdrav z jejich úst a tolik darů Božích vyliho bylo na její okolí.

Slyšme, jak se svatá Alžběta vynasnažuje, aby důstojně velebila Rodičku Boží: „Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého!“ Pak projevuje skutkem to, co ústy vyznala, pokořuje se padá před ní na kolena volajíc: „Odkud mi to, že přichází matka Pána mého ke mně?“ A velebíc ji prorokuje: „Blahoslavena jsi, že jsi uvěřila, neboť se všechno na tobě vyplní, co ti bylo od Pána zjeveno!“

Panna Maria odpovídá vzácným prorockým chvalozpěvem: „Velebí duše má Hospodina.“ Připouští, že je skutečně požehnaná mezi ženami a že jí přísluší onen vznešený pozdrav svatě Alžběty, ale sobě toho nepřipisuje, nýbrž Hospodinu, velebíc neskonale milosrdenství jeho a pokořuje se před ním.

Učme se vážiti si lásky bliženské a milovati a se zálibou konati skutky této lásky. Kolik vzácných darů nepřinesl tento jediný skutek lásky bliženské do rodiny Zachariášovy! Jak velice byla osvěcena svatá Alžběta o božském mateřství Panny Marie, ona ji nazývá první z lidí Matkou Boží.

Celé toto tajemství navštívení Panny Marie je obrazem člověka, který nosí Krista ve svém srdci vírou, milostí a svátostnými účinky. Tak to vysvítá z celého průběhu požehnané oné návštěvy. Přítomnost vtěleného Slova Otce věčného, Ježíše Krista je to, která tyto účinky vykonává. Tak je to také v srdci lidském, v němž přebývá nejsvětější Srdce Páně. Ono přetéká oním nebeským pokojem, kterého svět dáti nemůže a rozšiřuje ho na celé okolí. Každá návštěva, každá rozmluva s bližním bude jvití tyto požehnané účinky božského Srdce Páně.

Ještě jednoho slova svaté Alžběty si dobře všimněme, které nám ukazuje pramen, z něhož i my můžeme v hojnosti čerpati poklady lásky bliženské. Blahoslavená jsi, že jsi uvěřila t. j. nepochybovala o dvojím onom zázraku: že se totiž staneš Matkou Boží a panenství tvé, že nebude porušeno. Tak neuvěřila Eva. Naopak, ona věřila, že je ďábel více než Bůh; a proto byla nešťastná a my s ní. Maria však pevnou svojí vírou stala se nám matkou všeho dobra a požehnaní.

Živá víra je tedy kořenem lásky bliženské, ona je základem duchovního i hmotného požehnaní skutků této lásky. Čteme ve zprávách z misii, že jinověrci vynakládají ohromné sumy na konání skutků lásky bliženské, na misie, vyučování nevědomých pohanů, na ošetřování nemocných, daleko větší, než katoličtí misionáři je dostanou, a přece není výsledek jejich práce tak požehnaný, jako našich kněží a řeholních sester.

V tomto tajemství probleskuje zamilovaná cnota božského Srdce Páně totiž láska bliženská, nejkrásnějším leskem. Písmo svaté nám líčí božské Srdce Páně v konání skutků této lásky tak krásně, že není divu, že našel Ježíš Kristus právě v této cnosti tolik následovníků. Koho nejmají ona slova: „Činil dobře, kamkoliv přišel.“ Viděl-li někoho plakat, řekl mu těšive: „Neplač!“ Byl-li kdo nemocen, uzdravil ho. Byl-li hladový, dal mu chleba, nařikal-li slepý nebo hluchý, vrátil jím vzácné ty smysly a

uzdravil je. Poznal-li u hříšníka opravdovou lítost a dobré předsevzetí, řekl mu: „Potěš se synu, odpouštějí se tobě hříchové tvůj!“ Zemřela-li milovaná dcera, drahý syn, nebo dobrý bratr, vzkřísil je zase k životu. Byli-li lidé ve strachu před bouří a víchrem, poručil moři a větru, aby se utišily a ony ho poslechy. Nejvíce zázraků vykonal pod dojmem lásky bliženské. Tak se namáhal činiti dobře všem lidem. I nepřátelé jeho doznávali, že pomáhal nešťastným. Když totiž visel na kříži v přeukrutných bolestech, tu na něho volali: „Jiným pomáhal...“ Proti své vůli chtěje ho tupiti, hlásali veikou jeho chválu.

Nyní se podívejme ještě jednou na toto tajemství a předložme si ve světle oné pravdy a příkladu lásky bliženské několik otázek, abychom poznali, jak daleko jsme pokročili v praktické účte božského Srdce Páně cvičbou této jeho zamilované cnosti.

Úcta k božskému Srdci Páně totiž nezaleží jen v odříkání litaní na první pátek v měsíci, nebo snad jen v přijetí svatých svátostí toho dne, nýbrž a to hlavně v praktickém cvičení se v ctnostech, které zdobí božské Srdce Ježíšovo.

Dívej se tedy, milý čtenáři v duchu na nejsvětější Srdce Páně, ozdobené nesčetnými skutky lásky bliženské a na příklad nejlepších žáčky jeho, Panny Marie, a ťaž se sebe:

1. Je moje láska bliženská tak účinná, jak ji vidím v tomto tajemství u Panny Marie? Jsem skutečně úslužným k bližním, k mému okolí, nemluvím jen planá slova, kterým schází podklad skutku? Vážím si každého člověka, uznáváje všechna jeho práva, všechny jeho přednosti duševní i tělesné, jeho dobrou pověst i štěstí? Hle, tato vážnost činí osobu bližního posvátnou, nedotknutelnou, je základem lásky bliženské. Z ní vyrůstá jako z kořene soucit s bližním v neštěstí a soustlast ve štěstí. Mnozí dovedou být úslužnými k cizím lidem, ale v rodině jsou tvrdí a bezcitní. Jsou lidé, kteří dávají rádi almužnu a myslí, že tím již učinili

Na horách svato-janských.

zadost lásky bliženské, jsou lidé, kteří by se nedotknuli ani haléře cizího, ale pokáletí hrubě pověst bližního, hanobiti ji veřejně v novinách, toho nemají za hřích.

2. Je moje láska k bližnímu obojetná, jak ji vidím u Panny Marie? Ctitelé a ctitelky božského Srdce Páně, láska, které se učíte ve škole Panny Marie, pozorující ji při navštívení svatě Alžběty, se má prakticky jevit v obětech, jichž jste schopni. Jsou v domě starí rodiče, nemocní a již stářím svým divní a rozmrzelí. Kolik sebezapření vyžaduje tu láska vaše k nim! Prakticky se jeví láska vaše v tom, že dovedete obět přinést, že své dobré rodiče obslužíte s trpělivostí a vděčnou láskou, asi tak, jak oni kdysi sloužili vám, když jste byli dětmi. Jak byste mohli předstoupiti před nejsvětější Srdce Páně a říci mu: Pane, já Tě miluji! když slzy utrápené staré matky žalují Ježíši Kristu vaši nelaskavost? Obětavost se ukazuje u manželky, ctitelky božského Srdce Páně, když se umí přemoci a snáší se s netrpělivým, zlostným mužem. Zkrátka tam je obětavá láska bliženská, když plníme to, co nám na srdce klade svatý Pavel, an praví: Neste břemena jeden druhého a tak naplníte zákon Kristův. (Gal. 6, 2).

3. Je tvá láska k bližnímu blahosklonná? Máš cit pro své služebné, pro níže postavené, než jsi ty? Nevyžaduješ mnoho ohledů pro sebe, nemaje ho pro jiné? Nikdy nestojíme tak vysoko nad jinými, jako stála Panna Maria nad svatou Alžbětou, nikdy nestojí jiní tak nízko pod námi, jako my pod Bohem naším. Jak je však Bůh k nám shovívavým, trpělivým a blahosklonným. „Jinak miluje,“ praví svatý Jan Zlatoústý, „kdo je milován, jinak, kdo se cítí láskou počten, jinak, kdo doufá z lásky něco vytěžiti, ale těžko najdeš člověka, který miluje bližního z lásky k Bohu, jak jsme povinni, protože jsme všichni spoutáni vzájemně svazky pozemskými.“

4. Tato slova slavného církevního učitele nás uvádějí na poslední vlast-

nost lásky bliženské, musíme totiž ještě zkoumati, je-li láska naše k lidem nad přirozená, máme totiž dobře činiti bližnímu, jak praví svatý František Saleský, v Bohu a pro Boha. Nemáme milovati bližního jen pro tělesné jeho přednosti, přibuzenství, šlechtictví, svůj vlastní prospěch. Jediný prospěch, který v lásce bliženské hledáme je, že si takto získáváme zásluhu pro nebe. Co nás při všech obětech a sebecpřemáháních v lásce bliženské může zvláště utěšiti a k dalším obětem pozvubiti je to, co praví svatý Augustin: „Neviděl jsem ještě nikdy, že by byl dobrý člověk zemřel špatnou smrtí, neboť milosrdná láska k lidem sklání milosrdného Boha k člověku.“

Tak jsme se tedy dnes zkoušeli ve škole Panny Marie a poznali, jak daleko jsme pokročili v praktické účte božského Srdce Páně. Poznali jsme zajisté, co jsme až dosud nekonali, aneb alespoň ne tak, jak jsme to měli konati. Snad se najde některý čtenář, nebo čtenářka Školy božského Srdce Páně, kteří mi řeknou, že za tolik let — vycházit tento časopis již padesát let — co ho pilně čtou, tak daleko s pomocí Boží pokročili, že nemají takových poklesků proti lásce bliženské, z nichž jsme se právě zkoumali. Pro ty tedy stůj zde tento příklad:

Křesťanský jeden mudrce putoval do svatě země, aby tam utčil místa, kde božský náš Spasitel pro nás trpěl, kde bylo nejsvětější Srdce Jeho nám otevřeno a kopím zbodeno. Mudrce měl s sebou meška, který měl naložený potraviny a jiné potřeby cestovní zbožného poutníka. Na cestě do Jerusalema se k němu v pustě krajíně přidružil žid. Začal s poutníkem rozhovor o náboženství a mezi řečí se ho tázal, proč vlastně ve svatě zemi putuje. „Abych utčil místa, kde Pán Ježíš trpěl,“ odpověděl křesťan. „To děláš,“ odpověděl žid, „ale podle slov jeho se neřídíš.“ „Co nezachovávám?“ tázal se mudrce, „rei mi a já se polepším.“ „Nuže, Ježíš prikazoval, aby jste činili všem dobře. Toho však ty neděláš. Neboť já tu vedle tebe klušám pěšky a hladov, ty si však hoviš

pěkně na mezku a jsi nasycen.“ Mudřec sestoupil okamžitě s mezka, dal židovi najísti a pomohl mu do sedla, sám pak vedle něho kráčel pěšky. Sotva se však žid cítil pevně v sedle, popohnal mezka a ujel dobrému muži, vzav s sebou všechny jeho zásoby.

Dobrodinec jeho musel jít pěšky a neměl ničeho, čím by utišil palčivou žízeň a ukojil vzrůstající se hlad. Ale nermoutil se. Naopak velebil Boha za tuto těžkou zkoušku. Sotva však ušel asi hodinu cesty, našel ubohého žida celého porouchaného ležeti na zemi. Neumětl dobře jezdit a proto spadl tak nešťastně, že si zlomil ruku a obě nohy. Mudřec ho zdvihl na mezka a zavezl ho do hospody, kde ho obvázal

a lékaře mu obstaral. Zaplatil za něj všechny útraty. To byla jeho pomsta za to, že ho chtěl onen bezcitný člověk vydati smrti hladem.

To je nejvyšší stupeň lásky bliženské, kterou cvičil Ježíš Kristus na kříži a kterou přemnoho svatých cvičilo po něm. Je to již vyšší stupeň spodobnosti s božským Srdcem Páně: Milovati nepřátely své a dobře činit i těm, kteří nás nenávidí.

Přeji ti, milý čtenáři, abys v lásce bliženské alespoň tak daleko pokročil, že nikomu neublížíš a trpělivě sneseš, když tobě někdo ublíží. Budeš tak již výborným žákem Panny Marie i božského Srdce Páně.

A. M. Kadlčáková.

Na svatou Annu.

Slavné zvony vyzvánějí
na den svaté Anny,
a radostné hymny jsou tu
vroucně zpívány.

Malí, velcí, muži, ženy,
panny i též dívky.
všichni nesou svaté Anně
z lásky vroucí kvítka.

Na oltář též svíce kladou
pro babičku Krista,
zpěv i vřelá modlitbička
plní srdce čistá.

Zde v ochranu svaté Anny
matka dětí zlaté,
poroučí v svých modlitbičkách
lásce její svaté.

Poroučí je pod ochranu
pro jich celé žití
a na oltář její svatý
klade něžné kvítí.

Svatá Anno, vyslyš prosby
i mé duše vřelé,
aby šťastno žití moje
v světě bylo celé.

Věřím . . .

Ke svátku našich sv. věrověstů Cyrilla a Methoděje.

Napsal Ignát Zháněl.

Svatý Pavel přišel na svých četných apoštolských cestách také jednou do města v Malé Asii, do Efesu. Tam našel některé, kteří se nazývali učeníky Kristovými. Chtěl od nich zvědět, zda-li již přijali svátost sv. birmování a proto se jich ptal: Zdalíž

jste již přijali Ducha svatého? Avšak odpověděli mu: Ale ani jsme neslyšeli, je-li Duch svatý? Tu všecek rozrušen, zeptal se jich znovu Pavel: V co tedy jste pokřtěni? A tu mu pravili: V křest Janův. Vysvětlil jim Pavel, že Jan křtil křtem pokání a vždy pou-

kazoval lid na příštího Vykupitele a vybízel, aby věřili v toho, který přijde po něm, to jest v Ježíše. Uslyševše toto, byli pokřtěni ve jménu Pána Ježíše, Pavel vložil na ně ruce a přijalí Ducha svatého; to jest, udělil jim svátost svatého biřmování. Sk. ap. 19, 1—6.

Neopakuje se týž zjev i u nás, jako tehdy v Efesu? Zda-li i mezi námi nejsou našinci, kteří rovněž říkají: Ani nevím, že by byl Duch svatý, to jest jsou bohužel mnozí, jejichž jména jako synů a dcer našeho milého Ježíše Krista jsou pouze zaznamenána v křestních knihách; životem svým nijak nedokazují, že jsou vyznavači víry katolické, že milují Ježíše, jako svého Spasitele. A přece sám Ježíš Kristus jasně, zřejmě praví: To jest život věčný, aby poznali Tebe jediného Boha a toho, jehož jsi poslal, Ježíše Krista. Jan 17, 3. Přední naší povinností jest tedy dle těchto slov samého Spasitele, poznávati Boha a Ježíše. A tomu učili před více než tisíci lety naše předky naši milí svatí zemští patronové, Cyrill a Methoděj. V měsíci červenci, kdy oslavujeme jejich památku, — chceme sobě připomenouti, jaké dobrodiní jest pro nás svatá víra, jak máme býti Pánu Bohu z celého srdce vděční, že můžeme volati: v ě ř í m . . .

Nikdo z nás, kdo pozorně pozoruje svět, neupře, že odehrává se stále velký zápas, že ustavičně se děje tříbení duchů. Na jedné straně jsou ti, kteří pevně, ze všech sil, z celého srdce, z celé mysli věří v Ježíše, že jest Syn Boží a náš Spasitel. Na druhé straně však jsou, kteří volají utrahačně: Neení Boha, není žádné od něho založené církve! Celý svět jest rozdělen na dvě strany; na jedné jest heslo víra, na druhé nevěra. Víra, nevěra jsou hesla, která ovládají celý nynější svět. My všichni, kteří čteme tyto řádky, přináležíme zajiště k těm, kteří z celého srdce se hlásíme ke Kristu a jím založené církvi, plní radosti a nadšení voláme: v ě ř í m !

Jest zajímavá podívaná, když jest někde shromážděno větší množství lidí

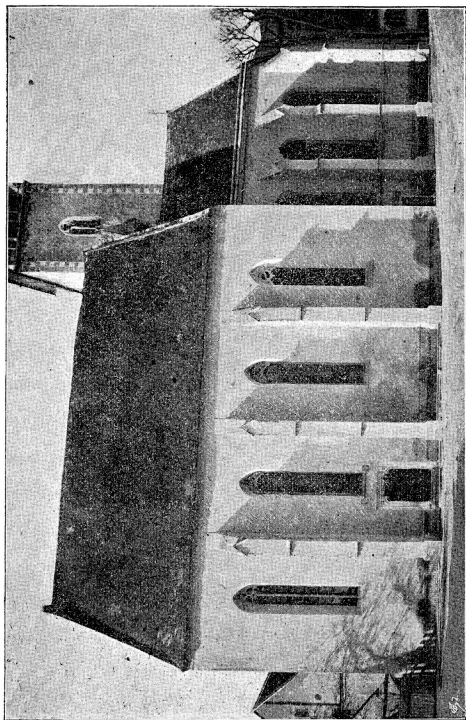
a pobíhá pes, který ztratil svého pána. I kdyby byly tisíce lidí tuto pohromadě, pes si vynajde svého pána i v nejhustším zastupě a když si ho vynal, pln radosti štěká a vykakuje na něho, zůstane u něho a neopustí ho. Již ve starém zákoně čteme podobnou myšlenku: Zná vůl svého hospodáře a osel svého pána; Israel pak mne nepoznal a lid můj mi neporozuměl. Isaiaš 1, 3. I o nás platí tato slova: Přemnoží se starají o vše možné, jejich hlava jest naplněna učeností všeho druhu, ale pravé cesty, po níž lze dosíci věčné spásy, neznají, ta jest jim pramálo známá, o ni mnoho nevědí.

Velký boháč Josef z Hempelů přišel před lety do Říma, by tam studoval umění, jehož byl nadšeným ctitelem. Hledal v něm pokoj srdce; ale ani tu v kolébce všeho umění, pokoj nenašel pravého. Senánil se ve věčném městě s mnohými umělci; hlavně s jedním, který pocházel z Vídně, uzavřel upřímné přátelství. Stěžoval si mu, co ho trápí. Radil mu přítel, aby podnikl pout do Maria Zell, tam že najde pravý pokoj a pravé štěstí. Uposlechl rady; avšak jak přišel do mariánského poutního místa ve Štyrsku, tak odešel. Nebyl uspokojen, nebyl uklidněn, zůstal tvrdý, nepokojný, netečný. Myslí, že jakmile překročí dvěře tohoto světového poutního chrámu, spadnou s jeho očí šupiny a prohlédne k pravému světu — nic podobného se však nestalo. Ba odešel ještě více zarmoucen než tam přišel. Protože tehdy tam nebylo železnice, jel zpět povozem a když cesta vedla do příkrého kopce, chtěje koním uleviti, slezl s kočáru a šel pěšky. Na cestě seděla žebráčka a podle ní seděl, dle zevnějšku, příliš škaredý hoch. Pan z Hempelů, který měl citlivé srdce, měl soustrast s ubohým znetvořeným hochem a pravil k žebráčce: Máte jakéhosi chudáčka chlapce! Tu začala matka hořce plakat a pravila: Neení k ničemu; je to veliké neštěstí pro mne; je tak hloupý, že ani nemůže přijmouti našeho Spasitele ve svaté svátosti; jest blbec!

Slovo toto bylo pro boháče okamžikem milosti; jako blesk prolétla

jeho srdcem myšlenka: toto dítě nezaviněné, přírodou, od narození, jest na těle blbec a ty jsi jím na duši, dobrovolně, rád, svou vinou, nejsi k ni-

z celého srdce zanotiti věčně krásnou píseň: „O milosrdenstvích Hospodínových na věky zpívati budu.“ Žalm 88, 2.

Telč: Farní kostel sv. Jakuba, z venku.

čemu! Led nevěry, lhostejnosti byl prolomen, začal táti a po zimě přišlo jaro. Pán z Hempelů našel cestu k církvi a k pravému pokoji. Mohl pak

Jest bohužel mnoho lidí za našich dnů, kteří podobnými nevědomci jsou; ano, nikdo se nehorší nad tím slovem, podobnými blbci ve věcech svaté

víry a to ze své vlastní viny, docela dobrovolně, zaviněně. Jsou lidé, kteří pohlíží na život lidský nadmíru lehkomyšlně; nemají ponětí, jak vážný jest a jaká jest jeho úloha. Filosof francouzský Montaigne napsal: „Život lidský jest ze všech řemesel, kterým se musíme vyučiti za svého života na zemi, nejtěžší; a měl pravdu. Ovšem, kdo hledá poučení, utvrzení ve víře výlučně a výhradně v krásné literatuře, v básních a románech, nebude upokojen, ale spíše rozjitřen a do větších omylů a pochybností uveden. Tak praví na příklad básník:

„Život lidský — zněla píseň,
jeden hon a jedna tiseň,
před ním nic, za ním plíseň,
jeho vznik a cíl je stín.

(Vrhlický: „Různé masky“. Str. 80).

O těchto lidech, kteří stále hledají pravdu a pokoj tam, kde ho nenajdou, lze užití slov Písma: „Vždycky se učí a nikdy nemohou přijíti ku poznání pravdy.“ II. Tim. 3, 7. Stále studují, stále se učí, ale ku pravému poznání pravdy nedocházejí. Dobře vystihl situaci španělský kněz a učenec Balmes, který píše: Mezi učenci katolíky a nevěrci jest asi takový rozdíl, jaký jest mezi pozorovateli, z nichž jeden pozoruje úkazy na nebi a zjevy na zemi z místa pevného a chráněného před každým nebezpečím, druhý však koná pozorování z kolísající se kocábky, vydané v šanc vlnám.

Vážme si každé chvíle svého života a použijme ji k obohacení se v dobrém. Bohatí Američané, miliardáři, jsou zvyklí vše vyjadřovati v penězích. Rockefeller, jeden z nich, ocenil svůj život následovně v cifrách. Hledal zástupce, který by byl ochoten místo něho podniknouti nebezpečné cesty a vystaviti se v různá nebezpečí. Nabízel tomuto svému zástupci ročního platu pět milionů korun a tomu, kdo by mu dohodil takového muže, chtěl dáti odměnu 500.000 K. Ano, použijme každé chvíle, kterou nám Pán Bůh zde na světě dopřává, pamětliví slov: „Život jest krátký.“ I. ke Kor. 7, 29. Nezapomenutelný miláček lidu našeho Václav Kosmák

napomíná ve svém znamenitém spisu „Chrt“ takto: „Život dobrého křesťana jest plavbou proti proudu, stále namahavou plavbou a v každé vlně, kolik jich naraší o naši lodičku, jest aspoň jedna krupěi hořkosti a mnohé, přemnohé jsou hořkost sama. Jenom kdo pluje proti proudu, čím pracněji, tím lépe, jenom ten dospěje čistého zdroje blaha; kdo však proudem světa se nechá unášeti, pluje lehce, ale utone v moři trpkém, v nevyměřeném hrobě milionův, na věky nešťastných.“

Mojžíš, vůdce lidu israelského z Egypta do země zaslíbené, poslal dvanaáct vyzvědačů do této země. Čtěl, aby lid zvěděl něco bližšího o ní a nebál se tam vkročiti. Mnozí totiž, místo aby se těšili na tuto Hospodinem zaslíbenou zemi, o níž sám Bůh jim dal přípověď, že oplývá a teče mlékem a medem, II. Moj. 3, 8, báli se tam jíti. Vzpomínali na hrnce masa, které pojídali v Egyptě; nařikali, reptali a volali: vraťme se do Egypta, Mojžíši, zaveď nás tam zpět! Lid totiž uvěřil nepoctivým vyzvědačům, kteří rozkřičeli tu zemi, jakoby byla obydlena samými obry, že tedy bude nemožno dobytí ji. Ač donesli vyzvědači odtud obrovský hrozen, velké fíky a granátová jablka, přece lid se bouřil a nechtěl věřiti, nechtěl jíti do země zaslíbené.

Podobně bojí se mnozí vejíti do země „víry“, protože zlí vyzvědači rozkřičeli ji jako nepřítelkyni všeho pokroku, všeho světla, jakoby se v ní vládla pouze tma, temnost, bolesti, kříže, sebezapření. Inu, takových falešných vyzvědačů mnoho obchází mezi lidem a svádí ho, aby nebyl vyznavačem víry Kristovy. Dobře napsal konvertita dr. Anger ve svém spisu: „Co nás táhne do Říma“: „Nepřátelství k církvi katolické zakládá se v nevědomosti.“ Nevědomost tato jest mnohdy úžasná a zrovna neuvěřitelná; jakýsi doktor, tedy muž vzdělaný, věděl o kázání Kristově, které proslavil Ježíš na hoře a při němž pronesl osmero blahoslavenství jenom tolik, že při něm odvrzdl prý Ježíš Petrovi klíče království nebeského se slovy: „Ty jsi mým nejmilejším sy-

nem, na němž mám zalíbení; ty budeš papežem. Jistý učitel řečí, který velmi rád posuzoval různé církevní záležitosti, prohlásil docela vážně, že prý jest Nový Zákon poslední knihou pěti knih, které napsal Mojžiš. Ba jistý spisovatel, kterého považujeme za katolického, Champol, což jest pseudo-ným francouzského hraběte Legréza, napsal, že katolická nevěsta, dříve než přistoupí k oltáři, aby bylo jejím sňatku požehnáno, přijímá svátost — posledního pomazání. Toť jsou jenom malinké ukázky naprosté nevědomosti, úplně neznalosti naší svaté víry u lidí, kteří jinak chtějí býti považováni za vzdělané. Nevědomost jest tedy také závažnou příčinou, že mnozí nemohou říci z celého srdce: „Věřím“; neznají víry. Povšimněme si a řiďme se slovy našeho milého Spasitele, který nás napomíná: „Mějte se na pozoru před nepravými proroky, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, uvnitř však jsou vlci draví. Po ovoce jejich poznáte je; zdali sbírají z trní hrozny aneb z bodláků fíky?“ Mat. 7, 15, 16. Varujme se společností, v nichž se nevázně mluví o svaté víře, nečtěme knih nevěreckých, neodebírejte takových časopisů. Kdo si zamiluje z celého srdce víru, přesvědčí se, že jsou na věky věkův pravdivá slova, která pronesl dávno před Kristem žalmista Páně, David, řka: „Okuste a vizte, jak libý jest Hospodin; blahoslavený člověk, který doufá v něho.“ Žalm 33, 9.

Lépe než slova, vysvětlí tuto pravdu příklady. Velmi zajímavou a všeho doporučení hodnou četbou jsou doznání našich konvertitů. Známa jest pověst o košili šťastného člověka; byl prý kdysi král, kterému bylo zjeveno, že czdraví ze své těžké nemoci, až obleče košili šťastného člověka, který bydlí v jeho říši. Konečně po dlouhém hledání našli uhlíře docela spokojeného a naprosto šťastného; když ho prosili, aby jim dal svou košili, neměl žádné. Baron Artur Lüttwitz popsal svou konversi a navazuje na tuto pověst o košili šťastného člověka. dal svému spisku název „Košile šťastného člověka“. Píše: Košili šťastného člo-

věka našel jsem v městě Bordeaux ve františkánském kostele v podobě škapulíře. Tam přijal svaté svátosti z rukou kněze františkána P. Leona, pána z Clary, bývalého milionáře, který opustiv bohatství světa tohoto, šel do kláštera a žil, staraje se o jedinou spásu své nesmrtelné duše.

Kolik krásných, povznášejících příkladů podává nám nynější válka! Polní kurát Josef Šacher píše: Jaká to podívaná, když při počátku polních bohoslužeb někde poblízkou nepříteli, kde houkají hlubokým hlasem nepřátelské granáty, děla, zašustí listy otevřených knih modlitebních, ohmataných, zakrvácených, — někde i potrhaných a nad nimi se sklánějí mladé i šedivé hlavy. Zapomínají na vše a v tváři jejich vidíte odlesk vnitřního klidu a pravého pokoje. Srdce tu letí vzhůru k nebi a volá: Sursum! Vzhůru!

Týž polní kurát popisuje ještě jiný podobný dojemný výjev, v němž se ukazuje, jaké štěstí jest býti příslušníkem svaté katolické církve! Po první bitvě u Gorice požádali vojáci jednoho oddělení, že by šli ke svaté zpovědi. Kněz dal si rozviklanou židli na proužek úzké meze uprostřed kukučího pole. Den na to sloužil mši svatou na pahorku na pokraji lesa na půdě po dlouhém dešti rozvlhlé na oltáři prostince upraveném. Okolo něho nasykali vojáci trochu větví. Dole bylo údolí sytou zelení přímo hýřící, kterým se vinula řeka Vipava, nad nimi zářilo temně azurové červencové jižní nebe a opodál byl ztichlý les. Vzduch byl mírně chladný po nedávném dešti a prosycený lahodnými vůněmi. Nahoře, klečce na vlhké trávě, přijímali hodní vojáci svátostného Krista.

Zasluguje zajisté tuto lícený klid duševní, toto štěstí, z víry pocházející, abychom si ho vážili, pro získání jeho vše podnikli a ničeho se při tomto boji nelekali a kdyby bylo nutno, i život zaň obětovali. Svátý Pavel napomíná nás všechny: „Spolu snášej utrpení jako dobrý bojovník Krista Ježíše.“ II. k Tim. 2, 3. Všichni jsme zde na světě bojovníci, kteří bojujeme, abychom dosáhli slávy věčné.

Když byla roku 1895 v Mnichově křesťanská umělecká výstava a jezď katolický, tu byl postaven u vchodu do výstavy obrovský, z kovu ulitý, rytíř v plné výzbroji, jak ji svého času nosivali rytíři. Oběma rukama držel před sebou širokou stuhu, jakoby ji nejnežněji s nejvřelejší láskou tiskl ke svému srdci. Na pásce bylo vyryto jediné slovo, ale velmi významné: **V ě ř í m!** Zajisté velmi důležité slovo, které obsahuje životní program každého z nás, kteří jsme zde na světě a jako rytíři Kristovi bojujeme proti úhlavním našim nepřátelům, oproti žádostivosti těla, očí a pyšce života. Všechno naše myšlení, toužení, práce, námaha, v klidu i bouři, vše má se vztahovati k víře; o víru máme ze všech sil Boha prositi, aby nám ji udělil, uchoval až do posledního našeho vydechnutí. Za starých časů, v nichž žili rytíři, stávalo se často, že v těchto dobách pravé víry na náhrobek napsali kromě jména zemřelého, jediné slovo: **Credidit** — to jest: **Věřil!** A zajisté stačilo.

Kterýsi spisovatel popisuje, kterak střelec střelil po skřivánku vysoko ve vzduchu zpívajícím; trefil ho. Ale skřivánek ještě chvíli zpíval dále a pak teprve padl mrtev dolů k zemi. Zajisté podivuhodný zjev přírodní, který nutí skřivánka, aby lital do výše, při tom trlkoval a velebil Boha jáseavým zpěvem; i když obdržel smrtelnou ránu, neustal a zpíval chvíli ještě dále, jakoby necítil ve svém

nadšení, že skončil již jeho život. Dne 6. dubna 1865 zemřel nedaleko Kolína nad Rýnem v klášteře kapucínů v Ehrenbreitsteině mladý kněz. Býval kdysi pruským důstojníkem, kterému, jako synu velícího generála, kynula skvělá budoucnost. Když se rozhlásilo, že se chce státí z protestanta katolíkem, kde kdo mu to vymlouval, zrazoval. Ale odolal všemu, vystoupil z vojska, svlékl čestný kabát králův a oblekl u kapucínů roucho Kristovo. Nežil dlouho, zemřel v mladém věku. Když umíral, pln radosti zanotil chvalozpěv: „Bože, chváíme Tebe“ a pokračoval v něm až do posledního vydechnutí. Nebyl-li tento muž skřivánkem, který, ač smrtelně raněn, velebil Boha; nedbá na svou ránu a prozpěvuje radostně.

Mnohostranný a pilný spisovatel Jiří Fridrich Daumer stal se katolíkem teprve jako stařec. A tu říkával často: „Byl jsem skutečným bláznem, že jsem bídně celý svůj život promarnil, honíval se po různých bludičkách a došel do bažin, pouští i divočin, našel pravé světlo.“ Použijme svého života a každé chvíle, které nám dopřeje milosrdný a nejvyšš shovívavý Bůh. Život lidský jest příliš krátký, přejde v pravdě jako blesk, ale věčnost jest příliš dlouhá, než aby se s ní zahrávalo. Prosme Boha, aby stále zazníval v srdci našem hlas, plný radosti i nadšení: věřím a věřiti nepřestanu, až budu Tvým, ó Pane, na věky věkův. Amen.

K. Polenský.

Po sv. přijímání.

Již Jsi vstoupil v srdce mé,
Ježíšku můj drahý,
jako v háje zelené,
jarní deštěk vlahý!

Jako rosa na květu
sluncem v duši záříš
a když láska vzplane tu,
duši sprahlou svlažíš!

Posilň znovu duši mou,
by jen k Tobě spěla,
naplň láskou blaživou,
by Tvá byla celá.

Stáří čili životem vzhůru.

(Část další.)

Bůh ukázal se nejprve ve stvoření, které jest jeho dílem a zároveň obrazem, prvním darem jeho ruky, prvním odleskem jeho tváře. Je to jeho dílo: poznávám v něm pořádek, myšlenku, plán, účel, zákony; není to hra náhody, nýbrž dílo mistra. Je to i obraz Boží. Sv. Pavel pravil: svět je zrcadlo Boží. Bůh je všemoc, svět je veliký, Bůh jest jas, svět je krásný, Bůh je dobrota, svět pak je dobrý, dobrý jeho dary.

Vesmír není pouze chrámem, jenž nese na svém průčelí jméno Boha nejlepšího a největšího, ale i domem, který otec postavil, zásobil, osvětlil a vypravil pro milé dítě své. Vidím to dítě, jak vztahuje k němu ramena, slyším, jak zpívá mu svůj hymnus; toť píseň prvního člověka vyšeďšího z ruky Boží, toť píseň, již Milton dovedl jen žvatlati v prosté, třeba vznešené mluvě, píseň vyznívající slovem otce!

Leč, ptal jsem se u sebe, jakkoli velkolepý je dar otcův, dokonalý jeho obraz, kde je srdce dítěte, jemuž by to stačilo? Či mohl kdy úplně potěšit dar, památka, podobizna, byl-li otec daleko? Kdybych tě alespoň, otče, mohl slyšet, kdyby slovo tvé sestoupilo až ke mně z bohatého, oplývajícího tvého srdce! Bylo by mi pochodní, balsámem i podporou, ba předehrou radostí nebeských. Ó srdce Otcovo, otevři se, ó hlase shora, zahovoř k nám!

A Bůh promluvil. Toť další jeho postup: zjevení. Neboť je-li všemohoucím, je také i Slovem. Hlas jeho zněl pod stíny Edenu, pod stánem patriarchů, v hořícím keři, od hory Horebu k hoře Sinai, na hradě Davidově a pod smutnými vrby řek Babylonských. Co nazýváme Písmem, není než přepisem tohoto posvátného slova. A svaté ty písemnosti jsou jen slova diktovaná Otcem nebeským pro syny odiny lidské. My čteme je na kolenou, skrápíme je slzami, odpoví-

dáme na ně svými touhami po dobru, svými modlitbami, svými ctnostmi.

Ale zda stačí i to? Kdo viděl kdy, že list milného otce upokojil touhy, uklidnil žhavý stesk zvedeného dítěte, jež prahne a želá viděti otce tvář v tvář? Je-li tento Otec, jak nám dal čísti, nade všechny jiné otce, nechť přijde k nám, nechť se ukáže nám, kteří hoříme touhou viděti ho, kterak přebývá mezi námi!

A Syn Boží přišel. Nejdrive připravil si matku. Aby se mohl schýliti k člověku a sestoupiti na zemi, bylo třeba bodu přístupného, místa nepo-třísňeného, kde by mohl nohou spočínouti, jako se vypravuje o holubici Noemově. A Bůh ji připravil, tuto svou matku, on ji i předpověděl, a když nadešel den, kdy zakvetla rato-lest olivová na půdě, odkudž opadla potopa hříchu, tu sestoupil na ni Duch Boží jako nebeská holubička a požehnaná země vydala plod svůj božský. Tu slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. Je Bohem jako jeho Otec, ale stalo se člověkem jako jsme my. Je to Bůh s námi a také se Emanuel nazývá.

To byl další postup božstva, zvaný vtělením. Přes třicet let mohlo se lidstvo těšit slastným pohledem na toho, jenž jest „odleskem Otce“. Ale co zvlášť bylo na něm patrné, byla dobrotivost a soucit bratrský. Oči jeho byly plny dobroty, ruce plny dobrodiní, rty plny milostí a odpuštění. Byl skutečně náš; bylo to radostné jubileum, tato jeho pout světem, a po třicet let se zdálo, že země nemá čeho záviděti nebi: činnost měla jednorozeného Syna Boha věčného.

Syn Boží přišel k nám láskou a odešel od nás krvavou branou ještě větší lásky. Milovati neznamená pouze dáti, nýbrž dáti sebe sama. „Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele“, t. j. nikdo nedokáže lásku líp, než obětováním života za toho, jehož miluje.

Jak tu Syn Boží prohlásil, tak i učinil. Toť v y k o u p e n í, jehož cenou byla jeho krev. Počínaje vypravovati o umučení, prohlašuje sv. Jan utrpení Páně za úkon jeho nejvyšší lásky: „Věda Ježíš, že přišla hodina, aby z toho světa odešel, milovav svoje, kteří byli na světě, pomiloval je na výsost.“ Ba, miloval je až do konce života, a do jakého konce, dobrý Bože!

Ale co bude dále? Opustí nás tedy? Již při svém loučení před smrtí mluvil o svém návratu k Otci. Bude tedy po všem? Ten, jenž slul od národů vytouženým, nebyl jim ukázán leč na okamžik, aby pouze rozplamenil jejich touhy, a nezanechal jim po sobě nic než vzdálenou vzpomínku dějinnou s bezútěšnými žaly? To znamená milovati nespočetnou Tvou rodinu všech míst a dob, ó Bože? Otče všemohoucí, Otče milující, zda nenalezneš v lásce své, podporované mocí svou, tajemný prostředek, abys zůstal prostřed synů svých, pro ně a s nimi? Nezůstaneš nám zachován?

A zůstal. Jednou večer, v den před jeho smrtelným utrpením, u stolu velkonočního, dohodla se v Ježíši láska i moc. Apoštolé viděli, kterak vzal do svatých a velebných rukou svých chléb, lámal a rozdílil jim se slovy, která způsobila, co dělá: „Vezměte a jezte, totoť je tělo mé.“ Podobně učinil i s kalichem, v němž bylo víno: „Vezměte a pijte, neboť toto jest krev má.“ Po té rozkázal apoštolům, z nichž učinil kněze řádu nového, aby po všechny věky obnovovali tento zázrak, toto tajemství. Od té chvíle přebýval Bůh netoliko mezi námi, nýbrž přímo v nás, e t h a b i t a v i t i n n o b i s. Kalich, který byl právě Ježíš podal rtům apoštolů, bude podáván dále rtům všech, kteří po něm zažijí. Z chrámu ve večeradle půjde do chrámu v katakombách, do svatých basilik, do kostelů klášterních, do velechrámů, katedral, do misijských stanic u divochů a na vzdálené ostrovy. Nezastaví se jeho putování a tělo i krev, duše i božství Ježíšovo bude všudy, kde bude drobet chleba, trochu vína na oltáři, kde

bude kněz, aby je proměnil, aby je nám podal.

Když byl Ježíš věci ty dokonat, zanotil hymnus dikůvzdání: h y m n o d i c t o, di evangelium. Ó, chápů to dobře, vyslovit' poslední slovo lásky, in finem dilexit. Té chvíle, u onoho stolu setkaly se konečně obě lásky, které se byly hledaly. Eucharistie byla jejich spojením a přijímání je pozemské objetí duše a jejího Boha. Milovati znamená toužiti po ustavičném bývání s milovaným: toť skutečná a ustavičná přítomnost Ježíšova. Milovati znamená i touhu po nejužším sjednocení s tím, koho milujeme: hle, toť přijímání — spojení Ježíšovo s duší k jednomu životu: „Kdo jí mne, žije ze mne, jako i já živ jsem z Otce.“ Od té chvíle je to život takřka zbožněný, dokud nebude navždy oslaven v nebesích.

Pravda ovšem, pokud jsme na zemi, dělí nás ještě závoj od věčného přítele, závoj způsob svátostných. Mluvíme s ním a on hovoří tajuplně s námi od srdce k srdci. Ale jakož jsme zajatci v těle pozemském, nevidíme ho; křehká stěna staví se mezi nás. Ale přijde smrt, jež roztrhne osvobozující rukou svou tento hliněný dům, a ten, jehož slavný obličej jsme hledali, objeví se nám tváří v tvář. Po víře patření! „Ó Ježíši,“ šeptala sv. Terezie umírající, „jest již čas, abychom se shledali!“

Taková jest veliká cesta víry, ozařovaná láskou. Toť úplný soubor našich dogmat, kupicí a sdružující se ve skvoucí stupnici; je to stupňovaná a postupná odpověď srdce Božího na tiché dotazy srdce lidského. Tu přestává všechno váhání a všeliká pochybnost rozplývá se v obdivu, klánění a vděčnosti. Duch může sic ještě vzhledem k tajemstvím položit otázku jak, ale není mu již třeba ptáti se, proč. A m o r, f e c i t a m o r! volal sv. Bernard před jeslemi, před křížem, před oltářem. Ano, láska, jen láska to učinila!

To je pouhý mysticismus! řekne někdo. A já odpovím: Toté vysoká filosofie. Je to jeden z našich nejnovějších filosofů, Secrétan, jenž ve

své knize *Vzdělanost a víra* prohlašuje, že myšlenka lásky Boží k člověku byla hvězdou polární, která udala konečný směr jeho filosofii. Vypráví, jak jednou v zimní večer, když na stupních před starým kostelem pozoroval hvězdami posetou oblohu, byl uchvácen a jako nadobro zajat myšlenkou: Bůh mne miluje! A od té doby nedal již žádné soustavě filosofické, žádnému mudrování, aby zasahalo v něm tento jas.

Já jsem nezašel nikam ke kostelu, abych zanítil ohněm hvězd pochodeň své víry v tuto lásku božskou, vždyť ve svatyni církve katolické jest její ohnisko. V prosté, soukromé kapliče, kde mám pro své stáří dovoleno každý den sloužit, nad oltářem na obraze Domenichinově vidím sv. evandělistu Jana, jak otvírá svou knihu a v ní čtu jeho slovo, napsané, po řecku: Bůh jest láska... V tom obsaženo vše.

O tomto putování víry po cestách lásky vypravoval jsem před téměř padesáti lety dětem, které jsem připravoval k prvnímu přijímání. Načrtl jsem rozmluvu srdce Božího a srdce lidského. Nikdy nebyl jsem tak dobře pochopen, jak od těchto maličkých. Bylo to, jak by patřili na Boha v horícím keři jeho lásky.

A dnes, kdy dospěl jsem k cíli svého putování, nenalezl jsem ještě lepších důvodů víry, než tyto důvody, vzaté z lásky. A nenalézám ani dnes hlubších a určitějších, které bych mohl podati bratřím svým, kteří jsou na sklonku jako já. Snad náležejí k lidem, jimž nezbývá, žel, nikdo již po boku, kdo by je měl rád, jehož by i oni mohli milovati. Ale srdce Boží je vždy pohotově, toť vždy hořící ohniště, kam se může ledový náš věk uchýliti a ohřáti.

In pace dormiam et requiescam — V pokoji usnu a odpočinu. Umírám v pokoji, máje býti souzen tím, jenž mne miloval, jehož i já jsem velmi miloval! To byla poslední slova arcibiskupa pařížského Quelena, když umíral u sester Nejsvětějšího Srdce, kamž se byl utekl po zpuštění svého paláce. († 1839.) Kolikrát jsem na ně vzpomnul v témž domě, ba v témž pokoji, dnes zabraném státem, kde byla slova ta pronesena a kde jsem za pětadvacet let tolikrát byl přijat po hostinnu.

Kudy jdou svatí, říkával farář z Arzu, všude nechávají cosi Božího.

* * *

(Přístě dále.)

A. M. Kadlčáková.

Moje lyra.

Lyra moje jasně zvučí
když v ní počnu hrát,
zpívá, jáás, kvílí, pláče,
těžko poslouchat.

Někdy jako ve pobádce
zní tu její hlas,
z toho zase v pláč propukne,
aneb bouří zas

A zas něžnou kolébavku
zpívá jako pták,
až ti slzou zavluhe
roztoužený zrak.

A naposled zahraje mi
kdo mne mival rád,
kdo mé srdce láskou živil
učil milovat.

A až píseň tato dozní,
zmlkne i můj hlas,
k životu nás zas probudí
v slední den Bůh nás!

Jiří Belanger

Život napsaný P. Aniganem podává Jan Tagliaferro. (Část další.)

Tento výňatek listu dokazuje lépe než dlouhé výklady, jaký vliv měl P. Belanger jako ředitel „domu u sv. andělů“ na děti i rodiče. Ovšem říkal sám o důstojníku, jenž tyto řádky psal: „Myslel jsem, že na setníka N. přijdou velké zkoušky, neboť jest vyvoleným Božím.“ Skutečně byla to duše, jež mu rozuměla a jej ocenila; ale všechny rodiny, rodiče i děti stejný dojem si odnášeli.

Trojí smýšlení vštěpoval dítkám: lásku k Panně Marii, důvěru v modlitbu a horlivost pro obrácení hříšníkův. Jeho duše byla tím proniknuta. Láska k nebes Královně v něm stále rostla. Zvláště se vzdávala, když přečetl životopis horlivého ctitele Panny Marie P. Outrequina, kněze diecese amienské, jenž žil jsa v pokoře 36 let, horlivosti ztráven zemřel roku 1885.

Jako kněz přicházel P. Belanger velmi rád do skromné kaple klarisek, aby tam sloužil mši svatou. Modliteb zbožných řeholnic si velmi vážil, proto jim doporučel svoje podniky. Od nich dostal životopis P. Outrequina, jenž ho v nadšení uvedl. Mezi oběma byla veliká podobnost. Též P. Outrequin byl apoštolem úcty P. Marie. Užil všech prostředků, jež měl po ruce, aby dokázal lásku nebes královně a jí získal srdce. Růženec obzvláště se rád modlival; byl jeho zbraní apoštolskou. Všecky mše svaté sloužil na úmysl Panny Marie. Ano velkou část svého jmění vynaložil, aby dal služiti jinde mše svaté na tento úmysl. Velmi rád rozesílal až do vzdálených krajův obrázky Panny Marie knižčky o ní. Ku cti Panny Marie konal všechny svoje dobré skutky. Ku cti její snažil se mladé lidi zachovati na cestě ctnosti, zvláště vojíny, které litoval. Více nebylo třeba, aby roznítil horlivost P. Belangera. Přiznal se, že četba tato jako ohnivá střela vnikla do srdce jeho. „Ach,“ zvolal pohnut, „kž bych Pannu Marii miloval jak tento svatý kněz! Modlete se, abych ho následoval, toť má jediné přání!“

Od té chvíle začal i on hojně mši svatých sloužiti na úmysl Panny Marie, až dospěl tak daleko, že jí obětoval všecky. Růženec byl jeho neodlučným společníkem. „Maminko,“ řeklo jednou dítko „od sv. andělů“ své matce, „kolikráté potkám P. Belangera, dávám pozor, má-li v ruce růženec; posud jsem ho neviděl bez něho.“ A matka dodala: „Výjimka tohoto pravidla byla by i dítku událostí a pravým zklamáním, neboť si nedovedlo představití P. Belangera bez růžence.“

Tak i jeho dům stal se domem růžencovým, ale zároveň ohniskem modlitby a horlivosti pro obrácení hříšníkův. Ve stálém styku s dušemi vojínův ať ve spolku aneb v nemocnici vojenské zaměstnával se horlivý ředitel v duchu stále obrácením hříšníkův a umírajících. Tuto péči sdílel se svým okolím; horlivost jeho byla nakažlivá. Často mluvil dítkám o svých nemocných, svěřoval jim svoje obavy a když zatvřeli jeho snahám odporovali, kázal dětem modliti se na ten úmysl. Třebas byli mladí, přece mezi nimi zavedl ruch v pravdě apoštolský.

Skutečně vyprosili řadu zázračných obrácení. Šťastný ředitel označoval to hned svým dítkám a roznáčoval tak jejich důvěru a horlivost. V některých rodinách prosily děti, aby při večerní modlitbě přidali desátek růžence za obrácení hříšníkův aneb za umírajícího, jehož ředitel doporučil modlitbám.

Jednou starý vojín zdráhal se přes všecky prosby sester a P. Belangera smířiti se s Bohem. V „domě u sv. andělů“ obětovali za něho všechny svoje práce a modlitby. Konečně svolil umírající, aby mu na krk dali zázračnou medailku. V celém domě byla z toho radost. Děkovali Bohu, jako by obrácení jeho bylo vykonáno. „Teď se to podařilo,“ pravilo jedno dítko doma. „Už ho máme. Uvidíte, že Panna Maria ho povně drží.“ Skutečně zavolal starý voják neočekávaně svoji

ošetřovatelku: „Sestro, přijde opět ten kněz, jenž nás tu navštěvuje?“ — „Ano.“ — „Přijde brzy?“ — „Jestli si přejete, hned ho zavoláme.“ — „Ne, ne, neobtěžujte ho.“ — „Ale velmi rád k vám přijde.“ — „Nuže, jak ho uvidíte, řekněte mu, aby přišel ke mně.“ Brzy přišel P. Bellanger k nemocnému, jenž se ochotně vyzpovídal, přijal Tělo Páně, a pak nemohl si vynachvátit svoje štěstí. Vyzdravěl a stal se neúnavným apoštolem. Mnoho vojáků přivedl k Bohu zpět bývalý hříšník, jenž sám obrácen byl modlitbou dítěte. Takové úspěchy, jež horlivý kněz hned vykládal svým žáčkům, probouzely přirozené v srdcích všech lásku k Panně Marii, důvěru ve svatý růženec a přání dosíci nových milostí.

Láska dítěte k řediteli rostla každým dnem a tím i vliv jeho na duše vnímavé. Rovněž prospívala jeho činnost i v obou odděleních malého semináře, kde mu svěřen byl úřad zpovědníka a vůdce duchovního. Tento apoštolát byl podle jeho chuti. Jeho ctnost a zbožnost působily jakýms kouzlem na žáky každého věku. Mnohé kajcníky mu přiváděla jeho horlivost a přesnost, se kterou sedával ve zpovědnici, jeho péče o spásu jejich duše i přátelská důvěrnost, se kterou se s nimi bavíval mimo zpovědnice. Nad to byl povahy rozhodné a jakous autoritou obdařen, takže rozhodnutí jeho byla jasná a rázná, nová příčina, proč vábil k sobě duše po spásu dychtící. Ale především byl dobrý a shovívavý, a syn marnotratný našel u něho srdce otcovské. Jsa přísný k sobě, byl vlídný, když vedl duše.

Z mnohých spisovatelů duchovních sbíral výrocky o této věci jednající: „Raději Pánu zodpovím přílišnou shovívavost, než přílišnou přísnost.“ — „Budte milosrdní, jako Otec váš nebeský milosrdný jest,“ a jiná místa, na př. Lugovo: „Kněz musí pečovati, aby nestala se svátost břemenem pro znavující a nepříjemné požadavky, a aby ušel této vadě, nemá váhati, by přísnou theorií zmírnil v praxi.“

A skutečně byl P. Bellanger dobrým a mírným, bez slabosti. U žáků malého semináře těšil se pověstí zna-

menitého vůdce duchovního. A tuto pověst si zasloužil, znalt ze zkušenosti cesty Boží a nepřestával pokud možno studovati duchovní spisovatele. Volil se zálibou spisovatele, kteří měli široký rozhled, byli plni prostoty, důvěry, síly a lásky. Nadšen byl spisy sv. Terenzie, které opět a opět čítával a poznámkami opatroval. Výtahy, jež si dělal pro osobní potřebu, označují náklonnost jeho duše a způsob jeho vedení duší. „Skrupulosní úzkost nesmí ti jazyk podvázat; snaž se, pokud můžeš, aniž bys urazil Pána Boha, býti přívětivým a laskavým k osobám, s nimiž obcuješ, aby tvá zábava jim byla příjemna, aby byli pohnuti žítí a jednati podle tvého příkladu, aby na konec jejich rozhovorů nebyli odstrašeni od etnosti, nýbrž ji obdivovali a pokoušeli se ji následovati.“

„Věř, že Pán Bůh se nezdržuje při mnohých drobnostech. Zachovej svou duši prostou neoprávněného nepokoje, jenž by ti překážel dobré činiti. Měj jen dobrý úmysl a pevnou vůli, že Boha neurazíš, a pak se neboj dovolit si svatou svobodu srdce. Místo aby tě lepším udělala, uvrhla by tě do nedokonalosti a překážela by ti jiným dobré činiti.“

„Vím, že s Ježíšem, třebaš jest mým Pánem, obcovati mohu jako s přítelem. Jest Bohem, ale je též člověkem a nediví se našim slabostem.“

„Zasluga duše není v milostech přijatých, ale v etnostech osvojených. Pravý duchovní život nezáleží v tom, bys požíval útěchy Boží, nýbrž abys učinil se jeho nevolníkem a nosil znak nevolnictví tohoto, pečť kříže Kristova, abys tak úplně náležel Ukřižovanému, aby tě dle libosti pro spásu světa mohl prodati a ukřižovati, tak jak sám se dal prodati a ukřižovati.“

„Na skále zkoušky staví se jen pevné věci.“

„Nikdy není dosti pro Boha, nikdy příliš práce, nikdy příliš bolesti.“

„Bůh tak chce, to stačí pro klid mého srdce.“

Byl nadšen touto zároveň tak mírnou a tak silnou, tak prostou a vznešenou, důvěrou a láskou proniknutou naukou. Ducha i srdce jí na-

sycoval, v život ji přenášel a jí se řídil veda duše. Tyto se povzbuzovaly pod něžným, milým i silným dechem.

Pečoval o to, aby mladí lidé častěji chodili k sv. přijímání. Byl přesvědčen, že není lepšího prostředku vůči duše, jako je vložiti do rukou Toho, jenž pravil: „Já jsem cesta,“ a že je třeba živiti chlebem božským, aby je Bohu připodobniti mohl.

Mnoho k tomu přispěl, že chovanci dostali dovolení v libovolný den v týdně jíti k stolu Páně, aniž by to vyvolalo pozornost a poznámky spolužáků. Na jeho prosby bylo jim usnadněno, by vyhledali svého zpovědníka jenom z toho důvodu, že chtějí na druhý den k sv. přijímání. Použil příležitosti a vzal jich několik pod své duchovní vedení a docílil úspěchů úžasných. Mnohá duše ještě po patnácti a více letech si zachovala horlivost a obětavost, k níž byla tehdy nabádána.

Jednoho dne kráčel superior malého semináře se známým knězem dvorem domu a potkali tu P. Bellangera, jenž uctivě pozdravil. „Vidíte toho chromého kněze,“ řekl superior příteli, „nedal bych ho, kdybyste ho zlatem vyvážil. Jest zpovědníkem polovice mých seminaristů, a nemáte poňtí, kolik dobrého u nich působí. Posílám mu jich, co mohu. Jestliž žák se k němu obrátí, pak jsem docela klidný a nepotřebuji se starati o jeho chování ani vedení duchovní. Že tak dobře se daří v domě, toho velkou část připisují P. Bellangerovi.“

Stálé spojení s Bohem, láska k Panně Marii a oběti tvořily jeho život. S andělskou zbožností modlival se brevír a každý den celý růženec; každý týden část noci ze čtvrtku na pátek modlil se s několika horlivými vojiny před nejsvětější Svátostí. Kdykoliv mu to poslušnost dovolila, nosil železné řetízky na ramenou a kolenu a odpíral si často všechnen klid a oddech.

Jeho zbožnost nebyla ani povrchní ani konvencionální, nýbrž hluboká, živá a rozumná. V jedněch duchovních cvičeních nalézáme tento ráz.

Čeho se obával a čemu chtěl zabrániti byla vlažnost.

„Ve vlažnosti,“ praví, „jest nějaká vypočítavost. Nevede k věčnému zavržení, ale ke všemu jinému.“

„Byl snad Bůh vypočítavý?“ táže se rozhořčen. Pak pro sebe činí praktický úmysl. „Jenom žádné úzkosti, že příliš vysoko poletím. Nedůvěřujice sobě a plni důvěry v Boha chtějme býti velikými světci! Pro kněze nejsou obyčejné cesty určeny.“ Pak volí, jako vždy, z evangelia předmět svých rozjímání, tentokrát z evangelia sv. Jana porovnání mezi předchůdcem Páně, „jenž byl poslán od Boha, aby vydal svědectví o Světle, by všickni uvěřili skrze něho,“ a Spasitelem, pravým světlem, vtěleným Slovem, pramenem milosti a odpuštění. A z každého výrazu porovnání vybral zbraně a úmysly proti lhostejnosti.

Když uvážil mimořádnou vinu hříchův kněžových, obnovuje pevně předsevzetí, že použije obou velikých prostředkův, aby se nejen zlého varoval, ale i pokračoval na královské cestě dokonalosti: modlitby a horlivosti pro duše. Tím se jenom upevnil na cestě, po které kráčel od té doby, co vystoupil ze semináře. Modlitba zaujala stále větší místo v jeho životě a apoštol převyšoval vždy profesora a ředitele domu.

Opíraje se o zbraň modlitby a rozvícen horlivostí pro spásu duší, byl připraven pro veliký apoštolát, který mu Pán Bůh vyhradil. Široké pole se mu otvíralo a on mohl nerušeně se oddati práci na něm. Činil to s horlivou vírou a vroucí láskou a přece s tlumeným nadšením, jež jest rysem jeho povahy.

V horlivosti své překročil snad meze lidské opatrnosti. Bezpochyby mohl déle žíti, kdyby byl vyhověl požadavkům těla, ale dal přednost tomu, by poslouchal vnuknutí víry a výkřiku o pomoc opuštěných duší. Jestli apoštolát jeho netrval dlouho, byl za to tím plodnější. Církev, ohlas Ducha svatého, považuje za slávu, když někdo v krátké době vyplní úkol celého života.

(Pokračování.)

Obrázky z katolických misíí.

Podává Maxmilian Weinberger.

Ze všedního života misionářova.

Na velké řece v jihovýchodní Africe, Zambesi, působí již dlouhá léta misionáři z řádu Jesuitů. List misionáře P. Maskoppa rozvinuje před námi názorný obraz o jejich denní činnosti a ukazuje nám podrobně velké oběti, jaké naši katoličtí věrověstové pro spásu ubohých pohanů přinášejí. On píše:

„Kdo chce život misionářův seznati, jaký ve skutečnosti jest, musí zvěděti také něco o malých jeho pracích a zaměstnáních, které téměř celý den vyplňují a denně se opakují. Větší mimořádné práce zastává misionář hlavně v neděli a svátek, ve všední dny zabývá se prací drobnou. Proto chei tentokrátě laskavému čtenáři pootevřítí dvéře našeho domu, aby viděl, jak to v obyčejném životě misionářově chodí, zvláště pak, jakou má obsluhu.

Když jsem minulého roku přišel na naši novou stanici v Lufundze, musil jsem si nejprve najítí nějakého sluhu, který by uměl trochu vařití a také dovedl prádlo obstarati. Brzy hlásil se mladý černoch, ale jeho anglický pozdrav: „Godo moni mister“ mne poučil, že tento chasník byl sloužil u některého bělocha a takového jsem nechtěl. Tito bývali služebníci jsou totiž příliš „vzdělání“. Obyčejně žádají velkou mzdu a umí dobře krásti. Ježto mé požadavky na sluhu jsou celkem nepatrné, vybral jsem si ze svých žáků většího výrostka, jenž měl býti kuchařem a sluhou zároveň.

Ríká se o černoších na Zambesi, že jsou rození kuchaři. A skutečně můj sluha uměl za krátký čas několikou polévku vařití, pečení připraviti a chléb péci. Pomocníkům mu také neschází; všichni kamarádi mu rádi pomáhají: nosí vodu, donáší dříví a čistí talíře. Nejraději však vypomáhají v kuchyni; tam je totiž vždycky něco k snědku. Když byl běloch (misionář) pojedl, nastávají teprve hodý v kuchyni. Nejprve olíže talíře a šálky kuchař a ponechá je potom svému nej-

lepšímu příteli, aby je ještě důkladněji očistil. Potom teprve dají se do čistění kamarádi menší a olizují a drhnou, až se všechno leskne, talíře i nosy. Kostím vede se zrovna tak. Nejprve hlodá vrchní kuchař, potom všichni ostatní. A mají černoší opravdu dobré zuby. Pro psy, kteří také přichvátají, aby něco ulovili, zbude sotva některá tríska. Také káva a čaj jsou zajisté něco dobrého — myslí si černí kuchtici — sic by jinak běloch každodenně jich nepil. Proto bylo by škoda, co zbývá, vylítí. Tak se stává, že se kávové konvice i s kalnou ušedlinou vyprázdní.

Mezi zdejšími černochy je obyčej, který bělocha zpočátku zlobí. Každý černoch snaží se totiž, aby měl nějakého sluhu. Tu vidíme často malého kloučka, kterak nese na hlavě vědro s vodou a vedle něho si pyšně vykračuje kluk větší. „Proč pak nevezmeš ty, silný holomku, slabému kloučeti těžké břímě a neneš ho sám?“ ptám se výrostka. Ale mladý černoch dívá se na nás udiveně při této otázce, jakoby chtěl říci: „Jak můžeš jenom ode mne žádati, abych sám vědro nesl, když mám svého služebníka?“ Naše výtky a domluvy jsou v této příčině marny. Tak to bylo vždycky, tak to zůstane dlouho ještě. Žena na příklad nese své dítě na zádech a na ramenou nebo v rukách těžké břemeno, zatím co muž s oštěpem a sekýrou hrdě za ní si vykračuje. Mladší bratr vleče z lesa domů palivo, a starší bratr nese pouze obušek. Tento obyčej zachovává přesně i moje služebnictvo. „Ty, Antoníne,“ tak se jmenuje můj kuchař, „postav mou židli pod verandu!“ Antonín však nejde sám, ale volá: „Matouši, dones honem misionářovu židli na verandu!“ Matouš jde, ale cestou potká menšího kluka; tento donese konečně židli na vykázané místo. Silnější je pánem.

Můj kuchař je ze všech nejsilnější, proto má také tolik služebníků. Pěkně to služebnictvo, pomyslí si —

mnohý, kde čistota je věci vedlejší. Než proti tomu musím se ohraditi, aspoň co se týče mého kuchaře. Ten chytl jednou velkou polní myš a chtěl ji upéci. Zvíře bylo velmi tučné a bylo viděti, že se zrním dobře živilo. Avšak jako kuchař bělochův nemohl přece svou kořist tak beze všeho s koží a chlupy a vnitřnostmi položit na oheň, na to byl přece jenom příliš jemnocitný. Co učinil? Chopil myš oběma rukama a foukal ze všech sil do tlamy tak dlouho, až se jako mých nadula. Potom jí udeřil o zem, myš pukla a vnitřnosti vylezly samy sebou. Nebyl to pokrok v čistotnosti?

Ovšem, čistotnosti v evropském smyslu Kaffr nezná, ale přes to je čistoty dbalý. Jak často chodí se za dne koupat, byť i byla voda sebe špinavější. Jak často podniká hon na drobnou zvěř, které v jeho hustých vlasech a v oděvu hnízí. Nikdy nepochmíná před jídlem si umývatí ruce a po jídle vyplachovati ústa. Avšak hrnce, ve kterém se vařilo, vymýti, to je v očích černochových velkou zbytečností, ba marnotratností. A proč by také masnota měla z kutchanu býti vytřena? Není to užitečnější, zůstane-li tam a upotřebí se na příští pečení? Všechno záleží na tom, s jakého stanoviska se na věc patří.

V této věci máme ovšem my Evropané jiné náhledy, odlišné od náhledů černochů a z toho povstávají často nemilé mrzutosti. Proto bývají zvláště při stole trapné výstupy. — Někdy je na talířích a sklenicích tolik mastných skvrn a jiné špíny, jakoby v nějaké stoce byly umyty. „Ty, Matousi, pojď sem! čím pak jsi zase tuto sklenici umýval? Rychle ji očisti!“ Náš černý stolní sluha odběhne a za chvíli se vrátí. Sklenice netřpytí se sice jako křišťál, ale je aspoň čistá. Kde pak jsi asi umyl? Jednou šel jeden z našich bratří při takové příležitosti za klukem a tu viděl, jak chytrý číšník do sklenice pil a ji svou zástěrou pořádně vytíral. Proto je nejlépe, nechceme-li si pokazit chuť, do kuchyně nechodit.

To je tedy mé malé služebnictvo, kterému obstarávání kuchyně a domu

náleží. Svou službu považuje více za hračku, než za práci. Vždyť jsou to jenom děti a za svou službu nedostávají vlastně nic. Hry miluje černoch vášnivě starý i mladý. Sotva že mají moji hoši trochu volno, sesednou dohromady a hrají národní hru zdejších černochů uto soro jménem. Jest to jakýsi druh naší „dámky“.

U zdi v kuchyni stojí obyčejně dřevěné nohy, tak že černé štelce, aby byly vždycky po ruce, kdykoli se hochům zalíbí, po nich choditi. Jaký div, že na tak mnohou práci se zapomíná. Nechce-li však člověk děti od sebe odpuditi, musí nejednou jedno nebo obě oči zamhouřiti. Příjemno to zajiště není, chci-li se ráno umývatí a nemám vody. Již před západem slunce mají kozy a prasátka býti zavřeny: jestliže se však každý den nedohlíží, jsou-li dvěře zavřeny, může se státi, že zůstanou přes noc otevřeny a levhard nebo jiný dravec má přístup do chlévů volný. Hoch, jenž má domácí zvířata na starosti, má hned, aby se ospravedlnil, pohotově odpověď: „Zapomněl jsem“. — Musím ovšem v takovém případě nedbalce vypeskovati, jakobych se Bůh ví jak zlobil, ale myšlenka, že člověk sám často nějakou práci zapomene, nutí ho, aby s těmito dětmi lesními měl trpělivost a nedepouští, aby se hněv dostal z krku až do srdce.

Z těchto několika črtů může si laskavý čtenář sestaviti obraz našeho všedního života, jakým ve skutečnosti jest. Je to život sedláka, který se o dům, dvůr a chlévy musí starati; ale starost o životní potřeby jest pro misionáře nerozlučitelnou částkou činnosti apoštolské.

Blažená smrt.

Obrázek z misii čínských.

Když jsem před dvěma lety v postním čase své svěřence na křest svatý připravoval, vypravuje jistý misionář, byla mezi nimi také prostá, jednoduchá žena ze sousední vesnice. Od svého obrácení na víru křesťanskou jevila vždy velkou horlivost v učení se modlitbám a katechismu a při službách Božích nikdy nescházela. Ne-

menší byla horlivost její nyní, když se připravovala na přijetí křtu sv. Na konci přípravy na bílou sobotu přijala s několika jinými novokřesťany křest sv. Byla všecka šťastna.

Když v následující neděli velikonoční někteří křesťané, kteří z blízka i daleka na slavnost byli přišli, ke stolu Páně přistupovali, šla k úžasu všech i změněná žena k sv. přijímání. Poněvadž však na přijetí Svátosti oltářní nebyla připravena, byla po mši sv. ode všech a také i ode mne vážně pokárána. Ale žena vyslechla všechny výčitky trpělivě a klidně a

zavolati kněze, aby jí udělil svátosti umírajících. S podivem odpovídá katechista: „Kdo si přeje svátosti ty přijati?“ Vždyť v osadě není žádného nemocného?“ — „A přece,“ praví žena, „já sama bych ráda sv. svátosti umírajících přijala. Cítím, že to jde se mnou ke konci.“ Ježto však na ní žádné nemoci viděti nebylo, dal se katechista do smíchu a pravil: „Běž jen domů, vždyť jsi docela zdravá.“

Dlužno podotknouti, že misionář byl právě v ten čas daleko odtud a nebyl by mohl tak rychle k nemocné být zavolán.

Telč: Náměstí.

jenom mi řekla: „Otče, nebněvej se, nemohla jsem jinak, neboť když jsem ostatní křesťany viděla přijímati, mnila jsem, že nesmím zůstatí pozadu. Bála jsem se, že později nebudu více míti k tomu příležitosti.“

Jak už bylo povědíno, byl čas přípravy u konce a žena se vrátila odpoledne téhož dne do svého domova. Byla-li dříve již dobrou křesťankou, byla jí nyní tím více. Jednoho dne, bylo to ještě v měsíci květnu, přijde milá žena ke katechistovi své rodné dědiny a táže se, zda by nebylo možno

Když žena viděla, že se jí nevěří, vrátila se do svého obydlí, oblekla se v nejlepší šaty a vykonala návštěvy u svých sousedů a známých, aby se s nimi rozloučila, řkouc, že brzy umře. Sousedé a známí jí to vymlouvali a radili jí, aby se neobírala takovými myšlenkami, ale žena stála na svém. Když návštěvy dokončila, šla do kostela a modlila se různec. Potom se vrátila domů, lehla si na postel a — usnula na vždy. Když její muž, jenž nebyl toho času doma a o celé věci ničeho nevěděl, odpoledne téhož dne

domů přišel, nalezl svou ženu mrtvou. Ležela na posteli, majíc ruce růžencem ovinuté a na prsou sepjaté.

V tomto podivuhodném případě jeví se zřetelně působení Boží prozřetel-

nosti. Bezděky poznává a cítí čtenář krásu takové smrti a v jeho srdci ozývá se tiché přání, zemřítí jednou smrtí rovněž tak klidnou a krásnou.

P. V.

Ježíši.

Ježíši, náš Pane milý,
proč jsi zvolil chudou stáj
za kolébku narození,
jemuž domem věčný ráj?

Ježíši, náš Spasiteli,
proč na dřevě křížovém
chtěl si raděj život dáti
než na loži růžovém?

Tušíme to, Bože mocný,
bojí se však hříšný ret
vyslovit, co srdce cítí,
proč jen tak jsi spasil svět!

Dr. Jan Nepomucký rytíř z Nussbaumů, slavný lékař a vzorný křesťan.

Podává Fr. Janovský.

„Jest příjemným, blaživým pocitem, svým spolubližním spomoci a je zprostiti bolesti a trápení. Toť jsou nejkrásnější chvíle mého života a blaží mě více než všechny tituly a řády.“ (Nussbaum.)

Dne 31. října 1890 zemřel v Mnichově tajný rada Dr. Jan Nepomucký rytíř z Nussbaumů, profesor lékařství na universitě mnichovské, primář chirurgického oddělení v městské nemocnici, generální štábní lékař. V něm ztratila nejen lékařská věda velehorlivého a výtečného pěstitele, přeslavného učitele, nýbrž celý Mnichov, ba celé jižní Německo svého nejosvědčenějšího a nejdovednějšího chirurga, nejpopulárnějšího, nejobětavějšího a nejlaskavějšího lékaře.

Dr. E. Lauterer napsal o něm tenkrát ve „Frankfurt. Novinách“: „Nikdy jsme neviděli tak lidumilného lékaře, jako byl Nussbaum. Dojem, jakýž činil na nemocné, byl veliký. V celé nemocnici bylo každému pacientu, jako by byl mi-

lákem tohoto muže, tak přívětivě se na každého usmíval, tak laskavě se každým mluvil. S Nussbaumem odešel netoliko nemocným veliký pomocník, nýbrž chudině vůbec největší dobrodince. Rozdával plnými rukama. Málokdo postavil si takový pomník vděčnosti, lásky a úcty.“

„Mnichovské Měst. Noviny“ psaly: „Jako učitel požíval Nussbaum netoliko nejvyšší vážnosti pro svou učenost a vědu, nýbrž i lásky a přichylnosti svých „mladých kolegů“, jak tituloval své posluchače a žáky. Žádná kolej všech fakult nebyla tak četně navštěvována jako jeho, a dostávalo se mu věru dojemných důkazů lásky a úcty se strany jeho žáků, jež se stupňovaly na hlučné, úchvatné ovace, když ně-

kdy po přestálé nemoci objevil se milovaný učitel opět v koleji. Jeho přednášky byly duchaplné, mluvil hlasem velmi příjemným, dovedl občas vložiti řízný vtíp; duchovně osvěženi byli po každé posluchači. Při tom byl svým „mladým kolegům“ otevským přítelem, mnohému z nich dopřál i hmotné podpory. A jako byl zvěcněly vynikajícím učencem, tak byl znamenitým člověkem. Jednoduchý a prostý pro svou osobu dovedl býti po královsku štědrým, běželo-li o zmírnění bíd. Luxus neobyčejné štědrosti — toť bylo jedině, co si snad nad obyčejnost dovoloval. Roku 1870 nechal výnosné praxe, aby se všecck a zcela mohl věnovati léčení raněných vojnů za války německo-francouzské a když pak nad odškodněnou dostal od vlády za svou obětavou službu a práci 40.000 marek odměny, ihned s radostí věnoval tu sumu ve prospěch válečných invalidů. Zvláštního přítele a dobrodince měly v něm chudé dívky. Tuto humanitu, kteráž zvěcnělého veskrz naplňovala a s jakouž stejně se choval jak k chudásovi tak k boháči, jak k prostému vojnů tak ke generálu, hleděl vštípití též do srdcí svých posluchačů. Při tom byl Dr. Nussbaum věřícím katolíkem, byl křesťanem v nejkrásnějších slova významu, člověkem převzácných ctností, jehož památce tisícové žehnají!“

Mnichov postavil velikému operatérů a miláčku všeho obyvatelstva krásný pomník a pojmenoval jeho jménem jednu ulici. Mnichovanka Emma Giehrlová, slavná spisovatelka, slavnější ještě trpitelka — ležela 52 let nemocna — napsala rok před svou smrtí a uveřejnila v donauwarthském časopise „Raffaeli“ r. 1914 překrásné „Vzpomínky“ na sloutného toho muže, chtějce jej budoucímu pokolení zachovati v paměti jakožto vzor člověka a křesťana.

Slyšme!

*

1. Malý ministrant.

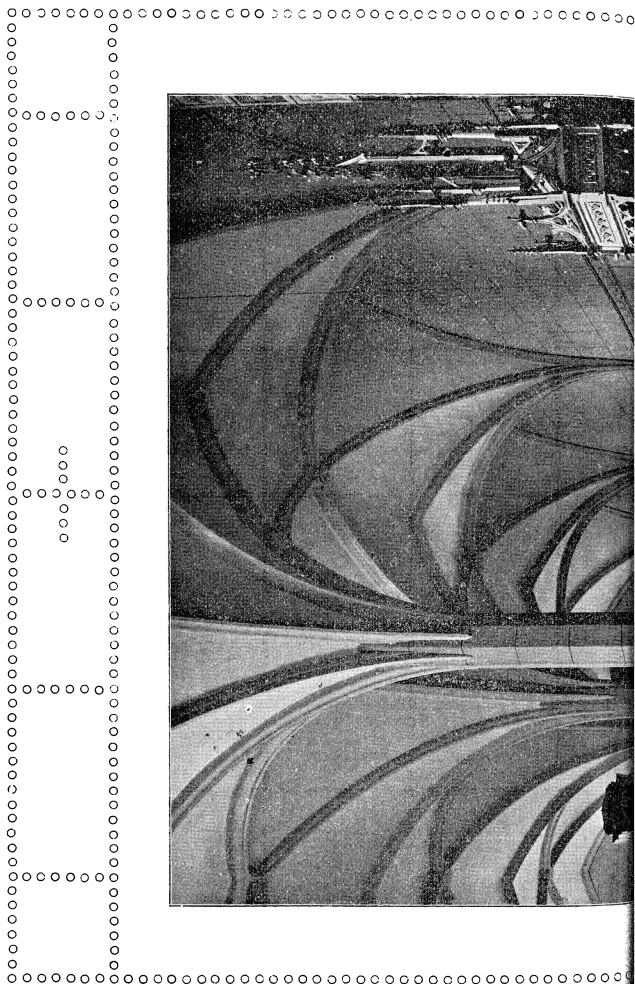
Kdo roku 1836 a léta další ráno přišel na mši svatou do domu v Mni-

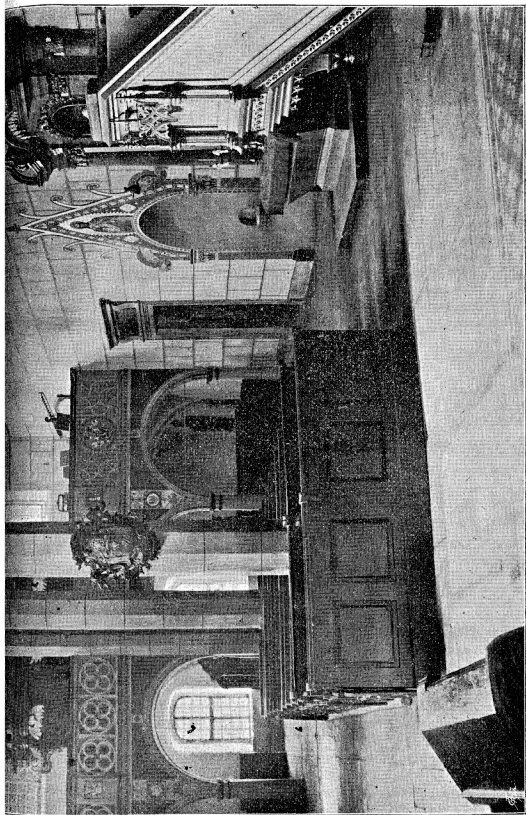
chově, viděl tam denně u jednoho oltáře vevězácného a hlubokou zbožností naplněného kněze, jemuž přisluhovali dva milounci hošici. Byl to profesor Dr. Eberhard, sloutný učenec, a jeho dva ministranti byli bratři Nussbaumova, synáči královského tajného sekretáře Nussbauma; pokládali si za velikou čest přisluhovati při mši svaté. Zbožní návštěvníci chrámu Páně vykládali, jaká to krásná podívaná na milé ty ministranty; zvláště malý Jan Nepomucký klečival u oltáře jako anděl.

2. Co mu vypravovala matka.

Nussbaumova matka byla neobyčejně hodná a zbožná pani. Brzy ovdověla. Svě dívky vychovávala svědomitě dle svaté víry. Na klíně této zbožné matky říkával Jeníček první modlitbičky a naslouchal vypravování z biblických dějin. „Byl jsem tenkrát často až k slzám dojat,“ vyznal později upřímně vděčný syn, „slyše, co všecko pro nás Pán Ježíš vytrpěl. Uvažoval jsem také o bolesti a zármutku Matky Páně.“ Však také byl po všecck život zbožným ctitelem Rodičky Boží, zvláště jejího neposkvrněného početí. Proto též choval velikou úctu k Panně Marii Lurdské a s velkou zálibou naslouchal zázrakům v Lurdcech vykonaným.

Na lůžku smrtelném vyznal upřímně svému dlouholetému zpovědníku: „Již velmi záhy vedla mne má drahá, dobrá matka k nejsvětější Panně Marii a poučovala mne, jak mám z úcty k Rodičce Boží býti povždy hodným, poslušným dítětem, jak si mám Panny Marie vážiti, ji ctíti, jí k vůli všecko možné dobré konati. Se slzami v očích líčila mi často má dobrá matka, jakými obtížnými cestami musila nejsvětější Panna se ubírat k vůli svému božskému Synu a z lásky k němu, zvláště jak trpěla na přebolestné křížové cestě ulicemi jerusalemskými na horu Kalvarii. Jak se chvělo tenkrát mé malé srdce! Umínil jsem si, že denně budu pozdravovati ubohé zraněné nohy nebes Královny a že se denně pomodlím na počest jejích bolestí tři Zdrávasy. Nezapomněl jsem

Telč : Farní_koste sv Jakuba, vnitřek.

na ten slib ani ve službě válečné, plním jej již od sešmého roku věku svého a doufám, že mi za to Panna Maria pomůže v mé poslední hodině.“

3. Bratři.

U mnohých lidí hlásilo se jejich příští povolání již v mládí. Tak tomu bylo i u obou bratří Nussbaumů. Starší, Pavel, mívál již jako dítě zálibu shromažďovati kolem sebe druhé dítky i dospělejší lidi, vystoupil pak na povýšené místo a kázal jim; stalt se potom knězem, odešel jako missionář do Ameriky, kdež byl proslaveným řečníkem. Mladší, Jan, býval pln pečlivosti a útrpnosti k nemocným lidem a zvířatům. Jednou si přinesl domů zmrzlého ptáčka a velmi opatrně jej rozpitval, prozkoumáváje pozorně všechny částičky těla ptáčího. Jeho tehdejší dětská léčba byla velmi jednoduchá: nařikal-li si kdo žertem na bolení hlavy, poradil mu jísti ovoce; bědoval-li kdo pro ujímání v životě, poručil mu jísti řetkev; bezpochyby bylo obojí — ovoce i řetkev — zamilovaným jídlem malého příštího tajemného rady.

4. Studentem a profesorem.

Již záhy jevila se u mladého studenta záliba pro chirurgii. Při jakýchkoli úrazech pomáhati, rány čistiti a zavazovati byl vždycky pohotov a velmi rád se účastnil. Dokonav s vyznamenáním studia gymnasiální, jal se r. 1849 na universitě studovati lékařství. Za cholery r. 1854 vyznamenal se neúnavnou činností. R. 1857 habilitoval se na universitě mnichovské jako soukromý docent pro chirurgii a oční nemoci. Četné šťastné operace všeho druhu získaly mu brzy zvučné jméno, takže po přání krále Maximiliana II. stal se r. 1859 již řádným profesorem chirurgie. V letech válečných 1866 a 1870—1871 vidíme Dra Nussbauma uprostřed vojska jako milosrdného Samaritána; podnes vypravují veteráni o jeho tehdejší neúporné a nadlidské činnosti. Dostalo se mu celé řady nejvyšších vyznamenání a řádů. R. 1875 zavedl první antiseptické léčení ran na své klinice.

Operace, jež před tím zdály se nemožností, konány úspěšně bez nebezpečnosti života, úmrtnost značně klesla. Nussbaumův věhlas nesl se celým Německem, z dalekých končin hrnuli se k němu pacienti. Až do své smrti vykonal 54.000 operací.

5. Při přednášce a mezi studenty.

Přišel po prvé do přednášky, pozdravil profesor Nussbaum velice přívětivě své posluchače, nazval je „svými milými kolegy“ a počal slovy: „Nuže, ve jménu Páně!“ Později často vypravoval: „Dobře jsem pozoroval, jak se někteří moji mladí žáci těmto slovům usmáli, do sebe štučali a nešetrně si šeptali; já však pevně jsem si umínil, neupustiti od této mé staré zvyklosti. Ještě druhý, třetí den pozoroval jsem úsměšky, avšak od čtvrtého dne počínaje ustalo všecko, studenti vzázněli a nížádný si již ničeho nedovolil proti mladistvému učiteli.“

„Frankfurtské Noviny“ psaly po smrti Nussbaumově: „Pro úřad učitelský uschopňovaly Nussbauma netoliko jeho bohaté vědomosti, netoliko jeho hojná zkušenost z klinik domácích a z nemocnic pařížských, berlínských a londýnských, nýbrž i neobyčejná výmluvnost a jakoby divadelní dovednost znázorniti všeliké stavy těla lidského. Jeho přednášky těšily se všeobecné oblibě; přicházeli do nich právníci, filologové, právě jako mladí medikové; také hojně umělců naslouchalo slavnému profesorovi. Ustavičné poukazování na praktický život, na praktické upotřebení, činilo přednášky ty zvláště zajímavými a populárními.“

S velikou dobrotivostí jednal Nussbaum s chudými studenty, kteří navštěvovali jeho kolej. Byltě druhdy i sám chudým studentem a od mnohých známé rodiny dostalo se mu dobrodiní, dostalo se mu oběda, kdyžtě byla jeho matka ovdověla a malá pense jí nestačila na výživu čtyř dětí. Na to Nussbaum nikdy nezapomněl, a kde moha, pomáhal. Pořídil si podrobný seznam svých nemajetných posluchačů, poznával si v něm jejich prospěch, jejich

chování, stav a povolání jejich rodičů, aby jim přispěl; kolejně jim obyčejně na konci semestrů velmi šetrným způsobem vrátil. Sczval si poštou do-tyčné posluchače do svého bytu a k přišedším takto a podobně mluvil: „Milý kolego! Přijměte výlohy, jež jste měl s mými přednáškami. Bylo mi upřímně líto, že jsem vám jich nemohl hned na začátku nechat; musil našinec mít různé ohledy, na pedela, na služební personál atd. Nyní však jest mi s potěšením, že vám mohu vrátiti, což vašeho jest.“ — Jinému pravil: „Vím, jak máte těžké živobytí. Váš otec jest nemocen, jest vás mnoho dětí.“ — „Přijměte, co vám podávám; vaše matka jest vdova, vím, jaká to pro ni oběť, abyste mohl studovati; bylať i moje matka nemajetnou vdovou.“ — Tak to šlo od jednoho k druhému, až všem chudým studujícím vráceno kolejně. Plni vděčnosti brali se od šlechtetného profesora, jenž tak jemným způsobem uměl dobře činiti a dobrodiní prokazovati. Toto vrácené kolejně dělalo mnohý rok několik tisíc marek. Na konec každého semestru připomínal otcovsky svým posluchačům: „Nezapomínejte nikdy, milí kolegové, že nemocný není k vůli lékaři, nýbrž lékař k vůli nemocnému.“ Vždy a vždy jim doporučil přívětivě a dobrotivě chování k chudini, zvláště k chudým nemocným, říkávaje: „Považte, milí kolegové, že lékař jest mnohdy jediným přítelem chudásovým. Oč snáze snáší se nemoc, leží-li pacient na dobrém, čistém lůžku, obklopen láskou a pozorností, opatřen vším, co ho může osvěžiti, mysl jeho příjemně rozptýliti, potěšiti, než když na př. ubohá matička od rána do večera nikoho nevidí, jenž by jí pomohl, jenž by jí ulehčil, ji potěšil! Její dítky jsou za dne v práci, dobývají chleba pro sebe i pro své rodiny, ráno odejdou, večer se vrátí unaveny a hladny, a hledí co nejdříve dostati se na lůžko, aby si odpočaly z celodenní námahy. Celý Boží den leží taková ubohá matka sama na bídném loži, a lékař jest jí jediným přítelem, je-li k ní přívětiv, nechá-li si vypravovati její bolesti a

utrpení, nedá-li na sobě znáti, že mu to vypravování již dlouho trvá. Jak mu bude za to povděčna, kolik modliteb se zaň pomodlí! A lékař věru potřebuje požeňnění nebeského v tak mnohých těžkých okolnostech.“

Takováto napomenutí dával často mladým lékařům a přesto říkával, jakož také do přátelského památníku napsal: „Budme dobrotiví k chudým. Bůh jest také k nám nekonečně dobrotiv.“

6. Matka a syn.

Jenom jednou, jak se pama- toval, byl Nussbaum jiného mínění než jeho drahá matka. Není věru divu, že mladý a slavný profesor měl v ženském světě mnoho citelkyní a že mnohá z nich nabízela se mu za družku života. Také jeho matka vzhledem na své pokročilé stáří si přála, aby se oženil. On však pro přílišné zaměstnání bránil se takovýmto nabídkám a prosil své matky, aby takového přání pustila z mysli, on že nemá a nemá času na ženění. Stará paní nedala se odbýti; bylot na ni bezpochyby z různých stran doléháno, aby přiměla syna k sňatku. Odmítala wszeliké námítky synovy a vidouc pak, že po dobrém ničeho nepořídí, zahrnula jej trpkými výčitkami. Ubohému profesoru bylo toho všeho velmi líto, velice se smutil, až se konečně rozhodl, že napíše matce list, v němž jí vyloží, kterak od jeho dětství nebylo mu nic milejšího nad její lásku, nad její vůli, a nyní, kdy jest mužem, jak ho to bolí, že došlo mezi nimi k roztržce. Psal tedy, psal, a vylčiv zнова všechny své důvody proti ženění, navrhl na konec jediný zbývající, ač bolestný prostředek na obnovení bývalého svatého pokoje — že se odstěhuje; matka ať zůstane v dosavadním krásném bytě, on že si najde jiný, aby byl jednou konec nemilým těm výstupům.

Napsal ten list, a ráno nežli odešel z domu, položil jej ve svém lůžku pod polštář, aby večer, až mu bude matka lůžko chystati, jej našla a si přečetla. Jak mu však potom bylo na cestě k pacientům! Pořád mu tanul

na mysli ten list a stále mu cosi říkalo: „Vrať se domů, roztrhej to psaní!“ I poručil konečně kočmu, aby zajel k jeho příbytku. Pospíšil do svého pokoje a našel šťastně list na též místě, kam jej byl ráno položil. Roztrhal jej. Nyní se uklidnil a byl spokojen. Když druhý den ráno jako obvykle vešel do pokoje své matky,

aby jí přál dobrého jitra, shledal ji ana leží nepohnuté v lůžku — mrtva. Mrtvice ji sklátila. Kdo vyličí bolest synovu? Jak však byl tomu rád, že ještě včas byl zničil onen list! Byl by si do smrti činil výčitky, kdyby se byl list ten dostal do rukou matčiných. Takto však pokořil se prozřetelnosti Boží.

(Pokračování.)

K. Polenský

Večer.

Na nebi tolik hvězdiček,
že v duši div se skrývá;
proč každá i ta nejmenší
se na mne s nebe dívá?

To asi oko tatínka
sem dolů na mě hledí
v té jedné jasné hvězdičce,
co uprostřed všech sedí.

Ta v dálí tamo třpytivá,
to bratříček můj asi,
že její třpytný paprsek
na nebi stále hrá si.

Ostatní — to jsou andělé,
již Pánu Bohu slouží,
k nim srdce moje do nebe
se dostat tolik touží.

Různé zprávy.

Naše vyobrazení Telč. Mezi moravská města, která si uchovála ještě mnoho ze sttarych dob, přináleží Telč. Náměstí má dosud u domů štíty a podlouhi. Farní kostel sv. Jakuba apoštola v Telči je gotický, dvoulodní a byl vystaven ve 13. století.

Duchovní cvičení pro učitelky konati se budou letos na Sv. Hostýně. Započnou v úterý dne 18. července o 6. hod. večer a skončí v pátek dne 21. července ráno. Na to schůze Mariánské družiny učitelek. O nocleh i stravu v hotelu bude postaráno. Veškeré výlohy hradí si účastnice. Přihlásiti se nutno nejdéle do 1. července t. r. u M. Šebíkové, odborné učitelky v Husovicích u Brna. Všechny učitelky dobré vůle zve Mariánská družina učitelek na Moravě.

Zápis do I. třídy dívčího vyššího reálného gymnasia s právem veřejnosti na Král. Vinohradech, Korunní tř. č. 4, pro příští školní rok 1916—17 bude konán zcela pravidelně jednak na konci tohoto školního roku před prázdninami, jednak po prázdninách 16.—18. září 1916. V tytož dny bude konán zápis do dívčí dvojtřídní obchodní školy, do praktického kursu ke vzdělání vychovatelek a jedno-ročního kursu ke vzdělání industriálních učitelek pro školy obecné i městanské. Přihlášky přijímají se denně. Prospekty ochotně zasílají Skolské sestry O. S. F.

Zasláno.

Arch. Obsah: Čís. 5. Kanovník. (Románek. Ze života kněžského vypravuje X. Y.). — Svatý Augustin. Historický náskres. Píše Jos. Hanák. — Hansjakob.

Dr. Jos. Scheicher. — F. Odvalil: Motýli všech barev. — Karlu IV. K. D. L. — Galerie v Rudolfině. — Modlitby a Meditace Arnošta Hello-na. Překládá Vojt. Ondrouch. — Okna: Dr. Václav Jiřina: O novém tlumočení Shakespeara Akademie křesťanská v Praze. Rukopis královský vyloučen. Dramatický ráz lyriky Březinovy. Z literatury a umění. Z básní Ludvíka Jacobowského.

Modlitební sdružení mládeže k vyprošení brzkého příznivého míru. Toto krásné sdružení naší milé mládeže bylo schváleno nejdůst. k. a. Ordinariatem v Praze. Účelem jeho jest: Vyprositi od Pána Boha brzký mír. V čele sdružení toho jsou dvě ditky po zavražděných šlechtých manželech, ř následniku trůnu arcivévodovi Františku Ferdinandovi a ř vévodkyni Žofii z Hohenburgu: kníže Max z Hohenburgu jakožto předseda a kněžna Žofie z Hohenburgu jakožto předsedkyně. Kdo chce přistoupiti jako člen sdružení toho běže na sebe jedinou povinnost: neochvějnou důvěru k nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše. Zápisu zvláštního není třeba; stačí pouhá vůle, státi se členem sdružení. Kdo však chce, může se dáti též zapsati a zaslati své jméno na správu »Sdružení« v Průhonických u Prahy. Závezky členů spočívají v tom, že často vykonávají střelnou modlitbu svého sdružení, která zní: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, v Tebe důvěřuji!« (Odp. 300 dní pokazdžé.); též mají jiné k vykonávání této známé modlitbičky a vůbec k důvěře v božské Srdce Páně povzbuzovati. — Málo se ve sdružení tomto žádá a může se přece mnoho docíliti; proto se všem snažně odporoučí a obzvláště naší milé mládeži. (Prosíme tedy všechny čitatele B. S. P., aby na toto libezné sdružení všemožně upozorňovali mládež samu i rodiče jejich zvláště v tomto měsíci Nejsv. Srdce P.)

Z dopisu vojenského kněze: Rusko, 16. února 1916. Jelikož jeden prapor našeho pluku jest v rezervě několik kilometrů za námi v lese, odhodlal jsem se tam zajet, aby vojínům bylo usnadněno vyplniti velikonoční povinnost. Když jsem tam přijel, stála

již jedna setnina připravena a velitel její předstupuje přede mne a hlásí: „Poslušně hlásím, to jsou muži od 9. setniny ke sv. zpovědi. Přihlásili se všichni až na židy.“ Měl jsem k nim promluvu a pak ihned dal jsem se do práce. Jeden zákryt byl zvláště k tomu zařízen a pěkně vytopen. Zákryt měl dokonce dva „pokoje“, v jednom čekalo a na sv. zpověď se připravovalo vždy 15 mužů, v druhém jsem seděl já a od rána do večera zpovídal. Když byla jedna setnina hotova, byla připravena druhá a vše se opakovalo. Druhý den byla v lese polní mše sv. se sv. přijímáním. Po dvakráte byla velká sněhová chumelice, ale naši hodní chlapečci toho nedbali a nadšeně při mši sv. zpívali. Když byly všechny čtyři setniny hotovy, hlásil mně pan velitel praporu, že ještě přijdou jedno-roční dobrovolníci od celého pluku, kteří právě v lese jsou ubytováni a prodělávají důstojnický kurs. Skoro všichni přistoupili ke sv. svátostem. Jejich sv. přijímání bylo nejslavnější. Jelikož byla právě neděle, musil celý prapor účastniti se polní mše sv. a důstojníci za řízení pana poručíka Sch. zpívali Schubertovu mši sv.

Spolek ku zřízení katolické university v Solnohradě konal v neděli 6. února 1916 za předsednictví knížete-biskupa Dra B. Kaltnera valnou hromadu, na níž konstatováno proti různým pověstem, že spolek nebude rozpuštěn a že se přičiní ze všech sil o uskutečnění cíle. Spolkové jmění obnáší nyní 4,914.025 K, zvýšilo se tedy proti předcházejícímu roku o 291.966 korun.

Katolická četba pro vojiny. Kolínský arcibiskup kardinál z Hartmannů nařídil ve všech farních kostelích své diecése kostelní sbírku za účelem opatření prostředků pro zasilání dobré četby vojínům na frontě a v lazaretech. Boromejský spolek, který má tento tiskový apoštolát na starosti, zaslal již 4½ milionu knih a spisů vojsku v poli a nemocnicích. I v tom směru bude asi příklad katolíků Německa co do rozsahu ojedinelý.

Francouzští kněží ve válce. Teprve nyní podávají církevní kruhy fran-

couzské spolehlivé údaje o ztrátách, jež utrpělo francouzské duchovenstvo ve válce, již se převážnou částí účastnilo se zbraní v ruce. Vojenskou službu koná koncem roku 1915 13.441 kněz, z nichž 1408 padlo, 6322 bylo zraněno, 811 zajato nebo se pohřešuje. Přes 55% kněží-vojínů stalo se tedy obětí války. Kde sboroví velitelé byli věřící lidé, dovoleno kněžím obstarávati výpomocné služby nebo nosičů nemocných. Takových ustanoveno 12.064 a že ani jejich služba nebyla prosta nebezpečí, dokazuje okolnost, že 79 z nich padlo a 533 bylo zraněno. Bylo tedy celkem 25.500 kněží ve službě, takže k obstarávání duchovní správy doma zůstalo jen asi 8000 kněží. Počet 34.000 je sice poněkud veliký, ale lze si jej vysvětliti tím, že „svobodomyšlná“ republika zařadila do vojska i takové řeholníky, kteří před válkou byli z vlasti vypuzeni. Musili krváceti za vlast, která pro ně dříve měla jen pronásledování. Válka způsobila nejen nedostatek kněží v době přítomné, ale i — bylti povolání do zbraně již 1871 — do budoucnosti svěcení nových čekatelů zamezila. — Na druhé straně ovšem nescházejí hlasy, tvrdící, že přítomnost kněží v bitevní frontě mocně působila v ohledu náboženském na netečné a nevěřící. Kněz nesl s nimi břímě dne i horka, čímž získal si důvěru jejich a umožněn mu tak vydatný apoštolát.

Katolický kněz-hrdina na Soči. Ve Sv. Lucii na Soči zemřel 11. února 1916 tamní farář vdp. Josef Fabijan, který byl hrozně zraněn nepřátelským granátem. Zesnulý, skoro šedesátník, vytrval na svém místě po celou válku s Itálií, ačkoliv nyní obnášelo jeho stádečko už jen sotva 100 duší. A mezi svými a ve své polorozbité farce, kde tento věrný pastýř padl, měsíce již vzbuzoval svou odvážnou vytrvalostí v palbě nepřátelské všeobecný podiv. Mezi vojáky byl oblíben, poněvadž do blízkých zákopů nosil jim ze své bohaté knihovny četbu slovinskou a německou. Veselá jeho mysl a odvážnost působila na vojáky neobyčejně blahodárně. Zesnulý byl muž neobyčejně vzdělaný, ovládal slovem i písmem

pět řečí a pěstoval pilně slovinskou literaturu a vědu. Vydal také v německém překladu výbor z básní slovinského básníka Gregorčiče pod názvem „Adriaklänge“. Necht věrný strážce a pastýř svatolucijský odpocívá v pokoji!

Benediktinské opatství v Plocku vráceno. Na návrh příslušného církevního úřadu vrátila německá správa v ruském Polsku pravoplatným majitelům benediktinské opatství, r. 1166 v Plocku založené a po sedmistyleté kulturní práci Rusy zabavené. Salesiánská kongregace zřídí zde výchovný ústav pro hochy.

Vzrůst katolicismu v Německu. Od r. 1870 klesl v Německu protestantismus ze 64.89 na 61.82% obyvatelstva, katolicismus stoupl naproti tomu z 33.56 na 36.31%. Počítá-li se, že proces ten potrvá stejně do r. 1936, bude tedy ve školách asi 4,878.000 dětí protestantských a asi 4,055.000 katolických a roku 1961 asi 6,147.000 dětí protestantských a asi 6,205.000 katolických, čili že katolíci budou míti většinu. Tak to počítá protestantský orgán „Kronika světa křesťanského“. Týž list sděluje dále, že v Německu je nyní 24,260.250 katolíků, 21,850 kostelů a kaplí katolických a 22.137 světských kněží a že katolické řády vydržují v Německu 214 sirotčinců se 4686 sirotky a 740 nemocnic.

Analfabeti v armádách. Podle spolehlivých výpočtů zjištěn v armádách, účastnících v nynější evropské válce, následující poměr analfabetů: Na 2000 vojáků připadá analfabetů: v armádě ruské 1324, srbské 868, italské 612, rakousko-uherské 440, belgické 184, francouzské 60, anglické 6, německé 1.

Císař japonský o lidumilné činnosti Svatého Otce. Apoštolský delegát pro ostrovy Filipinské msgr. Josef Petrelli přibyl na zpáteční cestě z Říma do Tokia, aby odevzdal císaři japonskému vlastnoruční list Sv. Otce Benedikta XV. Papežský delegát byl přijat císařem v delší audienci, za které se císař vyslovil s velkým uznáním o úspěších lidumilné činnosti sv. Otce.

Vojenští kněží. Velice málo dovídáme se o působnosti polních kaplanů.

Činnost kněze jest nenápadná tichá a nechce vzbudit žádné pozornosti. Jest vzdálena každé chvály a odměňuje se sama. Leč přece nesmí býti opomenuto těchto šlechetných mužů ve zlaté knize našeho vojska neb ideální cíle a výsledky jejich poslání jsou nedocenitelné. Vojín v poli jest daleko nábožnější než v míru. Vojín, který jest stále obklopen tisícerým nebezpečím, který po celé hodiny, dny hledí smrti vstříc, kterému schází jen nepatrný krůček stranou a jest na věčnosti, ten cítí bezprostředně věčnou přítomnost Boha. Slovo „Bůh“, jehož se v dřívějších dobách míru užívalo tak prázdně, neodůševněně a jen tak jaksi ze zvyku, znamená nyní ve válce a zvláště za pekelné střelby mocnou vzpruhu pro srdce každého vojína. A polní kaplan jest sprostředkovatelem, tlumočnickem slabého, je muž každou chvíli hrozí nebezpečí, že ztratí život. Polní kaplan jest často jen jediným utěšovatelem, jenž tu zbyl z celého ostatního světa a jako poslední přináší božskou útěchu a nevyčerpatelnou milost. Tam, kde polní kaplan oblékne svůj duchovní šat, působí na těžce zraněné blahodárně a s vyjasněnou tváří udílí poslední útěchu těm, kteří již nemají žádného pozemského přání. Polní nadkaplan Oskar Czyzewski, divisní farář 12. pěší divise, byl jedním z takovýchto sebeobětavých kněží, jemuž leželo na srdci jen blaho jeho čety. Hned již od počátku polního tažení věnoval se v nemocnici pěší divise č. 12 zraněným a umírajícím, o které pečoval s neúnavnou pilí a bezpříkladnou láskou. Vytval ve svém obtížném úřadě u Annopolu, Radlina, Jedlnia, Sanolarnie, Rodak, Ryczova, rovněž i u Postemp, zkrátka všude, kde zdravotní ústav rozbil svůj stan. Před Lublinem byl nepřetržitě po 10 dní a nocí na nohou. Tomuto statečnému knězi nepřekážela různá náboženská vyznání; udílel nejsv. Svátost oltářní nejen umírajícím katolíkům, nýbrž upokojoval i ostatní jinověrce v jejich bolestech a utěšoval je

neskonalou milostí Boží a prosil Boha o smilování. Jeho horlivost neustala ani tehdy, když mu samotnému bylo třeba pomoci, ježto onemocněl a nemohl ani choditi. Jeho činnost soustřeďovala se nejen v polní nemocnici, ale i na bojišti ve zcela nechráněné krajině. Czyzewski byl statečný kněz, který odevzdán do rukou Božích, neleká se při konání díla lásky a milosrdenství žádné námahy a žádného nebezpečí. Jemu bylo lhostejno, zda mu nepřátelské kule sviští kolem uší a nedal se ani zastrašiti skrytým nepřítelem v podobě tyfu a cholery. Tak rozséval tento dobrý muž na všechny strany jen dobro a lásku. Jeho záslužná činnost nezáležela jen ve vykonávání služeb Božích, nýbrž měl porozumění též i pro ostatní obory lidské práce a jeho smysl pro povinnost byl vzorným příkladem pro ty, s nimiž byl denně ve styku a povznášel je. Chrabrý kněz podporoval lékaře při jejich obtížné práci a zdravotnímu mužstvu dal příklad sebeobětavé statečnosti tím, že sám pohrbil více tichých hrdinů a převzal službu za nemocného druhá. Jeho sebeobětavost neznala mezí; tak sloužil Bohu a zároveň lidem jako vzor nejlaskavějšího srdce, jako symbol vtěleného dobra. Nadřízené velitelství nemohlo odepřiti výtečnému knězi uznání viditelného znamení jeho vynikajících vlastností a navrhlo jej, aby byl vyznamenán duchovním záslužným křížem II. třídy na červeno-bílé stuze. (Ze zlaté knihy vojska.)

Bývalý ruský pravoslavný chrám v Praze za staroměstskou radnicí, majetek obce pražské, upravuje se nyní ve vojenský kostel. S průčelí i s levé zdi chrámové odstraněny byly již zlaté staroslovanské citáty z Písma i pravoslavné kříže s obou věží i kopule. Tvrdilo se, že petrohradský synod podal proti zrušení ruského pravoslavného chrámu v Praze, který tam trvá od let sedmdesátých, jakési ohražení, ale v Praze o ničem podobném nikdo neví.

Díkuvzdání božskému Srdci Páně.

Z Brna. Srdečné díky vzdávám božskému Srdci Páně a Panně Marii Lurdské za uzdravení dítky z těžké nemoci. Čtenářka Školy B. S. P.

Z Tešan. Za vyslyšenou prosbu božsk. Srdci Páně, P. Marii a sv. Antonínu Pad. vzdávám tímto vroucí díky a pevně věřím, že ten, kdo pod jejich ochranu se staví, nikdy není oslyšen, začkoliv prosí.

Čtenářka Školy B. S. P.

Cd Příbrami. Horlivá ctitelka bož. Srdce Páně děkuje za pomoc ve velikých trápeních a úzkostech. Ó ctěmež všichni božské Srdce Páně a bude nám všem spomoženo.

Z. M.

Od Olomouce. Plníc svůj slib vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii ustavičné pomoci a sv. Josefu za své uzdravení po vykonané 9denní pobožnosti.

Čtenářka Školy B. S. P.

Cd Hranic. Tisícový dík vzdávám čtenář Školy B. S. P. nejsv. Srdci Ježíšovu, Panně Marii ustavičné pomoci, Sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. Též posílám svůj dík do Filipšdorfu.

P o z n á m k a: Prosím, aby na díkuvzdání se každý podepsal — jméno nebude uveřejněno, leč jen na zvláštní přání.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvlášť Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zahojení ran nynější válkou způsobených a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastíží ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plně mocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Všude a všem dobře činit.

Úmysl v srpnu: Blahořečení ctíhod. P. Colombiera.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník L.

Vychází počátkem každého měsíce.

SRPEN 1916.

Přistupme tedy s doufáním k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost k příhodné pomoci. (Žid. 4, 16.)

K. Polenský.

Rozmluva s Kristem.

Ty navštívit chceš srdce moje?
Ty chceš, bych Tebe požil?
Ach, lásko má, Tys štěstí zdroje
do nitra mého vložil.

Má duše blahem rozplývá se
a srdce tužbou hoří,
když v nebeské Tě vidí krásu,
do prachu se Ti koří.

Ó Srdce nesmírného bolu
a nekonečné slasti!
Tys zachránilo mne, když dolů
jsem padal do propasti.

A nyní štěstím duše kypí,
je láskou k Tobě vznatá,
Tvé ráda lásky jímá šípy,
by jednou byla svatá.

Tě vzácné stále čeká chvíle,
až uří Tvář Tvou, Pane;
kol Tebe žití duši mile,
kde mír jen věčný vane.

A. M. Kadlčáková.

Rodný dům.

Ten rodný dům, ten starý dům
tak posud je mi milý,
v něm prožila jsem v žití svém
nejladší lásky chvíli.

Tak často na ten rodný dům
mé oko zadívá se,
ach, nedivte se, slzou že
hned bolnou zalívá se!

Mně zdává se, jak mluvil by
to z něho otec ke mně,
jak matka drahá slova své
šeptala lásky jemně.

A proto k tomu domu jen
se duše moje vine,
neb láska k němu v srdci mém
tu nikdy nezahyne!

Srdce Ježíšovo mnohého milosrdenství.

P. Rudolf Rozkošný T. J.

Vlastnosti, které se v litanii k božskému Srdci Páně tomuto Srdci přisuzují, nemají k němu stejného vztahu. Některé se týkají přímo božského Srdce, jiné nepřímě. Tvrdíme-li ku př., že jsou v něm všechny poklady moudrosti a vědomosti — platí tato vlastnost o něm docela jinak, než když je nazýváme plným dobroty a lásky. Dobrota a láska sídlí v srdci, kdežto moudrost a vědomost týká se především lidského poznání, a teprve v druhé řadě lidského srdce, jako když pravíme: co na srdci, to na jazyku, oko do srdce okno, myslíme na myšlenky, které na srdce tak mocně působí, že se jeví na venek očima neb řečí. Nyní budeme rozjímati o vlastnosti, která po výtece patří božskému Srdci Páně: Srdce Ježíšovo, mnohého milosrdenství, smiluj se nad námi! Již prosba: smiluj se nad námi, nám ukazuje důvod, proč se k Srdci Páně utíkáme: právě proto totiž, že má s každou lidskou bídou největší smilování, slitování, milosrdenství. Jak se tedy jevílo milosrdenství božsk. Srdce dle sv. evangelia? V něm se dočítáme, že měl Pán Ježíš velkou soustrast s bídou jak jednotlivců, tak celého židovského národa. Hned když započal svou činnost v Galilei uzřev zástupy, pojal lítost nad nimi, že byli zmořeni a povrženi jako ovce, nemající pastýře. (Mat. 9, 36). Ovšem měli sice pastýře, měli své vůdce, ale tito byli slepi a udržo-

vali lid ve slepotě, aby neprohlédnul, dávali jim těžké předpisy, které sami neplnili a zavírali před nimi království Boží. Proto mu jich bylo srdečně líto. Jindy, když se zdržoval u jezera Genzaretského a lid ustavičně za ním chodil, takže apoštolové neměli ani času pojísti a si odpočinouti, užřel zástup mnohý i slitoval se nad nimi a uzdravil nemocné jejich. A když mu apoštolé radili, aby rozpustil zástupy, by si mohli v okolí nakoupiti pokrmů, rozmnožil zázračně pět chlebů a dvě ryby a nasítil pět tisíc mužů kromě žen a dětí. (Mat. 14, 14—21). A když opět se k němu shromáždil velký zástup lidí, svolal učeníky své a řekl jim: Lítost mám nad zástupem, neboť již tři dny trvají se mnou a nemají co jísti, a rozpustiti je lačné nechci, aby nezemdleli na cestě. A proto nasítil sedmi chleby, a několika rybičkami čtyři tisíce mužů mimo ženy a děti. (Mat. 15, 32—37). Podobně se výslovně praví ve sv. evangelii, že se slitoval nad dvěma slepci, když se ubíral z Jericha do Jerusalema a dotekl se očí jejich (Mat. 20, 34) a uzdravil je.

Největší milosrdenství však měl s těmi, kteří stáli nad rakví svých drahých zesnulých. Když viděl zármutek ženy naimské, jejíž jediný syn byl nesen do hrobu, pohnul se milosrdenstvím nad ní a řekl jí:

Je plač. A přistopiv dotekl e mar. I řekl: Mládenče, obě pravím, vstaň. I posal se ten, jenž byl mrtvý a očal mluvit. I dal jej mae-ri jeho. (Luk. 7, 13—15).

Představený synagogy Jairus na šejné cestě padá před ním na kono a prosí o pomoc umírající dceruše. Ihned opouští Pán Ježíš zástup, který a něho čeká, a ubírá se k smrtelné osteli, na níž právě děvče zemřelo. Když spatřil v domě všechny plakati nařikati, pravil s velkou soustrastí přibuzným: Neplačte, dívka e umřela, nýbrž spí. (Luk. 8, 2). Odstranil plačící ženy a pištee pokoje a vzav dívku za ruku, řekl: Dívko, tobě pravím, vstaň. Ihned vstala dívka a cho-ila. (Mar. 5, 41. 42). Ještě dojem-šším jest jeho pláč nad mrtvým šitelem Lazarem v Bethanii a soucit žijícími sestrami Marií a Martou. Tedy Ježíš vida ji (Marii) a na-láče, i židy, kteří bylisní, nipláči, pohnul se v duchu zachvěl se a řekl: Kde jste ej položili? Řkou jemu: — ojd a viz. I zaplakal Ježíš. (Jan 11, 33—35) a vzkřísil Lazara.

Nehodláme dále rozjímati, jak šlké milosrdenství mělo Srdce Páně nemocnými a trpícími, již jsme na něm místě o tom pojednávali. „Uzdral všechny“, poznamenávají častěji z evangelisté, cokoliv jich bylo nemocných, neduživých, zimnici macích, ochrnutých, malomocných. Ba olikrát hájil nemocné, kteří chtěli ýti uzdraveni v sobotu, proti fari-um, kteří se horšili, že tím zne-řecuje sobotu! Kdo jest mezi ámi, jenž padne-li mu osel eb vůl do jámy, nevytáhne oihned v den sobotní (Luk. 4, 5). Pokrytci, zda-li kaž-ý z vás neodvazuje svého ola, neb osla a nevede ho apájet? A tato žena, která e dcera Abrahámovou, — terousať sáns vázal, hle již smnáctroků, ta neměla-li ýti rozvázána od vazby své den sobotní (Luk. 13, 15—16).

Ba ani malomocných se nelekal. Nezapuzoval od sebe ubožáky, kteří touto nemocí byli stíženi, jak to bylo obyčejem, a jak to zákon předpisoval. Naopak rád je uzdravoval a rád na ně pamatoval, a kladl zvláště na srdce, by se za malomocné nestyděli a je rádi uzdravovali. (Mat. 10, 8). Tak měl dobré srdce k nemocným vůbec, že učeníci poznali, kterak se na něm vyplnilo slovo proroka Isaiáše: — V pravdě neduhy naše on nesl bolesti naše on snášel (Is. 53, 4). Ovšem na tomto místě mluví prorok o neduzích a bolestech duševních, totiž o hříších; že totiž Kristus Pán vzal na sebe naše hříchy, naše neduhy duševní nesl, a odnesl, za ně trpěl a takto je zničil. Protože však tělesné neduhy jsou následky hříchu Adamova, tedy sv. Matouš užívá tohoto místa proroka Isaiáše o tělesných neduzích, chtěje tím ovšem také naznačiti, že vezme na sebe naše hříchy. Praví totiž sv. Matouš (8, 17): Uzdravil všechny, kteří byli nemocni, aby se naplnilo, co bylo předpověděno skrze proroka: On přijal mdloby naše, nesl neduhy naše. A ačkoliv neodstranil ze světa útrapy, nemoci, kříže, ale je lidem ponechal, přece i v tom ukázal se milosrdným, 1) že všechny svízele, utrpení, která jsou vlastně pokutou za hřích prvopočátečný, a někdy za hřích osobní, změnil za prostředek, by si jimi lidé mohli pro věčnost velkých zásluh získati; 2) že odňal hanu a potupu spojenou s chudobou, nouzí a podobnými svízeli; 3) že nám získal hojných milostí, bychom mohli všechny bída trpělivě snášeti.

Maje srdce plné milosrdenství k nešťastným, nezapomínal také na dlužníky, jejichž osud býval velice tvrdý. Věřitel totiž nabyl nad nimi, i nad jejich rodinou a majetkem práva a mohl je prodati do otroctví a za ztrzené peníze si učiniti náhradu. Ba i sám zákon Mojžíšův (Lev 2, 25, 39) dovoloval věřiteli vzít si dlužníka za otroka na tak dlouhou dobu, dokud by si neodsloužil dluhu. Jejich volání o pomoc a krutý rozsudek soudce

jest mu námětem, aby nám ukázal velikost hříchu a nás povzbudil prositi s velkou ponížeností za odpuštění, a zároveň by nás povzbudil, bychom sami nepřátelům laskavě odpouštěli. Proto nás napomíná se modlití: Odpušť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům (Mat. 6, 12), a nemáme se chovati jako onen služebník, jenž jsa svému pánu dlužen deset tisíc hřiven (v naší měně přes 57 mil. K) a dosáhnuv odpuštění, nechtěl odpuštění svému spoluslužebníku 100 peněz t. j. asi 95 K. (Mat. 18, 23—35).

Chudobní lidé jsou jeho miláčky. Na prvním místě je volá do království nebeského a prohlašuje je za blahoslavené. Blahoslavení jste vy chudí, neboť vaše je království nebeské. (Luk. 6, 20). Od boháčů žádá, aby aspoň duchem a smýšlením se stali chudými. Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské (Mat. 5, 3). Přišel, aby chudým zvěstoval evangelium (Mat. 11, 5). Dva halíře, které dala chudá vdova do chrámové pokladnice, mají u něho větší cenu, než největší dary boháčů: Amen, pravím vám: Tato vdova chudá dala více než všichni, kteří házel do pokladnice; neboť všichni metali z toho, co jim zbývalo; tato však dala ze svého nedostatku všechno, co měla, všechno živobytí své. (Mar. 12, 43. 44). Boháčům, kteří touží po dokonalosti a své poklady si chtějí zabezpečiti, dával radu, aby je rozdali chudým. Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej, co máš a dej chudým a budeš mít poklad v nebi (Mat. 19, 21), radil bohatému mládenci, jenž se ho tázal, co má kromě desatera přikázání ještě dobrého činiti. Jinému boháči radil, aby k hostinám nezval sobě rovné, ale chudé: Strojíš-li oběd neb večeři, nezvi přátel — svých, ani bratrů svých, ani příbuzných svých, aby snad i oni nepozvali zase tebe a nedostalo se ti odplaty. Ale

když strojíš hostinu, povolávej chudých, zmračených kulhavých a slepých, a budeš blažen, neboť nemají čím odplatit tobě; odplatí se ti zajisté při vzkříšení spravedlivých. (Luk. 14, 12 až 14). Fariseům, kteří všecky předpisy obřadného zákona, zvláště o očišťování velice bedlivě plnili a také i veřejně vytrbovali, když udělovali almužnu (Mat. 6, 12), ač v srdci byli lakomými (Mar. 7, 11), (Mat. 23, 13. 14), dával radu, aby místo tolika očišťování raději udělovali almužnu a ať všechno vám bude čisté (Luk. 11, 43), t. j. budou-li mít milosrdenství k chudým a s láskou udělovati almužnu, budou také i čisti duši. Kdežto jinak sice svědomitě zachovávali předpisy o očišťování, ale uvnitř byli plni loupeže a nešlechetnosti. (Luk. 11, 39). Nemůže ani viděti vedle sebe bohatství a chudobu, nadbytek a nedostatek. Lituje proto bohatých, protože mnozí z nich budou zavrženi, že byli lakomými a tvrdými k chudým. Amen pravím vám: Bohatec vejde těžko do království nebeského. A opět pravím vám: Snáze jest velbloudu projíti uchem jehly, než boháči vejíti do království nebeského. (Mat. 19, 23. 24). Tvrdého boháče odsuzuje do pekla, chudého Lazara za všechno trpělivé strádání stanoví dědicem království nebeského. (Luk. 16, 19—31). Ba chudý Spasitel, jenž sám neměl kam by hlavy položil, uděluje almužnu z mála, co darem obdrží. Vždyť Jidáš, jenž měl na starosti společnou pokladnu a ač si sám z ní pro sebe nechával, přece pamatoval v Bethanii, když byl Kristus Pán drahou mastí mazán, na chudé: Proč se neprodala tato mast za tři sta denárů a nedalo se chudým? (Jan 12, 5).

Větší milosrdenství než s chudými měl božský Spasitel s bídnými na duši, totiž s hříšníky. Tu se otevírá zející propast, která dělila Spasitele od učitelů zákona s celou družinou jejich přivrženců. Hříšníci, k nimž se počítali smilníci i výběrčí daní, byli buď úředně — totiž dle určitých ob-

radů — vyobcování, neb aspoň ve veřejném mínění za takové pokládání. Pravověrný žid se jim úzkostlivě vyhýbal, protože je pokládal za nečisté a bál se, že by se mohl od nich znečistiti. Základním článkem každého spravedlivého žida byla odluka, společenská klatba, opovržení, nepřátelství, zavržení hříšníků. Naproti tomu Pán Ježíš má k nim tak dobré srdce, že chodíval mezi ně a publikány, napomínal je jako ostatní lid, aby se obrátili a vstoupili do království Božího. Zvěštoval jim dosud neslychanou zásadu svého společenství: Syn člověka jest od Boha poslán na prvním místě ku hříšníkům. Když totiž povolal Matouše za apoštola a stoloval s celníky a hříšníky a fariseové se tomu velice divili, řekl jim: Nepotřebují zdravil lékaře, nýbrž nemocní; nepřišel jsem volat spravedlivé, nýbrž hříšníky. (Mat. 9, 13). Hříšníci byli pro nedostatek poznání podobni doutnajícímu krotu a pro slabost vůle nalomené třtině. Božský Spasitel však, jak o něm praví sv. Matouš 12, 20, dovolávaje se proroka Isaiáše, třtiny nalomené nedolomí, a krotu doutnajícího neuhasne, t. j. neodpuštěl od sebe hříšníky, u nichž viděl jen trochu dobré vůle, nevytýkal jim jejich chyby, nýbrž je k sobě zval, poučoval, hříchy jim odpouštěl a je k dobrému povzbuzoval. Jinak si počínal, než proroci, kteří bezohledně hříchy lidu vyčítali, tresty Božími jim hrozili, ba někdy je přímo na hříšníky svolávali. V té příčině také sklamal naděje fariseů, kteří očekávali Mesiáše jakožto krále, jenž mocí a násilím si podrobí všechny národy. On však jen trpělivostí, láskou, slibováním chtěl si srdce lidská podrobiti.

Tak velké měl milosrdenství.

Zejména s hříšníky tak velké měl milosrdenství a tak dobré srdce k nim, že byl nazýván přítelem celníků a hříšníků. (Mat. 11, 19). A právě to bylo kamenem úrazu pro každého, kdo byl přívržencem fariseů a zákoníků. Obcování s publikánem Levim

(Mat. 9, 9—13, Luk. 5, 27) a povolání jej za apoštola, jakož i Zacheem (Luk. 19, 1—10), jenž byl vrchním nad celníky, což znamenalo u fariseů „vrchním nad hříšníky“, tedy „nadhříšník“, jakož i to, že s nimi stoloval, vyvolalo pravou bouři rozhořčení. Ale Pán Ježíš se dovolává božského smilování, pravě jim: Jděte a naučte se, co jest to: Milosrdenství chci a ne oběti. (Mat. 9, 13). Židé totiž při obětech byli spokojeni jen zevnějším skutkem a nedbali na pravou zbožnost, na pravé smýšlení, na smilování se svým bližním. Tak na př. brali svým starým rodičům věci potřebné k živobytí a přinášeli je jako obět kněžím (Mat. 15, 6) a své rodiče nechávali o hladu. Božský Spasitel tedy těmito slovy chce říci, že u Pána Boha na prvním místě platí laskavé, soucitné srdce se svým bližním. Daleko se mu toto více líbí, než oběti — třeba byly ve Starém zákoně přísně poručeny — přinášené s tvrdým srdcem. Své smilování s hříšníky stupňuje v podobnostech o ztraceném penízi (Luk. 15, 3—10) o pastýři hledajícím ztracenou ovci. Který člověk z vás, máje sto ovec a ztrativ jedno z nich, nenechá devadesáti devíti na poušti a nejde poté, která se byla ztratila. Tak hledá božský Spasitel hříšníka, a když jej najde, plesá: Pravím vám, že tak větší bude radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti, — kteří pokání nepotřebují. Ba i hříšníci, kteří hluboko klesli, nejsou vyloučeni z jeho milosrdenství; naopak zvláště k takovým ukazuje své laskavé srdce. Hříšnice, která v domě fariseově mu nohy mazala a vlasy stírala, uslyšela slova plná útěchy: Odpouštějí se tobě hříchy; jdi v pokoji. (Luk. 7, 36—50). Cizoložnice, která od hříšců zákona jest vedena k ukamenování, byla jím zachráněna a obrácena: Jdi a více ne hřeš. (Jan 8, 2—11.)

V podobnosti o marnotratném synu líčí Pán Ježíš nesmírnou radost

otcovu, který opět nachází svého syna, hříchy a hanbou spustlého. Proto také božský Spasitel má srdce plné smilování i s těmi, kteří jsou sami nad sebou zoufalí, a nad nimiž ani jejich bližní nemají žádné naděje. Ba čím větší jest míra hříchů, tím více se stupňuje radost přítele hříšníků nad marnotratnými syny, kdykoliv se vracejí k jeho přelaskavému Srdci.

Má soustrast se všemi, kteří jakýmkoliv způsobem si činí nároky na jeho pomoc. Vyvolenými jeho srdce jsou ovšem chudí a opovržení, ale jeho láska si hledí také bohatých a vznešených. Člena židovské velerady, Nikodéma, jenž ostýchaje se lidí, přišel k němu v noci, zvláště poučuje o potřebě duchovního znovuzrození. (Jan 3, 1—18); bohaté fariseje právě tak jako celníky někdy pocítí svou návrstěvou; pomohl knížeti Jairovi a vzkřísil mu dceru, vyhověl prosbě setníka a uzdravil jeho služebníka; ba i bohatého mládence si zamiloval, protože se tázal na cestu vedoucí k věčnému životu. (Mar. 10, 17—20). Byl sice poslán jen ztraceným ovčím domu israelského, ale přece neomezoval svá dobrodini pouze na své — krajany: ujal se s láskou samaritánky u studnice Jakubovy a pomohl ženě Kananejské, která s velkou důvěrou k němu volala, aby její dceru uzdravil. (Mat. 15, 21—28). Smilování své prokazuje bližním vůbec, t. j. každému, s nímž se setká a o němž ví, že něčeho potřebuje. Pokud sahá lidská bída, potud sahá i jeho milosrdenství a dále. Pojd'te ke mně všichni, kteří se loptíte a jste obtíženi a já vás občerstvím (Mat. 11, 28) volá ke všem, kteří jakýmkoliv způsobem jeho pomoci si žádají. Chce z nich buď jejich břímě sňati, neb jim alespoň ullehčiti. Pomáhati lidem označil sám hned na začátku své veřejné činnosti za cíl svého života. Když totiž přišel do Nazareta a v sobotu po bohoslužbách se hlásil k výkladu písma sv., dána mu byla kniha proroka Isaiáše: Rozvinuv ji, našel místo, kde prorok praví o sobě, že jest od Ducha sv. milostmi obdařen, aby oznámil židům, že budou ze za-

jetí babylonského vysvobození. A ono místo Kristus Pán vztahoval na sebe pravě: Duch Páně nademnou! Pročež pomazal mne, t. j. při křtu v Jordáně vznášeje se ve způsobě holubice, prohlásil mne za Messiaše, poslal mne kázat evangelium chudým t. j. utiskovaným, potlačovaným, sklíčným, uzdravovati z kroušené srdcem t. j. ty, jež hříchy a zlé svědomí trápí, ozdravovati t. j. hříchy jim odpouštěti, těšiti je a nadějí na věčnou spásu je oblažovati, ohlásiti zajatým propuštění a slepým prohlédnutí. Obojí totiž slepci i zajatci zavření v tmavém žaláři nevidí světla; Pán Ježíš svým učením osvětlil lidstvo, které bylo slepé na ducha, a otevřel bránu k paláci pravdy Boží a přivedl je na svobodu dítek božích; propustil utisknuté na svobodu a hlásat milostivé léto. Hospodino a den odplaty, t. j. jako v milostivém létě měl býti zadlužený statek navrácen původnímu majiteli, a všechny dluhy měly býti odpuštěny a otroci propuštěni na svobodu, tak i Messias přinesl milostné léto, v němž všechny dluhy t. j. tresty za hříchy sám svou smrtí nebeskému Otci zaplatil, lidstvo vyprostil z otroctví ďábla a založil v církvi sv. říši milosti, pokoje, svobody, života a spásy. A sv. evangelium pokračuje: A svinuv knihu, vrátil ji služebníkovi a posadil se. A oči všech byly upřeny na něho. I počal mluvit k nim: Dnes naplnilo se to písmo, které jste slyšeli ušima svýma. (Luk. 4, 18—21). Jako v nynější době ve státech, v nichž má lid voliti poslance, přicházejí mužové různých stran před voliče a vykládají jim svůj program, jímž se hodlají řídit, tak také božský Spasitel prohlašuje za hlavní zásadu své činnosti pomáhati všem trpícím. A tomuto tak vznešenému cíli obětuje vše ve svém životě, své smýšlení, modlitby, práce, slova, ruce (Mat. 8, 3), ba i své sliny (Jan 9, 6), okraj svého šatu (Mat. 9, 20) a při svém umučení svou krev a svůj život.

Žádný tedy člověk, byť by byl sebe větším hříšníkem a ode všech lidí opuštěn a opovržen, nesmí ani na mysl připouštět myšlenku, že jej Pán Ježíš zapudí, obrátí-li se k němu upřímně. Ba, čím má více hříchů, tím větší způsobí svým návratem radost Srdci Páně, Srdci nekonečného slitování. Tato myšlenka dodá mnohemu zoufalci odvahy k polepšení a vzpomínka: způsobil jsem sice Pánu Ježíši svými hříchy zármutek, ale svým návratem jsem mu učinil velikou radost, uklidňuje velmi často zlé svědomí.

Ostatně se nesmíme obracet jen k velkým hříšníkům! Každý z nás má mnoho potřeb duševních i tělesných, vlastních i cizích, a může se tedy s největší důvěrou utíkat k Srdci mnohého slitování a volati s Davidem: Smiluj se nade mnou Bože, dle velkého milosrdenství svého; t. j. potřebuješ Pane velké milosrdenství, neboť mám velkou bídu, velké hříchy a podle množství slitování svých shlad nepravost mou: t. j. ne jedenkrát, ne dvakrát, ale mnohokrát se nade mnou smiluj a odpusť mi mé hříchy. (Žalm 50). Avšak božský Spasitel také napomíná své ctitele k následování: Buďte milosrdni, jakož i Otec váš milosrdný jest. (Luk. 6, 36). Milosrdní uslyší při posledním soudu z jeho úst slova: Poďte požehnání Otce mého, vládněte královstvím připraveným vám od ustanovení světa. (Mat 25, 34). Cokoliv jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste učinili v. 40. Někonečně milosrdný Spasitel se staví na

stranu trpícího lidstva; cítí všechny jeho bolesti jako své vlastní, přijímá skutky lásky bližnímu prokazované za sobě patřící: lačněl jsem, dali jste mi jísti, žíznul jsem, dali jste mi pít, hostem jsem byl a přijali jste mne (v. 35). Dále již milosrdenství jíti nemůže. Každý ctitel božského Srdce Páně i kdyby jak se cvičil ve skutecích lásky, přece ani zdaleka nedostihne milosrdenství Kristova. Může však se dovolávat u Pána Ježíše na své dobré srdce, když prosí božského Spasitele o nějakou milost.

Tak si počínala jistá zbožná duše jménem Maria Peros, která chtěla vstoupiti do řádu Navštívení Panny Marie, založeného sv. Františkem Saleským. Nemohla však dosáhnouti splnění své prosby, ač se často a dlouho v chrámě k Pánu Ježíši modlivala. Proto vycházela z chrámu ven na prostranství, kde bylo mnoho žebráků. Tito k ní velmi úpěnlivě prosili o almužnu. Rychle se navrátila do chrámu, padla na kolena a modlila se: Ale, Pane Ježíši, ač mám lidské a hrdé srdce, přece jsem již nemohla déle slyšeti nářek žebráků; a Ty, Pane Ježíši, jenž máš tak dobré Srdce, bys mne nevyslyšel? Konečně byla přijata do řádu a dosáhla v něm velké svatosti.

Utíkejme se tedy s největší důvěrou ve všech potřebách k Srdci mnohého slitování, konejme sami také skutky milosrdenství a bude me jistě vyslyšeni!

Přistupmež tedy s důvěrou k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost k příhodné pomoci. (Žid. 4, 16).

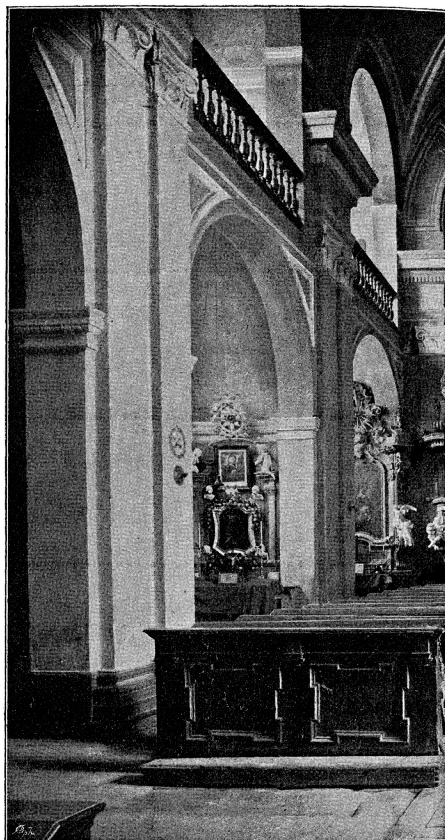
K. Polenský.

Píseň.

Mou přijmi, Bože, píseň,
jež ze dna srdce plyne,
a mění v radost tiseň,
ve světlo boly stinné.

Ta prostá slova moje
jsou duše oči samy,
vždyť hledí v nebe Tvoje
jak viska za horami.

Telč: B.

tel, vnitřek.

Dr. Jan Nepomucký rytíř z Nussbaumů, slavný lékař a vzorný křesťan.

Podává Fr. Janovský.

7. Věda a víra.

Professor Nussbaum byl ozdobou university, jeho vědomosti, jeho dovednost získaly mu světový věhlas; byl nejpopulárnější osobností v Mnichově, všude zaznívala chvála jeho dovedné ruky, příslušníci různých národů hledali jeho pomoci. A ejhle, uprostřed veškeré své slávy zůstal skromným, pokorným mužem a zbožným křesťanem. Pravidelně modlil se ranní i večerní modlitbu. Denně líbal rány Kristovy na kříži, jež měl na stole, říká: „Ó můj Spasiteli, pomáhej mi i dnes a žehnej mi jako člověku, lékaři a učiteli!“ Po jeho smrti shledána trnová koruna na onom kříži zpredu všecka olíbána, jako zmizelá. Nikdy neodešel z domu, aby se nebyl pokropil svěcenou vodou. Měl-li vykonati velkou, důležitou operaci, zašel si k sv. přijímání, byl na mši sv., anebo se alespoň zastavil v kostele a zbožně se tam pomodlil. Díky za zachránění života skromně odmítal, říká: „Neděkujte mně, ale Pánu Bohu; já jsem jenom jeho slabým nástrojem.“

Všecky zbožné obyčeje, jimž se naučil od své matky a za její mateřské laskavosti, konal, zachovával i v životě pozdějším. Na sv. Tří krále dával si rok co rok od kněze františkána celý svůj byt kadidlem vykouřiti a svěcenou vodou vykropiti. Na Květnou neděli dělal z „kočiček“ věnec a vložil jej na trnovou korunu Páně na kříži. Na Boží Tělo musil míti věneček z olštáře. Často přijímal svaté svátosti. Když se blížily velkonoce, byl on první v domě, jenž se chystal k stolu Páně; říkal: „Hlava rodiny musí první vykonati svou křesťanskou povinnost.“ A konal tu svou povinnost ne v blízkém kostele nemocnice, nýbrž ve svém farním chrámu Páně, za kteréhožto veřejné vyznání víry byl mu povždy velmi povděčen jeho farář, prelát dr. Wester-

meier, jakož mu to také vděčně vyjádřil ve zvláštním listě.

Rok co rok v oktávě Dušiček posílal do kapucinského kláštera sv. Antonína v Mnichově 300 marek na 100 mši svatých za zemřelé předchozího roku. Byl vůbec zvláštním ctitelem a dobrodincem řeholníků; každý měsíc poslal do klášterů cukr, kávu, fíkovku a jiné potřeby, aby jim ulehčil živobyti.

8. Nussbaumovi přátelé.

Ač ke všem lidem přívětivý a laskavý, pojal zcela do srdce svého jen několik málo lidí a byl jim tak věrným přítelem, že by byl pro ně i poslední krupěj krve obětoval. Po mnoho let byl důvěrně spřátelen i s Döllingrem, druhdy slavným profesorem církevních dějin na universitě mnichovské. Sdíleli se vespolek o svá mínění, o své rázory, těšili se navzájem z každého krásného úspěchu na poli vědeckém, byli jednoho smýšlení, jednoho srdce. Když pak později Döllinger nešťastně se ocitl na bludné cestě, když se zpronevěřil své slavné minulosti kněžské a profesorské, když útočil proti církevnímu sněmu vatikánskému a proti článku víry tam prohlášenému o neomylnosti papežově, když se stal zakladatelem sekty „starokatolíků“, když byl za to vyobcován z církve — nebyl myslím nikdo více zarmoucen než šlechtitný Nussbaum. Vroucně prosil Döllingra, živým Bohem ho zapřisahal, by se podrobil církvi, by svůj blud odvolal, ale marně. Nussbaum byl tenkrát jedním z několika málo profesorů tří světských fakult university mnichovské, kteří nepředpsali Döllingrovu protestní adresu proti sněmu vatikánskému roku 1870. Ani potom nepřestal Nussbaum doufat, že se Döllinger obrátí, že se církvi podrobí; mnoho se na ten úmysl modlil za nešťastného přítele a vyjádřil se také těmito slovy: „Döllinger

nemůže zahynouti, vždyť se koná zaň mnoho modliteb, a já sám obětoval jsem zaň Pánu Bohu jeden strastiplný rok ze svého života.“

Jiný nerozlučný přítel Nussbaumův byl plukovní lékař dr. B r a t s c h. Kde mohli, byli pospolu, sdíleli se o radost i o utrpení, o čest i práci i svízele. Za válečných let 1866 a 1870 až 1871 byl Nussbaum pln lásky a pečlivosti k příteli Bratschovi, jenže svou tělesnou konstitucí nestačil nepohodám válečným tak odolati jako on. Podle důstojnosti, jakožto generálnímu štábnímu lékaři, bylo Nussbaumovi většinou možno spáti na lůžku; on však po každé propůjčil je příteli Bratschovi a sám si lehl na slámu na zemi. Když se po válce německo-francouzské šťastně domů navrátil a poprvé zase do svého lůžka mohl ulehnouti, zaslzel, jak byl vděčný Bohu, že se konečně jednou pořádně vyspí.

9. Svědomitý operátor.

Měl-li Nussbaum podniknouti nějakou velikou operaci, nechutnalo mu ani jísti a marno bylo nucení; říkával: „Netrapte mne, nyní nemohu.“ O takových dnech býval též velice bledý a bylo na něm viděti, jak je úzkostliv a rozčilen. Napsal jednou: „Operátor nedopustí se při operaci třeba nižádné chyby; avšak u pacienta samého prudké rozčilení myslí, strach, úzkost přivodí smrt během operace; a jindy zase i po operaci šťastně vykonané může se dostaviti druhé krvácení, křeče, otrava krve, zacpání malých žilek a pacient znenadáni skoná.“

Jeden ze žáků jeho vypravoval: „Dr. Nussbaum byl si vždycky vědom velké zodpovědnosti, a nezasluguje tedy výtky, jakou mu někteří nepřejní lidé činili, že prý lehkovážně a příliš rychle přistupoval k operacím; naopak uvažoval dlouho, než se odhodlal některý úd odnít a často nám říkal: „Odejmu úd teprv tehdy, když všechny měkké součástky jeho jsou zničeny.“ Jednou vypravoval nám následující případ: „Jednoho dne přinesen do nemocnice muž přejetý železničním vlakem; obě nohy byly porušeny, jedna

tak, že se amputace zdála nezbytnou. Toho dne bylo mnoho operací konáno; rychle tedy byly prohlédnuty nohy onoho muže a uznáno, že levá musí býti odňata. Amputace tudíž vykonána. Kdo však popíše ustrnutí lékařů, když se ukázalo, že ono předechozí zkoumání nebylo správné, že odňata noha, která měla zůstat! Co nyní? Měli ubožákovi vzít i druhou nohu? Přičinili se ze všech sil, vynaložili všecku možnou pečlivost a opatrnost, aby zachránili druhou nohu, což se podařilo. I plyne z toho moudré naučení — pravil sám Nussbaum — jaká to převrácenost, bez nejpečlivější úvahy a bez nejdokonalějšího zkoumání hned se chápati nože.“

Jiný doklad svědomitosti Nussbaumovy: Na klinice ležela žena s kostní nemocí na noze. Měla hrozně bolesti a stále trápila profesora Nussbauma, aby jí nohu odňal. Nussbaum nechtěl a nechtěl, konečně však vyňal jí kus nakažené kosti a ujišťoval ji, aby jen byla trpělivá, že se vyhojí. Avšak žena nepřestala žebroniti, jen aby jí byla noha odňata, že těch bolestí již nevydrží. Odhodlal se tedy Nussbaum k tomu dílu. Již ležela nemocná na operačním stole. Když však z narkosy procitla, nebyla noha odňata, jak očekávala. Pravil jí svědomitý Nussbaum: „Když jsem se již chystal vaši vůli vyplniti a ještě jednou jsem si vaši nohu prohlédl, seznal jsem, že by to bylo proti mému svědomí učiniti z vás mrzáka. Vězte, milá paní, že sebe horší vlastní noha jest lepší než nejdokonalější noha umělá.“ A tak to zůstalo. Žena měla svou nohu, a Nussbaum měl pravdu. Časem bolesti zmizely, noha ozdravěla, a žena ta stala se dokonalou ošetřovatelkou v nemocnici.

10. Nussbaumova přesnost.

Vedle jiných mnohých krásných vlastností skvěla se na Nussbaumovi vzácná přesnost a dochvilnost. Nikdy nepřišel ani o minutu později. Určil-li kde operaci, byl tu na minutu. Říkal: „Mohu si pomyslet, jak trapno jest musit čekati na lékaře a na bolesti; raději přijdu dříve, raději lidi pře-

kvapim, aby jim nezbylo času na rozvažování a na strach.“

Přišel-li kam do domu ke konsultaci nebo k operaci, ohlásil se tomu, kdo mu otvíral, takto: „Někdo, koho lidé neradi vidí.“

11. Moje setkání s Nussbaumem.

Dr. Nussbaum vykonal šťastně na mém švakru těžkou operaci — píše zmíněná paní Emma Giehrlová — a zůstali pak pospolu v důvěrném, přátelském styku. Význačnými pro výtečného toho lékaře jsou slova, jež po první prohlídce mého švakra řekl mé sestře: „Poklekněte, milostpaní, a děkujte Pánu Bohu, že zřídlo té zlé nemoci není v plicích nebo v mozku; toť by bylo naprosto nevyléčitelné; takto však doufám, že s Božím přispěním pomohu.“ Kdykoliv pak tito moji příbuzní do Mnichova zavítali, po každé návštěvě profesor Nussbauma, který zatím byl povýšen na tajného radu; on také jim návštěvu po každé opětoval. Také mne poctil svou návštěvou. Podnes s radostí na to vzpomínám. Hned ve dveřích mého pokoje, kde jsem ležela nemocna, kynul mi rukou a přívětivě pozdravoval, doptával se dopodrobna a pln účasti na začátek a příčinu mé nemoci a jak jsem dosud byla léčena, přál mi trvalé zlepšivosti a odevzdanosti do vůle Boží. Hluboce dojata chopila jsem se jeho ruky a uctivě jsem ji políbila. Zvolal: „Co to děláte, milostpaní?“ Odpověděla jsem: „Ruka, která tolika tisícům již dobře učinila a pomohla, zasluhuje býti políbena.“

12. Velkomyslná odškodněná.

V pěkné pohorské vesnici žil se svou rodinou bývalý spolužák Nussbaumův Dr. A. Žil slušně, ovšem nadbytku nížádného neměl, a mnohdy zajisté vzpomínal na svého přítele Nussbauma v Mnichově, jemuž štěstí tak přálo. Jednoho dne dostal od něho list, jenž jej mile překvapil i potěšil.

„Milý A.,“ psal Nussbaum, „pošlu Ti dva pacienty, aby se zotavili ve vašem nádherném horském vzduchu, ve vašich stinných lesích a v krásné zeleni. Jsou to dva bohatí Rusové, jež

jsem léčil a nyní vyléčené propouštím. Mají se ve vaší krajině ještě posilniti. Jsou zvyklí, aby se jim věnovala všechna pozornost a opatrnost. Navštěvuj je dvakrát denně, nebude to pro ně mnoho, a kdyby si někdy naříkali na nějakou malou nevolnost, přidej i třetí návštěvu. Oni mohou dobře zaplatiti. Bude mi s potěšením, zůstanou-li moji klienti hodně dlouho u Tebe.“

Tento list a ještě více pak příchod cizozemských pacientů do pohorské vesnice způsobil veliké vzrušení. Dr. A. prokazoval jim dle návodu Nussbaumova velikou pozornost. Den ze dne se znamenitě zotavovali. Sedávali pod stromy v zahrádce, procházeli se v poli i v lese. Pohyli tam čtyři neděle. Jednoho rána zmizeli. Na stole nechali list, v němž sice lékaři uctivě poděkovali za jeho námahu, ale podotkli, že se doptávali zdejšího lidu, jaký honorář se zde platí lékařům, a podle toho že by mu po 50 fenicích za návštěvu příslušelo celkem 30 marek, jež mu tuto současně s listem podávají.

Po nějakém čase doptával se Nussbaum přítele A. na Rusy. Dr. A. mu odepsal, že se úplně zotavili, ale že náhle zmizeli; o svém honoráři se nezmínil. Ihned došel druhý list Nussbaumův, v němž žádal určité a celé odpovědi. Když mu tedy Dr. A. oznámil, že dostal celkem 30 marek, nelenil šlechetný Nussbaum a poslal mu 300 marek na odškodnou.

13. Čistá knihovna.

Jakožto učenec pořizoval si Nussbaum nové knihy svého oboru, zkoumal jejich vědecký i morální obsah, a to velmi pečlivě a svědomitě. Shledal-li ve kterém spise názory, jež se nesrovnávaly s jeho křesťanským přesvědčením, spálil je. Říkával: „Po mé smrti nesmí v mé knihovně býti shledána nížádná špatná kniha.“

14. Generální štábní lékař ministrantem.

Za války 1870—71 přitáhlo vojsko ve Francii do opuštěného zámku, kdež si mělo odpočinouti a nocovati. V zámku byla krásná kaple se vším příslušenstvím k službám Božím. „Jaká to vzácná příležitost po tak dlouhé době

opět moci jednou sloužiti mši svatou!“ přichvaloval si vojenský kurát vůči generálnímu štábnímu lékaři dru Nussbaumovi, který souhlasil vece: „Výborně, výborně, můj milý! Mohlo by mužstvo třeba jíti i k sv. přijímání. Vyzvěte je k sv. zpovědi a pak časné ráno přijdeme na mši svatou.“

Stalo se. Až pozdě do večera zpo- vídal kněz. Nadešlo ráno. Zašel kurát ku generálnímu štábnímu lékaři a ozna- moval: „Všecko jest připraveno, vojáci jsou vyzpovídáni, mše sv. mohla by ihned začítí, avšak nemám ministranta. Ptal jsem se vojáků, ale žádný z nich neumí ministrovati.“

„Což, není-li jiné překážky,“ pravil Nussbaum mile se usmívaje, „může mše svatá skutečně ihned začítí. Jáť jsem ministroval již jako sedmiletý hošík a myslím, že to dovedu i dnes. Dejte sezváněti!“

Plná kaple byla vojáků, a jak se divili, když ze sakristie s knězem vy- kročil generální štábní lékař v plné uniformě, nábožně ministroval a s nimi velebnou Svátost přijímal!

Prve než vojsko zámek opustilo, přišel francouzský kněz k Nussbaumovi a vypravoval mu, kterak ráno uslyšev zvonit na mši svatou přišel též do kaple, obcoval přesvaté oběti a podívoval se zbožnosti, s jakou vojsko k stolu Páně přistupovalo.

Za několik let navštívil tajného radu profesora Nussbauma v Mnichově venkovský kněz, onen vojenský kurát z roku 1870—71, aby prý ještě viděl svého vzácného ministranta. Přicházel však i potom ještě, přicházel, kdykoliv do Mnichova zavítal a dokud Nussbaum byl živ.

15. Tajemné volání.

Veliká bitva šťastně, vítězně do- bojována. Tisíce mrtvých a raněných leželo na bojišti, pozdě do noci měl Nussbaum se svou sanitou plné ruce práce. Blízký zámek byl raněnými pře- plněn. Konečně si náš generální štábní lékař alespoň na nějakou chvíli ulehl. Sotva však usnul, zdálo se mu, že ho někdo volá jménem: „Nussbaume, vstaň!“ Vzchopil se, naslouchal, všude

ticho. Ulehl tedy znova, ale znova také slyšel volání: „Nussbaume, vstaň!“ Opět se tedy vzchopil, vyšel do druhé místnosti, rozhlížel se po odpočívajících tam raněných a neslyšel ničeho, vrátil se na své lůžko. Po třetí zaznělo mu: „Nussbaume, vstaň!“ Od- kud to volání? Snad z bojiště? Ne- meškal. Vzal s sebou několik mužů ze zdravotního sboru a chvátal s nimi na bojiště. Došli. Na planině mrtvo- lami pokryté nebylo ničeho slyšeti, ale za křovím zela hlubina, tam za- měřil Nussbaum, spustil se dolů a na- lezl raněného, krví zbroceného vojína. Občerstvil ho několika kapkami. Za- chráněný ubožák sepal ruce a pravil mdlým hlasem: „Tož mne Matka Boží a duše v očisti přece neopustily! Stále jsem se k nim modlil, pevně jsem důvěřoval. Myslit jsem, že zde dole nebudu nalezen, že zde bídně za- hynu.“ Po té dopraven do zámku, šťastně operován a zachráněn.

16. Oběť války.

Za války leželi vojáci za stu- dených nocí před Paříží. Nocování na zmrzlé zemi mělo pro mnohého ne- blahé následky. Nussbaum spal za celé to polní tažení jenom šestnáctkrát v posteli, ostatně vždycky na zemi. „Všecko pro vlast,“ psal příteli. — Omrzly mu nohy. Když se po válce vrátil domů, přihodilo se mu, že se ve svém pokoji náhle obrátil, klesl na zemi a zlámal si nohu. Zlomenina se sice brzy zahojila, avšak opakovala se později ještě dvakrát, takže musil Nussbaum choditi o berlách. Mimo tuto křehkost kostí utřil si ještě jinou památku z války — nedoslý- chavost; avšak jeho energie přemohla všecko, i potom zastával svůj úřad znamenitě.

17. Nussbaum nesen k nemocnému.

O 2 hodinách po půlnoci zazvo- něno prudec u bytu Nussbaumova. Hlásil se president B. ve velmi důležité záležitosti. Nussbaum přijal jej velmi přívětivě, ač tak v neobyčejnou chvíli. „Přicházím k vám, pane profesore, v největší úzkosti, byste nám pomohl, byste nám zachránil naše dítě.“

„Co se stalo?“

„Záškrť. Dcerušce jest osm let. Včera měli jsme ještě jakousi naději, nyní však jest zle a zle, a náš domácí lékař praví, že jenom nejrychlejší operace může dítě zachránit. Ach, neodepřete, pane profesore, této poslední naděje zarmoucenému otci, sklíčené matce.“

Jak rád by byl Nussbaum vyhovět! Avšak jak to provést? Chodil o berlách, venku bylo zmrzlo, nemohl se odvážit pěšky po zmrzlé cestě, povozu nikde po ruce nebylo a než by byl jaký zjednáán, bylo by pozdě. Oba pánové byli bez rady. Pojednou však pravil president: „Mohl bych snad pana profesora vzít na záda.“ Byltě statečné, hřmotné postavy, kdežto Nussbaum byl útlý a slabý. President opětoval svou nabídku a profesor ji přijal. Oblekl se, vzal potřebné nástroje a se slovy: „Nuže, ve jménu Páně!“ na zádech presidentových nesen k pacientce, kdež naň toužebně bylo čekáno. Operaci šťastně vykonal, nemoc se zlomila, dítě zachráněno.

18. Přivětivý lékař.

Nussbaum byl k nemocným pln laskavosti a přivětivosti. Jakoby milounký paprsek sluneční zazářil do světnice, bývalo, jakmile přivětivý ten lékař vstoupil. Ubíraje se od pacienta k pacientu, každému řekl několik laskavých slov, ke každému se schýlil jako k milému známému, sobě rovnému. Ptával se: „Co pak mi povíte dnes pěkného? Uslýším dnes něco hezkého?“ A bolest a nevolnost mizely, každý věděl, že jest v rukou nejlepšího lékaře.

Nečinil rozdílu v osobách. Byl-li pacient člověk vznešený, či jen prostý venkovan, neznámý chudáš, každému věnoval Nussbaum stejnou péči, stejnou lásku. Selka řekla mu kdysi přes všechny své bolesti se usmívajíc: „Pane

profesore, jakmile sem vkročíte, jest v celém sále hned jasno.“ Vetchá stařenka na klinice dostávala obyčejně první pozdrav Nussbaumův; říkávalť jí: „Co pak dělá má paní Ursula? Jak pak se má moje nejtrpělivější?“

Hodina jeho návštěvy v nemocnici byla doprovázena jakousi sváteční slavností, všichni se naň těšili, ba přímo tvrdili, že jeho příchod přináší požehnání. Sestra představená klášterní nemocnice, jejíhož primáře Nussbaum nějaký čas zastupoval, vypravovala ještě několik let po jeho smrti, jak velice muž ten ode všech byl milován, kdož se s ním stýkali, kdož s ním měli jednati. Již jeho pohled měl cosi jímavého a jeho jemný způsob, jakým zacházel s nemocnými, získal mu srdce všech. Kdykoliv Nussbaum přišel do oné nemocnice na přednášku nebo na návštěvu, zazvonil dvakrát u dveří, a tu již se těšili pacienti a říkali: „Tatíček přichází!“ Provázen svými milými žáky bral se od lůžka k lůžku. Posluchači naslouchali jeho diagnose, naslouchali vyučování. Od nejmladšího i od nejstaršího pacienta byl stejně milován, stejně uvítán. Na tvářích všech jevila se radost; uzdravující se myslil, že jest již zdrav, těžce nemocný čerpal naději, umírající pokusil se ještě o úsměv. Ctihodné sestry spěchaly kdekákému přání Nussbaumu vyhovět, rozkazy jeho co nejšvědomitěji vyplniti. Měltě on také pro každého žáka, pro každého lékaře, pro každého podřízeného, pro každou sestru přivětivé slovo, laskavý pohled, jenž pronikal až do srdce, protože ze srdce vycházel. Táž představená vypravovala též ráda, jak velice si vážil slavný ten lékař přijímání svatých svátostí se strany nemocných a umírajících. Často vyznával, jak sebe nepokojnější pacienti po přijetí svatých svátostí se uklidnili, jak i v bolestech jejich nastalo zmírnění. (Pokrač.)

P. V.

Dennice bledne.

Dennice bledne na nebi,
hle zoře stkví se již!
Klekní si, milý křesťane,
před drahý Kristů kříž!

Ten Mocný vidí tebe dnes
jak včera tě a vždycky zřel;
od věků tobě ruku svou
i srdce svoje otevřel.

Ten, který vládne v nebesích,
jenž otecky tě miluje
s trnovou svojí korunou
svou pomoc tobě slibuje.

Svůj život v jeho ruce slož
a nežli hvězd zaplane svit,
zas přede křížem Spasení
smíš k Věčnému se pomodlit.

Baron de Mathies:

Umění modliti se.

Přeložil František Schwarzer.

Duch z Ducha a duch k Duchu.

Modliti se znamená obcovati s Bohem. My lidé máme duchové, duševní síly. Máme rozum, který se může zabývat Bohem, jeho vlastnostmi, jeho zákony, jeho poměrem k nám a k ostatnímu světu. Máme dále vůli, jež je s to, aby usilovala o dobro, které Bůh může dáti, a ošklivila si zlo, které se Bohu nelíbí. Také Bůh je duch. Je duch nejvyšší, nej-dokonalejší, nejsvobodnější. Právě-li písmo svaté, že jsme stvořeni ku podobnosti Božímu, znamená to, že jsme bytostí, jež mají též rozum a svobodnou vůli jako Bůh. Než Bůh má vše v dokonale míře, v nevýslovném bohatství nedělitelné jednoty a tajemné jednoduchosti, sám od sebe a sám sebou, od věčnosti do věčnosti. Při tom není v Bohu rozdílu mezi jeho bytostí a jeho vlastnostmi. »Já jsem ten, který jsem,« praví Jehova (2. Mojžíšova, 3, 14.) Je to, co má, a tak má v každé ze svých vlastností svoji vlastní bytost.

My však máme všechnu svou bytost od jiných, prvotně a původně od Boha. Máme, co máme, od jiných, prvotně a původně zase od Boha. Máme svou bytost a všechno své omezené, nedokonale jednostranné, rozmanité.

»V něm (Bohu) žijeme a se hýbáme i trváme.« (Skut. apošt., 17, 28.) Jsme zcela závislí na Bohu, ale Bůh chtěl,

abychom poznávali jeho a věci mimo něho v něčem duchovém a abychom mohli svoji vůli svobodně obracet k němu a jeho statkům. Ano, můžeme dokonce odvrátiti svůj rozum a svoji vůli od Boha, jeho pravdy a jeho statků, a dáti přednost lži, bludu, zlobě. Takovéto odvrácení ducha lidského od Boha nebrání sice Bohu, aby neprovedl svého světového záměru. Ten se vyplní i proti našemu mínění a proti naší vůli. Ale odvrácením svého ducha od nejvyšší pravdy a odvrácením své vůle od nejvyššího dobra, činíme se sami nešťastnými, stáváme se sami ubohými. Musíme tedy těmto věcem dobře rozuměti a často o nich uvažovati; právě protože jsme duchové dle podobnosti Božího, právě protože jsme stvořeni od Boha a pro Boha a právě protože můžeme rozum a vůli s v o b o d n ě k Bohu obracet, můžeme se také k Bohu modliti.

Náš duchovní styk s Bohem záleží všeobecně v tom, že se naše duše snaží, aby vždy lépe poznávala Boha, vždy horlivěji zkoumala a plnila jeho vůli a tím nejen hledala svrchované a lásky nejhodnější dobro, nýbrž aby je hledala také pro nás, aby se stalo naším vlastnictvím, naším nevyčerpatelným bohatstvím, naším všestranným, nikdy nekončícím štěstím.

V tomto hledání duše záleží modlitba. V modlitbě hledá lidský duch svůj

původ a svůj cíl. V modlitbě se rozum snaží, aby viděl ve všem původ Boží a chápal vše ve světě nejvyšší moudrosti nejryzejší duchovosti, nejneomezenější moci, skalopevné pravdy, nejhoroucnější lásky, pokud je to tvorů možno. Člověku, který se modlí, zjevuje se podstata všech věcí nejsnáze. Člověk, který se modlí, poznává též nejbezpečněji všechny přednosti a všechny slabosti vlastní přirozenosti a vlastní povahy. A nemluví jen on k Bohu. Nikoli, Bůh mluví též k němu. Bůh mluví k němu, když on uvažuje myslé na něho o zákonu přirozeném, o zjevení, o písmu svatém, o naukách pravé církve Boží, o výrociích blahoslavených mužů a žen a o tyto úvahy opírá své zbožné touhy, své dobré úmysly, svá svatá rozhodnutí a odřikání. Bůh mluví k člověku též úkazy přírodními, světovými dějinami, cestami své prozřetelnosti, zvláštním životním řízením, jehož Bůh jednotlivce

uzná za hodna. Bůh mluví posléze ke všem jejich svědomím a k některým zvláštními, přímými vnutnutími. Řeč nejvyššího Ducha k duchu lidskému je neskonale bohatá, je neskonale něžná a neskonale mocná. Tvoje modlitba, ó duše, jest odpověď na Boží řeč.

V modlitbě podvoluješ se úmyslům Božím, poznáš jejich svatost, podivuješ se velikosti Boží, vidíš svoji vlastní slabost a zlobu, voláš k Bohu o příspěví ve všech svých potřebách a děkuješ Bohu za všechny milosti, jež prokázal tobě a jiným.

Je tedy modlitba nesnadná, je nudná, je nesrozumitelná nebo dokonce nerozumná, nedůstojná a duchaprázdňá? Nikoliv, modlitba je naopak nejrozměšší a nejslechetnější čin lidské duše. Je ducha lidského úplně důstojná. Jest jeho nejpřirozenější styk — styk právě s nejdokonalejším, nejbohatším duševním životem.

K. Polenský.

K Pravdě!

Do srdce svého ukládej
jen lásku k nebes Pánu,
a na paměti vždycky měj
jediné Pravdu samu !

Pravda Ta duši nasytí,
když touží po věčnosti,
tož srdcem pravým přilni k ní,
co obdržíš, je dosti !

Přivedli k Ježíšovi hluchoněmého.

Napsal Ignát Zháněl.

V celém starém světě byl dobře známou osobností otrok Esop. Uchovaly se od něho mnohé žerty, bájky, řeční, v nichž jest obsažena často hluboká moudrost. Jednou poslal Esopa jeho pán do trhu a poručil mu, aby koupil, co jest tam nejlepšího. Otrok šel a přinesl s sebou zvířecí jazyky; skoupil všechny, které byly k dostání. Nedlouho na to, opět poslal pán Esopa a tentokrát k vůli změně mu poručil, aby donesl z trhu, co tam najde nejhoršího. Esop se na-

vrátil a k největšímu překvapení svého pána, opět donesl jazyky. Pán se ptal: „Kterak můžeš označiti tentýž předmět za nejlepší a zároveň za nejhorší?“ Otrok odpověděl: „Jest-li se užívá jazyku ve službách pravdy a cnosti, jest nejlepší; jest-li se ho užívá ve prospěch hřichu, nespravedlnosti, jest nejhorším.“ K Ježíšovi přivedli jednou hluchoněmého a božský Spasitel jej ozdravil. „Ihned se otevřely uši jeho a rozvázal se svazek jazyka jeho i mluvil správně.“ Mat.

7, 35. Kéž bychom i my užívali vždy svého jazyka jenom k dobrému a nikdy ke hříchu.

I. Užívání jazyka k dobru.

Veliký světec Leonard z Porto Mauricio měl jednou při svých misích kázání: „kterak používati jazyka k dobru a tu líčil, kterak již sám Stvořitel chtěl všechny lidi upozorniti, že mají jazyka správně a jediné ke cnosti a dobru používati. Práví doslovně takto: „Stvořitel předvídal, že bude těžko člověku držeti svého jazyka na uzdě a proto ho zavřel jako nějaké divoké a dravé zvíře do klece, opatřené pevnými tyčemi a nedobytnými zámký; jazyk jest vměstnán mezi dvojí řadu zubů a ustavičně zavřen rty, jenom z těží může vyjíti ze své pevnosti.“

A ať Pán Bůh naznačil, že máme každý používati jazyka jediné k dobru a cnosti, přece se zdá, že se tak bohužel neděje. Bulharská pověst vypravuje o králi, který nemaje vlastních dětí, hledal někoho, komu by mohl odkázati říši svou. Byl spravedlivý muž a proto velmi miloval pravdu. Prohlásil, že bude dědicem jeho království a říše ten, který vždy, za všech okolností mluví pravdu. Vyšli tedy jeho poslové, po celé říši rozhlašovali vůli krále, ale nikde prý ne našli člověka, který by mluvil za všech okolností, ať z toho vzejde co chce, pravdu. Konečně však přece našli matku, která na jejich otázku, zda zná někoho, kdo by vždy mluvil pravdu, odvětila, že zná takového člověka. Zavedla je do svého domu a pravila, že její syn vždy mluví pravdu, ale že jest hluchoněmý. Zdá se tedy, jakoby bylo málo lidí, kteří by si vážili a milovali pravdu.

Písmo svaté chválí lidi, kteří milují pravdu. Čteme: „Jest-li kdo neklesá ve slově, je to muž dokonalý, mocen držeti na uzdě také své celé tělo.“ Jakub 3, 2.

Spisovatelka katolická, hraběnka Hahn-Hahnová, vypravuje, že viděla v jedné kapli na sloupě nápis: „Mocný jest lev, mocnější jest král, ještě mocnější jest žena; ale nejmocnější jest

pravda.“ Proto váží si a ctí pravdu, kde kdo; ctili ji již staří pohané, Římané. Jejich vojevůdce a konsul Regulus byl v Africe od kartaginských roku 255 před Kristem na hlavu poražen a zajat. Použili ho, jako vyjednavatele o mír. Nabídlí mu, aby jel zpět do své otčiny a oznámili mu podmínky, pod kterými jsou ochotni uzavřítí s Římany mír. Dříve však než odjel, musil přísahati, že se navrátí, kdyby mír nebyl od příslušníků jeho národa přijat. Přijeda do Říma, přednesl Regulus, proč byl vyslán, ale hned všechny napomínal, aby nepřijali podmínek a poradil jim, co a jak mají učiniti, aby podruhé zvítězili nad Kartaginskými. Nadarmo ho prosili na kolenu jeho choť, rodiče a děti, aby nehleděl na prospěch vlasti, ale na svůj, aby radil k míru. Nadarmo ho přemlouvali přátelé, že není povinen zachovati vynucenou přísahu. Neposlechl, mluvil pouze a výlučně pravdu, proto mír nebyl přijat a Regulus se navrátil do Kartaginy, kde byl krutě mučen a usmrcen. Jeho jméno skví se až po dnes v dějinách jako čestná památka muže, který mluvil pravdu, i když viděl, že z toho vzejde pro něho nezdar a že snad i život může ztratiti.

Podobně čestně zachoval se hr. Tyrolan, přítel a spolubojovník s Ondřejem Hoferem Petr Mayer za bojů proti nepřátelům habsburské říše roku 1809. Byl vojenským, francouzským soudem odsouzen k smrti, ale generál byl by ho rád uchoval na životě, proto poručil, aby se soud odbyval ještě jednou. A šli mu na ruku soudcové. Právili, aby řekl, že nečetl a neznal provolání italského krále, který poroučel, aby tyrolští složili zbraň. Petr Mayer však četl proklamaci a jako vlastenec i křesťan ji zavřhl. Proto pravil soudcům: „Četl jsem provolání, ale neřídil jsem se podle něho. To jest pravda a při ní zůstanu.“ Nechtěl tedy líž vykoupení svého života, ať měl četnou rodinu, která ho očekávala doma. Když se takto vyznal, tu ovšem soud ho nemohl osvoboditi a byl 1. března 1810 zastřelen. Byl tedy mučedníkem

pravdy; než by byl selhal, raději obětoval život.

Sám Stvořitel chtěl naznačiti, aby-
chom dávali pozor na to, co mluvíme;
dal nám dvě uši, že můžeme mnoho
slyšeti, ale dal nám jenom jeden ja-
zyk, abychom ho užívali mírně a do-
bře, jenom k pravdě a cnosti. Když
studoval v Paříži pozdější světec To-
máš Akvinský, málo mluvil, ale mnoho
myslil; proto mu přezdívali jeho spolu-
žáci a říkali, že jest němý vůl. Ale
jeho učitel Albert Velký ho lépe pro-
hlédl a pravil: „Hlas tohoto němého
vola brzy se rozlehně po celém světě,
což se také doslovně vyplnilo. Spisy
Tomášovy jsou až po dnešní den ctěny
a váženy, jako poklady největší moud-
rosti lidské. A vše získal, všemu se
naučil Tomáš láskou k mlčenlivosti a
opovrhováním mnoha řečí, pravým
užíváním jazyka. Proto mají v klá-
šteřích přikázáno přísné mlčení často
i po celé dny anebo aspoň v některé
hodiny. Kéž bychom si všichni za-
milovali pravdu, vždyť: „jako touží
žiznivá srnka po prameni, jako touží
matka po zbloudilém dítěti, tak má
toužiti člověk po pravdě; pak jest
jeho duch zdravý a má čisté srdce.

Naše přísloví líčí krásně a stručně
výbornost pravdy, říká: „Pravda
jest dítě Boží.“ Největší poklonu učiní-
me někomu a větší mu nemůžeme
učinít, než, když lze o něm říci, jest
muž od slova. Naopak zase nemů-
žeme nikomu vmetati ve tvář větší
urážku, než když o něm řekneme: na
pravdomluvnosti mu mnoho nezáleží.
Jest tedy pravdomluvnost, jak řekl
kardinál Gibbons zlatý peníz, nesoucí
na sobě ražbu Boží, jehož hodnota
nepodléhá ni kolísání, ni klesání.

Náš Pán měl v takové účtě pravdu,
že sama sebe nazval „cestou, pravdou
a životem“. Ducha pak svého nazývá
„Duchem pravdy“, kdežto ďábla
označuje, jakožto „lháře a otce lži“. Jan 8, 44. Nejlepším a nedostižným
vzorem pro nás všechny jest, co se
týče pravdomluvnosti Ježíš Kristus,
jemuž nemohli upříti podivu v tomto
vzhledě ani jeho nepřátelé. Sami vyz-
návají u svatého Matouše: „Mistře,
víme, že pravdomluvný jsi a cestě

Boží učíš a nedbáš na nikoho, neboť
nepatříš na osobu.“ Mat. 22, 16. Co
sám konal Kristus, doporučel také
svým. Napomíná: „Budiž však řeč
vaše: ano, ano; ne, ne: co nad to jest,
ze zlého jest.“ Mat. 5, 37. Božský Mistr
chtěl říci: řeč vaše budiž vždy prav-
diva, a upřímná, prostá všelikého
pozlátka okrasného a všelikého pře-
pínání, prázdná všeliké dvosmyslnos-
ti, neboť vše to jenom směřuje ke
klamání.

Pravdu ctili za všech dob všichni
šlechtetní mužové a vážili si ji nade
všecko. Byzantský císař Mauritius byl
svržen z trůnu a odbojní vojáci pro-
hlásili místo něho za císaře ošklivého,
hrbatého a surového setníka, jménem
Phokas. Když měl slavnostní vjezd
do sídelního města Cařihradu, volali
na něho vojáci, kteří stáli podél cesty:
„Pamatuj, že Mauritius ještě žije.“
Tu rozkázal, aby byl ihned popraven
císař i jeho rodina, která sestávala
z pěti synů, z nichž nejmladší byl
ještě v perinkách. Mauritius byl od-
souzen, aby byl přitomem popraven
svých drahých a když padla hlava
jednoho syna po druhém, tu vždy
zvolal kajícně: „Spravedlivý jsi, ó
Pane a spravedlivé jsou soudy tvé!“
Když přišla řada na nejmladšího syna,
tu chůva dojata milosrdenstvím, na-
bídla svého synáčka, chtějící zachrániti
císařovo dítě na životě, ale císař ne-
trpěl tohoto podvodu, takový nepod-
platitelný ctitel byl pravdy. Pak byl
sám popraven, jako poslední ze své
rodiny.

Veliký biskup a proslulý kazatel
z francouzského města Meaux, Bos-
suet popisuje těmito slovy pravdu:
„Pravda jest královna, která má v
nebi svůj věčný trůn a sídlo své říše
v lůně Božím; nic není ušlechtilějšího,
jako její vláda, neboť vše, co má roz-
um, chválí ji; vždyť všude i nad roz-
umem, jsouc určena říditi a poroučeti
všemu.“

Kdo slouží pravdě a má ji za
vůdkyni, slouží zároveň Bohu, neboť
Bůh jest pravda. Andělé vidí věčnou
Pravdu a klanějí se jí, ďáblové se jí
bojí, třesou se před ní, ale neopovrhují
jí, pouze se třesou před její mocí.

Nuže, když jest pravda tak mocnou vládkyní a královnou, tu si myslíme, že nebude mezi námi lidmi nikoho, kdo by ji nectil, si jí nevážil, ji nechválil a ze všech sil se nepřičiňoval, aby ji měl v sobě, aby byla jeho přítelem. Ale bohužel i když si jí váží nebe, ač se před ní třese peklo, pouze lidé opovrhují jí, zůstávají chladni; dívají se na ni jako na věc docela lhostejnou, již sice rozum uznává jako něco výborného, které však ve svém životě nijak si nevážíme. Pravda není mnohým vítána. Jako bolí oči na slunci, podobně bolí pravda zaujatá srdcem.

II. Užívání jazyka ke zlu.

Ježíš Kristus uzdravil jednou člověka, který byl posedlý nečistým duchem. I otázel se Ježíš ducha, jak se jmenuje, a ten odpověděl: „Jmenuji se pluk, neboť mnoho jest nás.“ Mar. 5, 9. Podobnou odpověď bychom dostali, kdybychom se otázali, jak se jmenují hříchy, které mohou pojití ze špatného užívání jazyka? Dobře praví svatý apoštol o tomto předmětu: „Jazyk jest souhrnem nepravosti. Jazyka nemůže žádný člověk ukrotiti, jest on zlem nepokojným.“ Jak. 3, 6. 8. Nelze ani vypočísti všechno zlo, které může pojití ze špatného užívání jazyka. Jazykem se podemílá a zničuje víra, bývají sváděny nesmrtelné duše ke hříchům, člověk bývá oloupen o milost Boží, čest bližního bývá nohama pošlapána, pošpiněna, zničena, podvody, krádeže páchá, ruší pokoj, rodiny rozdvouje, znepřátelí a zhlazuje národy, země plení, loupeže, vraždy páchá, peklo naplňuje. Již tento kratičký a docela neúplný výpočet ukazuje, co může pojití z jazyka. Věnujme tuto pozornost pouze jednomu poblouzení jazyka, totiž pomluvě a to proto, poněvadž mnozí se jí dopouštějí a ani jim nenapadá, jak těžce se jí provinují, napadajíce nevinné čest svého bližního.

Samson byl veliký obr, kterému Hospodin propůjčil nadlidskou sílu. Bylo tehdy zakázáno zákonem Božím, že nesměl si vzít žádný muž z Israele ženu pohanskou. Ale oproti tomuto

zákazu ucházel se Samson o Dalilu, dceru národa filistinského. Opletla ho svými sítěmi a vyzvěděla na něm tajemství jeho obrovské síly. Spočívala totiž ve vlasech. Když pak Samson spal, ostříhala mu vlasy a mohli se ho zmocniti filistiňští, kteří toužili po jeho životě. Soudec. 13—16. A podobných Dalil, pravil jistý zkušený muž, jest až dosud ve světě velmi mnoho. Zecla dle pravdy lčil je následujícími slovy: nečekají ani, až se jim svěří tajemství, ale samy pátrají a zpytují domácí záležitosti jiných a pak to řekne Mára Máři, teta tetě a kmotřenka vykládá kmotřence a každá říká: tetičko, jenom vám to říkám. Víte, není dobře mluvit o takových věcech. Prosím vás, nechte to u sebe a nikomu nepovídejte. To však zapomněla připojiti: však já to sama povím jiným! A tak povstávají klepy, klevety, pomluvy a za půl dne jest po dědině hříchů až hrůza. Jak jinak by to vypadalo, kdyby každý zametl napřed před svým prahem a staral se raději o své záležitosti a nechal na pokoji druhé.

„Zubové synů lidských jsou zbraň a střely; a jazyk jejich meč ostrý.“ Zalm 56, 5. Pomluvači nebojují s nepřitelem tváří v tvář, ale za jeho zády ho napadají, jsou tedy pravými zrádci a zrádce jest nejpodlejší tvor, který jest vůbec na světě. Zrádce každý opovrhne a podobně by měl každý slušný člověk opovrhovati pomluvačem mužským i ženským. Žádný služebník se neopovázá pomlouvati svého pána v jeho přítomnosti; had uštkne člověka, jsa někde pod listím anebo jinde skryt; podobně poraní pomluvač tajně, skrytě, jsa ukryt a pronásleduje jedovatou slinou nepřítomné. Rodák z Prachatic v Čechách, Jan Nepomucký Neumann, kněz redemptorista, pozdější biskup v Filadelfii v Severoamerických Spojených státech, měl následující osvědčený prostředek proti pomluvačům. Když mu někdo donášel klepy a pomluvy a přednášel mu je, tu přerušil jeho řeč, řka: „Pomodleme se spolu svatý růžence a potom si to povíme.“ A ihned poklekl ve své světničce a začal se

hlasitě modlití. Málo kdo vydržel a přišel podruhé.

Jaké trapné zkušenosti prodělali v této věci všichni kněží! Kdyby některý z nich napsal o pomluvách, kterými byl stíhán, své vzpomínky, byly by psány krvácejícím srdcem. Sám Kosmák ji zkusil a píše o pomluvě: „Bylo jaro. Včelky litaly, bzuchely a líbaly nachové kalíšky bezového květu a odnášely si z toho políbení sladký med domů do úlů. Ty můj Bože, proč nejsme i my všichni lidé, jako ty včelky a nesbíráme z těch krás přírody, kterými jsi, Pane, obhatil naši zemi, lahodný med, jenž by nám oslazoval truchlé chvíle v úzkých a dusných příbytech? Proč mnohý sbírá jenom med pro žihadlo svého jazyka, aby otravoval svou vlastní spokojenost a bodal srdce svého bratra. Včela, štipne-li jedovatým svým žihadlem, umírá, podobně by zasluhoval každý pomluvač, který svým jedem pokaluje čest svého bližního.“

V Písmě svatém nacházíme obrazy případné o ohavnosti pomluvy: jazyk lstivý nazván tu „ostrou břitvou“. Žalm 51, 4. Obraz tento dobře znázorňuje obrovský hřích, jakého se dopouští pomluvač. Jako břitva nebezpečně raní, tak i jazyk lstivý. A jakou přeostrou břitvou bývá někdy jazyk mnohého našeho spolubližního a přemnohé naší spolubližní! Jak bolestně a do krve raní a rozřeže dobré jméno bližního! Jinde praví prorok, že mnozí „naostřili jazyky své jako meč.“ Žalm 63, 4. Jinde opět: „natáhli lučistiť svá, aby střelili ve skryté na neposkrvněného.“ Žalm 63, 5. Šalomoun praví o pomluvačích: „Šíp a meč a střela ostrá jest člověk, kterýž mluví proti bližnímu svému krivé svědectví.“ Přísloví 25, 18. Jinde se popisují pomluvači takto: „hrob otevřený jest hrdlo jejich, jed litých hadů jest pode rty jejich. Jejich ústa jsou plna zlořečení a hořkosti, zkáza a neštěstí jest na cestách jejich.“ Žalm 13, 3. Když pak roztrušují své pomluvy, jsou dle slov Písma: „jako hadi, kteří naostřili jazyky své.“ Žalm 139, 4.

Uvedli jsme tuto několik výroků Písma svatého, kde se staví na prameny ohavnost pomluvy slovy tvrdými, ale případnými, z nichž jasně vysvítá, jaká obrovská ohavnost jest pomluva. Kdo zná lidi tyto, dá pravdě svědectví, že nejsou tu líčení nijak přehnané, ale docela věrně. Písmo svaté užívá tedy o pomlouvačech nejčernějších obrazů. Užívá výrazů, že si ostřejších nemůžeme ani pomyslit.

Svatý Augustin píše: při stole pomluvačů jest dosti velká změna, předkládá se brzy to, brzy ono, ale vždy jest chléb, pomlouvá se. Světec chce říci: při hostinách bohatých lidí bývá mnoho změn; překládá se hostím k jídlu i k nápoji rozmanité jídlo, jako maso, moučinky, cukrovinky, ovoce a jiné, ale při vši této změně jest ještě jedno jídlo, kterého se požívá od počátku až do konce hostiny, totiž chléb se jí neustále a tím myslí světec pomluvu.

Ale chtějice býti spravedlivými, musíme připomenouti ještě následující: proč se dává všechna vina pouze pomlouvačům a proč si nikdo nevzpomene, že jsou stejně vinni také ti, kteří pomluvy radostně přijímají, hltavě poslouchají a dále rozšiřují, činíce, jak praví naše národní přísloví sice poněkud drasticky, ale pravdivě: z komára vola. Nikdo by se neodvážil zajisté pomlouvati, kdyby každý pomluvače od sebe odehnal a jej neposlouchal. Praví proto docela správně svatý Paulinus: „Mnozí oblíbili si tuto neřest jenom proto, že jiní tak rádi naslouchají.“ Ó proč si nevzpomenou pomluvači na velepíseň pravé lásky k bližnímu, jak nám ji podal svatý Pavel, když mezi jiným praví: „Láska jest shovívavá, dobrotivá; nezávidí, nechlubí se, nenadýmá se, není citizádnostivá, nehledá svého prospěchu, neroztrpčuje, všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všechno přetrpívá. I. ke Kor. 13, 1—13. Jako pomluvač veřejně odkrývá všechny ošklivosti, poklesky, tak je láska přikrývá a omlouvá.

Varujme se všech mluvků, jejichž ústa dříve jsou v pohybu. I v duchovním životě se osvědčuje pravidlo, že

„kde jest mnoho křiku, jest málo vlny.“
I v této příčině najdeme v Písmě sv. mnohou zlatou minci, mnohý zlatý peníz, který má bohužel tu chybu, že jest pramálo znám a není v oběhu. Salomoun praví: „Kde mnoho slov, tu častokrátě nouze.“ Přísloví 14, 23. Kterýsi učence pravil o takovém mluv-kovi: „Chrlí z úst velkou spoustu slov, ale není v ní ani jedné kapky moudrosti.“

V jedné osadě rozšířili zlomyslní lidé o svém knězi tak ošklivé pomluvy, že ztratil tento hodný muž důvěru svých farníků. Srdce jeho bylo tak velkou bolestí stíženo, že se těžce roznemohl a byl blízek smrti. Pozoroval, že totiž pomlouvám se uvěřilo a že zapomenulo se na vše dobré, co kdy někomu prokázal. Tu vzpamatovali se pomluvači, přišli ku svému knězi, odvolali vše a prosili za odpuštění. Odpouštím vám ze srdce, pravil šlechetný kněz, ale prosím vás o něco. Na jejich ochotnou přípověď, pravil: „Vezměte podzhlavec z mé postele, běžte na věž a tam vysypte peří! Učinili po přání kněze; vyšli po schodech na věž, vysypali peří, jež se rozlétlo do všech koutů světa. Přišli opět k farářům a oznámili mu, že učinili podle jeho přání. Tu je ještě jednou o něco požádal. Pravil jim: „Račte, drazí přátelé, vyplnit ještě jednu mou prosbu: běžte a seberte to peří, které jste nyní z podzhlavce rozhodli.“ Všichni prohlásili, že jest to věc docela nemožná. Nuže, pravil k nim: nemůžete hledati peří z peřiny vysypaného, podobně nejste s to, aby jste mi vynahradili mé dobré jméno a navrátili mi mou čest.

Nikdo neféjke: nejsem jako ten pomlouvač, o kterém jste tuto roz-jímali; já nejsem tak špatný; tak hluboce jsem nepadl! Ale zpytuj svoje svědomí a přesvědč se, že jsi v mnohém urazil Pána. Položme závěru před svá ústa! Používejme jazyka svého moudře, opatrně; nikdy nevěřme pomlouvacům, před nimi uzavřeme dům svůj. Vzpomeňme si na slova Písma: „Vše má svůj čas, svou vhodnost.“ Kazatel 8, 6. Když jest čas mlčeti, mlme, když jest mluvit, mluvm.

„Jako jablka zlatá na podložích stříbrných (jsou velmi krásná), tak kdo mluví slovo v čas svůj.“ Přísloví 25, 11. Nikdy nezapomeňme na to, že jest jazyk, dle toho, jak ho užíváme, buď úd lidský nejprospěšnější anebo také nejškodlivější. Užívejme ho s rozumem a podle přikázání Božích.

Ve století třináctém žila zbožná sestra klášterní Mechtilda z Magdeburgu, která napsala mystickou báseň, nazvanou „Tekoucí světlo“. Ale toto její životní dílo bylo v nebezpečí, že bude veřejně spáleno. Tu ve své úzkosti žalovala svou bolest Spasiteli a Mistr se jí ukázal a těšil ji slovy: „Nepochybuj sama o sobě a věř pevně: pravda nemůže býti spálena.“ Již starý mudrý a spisovatel proslulých truchloher Sofokles, napsal v „Antigoně“: „Pravda trvá vždy“. Učinme svým heslem, jak učinil náš velký učence a buditel národní Fr. Sušil, rodák z Nového Rousinova: jádrem jeho povahy bylo: žítí a jeviti se pravdivě, přirozeně.

Ke konci uvažujme ještě zlatá slova sv. Jakuba a řídme se podle nich. Napomíná nás: „Dáváme-li koňům uzdy do huby, aby nám byli povolní, řídíme též celé tělo jejich. Hle, i lodi, ačkoliv jsou veliké a prudkými větry bývají hnány, řídí se přemalým veslem, kamkoliv chce tlak toho, jenž je řídí; tak i jazyk jest sice úd malý, ale všelikými velikými věcmi se honosí. Hle, jak malý oheň! jak veliký les zapálí! Tak i jazyk jest ohněm; souhrnem nepravostí se stává mezi údy našimi jazyk, kterýž poskvrňuje celé tělo a zapaluje běh života a jest rozpálován od pekla. Neboť každá přirozenost zvířat a ptáků i plazů a zvířů vodních zkrocuje a zkrátí se přirozeností lidskou; jazyka žádný člověk nemůže zkrátiti; jest on zlem nepokojným, pln jedu smrtivého. Jím velebíme Boha Otce a jím zlořešíme lidem, stvořeným podle obrazu Božího. Z těchž úst vychází dobrořečení i zlořečení. Nemá se to tak diti bratři moji.“ Jak. 3, 3—10.

Svatý Jeroným napomíná: „Tvá řeč se podobá kameni, který vyhodíš;

proto dobře uvažuj, než ji vysloviš.“
Svatý Augustin radí: „Když jíš, vy-
bíráš jídla, která uznáš za vhodná,
podobně budiž vybíravým také ve
svých slovech, která chceš pronést.“
A svatý František Saleský říkával:

„Přál bych si, kdybych mohl
míti u svých úst dva knoflíky,
které bych musil rozepnouti, dříve
než počnu mluvit; tak bych získal
více času, rozmysliti si své řeči a
uvážiti je.“

A. M. Kadláková.

Soumrak již padá...

Soumrak již padá,
na pole, laďa
a ticho všude po kraji,
Marii, Matce
„Ave“ své sladce
zvony tak tiše zahrají.

Zahrají matce
„Ave“ své sladce
a pak již zase ticho kol,
jen moje duše
v bolestné tuše
v srdci zas cítí žal a bol.

Sepnu své ruce
při Boží muce,
a klekám zbožně před Kristem,
Ježíši Kriste,
z lásky své čistě
zmírni žal v duši, v srdci mém.

Soumrak již padá
v duši se vkrádá
milosti boží mír a klid,
srdce mé tiše
ve hrudi dýše
když k Němu jdu se pomodlit.

Obrázky z katolických misíí.

Podává Maxmilian Weinberger.

Paběrky z misíí v německé osadě Togo v Africe*)

Zřízení misijního kříže v hlavním městě téhož jména.

„Předevčírem — vypravuje misi-
onář P. Matouš Dier — na slavnost
Nalezení sv. kříže, postavili jsme v
Togo, podle něhož celá země se tak na-
zývá, misijní kříž. Apoštolský prefekt
přijel sem již v předvečer slavnosti,
aby vše potřebné zařídil a připravil.
Zdejší obyvatelé jsou celkem všemu
dobrému přístupni, ačkoli i Fetiš,
t. j. pohanský bůžek dosud mocnou
vládu zde provozuje. Příční trám mi-
sijního kříže pochází ze stromu zmí-
něnému bůžku zasvěceného a byl
apoštolskému prefektu od zdejšího po-
hlavára darován. Já sám přijel jsem
do Togo v den slavnosti samé. Od-
poledne o 4. hod. vykonáno postavení
a posvěcení kříže. Když apoštolský

prefekt kříž světil, šel tudy jakýs
černoch okolo a pískal si na cestu.
Ale trest následoval v zápětí; v tom
okamžiku octl se těžký deštník po-
hlavárův na zádech černochových a
zle tam řádl. Pohlaváři se slavnost
neobyčejně líbila. Byla již noc, když
jsme z Togo odcházeli. Cestou pozdra-
vovali jsme rybáře, kteří v zálivu
řemeslo své provozovali. Na náš po-
zdrav obdrželi jsme od jednoho z nich
odpověď: „Co je mi platen váš po-
zdrav, když mi nedáte sladkého rumu?“
Nešťastný zdejší lid, nejen že úpi ve
tmách pohanské nevěry, ale otrá-
vuje sebe i své děti lihovými nápoji.
K desáté hodině dorazili jsme na sta-
nici Srdce Ježíšova v Adjido a děko-
vali jsme Bohu za všechno jeho slito-

*) Psáno ještě před válkou.

vání a dobrodiní, která nám a naši milé zemi Togo dnešního dne zase prokázal.

Obžerství.

Včera jsem byl očitým svědkem smutného výjevu. Jakás černoška napila se rumu a ve stavu opilosti spadla i se svým dítětem na zádech, asi 9 měsíců starým do vody. Tam ležela od večera do rána; na štěstí vyčnivala jí hlava z vody, jinak by se byla utopila. Za to její nemluvně bylo mrtvo. To se stalo na blízku naší stanice. Viděl jsem opilou ještě matku a její mrtvé dítě na břehu ležeti, právě když jsem byl dosloužil mši sv. Zase jeden smutný případ neblahého opilství.

Stanice Adjido.

Nyni dochází zprávy od malé stanice Božského Srdce Páně. Tam leží velmi mnoho osad na břehu mořském a dá-li Bůh, budu moci přistě všelico zajímavého odtud napsati. V Adjido a okolí je velmi pěkně, avšak také neobyčejně horko. I tam jest nám počítati s rozličnými velkými a malými zlými zvířátky. Budete mi zajisté věřiti, když pravím, že si večer nikdy neléhám na lůžko, aniž jsem svou postel důkladně neprohlédl. Škorpioni a hadi, stonožky i divoké kočky odvažují se za času nočního i do světnic. Taková návštěva není ovšem vítána, nestojí-li nabitá ručnice u postele.

Požár.

Předešlou neděli večer byl náš malý poloostrov jevištěm velkého rozčilení. Asi o půl deváté hodině vznikl totiž v jakési černošské chatrči oheň, který se, jak se zdálo, velmi rychle šířil. My jsme právě večeřeli; na jedinou zpozorovali jsme otevřeným oknem vysoko šlehající plameny. Naši bratři Venanc a Donat nasadili ihned hasičskou přilbici a pospíšili na spáleniště, kde, ježto černocho si často neumi pomoci, jejich račy a pomoci nanejvýše bylo zapotřebí. Bratr Norbert měl zatím důležitou věc na starosti: pozavíratí dvecky dvéře a okna naší misijní stanice. Při takové

příležitosti se totiž krade vše, co není přibito, a je třeba nemalé opatrnosti, aby něco nezmizelo. Když bratr Norbert všecko přivedl do pořádku, ponechal jsem mu dva výrostky jako strážce a odebral jsem se též ke spáleništi. Byl jsem tam brzy, ježto od naší stanice nebylo příliš vzdáleno. Ale byla to na spáleništi pestrá směsice! Zde křičely děti, tam hulákaly ženy, policisté dělali pořádek a rozdávali štulce a pohlavky na všechny strany. Zajímavá byla podívaná na černé postavy mezi šlehajícími plameny poskakující. Bratři Venanc a Donat pomáhali černochoům radou i skutkem. Srdečným „donolo“ t. j. děkuji, vyjádřil jim, když na zpáteční cestu nastoupili, pohlavár svou úplnou spokojenost a své uznání.

Krátká apoštolská cesta dovnitř země.

Již dlouho rádí u nás v Gridji neštovice a vyžádaly si bohužel již mnohých obětí. A také dlouho již přál jsem si ubohým obyvatelům poskytnouti pomoci tělesné i duchovní. Předevčírem odpoledne podařilo se mi skutečně do Gridji, asi hodinu od naší stanice vzdáleného, ponejprv zavítati. S bratrem Norbertem, jenž mimo svou skříňku na léky i bedničku s láhví vína, kouskem uzeniny a chlebem s sebou nesl, nastoupil jsem na apoštolskou cestu. O půl paté hod. ohlásil nás sluha u vrchního pohlavára v Gridji. Pohlavár nám vzkázal, prve než nás přijme, že se přestrojí. To se také brzy stalo. Pak se posadil v krásné předsíni svého příbytku a kázal nám předstoupiti. Jeho úbor byl směšný. Měl na sobě jakýsi modrý kabát, na hlavě ženský čepec a na něm cylindr, když jsme ho byli pozdravili, pojedli jsme společně uzeninu s chlebem a vypili láhev vína. Potom ptal jsem se po nemocných. Za chvílku přinesli nám několik dítek na neštovice nemocných. Pokřtil jsem v přítomnosti pohlavárově pět. Pak jsme navštívili všechny nemocné ve vsi a udělili mnohým svátosti umírajících a vrátili se k pohlavárovi. Tam čekalo na nás opět několik nemocných dítek, které jsme také po-

křtili. Velké množství černochů bylo posvátnému úkonu přítomno. Kdykoli však mezi sebou hlasitěji hovořili anebo jinak pořádek rušili, vyplácel je sluha pohlavárův svou holí podle zásluhy.

K šesté hodině jsme se rozloučili. Vreňní pohlavár vyslovil nám svou radost nad naší návštěvou a zval nás, abychom zase brzy přišli. Potom odebrali jsme se do přístavu, abychom zpáteční cestu vykonalí po vodě. Mnoho malých černochů nás provázelo. Byli jsme již vstoupili do člunu a od břehu odrazili, když jsme mezi hochy tři upozorovali, kteří měli nešťovíce a soudě dle vzezření, nebezpečně nemocní byli. Zde v Africe totiž běhají lidé i těžce nemocní tak dlouho, dokud to vůbec jde a dokud nepačnou. Zavolali jsme na děti, načež všechny pospíšily ke člunu. Tři nemocné jsem pokřtil, nejprve malého pětiletého Mesu. Stál při tom po kolena ve vodě. Ke křtu sv. použil jsem ještě svěcené křestní vody, která mi v láhvi zbyla. Potom přišli na řadu ostatní dva hoši Amosu a Nbatí jménem. Tento byl devět, onen deset let stár. Poučil jsem je zkrátkou o křtu sv. a nejdůležitějších pravdách sv. náboženství sedě na člunu, načež prosili oba snažně, aby byli pokřtěni a tak mohli přijít do nebe. Přijímajíc křest svatý, stáli také po kolena ve vodě. Nemaje více vody svěcené, nabral jsem dlaní pravé ruky vodu z moře a říkáje slova křestní, lil jsem jim ji oběma na hlavu. Když jsem si konečně jména dítek zapsal, plavili jsme se domů, mladiství křesťané však stojíce na břehu, dlouho ještě volali za námi: „Donolo, donolo!“ děkujem, děkujem!

Moc modlitby sv. růžence v misiích.

Mezi našimi černými dělníky — píše misionář P. Walter v Kamerunu v Západní Africe — měli jsme několik skutečně hodných, pilných lidí, kteří v naděli pravidelně na naše služby Boží docházeli. Dva z nich chodili dokonce téměř každodenně večer modlit se s námi sv. růženec a to nesnad po několik téhodů, ale celé měsíce.

Jednoho dne přišel jeden z obou ke mně a prosil mne za dovolenou,

aby mohl nějaký čas zůstat doma, ježto se cítí nemocným. Vypadal skutečně špatně a tak jsem ho propustil srdečně mu přeje, aby se brzy pozdravil a k nám se vrátil.

Sotva však uplynuly tři dny, byl jsem požádán, abych ihned nemocného navštívil, ježto umírá a o křest svatý úpěnlivě prosí. Co možno nejrychleji vzal jsem potřebné věci, vsedl do člunu a pět našich hochů veslovalo jako o závod. Po více než dvouhodinné plavbě, kterýžto čas se mi zdál býti nekonečným, dojeli jsme cíle. Přivítivý úsměv přeletěl přes jeho tvář, když mne spatřil a nemoha mluvit, dal mi rukou znamení, abych ho pokřtil. Mezi posvátným úkonem, právě když jsem mu na hlavu lil vodu křestní, vzpřímil se najednou a jeho obličej nabyl hrozivého vzezření. Zdálo se, jakoby zlý duch chtěl překaziti, aby mu v posledním okamžiku tato duše vyrvána byla.

Hned po křtu sv. bylo mi oznámeno, že také v nejbližší osadě leží těžce nemocný. Požehnal jsem tedy nemocného ještě jednou a poroučeje duši jeho do milosrdenství Božího, jel jsem dále. Vypustil duši za čtvrt hodiny a objevil se v rouchu křestní nevinnosti před svým Soudcem. Jak nezměrná to milost! Celých 25 let žil jako pohan, před smrtí poznal pravého Boha, v posledním okamžiku stal se dítkem Božím a po smrti dědicem království nebeského.

A komu má co děkovati za tuto velkou milost? Zajisté jen Matce milosrdenství, které byl poslední rok svého života modlitbou sv. růžence sloužil. Jeho modlitba: „Pros za nás hříšné, nyní i v hodinu smrti naší“ dostoupila sluchu jejího a její mateřské srdce vyprosilo mu za to milost obrácení. Chválena a velebena buďž Královna sv. růžence!

Každý večer od toho dne, kdy náš nový kostel byl posvěcen, modlíme se společně s našimi dítkami sv. růženec za naše živé i zemřelé dobrodince. Maria zajisté modlitby těchto maličkých neoslyší. Vzbudí nám mnoho nových dobrodinců a všem, starým i novým, šťastnou hodinu smrti vyprosí.

K. Polenský.

Po sv. přijímání.

Zas chovám v srdci Tebe!
Kdo pochopí mé štěstí,
jež přišlo přímo z nebe
a může k Bohu vznéstí?

Můj poklade a všecko,
Tvým na vždy chci být nyní,
mít radost jako děcko,
když přijde v zlatou síni.

Ta záře Božství Tvého
mne k nebi přímo vznáší,
chci zbavit se všeho,
co lásku k Tobě pláší.

S Tvým Srdcem spojím svoje,
kéž od hříchu mne chrání,
bych vítězem byl boje,
měl triumf při skonání!

Jiří Belanger.

Život napsaný P. Aniganem podává Jan Tagliaferro. (Část další.)

IV. Kněz a voják.

Jest podivnou a smutně významnou skutečností, že mezi všemi vzdělanými národy jenom jeden jest, jenž téměř sto let svým obráncům odpírá spořádanou duchovní správu. Tím jest Francie. Od roku 1789, vyjma několik let restaurace, a krátké doby mezi schválením zákona z roku 1874 a jeho zrušením, zůstala francouzská armáda oficiálně bez kněze, bez služeb Božích, bez Boha. Roku 1830 vydal sice královský rozkaz některé předpisy, poněkud neurčité: „Zvláštní duchovní správce má býti ustanoven v posádkách, vojenských stanovištích a ústavech, kde farní duchovenstvo nemůže konati služby Boží, rovněž při každé brigádě, když se vojsko shromažďuje v divisích. Patrně chtěli tím veřejné mínění poněkud uspokojiti; neboť rozkaz tento nebyl nikdy proveden.

Z útrpnosti s duchovní opuštěností vojnů založili členové konference sv. Vincence z Pauly r. 1836 napřed v Lyone, pak v různých městech některé knihovny, ano zařídili i přednášky pro ně, ano občas i v neděle zábavné schůzky. Ale nestačily daleko tyto snahy chvalitebné, protože čelily všeobecné lhostejnosti.

Roku 1850 podnikl šlechtetný a zbožný laik, Germaine Ville, aby splnil

slib učiněný v nebezpečí smrti, pravé křížácké tažení pro duše vojnů. Projel kus Francie, navštívil sídla biskupská, semináře, fary i vynikající katolíky s odvahou a vytrvalostí někdy obtížnou, ale podivnou. Konečně obrátil pozornost duchovenstva i věřících na tuto velikánskou bídu, na kterou málo kdo pamatoval. Rozšiřoval svým nákladem velmi pěkně napsané modlitební knížky, jež se těšily oblibě. Několik kněží a řeholníků věnovalo se dobrovolně vojenské duchovní správě.

Roku 1855 dostaly pevnůstky kolem hlavního města se schválením vojenským a dovořením arcibiskupa pařížského duchovního správce a tím nedělní mši sv. a kázání. Těmto horlivým kněžím se podařilo vniknouti do všech pařížských kasáren, aby připravili vojíny na výprava válečnou do Italie a pak do Syrie. Následovali armádu do Krimu i do Alžírka. Žel, brzy vláda začala podezřívati vojenské spolky jako všechna díla katolická. Ministr vojenství šel tak daleko, že zakázal služby Boží v pevnůstkách a kasárnách. Štátně zahájené hnutí tím nebylo úplně zastaveno, ale ovšem zadrženo.

Roku 1870 probudil se znova cit náboženský. Několik oficiálních a mnoho dobrovolných vojenských duchovních správce bylo v armádě příz-

nivě přijato, zvláště ve vyhnanství, kam následovali zajatce, aby jim přinesli útěchu a úlevu. Když zákon ze dne 27. července 1872 veškeru mládež francouzskou volal do zbraně, obrácena byla pozornost konečně na tuto důležitou otázku.

„Armáda stává se četnější, jako kdy dříve,“ volal roku 1874 starý přítel vojáků P. Damas. „Všichni mladí mužové Francie musejí se stavěti pod prapor. Nikdo se nemůže vyhnouti. Jedná se o nesmírný apoštolát, o životní otázku pro zemi, jedná se o to, mládež zachrániti v kritické době před záhubou. Zařizujte patronáže, pěstujte zbožnost u učňů, vedte první kroky kupcůků v krámech, otvírejte dobré koleje studentům, vedte je až k dvacátému roku po cestě spravedlnosti a nevinnosti, pak jich opusťte, ponechejte je životu v kasárnách, mladé lidi s mladými lidmi, vzdálené vlivu otce i matky, bez opory na koho ve světě, ve velkém městě aneb malé posádce, cizí neznámi, bez útočiště jiného jako dvoumetrů půdy, na níž leží jejich slavníky bez shromáždění, leč krémy aneb horské místnosti, a buďte jisti, že jste skoro nic neudělali pro budoucnost státu francouzského. Později, až vystoupí z vojska, marně se budete pokoušeti opět připoutati k sobě ony, které jste vychovali v nevinnosti. Když bouře na vesno z kořene vyvrátila vinnou révu, na podzim nelze na ní čekatí ovoce; neboť zničen byl zárodek. I tělo těchto mladých lidí bude vysíláno neřestmi, a duše jejich v hmotu pohřížená vám více neporozumí. Nechte francouzskou armádu bez apoštolátu a bez oltáře a Bůh bude nucen ku spásce světa Francii škrtnouti z listiny národů.“

Podobné výkřiky ozývaly se na různých místech a vnikly až do národního shromáždění.

V mnohých místech utvořily se místní výbory ve prospěch vojínů, ale jen některé prospívaly, mnohé živořily. Konečně — ne bez námahy — schválen byl dne 20. května 1874 zákon o vojenské duchovní správě, jímž náboženství domácí právo udě-

leno ve francouzské armádě. Ale kdežto v Německu 750.000 a v Anglii 950.000 franků v rozpočtu na to určeno, schválilo jinak příznivé národní shromáždění k tomu účelu toliko mizerný obnos 60.000 franků. Budiž tomu jakkoliv, třeba vláda nedala k tomu prostředků, poskytla aspoň svobodu, a i toho použito.

Roku 1871 založené dílo Panny Marie pro vojiny, jež roku 1879 přijalo jméno díla Panny Marie pro armády, rozvíjelo se a konalo mnohá dobrodíní. Odivuhodný P. Baron, duchovní správce kasárny a vojenské školy v Paříži, založil v této době legii sv. Mořice, pravou školu apoštolů v armádě. Zavedena v několika posádkách; poněvadž však vzbudil hrůzu bezbožných, byla úřady zakázána a zrušena.

Ale nedbaje zákonitého schválení a podivných snah jednotlivých osob, hlavní dílo apoštolátu ve vojsku se neujímalo a nešířilo, jak by se dalo očekávati. U katolíků byla nepochopitelná lhostejnost, u správy odpor a nevysvětlitelná nepřítel. Proto mohl P. Vimard, duchovní správce vojenské nemocnice v Paříži roku 1879 napsati: „Když se v naší zemi náboženství představuje v kasárnách, bývá přijato jako cizinka, které se dává na srozuměnou, aby svou návštěvu zkrátila. Nepozvou ji, aby se posadila. Někdy může z jistých poznámek vyrozuměti, že by ji rádi vyhodili za dvéře.“

Tyto smutné události vynutili knězi porovnání: „V měsících, kdy jsem dlel v Německu u zajatých našich vojínů, měl jsem častěji příležitost, v několika posádkách obcovati vojenské mši. Všude jsem nalezl četné a zbožné shromáždění. Důstojníci i vojáci měli svoje knížky, modlili se a zpívali. Tu jest mše sv. závaznou službou Boží. Vojenské úřady netrpí, by voják neměl nábczenství, aneb aspoň neplnil vnější její povinnosti. Ať jest katolík aneb protestant, musí na rozkaz jíti do svého kostela. Ve Francii byl zákon duchovní správy vojenské jenom s námahou schválen, nepravím přijat, tím méně použit, a jak snadno byl zrušen

a konečně zničen aspoň v praxi. Mimo duchovních ve vojenských nemocnicích máme skutečně ve Francii 9 a včítaje Afriku 15 titulárních duchovních správců pro celou francouzskou armádu. Ovšem jsou tu ještě dobrovolní vojenští kněží, ale většina z nich jest svým úřadem jako kaplani tak zaměstnána, že spolkům vojenským věnovati mohou jen málo času a péče.“

Tak bylo s vojenskou duchovní správou, když jí ještě zákonitě vykázano bylo oficielní místo. Ale brzy měl býti odňat i tento ústupek, jenž byl více v theorii, než v praxi. Mluvílo se o tom, že mládež Francie v letech služebních postavena bude officielně pod vládu ateismu; očekávali, že se zavede i v celou dobu výchovy.

Dne 8. července 1880 byl zákon zrušen. Zůstalof ovšem několik kněží, vykázaných z kasáren, bez úředního titulu na svém místě. Dosaženo i toho, že některým kněžím přislíbeno ustanovení v čas války; snažili se i v čas míru zříditi farní duchovní správu vojenskou; ale co zmíněný zkušený kněz vyřkl, stalo se. Mnozí kněží, pracemi farními zaměstnaní a pro toto pole málo připravení, zapsaní v seznamu, mohli věnovati tomuto důležitému dílu, jež by bylo vyžadovalo celou jejich činnost, toliko málo času a zbytek svých jinak vyčerpáných sil. Byly však též potěšitelné výjimky; někteří biskupové uvolnili některé kněze v diecesích, a výsledek ukázal, jaké divy by bylo lze vykonnati, kdyby všude bylo porozuměno velikému dílu.

Utvořily se z kněží a věřících výbory, aby podporovaly spolky vojenské. Několik horlivých mužů — aby jen o mrtvých mluvil — pan Deraux a P. Lucas Championiere, jehož přednášku P. Bellanger v semináři slyšel, byli apoštoly díla.

Arcibatrstvo P. Marie pro armádu pracovalo. Sepsány listiny dobrovolných duchovních vojenských. Na některých místech, často s velikým úspěchem založeno dílo duchovních cvičení před odchodem, později mši svatých před odchodem. Chrám nejsv. Srdece na Montmartre dostal značné

dary pro kapli vojenskou. Byla svědkem nočního klanění důstojníků i vojinův; a přece třeba přiznati, čeho P. Bellanger tolik litoval, že francouzský voják v mnohé posádce byl opuštěn ve věcech spásy duše.

Sotva si lze vysvětliti satanskou zuřivost sektářů, jaká se rozpoutala proti spolkům, jichž se obávali, jež buď zničiti aneb nahraditi chtěli podniky protestantskými aneb atheistickými.

V Arrasu založen byl vojenský spolek před zrušením zmíněného zákona a svěřen péči P. Karla Chatelaina, kaplana u sv. Mikuláše a titulárního duchovního správce posádky. Večer měli vojini volnou místnost v ulici školní č. 3, v domě, v němž tehdy přebývali školní bratři. Když rád byl zrušen, a světská škola tam se usadila, přestěhoval se spolek do č. 1 v téže ulici. Roku 1881 zemřel P. Karel Chatelain; o vojáky pečoval jeho nástupce; až r. 1886 obojí úřad převzal P. Zephyr Chatelain, jenž nalezl dílo neúplné. Místnost byla velmi skromným domem bez kaple, bez zařízení, bez her jakýchkoliv. Několik světnic s holými stěnami, veliký stůl z bílého dřeva, dvě lavice, několik židlí, několik roztrhaných knih a jako členstvo pět aneb šest vojinů, kteří tu večer melancholicky kouřili svou dýmku.

Nový duchovní správce svůj úkol bral vážně. Jsa přesvědčen, že nemůže při mnohé práci farní převzít péči duchovní o vojáky svěřené, hledal nezištného pomocníka, jenž by měl večery volné a oceňoval důležitost díla. Brzy zvolil. Jak již řečeno, byl důvěrným přítelem s P. Bellangerem, a věděl, že mu úřad profesora nechává večer volný čas, aby zpovídal vojiny; a o to ho požádal.

S rostoucí horlivostí plnil P. Bellanger nové svoje povinnosti. Po celý život zachoval vděčnost příteli, jehož Bůh použil, by mu ukázal jeho cestu a povolání, jak sám říkal: „Minil jsem, že jsem nejméně stvořen pro vojny. Tobě děkuji, že jsem nalezl svoje povolání.“ Ostatně se mýlil; třebaš jeho zevnějšík by ho nebyl určil pro tento apoštolát, nechyběly mu vlastnosti,

etnosti a schopnosti dokonalého vojenského duchovního správce. Budoucnost to dokáže.

V říjnu 1886 přišel P. Bellanger poprvé do vojenského spolku, ne bez obavy, neboť nový úřad byl mu úplně cizí. Při svém mládí a své nesmělosti, svém zevnějšku, jenž ho tak málo doporučoval nové povinnosti, bude mít dar, by se zalíbil vojákům? Posud se jen s dítkami zabýval a se zálibou pěstoval vnitřní život, získal vlivu na ně, aby jim dobře činil? Ať je tomu jakkoliv, utíkal se k Panně Marii, a odevzdal se jí jako pro tento úkol nevhodný, ale v rukách jejich účelivý nástroj.

Na konci jeho života žádali ho, aby napsal dějiny vojenského spolku, v němž tolik pracoval, že byl jeho vlastním, hlavním dílem jeho života. Chtěl poslechnouti a napsal několik řádků. První slova zněla: „Vojenský spolek v Arrasu byl podnes dílem Panny Marie.“

Obavy mladého profesora hned, když oboval s těmito prostými, mladými lidmi, zvyklými na resignaci a disciplinu, plní dobré vůle a jako všichni opuštění, vnímaví pro neočekávané důkazy příznivosti. Přinášeli mu vstřícnost plná srdce, a otevírala se mu ještě více, když mu porozuměli. K lásce, kterou pro ně cítil, přidružila se nekonečná útrpnost s těmi, již se vzdalovali. Apoštol se v něm probudil a ukazoval mu cestu.

Domluvili se, že vlastní duchovní správce si ponechá vnější, hmotnou stránku spolku a P. Bellanger hlavně pečovatí bude o duchovní blaho členů. Šťasten nad úkolem svým, prosil P. Bellanger Pannu Marii, aby v tomto skromném díle zaujala místo, jež patří matce v rodině.

Začali se večer, dříve než se rozcházelí vojáci, modlití růžence, a od té chvíle každou sobotu měl koho zpovídati. Zbožné písně se ozývaly, kde jich dříve nikdy nebylo slyšet. Pán Ježíš a Panna Maria vládli tomuto kroužku. Ale zbožný kněz si přál, aby Matka Boží slavně zaujala místo jí ve spolku vykázané a slavnost Neposkvrněného Početí zdála se mu

býti vhodnou příležitostí. Nechme jej samého vypravovati o slavnosti, které připisoval veliký význam. Všecku zásluhu dává vojákům, nemluvě o sobě, jenž dal k tomu popud. „Dvacet vojáků, na který počet členové pomalu vzrostli, připravilo své nebeské Matce malý triumf. Jednalo se o to, sošku Panny Marie pro armády postavití a posvětití. K tomu účelu vojáci ze svých ušetřených grošů koupili dvě svíce a lampky i několik malých těles ohňostrojových. Po svěcení sochy modlili se růžencem, zpívali zbožné písně; drobné petardy bezpochyby připomněly Panně Marii, že dítky její ji opravdu uctívají jako královnu bitev. Vojáci patřice na milou sochu Panny Marie, vzpomínali vždy na Matku nebeskou, kterou tisíckrátě něžněji milovali, než matku, která jim dala život tělesný.“

Tato na venek tak skromná slavnost zanechala v účastnících hluboký dojem. Byla památným dnem v životě spolku a za rok o svátku neposkvrněného Početí připomněl to zbožný kněz v promluvě při mši svaté: „Vmysleme se o rok zpět; s jakou radostí přijali jste tehdy svou Matku nebeskou, která vám matku pozemskou nahrazuje v čas služby vaší vojenské! Zkusili jste, že jste dobře učinili, přijavše nejsvětější Pannu. Bylo by sotva možno, vypočísti všechny duchovní i časné milosti, kterými od té doby neposkvrněné Počatí zahrnula naši rodinu vojenskou.“ Skutečně postavení sošky Panny Marie bylo počátkem hojného požehnání.

Když se blížily vánoce, P. Bellanger povzbuzen dobrou vůlí vojínů celý týden kázal, aby je připravil na tyto svátky vznešené. Nespolehal na své slovo, ale cítil, že má výmluvnost lásky, tak nechal své srdce mluvit k milým posluchačům. „Již mnozí kněží vám mluvili o Pánu Bohu a vaší duši, mnohem lépe a dojemněji, nežli mně se podaří. Jsem přesvědčen, že byste našli mnohé, kteří jsou učenější a zbožnější, než ten, jenž k vám mluví; ale že byste našli kněze, jenž vás více miluje, o tom, milí přátelé, si dovoluji pochybovati. Nevím, co bych

s milostí Boží neudělal, abych vás udržel na pravé cestě, hodných vašich, jak mi známo, pravých křesťanských rodin. Nebudu vás dlouho zdržovati, vím, že u vojáků třeba především dbáti krátkosti; přece však bych s vámi v těchto posledních dnech před vánocemi prošel vaše hlavní povinnosti jako vojáci.“

A skutečně učinil s nimi zpytování svědomí o povinnostech k Bohu, bližnímu a k sobě samému. Pak mluvil k nim, aby praktický závěrek z toho učinil, po dva večery o zpovědi, ponechav jako korunu, co podle jeho názoru i váhavé přemoci muselo, proslov o Panně Marii. Z těchto prvních kázání poznáš již přítele a apoštola vojinů! Vše jest prosté, živé, dojemné a potřebám posluchačů přiměřené.

„Vzpomeňte si na slova otec a matky, když jste se s nimi loučili, abyste vzdálení od domova konali vojenskou povinnost. Snad stály veliké slzy v očích rodičův a vám též srdce přetévalo, jakkoliv jste se statečně proti tomu bránili. Nuže vzpomeňte si, že vám na srdce kladli, abyste se každý den modlívali, a vás napomínali konati své povinnosti křesťanské. Jste od dvou měsíců, snad po celý rok u vojska, dbali jste toho, abyste se pomodlili ráno a večer?“

Ozdobuje pak toto zpytování svědomí tím, že vypravuje drobné události ze života vojenského. Líčí hodného mušketýra, jenž stojí na stráži v zimě každých pět minut opakoval: „Můj Bože, smiluj se nad ubožákem, jenž tu na stráži stojí. Svatá Panno, ochraňuj ubohou hlídku, která se zimou chvěje“; a o jiné stráži, která jednou rukou třímala pušku, kterou se zaháněl nepřítel vlasti, a v druhé ruce zbraň proti nepřítelům Božím — růžec. Pak mluvil o povinnosti nedělní. „Když jste dleli v rodinách, rádi jste

měli neděli; neboť v ten den jste se sešli všeci. Společně jste chodili na mši svatou, na nešpory, pobožnost večerní. Vesele a šťastně jste zasedali ke stolu a večer jste si vesele a nevinně zahráli. Přestala neděle býti vám dnem Páně a dnem rodinným?“ A pak porovnává spasitelné písně kostelní s bezbožnými aneb nemravnými písněmi kasárními, jež srdci tolik škody působí. Jako třetí povinnost k Bohu označil horlivost, aby večer, zvláště v neděle, chodili do spolku, kde by se pobavili, dle libosti si pozpívali, posmáli, pohráli a na konec společně se pomodlili. „Hodného vojáka se tázali, jakého náboženství jsou jeho kamarádi. Odpověděl: Jejich náboženství jest totéž jako psů a koní.“ Vy jste křesťané. Zůstanete hodnými jména dítek Božích a Mariiných.“

Poučuje o povinnostech vojinů k bližnímu, mluvil o rodině, představených, kamarádech a kněžích. I tu opět vplétal dojemné příklady. Vypravoval o sestře mladého vojína, která Bohu svůj život nabízí, aby její bratr hodným zůstal v kasárni; Bůh vyslyšel její modlitbu a přijal obět. Pak následuje dojemná epizoda: Vojenský kněz v Donai pozoroval každou neděli, když šel do schůze spolkové, před místností starou matičku. Jednou hledala za špatného počasí přístřeší ve bráně domu. Kněz jde okolo, tázal se jí, proč sem chodí každou neděli? Hodná žena odpověděla: „Velebný pane, bývám v sousední vesnici, a mám syna na vojně. Ale ubohé dítě jest více než sto mil vzdáleno. Psal mi, že každou neděli navštěvuje vojenský spolek jako ten váš. Když slyším zpěv vašich vojáků, domnívám se, že můj syn tu je, a to mne potěšuje.“

(Pokračování.)

Různé zprávy.

Naše vyobrazení. Telč: Hraběnka Františka Slavatová, majitelka Telče, zbudovala při koleji jesuitů v Telči kostel v pěkném baročním slohu. Byl posvěcen biskupem olomouckým Karlem z Lichtensteina roku 1667. Jest v něm pět oltářů.

Kněz-hrdina. V Rusku, námi obsaženém, nacházíme mnoho nových kostelů. Kněží tamější našli při nastoupení své farnosti chatrný kostelík dřevěný, aneb zděný, a nyní s oprávněnou pýchou ukazují velkolepý chrám, jež od základu zbudovali a jehož stavbu řídili. A nenašli žádných nahromaděných kapitálů, nýbrž začali se sbírkou od prvního rublu až do závratných tisíců. Podivuhodná energie! Takový kostel pak přiroste k srdci! Ve farnosti K. u Tomaszowa vystavěl farář velký kostel ze samých kvádrů v románském slohu. Starý dřevěný kostelík křčí se dosud vedle nového, jako žebrák vedle pyšného rytíře. Loni 1915 v zimě měl v osadě Rusy, a za lesem byla posice rakouská. Rusové žádali klíč od vysoké věže, aby mohli nahoře zříditi pozorovací stanici. Farář se opřel se vši rozhodností, boje se, že pak kostel bude terčem rakouského dělostřelectva. Rusové, vidouce takovou energii starého pána, neodvážili se dále na něho naléhati. V tom se pan farář jaksi dověděl, že Rakušané budou na věž střílet, majíce za to, že tam Rusové mají pozorovatele. Co neudělal! Oblékl se do rochety, před sebe postavil kostelníka s velkým křížem a šel k ruskému veliteli, aby mu povolil projítí přes ruské zákopy k posici rakouské. Rakušané, že jsou katolíci, ti prý na kněze střílet nebudou. Chce prý rakouského velitele ujistiti, že na věži žádného ruského pozorovatele není, aby na kostel nestřílel. Nebylo mu to ovšem povoleno, ale také náhodou kostel zůstal rakouského ostřelování ušetřen. Způsob, jakým chtěl tento pan farář zachránit

svůj kostel, zdá se snad naivní. Ale nedivte se! Chtěl se prostě odvážiti všeho, jen aby mu jeho životní dílo nerozmetali. — Po velké mši svaté, t. j. od 10. hod. bývá v kostele křesťanské cvičení a připravování dětí ku sv. zpovědi a ku sv. I. přijímání. Trvá do 1. hod. odpoledne. Líbilo se mi praktické řešení „klukovské otázky“. Považte: je pohromadě tolik bojovných chlapců z různých vesnic. Kolik by to bylo po cestě rváček a házení kamením! Kolik rozbitých hlav, zkrvácených nosů, natržených uší, vyražených zubů! Ale vyzráli na ně. Do kostela i z kostela musejí jíti v procesi za křížem a zpívati nábožné písně, aneb se modlit. A tak malé procesíčko chlapců i děvčat dojde do rodné vesnice v největším pořádku.

Misie v Kamerunu. Katoličtí misiónáři mají v Kamerunu 21 stanic, 175 venkovských škol s 19.146 žáky. Více činiti zabraňuje jim nedostatek peněz a učitelů. Též mají 24 škol pro řemeslníky, kdež vyučují bratři 259 mladých lidí. Sestry mají 7 škol pro vedení domácností. Protestantské misie z Basileje mají tam 254 škol se 13.592 žáky. Baptisté mají 2314 a američtí Presbyteriáni 6875 žáků.

Ženy v Americe jako kazatelé. Roku 1850 bylo v Americe povoleno, že mohou býti dámy pastorkami. Nyní jest jich 2500 v Severoamerických Spojených Státech. Musejí ovšem míti předepsané studie jako pro pastory.

Oběti francouzské revoluce jako blahoslavení. Kongregace obřadů v Římě svolila, aby bylo jednáno o blahoslavení tří biskupů z doby velké revoluce, kteří byli tehdy veřejně popraveni. Jsou to: biskup z Beauvais František Josef, biskup ze Saintes Petr Ranchefloucauld a arcibiskup Lam z Arles.

Bratr Stöger, redemptorista. Papež Benedikt XV. podepsal dekret, kterým

se nařizuje zahájení jednání o prohlášení za blahoslaveného, bratra z řádu redemptoristů Jana Křt. Stögera. Narodil se 4. října 1810 u Vídně v Enzersdorfu jako syn zamožného rolníka. Vstoupil 4. ledna 1836 za P. Passerata do řádu. Žil v rozličných klášterích svého řádu svatě, stále pracuje, ale též snáše mnoho příkoří ze všech stran. Zemřel v Eggenburgu 3. listopadu 1883.

Alkohol a děti. V Mnichově viděl jakýsi laskavý muž na ulici asi pětiletého hochy, který hořce plakal. Dořát ptal se, co by chtěl, co mu chybí? Dlouho nedával odpovědi, ale pak pravil: Chci pivo. — Vody bys nechtěl? ptal se ho pán. — Nechci vody, odpovídal plačky, doma pijeme jenom pivo.

Modlitba v městské radě v Amsterdamě. Od pradávných dob jest zvykem, že se modlí před zasedáním v městské radě v Amsterdamě vždy modlitba, která má toto znění: Všemohoucí Bože, prosíme Tě, abys nám dal své svatě požehnání pro všechny naše práce, které podnikáme. Propůjč nám moudrost a rozum, vzbud v nás vědomí, že jsme od Tebe odvislí a učiň, aby naše porady byly ku pravému prospěchu našeho města. Amen. Toto znění bylo zavedeno roku 1851, a jest „interkonfesionální“, neuráží žádné náboženství ani protestanty ani katolíky ani židy. Dosud modlili se tuto modlitbu vždy v Amsterdamě. Teprve nyní protestují proti ní socialisté, kteří tvrdí, že nemají nic společného s vírou a žádají, aby tato modlitba byla odstraněna.

Socialisté a klášterní sestry. V Nově v Itálii, kde vládnou v obci socialisté, zavedli v blázinci klášterní sestry. Tamější nevěrecký časopis požádal všechny osoby, které působí v blázinci, o dobrozdání stran tohoto nového zařízení. Všechny odpovědi vyzněly jako chvalozpěv sester. Tak psal tamější poslanec socialista dr. Giuletti: Není žádné pochybnosti, že působení duchovních opatrovnic jest příznivější než světských, protože mají lepší porozumění a pochopení pro sebezapření, pro osobní obětavost i nezištné

odevzdání; neboť klášterní sestra nemá myšlenek na domov, rodinu a jiné starosti. Její celá působnost bere se za tím cílem, těšiti bídne a nemocné. Všichni, kteří znali poměry, podali doporučení sester, které prohlásily za lepší než světské ošetřovatelky.

Kněží francouzští jako vojáci. Na počátku nynější války nastoupilo vojenskou službu jako vojáci přes 20.000 francouzských kněží, kteří bojují se zbraní v ruce, nesmějí nositi žádného kněžského odznaku. Kdežto všechny ostatní státy uznávají, že kněží pro svůj stav nemohou bojovati se zbraní v ruce, ale ustanovují je jako kněze, jediná Francie neuznává toho práva. Ministerstvo války prý se obrátilo na počátku války na velitelstva všech 21 francouzských armádních sborů, zda si přejí kněze. Jenom 8 o ně žádalo, 4 nedaly žádné odpovědi a všechny ostatní odpověděly záporně, že si jich naprosto nepřejí.

Láska k bližnímu. Kaplan, jehož jméno nebylo uveřejněno, který byl vojenským knězem ve Vürcburgu, psal svému otci: Byl jsem již přítomen při přechetných operacích, ale včera byl jsem sám operován. Měli jsme tu vojáka, jemuž zle poranily nepřátelské granáty pravou ruku. Lékaři pochybovali o jeho uzdravení, leč by mohl dostati novou kůži lidskou. Přihlásil jsem se. Vzali mi ji z pravého ramene. Chtěli mne uspat, ale nesvolil jsem, bolelo to, ale mohl jsem to vydržeti; operace trvala půl hodiny. Ostrým nožikem vyřízli mně patnáct malých kousků kůže. Mně i vojínovi daří se dobře.

Církevní učitelé. Dosud prohlásila naše svatá katolická církev 23 mužů za učitele církevní. Jsou to: Ambrož, Augustýn, Jeroným a Řehoř, kteří byli za ně prohlášeni roku 1295, Tomáš Akvinský 1567, Athanasius, Basilius, Řehoř Nazienský a Jan Zlatoustý 1568, Bonaventura 1588, Anselm 1720, Isidor 1722, Petr Chrysolog 1729, Leo V. 1754, Petr Damiánský 1828, Bernard 1830, Hilarius 1851, Alfons Liguori 1871, František Saleský 1877, Cyril Alexandrijský a Cyril Jerusalemský 1882, Jan Damašský 1890 a

Beda 1899. Leandra uctívají jako učitele církevního Španěle a řád benediktinský.

Oko Boží nás vidí. Napoleon I. stál se svým vojskem v Egyptě v blízkosti pyramid. Dne 21. července 1798 mělo tam dojít k rozhodné bitvě. Aby nadchl své vojíny pravil jim Napoleon: Vojáci, 4000 let dívá se na vás ze shora! Vojínové zvítězili. Na nás se dívá stále oko Boha a věčného soudce; i my se máme vynasnažiti v denních bojích se světem, tělem a zlou ctižádostí, abychom zvítězili! S pomocí Boží všechno dovedeme!

Dědictví sv. Jana Nep. v Praze IV. vydalo letos opět členům svým tři krásné knihy jako podily a sice: Paměti Františka J. Vaváka, část III., zajímavé to zápisky z let 1770—1816; Navedení k životu zbožnému od sv. Františka Saleského, přeložil Karel Vrátný, knížka, kterou by měl mít po ruce každý katolický křesťan; a Rozvětvená rodina od Aloise Dostála, velmi zajímavá povídka ze života. Dědictví toto zasluhuje, by co nejvíce členů k němu přistupovalo a knihy jim vydané by našly hodně odběratelů a čtenářů v lidu našem. Redakce.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Pecky (Čechy). Pokládám za svou povinnost, tímto veřejně vyznati a zároveň díky vzdáti božskému Srdci Páně

a Matce Boží, že jejich přispěním jistá záležitost pro mě příznivě vyřízena byla.
V. P.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za blahorečení ctihodného sluhý Tvého Colombiera a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, řiši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Obětovati úmysly své na úmysl hlavní.

Úmysl v září: Katolické spolky mládeže.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník L.

Vychází počátkem každého měsíce.

ZÁŘÍ 1916.

Pozdraven buď kříží svatý, na tobě hřích smazán klatý, nepřítel náš přemožen! Křesťan-li v tom světě boji, v stínu kříže věrně stojí, přestává býti ohrožen!

K. Polenský.

Tys vše!

Svůj život dal jsem Tobě,
má duše nyní v nebi. —
Kdys' hřích můj ve své zlobě
Tě na kříž přibil hřeby.

Tys odpustil mé viny
a k Oběti tak čisté
mezi Svě přijal syny,
kde vykoupení jisté.

Ó dej, bych mohl stále
na tvář Tvou pohlížeti
a v každém srdce žale
do Srdce Tvého spěti.

Mne přijmi v Srdce Svoje,
bych nepad' v pokušení;
té pravé slasti zdroje
na celém světě není.

A. M. Kadlčíková.

Modlitba tichá.

Les žumí tichou modlitbu
když slunce v západ spěje,
kdes ve hnízdečku ptáček hles
a měsíc světlo leje.

Je v lese ticho posvátné
a všude pusto kolem,
ó tichý lese s tebou zde
snad budem dumat spolem.

Pod šerou klenbou sosen tvých
tak ráda duše snívá,
zde rádo v světy daleké
se oko moje dívá.

Zde plno lásky, milosti
již Pán Bůh s nebe dává
a proto večer do lesa
se noha ubírává.

Pozdraven buď svatý kříží!

Ku 14. září napsal Ignát Záháňl.

Zbožná klášternice Maria Viktoria Angelini psala po celý svůj život stále jeden jediný dopis, který měl po její smrti býti dodán její představené. Dopis záležel z jednoho listu papíru a na něm bylo jedno písmeno či lépe řečeno, jedno znamení, pod nímž byl její vlastnoruční podpis. Bylo však toto znamení tak tajemné, obsahuplné, že kdo ho dovedl správně čísti, mohl pohlédnouti v bohatství moudrosti, vševědouceho Boží a dostal známost o věcech, které jsou nad zemí i pod ní. Toto jediné písmeno, toto znaménko bylo: kříž! Kdosi řekl, že jest kříž první a poslední písmenkou v křesťanské abecedě; proto vynahradí každému z nás katolíků nejdelsí a nejzajímavější dopis, když ho dovedeme správně čísti.

Mezi největší velikány duševní novější doby lze dle svědectví hodnověrných znalců počítati i učence a profesora na mnichovské universitě, Görresa. O významu kříže pronesl Görres následující výrok: Divotvornou moc tohoto znamení a hluboce zasahující význam jeho dokazuje nám příroda i dějiny při každém kroku. Každému obrovsky vysokému číslu jsou základem jednotlivé číslice, podobně jest znamení kříže základní formou a základním rysem změny věcí v přírodě, jest obsaženo v podobě člověka, v přírodě a ve všem přírodním životě, jakož i v dějinách, čímž se také vysvětluje slovo Písma, že, když Bůh vše stvořil, bylo vše

dobré. Kdo pozoruje přírodu okem věřícím, shledá se všude s podobou kříže, či nepluje ryba, když má roztažené ploutve rovněž v podobě kříže, nemá-li strom svých větví v téže podobě, rostlina svých listů, nekvetou-li kvítečka v podobě kříže?

Měl by tedy býti kříž každému z nás nejvzácnějším domácím nářadím. Jest zvyk, že mají myslivci své myslivny ozdobeny již z venku parohy a růžky zvěře, čímž se má naznačiti, aby se vědělo, kdo bydlí v tomto domě. Podobně vyvševňují své štíty hostinští, jiní pak živnostníci mají ve svých domech tabulky s nápisem, kdo v tomto domě bydlí a jaký má obchod anebo řemeslo. Podobně má býti naším odznakem kříž; podle něho se má poznati, že bydlí v domě katolický křesťan. Měl by tedy býti kříž vždy na prvním místě jako dar, který dáváme na příklad snoubencům, biřmovancům. Nebudiž mezi námi jednoho domu, v němž bychom nenalezli na čestném místě svatý kříž.

Stejně svatým má nám býti sv. kříž jako úkon i jako věc. Ať děláme pravou rukou kříž malý či velký, dělejme ho vždy uctivě, myslíce při tom na to, co říkáme, jmenujice tři božské osoby. Kříž budiž nám svatý jako věc, vždyť naplňuje nás posvátnou hrůzou, vzpomene-li sobě na toho, který na něm trpěl a zemřel. Kříž jest nám znamením naší spásy, památkou utrpení a smrti našeho Spasitele. Též jest nám pobídkou k

následování ukřižovaného Pána našeho, bychom i my tak trpělivě snášeli všechny obtíže, jako Ježíš, náš Pán a Vykupitel.

V jediném kříži jest naša spása. Kříž býval za časů, v nichž žil náš milý Spasitel nejvíce opovrhovaným předmětem, na němž bývali potrestáni největší zločincové. Na Golgotě se však stal znamením naší spásy, na němž položil za nás svůj život Ježíš Kristus. Neboť skrze „krev kříže jeho uvedl v pokoj i co jest na zemi a co jest v nebi.“ (Kolos. 1, 20.). „Ponižil sebe sama, stav se poslušným až k smrti a to smrti kříže. Proto také Bůh povýšil ho a dal mu jméno, kteréz jest nade všechna jména, aby ve jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno, nebesťanů i pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus ke slávě Boha otce.“ (Filip. 2, 9, 10). „Není jiného jména pod nebem dávaného lidem, v němž bychom měli spasení býti.“ (Sk. ap. 4, 12). Smrt Ježíšova na kříži jest jediný pramen našich spásy. Nemůžeme býti účastni žádných milostí, než které nám získal umíraje na kříži a vyprosil na svém nebeském Otci. Jsa věčným veleknězem, jsa beránkem Božím, učinil za dost svou smrtí na kříži, usmířil spravedlnost nebeského Otce a přinesl pro nás věčné usmíření. Proto můžeme mít v kříži jedinou naději, můžeme jediné doufatí ve kříž, v zásluhy našeho milého Spasitele, tohoto prostředníka mezi Bohem a lidmi.“ (I. k Timot. 2, 5). Nikdo nemůže spoléhati na své domnělé zásluhy a dobré skutky, na přímělnu svatých a světic božích. Ovšem, mohou beze sporu mnoho napomáhati naší lidské slabosti a jsou způsobily posilovati působnost našich modliteb i upevniti naší důvěru, ale nikoliv samy v sobě, nýbrž jediné mocí zásluh našeho Spasitele Ježíše Krista a ve spojení s ním mají cenu a působnost.

Na čarovně krásném náměstí svato-peterském v Římě jest veliký obelisk, kterýž tam byl kdysi přenesen z dalekého Egypta a ježž tuto dal postaviti

papež Sixtus V. Na podstavci tohoto obelisku, který má nahoře připevněný kříž, dal týž papež vtesati nápis: „Ejhlé, kříž Páně! Prechejte strany nepřátelské; zvíťežil lev z pokolení Judova, kořen Davidův.“ Slova tato jsou vzata z kněžských hodiněk, které se modlívají o slavnosti Povýšení sv. kříže a o nichž se vypravuje, že jich velmi často a s velkou zálibou opakoval velký světec svatý Antonín Paduánský. Opakujme zbožně častěji slova, kterých užívá se při dojemných obřadech na Velký pátek, když kněz odklápí svatý kříž, tak zpívá sbor zpěváků slova: „Ave crux, spes unica.“ „Pozdraven buď kříži svatý, na tobě hřích smazán klatý, nepřítel náš přemozen! Křesťan-li v tom světě boji, v stínu kříže věrně stojí, přestává býti ohrožen!“

Svatý kříž má býti od té doby, co ho nalezla svatá Helena, předmětem naší obzvláštní úcty, předmětem našich denních rozjímání. Kdo má pravou lásku, pravou víru k božskému Spasiteli, nenechá přejíti ani jednoho dne, aby se neupamatoval vděčně na Toho, který se za nás na kříži obětoval, který za naše hříchy vytrpěl tolik muk, slz, byl bičován, trněm korunován, nesl těžký kříž a vytrpěl hroznou smrt. Poklekňme uvažující o Ukřižovaném ráci každý den a vykonávejme své modlitby pod jeho křížem a vzpomínejme si na jeho hořkou smrt. Hlavně tak číme každý pátek, na kterýž den dokonal rozmilý Pán Ježíš život na kříži a nyní v měsíci září dne 14., kdy slavíme památku na Povýšení svatého kříže. Ovšem bude týž kříž předmětem našeho rozjímání také ve všech svátcích a hlavně kdykoliv budeme přítomni nejsvětější oběti mše svaté, která není ničím jiným než nekravou obětí, ve kteréž se Ježíš Kristus obětuje svému nebeskému Otci pod způsoby chleba a vína, nekravovým způsobem. Vždyť není mezi obětí mše svaté a obětí na kříži žádného podstatného rozdílu, jenom způsob obětování jest rozdílný; na kříži se obětoval milý Spasitel krvavým způsobem, ve mši svaté se obětuje způso-

hem nekrvavým, totiž tak, že znovu netrpí a neumírá.

Když zuřil v letech sedmdesátých minulého století v Německu kulturní boj, napomínali biskupové věřící, aby se obírali rozjímáním o svatém kříži, v něm hledali a našli útěchu v těchto dobách, plných útrap a nátlaků. Tehdejší biskup v Kolíně, Pavel Melchers vydal pastýřský list, v němž výlučně pojednával o kříži, jakožto o jediné naději naší spásy.

Ano, v kříži jest naše spása i co se týče znamení svatého kříže, kterým se znamenujeme. Kříž jest od dob Kristových znakem, znamením pravé církve i všech vyznavačů pravé víry Kristovy. Ano, můžeme směle tvrditi, že jest kříž vítězným praporem našeho Spasitele a všech svatých, že jest zároveň stručným obsahem a výrazem celého křesťanství. Dějiny křesťanství nejsou ničím jiným nežli dějinami ku předu postupujícího vítězství a oslavy svatého kříže; toto všechno bude nám docela jasně pochopitelné a vysvětlitelné, až jednou v den posledního soudu zastavíme kříž v plné slávě a velebnosti na nebesích.

Máme tedy používatí znamení sv. kříže v každém okamžiku svého života, při všech vhodných příležitostech. Protože jest kříž, jak kdosi duchaplně řekl, stromem života, v ráji nového stvoření, v církvi svaté, používá svatá církev kříže, který jest původem všech pramenů milosti, při udělování všech svátostí a svátostnin i při všech zehnaních. Od té doby, co stal se všechen svět křesťanským, stal se kříž, dříve ode všech opovrhovaný a vysmíváný předmětem největší úcty a oslavy. Zdobí se jím věže kostelů, zámků, koruny mocnářů, nositi kříž na prsou považuje se za největší vyznamenání a míti jej, jest největší touha přemnohých lidí. I sám Bůh oslavil kříž Kristův, když dle věrohodných svědků zjevil se kříž císaři Konstantinovi před bitvou, kterou svedl s Maxentiem a v níž zvítězilo křesťanství nad pohanstvím. Od té doby bylo křesťanství prohlášeno za náboženství státu a bylo dovoleno

veřejně je vyznávati. Také se jednou objeví znamení svatého kříže na nebesích, až Ježíš přijde soudit živých a mrtvých, neboť dle slov samého Spasitele „uzří znamení Syna člověka na nebi.“ (Mat. 24, 30). Přijdou také andělé s troubou a hlasem velikým shromáždí vyvolené jeho ode čtyř větrů, od končin nebes až do končin jejich a všichni lidé budou souzeni.

V pověrách lidových bývá často řeč o kouzelném proutku, pomocí něhož jest možno vše proměnit ve zlato; kdo by měl tento proutek, může si proměnit ve zlato třeba celou skálu a bude mít zlato, co srdce ráčí. Podobným kouzelným prutem mohl by nám všem býti kříž, o němž Tomáš Kempenský užívá následujících, překrásných, všeho povšimnutí hodných slov: „Ve kříži jest spása, ve kříži život, ve kříži obrana proti nepřátelům; ve kříži zdroj nebeské slaskosti; ve kříži posila mysli, ve kříži duchovní radost; ve kříži vřehol cnosti, ve kříži dokonalost svatosti; není spása pro duši, ani naděje v život věčný, leč ve kříži. Vezmi tedy kříž svůj, jdi za Ježíšem a půjdeš do života věčného.“ (II. kn. hl. 12). Jediné v následování Krista, ve kříži jest pro nás spása, neboť jak píše sv. Petr: „Ježíš trpěl pro nás, zůstává nám příklad, abychom následovali šlépějí jeho.“ (I. Petr. 2. 21). A Ježíš sám volá k nám: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapří sebe sám a vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne.“ (Luk. 9, 23).

Dobře praví Kempenský: „Obrát se nahoru, obrát se dolů, obrát se na venek, obrát se do vnitra a všude nalezněš kříž; neunikneš mu, ať se utečeš kam utečeš; nebo jdi kamkoli, všady neseš sebou sebe, vždy nalezněš sebe; nezbytno, abys si všude uchoval trpělivost, chceš-li míti niterný mír a zasloužiti si koruny nepomíjející. Kříž je ti tudíž stále nehystán a čeká na tebe všude. Naše svatá víra jest náboženstvím kříže, kdo by nechtěl nésti kříž, musí se zřici své víry v Krista. Nynějšímu světu se nezmoulová toto učení o kříži, zdá se mu to býti neznámou řečí, když se čte ve

svatém evandéliu: „blahoslavení lkající neboť oni potěšení budou.“ (Mat. 5, 5). Sám Ježíš vešel do slávy svého nebeského Otce utrpením a smrtí na kříži; všichni svatí a světice Boží vešli do nebe též cestou kříže a utrpení; a nás by nemělo nic státi, co nám Syn Boží a jeho svatí sobě s takovými náhami vydobyli?

Uvážíme-li vážně vše, co tuto řečeno o kříži, nepodivíme se, že měli ho všichni opravdu velcí lidé v účtě. Když byl v červnu 1619 Ferdinand II. ve veliké tísní, poklekl před kříž a z celého srdce se modlil, aby ho neopouštěl Pán Bůh. A bylo mu, jakoby uslyšel s kříže slova: „Ferdinande, neopustím tě!“ Tento kříž chová se dosud v klenotnici našeho panujícího rodu habsburského ve Vídni jako nejvýznamnější památka. Tento kříž dal si dáti do ruky, když umíral císař Leopold I. Když byl ve Vídni papež Pius VI., dali mu ho do jeho pokoje. Před lety konali na ostrově Ceylonu buddhisté procesí, při němž nesli na potupu křesťanů kříž, na němž ukřivovali opici. Z toho strhl se velký boj mezi pohany a křesťany, kteří ovšem neměli k této urážce. A podivuhodná věc: bonec (pohanský kněz), který připlul na tento nápad a vše provedl, zemřel brzy na to náhlou smrtí, což všechny tamější obyvatele velmi zarazilo a mnohé přivedlo na jiné myšlenky, že přišli k misionářům a žádali za poučení k přípravě ke křtu.

Ve Švýcarsku mají ve velké účtě katolíci svatý kříž. Jest tam zvyk, že na Velký pátek obchází všichni kostelníci všechny samoty a všechny chaty, které jsou po horách roztroušeny a nosí sebou kříž, který byl toho dne v kostele odkryt a uctěn, což má za účel, aby ho mohli také uctít všichni, kteří toho dne nemohli přijít do kostela pro nemoc anebo z jiné důležité příčiny. Roku 1857 vypravila se naše plachetní loď, pojmenovaná „Novara“ na cestu kolem světa. Připluli s ní též do hlavního města císařství bratského do Rio de Janeiro a tam uviděli blázince, že podobně velkolepého a účelně zařízeného nenašli nikde jinde

na světě. Nad hlavním vchodem byl nápis: Ješitnost lidská mne vystavěla! Když se tázali na význam tohoto nápisu, bylo jim sděleno: císař Pedro II. byl by rád vystavěl tento ústav, ale nebylo peněz. Tu připadl na myšlenku, že lidé bezmála po ničem tolik netouží, než aby mohli na prsou svých nosit nějaký křížek. Této ješitnosti použil a prohlásil, že všechna vyznamenání v jeho císařství jsou na prodej a určil zároveň cenu zač. Šešlo se pak tolik peněz, že mohli vystavět onen nádherný ústav.

Křížem rozumíme tuto všechny útrapy těla i duše, které jsou nám lidem od Boha poslány. Nikdy nemáme zapomínati na výrok Písma: „Koho Bůh miluje, toho kárá; žlehá však každého syna, kterého přijímá.“ (K Židům 12, 6). Bůh nás léčí trpkým lékem bolesti i útrap duševních, nemocmi, trampotami, které jest nám zde na světě trpělivě snášeti a jejichž snášení nám zajistí jednou život věčný. Kdo pozoruje tyto kříže ve světle nadpřirozené víry, pozná, že jsou všechny od Boha a že též k Bohu vedou, dáme-li se jimi vésti. Protože potřebujeme tu stále trpělivosti — úsilovně prosme a modleme se, aby nám ji udělil milosrdný Bůh. „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost. Poddejme se tedy Bohu, odpírejme ďáblu a jeho přátelům a pak on uteče od nás; přiblížme se k Bohu a on se přiblíží k nám.“ (Jak. 4, 6, 7, 8).

Sám božský Spasitel častěji poučil své apoštoly o této cestě bolesti, která dovede bezpečně každého do nebe. Právil v kázání o osmeru blahoslavenství: „Blahoslavení, kteří protiivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské. Blahoslavení jste, když pro mne budou vás tupiti a pronásledovati a mluvití vše proti vám lhouce, radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích.“ (Mat. 5, 10—12). Z počátku nerozuměli apoštolové tomuto učení o kříži, ale když je osvětil Duch svatý a všemu porozuměli, tu „šli z velerady (kam byli povoláni, aby se ospravedlnili, proč kážou Krista), s radostí nad

tim, že byli hodni učení, trpěti pro jméno Ježíšovo.“ (Sk. ap. 5, 41). Svatý Pavel výslovně píše: „Honosíme se soužením.“ (K Řím. 5, 2). Jest tedy trpělivost v útrapách a křížích měřítkem, jak dalece jsme pokročili v dokonalosti křesťanské. Snášíme-li všechny kříže trpělivě, odevzdaně do vůle Boží, jsme pravými učedníky Kristovými a můžeme doufat, že dostane se nám jednou v úděl království nebeské.

Svatý Bernard říkával: „Styď se, býti změkčilým údem, když máš trním korunovanou hlavu. Tvůj Spasitel byl trním korunován a ty se bojíš snášeti malý kříž, jsi ihned netrpělivým!“ Svatý Jan z Kříže byl jednou otázan samým milým Vykupitelem, jaké žádá omměny za svou práci a trpělivost ve snášení křížů; tu odpověděl: „Žádné jiné, o Pane, než trpěti a z lásky k Tobě býti opořhováni!“

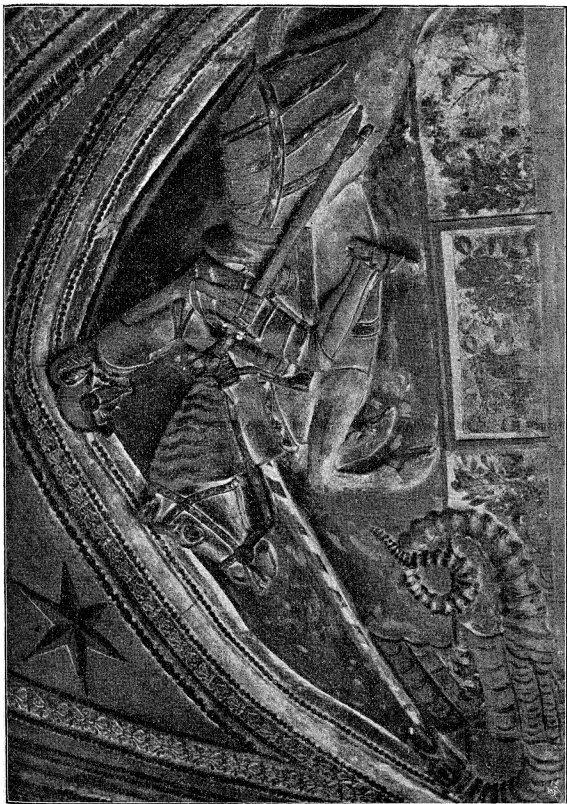
Takto mluvili světci o křížích. A jak o nich soudíme a mluvíme my? Jak statečně si počínali hrdinové ve středověku! Byli vírou nadšeni a docela pronikli! Hrdinu Bayarda nazývali „rytířem bez strachu a bez hany.“ Byl těžce poraněn v bitvě na Sesi při ústupu z Milána roku 1524 koulí z ručnice. Spadl s koně se slovy: „Pane Ježíši, zemru!“ Jeho zbrojnoš mu pomohl, aby se mohl podeprít o strom, ale tak, aby byl obrácen obličejem k nepřátelům, aby se totiž nezdálo, že se jich bojí a obrací se k nim zády. Nyní žádal, aby mu dovedli kněze, kterému by se vyzpovídal. Ale kněze tam nebylo. Proto žádal o kříž, ale také ho nikdo neměl u sebe. Tu si rytíř vzpomněl, že má rukověť jeho meče podobu kříže. Rozkázal, aby zbrojnoš zarazil meč do země, aby kříž stál před ním. Nyní povstal, opíraje

se o strom, obličejem obrácen k nepříteli, upíraje oči pevně na kříž, ruce sepjaty k modlitbě; tak stál tři hodiny, až zemřel. Nikdo z nás si nemůže ani mysliti krásnějšího způsobu smrti, jako tuto vyličená smrt rytíře středověkého; zemřel, upíraje s vírou oči na kříž; měl obličej obrácený srdcem na stranu, odkud hrozila smrt a ruce zbožně sepjaté k modlitbě!

Ovšem se nerovnává s naší lidskou přirozeností nésti trpělivě kříž a milovati ho, mít své tělo v poddanství, trestati je a ve službu Boží uváditi, vyhýbatí poctám, křivdy nám učiněné radostně snášeti, sebou samým povrhovati a pohrdáti si přáti, po žádném štěstí zde na světě netoužiti. Máme-li zřetel k sobě samému, nic takového ze sebe nezmůžeme, ale důvěřujeme-li v Boha, bude nám dána síla s nebe a budou našemu panování podrobeny svět i tělo. Odhodlej se tedy jeden každý z nás, jako věrný sluha Kristův, nésti mužně kříž Pána svého, z lásky k nám ukřižovaného. Při svém utrpení pamatujme na slova: „Utrpení nynějšího věku nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.“ (K Řím. 8, 18). Svatý Bernard píše: „Utrpení jest bránou k nebesům.“

Považme: kdyby bylo bývalo pro spásu lidstva něco lepšího a užitečnějšího, než-li trpěti, byl by to zajisté Kristus ukázal slovem i příkladem. Takto však jak učeníky za ním jdoucí, tak všechny, kteří touží ho následovati, zcela jasně napomíná, an dří: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Mat. 16, 24.). Závěrkem tohoto všeho rozjímání buďte slova: „Do království Božího musíme veházeti skrze mnohá soužení.“ (Sk. ap. 14, 21.).

Teč: Svatý Jiří na stropě v zámecké kaple.

Umění modliti se.

Přeložil František Schwarzer. — (Část další.)

Modliti se bez ustání.

Ale »Modliti se bez ustání!« To ho přece nedokáže rozumný člověk. Nejmeně člověk velmi zaměstnaný. Ó, ano. Dokáže toho, nevynechá-li na př. modlitby ani jediného dne. Ranní a večerní modlitba se neměří na lokty. V nebi jistě ne. Tam platí upřímnost, vroucnost a věrnost modlitby. Nemohou snad krátké modlitby býti upřímné a vroucí? Ovšem. A věrná je modlitba, neodkládáme-li ji nebo neopomíjáme-li ji dokonce bez náležitého důvodu. Vstaneš-li dříve nebo jdeš-li později spat jen o čtvrt hodinky, zkrátíš-li trochu ve dne klepy zbytečné, nezůstaneš-li tak příliš dlouho v hostinci, nečeš-li mnohé neužitečné knihy nebo tolik škodlivých článků novinářských, vykouříš-li o několik doutníků méně a rozdělíš-li si některé jiné věci lépe, buď práce, zábavy neb odpolední spánek, můžeš se beze vší pochybnosti den co den trochu stýkati s Bohem a jeho svatými. A konečně: Nemůže se člověk také modliti jda nebo jeda do obchodu, do úřadu, vyučovati nebo na poradu? Chce-li člověk? Ano, chce-li člověk. To je to. Potom je ještě »dobrý úmysl«, t. j. dobré předsevzetí, vyslovené před Bohem v modlitbě, že mu chceme obětovati svou celodenní práci se všemi svými radostmi a utrpeními. Tento »dobrý úmysl« posvěcuje každé naše hnutí, činí každou práci bohoslužbou, je modlitbou v širším smyslu. Dobrý úmysl, občas obnovený, stává se převýbornou »modlitbou bez ustání«, zejména, spojuje-li se s ním (ne příliš zřídka!) také malé, upřímné zpytování svědomí.

Kdo se toho neodříká již předem jako věci příliš nesnadné, naučí se velmi brzo často se modliti. Člověk, který je v důvěrném spojení s Bohem, nebude sem příklad v pokušeních dlouho kolísati sem tam mezi ano a ne, ó nikoli, doporučí se hned ochráně Boží a potom — bude jednati správně. V pochybnostech, jak si počínati, bude nejprve vzývati Ducha svatého a potom klidněji srovná-

vati mínění lidská sobě odporující a uvažovati o nich.

Zachvátí-li jej náhle žal, je zvyklý, vybaví si rychle v duši obraz Spasitele, nesoucího kříž. Katolík, který se modlí, zná a miluje též svaté Boží a učí se od nich, jak je v každém stavu těžké a zároveň nadmíru sladké, následovati Ježíše. Vždycky se modlí a neustává, znamená: nepřijímá ani radosti ani žalosti, aniž při tom pomyslíme na Boha. To znamená: těžiti ze všeho pro život nadpřirozený. To znamená: pozorovati všechny věci ve světle věčnosti. Neznamená to však n i k t e r a k: státi se pobožnůstkářem nebo plačtivou pobožnůstkarkou. Je pravda, že Bůh žádá větší horlivost v modlitbě od kněží, řeholníků a jiných duší, jim k tomu povolaných, než od lidí, kteří se musí oddati světským zaměstnáním. Ale je rovněž pravda také to, že ani lidé velmi zaměstnaní nejsou sprostěni modlitby. Katolík, který se nemodlí, zprošťuje se styku s Bohem. Ký div, že brzy nemá již ani porozumění pro spasitelné záměry Boží, zvláště pro všeobecný, Boží ústav spásy, katolickou církev? Katolické náboženství vneslo do pozemského světa zjevůž zárodek nadpřirozeného života. Ale nadpřirozenost jeví se tomu, kdo neobcuje s Bohem v modlitbě, buď jako nepřirozenost nebo mu zůstává příšernou kouzelnou knihou, uzavřenou sedmi nerozlučitelnými pečeti. Vždyť nevěrci tvrdí dosti často zpozdivle, že připisujeme církvi a jejím svátostem »kouzelné síly«. Oni vidí v Bohu opak toho, co nazývají přírodou a co mají za schopné přirozeného vývoje. My však se učíme v modlitbě, že Bůh jest ona síla, jež vyvyšuje přírodu, dodáváje jí hlubšího významu. A čím vytrvaleji se modlíme, tím jasněji se nám objevuje jak nynější tak i budoucí obraz světa. Trebas vidíme věrou jen jako v zrcadle a nemůžeme patřiti na budoucí slávu, naše duše dýše v modlitbě přece již čistý vzduch výšin. Jak se vysmívá nevěrec na př. krásnému křesťanskému zvyku modliti se před

jídlem! A my? My vyznáváme svoji modlitbou před jídlem, že známe dárce všech dobrých darů, ale také, že víme o vyšším pokrmu, než ten, jenž živi jen tělo.

Bohatá klenotnice.

Jak bohatý je přece svět naší modlitby! Vykonal jsi jednou duchovní cvičení sv. Ignáce? Tu tě naučili různým druhům a způsobům modlení. Při ústní modlitbě, jež užívá formule a vyslovuje ji, na př. při Otčenáši, můžeš mysliti na svoji prosbu nebo na osobu toho, k němuž je modlitba vysílána, nechceš-li uvažovati o všech jednotlivých slovech. To však můžeš dělati tak, že přemýšlíš o jednotlivých slovech formule a prodlíš při nich, pokud ti poskytují látky k myšlenkám, úvahám a předsevzetím. Co vše není obsaženo na př. ve slově »Otče!« A ve dvou slovech »Otče náš!« Nebo ve větě: »Odpusť nám naše viny!« O tom může mnohý bidný hříšník přemýšleti po celý svůj život. A jaká předsevzetí může vzbuditi dodatek: »Jakož i my odpouštíme našim vinníkům«. Jak mnohá duše musí dlouho v modlitbě zápasiti, než koná to, k čemu by ji ráda pohnula tato slova! O čem všem nemůžeme takto rozjímati modlitbe se! O pozdravení P. Marie andělem a sv. Alžbětou, o mešních modlitbách, o veškeré svaté bohoslužbě v mešní knize, breviáři, rituálu a pontifikálu! O Písmu sv. starého zákona a zvláště o slovech a skutcích Páně v evangeliích, o učitelské moudrosti apoštolův a konečně také o životě tolika svatých Božích. Dokonce o krásě a hrůzách přírodních, o událostech dějinných i denních můžeme rozjímajíce uvažovati, snažiti se, abychom je vystihli ve světle sv. víry a využili jich k předsevzetím, úmyslům anebo kajícím myšlenkám.

Mnohý křesťan se dovede při modlitbě vymysleti do posvátných událostí, jakoby byl svědkem, jenž vše vidí a slyší, jiní pozorují vše ne tak obrazotvorností, nýbrž uvažují a rozebírají náboženské pravdy spíše rozumově. Celý katechismus se jim takto stává modlitební knihou. Každá modlitba, jež osvětluje naši duši a posiluje k dobrým úmyslům, je dobrá.

Nejlépe jest ovšem, modliti se upřímně a chutě ze srdce. Knihy jsou jen pomůcky, aby povzbuzovaly, poučovaly, také ovšem opravovaly nepravou, jednostrannou, jalovou zbožnost aneb aby učily zvláštním povinnostem stavovským.

Smím-li ti doporučiti modlitební knihy, připomenul bych ti zvláště důrazně, abys volil knihy, obsahující modlitby, kterých užívá svatá katolická církev. Jsou nadmíru bohatý zdroj zbožných myšlenek. Ani netrpí citlivůstkářstvím, ani nepodávají mělkých všedních myšlenek.

Obsahují zdravou nauku ve tvaru, jenž poskytuje něco silného každému věku, každému stavu a každému vzdělání. Možno se jim snadno naučiti na zpaměť a jsou přeloženy do všech řečí vzdělaných národů. Skládají se z textů Písma svatého, církevních otcův a básní nejzbožnějších a nejosvědčenějších duchů dávných dob víry. Plny poučení a poesie, ukazují jaksi víru našich předků. Svatí starého a nového zákona, zvláště však Kristus Pán používali jich častěji. Křesťané katakomb je sebrali nejdříve, středověk rozmnožil jejich bohatství, novověk připojil k pokladu mnohou cennou perlu. Slova této bohoslužby zaznívají v chudém vesnickém kostele jako ve skvělém domě, se rtů prelátů, misionářů, prostých kněží. Církev Boží bdí nad těmito drahocennými poklady Ducha svatého a křesťané, věřící v nitru svém, cítí, že jsou vždy a vždy znova jímání jejich kouzlem. Snaž se také ty rozuměti modlitbám církve, své svaté matky, a oblíbiti si je. Člověk se modlí snadno a rád, modlí-li se slovy a v duchu církve.

Snad jsi již dávno přítelem knížky »O následování Krista«, nebo »Vyznání sv. Augustina« nebo jiných spisovatelů, jež se staly obecným majetkem křesťanstva. Potom se uč z takových knih také modliti a rozjímati při modlitbě o spásitelných pravdách. Voliš-li nové rozjímatelné knihy, se svým zpovědníkem se porad a se svým vlastním zdravým vkusem. Není vše dobré, co bylo tištěno. A také z dobrého se nehodí vše pro každého. Především se modli, aby ses naučil modliti.

Také růženec, jemuž se tak často posmívají pyšní duchem a nevědomci, je podivuhodná modlitba. Tu pozoruješ svého Spasitele po boku jeho pozeňnané matky ve hlavních radostných, bolestných a slavných událostech jejich společného života. To je modlitba pro prostého sedláčka, ale také modlitba, jejichž hlubin nemůže vyčerpati nejučenější bohoslovec. Snad ti bude za těžko, soustřediti svoji mysl, koná-li se modlitba sv. růžence společně. Tu se už, modlití se ji sám v klidu za svých prací nebo studií, na počátku nebo na konci své denní práce nebo na procházce. Čím více se obíráš svým růžencem, tím více ti poskytne. Je nejjednodušší a nejpřirozenější uvedení do rozjímavé modlitby. Nadarmo ho církev nedoporučovala co nejdůležitější všem stavům. Nestyď se, mti růženec a nositi jej při sobě — používáš-li ho horlivě. Nedej se odstrašiti tím, »odemilají-li« nebo »drmo-li-li« někteří tuto krásnou modlitbu. Vždyť ty se ji můžeš modlití dobře. (Nemusíš to dělati po nich.)

Bylo by možno říci teď ještě všechny o stupních modlitby, jímž říkáme vyšší, na př. o rozjímání. Než, co se týká toho, přečti si obezřetně a pokorně díla sv. Teresie o Ježíšovi a jiných mystiků, kteří byli od Boha uznáni hodnými vroucího, zvláštního styku. Byly ovšem sepsány mnohé knihy o vyšší modlitbě také od učených bohoslovců. Pochybují však, bylo-li by ti zatím v tvém modlení zcela prospěšno, studovati takové knihy. Jejich

obsah a způsob, jímž jsou psány, předpokládají mnoho filosofických a bohosloveckých vědomostí, které ti možná chybějí. Rozuměl bys mnohým věcem špatně nebo bys jich vůbec nepochopil. Nebo bys mohl usilovati o věci, jichž ti Bůh neurčil. Neboť jedině Bůh jest, jenž může způsobiti, že duše vstoupí s ním v onen tajemný styk, který se nám pokoušejí vyličiti katoličtí mystikové.

Avšak přímo škodlivé by ti bylo, chtěl-li bys sáhnouti po dílech nepravých mystiků, abys takto vstoupil ve styk s Bohem. Právě za našich dnů rozšiřuje se mnoho nepravé mystiky v podobě budhismu, theosofie (filosofie náboženství), náboženství, jež činí člověka Bohem atd. Bůh však, jenž tam je hledán, je buď svět, příroda sama v sobě, vesmír nebo milé »já«. Právě ďábel používá velmi rozmanitých prostředků, aby odcizil duše pravému Bohu. Za naší doby, kdy touha po Bohu a náboženství naplňuje též mnohá nevěřící srdce, chce lhat od počátku svěsti též tu o tužbu na nesprávné cesty. V nepravé mystice člověk sice hledá mnohdy také svého Boha, ale nalézá jen tvora — ovšem v tom či onom básnickém, romantickém, filosofickém nebo dokonce kouzelném, tajnůstkářském (okkultistickém) zahalení. Pro své modlení, a co s ním souvisí, má se proto upřímný křesťan opírat o rozum a zjevené nauky, jak jsou obsaženy v Písmu sv. a v katolickém a apoštolském podání.

(Pokračování.)

A. M. Kadlčíková.

S večerem tichým.

S večerem tichým když vše jde spat,
počiná duše má vzpomínat.

Do dálky zalétá mysl má
a domov drahý svůj objímá.

Vzpomíná na otce, matičku,
milého bratra i sestřičku.

Jak blaze bylo mi v kruhu jich,
když zavzněl hovor i tichý smích.

Hrála mne láska jich ve budi —
nyní jen bolest mine zastudí.

Zastudí v duši mé, zvlhne zrak
a pak zas tichounce kolem tak.

S večerem tichým zalétám k nim,
vzpomínkou na ně žal utiším.

P. J. M. Černý T. J.

Ctitel božského Srdce Páně ve škole Panny Marie.

V.

Ve zlaté knížce o Následování Krista Pána je v I. knize kap. 25. zmínka o řeholníkovi, který ve velkých úzkostech, ve strachu a zase v naději zmitán byl myšlenkou, zda vytrvá v milosti Boží. Čteme tam, jak byl potěšen a vysvobozen z velkého onoho trápení. Jako tento zbožný muž, tak jsou mnozí trápeni myšlenkou: „Jsem-li vůbec v milosti Boží, zda odpustil mně Bůh moje hříchy?“ Kdo takových vnitřních trápení neměl, ten si o tom nedovede učiniti správného pojmu, co taková ubohá, těžce zkoušená duše zakouší. V takových zkouškách dovedeme si představit, čím je křesťanu milost Boží; jest ona jako slunce, které osvětluje náš vnitřní život, skýtající mu světla, tepla a života. „Jako musí býti osvětlováno oko lidské, aby mohlo viděti, tak musí býti od Boha osvětlován vnitřní člověk milostí, aby mohl dobro poznati a konati“, praví svatý Augustin a svatý Jan Zlatoústý dokládá: „Milost je poklad, který není chráněn nádobou, v níž se nalézá, nýbrž, který ji chrání, aby nebyla zničena na věky.“

Na tisíce příkladů v životech svatých nám dokazuje, jak si milosti Boží vážili a co všechno pro ni podstoupili, jak se přemáhali, aby ji sobě zachovali. Také nám byla na křtu svatém vlita milost posvěcující a dává nám neustále milost pomáhající, kterou můžeme konati záslužné skutky pro nebe. Abychom si této milosti jak náležitě vážili, jděme do školy Panny Marie a vizme, jak byla milostí plná; s velikou uctivostí přikročíme k jejímu nejčistšímu Srdci a dívejme se na bohatství Panny Marie. Poznáme nejlepší prostředek, kterým se můžeme co nejvíce přiblížiti k božskému Srdci Páně.

Svatá Terezie viděla kdysi po svatém přijímání božského Spasitele iako malícké dítě, které drželo v ru-

kách množství darů, chtěje je rozdati lidem. Ale srdce lidská byla plna chyb a nedokonalostí, ano i hříchů, tak že nemohli přijati darů nebeských, pro poklady milosti Boží tam nebylo místa. Snad poznáme v dnešní úvaze ve škole Panny Marie, že i naše srdce chová leccos, co tam býti nemá. Tak se povzbudíme, abychom si dali práci a připravili své nitro pro hojné milosti, které svým ctitelům zaslíbilo božské Srdce Páně v prvním zaslíbení: Dám jim všechno potřebné milosti v jich stavu.

I. Vlastní bohatství duše je milost Boží. Duch svatý připravuje srdce lidské ku přijetí tohoto velikého bohatství osvětlením rozumu, protože nás chce Bůh jako rozumné tvory právě rozumem vésti.

Duch svatý připravoval rozum Panny Marie tím, že v ní probouzel znalost zjevení Božího a Písma svatého.

Na Sv. Hostýně stojí socha sv. Anny, u níž poutníci tak rádi odpočívají. Sv. Anna je tam zobrazena, jak poučuje Pannu Marii. Ona byla první učitelkou její v pravdách sv. náboženství, kterými osvětlovala mladistvý rozum a zkypřovala srdce Panny Marie, aby mohlo býti obhacováno milestmi.

Milý čtenáři, tak to bylo také u tebe. Vzpomeň si, jak tě dobrá tvoje matička učila se modlit, jak jsi klečel u ní a ona ti malé ručky tvé složila říkajíc s tebou první „Zdrávas Maria“. To Duch svatý skrze věřící tvou matku osvětloval tvůj rozum.

Ve chrámu jerusalemském vyučovali Pannu Marii učitelé zákona Božího v pravdách zjevených. Jak je poslouchala! Jak si vše hleděla zapamatovati! Tím bylo opět více obohaceno nejčistší její srdce milestmi Ducha svatého.

Tak bylo i s tebou, milý čtiteli božského Srdce Páně. Chodil jsi do školy, kde jsi byl vyučován pravdám svatého našeho náboženství. Jak cennou knihou je malý onen katechismus, který jsi tolikrátě míval v rukou, z něhož jsi čerpal první důkladnější známost o našem svatém náboženství. Tisíce, miliony se z něho učili, jak mají kráčet k nebi.

Při chrámu jeruzalemském byla také Panna Maria přítomna bohuslužbě, která se tenkrátě konala. Co tu viděla a slyšela, to zase působilo na její rozum a obohacovalo mladistvou její duši hojnými milostmi.

Vzpomeň si, jak jsi chodíval jako hošík do chrámu Páně, co jsi tam viděl. Všechny svaté obřady, mše svatá, křest, pohřby, to vše mělo působiti na tvůj rozvíjející se rozum, ve škole se to vše pak zdokonalovalo v učení svatého náboženství. V pravdě mnoho práce vynaložil Duch svatý, aby srdce své připravil pro hojnost svých milostí.

Sotva se naučila Matička Boží čísti, již se zabývala Písmem svatým. Čím byla starší, tím více vníkala do smyslu a významu předobrazení Starého zákona. Jak znala proroctví o Spasiteli a jak jim rozuměla! Viz ji na modlitbách, jak se její rozum a srdce noří do zjevených pravd! jak ji osvěcuje Duch svatý v rozjímání, jak ji otvírá smysl tajemství Božích.

Kdybychom se řídili tím, čemu jsme se v katechismu naučili, také by nám Duch svatý mnohou pravdu našeho svatého náboženství objasnil. Tam jsme totiž poznali, že máme nedělní a sváteční čas posvěcovati čtením dobrých a náboženských knih! Kolik jsme jich již mohli přečísti! Alespoň evangelia a epistoly, jak se čtou na neděle a svátky v kostele jsme mohli přečísti, když už jsme nepročítli celé písmo svaté Nového zákona.

Kolik krásných příkladů tu bylo pro nás uchystáno, kolik dobrých vnuknutí a kolik svatých předsevzetí jsme mohli učiniti při pozorné četbě nábožných knih! Známo jest, že se

mnozí svatí obrátili právě čtouce nábožné knihy. Svatý Augustin dokončil své obrácení čta písmo svaté, svatý Ignác přišel na svaté myšlenky při čtení životopisů svatých. Onen komorník kněžný kandácké ve skutečích apoštolských byl zázračně osvěcen čta proroka Išaiáše.

2. Duch svatý připravoval Pannu Marii dále zjeveními andělskými. Již ono zjevení, kterého se dostalo Zachariášovi skrze archanděla Gabriela, bylo také pro Pannu Marii. Možná že byla tenkrátě právě ve chrámě, když její příbuzný lidu oznamoval, co se s ním stalo.

Půl roku na to zjevil se jí archanděl Gabriel, že se má státi Matkou Boží. Jak jí vyličoval vznešenost a velikost dítěte, které měla poroditi! Že pochopila poselství a vníkla úplně do jeho obsahu, tomu nasvědčuje chvalozpěv, který zazpívala u svaté Alžběty.

Čtvrt roku na to, když se vrátila Panna Maria od svaté Alžběty, zjevil se anděl svatému Josefovi a poučil ho o velikosti a vznešenosti Matky Boží, kterou se stala jeho snoubenka, Panna Maria. To bylo zase poučení a osvěcení také pro Pannu Marii.

Svatý Ambrož podotýká, že i zjevení andělské, které se stalo pastýřům, bylo pro Pannu Marii rozšířením víry a obohacením milostí jejího nejčistšího srdce. Jak přivítala prosté pastýře u jeslíček, kteří jí vypravovali, co viděli a slyšeli.

Také zjevení andělské při útěku do Egypta a návratu z něho bylo pro Pannu Marii novým obohacením a přípravou na větší milosti a hojnější dary nebeské.

Andělů tedy použil Duch svatý, aby nejčistší srdce Panny Marie obohatal milostmi a připravil je pro větší dary. Vše to nám ukazuje, že byla Panna Maria vyvolena pro veliké věci ve vykupitelském díle Kristově. Martyrologium římské, kniha to, kde jsou zaznamenáni svatí a mučenníci a panny, velebí na svatém Stanislavu Kostkovi, že byl několikrátě

omilostněn zjevením andělským. Je to známka veliké jeho svatosti. To však byla jenom pomoc, které mu bylo třeba v přetěžkém postavení jeho ve Vídni a na cestě do Říma. Nejednalo se tu o nějaké zvláštní tajemství víry. Ale u Panny Marie byla skoro všechna zjevení spojena zároveň s velkými tajemstvími vykoupení. Jaká svatost a moudrost se nám tu jeví u ní!

My jsme sice neměli andělských zjevení, ale kolik dobrých vnučení nám dával náš svatý anděl strážný! Jak jsme jich použili? Jak na ně dbali? To uvidíme, až se jedenkrát při soudu Božím octneme před ním. Jak velice bychom byli pokročili v dokonalosti křesťanské, kdybychom se jimi byli řídili!

3. Duch svatý připravoval a obohacoval srdce Panny Marie tím, co jí zvěstovaly svaté a bohabojné osoby o Ježíši Kristu, jejím dítěti. Nejvážnější svědkové jí potvrzovali, že je Syn její oním již v ráji zaslíbeným Vykupitelem, že je Synem Božím, potomkem Davidovým, Spasitelem očekávaným od židů i pohanů, nejvyšším králem nebes i země.

Představme si Zachariáše, svatou Alžbětu, svaté tři krále, Simeona a Annu, jak svědčí Panně Marii o těchto pravdách. Jak se při tomto svědectví rozšířil pojem Panny Marie o Pánu Ježíši, jak se prohloubilo její poznání o díle vykupitelském!

My jsme sice neslyšeli mluvit tak svatých osob o pravdách našeho svatého náboženství a božském Spasiteli, ale jak často jsme byli na mimořádných pobožnostech, kde k nám Bůh jasněji a dojemněji mluvil než obyčejně: na svatých misiích, poutích, různých slavnostech. Kdybychom byli otevřeli své srdce a přijali vděčně a pokorně to, co k nám Bůh skrze své služebníky mluvil, jak bychom byli připraveni pro dary a milosti Boží! Jak bychom byli rostli v lásce a úctě božského Srdce Páně!

4. Tak připravoval tedy Duch svatý Srdce Panny Marie pro nezměrné bohatství milostí, kterého se jí mělo dostat jako Matce Boží. Když se

konečně stala Rodičkou Boží, převzala tuto úlohu Duchu svatého sám její Syn, Ježíš Kristus. Čím více prospíval věkem Spasitel, tím více účinkoval na své rodiče. Jako dítě se tážaval na božské věci. Později jako hošík rozmloval s nimi o tom, co se četlo v synagoze z Písma svatého, velebil moudrost a spravedlnost, svatost a především milosrdenství Boží. Zjevoval jim své úmysly a poslání. S Pannou Marií mluvil hlouběji a tajemněji než se svatým Josefem, protože byla čistší a světlejší a že byla vyvolena za matku všech věřících.

Jistě s nimi mluvil častěji o Bohu a jasněji nežli s Nikodemem v noci, nebo se Samaritánkou u studnice Jakubovy, nebo s Marií, sestrou Lazarovců. Vzpomeňme si, jak sobě žádala sv. Scholastika, aby s ní sv. Benedikt, její bratr, rozmloval o věcech nebeských. Zázrakem toho docílila, že s ní mluvil celou noc o duchovních věcech. A Ježíš Kristus mluvil s Pannou Marií skoro pětadvacet let. Jak bylo rozčíceno její srdce, jak obohacováno novými a stále většími milostmi. Když onino dva učeníci, kteří putovali do Emmaus, byli celí rozčíceni, když s nimi rozmloval Ježíš, jak asi hořelo srdce sv. Josefa a Panny Marie, když s nimi Spasitel mluvil o tajemstvích svaté víry!

K tomu ke všemu uvažme, že viděli zbožnost Ježíšovu, pozorovali, jak vroucně se modlí, jak mile a vřelě obcuje s lidmi, jak se evičí v práci a ve cnostech. Pohled na něho byl pro ně hojným pramenem velikých milostí.

Tak množil Duch svatý po mnoho let milosti a dary svoje v srdci Panny Marie. Sv. Lukáš pak poukazuje v 2. kapitole svého evangelia dvakrát výslovně na to, že Panna Maria vše, co o božském svém dítěti zvěděla, zachovávala ve svém srdci a že o tom rozjímala. Ježíš Kristus pak potvrzuje toto svědectví evangeliovo, an chválí svou matku proto, poněvadž zachovávala v srdci svým slovo Boží. Veliké poklady poznání

nadpřirozeného byly tedy skryty v nejjistším srdci Panny Marie.

Proto není divu, že Panna Maria pochopila tak jasně božské Srdce svého přemilého Syna, že se stala ze všech bytostí na zemi tomu Srdci Páně nejpodobnější. To nám ukazuje cestu, jak i my dospějeme k pokladu milosti a poželování, skrytém pro nás v božském Srdci Páně, když se totiž budeme snažiti, abychom co nejvíce prospěli v milosti Boží. Pán Bůh nám sice není tak blízek, jako byl Panně Marii, nejsmeť k takové důstojnosti vyvoleni, jako ona, ale přece je nám blízek svou milostí, zvláště jako ctitelům

božského Srdce Páně. A byť bychom někdy zrovna necítili účinků milosti jeho, přece nám ji neustále dává. Je to zrovna jako se sluncem. Mnohdy ho nevidíme, je skryto za mraky a zdá se nám, jakoby nic na naší zemi nepůsobilo, ale ono přece hřeje a vysílá své paprsky a dobročinný jeho vliv se jeví na rostlinstvu i zvířectvu. Tak je to i s milostí Boží. Zdá se nám, jakoby k nám nebyl Pán Bůh dosti štědrým, že dává jiným více, leč to je klam. Vytrvejme v upřímné úctě božského Srdce Páně a ono nás nenechá bez hojných milostí.

A. M. Kadlákovi.

Ranní »Ave«.

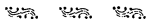
Slunce zemi ozařuje,
jasný den nám ohlašuje,
z věže zavzní zvonů hlas,
„Anděl Páně“ šepce zas.

Šepce něžně zvon svou píseň,
z duše prochá bol i tíseň,
z tří zdrávasů uviji
krásný věnek Marii.

Uvijím ten věnek Matce,
když zvon „Ave“ šepce sladce,
k nebi zvedám svoji tvář,
v níž mne líbá slunce zář.

V jeho tváři odlesk nebe,
že Bůh zvolil Matkou Tebe,
Tebe, svatá Rodičko,
Krista Pána Matičko.

Tobě dána velká práva,
světem zní tvá velká sláva
a tu slávu i můj ret
spěchá v „Ave“ Tobě pět!

Jiří Belanger.

Život napsaný P. Aniganem podává Jan Tagliaferro. (Část další.)

Úvahy o povinnostech ke kněžím jsou rovněž dojemné:
„Jiní by vás napomínali, abyste si kněží vážili; ale já přiznávám, že každý večer jsem dojat nad tím, jak mne tu přijímáte. Vidím, že si mne vážíte nejen jako přítele a bratra, ale též jako sluhy Božího. Když vám podávám ruku, pamatujete na to, že moje posvěcené prsty každé ráno drží svatou hostii. Nezapomínáte, že mám

moc vám několika slovy odpustiti hříchy. Vaše chování ke knězi je tím krásnější a záslužnější, protože v kasárnách vše možné se činí, aby nás špinili. Tam jsme krkavci, zrádci a ještě horšími. A přece prodlévá snad farář vaší dědinky právě v té chvíli, kdy ho v kasárni tupíte, u vaší rodiny. aby ji potěšil nad nepřítomností milého syna.“ Vložil jim, že kněze není u vojáků v kasárně, protože ho od-

Telč: Zámecká kaple, vršek oltáře.

tamtud vypudili, ale že na bojišti bude jeho nejlepším, nejvěrnějším přítelem, jenž mu přispěje v hodině smrti a jeho zarmoucené rodině donese poslední jeho pozdravy.

Večer dne 24. všichni vojáci se vyzpovídali, a proslov šťastného kněze o svaté Panně byl jako výkřik radosti a vděčnosti k oné, které připsával krásné ovoce prvních duchovních cvičení.

„Proč bych vám zatajoval, že jsme užili malé lsti válečné, abychom vás povzbudili, byste tu i doma poznali svoje povinnosti náboženské? — Vězte tedy, že jsme sochu Panny Marie v našem spolku postavili jsouce předsvědčení, že své nebeské Matce neodepřete prosby, kterou vám na místě našem přednese. Milí přátelé, děkujeme Panně Marii, matce vojinů! Mně samému, přiznávám, nedostává se večer slov, bych vyjádřil Panně svou lásku a vděčnost. Když vás ráno uvidím shromážděné u stolu Páně a vám podám Tělo Páně, pocítím přesladkou útěchu života svého. Ale nejen svaté Panně, i vám, přátelé moji, děkuji z toho srdce. Vy jste mne učinili šťastnějším nežli mohu vypovědět.“

V praktickém závěru doporučuje modlitbu k Panně Marii, aby nosili medailku a škapulíř. „V kasárnách vysmívají se ze škapulíře, jež někteří z vás nosí přišitý k šatům; a přece se nesmějí kousku zlaté látky, jenž zdobí rukávy vašich představených. A přece je to tatáž věc. O sobě jest kousek zlaté látky věci nepatrnou, ale znamená velmi mnoho. Právě, že jest důstojník, poddůstojník. Právě tak má se věc se škapulířem. O sobě věc nepatrná hlásá, že jste dítkami Královny nebeské.“

Přiznáváme, že zbožný kněz vystoupiv po prvé udeřil na pravou strunu. Nalezl klíč k srdcím svých posluchačův. Od té chvíle důvěřovali úplně svému duchovnímu správci a nespokojili se tím, že ho večer naleznou ve spolku, vyhledávali ho i přes den v malém semináři, aby si u něho vyžádali rady, útěchy a síly.

Mši svaté na svátek sv. Tří králů obcovalo hojně vojinů, z nichž mnozí

přijali sv. přijímání. Ve své promluvě porovnal P. Belanger dojemně pohanské kraje, z nichž přišli mudrci, aby se Ježíškovi klaněli, s kasárnou, z níž hodní, mladí lidé přišli, aby ho přijali. „I vám dal Pán Bůh hvězdu, svou božskou milost, kterou vás odědil od vašich kamarádů, aby vám zabezpečil pokoj srdce, štěstí dobrého svědomí a počestný život. Mudrci byli tři, vás je všech všudy třicet až čtyřicet ze tří až čtyř tisíc vojáků, kteří jsou v městě. Buďte Pánu Bohu vděční za to, že vás mezi všemi vyvolil, aby vás zahrnul hojnějšími milostmi, nežli byste byli dostali v kruhu svých rodin.“

Dílo Boží rychle pokračuje. Pozvuzen dokonalejším porozuměním — zvláště u některých vojáků — umínil si P. Belanger, že utvoří vybranou skupinu, která by byla generálním štábem a zároveň ohniskem modlitby a horlivosti, nástrojem apoštolátu pro celou posádku.

Dne 16. ledna, o svátku nejsladšího Jména Ježíš, shromáždil je po mši svaté. Připomněl jim svou velikou zásadu, od níž nikdy neupustí. „Maria, a ona sama, jest Matkou a Královnou v naší malé rodině vojenské; my kněží jsme nanejvýš vašimi staršími bratry. Dnes ráno žádá Maria od vás tři věci, aby upevněna byla svornost a duch rodinný, jaké tu mají vládnouti podle její vůle: 1. Otevřenost. U nohou Páně a jeho svaté Matky budiž ujednáno, že si dovolíte nám při příležitosti udělit rady a že i my bez váhání od vás budeme žádati, co slouží ke spáse vašich duší a vašich milých kamarádův! 2. Lásku. Seřaďme se, úzce spojení, kolem naší Matky nebeské, jako bychom byli jenom jedno srdce a jedna duše! Vy, moji přátelé, oběťte něco ze svých námah a obtíží též za kněze, jenž k vám mluví; on za to oběťte Pánu Bohu každou modlitbu, každý čin i každý povzdech svého života za vaše pravé štěstí. 3. Co se týká vašich kamarádův, žádám od vás oddanost a dobrý příklad.“

V těchto prostých, ale krásných myšlenkách jest vyjádřeno, jak P. Belanger smýšlel o vojenském spolku. Obtočen vybranou skupinou, se kterou

se cítil zajedno, pracoval společně s ní na blahu všech členů spolku, ano, všech vojinů v posádce. Ještě více i mimo spolek ohlížel se po pomocnících. Rád by byl všechny zbožné duše spojil k velikému křížovému tažení, aby posvětil celou armádu. Velkolepý plán, jenž snahou zbožného kněze se rozvíjel a konečně ve velkých rozměrech se uskutečnil. Především hledal pomocnice v kláštere Klarissek v Arrasu, jak jsme již vzpomněli. P. Belanger je nikdy nepustil s očí. Tu bylo zřídlo milosti, jehož chtěl užítí pro spásu duší a pro čest své Matky nebeské.

„Od té chvíle, kdy se věnoval vojenskému spolku,“ psala řeholnice jedna, „věšli jsme do častých stykův. On nám zprávu podával o svých úmyslech, nadějích a obráceních, dosažených na přímělu Panny Marie. Vybízel nás, abychom se modlily k Matce milosrdenství zvláště pozdravením andělským. Bylo třeba zasévat Ave Maria, aby žní byli vojíní. Ve své pokoře připisoval všechny úspěchy svého úřadu našim Zdrávasům. Narazil-li na překážku, nalezl-li duši, která odporovala milosti, umírajícího, jenž se zdráhal smířiti se s Bohem, ubohého vojína, jenž životem znaven se zoufalstvím zápasil, napsal nám hned několik řádkův a prosil nás, bychom zdvojily modlitby. Později přišel sám, aby nám pověděl, jak věc dopadla a společně s námi aby poděkoval Královně nebeské.

Ale největší jeho oporou a útěchou byla vybraná skupina, jež vnikla v jeho myšlenky a záměry. Při měsíčních shromážděních chodili většinou ke stolu Páně. Všichni snažili se, vzbuzující lásku, nahraditi rouhání kasárny. Rádi obětovali růženec za svoje kamarády, a potěšili zbožného svého přítele prosbou, aby se společně s nimi modlil.

Když se blížil konec masopustu r. 1887, měli tito mladí křesťané vzácnou myšlenku. Poněvadž neměli vlastní kaple, domluvili se, že v kostele sv. Jana Křtitele, kde byla vystavena nejsv. Svátost, Bohu eucharistickému

prokáží tytéž pouti, jako vojenským představeným, když stojí na stráží před jejich bytem. Každé půl hodiny se střídali před oltářem. Někdy byli tři až čtyři zároveň na čestné stráží.

Po několika dnech, v neděli večer v únoru, byl P. Belanger překvapen rozmluvou svých vojinů. S podivem a radostí poznali značné mravní polepšení v kasárni, zvláště v některých světnicích. Byli k nim šetrnější. Méně se rouhali a špatně tolik nemluvili. Následující neděli promluvil o té věci dojemně P. Belanger: Příčina této potěšitelné změny jest v modlitbách tolika zbožných duší, které se od několika měsícův zajímají o náš spolek, o spásu vojska; zvláště však ve vašich vlastních modlitbách a sv. přijímáních, vašem dobrém příkladě, ve vašem sice skromném, ale přece účinném vlivu.“ Pak připomíná, že Pán Bůh pro deset spravedlivých — ne cizincův, ale obyvatelů města Sodomy a Gomory — byl by zachránil města tato. „Rozumíte, proč tolik na to tlačíme, abyste sami se modlili, přijímali a jednali? Skrze vás, a ne cizím, bude armáda zachráněna. Vojáci svého Tvůrce těžce urazili, vojáci za to ať usmírují. Tak tedy pokračujte v stejnokroji konati dílo kněžské, apoštolské a nám pomáhati svými modlitbami!“

Pak mu napadá jiná neméně krásná myšlenka: „Kdybychom my kněží mohli, vyňali bychom Pána ze svatostánku, skryli ho na své hrudi a zanesli bychom ho do kasáren. Viděli byste, že již pouhá přítomnost Spasitelova by stačila, aby obrátila některé dříve tak zbožné, nyní jenom svedené mladíky. Co nám dnes není možno, protože brány kasárny nám jsou zavřeny, to vy můžete učiniti, to vy činíte. Vy nás prosíte, abychom otevírali svatostánek a světili duším vašim Pána ve způsobě chleba. Vy ho nesete mezi své kamarády do armády, z níž ho vyhostili. A nyní se děje, co se stávalo za pozemského života našeho Spasitele: když se blížíte, přehají zlí duchové, hříšníci se obracejí, spravedliví cítí se posílení ve víře a v etnosti. Tak se vysvětluje mravní

polepšení, jež jste zpozorovali od několika měsíců ve světnicích kasárních. Tak se vysvětluje, což vám však užlo, ale mně napadlo, že četní noví členové, které jste do spolku přivedli, skoro vždy přišli v den vašeho sv. přijímání aneb ve dnech, kdy jste se tu shromažďovali k společné modlitbě.“

Po nějaké době konal opět duchovní cvičení jako přípravu na velikonoce. V poslední den klečelo 34 vojínů u stolu Páně. Jiní, kteří přijít nemohli, vykonali tuto velikou povinnost v neděle následující.

Sotva šest měsíců minulo od té doby, co P. Belanger vkročil do spolku, a již se počet členů rozmnožil. Více než sto vojínů přicházelo pravidelně. Mnoho dobrého již vykonáno, a mladí hodní lidé cítili, že již nejsou opuštěni. Srdce jejich byla plna lásky a vděčnosti k tomu, jenž sebe nazýval jejich nejstarším bratrem a je miloval jako děti. Brzy se jim naskytla příležitost, aby mu podali toho důkaz: svátek sv. Jiří, jeho patrona. Ovšem připadl den ten v dobu neklidnou, plnou práce, právě když se vrátili z dovolené velikonoční. Ale nedbajíce své únavy nacvičili rychle několik sborů a básní, jež večírek mile vyplnily. Dobrý kněz byl tím překvapen nadmíru. Odcházaje řekl: „Nelze mi vám vypovědět, jak mne dojala vaše pozornost. Skoro bych vám vyčítal, že jste udělali příliš mnoho; toho všeho nezasluhují.“ Ale přijal to jako znamení oddanosti přáteli a bratru a též i sluhovi Páně. Pak zakončil milými slovy: „Děkuji Pánu Bohu, že mi dal jméno, jež mne s vámi sblíží, jež mi dovoluje nazvat i vaším spolubojovníkem.“

Nadešel květen. Usnesli se, že obzvláště uctí Pannu Marii, kterou zvolili za Matku a Paní spolku; ale nedostávalo se všeho. Jeden voják ze starého stolu udělal oltář a kamarádi se postarali o ozdobu. Dvakrát za týden vycházeli na květiny a vždy přinesli pěkné kytice. Všichni přispívali na světlo. Shromažďovali se u skromného oltáře, modlili se růženec, zpívali písně mariánské a četli ze zbožné knihy. V pozdějších letech rád vzpomínal P.

Belanger těchto dojemných začátků. „Jak byla Maria tak dobrá k nám v tomto měsíci květnu! Kolik lidí se obrátilo na její přímluvu! Chudá na statky časné byla naše skromná rodina milá v očích Matky Boží. Mělať bohatství nebeské, svatost.“

O své vlastní svatosti ovšem nikdy nemluvil, ovšem pak o svatosti svých vojáků. Členové jeho vybrané skupiny posvěcovali se skutečně víc a více. Zvláště dva kořistili z příkladu a života svého milovaného duchovního správce a stali se jeho nejlepšími pomocníky. Neúnavně se obětovali.

V neděli, když horlivý kněz a několik členů nejužšího kroužku v různých chrámech lovil vojáků, aby je vybízeli, by přistoupili ke spolku vojenskému, modlili se tito dva hodní mladíci ustavičně růženec, až se vrátili. Jejich modlitbám připisoval P. Belanger všechny svoje úspěchy. Dovedli tak dobře a vytrvale zasévat Zdrávasy do role svých pluků, že brzy krásné žnivo duší nabídnouti mohli Pánu Bohu a že zasloužíli spolku vojenskému vstřípiti ducha, jenž ho nikdy neopustil, ducha Panny Marie. Jeden z nich vydal heslo: „Sejme Zdrávasy a vojáky budeme žít.“ Skoro celou neděli modlili se růženec před nejsv. Svátostí.

Jednou napadlo kaplanovi ve farnosti St. optati se jednoho z obou, kteří byli u stolu Páně, vida, že nevyšli z kostela, zdali již snídali. Mladík byl lačný ještě o 4. hodině odpoledne! Ve vojenských skladištích, kde byli dozorcí, modlivali se oba přátelé celé noci společně růženec. „Minulé noci modlili jsme se čtyřiašedesát růženců,“ vypravoval jeden, „dřáblu jsme dali bít počítat.“ V letní vočery scházeli se na valech pevnůstky s osmi aneb desíti kamarády a sedíce na trávniku modlivali se pod hvězdnatým nebem od 9. do 10. hodiny růženec. V nepoužívané světnici spolkové místnosti zřídili si oltáříček, ozdobili si ho a tam se scházeli s několika přáteli, aby Pannu Marii uctili několika růženci. Tato modlitba učinila je muži obětavými, apoštoly! Jak často se postili, zvláště v pátky, při chlebě a vodě,

aby dosáhli nějakého obrácení. Mohli to dělat, poněvadž ve službě sami jídávali. Po dvě léta chodili každý den ke stolu Páně. Jejich úřad a zaměstnání jim dovoľovaly ráno vycházeti; když byli zaměstnáni, zůstali lační a přišli až odpoledne anebo večer. Jeden z nich přivedl asi sto svých kamarádů k P. Belangrovi, aby je poučil. Nazýval je svými svěťci Zdrávasu. Nesnadno rozhodnouti, koho více obdivovat, tyto hrdiny aneb toho, jenž jim vnukl tuto mysl hrdinnou.

Ostatné nebyly to jenom tyto vyvolené duše, jež poznaly zřejmé milosti, které se s nebe vylévaly vodou tohoto zbožného kněze. Jestli se jeho vliv blahodárný nepřímou jevil v mnohých světnicích kasárních, pak byli úplně přeměněni ti, na které přímo působil ve spolku. Rádi potvrdzovali pravdu jeho slov o svátku sv. Tří králů, že Pán Bůh je zahrnuje hojnějšími milostmi, než by se jim bylo dostalo u domácího krbu. Voják, který v oné době opustil posádku v Arrasu, psal: „Moje každodenní píseň díky za přijatá dobrodiní jest Magnifikat.“

Slovo Boží velmi rád hlásal horlivý kněz. Na sebe málo spoléhal, jak často říkal na začátku svých kázání; ale důvěřoval pevně v milost svého úřadu a použil každé příležitosti, aby poučoval a napomínal svoje vojáky. Mluvil lehce ale prostě a zavrhoval obyčejné všechny umělkované fráze. Šel přímo k cíli a obíral se více obsahem než formou svého kázání. Ale i obsahu nedostávalo se oné změny, jaká bývá u některých kazatelů. Připravoval se sice svědomitě na svoje kázání, ale jeho práce záležela hlavně v tom, by s nových hledisk osvětloval a svým posluchačům přizpůsoboval veliké pravdy a jejich praktické použití pro život křesťanský.

Skutečně slovo jeho vnikalo silou neodolatelnou do srdcí. Mluvil s tak

upřímnou srdečností, s takovým výrazem vnitřního přesvědčení a takovou nadpřirozenou autoritou, že duše bývala dojata. Stále uváděl pěkná, neočekávaná porovnání, aby porozuměli jeho myšlenkám a pronikli jeho naukami.

Ještě častěji budeme mítí příležitost mluvit o moci jeho slova. Uvedeme tu jen některá přirovnání, která nalezl v modlitbě před svatoštěnkem, jež se jako ohnivé šípy vryly do srdcí.

Když jednou varoval své posluchače před zlými kamarády v kasárně, kteří mladší často svádějí na zlé cesty, řekl: „Jako Kain bratru svému Abelovi, řeknou i vám: Pojd', vyjdeme do polí! Moji přátelé, nechodte s nimi; neboť chtějí usmrtiti vaše tělo i vaši duši! Kainové jsou četní ve vašem okolí.“

O svátku Navštívení Panny Marie vložil jim slova z Magnifikat: „Lačné naplnil dobrými věcmi, a to ohledně spolku, do něhož je Pán Bůh zavedl: „Ještě před několika měsíci byli jste jako lační v kasárnách. Nemohli jste zvyknouti na stravu, která otravuje srdce tak mnohých mladých lidí. Matkami svými, kněžími, kteří střežili vaše mládí, zvykli na chléb andělský, řekli jste si: „Kdy nám Pán Bůh podá opět chléb našich matek, našeho domova?“ Pán Bůh vás vyslyšel, a dnes u stupňů oltáře tohoto může potvrditi „Lačné naplnil dobrými věcmi.“

V den po svěceních mluvil o knězi, a když vypočetl dobrodiní, jichž jest zdrojem, volá: „Kdyby kněz se chtěl pomstíti na světě, jenž o něm nechce vědět, stačilo by, aby nevyslovoval více slova proměnění. Co by bylo ze světa bez Eucharistie, jeho hromosvodu? Před stoletím byli kněží vyhnaní a popraveni. Tam, kde netekla krev Kristova, tekla v proudech krev lidská. Nedaleko od trosk oltáře zvedalo se popraviště, na němž každý den zanechaly život četné oběti.“

(Pokračování.)

A. M. Kadlčáková.

Rudá zář.

V rudé záři západ hoří,
soumrak táhne údolím,
co mé srdce, duše cítí,
to povědět neumím.

Zdá se mi, že jak ten soumrak
tíše padá do kraje,
že tak zrovna v mojí duši
i v srdéčku smutno je.

Že jak v kraji večer bývá
smutno, tíše dokola,
že tak právě v mojí duši
slabá jiskra plápolá.

Proto ráda za večera
v tichém snění prosedím
a tam k nebi zraky svých
v dumání se zahledím.

Obrázky z katolických misíí.

Podává Maxmilian Weinberger.

Ze života studentského v Indii.

Kolej čili vyšší katolická škola v Indii, nyní nejvíce navštěvovaná, je kolej sv. Josefa v městě Tričinopoli, kdežto ostatní velké jezuitské koleje v Kalkutě, Bombaji a Mangaloru mají značnou část chovanců evropských a proto svým zařízením a svým rázem více našim evropským ústavům se podobají, má kolej v Tričinopoli ráz místní, t. j. indický a liší se od oněch svou indickou jednoduchostí a zvláštností. Poslyšme, kterak jeden z mladých profesorů, J. Mahé, ústavní život líčí:

Do koleje dochází 2200 chovanců: 500 katolíků, ostatní jsou brahmíni anebo jiní pohané. Z nich bydlí v ústavě 400 chovanců, vesměs katolíků. Rozdělení jsou dle velikosti a stáří ve dvě oddělení. Já sám dohlížím na větší, počtem 130; jsou to mladíci mezi 13—22 roky. Jsou celkem hodni a já nemám příčiny, abych si na ně stěžoval. Všechno těchto 400 chovanců bydlí v jedné budově, která pozůstává ze dvou mohutných nad sebou položených dvoran čili sálů. V prvním poschodí jsou umístěni malí, v přízemí velcí žáci. Způsob života těchto indických mladíků je nanejvýš jednoduchý; jemu odpovídá také celé vnitřní zařízení, jež se od onoho v našich evropských ústavech značně liší. Tentýž sál na př. je zároveň učírnou,

spárnou a obydlim. Učírna zaujímá asi polovici sálu a je od ostatní místnosti železným zábradlím oddělena. Psací stolký jsou pohodlný a osvětlení večer dobré. Spárna jest nadmíru jednoduchá. Postele jsou věci neznámou, ježto Ind se spokojí obyčejnou rohožkou a spí ve svých šatech. Každý večer vidím své svěřence, jichž je 130, jak se mlčky blíží ke koutu, kde jsou za dne rohožky pěkně složeny. Každý i vezme svou, jde a rozloží ji na místě sobě určeném. Hoši spí těsně vedle sebe, není však proto třeba obávati se nepořádku. Ind je tomuto způsobu zvyklý a hoši jsou skutečně hodni.

Já spím jako prefekt uprostřed svých svěřenců, avšak na evropské posteli, ježto moje kosti by nevydržely ležeti na zemi. Vstáváje svine každý svou rohožku a zanesse ji na určené místo. Dříve byla spárna zároveň jídelnou. Šlo to také, ježto žádných stolů není zapotřebí, neboť chovanci jí sedíce na zemi. Ostatně v poslední době postavili jsme zvláštní jídelnu, která je zároveň učírnou pro čtyry až pět tříd. Chovanci, velcí i malí, sedí obědvající nebo večeříce, na dlouhých rohožkách. Každý má svůj vlastní talíř a svou vlastní misku, jež mu náleží a jichž nikdo jiný nesmí užívat. Nožem, vidličkou a lžící jsou dle domácího zvyku prsty. Při žádné

hostině nesmí scházeti rýže. Aby byla chutnější, polévá se ostrou omáčkou. Tu a tam míváme skopové maso se zeleninou, ale nikdy maso hovězí a telecí. Všechna jídla kladou se současně na talíř.

Docela zvláštním způsobem se pije voda. Pro mých 130 chovanců stačí jeden pohár. Každý měsíc ustanovuje se několik chovanců za číšníky na dobu celého měsíce. Mezi jídlem chodí podél jednotlivých řad. Kdo má žízeň, prosí o pohár. Chopí se ho levou rukou — pravou rukou bere se výhradně rýže a maso — pozdvihne a spustí, aniž se ho rty dotekl, částku vody do úst. To se děje s rovně tak velkou dovedností jako způsobilostí. Kdyby se někdo dotekl poháru svými rty, pokládá se tento za znečištěný a rozbije se. Podobně zničí se talíř jako nečistý, jestliže se ho byl soused dotekl. V jídelně se rozdíl mezi jednotlivými kastami zachovává přísně. Hoši z vyšších kast sedí při jídle ve svém zvláštním pořadí a žádný příslušník kasty nižší nesmí se k nim přiblížit. Toto přísné oddělování kast od sebe zachovává se toliko v jídelně, nikde jinde. Toliko v kostele mají děti parů své zvláštní místo. Ve škole nečiní se žádný rozdíl a v pensionátě vůbec žádného paria není. Kdyby byl některý přijat, odešli by všichni ostatní z ústavu. Znenáhla jenom připravuje se změna těchto zastaralých názorů pohanských, aby ustoupila svým časem názorům křesťanským docela.

Před lety tento rozdíl a tyto předsudky mezi jednotlivými kastami byly mnohem větší a přísnější. Tak neodvážil se na př. žádný chovanec z kasty brahminů podati nebo odebrati svému profesorovi v koleji klobouk nebo jakoukoliv jinou věc, obává se, že se znečistí a že se mu pak obtížným obřadům očistným bude podíobiti. Dnes ovšem zápolí s ostatními chovanci o čest, misionářovi klobouk donášeti.

V jídelně se koná v poledne čtení v řeči anglické, večer v řeči domácí. Po jídle se rohožky svinou a ve svět-

niče vedle jídelny uloží. Cizinec, který by po čtvrt hodině do sálu vstoupil, neměl by tušení, že byl před chvílí jídelnou. Jak bylo řečeno, je sál též učírnu pro 4—5 tříd. Rovněž rozdávají se zde vysvědčení školní na konci školního roku. Pro divadelní hry, které se dávají ve školním roce, postaví se pokaždé jeviště pod širým nebem. Jídelna by, ač je prostranná, nemohla nikterak pojmouti všechny diváky, kteří při takových příležitostech se scházejí.

Vstupme do některé třídy! Žáci nižších tříd nemají ani stolků ani lavic; sedí na způsob zdejších krejčích a obuvníků majíce nohy složené křížem na zemi a knihy i kalamář před sebou nebo vedle sebe. Píšíce kladou sešit na kolena nebo na zemi. Žáci vyšších tříd mají školní lavice anebo stolky jako v Evropě. Naši žáci jsou vesměs velmi pilní, ježto by všichni za každou cenu při zkouškách rádi prošli. Odtud závisí jejich budoucnost, neboť nejvyšším cílem každého Inda je státní služba. Avšak do ní se dostati je možná jenom na základě zkoušky s dobrým prospěchem odbyté.

Ještě slovíčko o naší kapli. Ani zde není lavic ani stolic. Všichni přítomní sedí na zemi. Chování studentů je vesměs vzorné. Obyvatel Východu je vůbec ve věcech náboženství a jeho úkonů se týkajících vážnější než Evropan. Značná část chovanců přistupuje denně ke stolu Páně. Jaký div, že provinciál francouzských Jesuitů navštívil je a misii, zasl nad zbožností těchto indických jinochů. Cos podobného neviděl v Evropě nikde. Jinak však nedostává se jim pohyblivosti a podnikavosti evropské mládeže. Jsou příliš tiší a nehybní, ba možno říci neteční. A přece, jak dobře by mohli tito jinak hodní mladí lidé mezi svými krajany působiti, kdyby byli čilejší! Pres to dávají aspoň svým soukmenovcům dobrý příklad svou zbožností. Míme to stali se již mnozí kněžími a řeholníky, takže v jediné provincii Madure je přes 40 domorodých Jesuitů, kněží a bratří.

První křesťané v provincii Khasi v Přední Indii. Mor v Bangaluru.

Asi před dvěma roky — píše misionář P. Bothan — býval slušně ošacený a vzdělaný mladík ve stáří 22 let pravidelně při našich nedělních službách Božích přítomen. Jeho chování v kostele bylo chvalitebné a pro ostatní naše křesťany příkladné. Po pěti měsících sdělil se mnou, že by se rád stal křesťanem. Mimochodem budiz řečeno, že náležel vznešené indické kastě. Jelikož jsem o jeho upřímné vůli ani dost málo nepochyboval, začal jsem ihned jej vyučovati sv. náboženství. Od té doby docházel, ačli nemoc nebo jiná úřední překážka mu nebránila, denně do naší misijní kaple na mši sv. Když byl konečně s pravdami sv. víry náležitě obeznámen a zkoušku z náboženství výborně odbyl, udělil jsem mu ve přítomnosti našich křesťanů před velkou mší sv. svátost sv. křtu. Jak zářil radostí vraceje se od křtitelnice k svému klekátku! Jak sám později vyznal, bylo tehdy srdce jeho plno radosti a posvátného nadšení. Od té doby jeho horlivost neochabla. Před několika týdnů oženil se s katolickou dívkou, rovně zbožnou křesťankou.

Mladík tento byl jeden z prvních, kteří z kmene Khasi přijali víru křesťanskou.

Jednoho dne pozdě večer byl jsem povolán do blízké vesnice téhož kmene. A proč? Šedesátiletý Hindu prosil o křest sv., ježto jeho nemoc, kterou byl již několik měsíců upoután na lůžko, stávala se nebezpečnou. Můj katéchista ho delší čas každodenně ve víře křesťanské vyučoval, takže jsem jeho vroucímu přání mohl vyhověti. Po křtu sv. napjav všechny síly pozvednul se na loži a obejmul mne, řka s pláčem: „Otče, jsem nyní tak šťasten, děkuji ti z celého srdce!“ Také mně vstoupily slzy do očí, ač má povaha není práv' měkká. Dobrák Tomáš — to jest jméno pokřtěného — modlí se pilně sv. růžence a těší ho to velice, jestliže já nebo některá z našich misijních sester ho navštívíme. Svůj růženec nosí stále při sobě.

Nedávno stala se také křesťankou matka s dvěma dítkami. Matka leží již delší čas v naší nemocnici a obě děvčata jsou v našem sirotčinci.

To jsou první křesťané kmene Khasi. Povážíme-li, že tento kmen je křesťanství málo přístupný, jsem zatím s výsledkem své misijní práce spokojen, a to tím více, ježto mnozí jiní se denně k vyučování ve víře křesťanské přihlašují.

* * *

Stálou bezmála útrapou obyvatelů Indie je mor a jiné nakažlivé nemoci. Tu a tam ztrácí sice na prudkosti, ale docela nevymizí nikdy.

Mor — píše misijní sestra Emericia v městě Bangaluru — který zde dlouho řádl, ještě úplně nezmizel, kdž se najednou vyskytly neštovice. Pro nemocné neštovicemi bylo zřízeno zvláštní oddělení v nemocnici pro stíženě morem. Druhá podobná nemocnice stojí na druhém konci města. Na štěstí bylo nám dovoleno nemocné v obou ústavech navštěvovati. Za několik penízků, jež se dají hlídačům, a několik cukrovinek, jež dáme nemocným, lze dosíci všeho. Obě nemocnice navštěvujeme střídavě.

Jednoho dne pokřtili jsme deset nemocných na neštovice, což se dost často stává. Jednou nalezly jsme nemocného křesťana bezmála v posledním tažení. Tážaly jsme se ho, kdy byl naposledy u sv. zpovědi. „Ani nevím,“ pravil, „bezpochyby asi před dvaceti lety.“ — „Přeješ si kněze?“ ptáme se. — „Ó ano,“ byla jeho odpověď, „ale já neznám žádného.“ — „To nic nedělá,“ pravily jsme, „počkej jenom trochu!“ Po těch slovech pospíšily jsme pro kněze, neboť nebezpečnoství bylo veliké. Nemocný přijal sv. svátosti umírajících a následujícího dne usnul blaženě a klidně v Pánu. Doufáme, že nebeský hospodář tohoto dělníka poslední hodiny denní milostivě odměnil mzdou věčnou.

Poslední rok našly i různé dětské nemoci, jako spála, osyčky atd. cestu i do našeho sirotčince. Chudoba je u nás tak veliká, že sotva máme, čeho

na ošetřování těchto nemocných dítek je třeba. Přichází k nám ve stavu tak zuboženém, zanedbávaném a bídou a nedostatkem tak zmořeném, že sotva

jsou s to, aby těžkou nemoc šťastně přestály. Mnohé z nich už umřely a byly zajisté, jak pevně doufáme, do sborů andělských vřaděny.

K. Polenský.

Adorace.

Své štěstí ukrývám
do Tvého Srdce, Pane,
vždyť k Tobě srdce mé
tak žhavou láskou plane.

V tom boku zraněném,
kde kopí ostré bylo,
chci také chvilku být,
jak bude mi tam milo!

Dr. Jan Nepomucký rytíř z Nussbaumů, slavný lékař a vzorný křesťan.

Podává Fr. Janovský. — (Část další.)

19. Vždycky službovolný.

Jednou v neděli odpoledne přišel Nussbaum všecek unaven domů. Vykonat tři těžké operace a od snídání nebyl ničeho požil; všaktě neměl na jídlo ani pomyšlení, toužil jen po odpočinku. Hospodyně přinesla mu jenom šálek kávy, vypil ji a lehl si na pohovku, vece: „Dnes, milé dítě, nikoho ke mně nepouštěj, nejsem k ničemu, musím si odpočinouti.“

Sotvaže ležel několik minut a oči zavřel, zvonilo. Sluha ohlašoval dva venkovany. Hospodyně na to: „Pan tajný rada nemůže dnes nikoho přijmouti, jest velice unaven, lehl si.“ Příchozí však nedali se odbyti, řkouce: „Přišli jsme z tak daleka, jenom několik slovíček by nám postačilo.“ Slyšela ten nářek hospodyň, viděla též ubohou ztřípanou ženu vedle venkovana stojící, měla s nimi soustrast, avšak neodvážila se rušiti nezbytný odpočinek svého pána. Ten však také již zaslechl hovor, i ptá se: „Kdo jest tam?“ I oznamovala hospodyň: „Jsou tam dva venkované, zdají se mi chudí; řekla jsem jim, že dnes nemohou s panem tajným radou mluvit, aby přišli zítra.“ Po slovech těch ihned se Nussbaum vzhopil,

přemohl všecku únavu, dal zavolati čekajícího muže se ženou, vyptal se pacientky na začátek i průběh nemoci, objednal ji na zítřek na kliniku, léčil ji a za několik týdnů všecku zdrávu propustil.

20. Nussbaumova nezištnost.

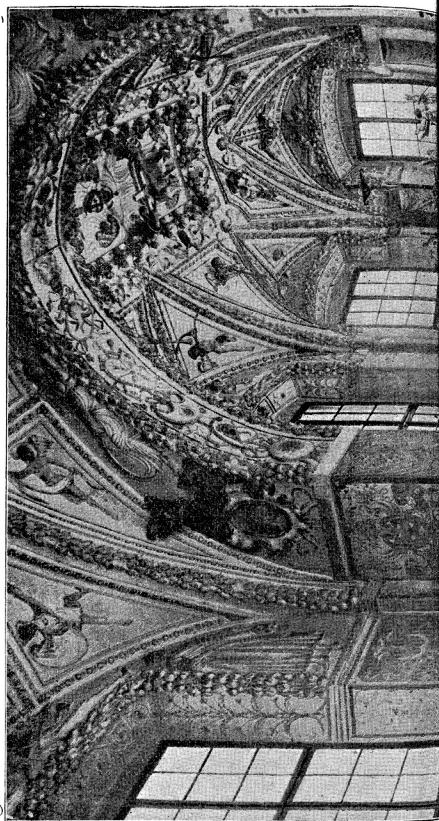
Selské děvčátko, jemuž sousedova kráva rohem prorazila tvář, přineseno na Nussbaumovu kliniku. Poranění bylo nebezpečné, operace nutná. Léčení trvalo několik týdnů. Pak si přišel otec pro dítě. Uctivě poděkoval panu profesorovi, kterýž při tom se zmínil, že účet na 100 zl. pošle onomu sousedu, jehož kráva děvčátko potrkala. Po té odjel Nussbaum z kliniky. Nedojel však ještě daleko, když té kočímu poručil, aby se vrátil k nemocnici. Ač musil o berle stoupat, nelenil po schodech, a došel, ptal se rychle, zdali zmíněný venkovan jest ještě přítomen. Byl. Přivedli ho. I ptá se Nussbaum: „Jest ten váš soused bohatý?“

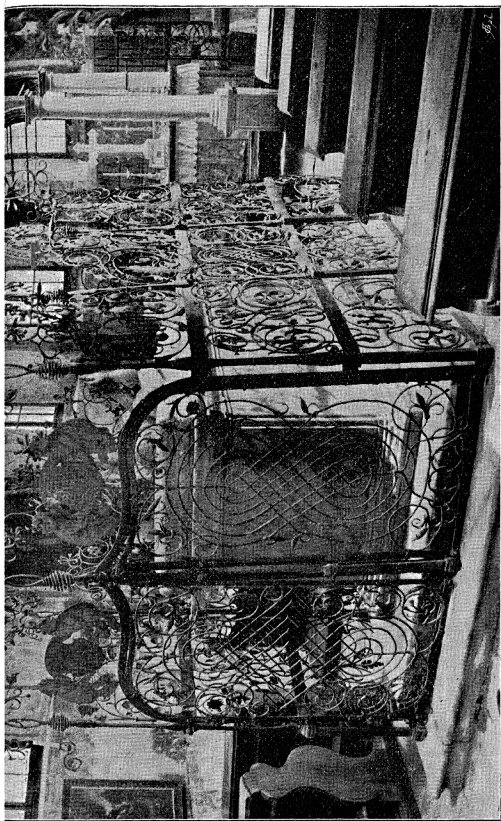
„Není,“ odpovídá otec.

„Kolik krav má ve stáji?“

„Jenom tu jednu, co potrkala naši Rézinku.“

„Toť něco jiného,“ vece Nussbaum, „pak mu účtu nepošlu, není

Telč: Zámecká kaple.

mi nic dlužen; kdyby se to však stalo ještě jednou, zaplatí mně 100 zl.“

*

Mladí manželé přišli do nemocnice. Muž sotva 26letý měl na šíji hrozný vřed, bylo potřetí operace. Šťastně všechno vykonáno, za nějaký čas všechno zahojeno. Když pak si manželka přišla pro manžela a upřímně Nussbaumovi oba poděkovali, prosíce zároveň o účet, řekl laskavý profesor: „Přeji vám, aby se vám dobře vedlo a abyste nebyli nemocni; nejste mi ničehož dlužni, mladé manželství nemá začít s lékařským účtem.“

*

Na vychovatelce ze vznešené rodiny vykonal Nussbaum těžkou operaci. Když pak slečna kliniku opustila a Nussbaum jí zaslal svůj účet, přišla opět, aby znova poděkovala, spolu však, aby poprosila, by směla v měsících splátkách dluh svůj zapraviti, jelikož najednou tolik nemá.

Podivil se Nussbaum, vece: „Což pak nezaplatí operace vaše panstvo?“ „Nikoliv, pane tajný rado.“

Místo další řeči, roztřhl Nussbaum účet, řka: „Již nejste nic dlužna, milá slečno; přeji vám, abyste se brzy úplně zotavila.“

*

Na slova díky zachráněných pacientů říkával: „Neděkujte mně, vzdejte čest Bohu, v jehož rukách jsem slabým nástrojem.“

Nezřídkda ptával se odcházejícího a o účet žádajícího pacienta: „Máte jaké jmění?“ A slyšel-li odpověď: „Jenom něco málo,“ říkával často: „Pak mi nejste nic dlužen; jsem dostatečně odměněn vašim uzdravením.“ Anebo řekl: „Dejte mi, co mi lehko můžete dátí, abyste si neublížil.“

*

Na klinice Nussbaumové ležela mladá švadlena; měla těžkou, nevyhrožující nemoc, byla blízko smrti. Bylo před vánocemi. Nussbaum se jí ptal, jaké by měla přání k Ježíškovi. Odpověděla: „Já již pro sebe ničeho nepotřebuji, chce-li však pan profesor mně prokázati ještě poslední veliké dobrodiní, měla bych ještě jednu prosbu na srdci.“

„A jakou?“

„Až dosavad dělila jsem se o svůj výdělek s otcem; až umru, nebudu ho moci již podporovati, ač toho tak potřebuji, jelikož churaví. Kdyby mu tedy pan profesor někdy koupil trochu dříví, bylo by mu velice pomoheno.“

Dva dni po vánocích hodná ta dcera zemřela, a otcí jejímu dal Nussbaum přivéstí sáh dříví.

21. Operace na svátek Panny Marie.

Nussbaum dovedl přívětivým slovem, laskavým pohledem, poukázáním na všemohoucnost Boží, na sílu přírody dodatí pacientovi naděje a vzpružení jeho vůli, aby se nebál; dokud člověk dýchá, vždycky že možno ještě doufati.

Jedna moje známá, mladá dáma — píše Emmy Giehlrová — byla by ráda vstoupila do kláštera, avšak musila se napřed ještě podrobiti těžké operaci, jež byla na život i na smrt. Nesmělo se otáletí. Připravila se přijetím svatých svátostí a čekala nyní na příchod slavného lékaře.

Jako vždycky, přišel na minutu. Tvář jeho byla velice vážná.

„Jste připravena, milé dítě?“

„Ano.“

„Jak se jmenujete?“

„Marie.“

„Marie? Jaká to krásná shoda! Vždyť jest dnes svátek Panny Marie!“

„Ano, pane profesore, svátek neposkvrněného Početí!“

„Zajisté že vaši drazí vyzývají Matku Boží a prosí ji, aby vedla mou ruku, bych operaci šťastně vykonal.“

Po té podal nemocné svícenou vodu, sám se také poželhal a pravil: „Nuže, ve jménu Páně!“

Operace šťastně vykonána, slečna žila celou řadu let a vlebila za každé příležitosti Nussbaumovu dobrotu a laskavost.

22. Petrolej a psi.

Dvojího štítíl se Nussbaum, ba i bál se: petroleje a psů. Petrolej se nesměl v jeho domě ani ukázati. Říkal: „Vezměte si svíček, co chcete, osvěťte můj psací stůl, osvěťte piano, jenom mi nechoďte s petrolejem.“

Jednou dostal darem překrásnou petrolejovou lampu, avšak nesměli mu jí ani zavěsiti, tím méně rozsvítiti. Tento odpor proti petroleji pochopil z četných smutných zkušeností Nussbaumových, jež se mu naskytly za jeho lékařské praxe. Mělt na své klinice celé množství těžce zraněných následkem neopatrného zacházení s petrolejem anebo následkem chybných lamp.

Podobně bylo se psy. Původně byl nějaký čas lékařem na venkově. I byl mnohdy v noci volán k nemocnému, při čemž se kolikrát událo, že jež přepadli puštění psi. Octl se takto ve velikém nebezpečí, ba stalo se někdy, že se k nemocnému pro zruřivost dorážejících psů ani nedostal.

Později byl domácím lékařem u vznešeného pána, jenž mívál ustavičně kolem sebe svého zamilovaného psa, sedával mu i na psacím stole, lehával na pohovce. Kolikrát ho varoval Nussbaum: „Pane barone, nechejte se lízati od psíka, pustí se jednou do vašich rtů nebo vaší tváře!“ Baron se smával takovýmto výstrahám, avšak jednou večer přichvátil komorník baronův k Nussbaumovi s nářkem, aby pan profesor hned jel k milostpánovi, pes že mu prokousl horní ret.

Mám před sebou list — píše Emmy Giehrlová — ježž napsal Nussbaum své přítelkyni v Drážďanech; zní takto:

V Mnichově, na Štědrý den, 24. prosince 1881.

Moje nejmilejší, nejlepší přítelkyně!

Z upřímného srdce posílám Vám mnohoslibný čtyřlístý jetel. Jako dítě těšil jsem se ku kufříček z Drážďan. Poštovní sluhové mají mne, vlastně mé zpropitné velmi rádi a přinesou mi hned všecko, třeba mnoho mají práce.

Tak dostal jsem i dnes Vaši zásilku. Všecko podivuhodné, všecko krásné: rukavice, nátepičky, kazajka — všecko výtečné. Avšak — přítel jest vždycky upřímný — pes byl

polámaný (bylo to těžátko v podobě psa) a to bylo dobře, neboť nejsem milovníkem psů. Dnes lichotí, zítra kousají. Roku 1880 léčil jsem přes 40 lidí od psů pokousaných, 28 z nich byli vlastní páni těch psů anebo jejich děti. Bylo mně tedy milé, že byl ten pes polámaný . . .

23. Dvakrát dá, kdo rychle dá.

Kde jaké neštěstí se stalo, jaká pohroma, řídil se náš milý dobroděj příslovím: Dvakrát dá, kdo rychle dá. Šotvaže přinesly noviny podobnou zprávu, vzal ihned arch papíru, napsal schválně nedovedně, jakoby to psalo nějaké dítě, na jaký účel to posílá, vložil bankovku 10markovou, 20markovou, často i 100markovou, napsal adresu na redakci listu, aby odvedla příspěvek ten na patřičné místo.

Podarovaný neměl ani tušení, kdo mu v neštěstí pomohl.

24. Štědrý den.

Každý rok v listopadu hleděl Nussbaum zvěděti přání těch, jež chtěl o vánocích podarovati. Po té všecko nakoupeno. Na Štědrý den uchystány v saloně dlouhé stoly, bile prostřeny, dary na ně položeny. Nade vším trůnil Betlem s milým Jezulátkem a krásný, bohatě ozdobený, hojnými světly ozářený vánoční stromek. Když nadešla slavnostní chvíle, když všichni účastníci, přátelé, služebníctvo byli shromážděni, poklekl Nussbaum před svatým křížem a u vroucí modlitbě děkoval Bohu, že mu opět dopřáno spolubližním způsobiti vánoční radost. Pomodliv se, vzal za ruku svou milou neteř, s jejímž rodiči v domě přebýval, dal jí políbíti Jezulátko a napomenul jí, by mu dělala vždycky radost, jakož ono dnes jí radost učinilo; potom podal všechněm připravené dary, pohovořil s nimi a propustiv je pak, chvátil k svým pacientům na klinice, aby také jim podal dary štědrovečerní.

(Pokračování.)

Mgr. Baunard.

Z franc. Boh. Kyselý.

Stáří čili životem vzhůru.

(Část další.)

IX. Evangelium. Má pochodeň.

Nazývám evangelium svou pochodní; je pochodní všem křesťanům. Zda světlo jeho bylo kdy zatemněno ve století, jemuž jsem náležel? Svítlo ve velikých temnotách, vím to, a tmy ho neobsáhly. Ale zda vlastní jeho svit umdlel, pobledl? Nemyslím, ba právě naopak. Rád bych o tom sdělil své dojmy, které jsou především vzpomínkami. Jsou to vzpomínky, kterak se pro tehdejší i pro život utvořil můj názor věřícího člověka.

Vzpomínám tedy (dovolte, abych směl vzpomínat!) na neděle, žel, tak dávné již, kdy zbožný farář naší farnosti předčítal farníkům na kazatelně nedělní evangelium z krásné a veliké, pozlacené knížky. Potom nám přečtené vysvětloval, jako kdysi svatí Otcové, máje před sebou svatý text, otče každé slovo pronášel s důrazem bohonaděšené autority, že jsme v něm poznávali a ctili slovo Boha samého. Jako bych je podnes ještě slyšel...

A já, malý ministrant, ptal jsem se u sebe: Jaká je ona věští a krásnější kniha, jejíž každé slovo je tolik tajemné, již kněz u oltáře okuřuje, a před níž nosíváme svíce? Vidívám, jak všichni v kostele povstávají, aby z ní naslouchali!

Vzpomínám rovněž na dávné doby, kdy jsme my hoši, kněžími vychovávaní, ve svých třídách v čelo každého svého úkolů musili napsati a přeložiti jeden, nebo dva řecké veršiky z evangelia řeckého dle sepsání sv. Lukáše. Bylo to jako zasvěcení naší denní práce...

A opět jsem se u sebe jako malý záček tážával: Jaká to vzácná trest, jejíž nejmenší krůpěj má takovou moc, že dodá libovůně všemu, co dnes budu číst a psát?

Byl jsem u věku jinošském, když mi byl dán ke čtení celý Nový zákon, písmo Boží. Dokončil jsem svá studia klasická, abych se věnoval jiným stu-

diím, jimž poskytoval božský ten text živiny. První dojem, jež ve mně kniha vyvolala, byl hluboký úžas. Jak zhola rozdílna obsahem i formou byla kniha ta od všech knih, jimiž doposud živili ducha mého! Řecké a latinské spisy ty byly jak se říká díla duchaplná, umělecká, mistrné kusy řečnické a básnické, vytříbené, dokonalé a napsané na úžas věků. Ale bible, všechna prostinká, obhroublá, neúměrná, mluvila onou nevzdělanou řečí, o níž se říkalo, že čpí barbarismy. Kdo to přece napsal a kdy? Což se mi netvrdilo, že to bylo ve zlatém, velikém věku, kdy žili nejlepší spisovatelé římsí? Jaký to anachronismus! Byl jsem všecek pomaten.

A zase, jaká ještě větší různost co do obsahu! Nic o politice, slavných válkách, vítězných recích, císařích, senátě, armádě, světové říši, a ještě méně o divadle, cirku, vybraných rozkoších, mocném hyření těla a krve, jimiž mne bavili prazvláštní vrstevci Tacita, Suetonia, Petronia. Kde že jsem se to pojednou octl? Jiný svět povstával, ne již viditelný, ale neviditelný. Říše Boží, království nebeské, život věčný, božská láska, duch a milost: to vše se tajilo pod drsnou kůrou těchto knih. Byla to proudící silná, překypující miza, jež drala se ze své buničiny, trhala stará tkaniva a někdejší umělecké formy, aby dala vytrysknouti mohutnému proudu života zcela svatého, pravdy úplně čisté. To všechno byly věci nové, hovořící novou mluvou se rtů nových lidí, avšak lidí prostých a nevzdělaných, zatemnělých mužů bez účinnosti, o nichž se mi má studia ani nezmínila.

Byl jsem na chvilku bezradný a, mám-li doznati, zažil jsem i malíčkého rozčarování, Bůh mi to odpusť! Byl to týž předsudek, jehož výtku slyšel sv. Jarolím ve snách: Tys ctitel Ciceronův, nikoli Kristův! Ukládám si za to čestné pokání, kéž

nedůtkliví lidé činí podobně. Leč na-
dešla, Bohu díky, krásná doba, kdy
klasikové s poetami jim náležitějším
ustoupili do pozadí mého nadšení,
a kdy evangelium vydobylo a ucho-
valo si navždy nejvyšší čest, již v srdci
mém vyhrazeno má Ježíš Kristus sám.

Do svatých Písem zasněcovali nás
v bohosloví zbožní starci bílých vlasů,
kteří čerpali zase u mistrů vykladatelů
17. a 18. století. Věda ta nezasloužila
jistě pohany a výtky, třeba se hrozila
všeho, co by ji bylo odvedlo od posvá-
tých stezek podání církevního. Tak
nálezím já i moji vrstevníci věku,
kdy platilo doslovně, že nepomine ani
jediné písmě, ani jediná čárka ze
zákona, takže jsme se uctivě skláněli
před každou slabikou svatých knih.
Duch Boží odpočíval nad nimi v ob-
laku neproniknutelném, jako nad sva-
tou archou, již cherubové žárlivě stře-
žili svými křídly. Bylo to jejich po-
vinností, nám pak přispívalo k jistotě.

Praví ti kněží ukazovali nám
z Písem nejen vědu, nýbrž i povzbuzení,
útěchu, podklad k rozjímání,
směrnici chování, slovem, Ducha Bo-
žího, živého a oživujícího, rozum i
srdce. Knihy té jsme ani neodkládali,
mávali jsme ji uctivě stále po ruce,
tiskli na ni rty, jak činívá syn se
závěti svého otce, nebo s drahým
jeho dopisem, neboť právě listy Boží
viděla v Písmech naše zbožnost a víra.
Zda patří na ně podobně dnešní
svět?

Tak prostě, přiměřeně, ale jak
přímo a vznešeně byli jsme vycho-
vávání vzhledem k Písmu vůbec a
evangelium zvlášť. A přiznávám bez
zahanbení, že toto mé přesvědčení
z mládí utkvělo mi v duši, a zůstalo
jí při lepším ještě poznání příčin i ve
starobě. A duše má nepochodila při
tom zle! Kterak to a proč to? Jaké
jsem z toho čerpal zkušenosti, jak
pevně nabyl jistoty? O tom několik
slov.

* * *

Sotva jsem opustil školy, již jsem
si plně uvědomil, jak se chová věda
mého věku v otázce Písem. Poznal
jsem, že evangelium, jako Ježíš Kristus

sám, položeno jest za znamení, jemuž
jest odpíráno. Bouřlivý víchor za-
vanul proti posvátné pochodni. Známo
však, že vítr, jenž zhasí slabý pla-
mínek, veliký oheň ještě rozdmýchává.
Co se tedy stalo se mnou?

Bůh budiž pochválen, svícen tří-
maly tehdy ruce pevně. Chci říci věda,
světská, volná věda byla co do otázek
biblických vědou věřící, již pěstili
znamení mistři, členové vědeckého
ústavu a koleje francouzské. Byly to
hlavní autority prvního řádu v řečech
semitských a vůbec východních, které
svým bádáním v tom oboru stavěly
předhradí města Božího. I oni tvořili
zároveň nebo postupně skutečnou dy-
nastii, jak jsem již svrchu jmenoval
dynastii velikých matematiků a pří-
rodovědců 19. století: obojí byla dy-
nastie královská i křesťanská.

Byl to nejprve baron Eckstein,
živoucí slovník všech věd, „současník
všech věků, spoluobčan všech náro-
dů“, o němž sám nevěrec Renan
napsal hned po jeho smrti r. 1861:
„Baron z Ecksteinů dospěl všech stě-
žejších bodů myšlenky. Lidstvo ne-
mělo hádanky, do níž by se byl ne-
pusťil. Nahlédl jasněji než kdo až na
dno věd, kde stkví se Bůh... Ka-
tolicismus byl mu klíčem veliké apo-
kalypse dějin. Věřil v obrození v klíně
Církve, a z této naděje čerpal vzácnou
pevnost, neboť spočívala na pravdách
nad všechny sekty povznášených, které
drtí i smrt, bránice, aby se jí člověk
bál a působice, aby ji téměř miloval.“

Byl to dále Silvestr de Sacy
(† 1838), muž všestranného vzdělání
a obrovské učenosti, jak dí týž Renan,
jenž ovládal všechny staré jazyky,
v nichž jsou vzdělány překlady i
různočtení našich svatých knih. Byl
to „vtělený Východ“, byl to muž,
jehož ohromné vědění vyznívá posléze
tímto vyznáním víry v jeho závěti:
„Prohlašuji u přítomnosti Onoho, před
jehož zrakem nic se neutají, že jsem
žil vždycky ve víře Církve katolické
a nikdy nepochyboval o pravosti a
božském původu náboženství křesťan-
ského.“

Konečně byl to ještě Quatremère de Quincy, jehož Renan pojmenoval orientalistou gigantické účinnosti. Profesor ten posvětil poslední své přednášky na koleji francouzské hájení pravosti Písma svatého a jeho tradičního výkladu, jakož i zamítnutí mělkých teorií německých, které hledí moderní kritika dnes šířiti.

Zda nepřipomínají tito tři výteční mužové, tři králové téže vědy, tři znalci východu klanějíci se Kristu, tři mudrci od východu, kteří, vedeni jsouce hvězdou, přišli složit poklady své u nohou božského Knížete všech věd?

Studiu otázek východních odpovídaly v téže době ostatní pomocné vědy dějepisné. Ať pomluším o epigrafii a starovědě, tehdy právě nalezen byl proslulý nápis řecký v Autunu, který objevil a rozluštil mladý učenec, jenž se stal později kardinálem, jménem Pitra. Dogma Eucharistie a přijímání zjevilo se nám pod starými symboly. Později mělo se nám dostati nápisu

fryžského a pravděpodobně jiného sv. Abercia, o němž dříve Rossi, že ho lze nazvatí králem nápisů. Nápisů a náboženských malby v katakombách tvoří samy o sobě celou bohovědu dogmatickou, již nechybí ani jediný článek z VĚŘIM. Nikdy nezapomenu na dni, kdy mi bylo přáno navštívit na Aventinu kolébku Říma pohanského a potom s Rossim i kolébku Říma křesťanského na hřbitově sv. Kalixta i v lateránském museu, které bylo tehdy ještě v prvních počátcích.

A tam, v Římě to bylo, kde dlouho před tím, v postě 1835, mladický rektor anglické koleje, potomní kardinál Wiseman, již tehdy proslulý jako jeden z nejlepších vědců své vlasti, konal v salonech kard. Welda v paláci Odeschalchi, své znamenité konference „O poměru vědy k náboženství zjevenému“, které byly přeloženy a vydány i u nás, tvoříce úvod k tomuto druhu apologetiky, jenž se stal potřebnějším než kdy.

(Pokračování.)

Různé zprávy.

Telč. Zámecká kaple v Telči je skvostná, nádherně vyzdobená renesanční stavba, z let 1566—1580. Je v ní náhrobek z bílého mramoru s ležícími postavami zakladatele Zachariáše z Hradce a jeho choti Kateřiny z Waldšteina. Jest opatřen mříží, převážnou památkou zámečnické práce. Na stropě je mezi jinými obrazy též sv. Jiří na koni.

Malý vůdce k prameni milosti. Dle P. Dicka podává Petr Lička, koop. v Cholině u Litvle (Mor.) str. 32, stojí jen 10 h, na 10 kusů jeden nádvkem. Chce přivádět všechny blíže k B. Srdci Páně v Nejsv. Svátosti. Psaná jasně, prakticky. Přečte ji rád i inteligent. Chceš-li vykonat něco k rozšíření častého a denního sv. přijímání, snaž se knížku hromadně rozšiřovat.

Zápis do dívčí dvojtřídní obchodní školy na Král. Vinohradech Korunní tř. č. 4, jakož i do praktického kursu ku vzdělání vychovatelek, pokračovacího kursu pro vyšší vzdělání dívek, jedno-ročního kursu ku industriálních učitelek pro školy obecné i měštanské a šicí školy koná se denně až do 17. září. Kromě toho vyučuje se hře na klavír a housle, zpěvu, němčině, francouzštině, angličtině, všem druhům praktických i ozdobných ručních prací malbě atd. Pro dívky z venkova zřízen jest pensionát. Přihlášky přijímají se denně. Prospekty ochotně zasilají Školské sestry O. S. F.

Archa. Obsah: Č. 6. a 7. Kanovník. Románek ze života kněžského vypravuje X. Y. — Gab. Ronaj: Svatý Gabrieli! — Modlitby a medi-

tace Arnošta Hello-na. Překládá Vojt. Ondrouch. — Jind. Ferenc: Slunečnice. — Svatý Augustin. Historický nákres. Píše Josef Hanák. — Dr. Jos. Scheicher: Hansjakob. — K. D. Lutínov: Z knihy: Ve mlyně světa. 1. Zklamání. 2. Vězení. — Okna: Právní postavení university. — Český básník a české dějiny. — Slovo k Hilbertově hymně na vášeň. — Zemřeli. — Kulturní události. — Ředitelům divadel. — Přijdi, duchu pokoje!

Deset let Pivoa spolku v Solnohradě. Dne 27. února konala se slavnostní schůze Pivoa spolku v Solnohradě za účasti šlechty, hierarchie a lidu. Dómský vikář Etter, podal přehled 10leté činnosti spolkové. Za kardinála Katschthaler a na bílé velikonoce r. 1906 založena byla první odbočka Pivoa spolku na Solnohradsku. Dnes je již přes 84 místních odboček. Schůzí bylo za 10 let 500. Příspěvky činí 116.392.74 K. z nichž 16.000 K odvedla dámská odbočka v Solnohradě pod vedením baronky Mandlové. Potom měl slavnostní řeč profesor Antonín Müller z Innomosti, který jako spisovatel je znám pod jménem Bruder Willram. Běhoval cíle, plány a úmysly protikřesťanského tisku a dovodil nutnost křesťanského tisku pro výchovu a rodinu. Ke konci ujal se slova arcibiskup dr. Kallner, poděkoval všem za horlivou práci ve spolku a vyložil námitku, že v minulosti nebylo křesťanského tisku a náboženství si stálo lépe než dnes. Kdo takovou námitku dává, zapomíná, že dnes je jiná doba, dnes každý čte, protože každý umí čísti, a nebude-li křesťanského tisku, budou odkázáni lidé na liberální tisk. Čtení listu nemůže zůstat bez účinku na duši čtenáře, proto vybízí všechny, aby věnovali i na dále ještě větší pozornost Pivoa spolku.

Z františkánského řádu v Německu je ve válce 817 členů (kněží, kleriků a bratří-laiků). Většina stojí ve frontě se zbraní v ruce. Z těch 817 padlo dosud 57 členů.

Jak dlouho žili papežové. Od návratu z Aviñonu jen 16 papežů přežilo 80. rok věku. Nejmladším z těchto

starců byl Řehoř XVI., který r. 1846 zemřel ve věku 80 let 6 měsíců; pak přicházejí Řehoř XII., Calixtus II. a Benedikt XIII., kterým bylo 81 let. Alexandr VIII. a Pius VI. zemřeli po 82 roce. Čtyřem byla 83 leta a to Řehoři XIII., Innocenci X., Benediktu XIV. a Piu XII. Ve věku 84 let zemřel Pavel III., v 85. Klement X. a Klement XII., v 86. Pius IX. Klementu XI. byla 92 leta a Pavel IV. byl jen o několik měsíců starší, leč stal se papežem teprve ve svém 89. roce. Papež Lev XIII. překročil 93 rok života, kdežto papež Pius X. zemřel ve věku 79 let.

Stateční františkáni. Ze saské provincie bylo 69 františkánů vyznamenáno, 3 klerikové byli povýšeni na důstojníky. Ze slezské provincie dostalo 16 františkánů železný kříž, jiné vyznamenání dostalo 10 kněží a 23 bratří.

Bířmování na zámku Konopišti. V únoru 1916 přijaly na zámku Konopišti děti nebožtíka následníka trůnu svátost bířmování, kterou jim udělil J. E. Lev kard. Skrbenský. Kněžně Zofii byla kmotrou arcivévodkyně Marie Terezie, knížatům Maximiliánovi a Arnoštovi byl kmotrem následník trůnu Karel František Josef, kterého zastupoval hrabě Jaroslav Thun. Současně byli bířmovány komtesa Žofie a hrabě Arnošt Thunovi.

Hierarchické zřízení na Balkáně. Katolická církev na Balkáně jest takto systematisována: V Albanii jsou 3 arcibiskupství: Skadar obnoven v r. 1867 se 3 biskupstvími Lješ, Pulati a Sappa; Drač, která pochází ze 7. století; Skopje ze 6. století. V Bosně-Hercegovině jest od r. 1881 arcibiskupství v Sarajevě se 3 biskupstvími, v Banjaluce, Trebinji a Mostaru. V Rumunsku jest arcibiskupství v Bukurešti a biskupství v Jassecch. V Bulharsku jest biskupství v Nikopoli (v Ruščuku) od roku 1871 a apoštolský vikariát v Sofii a v Plovdivu od roku 1759. V Srbsku má býti arcibiskupství zřízeno v Bělehradě. V Cařihradě je také apoštolský vikariát, ale jemu jest přidělena daleko větší část z Malé Asie než z Evropy. V Řecku jsou 3

diecése: Atheny, Naxos a Korfu. Počet všech katolíků latinského ritu na Balkáně v roce 1850 byl 800.000, dnes se počet zdvojnásobil.

Podivuhodný pád. Když v únoru 1916 sloužil polní kněz Kasian Neuner vojínům ve výši 3000 metrů mši v širém zasněženém poli, uviděli náhle vojíni k svému zděšení, jak sněh pod nohama kněze se počal pohybovat i sesul se jako lavina do vzdálenosti

500 metrů. Všichni považovali kněze za ztracena. Jaké bylo podivení, když ze spousty sněhu jej vydobyli živého s malým pouze zraněním!

Jak spoří naši vojáci. V lednu t. r. bylo polní poštou u armády v poli dopraveno 33,295.294 K. Na poštovní poukázky bylo splaceno 24,628.164 K, poštovní spořitelnou 8,667.085 K. V prosinci obnášela doprava 32,611.208 korun od armády do zápolí.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Antlerky. Plnic svůj slib vzdáváme nejsrdečnější díky B. Srdci Páně, za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. Též nejsrdečnější díky budtež vzdány P. Marii „ustavičné pomoci“, sv. Josefu a zvláště sv. Antonínu. za jejich mocné přimluvy. Rodina Palánkova z Antlerky.

Od Uher. Brodu. Za vyslyšenou prosbu božsk. Srdci Páně, P. Marii a sv. Antonínu Pad. vzdávám tímto vroucí díky a pevně doufám, že ten, kdo pod jejich ochranu se staví, vždy dojde vyslyšení.

Čtenářka Školy B. S. P.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvřené Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za katolické spolky mládeže naší a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Pracovati k polepšení mládeže.

Úmysl v říjnu: Apoštolát modlitby a kněžstvo.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

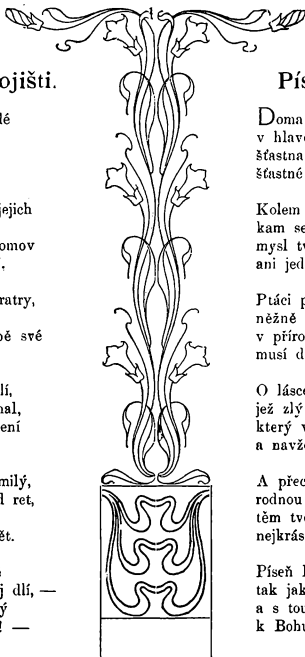
Ročník L.

Vychází počátkem každého měsíce.

ŘÍJEN 1916.

Rázně v před se sv. růžencem! Křížkem jeho tlumce na brány věčnosti, abychom tam spasitelné jeho ovoce klidili se všemi, kdož Marii Pannu vřele milovali a jí růžencem úctu prokazovali!

A. M. Kadědková.

Modlitba na bojišti.

Bojiště svit luny bledé
ozařuje za noci,
na sta tisíc bohatýrů
hledá Boží pomoci.

V modlitbě se hlavy jejich
sklání níže ke brudi,
mocná touha spatřit domov
v srdci se jim probudí,

Otce, matku, sestry, bratry,
manželky i děti své,
pod ochranu v modlitbě své
poroučejí v ruce Tvé.

A za sebe též se modlí,
bys jim s nebe poželal,
šťastné s bitvy navrácení
by dočkati se jim dal.

Vůle tvá však, Bože milý,
staň se, šeptá v. posled ret,
nevrátíme-li se domů
k tobě duše přijde zpět.

Pak ji přijmi milostivě
tam, kde ty i Syn tvůj dlí, —
na bojišti vojín chrabřej
každý tak se pomodlí! —

Píseň domovu.

Doma! Sladké slovo, domov
v hlavě mojí blučí jen,
šťastná duše, srdce celé,
šťastné jest i každý sen.

Kolem samá krása v kraji,
kam se upře jasný zrak,
mysl tvoji nezakalí
ani jeden chmurný mrak.

Ptáci pějí krásné písně,
něžně voní každý květ,
v přírodě té krásné, svěží
musí duše také pět.

O lásce a štěstí píše,
jež zlý osud kdys ti vzal,
který ve hrob chladný vložil
a navždy snad pochoval.

A přec jedno ti zde nechal,
rodnou ves a matičku,
těm tvé srdce, duše zpívá
nejkrásnější písničku.

Píseň lásky, píseň štěstí
tak jak píše v luhu pták,
a s tou písní duše letí
k Bohu, až tam do oblak.

Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky.

P. Rud. Rozkošný T. J.

Když božský Spasitel nemocné uzdravoval, mrtvé křesil, z posedlých ďábla vyháněl, lačré sytil, zarmoucené těšil, někteří Židé nemohouce popíratí tyto dobré skutky, podkládali mu aspoň špatný úmysl a pravili o něm: svádí lid. (Jan 7, 12.) Pozorovali totiž na svých představených, farisejích a zákonících, kterak udělují chudým almužnu s úmyslem, aby byli pozorováni, oslavováni (Mat. 6, 2.) a aby si udrželi nad nimi vliv; a podobný úmysl přisuzovali Pánu Ježíši. Jaký úmysl měl tedy božský Spasitel, když lidem prokazoval dobrodiní, jest tedy stěžejnou otázkou celého jeho působení. Tato otázka bude také tvořiti základ nynějšího rozjímání. Již napřed však bez zaujatosti můžeme tvrditi — což během úvahy dokážeme — že přece neprokazoval dobrodiní ze žádného nekalého úmyslu, ba ani ne z pouhé soustrasti s lidmi, ale že tak činil z nejčistší lásky. Připojme se již k těm, kteří o něm tvrdili: dobrý jest. (Jan 7, 12.)

Láska jeho nejsvětějšího Srdce byla pramenem, z něhož vycházely všechny dobré skutky Spasitelovy. Vůbec vše, cokoliv konal, bylo ustavičnou cvičbou účinné lásky k bližnímu. Sv. Pavel praví v listě k Titovi (3, 4.): Ukázala se dobrota a lidumilnost Boha, Spasitele našeho a tato dobrota vytvářela jeho život v ustavičný, nedozírný řetěz

dobréh skutků. Ať tyto skutky probíráme z jakékoliv strany, vždycky přicházíme k jejich původu: k Srdci plnému dobroty a lásky, lásky vroucí, živé, vše oživující. Tato láska však při poslední večeři a v řeči, kterou měl božský Spasitel ku svým apoštolům před svým umučením, se ukázala ve své nevystihlé kráse a vroucnosti. Neboť, ačkoli po celý svůj život z lásky tolik dobrodiní prokazoval všem lidem, miloval více své apoštoly, a když je měl opustiti, vzplála jeho láska tak mocně, že ať mu nastávala nejhroznější smrt, přece jako by byl na všecko zapoměl, jen jim plně se věnoval. Sv. Jan (13, 1.) praví: Před slavností velikonoční Ježíš věda, že přišla hodina jeho, aby z tohoto světa odešel, milovav svoje, kteří byli ve světě, pomiloval je na výsost. Do tak malého a přece tak významného slova lásky shrnuje sv. evangelista vše, co Pán Ježíš onoho večera mluvil a činil; neboť čím více se blížila jeho smrt, tím prudčeji bilo láskou jeho svaté Srdce. S toužebností jsem žádal tohoto beránka jísti s vámi, prve než bych trpěl. (Luk. 22, 15.) Láska tedy ho přiměla, že konal tuto důvěrnou, rodinnou slavnost, láska byla původem, že apoštolům nohy umýval, láska dala podnět k oné přesvaté závěti, kterou nám zůstavil při poslední večeři promě-

niv chléb a vino ve své nejsvětější tělo a krev. Láska byla mluvčím tohoto večera. Velice dojemně se loučila se svými apoštoly, a když jim byla vše na srdce vložila, je potěšila, je povzbudila, ve víře posílila, sepjala ruce a vysílala k svému nebeskému Otci modlitbu večerní. Láska odhalovala záchlonu před temnou budoucností, která byla opoštělou zahalena. Zatím co Jidáš se připravoval s vrahy ku zradě a apoštolové se počínali děsiti, láska Srdce Páně plála vzhůru, ukazovala na nebeskou slávu u Otce, na šťastné shledání a věčné spojení. Zkrátka, láska božského Srdce, která se ukazovala pro celý život, zvláště večer před umučením, pronikla všechny skutky, všechny řeči, všechnu útěchu, všechny bolesti a strasti. Před slavností velikonoční Ježíš věděl, že přišla hodina jeho, aby z tohoto světa odešel, milovav svoje, kteří byli ve světě, pomiloval je na výsost.

Když jsme tedy poněkud nahlédli do Srdce plného dobroty a lásky, zbývá, abychom se podrobněji zastavili u některých vlastností této lásky. Ze sv. evangelia poznáváme, že láska božského Srdce Páně 1. všechny lidi objímala, že 2. byla velice něžná a 3. že byla obětavá.

1. Srdce Ježísovo bylo plné dobroty a lásky ku všem národům, ku všem lidem, spravedlivým i hříšníkům, ba i nepřátelům. Žádné náboženství, ani židovské něco podobného neznalo. Ve Starém Zákoně byla sice také prikázána nejen láska k Bohu, ale také i k bližnímu. Milovati budeš Hospodina Boha svého ze celého srdce svého a ze vši duše své a ze vši síly své. (5. Mojš. 6, 5.) Milovati budeš přítele svého jako sebe samého. (3. Mojš. 19, 18.)

Židé však tuto lásku k bližnímu vykládali tak úzce, že mohla snadno vésti k největší bezcitnosti. Byli totiž přesvědčeni, že Hospodin miluje jen ty židy, kteří věrně zachovávají zákon, a že nenávidí každého, kdo tento zákon přestupuje, neb kdo by se znepřátelil

se spravedlivým židem. Proto bylo jejich zásadou: Miluj toho, koho Bůh miluje, měj v nenávisti toho, koho Bůh nenávidí. Jest tedy náboženskou povinností nenávidět i každého, kdo není židem, a každého hříšníka, třebaž byl náboženství židovského. Tato nenávist proti všem národům dosáhla svého vrcholu za času Krista Pána, kdy byli podrobeni Římanům, jichž musili poslouchati a jim platiti daně. Proto římský dějepisec Tacit (Hist. 4, 5.) jim připisuje nenávist celého lidského pokolení. Oproti takovému učení koná skutky lásky a žádá Pán Ježíš lásku i k cizincům, k nežidům. Milujete-li ty, kteří vás milují, jakou odplatu míti budete? Zda-li nečiníte toho i celníci? A budete-li pozdravovati toliko bratry své, co více činíte? Zda nečiníte toho i pohané? (Mat. 5, 46, 47.) A v podobenství o milosrdném Samaritánu ukazuje božský Spasitel, že nejen krajan, ale i opovržený cizinec jest naším bratrem a bližním, a že tedy má právo na naši lásku. Když se jej totiž otázal zákoník: Kdo jest mým bližním, vypravoval známé podobenství o milosrdném Samaritánu, jenž pomohl zraněnému a oloupenému cestujícímu. Ač, jak se zdá, byl onen raněný židem, přece mu nepomohl ani kněz, ani levita, kteří šli vedle něho. Když vložil Pán Ježíš příběh, tážal se zákoník: Kdo z těch tří zdá se tobě, že byl bližním tomu, jenž upadl mezi lotry? (V. 36.) Netáže se, jak se dalo očekávati, komu byl onen zraněný bližním? aby se nemohl zákoník vytáčet. Nýbrž praví: Kdo byl bližním onomu zraněnému? t. j. kdo ukázal skutkem lásku k němu? Zákoník odpověděl: Ten, jenž mu prokázal milosrdenství. (V. 37.) Nepraví Samaritán, protože nechtěl ani to jméno z úst vypustiti, ježto bylo u židů ve veliké nenávisti. Ale přece musil vyznati, že Samaritán byl opravdovým, skutečným bližním toho, jenž upadl mezi lotry. Tento závěr přímo vynutil Pán Ježíš od zákoníka. Kdyby

totiž byl vypravoval, že Samaritán byl oloupen a zraněn a žid mu pomohl, byl by se zákoník všelijak vytácel. Ale Pán Ježíš sestavil úmyslné tak podobnosti, že nemohl zákoník se nijak vykroutiti. Proto ho mohl také určitě napomenouti: Jdi a činí ty podobně. (V. 38.) Prokazují ty každému, známému ať neznámému, ať židu, ať pohanu skutky lásky a věz, že každý člověk jest bez rozdílu tvým bližním. Tímto skutkem Samaritána byla zahanbena veškerá školská moudrost židovská a pokořena jejich hrdost; neboť pohlíželi z vysoká na Samaritány jako na kacíře a přece se měli od nich učit skutečné lásky k bližnímu.

Láska božského Srdce Páně neobjímá toliko spravedlivé a zbožné, ale i nespravedlivé a hříšníky. Nic nezakazuje Spasitel tak, jako odpor fariseů k hříšníkům a publikánům; nic ho tak nerozhoří jako úzkostlivá svědomitost, která dává desátky z máty, kopru a kmínu, t. j. z nejnepatrnějších věcí, ale nedbá lásky a milosrdenství k bližnímu. (Mat. 23, 23.) Proto napomíná své učeníky, aby byli syny Otce, jenž je v nebesích, jenž slunce i svému velí vycházeti na dobré i na zlé, a déšť dává na spravedlivé a nespravedlivé. (Mat. 5, 45.)

Láska Srdce Páně jde však ještě dále, až k nepřátelům: vůči nim slaví své vítězství. Slyšeli jste, že bylo řečeno: Milovati budeš bližního svého a nenáviděti budeš nepřitele svého. Ale já pravím vám: Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří pronásledují a pomlouvají vás. (Mat. 5, 43. 44.) Nepřátely, dle toho, co jsme předeslali, míní Pán Ježíš pohany a především Římany. Když tedy je káže milovati, poroučí nejen ze srdce vypuditi největší nenávisť, ale i dokonce, potřebují-li toho, jim dobře činiti. Neboť má-li býti láska k nepřátelům pravá, musí se i zevně je-

viti. A když jim nemůžeme pro chudobu ničeho uděliti, zbývá nám ještě jeden prostředek, modlitba. A proto první křesťané se od počátku modlivali za nepřátele, jak i sv. Pavel (1. Tim. 2, 2.) káže se i za císaře modliti, t. j. za pohany a pronásledovatele křesťanů, dle příkladu sv. Štěpána, jenž se modlil za ty, kteří ho kamenovali. Příkázání o lásce k nepřátelům obrodilo svět. A když jsme byli uraženi od svých nepřátel, máme rádi jim odpouštěti. Pane — tázal se sv. Petr — kolikrát zhrěší proti mně bratr můj a odpustím jemu? Zda-li sedmkrát? Díjemeu Ježíš: Nepravím tobě až do sedmkrát, nýbrž až do sedmdesáti sedmkrát, tedy 490krát (Mat. 18, 21.), t. j. odpouštějte, i když jste byli velice těžce a bezpočtukrát uraženi. Zatím co židé nerádi odpouštěli, a to jen tenkrát, byli-li prošeni, protože si představovali Pána Boha také tak tvrdého a nemilosrdného, činí Pán Ježíš odpouštějí lásku důvodem a mírou božského smilování k nám: Tak i Otec můj nebeský učiní vám, jestliže neopustíte jednokaždý bratru svému ze srdce svých, t. j. i vy nedosáhnete odpustění svých hříchů, neopustíte-li svému bližnímu. Budete-li totiž takovými, jako onen služebník, jemuž pán odpustil velký obnos peněz, a který nechtěl svému spoluslužebníku odpustiti jen nepatrnou částku, a proto byl uvržen do žaláře. (Mat. 18, 35.) Tutéž myšlenku pronáší v modlitbě, které učil své učeníky: Odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. (Mat. 6, 12.) Slovo jakož neznamená jako tolik; není tedy smysl slov: tolik nám odpust hříchů, kolik my odpouštíme urážek svému bližnímu; neboť mezi urážkami, jimiž my Boha urážíme a mezi těmi, jimiž nás bližní uráží, jest nesmírný rozdíl; ale podobnost mezi odpouštěním Božím a odpouštěním našim se vztahuje na ochotu odpouštěti. Tedy, chceme-li, aby nám Pán Bůh všechny hříchy odpustil, i my musíme

ochotně bližnímu všechny urážky odpouštět. Tak překročuje láska Ježíšova všechny hranice mezi národy, mezi spravedlivými a hříšníky, mezi přátely a nepřátely. On rozšiřuje lásku k bratrům a k bližním na lásku k lidstvu v plném slova smyslu. Podobně pobízí sv. Petr (II. 1, 7.) věřící, aby připojili k víře ctnost, ku ctnosti milování bratrstva a k milování bratrstva lásku. Nestačí tedy sv. Petru, aby vyznavači Kristovi měli toliko bratrskou lásku, která by měla svůj původ v pouhé lásce k bližnímu, ale tato má mít základ v lásce k Bohu, abychom totiž milovali každého člověka z lásky k Bohu, jakožto obraz Boží, abychom tedy v bližním milovali Boha, abychom mu pomáhali pro Boha; proto tedy nemáme rozeznávat v bližním některé pozemské vlastnosti a podmínky: je-li naším příbuzným, přítelem, spoluobčanem, a tyto bychom milovali, kdežto k cizincům neznámým nepřátelům bychom neměli lásky. Pán Bůh totiž nečiní podobného rozdílu, nýbrž prokazuje všem lidem bez výjimky dobrodiní. Již Tertullián praví: Přátelé milují všichni, nepřátelé jen křesťané.

2. Druhá vlastnost lásky božského Srdce Páně jest velká, ba nesmírná něžnost. Přátelé i nepřátelé, rodáci i cizince zahrnuje tak vroucí láskou, že ji jen stěží nalézáme u lidí, kteří jsou spojeni nejužšími pokrevními svazky. K těm nejnižším se snižuje a těší je. Miluje dítky a vábí je k sobě, takže se všechny k němu důvěrně tulí; bere je do náručí, žehná a objímá je a mluví podivné slovo o lásce k dítkám: Kdo přijme jedno z takových to pacholat ve jméno mém, mne přijímá. (Mar. 9, 36.) Nejčistší přátelskou lásku chová k Lazarovi a jeho sestřím Marii a Martě. Ba, ani se nehorší na zrádce Jidáše, ale s láskou přijímá jeho polibek a nazývá ho dokonce svým přítelem: Příteli, nač jsi přišel? (Mat. 26, 50.) A po svém zmrtvýchvstání, ač byl v osiaveném těle, přece nepokládá pod svou důstojnost nazývatí apoštoly a ostatní věřící svými bratry. Zjeviv se totiž

Maři Magdaleně pravil: Jdi k bratrům svým a pověz jim: Vstupuji k Otci svému a k Otci vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu. (Jan 20, 17.) Neznámého ochrnulého nazývá synem: Doufej, synu, odpouštěj se tobě hříchové tvoji (Mat. 9, 2.) a ženu krvotokou dcerou: Buď dobré mysli, dcero, víratvátě uzdravila. (Mat. 9, 22.) Nad nevděčným Jerusalemem prolévá slzy lítosti a žalostně nařiká nad jeho zaslíbeností a budoucí zkárou: Kdybys poznalo i ty, a to alespoň v tento den tvůj, co jest tobě ku pokoji, ale nyní jest tobě skryto před očima tvými. Neboť přijdou na tebe dnové, ve kterých nepřátelé tvoji obklíčí tě náspem a oblehnou tě se všech stran a nezmpovalí tebe i dítky tvé, které jsou v tobě. (Luk. 19, 42. 43.) A když na křížové cestě vysílením a bolestmi padal pod křížem a byl zbožnými ženami oplakáván, přece zapomínal na svůj hrozný bol a opět vzpomínal nešťastné budoucnosti Jerusalema: Dcery jerusalemské, neplačte nad mnou, nýbrž samy nad sebou plačte a nad dítkami svými. Neboť hle, přijdou dnové, v nichžto řeknou: Blahoslaveny neplodné žívoty, kteréž nerodily, a prsy, které nekrmily. Tehdáž počnou říkat i horám: „Padněte na nás“ a pahrbkům: „Přikryjte nás;“ neboť činí-li toto na dřevě zeleném, co bude se dít na suchém? t. j. když spravedlivý a svatý musí tak hrozná muka snášeti, co očekává zlé a bezbožné lidi? (Luk. 23, 28.—30.) A když visel na kříži v největších bolestech, dal na jevo tak něžnou lásku, že ji nikdy nedovedeme pochopiti. Viděl u svých nohou v bezměrné bolesti svou vlastní matku a učeníka Jana, kterého miloval více než ostatní apoštoly. Odkázal jim to nejmilejší a poslední, nad čím měl moc. Slovy: „Ženo, hle syn

tvůj!“ doporučil mateřské ochraně své Matky svého miláčka, a v něm všechny věřící křesťany, a slovy: „Hle matka tvá!“ svěřil svou Matku Janovi, aby se o ni s láskou a péčí, synovskou staral. (Jan 19, 26. 27.) Slyšel poslední sténání spoluukřižovaného lotra na pravici a dal mu sladké ujištění: Dnes budeš se mnou v ráji. (Luk. 23, 43.) Slyšel okolo sebe rouhače, kteří zběsile před několika hodinami volali: Ukřižuj ho, ukřižuj ho, a pod křížem si schlazovali ďábelskou zást oproti němu tím, že se mu surově posmívali, ale On má k nim jen slova nejněžnější lásky, slova odpuštění: Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí. (Luk. 23, 34.)

Při vši něžnosti není však láska jeho božského Srdce pouze citová, nýbrž i silná, ba někdy bezohledná, takže praví: Jde-li kdo kemně a nemá v nenávisti otce svého a matky své i manželky a dítě a bratry i sestery svých, a no i života svého, nemůže býti mým učedníkem. (Luk. 14, 26.) Jsou to na pohled tvrdá slova, ale u sv. Matouše (10, 37.) máme podobné místo, které nám poslouží za výklad těchto slov. Tam se praví: Kdo miluje více rodiče a děti nežli mne, není mne hoděn. Nabádá tedy božský Spasitel k nenávisti příbuzných jen tehdy, kdyby nám překáželi ho následovati. Tenkrát je máme považovati za nepřátele, ovšem potud, pokud se nám staví v cestu lásce Krista Pána. Ostatně je totiž máme milovati; vždyť to plyne z jeho učení o lásce k nepřítelům. Milovati máme, co jest v lidech božského, nenáviděti vše, co odvádí od Boha. Ovšem v jisté míře jsou láska a nenávist protivami a nikdo (Mat. 6, 24.) nemůže dvěma pánům sloužiti; jednoho bude milovati a druhého nenáviděti. A tu rád milosti stojí výše než rád přirozenosti, která je nakažena hříchem Adamovým. Bůh stojí výše než rodiče, spása věčná jest důležitější než rodinná citlivost, a větší právo má na nás Stvořitel a Spasitel, nežli vlastní rodiče. Kdyby nás tit

jakýmkoliv způsobem odváděli od Boha, již nejsou původci života, ale nesitelé smrti. Proto musíme dávat přednost Kristu Pánu před nimi; právem tedy žádá Pán Ježíš, bychom ho více milovali, než své příbuzné.

3. Další vlastností lásky jeho Srdce jest obětavost. Sám pro sebe z oné tak něžné, nesmírné lásky nemá žádného prospěchu. Jediným důvodem jeho lásky jest blaho časné, hlavně však věčné těch, které miluje. Přirozená láska se nikdy nevyprostí ze sobectví: miluje, protože má z milované osoby neb věci užitek, radost, neb doufá, že bude milována, neb že jí bude aspoň děkováno. Pán Ježíš však miluje, jen aby miloval, jen aby dobře činil. Chce býti okem slepému, uchem hluchému, rečí němému. Vyznačuje ze svého Srdce lásku tam, kde není naděje na díky a na odměnu. Milujete-li ty, kteří vás milují, jaký máte vděk? Vždyť i hříšníci milují ty, kteří je milují! A jestli činite dobře těm, kteří vám dobře činí, jaký máte vděk? Vždyť i hříšníci to činí. (Luk. 6, 32. 33.) Nebudeme na tomto místě mluvit o tom, jakých diků se mu dostalo od lidí hned za jeho pozemského života za učení, za pomoc, kterou jim prokazoval, a jak jsou mu vděční za tolik dobrodiní až do našich dob. Hleděl vším možným způsobem lidem vyjiti vstříc, ať to stojí, co stojí. Syn člověka nepřišel, aby mu bylo slouženo, nýbrž aby sloužil. (Mat. 20, 28.) Kdo čte evangelia, žasne nad nesmírnou láskou božského Spasitele. Ba i jeho nejurputnější nepřátelé, veleknězi a zákoníci, proti své vůli pod křížem dosvědčují, že se Pán Ježíš z lásky k lidem úplně obětoval: Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže. (Mat. 27, 42.) Učeník lásky a evangelista sv. Jan stojí zdrcen na Kalvarii a opakuje se zaslzenýmá očima slova mistrova: Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život

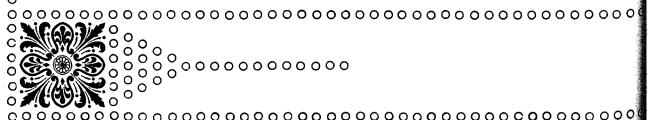
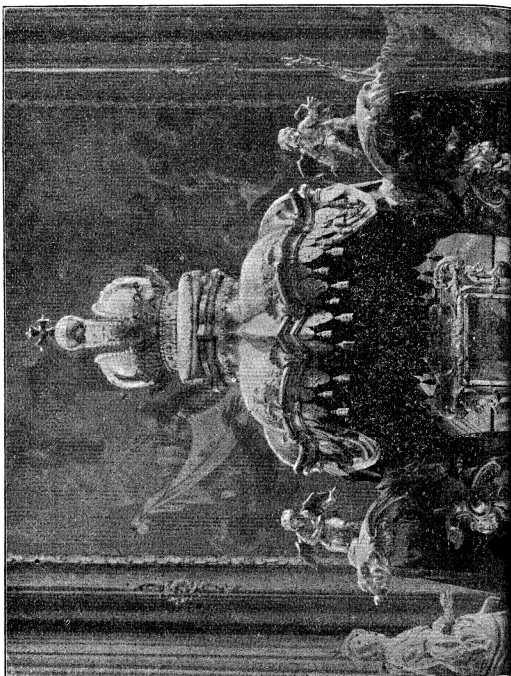
v e ě n ý. (Jan 3, 16.) Nám dal velké přikázání, by hom milovali bližního, jako sebe sami, totiž máme mu všeho toho, co sobě přáteli a udělovati mu, co jeho tělu neb duši je prospěšno; on však sám nás: daleko více miloval než sebe sama. Miloval nás, když jsme ho neznali a hříchy uráželi, a všechno, co měl: své pohodlí, své zdraví, svou krev, svůj život za nás obětoval: Zamiloval mě, a sebe sama vydal za mne. (Gal 2, 20.)

Od nás žádá, bychom jeho přikázání plnili, že budeme jeho přáteli. Vy jste přáteli mými, činíte-li, co já prikazuji vám. (Jan 15, 14.) On však si chtěl dobýti našeho přátelství cenou hrdinů lásky: Větší lásky nemám nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele. (Jan 15, 13.) Slovy: větší lásky nemá nikdo nad tu lásku, aby kdo položil život svůj naznačuje ochotnost, dychtivost, žádostivost lásky tak se obětovati, že ani na vlastní život nic nedbá. A od nás nečádá, jak by se dalo očekávati ze souvislosti: vy budete mými přáteli, když položíte život svůj za mne! Nikoli, tak něco velkého od nás nečeká! Na nás má daleko skromnější požadavky: Vy jste přáteli mými, činíte-li, co já prikazuji vám. Jak by nás tato věta měla pobízeti, bychom ze všech sil se snažili plniti jeho přikázání! Vždyť přátelství je květem života. Ten, jenž nemá žádného upřímného přítele, cítí v srdci prázdnotu, je tesklivý, opuštěný, nikomu nemůže sdělití své radosti a žalosti. Přítel věrný — dí Písmo (Sir. 6, 14.) — jest obranamocná, a kdo jej nalézá, nalézá poklad. Ani zlatem, ani stříbrem se nenadává. — Který se bojí Pána, nalezne uho. Jestliže se pokládá od Písma sv. za velké štěstí najíti člověka za přítele, jak teprve má nás těšiti, že můžeme mítí Krista Pána přítelem. On nám dokonale rozumí, On zná naše touhy a potřeby, jen On je může všechny dokonale splniti.

Slovy: vy všichni bratři jste (Mat. 23, 8.) nás napomíná,

abychom se navzájem jako bratři milovali. Svou lásku však srovnává s ostražitou slepicí: Jerusaleme... Kolikrát chtěl jsem shromáždití dítky tvé, jako slepice shromážďuje pod křídla kuřátka svá a nechťel jsi. (Mat. 23, 27.) Žádný totiž pták nepečuje s takovou láskou a ostražitostí o svá mláďátka jako slepice, která pro ně i onemocní, hlas jí zaspíá, celé tělo se třese, křídla chlipějí a peří jí líná. A s takovou láskou Pán Ježíš nejen Jerusaleme, ale i nás miluje.

Konečně prohlašuje božský Spasitel, že jeho láska jest podobna oné dětině lásce, kterou miluje svého Otce a kterou Otec k němu chová. Jako mne miloval Otec, i já jsem miloval vás. (Jan 15, 9.) Jak ho miloval Otec? Vysvětluje to na jiném místě, kde praví: Otec miluje Syna a dal všechno v ruku jeho. (Jan 3, 35.) Je to láska, jaké není nikde ve světě stvořeném. Neboť Bůh jinak miluje svého Syna, a jinak všechny stvořené věci. Bůh totiž je neskončené dobro, a může milovati jen to, co je neskončené dobro. Předmětem lásky Boží může býti tedy jedině Bůh. A proto jest Syn Boží Otcem milován, protože v něm přebývá veškerá plnost božství. Ale i jako člověk je vlastním Synem Božím; jest tedy daleko jinak milován, než lidé, kteří se stávají přijatými dítkami Božími. Láska Boha Otce k Synu nemá žádně míry; dal mu všechno v ruku jeho, praví božský Spasitel. A přece praví Pán Ježíš: Jako mne miloval Otec, i já miloval jsem vás. Láska tedy jeho Otce jest měřítkem a vzorem jeho lásky k učeníkům. I on dal všechno apoštolům a skrze ně celému lidstvu, čeho byli schopni a čeho potřebovali ku spáse. A pokračuje Pán Ježíš: Zůstaňte v milování mém, t. j. v lásce, kterou jsem slovem a příkladem vás učil a kterou jsem výslovně poručil, aby se zachovávala po věčné časy v církvi. A jak ji zachovají? Tak jak Kristus Pán si zachoval lásku Otcovu, totiž poslušností a zachováváním jeho přikázání. Budete-li

Staré Brno: Hlavní oltář klášterního kostela.

zachovávat i přikázání má,
zůstanete v lásce mé, jakož
i já jsem zachoval přiká-
zání Otce svého a zůstávám
v lásce jeho. (V. 10.) Tak mluvil
božský Spasitel před svou smrtí po-
hlížeje na svůj život. A přidává slova,
z nichž opět vidíme Srdce plné dobroty
a lásky k nám: „Toto mluvil
jsem vám, aby radost má
byla ve vás, a radost vaše
se naplnila. (V. 11.) Všechná ra-
dost, které požíval Pán Ježíš, měla
přejíti na apoštoly a na ostatní věřící,
a sice tou měrou, jakou jsou jí schopní,
až by došli největší míry, které možno
těmům dosáhnouti. Musíme se tedy
přičiniti, abychom i my měli v těch
věcech, ve kterých měl Kristus Pán.
Božský Spasitel měl radost v chu-
době, ve strastech a v podnikání
všech nebezpečství pro spásu lid-

skou! A my bychom měli před tím
utíkat i a toho se štititi? Božský Spa-
sitel měl radost z lásky Otcevy! Ne-
ní-li pro nás pramenem syčované
radosti vědomí, že Bůh nás miloval a
Syna svého za nás dal? Pán Ježíš měl
radost z apoštolů, kteří při něm vy-
trvali! Může se i nad námi podobně
radovati?

Prosme vroucně božské Srdce Pá-
ně, Srdce plné dobroty a lásky všechny
lidi objímající, lásky něžné a obětavé,
aby i naše chladná srdce roznítilo
láskou, která by všechny lidi vroucně
a obětavě milovala, a sami se při-
činme zachováváním přikázání Božích,
aby se z tohoto láskyplného Srdce do
našich srdcí vylévala radost, která by
více a více v nás vzrůstala, k doko-
nalosti dospívala a v nebeské odplatě
ve věčné radosti se dokonala.

A. M. Kadlčáková.

Podzimní sloky.

Odletělo léto od nás v kraje neznámé,
paprsky teď slunce jasné sotva vidáme.

Se stromů list žlutý padá na zem studenou,
chladné větry slední kvítka v kraji kolem rvou.

Někde jenom zříme plody rudých jeřabin,
které v posled ozařuje s nebe slunce stín.

A nad polem zamlženým vrány litají,
slední hrany jak Requiem létu zpívají.

Babí léto zachytuje se tu v šípkoví,
skřivánek již v písničkách svých nic nám nepoví.

Odletěli všichni ptáci na daleký jih,
bez těch jejich něžných písni celý kraj je tich.

A to proto, že zas podzim přišel dokonat,
velké dílo ve přírodě, než-li půjde spat.

Baron de Mathies:

Umění modliti se.

Přeložil František Schwarzer. — (Část další.)

Močlitba „moderního“ člověka.

Člověk neudělal přírodních zákonů. Může je nanejvýše s'anoviti, t. j. vysloviti, t. j. opakovati je po Tvůrci přírody. Člověk rovněž nemůže měniti přírody v její podstatě. Přece však může donutiti velkou část přírodních sil a přírodnin k svým službám. Pracuje-li tedy již příroda pro člověka, slouží-li mu a poslouchá-li ho, ačkoliv on ani nestvořil její podstaty, ani jí nemůže zničit, jak pošetilý je potom, míti za to, že příroda již není podřízena vůli Boha, jenž jest její původce. Nevěřili kdo v Boha, ať pokládá svět za věčný stroj, jehož by ovšem nebylo možno pochopiti z něho samého nijak jasněji než tvůrce, nadsvětého Boha. Nepochybuje-li však někdo o jsoucnosti Boží, je přímo nepochopitelné, jak ho přírodní řád může zdržovati od modlitby. Neboť: kdo se diví dílu, ať chválí mistra! Kdo studuje síly, ať se sklání před přesilou! Kdo vníká od stavebního plánu, ať uzná vzdělanost architekta! Komu vysvitá vlastní nevýznamnost, ubohost a pomíjelnost, toho jistě uchvátí plnost Boží dobroty, pravdy a krásy. Čím více se obírá přírodními vědami, čím častěji se stýkáš venku s tvorstvem, tím vroucněji se dojista připoutáš uvnitř k tomu, jenž jediný smí o sobě hlásati: »Já jsem ten, který jsem.«

Vše ostatní je tu jen Jím, pro Něho. Toto poznání tě učí modliti.

Není pravda, že by nějaká »věda« odváděla od Boha. Od Boha odvádí nikoli vědění, nýbrž domněnka proti Bohu namířená, jež se ovšem často podírá nesoudnými (nelogickými) závěry z návestí (premis) skutečně vědeckých. Věř mi, že jsem četl mnoho knih skoro ze všech oborů vědění, ale že jsem nenašel věty, jež by byla ve mně vzbudila třebas jen pochybnost o jsoucnosti Boží. Tím neříkám, že by mi kniha nebyla nikdy uškodila jinak. Bohužel dostal jsem do rukou také špatné knihy. Proto se domnívám, že knihy mohou učiniti člověka tak pyšným a zhýralým,

že si — vědomě nebo nevědomě — přeje, aby jen nebylo Boha, a se shání po důkazech proti jsoucnosti Boží. Avšak nenalézá takových důkazů nikde, pokud jeho rozum zůstává jasný. Chápu však, že jasnost již nevládne v duši, jež se provinuje trvale a těžce proti onomu světlu, jež září z Božích zákonů.

Suď z těchto slov cokoli! Sám ti jen radím: Modli se! Modli se, ať je jakýkoli tvůj stav, jakékoli tvé povolání nebo studium. Modli se — a světlo nozhasne nikdy docela. —

Jest tomu již tak v tomto životě: Pochybnosti a pokušení nejsou ušetřeny. Nejsi ani veškerá moudrost, ani nejsi všecka síla.

Proto se modli k Tomu, jenž jest dokonalá moudrost a pravá síla.

Všechny překážky v životě, snažení, přirozené poznávání nejsou pro poslušnost z víry plynoucí zdmi, jichž nelze slézt, nerci-li žalařními zdmi pro tebe, modliš-li se. Vim, že je snadné, sepsati dobrou nauku. A nevím, budu-li ji sám, slabý člověk, následovati až do svého skonání. Avšak zase vim, že jsem ji následoval až podnes působením milosti Boží. A to mne vedlo bouří a deštěm, zimou a horkem — a vysvobodilo z mnohého ztroskotání. Proč bych se ti nepřiznal? Je to vskutku Bohu ke cti. Modli se také ty, milý čtenáři!

A právě tobě, modernímu člověku, je třeba se modliti. Býti dobrým katolickým křesťanem není za našich dnů tak snadné, poněvadž se lidé rádi dvoří méně dobrému katolickému křesťanu. My katolíci jsme jen polovina, jen třetina, snad ještě menší část veškerého obyvatelstva země, v níž žijeme. Z toho vyvozují mnozí, že polovinou, třetinou nebo ještě menší dávkou katolicismu je pro každého z nás vše vyřízeno. Jenom ne příliš náboženství — jenom ne příliš jednostranně nábožensky — jenom ne za všech okolností vždy »užité« náboženství! Tak a podobně píská a troubí ti nynější věk skoro stále:

do ucha. Konečně se staneš nervosním, potom nevrlym, potom pochybovačným, potom lhovským . . .

Modli se! Jinak nedođeš vnitřního klidu!

Modli se! Jinak už nepoznáš brzy, co je pravý a co prázdň, obřlený katolicismus.

Modli se, aby jsi zůstával stále vědom protivy, zdůrazňované Kristem a jeho apoštolý, mezi »světem« a »královstvím Božím.«

Modli se, aby ses vystříhal z chýtralé neřesti a chytré nevěry.

Modli se před obrazem ukřižovaného Vykupitele a taž se Bohočlověka, může-li před Ním obstát to, co chce moderní lidstvo. Podle jeho rozhodnutí rozhodni také ty.

Modli se k Duchu svatému, aby tě jeho sedmero darů osvítilo a posílilo.

Modli se jak chceš a jak můžeš, ale modli se, člověče 20. století. A právě, že se toto století tak málo modlí, modli se ty!

(Pokračování)

Obrázky z katolických misii.

Podává Maxmilian Weinberger.

Uršulky v pohoří Skalním.

Obrázek z misii severoamerických.

Uršulky byly první z ženských řeholí, které na americké půdě působily. Začátek jejich tamní činnosti spadá již do počátku 17. století; v 18. století rozšířily se v jižních krajinách na pomezí Mexickém, a ve století 19. usadily se téměř ve všech zemích Spojených států severoamerických. — Dnešního dne má řád Uršulek v jedinech Spojených státech 24 samostatných domů tak řečených mateřských čili mateřinů a 1100 sester, které v četných ústavech a pensiónátech, farních školách a sirotčincích ročně na 11—1200 dítek vychovávají.

Značná část sester věnuje se však od mnoha let již také práce misijní, jmenovitě mezi Indiány Skalního pohoří. Středem a východištěm těchto misii je mateřský klášter Sv. Anděly, již v letech osmdesátých minulého století ve zmíněném pohoří založený. Mezi prvními sestrami, které tehdy biskupem Brondelem tam povolány byly, byla též nynější představená sestra Amadea. Přihlásilo se tehdy 30 sester, ale pouze šest bylo vybráno. Na cestu vydaly se 15. ledna r. 1884. Ve třech dnech dorazily do městečka Miles City a byly tam od bělochů i Indiánů nadšeně přivítány. Původně mělo toto městečko státi se sídlem ma-

teřského domu, poněvadž však bylo od vlastní indiánské misie příliš vzdáleno, byl ústřední klášter později více na severozápad přeložen. Po krátkém pobytu vydaly se sestry na dalekou cestu krajinou, tehdy ještě málo osídlenou a neschůdnou.

„Našimi průvodci,“ píše sestra Amadea, „byli: náš ctihodný biskup, jeden kněz missionář a vojenská stráž, kterou nám velitel pevnůstky Keogh dobrotivě přidělil. Dne 1. dubna r. 1884 vyšly jsme z Miles City; naším cílem byla zaslíbená země našich misii. Byly jsme tak šťastny, že jsme zapomněly vzíti s sebou potřebné potraviny. Když bylo poledne, byly jsme uprostřed osamělé širé pustiný a nemohly jsme našemu dobrému biskupovi nabídnouti, leč několik syrových vajec, které nám byl kolemjdoucí farmář daroval. Dobrák vepřastý spokojil se dvěma vejci, jež cestou roztloukl a usmívaje se vypil.

Dne 2. dubna večer dorazily jsme na místo sobě určené. Sedmkrát překročily jsme potok zvaný „Vilanoe“, kteréžto slovo znamená tolik jako jazyk. Indiáni potok tak nazvali, protože prý tolik má záhybů, kolik záhybů má jazyk bělochů. V paprscích překrásného západu slunce objevily se

zrakům našim, zvědavě do dálky upřeným, tři malé domky v pěkném údolí. Každý pozůstával pouze z jednoho prostoru a měl toliko jedno okno nad vchodem. Střecha byla tak nízká, že jsme mohli rukou dosáhnouti stropu. Avšak ve světle milosti Boží, která všecky věci krásnými činí, zdály se nám chatrče býti pravými paláci a chudoba přepychem. Byly jsme tak šťastny, že jsme v návalu první radosti na prahu našeho malinkého kláštera poklekly, zemi políbily a troj-jedinému Bohu ze srdce děkovaly, že nás sem přivedl, abychom o spáse duší zde pracovaly.

První noc věnovaly jsme úpravě našich chatrčí. První proměnily jsme v kapli, druhou v příbytek missonářův a třetí v naše obydlí, které však mělo zároveň býti i školou a učírnou. Lůžko pro noční odpočinek upravily jsme si velmi snadno: bylo třeba jenom každý večer šest buvolích koží rozestříti na zem. Byly jsme v náladě velmi dobré a co chvíle běhaly jsme ke dveřím, abychom viděly „Bílého býka“, t. j. vrchního pohlavára zdejších Indiánů, jenž na protějším břehu potoka za jasné noci se svými velkolepý tanec prováděl. Indiáni totiž tímto způsobem děko-

vali „Nejvyšší bytosti“, jak Boha nazývají, za to, že jim poslal svaté panny, t. j. řeholnice. Když jsme konečně pozdě v noci unaveny na buvolí kůže se položily, zapomněly jsme ve své radosti docela, že ležíme na zemi, a kdežto jsme prve, spatřivše náš nový domov, zvolaly: „Jak nízké jsou tyto chatrče!“ tak pravily jsme si nyní: „Jak vysoká je naše světnice!“

Tak jsme se tedy ubytovaly u našich milých Indiánů, předvídajíce, že zde budeme moci mnoho dobrého působiti.“

A skutečně činnost sester Uršulek byla zde vpravdě blahodárná a požehnaná. Z první chudíkové stanice povstalo časem sedm nových. Celkem vyučuje a vychovává 63 sester asi 600 indiánských dítek. Z divochů oněch krajin stali se časem mravní a vzdělaní lidé a dobří křesťané.

Také nekatolíci, kteří veřejným zkouškám ve škole anebo hudebním výkonům dítek bývali přítomni a dílo vzdělanosti a osvěty, jež missonář a sestry během let vykonali, na své vlastní oči viděli, vyslovili pokaždé svůj upřímný obdiv nad prací vykonanou a missonářům i sestrám nadšeně blahopřáli.

Na apoštolské cestě.

Obrázek z misíí severoamerických.

V jednom listě z misijní stanice v Holy Rosary ve Spojených státech líčí missonář P. Grotgers svou 250 angl. mil. dlouhou misijní cestu, kterou od 16. do 26. dubna vykonal a která je malým obrazem missonářského života v těchto krajinách.

Dne 16. dubna — vypravuje — byl jsem náhle povolán k těžce nemocnému indiánskému děvčeti, jménem Maria Mato Gleska, t. j. skvrnitý medvěd. Ihned bylo zapraženo do malého vozu, jenž náleží misii a již jsme na cestě nepřehlednou rovinou. Po jízdě padesáti mil dorazili jsme do Allenu, malé to osady s ještě menší kapličkou. Ježto na širém území katoličtí Indiáni a osadníci žijí roz-

troušeni v menších skupinách, používám každé jízdy, abych pokud možná všem, kteří toho potřebují, útěchu sv. náboženství poskytl. V Allenu navštívil jsem tedy nemocné a sloužil jsem v kapličce mši sv. a podával sv. přijímání. Hned potom jelo se za divokého větru a sněhové vánice dále, abychom nepřišli pozdě. Krátké zastávky u jisté katolické rodiny použil jsem, abych pokřtil třileté dítko, jež byli přijali za své.

O 9½ hodinách je konečně misijní vůzik u cíle. „Skvrnitý medvěd“ bydlí se svými rodiči ve vigramu, t. j. indiánském stanu. Děvče bylo 12leté, od šestého roku mrzákem a mělo již třetí den téměř nepřetržitě

krvácení plic. Asi před pěti roky bylo pokřtěno po protestantsku, mělo však nyní toužebné přání, umřít po katolicku. Proto bylo všecko šťastno, když černokabátník, t. j. missionář do jizby vstoupil. Můj průvodce a já vyučovali jsme ji celý den za pomoci obrazu řečeného „dvě cesty“, jenž asi 2 metry je dlouhý a celé dějiny našeho sv. náboženství jakož i hlavní základní pravdy jeho znázorňuje. Tohoto obrazu užívali s prospěchem již v 18. století starí missionáři řádu Jesuitského v Kanadě. Pomocí tohoto a jiných obrazů podařilo se nám bez velké námahy děvče v nejpotřebnějších věcech víry se týkajících poučiti. Potom jsem se s ní pomodlil, ji pokřtil podmínečně na jméno Maria, vyslechl její zpověď, udělil jí svátost posledního pomazání, odpustky umírajících a konečně škapulír. Nyní byla přestastna a smrti se více nebála. Slíbil jsem jí ještě, že jí asi po dvou dnech, bude-li možná, přinesu sv. přijímání. Za tím účelem musil jsem ze své cesty odbočiti do osady Bear Kreaku, kde velebná Svátost se přechovává, cestou pokřtil jsem dítě v Bussard Basinu, vyzpovídal několik katolických Indianů a konečně vrátil jsem se k umírajícímu děvčeti, které mezi tím od katechisty dále bylo vyučováno, a podal sv. přijímání.

Od umírajícího děvčete jel jsem zpět do Bear Kreaku, zpovídal jsem večer do 11 hodin následujícího dne v neděli, vykonal jsem nedělní službu Boží a pokřtil jsem snoubence. Jsou to již starší lidé, ale milost sv. křtu je učinila mladými na duši. Přítomní Indiáni zazpívali nadšenou píseň na poděkování a pokřtěným snoubencům po indiánském zvyku blahopřáli. Byl jsem již na cestě, když nenadálý případ mne ještě na chvíli zadržel. Byl jsem povolán k ženě, která na cestě z kostela omdlela a bez vědomí zůstala ležeti. Jelikož se zdálo, že je raněna mrtvicí, udělil jsem jí poslední pomazání. Později jsem se dověděl, že se zase zotavila.

V Polato Kreaku podařilo se mi katolickou matku s dvěma jejími dětmi, po protestantsku pokřtěnými

získati zpět církvi katolické a také otce protestanta a jiné v osadě též církvi nakloniti. V jednom soukromém domě sloužil jsem na základě výsady, missionářům Apostolskou Stolicí udělené, mši sv., několika opozděncům podal jsem velkonoční sv. přijímání a zaopatřil jsem starce osmdesátiletého.

V osadě Root Kreaku, deset mil odtud vzdálené, připravil jsem těžce nemocného chlapce na smrt a minil jsem právě jeti devět mil dále, abych v jedné farmě pokřtil dítě. Najednou však přichvátá jezdec se zprávou, že ve vzdálenosti 14 mil dva muži v tomtéž domě leží na smrt nemocní. Změnil jsem tedy cíl své cesty a ujížděl jsem širou prerií. Po 2½ hodině dojel jsem cíle. Jeden z nemocných již několikrát chrtil krev, druhý si zlomil ruku a jsa nešťastnou obětí opilství bojí se smrti. Pro oba je příchod missionářův řízením milosti Boží. Oba smíří se s Bohem a starší ještě tetěz noci odchází na věčnost.

Následujícího rána pospíšil jsem za větru a sněhové bouře, abych dítě svrchu zmíněné pokřtil. Na další cestě zavedl mne dobrý anděl do katolického domu, kde jsem mimo nadání nalezl několik zbloudilých oveček: manžele, kteří jsou sice po katolicku pokřtěni, ale po protestantsku sezdáni. Dvě děti jsou protestantské, jedno není vůbec pokřtěno. Jedno vážné napomenutí dostal, aby vše bylo uvedeno do pořádku. Lítost a dobrá vůle jsou zde; jeden den stačí, aby celá rodina právě církvi byla vrácena a přijetím sv. svátostí posílněna. A nyní zase zpět do městečka Medicina Rootu na pohřeb muže přede dvěma dny zemřelého. Po pohřbu měl jsem k přítomným anglickou a indiánskou promluvu.

V Medici Rootu dožil jsem se ještě zvláštní útěchy. Po pohřbu přišla ke mně Poloiindiánka a pravila: „Oťče, vy jste mi slíbil, že mne jednoho dne pokřtíte, ale dosud jste to neučinil.“ Bylo tomu skutečně tak, ale jejímu přijetí do církve stála v cestě nepřekonatelná překážka. Proto jsem ji, neudáv pravou příčinu, odkázal na dobu

příhodnější. Řízením Božím ona překážka nyní odpadla. Využil jsem ji tedy dostatečně a následujícího rána jsem ji křtem sv. přijal do církve. Rozumí se, že jak její, tak i moje radost, že vše tak šťastně skončilo, byla nemalá.

Konečně nastoupil jsem na zpáteční cestu, za které jsem ještě pochoval zemřelé dítě a zaopatřil ženu na smrt nemocnou. Unaven, všecek rozlámán, dorazil jsem konečně na svou missijní stanicí. 50 svatých zpovědí, 42 sv. přijímání, 12 křtů, 4 poslední pomazání, 2 pohřby a jeden sňatek byly ovocem této jediné cesty

v širé prerii. Podobné jízdy opakuji se každý měsíc i častěji. Velké vzdálenosti mezi jednotlivými osadami, nedostatek kostelů a kaplí činí duchovní správu u těchto široko daleko roztroušených Indiánů velmi obtížnou. V celém území, které obstarávám a které 3500 anglických mil zaujímá, jest jenom jeden kostel, který mimo to je již chatrný a mnohých oprav má zapotřebí. Tu nezbývá než dovolati se pomoci šlechtitných duší mezi katolíky. A ubozí Indiáni skutečně zasluhují, abychom jim v jejich duševních i tělesných potřebách přispěli ku pomoci.

A. M. Kadláčková.

Ježíši.

Jezu Kriste, Pane milý
uslyš prosby hlas v tu chvíli,
kterou šepce duše má,
která kříž tvůj objímá.

Vylej rosy lásky svojí,
ať se bolné srdce zhojí,
vylej milostí svých tok,
šťastný ať je každý krok.

Od neštěstí v světa dolu
chraň i srdce moje bolu,
zdraví dopřej každý čas,
nezamítej prosby hlas.

Jezu Kriste, Pane milý
vyslyš prosbu v tuto chvíli,
dej ať duše do nebe,
odpočine u Tebe.

Malý tělem, velký duchem.

Ku slavnosti Posvěcení chrámu Páně píše Iguát Zbáňšl.

Kdo má příležitost navštívit Smyrnu, město v Malé Asii, nezapomene se také odtud podívat na osadu, již se nyní říká Aja-Suluk. Ač jsou tam výhradně zříceniny, u nichž jest těžko určit, čím dříve bývaly, přece patří toto místo k nejpamátnejším z celého světa. Dříve tam totiž bylo město světového jména a významu; jmenovalo se Efes. Pro nás jest tím přepamátné, že tam dle ústního a pravděpodobného předání žila v domě apoštola Jana, Panna Maria po nanebevstoupení Páně. Pro dobu před Kristem měl Efes veliký význam tím,

že se tam scházel ku chrámu, věnovanému staropohanské bohyni Artemis, všecken tehdejší svět.

Chrámu tomuto se říkalo Artemision; byl nejskvělejší stavbou starého věku. Vyprávělo se o něm, že ho stavěli s obrovským úsilím a nákladem po čtyři sta let. Ničím se nešetřilo, aby byl vzdělán důstojný příbytek oblíbené bohyně; byli povoláni mistři největší. Proto měl chrám světovou pověst jako budova té doby nejskvostnější. Uchovala se pověst, že byl tento chrám vystavěn v podobě podélníku a měl uvnitř stoadvacet

vysokých, uměle okrášlených sloupů. Kdo mohl, přišel poklonit se sem bohyni Artemis.

Ač by tento pohanský chrám divem světa, přece stačila jedna noc a byl obrácen v prach a popel. R. 356 před Kristem, téže noci, ve které se narodil později tak proslulý vojevůdce a král Alexander Makedonský, zapálil zlosyn, jménem Herostratos, onen chrám; všechny jeho ozdoby, sochy, obrazy a vše, co tam bylo, bylo zničeno. Nyní těžko poznati dle zřícenin, kde stál tento zázrak světa.

Písmo svaté Starého zákona vypravuje nám, kterak z rozkazu Božího a poslušen svého otce, krále Davida, stavěl Salomoun nádherný chrám v městě Jerusalemě. Vybral dělníky ze všeho lidu israelského a byl jejich počet třicet tisíc mužů. Vždy jich bylo na Libanonu deset tisíc v práci, ostatní byli doma a odpočívali po dva týdny. Sedmdesát tisíc bylo těch, kteří nosili břemena, osmdesát tisíc bylo kameníků. Úředníky, kteří rozkazovali lidu, který dělal dílo, bylo tři tisíce tři sta. Již z tohoto stručného nástinu a z toho, že všechno toto množství nesmírně pracovalo neúmorně po celých sedm let (III. Král. 5—7), viděti, že byl tento dům důstojným přibýtkem Božím. Výslovrě se podotýká o vnitřní jeho úpravě, že tam nic nebylo, co by nebylo pokryto zlatem. Byl tedy chrám tento tak nádherný, jak to jenom důmysl a ruce lidské dovedly. Když byl tento div světa dokončen a svému účelu odevzdán, trvaly slavnosti po celých čtrnáct dní, z nichž odešli všichni potěšení ve svých srdcích. (III. Král. 8, 66.)

Byly-li chrámy v Efezu a chrám Salomounův tak drahocenné a skvostné budovy, jak by měly býti teprve vyzdobeny naše kostely, v nichž bydlí náš Spasitel v nejsvětější Svátosti oltářní jako Bůh a člověk ve svato-stánku?

Nemudruj, nepátrej všetečně a marrě o této nevyzpytné svátosti, nechceš-li zatonouti v hlubině pochybností. Více dovede Bůh působiti, než dovede člověk pochopiti. Bůh

jest věčný, bezmezný a nekonečně mocný, činí veliké a nevyzpytné divy na zemi, aniž lze vyzkoumati podivných děl jeho. Kdyby skutky Boží byly takové, že by je rozum lidský chápal snadno, nebylo by lze nazývati je ani podivnými ani nevypravitelnými. (Následování kn. III., hlava XVIII.)

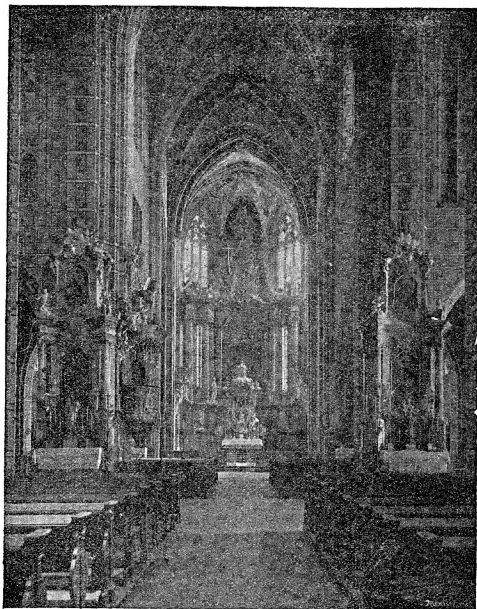
Kéž bychom všichni často přijímali svátostného Ježíše, kéž bychom často i ve všední dny byli přítomni zbožné mši svaté, majíce na paměti výrok svatého učitele církevního, libezného Františka Saleského, který praví: „Mše svatá jest sluncem všech duchovních cvičení, středem křesťanského náboženství, duší pobožností, nevyslovitelným tajemstvím a bezednou prohlubní lásky boží.“

S jakou uctivostí, s myslí skutečně sebranou měli bychom vždy vstupovati do chrámu Páně! Náš Kosmák rád se podíval do světa. Dobře věděl, že jest prospěšno pro tělo i pro duši podivovati se krásě přírody, kterou stvořil všemohoucí Bůh. Znal slova básníka Eichendorffa, pějícího:

Koho Bůh si zamiluje,
posílá ho v dálný svět:
divy své mu ukazuje,
hory, doly, luhy květ.

Vždyť, abychom užili slov téhož Bohem tolik radaného, našeho miláčka spisovatele, kukátkáře Kosmáka, ten, kdo cestuje, čte v knize Boží. Nepodobá-li se cestující malému dítěti, kterému náš dobrý otec, Bůh, obrací list po listě ve své čarovně krásné obrázkové knize? A všechno popisování těchto krás perem jest naprosto nedostatečné a nedokonalé. zrovna tak, jako kdyby chtělo neuvědomělé děcko něco namalovati, napsati, nakresliti. Vezme-li tužku do ruky a pokusí se zachytiti něco na papír, nenaškrabe, leč nemotorných klikyháků. Do té obrázkové knihy Boží musí každý sám vlastníma očima nahlédnouti, všechno popisování jest marné. Kosmák popisuje, kterak navštívil jednou protestantský kostelík v Gmundenu. Píše takto (Spisy, díl V.,

str. 273): „Jest nejkrásnější v celém až jsem se dozvěděl, že ho vystavěl Gmundenu. stojí v malém, železném vévoda Cumberlandský pro sebe a své plotem ohraženém parku a jest celý lidi. Je protestant a jeho úřednictvo zbudován v gotickém slohu z červe- i služebnictvo, na tři sta osob, jest

Staré Brno: Vnitřek klášterního kostela.

ného mramoru. Protože jest Gmunden ryze katolické město, divil jsem se, kde ta hrstka protestantů, vesměs lidé cizí, přistěhovalí, mohli nabratí tolik peněz na tak nádherný chrám, také protestantské. Proto dal tento chrám zbudovati, aby měl kam se svými lidmi choditi na služby Boží. Jednou v neděli byl kostel tento otevřen, zůstal jsem v předstíu, od-

dělené dřevěnými dveřmi a pohlížel jen zaskleným otvorem do kostela, krásně vymalovaného. Ve stolicích sedělo asi sto lidí panský oblečených. Na kazatelně stál pastor a ukončoval kázání několika výroky sv. Pavla, jež krátce a prostě jmenoval apoštolem. Mluvil klidně a mírně. Nerozhazoval rukama jako splašený povětrník, jak jsem viděl některé protestantské kazatele. Ukončiv, poklekl a modlil se Otčenáš sám. Ostatní se s ním hlasitě nemodlili. Pak si zakryl na několik okamžiků rukama oči a čelo, jakoby rozjímal a ukloniv se, sestoupil dolů. S chóru zavzrěly velebné zvuky varhan. Varhaník byl mistrem. Preludoval chvíli a pak zapěl s dobře nacvičeným sborem žalm. Dole opět nikdo nezpíval. V chrámě přítomní pouze byli němými posluchači, ale chovali se vzorně. Seděli vážně a klidně. Neviděl jsem ani jednoho se ohlížeti, nebo se sousedem anebo sousedkou mluvit, jak se u nás v našich katolických chrámech přecho často stává.“

Praotec Jakub utíkal před svým bratrem do Mesopotamie; Bůh se mu zjevil ve snách a učinil zaslíbení, že jeho rodu požehná. Tu Jakub dojat, když ráno se probudil, zvolal: „Pravdě Hospodin jest na místě tomto a já jsem nevěděl. Jak hrozné jest místo toto. Nenít tu jiného, jedině dům Boží a brána nebeská.“ (I. Moj. 28, 16. 17.) Ano i všechny naše chrámy jsou dům Boží a brána, vedoucí do nebe, o čemž píše církevní spisovatel sv. Nilus takto: „Do kostela vstupuj jako do nebe!“ A sv. Jeroným tak miloval kostel, tak rád do něho chodil, tak si ho zamiloval, že říkával ku svým posluchačům: „Nemohu dále pokračovati ve své řeči, spíše se mi vyroňují slozy než slova.“

Podivno: andělé se třesou před velebností Boží, ač jsou poblízku Boha a mohou na něj patřiti tvář v tvář, a my, bídní lidé, my hovoříme a bavíme se v kostele! Dobře praví sv. Basilius: „Mnozí obrazení dům Boží v místnost, kde se co možná nejvíce prostoročnost a uplkanost uplatňuje.“

Jak nás zahanbují mnozí pohané. Vypravuje se v životě velkého krále makedonského Alexandra, že přišel jednou do chrámu pohanického a dle předpisů své víry obětoval bohům kadidlo. Dle zvyku hodil kadidlo na řevavé uhlí, které nesl jeho panoš v kaditelnici. A tu stalo se nepozorností panošovou, že mu vypadl jeden řevavý uhel z kaditelnice na ruku. Panoš z úcty k posvátnému místu sebou ani nepohnul; trpěl raději největší bolest, raději si nechal ruku popáliti, ač měl, jak samozřejmě, hroznou bolest, aby neurazil bohů a nerušil pobožnosti svého pána a vládce! Ó jak často my se chováme docela jinak, nežli tento statečný pohanský jinoch. Jak často zapomínáme na slova žalmistova, který nás napomíná zachovávat svatost domu Božího, fka: „Na dům tvůj, Hospodine, přísluší svatost na dlouhé (věčné) časy.“ (Zalm 92, 5.)

Kardinál Baronius napsal obrovské dílo, počítající několik svazků, v nichž popisuje dějiny naší svaté církve od prvopočátku. Ovládal svůj přednět, vždyť byl za tuto svou učenost povýšen do sboru knížíat církevních, byl přijat od papeže mezi kardinály. Věděl, jak žili první křesťané; chválí jejich úctu, kterou měli, jsouce přítomni bohoslužbám. Píše o nich, že chodívali do kostela s bázní, třesením, pokorou a svatým úmyslem. A podivno, již mudro pohanský Seneca, v jehož spisech nacházíme mnohou krásnou perlu, napomínal své souvěrce: „Chcďte do chrámu s myslí sebranou.“ Král David sám sebe napomínal, kterak se má chovati, přistupuje do chrámu; praví: „Já pak dle množství milosrdenství tvého nejdu do domu tvého; klaně se, budu při chrámu tvém svatém v bázni tvé.“ (Zalm 5, 8.) Když jdeme do našich kostelů, volejme s týmž žalmistou: „Otevřetež se mi brány spravedlnosti, to jest brány chrámové; vejda do nich oslavovati budu Hospodina.“ (Zalm 117, 19.) a přidává ihned na to: „Oslavovati budu tebe, neb jsi mne vyslyšel.“ Podobně volejme i my: „Tam v domě Božím najdu útěchu,

často tam chci choditi a volati ku Pánu: smiluj se!“

Ovšem se často naskytuje mnoho překážek, které nám zabraňují ponořiti ducha svého cele do pobožnosti, zanechatí světských starostí, myšlenek venku a vojiti do kostela se srdcem čistým, Tu nezbývá, než prositi Pána nebe i země, aby odstranil ze srdce našeho vše, co tam nepatří, co ruší pokoj, klid jeho. Nezbývá než volati se starozákonním prorokem Jeremiášem: „Seberte z cest kamení.“ (Jer. 50, 26.) Seberme všechny překážky, zanechme je venku, vstupme do domu Božího se srdcem čistým, v němž není nic rušícího svatost domu Božího.

Jistý spisovatel knih, jednajících o životě duchovním, praví, že u mnohých jest kostel nikoliv oratorium, ale locutorium; chce říci, mnozí považují kostel nikoliv za modlitebnu, ale za „vykládatelnu“, to jest za místo, kde se vykládá a baví. Zapomínáme, že „v chrámě Hospodinově vypravovati budou všichni slávu jeho.“ (Žalm 28, 9.) Již starý spisovatel Josefus Flavius správně praví, že všechna bída, všechno zlo, kterým navštívil Bůh vyvolený národ, pošlo odtud, že znesvěcovali hrubě svůj chrám. Vždyť také, když vstoupil náš milý Ježíš do chrámu, brzy potom, jak vykonal svůj první zázrak v Káni galilejské, kdež proměnil vodu ve víno, nalezl v předání chrámové mnoho prodavačů, kteří tam prodávali voly, ovce, holuby. Zpozoroval tam také penězomence, kteří seděli u svých stolů a měnili peníze. I udělal Pán z provázků (jako) bič a vyhnal všechny z chrámu, ovce a voly a penězomencům rozsypal peníze a stoly převrátil; a těm, kteří prodávali holuby, řekl: „Odneste to odtud a nečiňte domu Otce mého domem kupeckým.“ I rozpomenuli se učedníci jeho, že jest psáno: „Horlivost domu mého strahuje mne.“ (Jan 2, 14—17.) Opat Didacus vyprávěl ze své vlastní zkušenosti, že, když se zanedbává svatost svatých míst, přijdou různá zla a trampoty.

Když dostavěl Šalomoun nádherný chrám jerusalemský, pravil mu Hospodin: „Vyvolil a posvětil jsem místo toto, aby bylo jméno mé na věky tam a aby tu byly oči mé i srdce mé po všechny dny.“ (II. Par. 7, 16.) Jest zajisté smutné, že potřebí v našich kostelích upevňovati tabulky, na nichž lze čísti, že se žádají věřící, by neplivali na zem, což se přece rozumí samo sebou. Císař Karel Veliký přišel v průvodu papežově, svého celého dvoru a mnoho lidí v Římě do kostela sv. Petra. Šel pěšky; když byl přede dveřmi, u přítomnosti všech, nijak se neostýchaje, poklekl na schody vedoucí do kostela, políbil je a pak teprve šel dovnitř. Všichni velcí mužové měli v úctě dům Boží.

Velký císař francouzský Napoleon etil také dům Boží. Jednou vracela se v Paříži ve svaté noci v době vánoční z hodů společnost několika důstojníků. Šli okolo kostela, kde bylo mnoho lidí na jitřní mši sv. Vešli dovnitř. Možná si lechce pomyslíti, jak se chovali a jakého druhu byla jejich zbožnost. Ale tu najednou stojí před nimi, kde se vzal, tu se vzal, muž menší postavy, zahalený v modrý plášť a polohlasitě volá na napilé důstojníky velitelským hlasem: „Co tu činíte, jest špatné; když se přijde do kostela, nutno se chovati, pánové, jak se přísluší na svaté místo, důstojně, uctivě; proto ticho!“ Byl to císař Napoleon, který byl v kostele mezi věřícími. Ovšem ihned zahanbení důstojníci odešli a císař Napoleon dokázal, že dobře věděl, že přísluší domu Božímu svatost. Sv. Jan Zlatoústý praví: „Mluví-li v kostele, odvažuješ se ku skutku hroznému! Tam, kde Bůh s tebou mluví, ty tak se chováš! Tam sklání se k tobě Bůh a ty se od něho dobrovolně odvracíš!“ Jest tedy zajisté nadmíru pošetilé jednání, když se někdo v kostele špatně chová. Pruský král Bedřich Vilém III. pilně navštěvoval na všechny neděle kostel; nikdy, ať bylo sebe horší počasí, nechyběl. Jednou, když byl studený, prásincový den a venku byla obrovská plískanice, byl kostel skoro docela prázdný, ač večer před

tím, kdy bylo totéž mizerné počasí, bylo divadlo přeplněné. Tu zvolal, smutně dojat, král: „Jak mnoho obětí přinesou lidé svým zábavám, jak málo obětují svému Bohu!“

Prorok Habakuk napomínal své posluchače ku svatosti, která přísluší domu Božímu, slovy: „Hospodin jest ve svatém chrámu svém; umlkniž před ním všechna země.“ Mezi největší zločiny, které mohou lidmi spáchány býti, se počítá otcovražda, té se může dopustiti pouze pravý vyvrhel lidstva. Když byl živ v zemi francouzské král Jindřich, prosil jednou o slyšení u něho jistý muž a za důvod udával, že chce podati svému králi písemnou žádost. Bylo mu dovoleno jíti před krále a osobně prosbu přednésti. Ale tento ohavný muž podával jednou rukou králi prosbu, druhou pak sáhl do kapsy, vytáhl z ní dýku a nie netušícího krále probodl. Nazvali tohoto vraha otcovrahem. Podobně má býti nazván, podobně má lpěti největší pohana na křesťanu, který se v kostele modlí a prosí Boha o pomoc, ale svým chováním Pána Pánů zároveň hrubě uráží.

V životopisu sv. Anthonína, biskupa v městě Florenci, se vypravuje, že nosily tehdy ženy a dívky šaty nedůstojné a nepočetné, takže byl nucen vyhnati je z kostela, jakož i několik mladíků, kteří přišli do kostela proto, aby se pokochali pohledem na tyto výstřednice. Sv. biskup pak při svém kázání bolestně velal: „Není-liž to, rozmilí, nadmíru smutná věc, že, kdežto dříve chodívali lidé do kostela, aby byli povzbuzeni ku zbožnosti, za našich dnů jsou nuceni z něho utíkat, aby zbožnosti nepozbyli, neztratili?“ Něco podobného se vypravuje o císaři Karlu V. Jednou přišel k němu šlechtic, který byl přenáděrně oděn, což bylo nad jeho stav a nad poměry, v nichž žil. Když se císař otázal, proč přišel k němu, odvětil, že chtěl viděti císaře a jeho dvůr. Tu císař duchaplně mu odvětil: „Nepřišel jsi, abys uviděl a potěšil se pohledem na svého císaře a pána, ale přišel jsi, aby císař a jeho dvůr tebe viděl.“ Podobně měly by se často napomenouti mnohé

osoby, přicházející do kostela, hlavně z pohlaví, jemůž se dává mnohdy čestný názov, že jest „zbožné“.

V neděli, ve kterou slavíme památku posvěcení chrámu Páně, předčítá se nám s kazatelín sv. evangelium o vrchním nad celníky, o Zacheovi, který přebýval v Jerichu, nedaleko Mrtvého moře. V Jerichu bylo mnoho celníků, neboť leží toto město na hranici Svaté země, kdež se přecházelo do cizích zemí; bylo přechodištěm a skladištěm zboží, velmi důležité pro obchod. Tehdy byl zvyk, že Římané, kteří byli pány Svaté země, sami cla nevybírali, ale jeho výtěžek pronajímali tomu, kdo podával největší obnos. Protože měl Zacheus mnoho podřízených a protože byl zvyk u Římanů, že pronajímali vrchní úřad jenom lidem majetným, byl Zacheus velký boháč, což se zřejmě podotýká, aby bylo viděti, že přinesl velké oběti, když se obrátil. Nemohl Pána uzříti, jak si z celého srdce přál, protože kdykoliv šel okolo, Zacheus ho neuzřel, neboť byl malý postavy. (Luk. 19, 3.) Ale jak výborně dodává vykladač Pisma, náš učenec František Sušil: „Byl sice Zacheus postavy malý, ale ducha velkého,“ neboť uvěřil v Krista a přese všechny předsudky svých soukmenovců Židů a přes všechno své bohatství, jehož chtěl ve stáří v pokoji užívatí.

Jednou byl náš milý Spasitel rozsmutněn a bolestně zvolal: „Lišky mají douputa a ptáci nebeští hnízda ale Syn člověka nemá, kde by hlavy položil.“ (Luk. 9, 58.) Zvířata lesní, divoká, když jsou pronásledována, najdou ochranu a zástitu ve svých doupatech a dírách, v nichž přebývají. Ježíše Krista pronásledují však lidé všude, nejen v poli, nýbrž také v domech, na veřejných náměstích, v obchodech, v dílnách, ba nemá pokoje od svých nepřátel a pronásledovatelů ani v kostele, kde za starých dob nacházeli útulek i loupežníci, vrahové, cizoložníci, křivopřísečníci. Za starých časů předpisovaly zákony, že, kde byla socha císařova, nesmělo býti ani veřejné tržiště, ani divadlo anebo jiná místnost zábavná. A hle, my synové

a deery milého Ježíše zřizujeme ve svém srdci divadlo nečistých žádostí, myšlenek, nestřežíme svých uší, oči a chodíme v takové náladě do domu Božího. V srdci mají mnozí divadlo a před svým zrakem kostel s oltářem!

Umiňme si, že vždy, kdykoliv půjdeme do kostela a chceme do něho choditi co možno nejčastěji, připomeneme si, že tak činíme, abychom Pána svého v jeho domě chválili, jemu děkovali, jej prosili o další pomoc a byli od něho poučeni. Volejme vstupující do kostela se zbož-

ným žalmistou: „Jak milí jsou stanovkové tvoji, Hospodine mocností. Touží a omdlévá duše má po síních Hospodinových, srdce mé a tělo mé plesají k Bohu živému.“ (Žalm 83, 2. 3.) Vzpomeňme si, že naporučil Pán Mojžíšovi, když se přibližoval k hořelému keři: „Nepřibližuj se sem, zezuj obuv z noh svých, neboť místo, na němž stojíš, země svatá jest.“ (II. Mojž. 3, 5.) Volejme: „Mluv, Hospodine, neboť slyší služebník Tvůj.“ (I. Král. 3, 9.) „Ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného.“ (Jan 6, 69.)

A. M. Kadlčáková.

Kdo jest to?

Kdo jest to, jenž svět náš stvořil
a v něm tolik jiných krás,
kdo jest to, jenž láskou velkou
živí tvory, živí nás?

Kdo jest to, jenž slunci velí,
řídí světa celý kruh,
kdo jest to, jenž mocnou rukou
květy seje v země luh?

Kdo jest to, tak mocný, slavný,
ptá se často lidský duch?
Jest to Pán celého světa,
jest to milý, dobrý Báh!

Jiří Belanger

Život napsaný P. Aniganem podává Jan Tagliaferro. (Část další.)

O svátku Nanebevzetí Panny Marie mluví o čistotě duše nalyté rozhršením: „Když kněz se dožije toho, že miladí lidé ho kolem krku objímají, on v očích jejich vidí veliké slzy radosti, nelze mu tu právem tvrditi, že zpověď je opravdu šťastné učinila.“

V den kněžského jubilea Iva XIII. vybízel vojíny, aby se spojili s celým světem katolickým, jehož zraky jsou obráceny k Římu. „Papež jest náměstkem Ježíše Krista. Vaši spolubojovníci jsou ochotni dáti svou krev za jeho věc; vy byste mu odepřeli svoje vroucí modlitby?“

Při jiné příležitosti napomínal svoje děti, aby byli apoštoly, misionáři

svého pluku a příklady dojemné tu uváděl. Vypravuje o dělostřelci, jenž skoro 12 let pracuje neúnavně na spáse svých kamarádův a zachránil již mnoho duší. Vtipkují o něm, ale přece požívá důvěry všech. Mnozí mu svěřují svou peněženku, nazývají ho všeobecně pokladníkem pluku. Jiný opět vyhledává vojíny, kteří ještě nebyli u sv. přijímání; přivádí je ke knězi a doprovází je ku stolu Páně. Třetí posádkou v Mezières, píše mu: „Mým jediným přáním jest, ukázati mladým lidem v mém okolí, že lze býti zároveň dobrým vojákem a dobrým křesťanem.“ A dodává: „Necíťte v srdci přání, následovati tak statečné

mladé lidi? Kéž vás svatá Panna učiní pomocníky ve velikém díle spásy vašich spolubojovníkův.“

Tato slova roznítla horlivost mladých vojinův tím více, čím dražší jim byl kazatel. Skutečně přetvořoval se spolek dle přání a za vedení P. Belangera v rodinu, jejíž duší byl.

V prosinci 1887 poslána část posádky z Arrasu ke krátké zvláštní službě do Saint Denis u Paříže. Pro členy vojenského spolku byla to nemalá oběť, rozloučit se s kamarády a zvláště s otcem duchovním. Domluvili se, že každý den list ze Saint Denis spolku podá zprávu o vzdálených přátelích, a ti pak rovněž každý den z Arrasu list měli dostati. Obě strany dostály věrně domluvě. V Saint Denis scházeli se hodní mladí lidé každý večer, vyhledali kostel ještě otevřený a pomodlili se tu společně růžence. Pak se sešupili a jeden z nich přečetl polohlasitě list otce aneb přítele. A poněvadž pisatel žádal vždy příjemce, aby v jeho jménu všem srdečně ruku tiskl, provedeno to vždy před očima Božíma.

Mnozí se podiví, že takové smýšlení se našlo mezi vojáky. Zbožný kněz právě odkryl správnou metodu; snažil se jenom o to, by založil království Boží v duších a vše jiné mu bylo přidáno. Při konferenci ve velkém semináři r. 1888 vzpomíná této metody: „Aby ve spolku mohlo se způsobit něco dobrého, třeba členy až po krk ponořit do nadpřirozeného. V našem spolku vojenském jsou všechny úspěchy po stránce nadpřirozené: velikonoční duchovní cvičení, klanění, sv. přijímání. Ubezpečuji vás, že ze všech vojákův, kteří přistoupili ke spolku, nescházel ani jeden, důkaz, že nadpřirozené je neodpuzeje. Naopak tvrdím, že to právě je nejvíce vábí, že se mu s velikou horlivostí oddávají.“

Jak dojemné příklady uváděl P. Belanger, aby potvrdil tento názor. V noci novoroční měl vojín jeden stráž při skladu prachu. Když s věží města bila dvanáctá hodina, chtěl novoroční pozdrav přinésti Panně Marii, jejíž účtě ho naučil P. Belanger.

Nedbaje kruté zimy, poklekl na holé zemi a začal se modlit růžence, jež chodě dokončil. „Nedovedl jsem ho celý se pomodlit na kolenou,“ přiznal se v rozpácích, „bylo příliš zima.“

V neděli přišel voják v poledne ještě lačný, aby se vyzpovídal a šel k sv. přijímání a před tím byl v noci na poli na stráži. Na sv. Josefa přišel jiný večer o 7 1/2 hod. a prosil o sv. přijímání — celý den musel ve dvoře kasárny sníh vyhazovat. Následující neděle museli mu tutéž prosbu v stejnou dobu odmítnouti, aby zabránili, by takovou námahou si neuškodil na zdraví. O svátku jednom v zimě byla silná vánice sněhová. Bylo klanění, ale dobrý kněz se domníval, že ctitelé se nedostaví. Proto chtěl s třemi aneb čtyřmi nejvěrnějšími Spasiteli se klaněti. Ale o 7. hod. přišli všichni vojáci a když slyšeli o obavě jeho, řekl jeden z nich: „Vojáci se nedají zdržeti troškou sněhu, kde se jedná o to, býti na stráži,“ z jiné příčiny by jistě nebyli přišli. V masopustě přicházeli vojáci čteněji ku klanění v neděli večer, než k malým společným zábavám v úterý.

Někdo řekne, co jsme již stokrát slyšeli, že P. Bellanger byl světcem. Toho nepopíráme, ani onoho, že jeho svatost mnoho přispěla k plodnosti nadpřirozených prostředkův. Ale proto zůstane pravdivou věta, že málo ceny se přikládá nadpřirozenému, že nikterak neodpuzeje, ovšem vábí k sobě, používá-li ho pravý, láskyplný kněz, jenž jako Spasitel předchází dobrým příkladem.

Spolek vojenský, jenž stále prospíval, neměl vlastní kaple. Občas chodívali do nedalé oratoře, aby se tam růžence modlivali, superior otevíral o svátcích Panny Marie zbožnému knězi a jeho vojákům domácí kapli, ale dle názoru P. Belangera nedostávalo se spolku věci podstatné: pramene milosti, přítomnosti Boha eucharistického. Začal horlivě se modlit s vojáky. Neustal s prosbami a nutkáním, až jeho spolubratr, P. Chatelin, se přiklonil k jeho úmyslům, třebaš překážky až nepřekonatelné se stavěly v cestu. Místnost byla těsná,

sotva stačila spolku. Mimo světnic byl toliko bídný dvorek se starou kůlnou, jejíž brána vedla na cestu. Usneseno oboje spojití, a jak možno žádoucí svatynku tu zařídití. Poslední neděle v dubnu otevřeli kapli. Všichni členové volní službou přijali svatě přijímání z rukou přestastného kněze, a jak se vyslovil: „Otec, jenž jest na nebesích, jehož rozkoši však jest, býti se syny lidskými, sestoupil do skromné svatyně, kterou jsme mu připravili.“ Dodal pak: „Jaká událost v životě kněze zaměstnaného, jestli Pán Bůh sám přichází, aby posíl o pohostinství, aby převzal řízení jeho prací.“ Byl to vskutku veliký, významný den pro něho i pro celý spolek.

Od té doby sloužil každou neděli vojenskou mši svatou. Večer o 8. hod. bylo Salve a ve středu večer o 7. hod. slavné klanění. Prosil svoje vojáky, kdykoliv vejdou do domu, aby napřed pozdravili Pána jeho v nejsv. Svátosti.

Přítomností Spasitele dostalo se jim nových milostí, větší horlivosti. Častěji chodili ku stolu Páně; od prvního měsíce bylo jich každou neděli 30 až 35. Spolek vojenský dostal svůj den klanění jako farnosti. Před prvním klaněním kázal P. Belanger po tři dni. Od soboty večer až do neděle večer 8 hodin byla vystavena nejsv. Svátost. V neděli ráno bylo společné sv. přijímání, a každý voják chtěl převzít hodinku klanění.

Od té doby nebylo večera, abys nespátl v pološeru kapličky aspoň jednoho vojáka klečícího, jenž se zbožně modlil růženec.

Jak se podařilo horlivému knězi docílit takových úspěchův? Hlavně modlitbou a sebezapřením. Jako seminaristům, tak i vojínům, jichž zpočátku se stal, vždy byl k službám. Modlil se sám a dal se v kláštěrech města modlití za spolek. Vybízel k tomu nejlepši své vojáky, kteří se nelekali ani nočních hodin klanění. Pak měl zbožný kněz seznam svých vojákův, jež stále nosil u sebe; každý den ho přečetl před svatostánkem,

a poněvadž znal dobře svoje chráněnce, prosil za každého jednotlivého o zvláštní milosti, které jim byly potřebny, jak věděl. Tak se více a více rozvíjel vojenský spolek a blahodárně působil nejen na členy, ale na celou posádku.

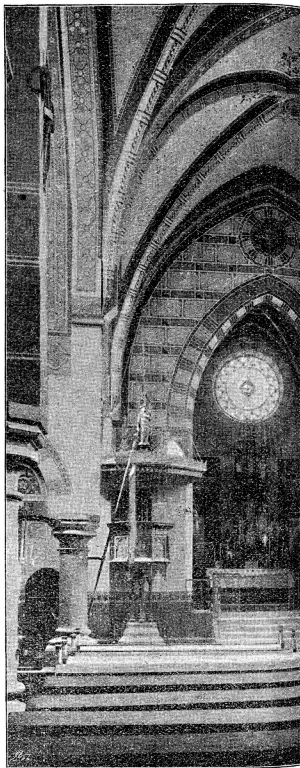
P. Belanger věnoval se úplně duším, duším dítek v domě sv. andělův, jež nikdy nezanedbal, duším vojáků, kteří se mu stali nejmilejší částí jeho stáda. Rodina ho vídala zřídka, a na ostýchavé prosby o častější návštěvy odpovídal podobně jako Spasitel: „Nemám-li se zabývatí věcmi svého Otce nebeského?“ Ale srdce jeho bilo vždy stejnou láskou a něžností ke svým. Když se blížil v červnu 1888 den svěcení kněžského bratra jeho Arthura, jenž mu kdysi ministvoval, chtěl býti u něho. I při prvotinách jeho dne následujícího byl přítomen. Sloužil první mši svatou v kapli Karmelitek v Saint Omer, kde byla jeho sestra Helena. Jiří při té příležitosti promluvil, dojal hluboce srdce a dokázal zřejmě, že láska k Bohu a k duším není na úkor posvátné lásky k rodině, ale že ji činí nadpřirozenou a tím vroucnější a mocnější. Zvláště slova závěrečná dojala přítomné až k slzám. Když byl vstúpil novokněží, že odtud mu třeba vésti život modlitby a sebezapření a mu slíbil ochranu Panny Marie, obrátil zrak k společně jejich Matce: „Jak nekonečně dobrá musí býti naše matička nebeská, když tak dobrá jest naše matka pozemská! Milovaná Matko, tvůj život byl zároveň životem modlitby a obětí! Jak krásná koruna proto věnějí dnes tvou hlavu! Jako Maria, matka bolestná, bylas též v srdci svém nějak ukřižována. Již záhy pronikl dvojsečný meč tvou duši. I tvé tělo bylo s Kristem přibito ke kříži. Ale dnes, milovaná matičko, pravda, cítíš něco ze štěstí Panny Marie v ráno velikonoční? Včera jsi klečela u nohou posledního svého dítky, jako u nohou Ježíšových; od nynějška dva tvoji synové budou každý den při mši pamatovat na svou matku. A neprodlévá v tomto kláště milovaná sestra, kterou Pán Ježíš, Bůh žárlivý, pro sebe

chtěl ponechati, již dal své srdce, jako ona mu dala svoje!"

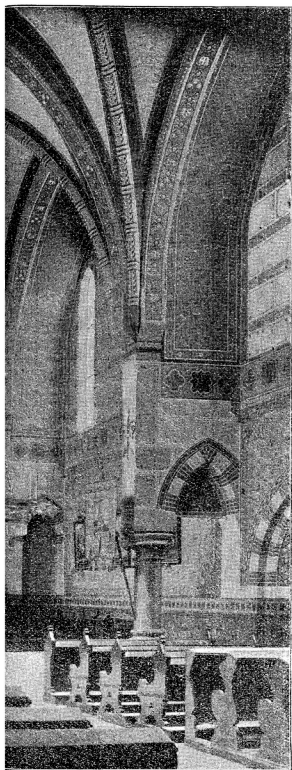
Když láskyplně vzpomněl ostatních svých sourozencův, zakončil slovy: „Milovaná matko, to jest koruna, která nahradí na čele tvém korunu trnovou, to jest odpověď Pána Boha na tvůj život utrpení, modlitby a lásky k Ježíši ukřižovanému, eucharistickému. Jaké poučení pro všechny tvoje děti, zvláště pro oba tvoje kněze!"

Na druhý den byla veliká slavnost v Moulle. Novosvěcenec sloužil po prvé mši svatou mezi svými krajan. Přítomny byly všechny děti sirotčince sv. Josefa v Calais, jemuž Arthur Belanger již věnoval své služby. I voják z vojenského spolku v Arrasu přišel s P. Jiřím ku slavnosti. Opět promluvil, obraceje se k mladému knězi: „Když jsem poklel u tvých nohou a líbal tvoje ruce ještě vlhké svatým pomazáním, cítil jsem, že vzhází v srdci mém nová láska k tobě. Poznal jsem, že jsme nyní bratřími v dvojím smyslu: podle těla i v Pánu. Víš, jak vroucně byla srdce naše spojena, pokud jsme žili šťastně ve svatyni rodiny, i když jsme neméně šťastni dleli pod očíma svých dobrých učitelův. Tato čistá, krásná láska, již Bůh vložil do srdce lidského pro jeho útěchu, se věru dnes nezměnila! Ba právě od té chvíle, když jsi povstal od oltáře jako kněz Boží na věky, miluji tě, smím-li tak říci, jako božského Spasitele, vidím v tobě druhého Krista, poslaného na zemi ku spáse lidstva.“

Zvláště dojemně mluví o nenávisti, kterou dnes bývá kněz pronásledován a provádí dále myšlenku: „Kněz, jenž v rukou tlmá evangelium Páně a zachovává jeho přikázání, může býti usmrcen, ale nikoliv přemožen.“ Pak odhaluje tajemství svého vlastního života. „Svět nerozumí nevýslovné bolesti dobrého kněze, jenž klidně musí přihlížeti, jak duše do pekla se vrhají, jak ustavičně urážejí Pána Boha, jenž je tolik miloval jako nerozumí smrtelné úzkosti Vykupitele na hoře Olivetské. Kéž by věděli, jaká muka rozdírají někdy srdce

Tvarož

tela

knězovo, jak hořké slzy plynou mezi předsíní a oltářem!"

P. Belanger znal je ze zkušenosti. Tyto city, tyto slzy dobrého kněze nebyly jiné, jako jeho. Pak povzbuzoval svého bratra, aby vytrval na nastoupené cestě lásky a milosrdenství. „Před nějakým časem psal jsi mi, že jest tvou ctižádostí jedinou, žítí a umřítí mezi tvými milými sirotky. Dobře, žes takto ocenil zvláště krásný úřad, ježž ti Pán Bůh svěřil.“ Krásná slavnost, v níž pokračováno v rodinném zámečku na blízku farního kostela, byla všem účastníkům dnem opravdu nebeským. Vše přispívalo k jeho oslavě, bratrské hody lásky, hudba sirotkův, všeobecná nálada veselá, i přednášky básní. Co však celku dodávalo zvláštní kouzlo radosti sváteční ráz posvátný, bylo nadpřirozené ovzduší, jehož pramenem byla promluva P. Jiřího. Poslední verše básničky, kterou přítel rodiny napsal k této příležitosti, podávají věrně dojem, ježž tento slavný den zanechal v srdcích účastníkův:

Ode zámku zvuky hymny
znějí slavně v poli, lánu.
Marii ctíti, vedlas syny,
Těš se, matko; sloužit Pánu!

Pro P. Belangera naskytovala se všudy příležitost, by pracoval na spásu duší. Kdykoliv navštívil rodinu, vždycky prosil o modlitbu za svoje vojáky. Vypravoval o své kněžské činnosti mezi nimi a vzbuzoval u svých pro ně zájem. Při jedné návštěvě kázal v kostele v Moule, aby zavedl arcibratrstvo Panny Marie, matky vojákův a roznítil celou svou rodinu pro dobrou věc.

Když se stalo něco neobvyčejného ve spolku vojenském, psával o tom své zhožné matce; bylť šťasten, když měla účast v jeho snahách apoštolských. V této duši omilostněné v souladu nejlepším bylo všecko, láska ke svým, láska k duším, láska k Bohu. Ale poslední tento pocit ovládal vše, a v přítomnosti rodiny a přátel prosil na konci zmířené promluvy svého bratra: „Pro tebe i pro toho, jenž k tobě mluvív, prosím o jedinou přízeň,

po níž pravý kněz má toužiti, o milost, žítí, trpěti a umřítí pro Boha samého.“

Nebudeme zbožného kněze sledovati v jeho denní činnosti, jež ovšem hojně ovoce přinášela, ale se jenom vyznamenávala rostoucí, vynalézavou horlivostí. Uvádíme toliko, že použil ve svém spolku každé příležitosti, aby získal srdce a tím nabyl vlivu na duše.

Dva jeho vojáci měli odejeti do Tonkinu. Na rozloučenou shromáždil celý spolek v kapli a k odcházejícím promluvil několik povzbuzujících slov: „Zde v této kapli za vás často se budeme modliti. Zvláště ve středu večer vzpomínati budeme před Bohem na bratry, kteří vydáni jsou nebezpečím moře a nezdravého podnebí. V hodinu klarění si recite: Tam dole ve svatyně Panny Marie, matky armád, modlí se kněz, vojáci, bratři, za vás. A pak povzeste i vy srdce svá ku své dobré matce nebeské.“

Nadešly jeho jmeniny a jeho vojáci darovali mu kříž. Ihned přetéká mu srdce: „Hleďte, moji přátelé, jsem stvořen a narozen, abych miloval svoje vojáky a žil mezi nimi. Kněz, jenž by nemiloval vojáky, byl by mi hádankou. Jeden z vás mi pravil po dobrém svatém přijímání: Velebný Pane, miluji vás jako svého bratra, a ještě něco více. Já obrátím tuto větu: Milujeme vás jako bratry a ještě více; neboť vás milujeme jako kněží.“ A když si takto otevřel všechna srdce, snadno je řídil k nebi.

Člen spolku zemřel. P. Belanger dojemně promluvil k svým vojákům, děkovačům, kteří doprovázeli zesnulého k nádraží, i těm, kteří svými dárky sebrali 12 franků na věnec na jeho hrob. Pak jim oznámil, že v kapli zasadí kamennou desku, na níž toto jméno první bude vyryto. „Kdo ví, kdo bude druhým? Buďme připraveni!“

Když propouštěl rezervisty, sloužil mši svatou, aby při ní odcházející přijali Tělo Páně, dal jim pokyny pro celý další život a daroval každému na památku zvláště pro ně udělaný obrázek Panny Marie s nápisem: „Jest vaší matkou, buďte jí věrni!“

V hmotné nouzi obrátil se k sv. Josefovi, přál si však, aby jeho vojáci spojili svoje prosby s jeho modlitbami. Vypravoval jim: „Když jsme otevřel tuto kapli, neměli jsme mezi jiným monstrance pro naše večerní pobožnosti. Koupili jsme ji, nemajíce ani haléře, a mysleli, svatý Josef ji zaplatí. Na druhý den dostali jsme zapečetěné psaní s účtem vyrovnaným. Osoba neznámá ji za nás zaplatila. Minulého roku dlužili jsme 500—600 franků za práce v naší kapličce. Konali jsme devítidenní pobožnost a za týden měli jsme 600 franků. Nyní bychom potřebovali 100 franků, abychom velkou sýpku proměili v sál, kde byste hráli biliár, aby zněna se mohla uvést ve vaše zábavy. Ale nemáme nic; a přece řemeslníci začnou práci tento týden. Třeba tedy prosit sv. Josefa, aby nám pomohl v bídě.“

Téhož dne zasvětil vojenský spolek i všechny vojáky Francie svatému Josefovi, zapřisahaje ho, aby byl pěstounem členů spolkových, ochráncem jejich čistoty a útočištěm v hodině smrti.

Příchod rekrutů poskytoval novou příležitost k malým slavnostem. Ale milostmi nejspodnějším podnikem zbožného krěže byly pouti na Montmartre. R. 1888 pořádal ji po prvé a úspěchy krásné ho povzbudily, že je opakoval r. 1889 jednou a r. 1890 dvakráte.

V březnu r. 1890 psal své matce: „Pochváleno budiž nejsvětější Srdce Ježíšovo, jež tolikými milostmi obdařilo třicet vojáků, které jsem v sobotu večer vedl na Montmartre. Vše se dalo krásně a dojemně. Dnes jest Montmartre na všech ttech, tudíž i nejsvětější Srdce Ježíšovo.“

Poutníci odejeli o 6. hod. večer z Arrasu a o půlnoci došli do basiliky. Ihned začaly hodiny klarění. P. Belanger sám zůstal celou noc na nohou. Před začátkem každé hodiny zpovídal ty, kteří konali čestnou stráž, takže všichni, jak pravil voják jeden, v úplné korrektním chování se ukázati mohli před králem králův. O 5. hod. ráno oddělil orčech deset vojáků, kteří chtěli přistoupiti k velikému svazu Božského Srdce Ježíšova na Mont-

martre. Když před nejsvětější Svátostí vyřkli slova záslibná, podepsali je na oltáři. Pak následovala mše sv., při níž všichni šli k sv. přijímání, se zpěvem, proslovem, všeobecným zasvěcením a svátostným požehnáním. Přítomní slzeli, tak dojemný byl tento obřad. Poutníci obcovali celé dopoledne službám Božím, jež řídil arcibiskup pařížský. Pak navštívili chrám Panny Marie Vítězné a prošli se do Versailles. Nadšení vrátili se poutníci do Arrasu a zapěli, než se rozešli, mohutné *Te Deum* a líbeznou píseň k Panně Marii.

„Krásná noc, kterou jsem prožil na Montmartre, vyléčila mne z mé únavy,“ psal P. Belanger své matce. Ale věděl, že se nedá klamati, že ví dobře, že obcerstvil duši, ale unavil tělo, tudíž končí slovy: „Kdo by dbal malých obtíží, když mohl potěšiti božské Srdce Vykupitelovo?“

Pro svatodušní svátky pořádal horlivý apoštol druhou pout, která však měla déle trvati, a připojenými duchovními cvičeními ještě více požehnanou se měla státi. Opět jel v průvodu třiceti vojákův, kteří svou dvou denní dovolenou chtěli věnovati Srdci Ježíšovu. „Rád se zříkám návštěvy domova,“ pravil voják jeden. „Rodina mne sice očekává, ale jíti na Montmartre není všední milostí.“ Bývalý člen spolku přišel až z posádky v Epinalu, aby se připojil k přátelům.

Když přišli o půlnoci, rozdělil čestnou stráž; každý se vyzpovídal a konal svou hodinu. Po mši sv. se sv. přijímáním a zasvěcením Božskému Srdci Páně odevzdal vojn jeden kaplanu basiliky obnos 130 frankův, jež nasbíral u svých kamarádův, na kámen, ježž P. Belanger sám posvětil. Poutníci byli tak horliví, že v těchto dvou krásných nocích věnovali nejsvětějšímu Srdci sto hodin stráže. Po návštěvě chrámu Panny Marie Vítězné na druhý den ráno, vrátili se poutníci na Montmartre, aby konali malé du-

chovní cvičení, jež trvaly od 9. hod. ráno až do 4. hod. odpoledne. Spisovatel francouzské této knihy kázal jim třikráte v této době a potěšil se zbožností hodných mladíkův. V důvěrné schůzi utvořily se dva výbory. Jeden se měl ujímati vojákův nekrtěných a druhý měl vyhledávati ony, kteří ještě nebyli u sv. přijímání.

„Jak vzácné byly hodiny, jež jsme ztrávili v prozatímní kapli jediné ve společnosti našeho Pána a jeho krůže,“ pravil jeden účastník. „Kdybych jenom pro těch několik hodin byl zajel do Paříže, nelitoval bych cesty této.“ Přísloví praví: Jaký otec, takový syn. Přísloví lze obrátit, a ze smýšlení synů závěrek dělat na otce, ježž je takto vychoval.

Po nějakém čase bylo mnoho členů spolku povýšeno na poddůstojníky a desátníky. P. Belanger pořádal jim na počest slavnost rodinnou, radoval se s nimi srdečně a spojil je k malému krožku za dvojím účelem, aby zakládali království Kristovo v kasárnách, a aby co nejvíce duší zachránili. Při této příležitosti představil záložního poddůstojníka, jehož získal jako pomocníka pro vzrůstající spolek, řka: „Myslím, že o tomto pánu lze říci, že se narodil se srdcem vojínai jak nedávno kdos řekl o mně.“

Skutečně P. Belanger tak srostl se svými vojny, že ho nebylo možno odloučiti. Jeho život byl jim věnován, jeho celé srdce jim náleželo.

Vypravuje se o Panně Orleánské, že byla tak proniknuta svým posláním Prozřetelností určeným, a se cítila puzenou, aby ho vyplnila, že všechny námitky odmítala slovy: „K tomu jsem se zrodila.“

P. Belanger cítil ve svém horlivém, láskyplném srdci něco podobného, když pravil již zmíněná dojemná slova: „Byl jsem stvořen a zrozen, abych miloval vojáky.“

(Pokračování.)

A. M. Kadlčáková:

Na tom světě velikém.

Na tom světě velikém
mnoho jest tu lidí.
každý krásu přírody
jiným okem vidí.

Jeden chválí byliny,
druhý zvěr a kvítí,
jiný zase k umění
v srdci lásku cítí.

Mnozí slunci diví se,
hromu burácení,
bez obdivu žádného
na světě to není.

Jiní zase ptají se
kdo to vede, řídí,
v mysli svoji znavené
všelijak to třídí.

Ale žádný nezjeví
pravdu toho světa,
v němž to velké slovo Bůh
mocně bují, zkvétá.

Ač se mezi sebou prou
všichni badatelé,
přece jejich poznatky
jsou nám zatemnělé.

Jen Bůh, světa Stvořitel
pravdu světu hlásá
a tu s duše člověka
klam a bludy strásá.

Dr. Jan Népomucký rytíř z Nussbaumů, slavný lékař a vzorný křesťan.

Pedává Fr. Janovský. — (Část další.)

25. Z listů Nussbaumových.

V listech, jež nikdy nebyly určeny pro veřejnost, zračí se charakter pisatelův; jsouť jako podobiznou jeho ducha. Všimněme si tudíž několika úryvků z listů Nussbaumových, napsaných různým osobám v letech 1877—1889, do nichž nahlédla Emmy Giehrlová:

„Kdo s chudými, nešťastnými a nemocnými lidmi tak krásně jedná, jako Vy jste již stokrát učinil, na jeho hlavě spočívá požehnání boží. Uvidíte, že se splní mé prorocství a že budete šťasten.“

„Člověk zůstává jenom služebníkem přírody, pánem jejím jest a zůstane Bůh.“

„Kdybych byl dívkou, byl bych ošetrovatelkou nemocných.“

„Přiložených 50 marek použijte pro svou dobrou matičku, abyste měla

alespoň nějakou malou radost, až povstanete.“

„Přijměte tento svatební dárek, jakožto památku na mnohé vážné starostiplné chvíle života, jichž jste zažila jako nepřekonatelná, věrná, spolehlivá ošetrovatelka. Doufám, že zároveň s tímto listem dojde i balíček se šesti stříbrnými lžickami.“

„Jsem již dvanácti dětem za kmotra a nevím, zdaž tomu budete rád, aby Váš milý chlapeček byl mým třináctým kmotřencem. Jakožto památku křestnou posílám Vám tuto obligaci a křestný tolar.“

„Máte pravdu. Nemí nic krásnějšího než hleděti si díla a pracovati. Přesahuje-li to někdy naše síly, však si člověk zase oddechne a pokrm i nápoj chutná dvojnásobně, když jsme si obého pracně zasloužili. Všelico mi schází, avšak přece sloužím a ustavičně za to Bohu děkuji!“

„Znám nemoc tesknoty po domově. Měl jsem ji všude: ve Würzburgu, ve Vídni, v Praze, v Berlíně, v Londýně atd., jenom ne v Paříži, proti té ne moci jest hodně práce a pilná rozmluva s Bohem, kterýž nám vždycky něčeho poskytne, abychom se tesknoty zbýli. Tak se mi dalo na př. v Berlíně, v Londýně. Téměř den co den viděl jsem něco velikého, zajímavého, takže jsem každý večer za to Bohu děkoval. Odpust, že tak špatně píši, vždyť sedám, bohužel, ještě ustavičně na své klátivé židli na kolečkách. Jenom jednou jsem zkusil seděti na lavici, ale odpýkal jsem to; měl jsem celou noc veliké bolesti. Po všechny dny konal jsem operace, měl jsem přednášky. Jenom několik kroků mohl jsem jíti o berlách. Přes to však jest můj ústav pln cizinců: Maďarů, Svědů, Svýcarů, Rakušanů, Angličanů. Kdejaká země jest zastoupena. Ovšem po každé operaci jsem unaven, avšak děkuji Bohu, že to aspoň tak jde.“

„V práci spočívá nesmírné pozehnání. Již dávno bych byl duševně chorobný, melancholický, kdyby mne práce nechránila.“

„Nejsem přítelem nespolehlivým. Máš-li ještě co na srdci, což by se Ti lépe snášelo, kdyby se o to Tvůj povitý přítel s tebou sdílel, pověz mi to a buď přesvědčen, že zůstanu povždy Tvým přítelem.“

„Jest příjemným, blaživým po-citem, svým spolubližním spomoci a je zprostiti bolesti a trápení. Toť jsou nejkrásnější chvíle mého života a blaží mne více než všechny tituly a řády.“

„Mám mnoho radosti z mých mně tak přítulných studentů a z mnohých milých vděčných lidí.“

„31 let měl jsem orthopedický ústav, vykonal jsem tam přes 10.000 operací!“

„186 dní ztrávil jsem s vojny ve válce. Šestnáctkrát spal jsem na lůžku, stosedmáctkrát na zemi. Všecko pro vlast.“

26. P. Nussbaum, T. J.

Starší bratr tajného rady Nussbauma stal se knězem, vstoupil do

řádu Tovaryšstva Ježíšova a působil velmi blahodárně v Severní Americe jako profesor a misionář. Na jeho kázání přicházelo tolik lidstva, že chrám ani nestačil a proto musil často kázati pod širým nebem. Zemřel v Cincinnati roku 1892. Upřímná láska pojila milé ty dva bratry. Každý rok na podzim vypravena z Mnichova do Ameriky bedna s četnými krásnými, pro misionáře potřebnými dary s mešními rouchy, s kostelním prádlem, posvátnými nádobami a p.

Když cítil dr. Nussbaum, že mu sil ubývá, že mu nadechází konec života, pamatoval v poslední vůli na všechny své milé a drahé, bratrovi pak poslal do Ameriky ještě jednou drahocenné dary: nádherné, zlatem protkané mešní roucho, pluviál, dalmatiky, kalich, ciborium a monstranci posázenou drahokamy. Toť byl poslední pozdrav drahému bratru, zbožnému knězi. Na světě se již neshledali, za to však na věčnosti.

27. Spálené dluhy.

Pokladna našeho šlechetného lidumila byla štědře otevřena pro chudinu a ubožáky. Kolik to přicházelo prosebníků! Ovšem, mnohdy bylo dobroty Nussbaumovy nehezky zneužito, přes to však nezavrdil se vůči druhým potřebným; říkával: „Proč pak by druží tipěli za to, že mě zde onde oklamal nesvědomitý člověk? Půjčil-li někdy značnější sumu, zachránil-li komu majetek, odvrátil-li úpadek, vyžádal si dlužní úpis, říkával však: „Platiti můžete, jak budete moci.“ Všecky takovéto dlužní úpisy měl v deskách ve svém psacím stole. Před smrtí žádala své věrné hospodyně, aby mu podala ty desky a pravil: „Po mé smrti dokročilo by se bezohledně na tyto dlužníky, musili by zaplatiti, třebaš by jim to činilio sebe horší nesnáze. Podejte mi svěčku.“

Rozsvítil a všechny dluhy, nějakých 60.000 marek spálil. Na konci pravil: „Byl jsem vždycky nepřitelem hádek a soudů a hrozné bylo by mně pomyšlení, že po mé smrti nastanou soudy.“

28. Na sklonku života.

Nesmírou, poacivuhodnou práci vykonal dr. Nussbaum za 60 let života svého, tím podivuhodnější, povázímeli, že byl většinou jenom slabého zdraví a příliš útlé tělesné konstrukce.

Roku 1889 navštíven influencí. Zotavil se sice, avšak z jara 1890 dostavila se nemoc ta znova. Více však, než tato tělesná nemoc sklíčovala jej bolest duševní. Onť, lékař tak lidumilný, dobrodinec tak štědrý, nebyl ušetřen zarputilých nepřátel, kteříž závidíce mu tak skvělých úspěchů a tak neobyčejné popularity, zřejmě či tajně připravovali mu trpká příkoří. Opět se pozdraviv, začal dne 28. dubna 1890 opět přednáseti, nadšeně uvítán od posluchačů, ale týž den vyzván jest od lékařské fakulty, aby podal žádost o pensi. A to mu dodalo. Dostavila se nezhojitelná vada srdeční, dne 3. září 1890 ulehł, týž den, co zemřel ministr dr. v. Lutz, hlavní původce Nussbaumova pensionování — ulehł, aby již více neopustil lůžka svého, jež se mu brzy mělo proměnití v lůžko smrtelné. Trpěl mnoho, avšak byl tichý a klidný, jako mučedník. Smrti se nebál, vždyť tolikrát byl jí hleděl v tvář. Opět a opět přijímal svaté svátosti a mile rozmlouval s nebeskou Matkou, vroucně milovanou Pannou Marií. Jednou pravil k svému okolí: „Nejraději bych měl pohřeb v neděli nebo ve svátek, aby bylo mým chudším a dělníkům umožněno ještě jednou mne spatřiti a ke hrobu doprovodit. Přeji si také, abych byl pochován na jižním starém hřbitově, kamž mají chudí lidé snazší přístup; doufám, že mne tam navštíví, že se tam za mne pomodlí a svčcenou vodou pokropí! Určil si také, aby nebyl pochován v tóže universitního profesora, nýbrž v uniformě generálního štábního lékaře bavorské armády.

Vždy blíže a blíže přistupoval anděl smrti. Náš milý nemocný měl se světem již všecko sčítováno, zabýval se jen s věčností, modlil se sám i se svým dlouholetým milým zповědníkem. Pojednou spatřen na jeho tváři líbezný úsměv, zdvihł se a pravil hla-

sitě: „Nyní umírám! Nyní umírám! Pochválen buď Ježíš Kristus!

Bylo to dne 31. října 1890, v předvečer Všeoh Svatých. Jaký to význačný den pro odechod věrného křesťana na věčnost! Na Vše Svaté spočívalo tělo drahého zesnulého v úmrtní síni, na Dušičky jest pochováno za ohromné účasti mnichovského obyvatelstva.

Mezi smutečními hosty byl i jeden pán z Amsterodámu, jemuž 17 lékařů nemohlo a nemohlo spraviti zlamanou nohu, až teprve Nussbaum mu pomohl; bohatý francouzský statkář z Versailles, jenž za války německofrancouzské byl těžce raněn, ale Nussbaumem život mu zachráněn; 72letá stařena z Brucku, kterouž byl Nussbaum šťastně operoval.

Všecky denní listy přinesly obraz Nussbaumův a jeho životopis, psaly tak nadšeně a vroucně, jak se slučelo pro světovou pověst, pro neskonalé zásluhy a šlechtný charakter zvěčného.

Vrchní purkmistr dr. v. Widenmeyer věnoval dne 3. listopadu 1890 v městské radě města Mnichova Nussbaumovi tuto vělou vzpomínku:

„Včera doprovodil jsme ke hrobu pana tajného radu dra. rytíře z Nussbaumu, čestného měšťana mnichovského. Byl nejen velkým učencem, nejen znamenitým učitelem, operátorem nedostižitelným, nýbrž měl také nejšlechternější srdce a postavil svou vědu a dovednost do služeb lásky k bližnímu. Nikdo nebyl tak ctěn, nikdo nebyl tak populární u všeho obyvatelstva, jako on. Před desíti lety u příležitosti stříbrného jubilea jeho doktorátu, propůjčilo jemu, muži tenkrát 51letému, město Mnichov čestné měšťanství, uznávaje jeho znamenité zásluhy. Za pět let potom, o 25letém jubileu jeho služby jakožto vrchního lékaře ve Všeobecné nemocnici, projevíli jsme mu díky města. S city bolesti a opět nejvroucenějších důků dali jsme mu s Bohem dne 3. července tohoto roku, kdyžtě pro ustavičnou chorobu svou musil zanechatí onoho místa svého ve Všeobecné nemocnici. A kdyžtě nyní nadobro nás opustil, chceme mu svou trvalou

vděčnost projevit tímto dvojím zevnějším znamením: 1. Nemocnické ulice kde on po léta bydlil, pracoval a trpěl, bude slouti Nussbaumova ulice. 2. V arkádách jižního hřbitova bude vedle poprsí mnoha jiných šlechtných mužů postaveno i poprsí Nussbaumovo.

On však zůstane i v srdcích Mnichovanů nezapomenutelným.

Doufáme, že i laskavý čtenář si zachová v dobré paměti tohoto velikého člověka, věhlasného lékaře a věrného křesťana.

(Pokračování.)

Různé zprávy.

Naše vyobrazení. Hlavní oltář starobrněnského klášterního kostela řadí se mezi nejkrásnější práce na celé Moravě. Byl zhotoven od mistrů z Augsburgu okolo roku 1734 ve slohu baročním. Je na něm ode dávna uctiváný obraz Panny Marie. — Kostel ve Tvarožné jest vzácnou památkou na kukátkáře Václava Kosmáka, jehož přičiněním byl vystaven roku 1881 ve slohu gotickém.

Nový zázrak. V Nagyzaľacska v Uhrách vystavena v Božím hrobě na Bílou sobotu Nejsvětější Svátost. Před slavností vzkříšení o 1/4. hod. odpoledne nastal zvláštní zjev. Na místě sv. hostie bylo jasně a zřetelně vidět podobu (poprsí) božského Spasitele. Hlavu měl ovinutou překrásně zářícím věncem. Tvář jeho nebyla smutná, ale zářila nadpřirozeným leskem. Lze si mysliti, že tato událost působila všude veliký rozruch. V zástupcích hrnuli se věřící z vesnice do chrámu a tu patřili vlastníma očima na to, o čem jim druzí vykládali. Vznešení i níže padali na kolena a ve chrámě bylo slyšet vzlykot a pláč. V krajině té bydlelo mnoho nevěřců. I ti přišli do chrámu, aby zkoumali tento zjev. Zhasli všechny svíce, ale museli k velikému údivu doznati, že vidí P. Ježíše ve sv. hostii tak jako dříve. Z těchto lidí nevěřců stali se nadšení, horliví katolíci. Farář jmenem Karel Sirola byl právě ve filiálním kostele v Zuhogonu. Vrátil se domů, dozvěděl se o zázračném zjevu, jemuž zprvu ani věřiti nechtěl. K večern

přišel sám do chrámu k slavnosti vzkříšení a stanul jako zkamenělý před sv. hostií, v níž viděl zářící podobu božského Spasitele. I on pozhasínal svíce, ale úkaz se neztratil. Hluboce dojat a s posvátnou hrůzou nesl kréž monstranci v průvodu. I když vyšel z kostela na denní světlo, bylo vidět stále tentýž zjev. Teprve až ukončena slavnost Vzkříšení, zmizela podoba božského Spasitele a na místě jejím bylo vidět opět jen prostou bělostnou sv. hostii jako dříve. Farář oznámil tuto událost ihned biskupu Szathmarskému, jenž nařídil arciděkanovi, aby celou záležitost vyšetřil. Zpráva jeho zní: Zkoumali jsme případ s největší opatrností a nesčetní svědkové, jak jednotlivci tak i veškeren lid, potvrdili na mé otázky, že vše odpovídá pravdě, a aspoň 400 osob z vesnice bylo ochotno odpřisáhnouti, co viděli vlastníma očima. — — — Budme všichni v pravdě vděční Pánu Ježíši, že dal nám tak zázračný důkaz své přítomnosti v nejsv. Svátosti. Posilněme se též tímto zázrakem ve víře, v lásku a účt k nejsvětějšímu tajemství! Bůh nekoná nic nadarmo. I zde měl zajisté své veliké záměry, jichž neznáme, ale před nimiž se v účt skláníme.

Sám si vykopal hrob. Polní kurát dp. Theodor Bouška sdělil: Volali mne k telefonu. Adjutant mrč oznámil, že granát usmrtil jednoho muže. Staral jsem se, aby vykopali hrob k pohřbení hrdiny. Sanitní poddůstojník mně hlásil, že posledně naši pionýři vykopali

ve skále o jeden hrob více, o hrob že jest již tedy postaráno. Šel jsem se ke hrobu podívat a spatřil jsem, jak dva pionýři hrob hlouběji vylamují. Tázal jsem se po příčině toho. Tu mi sdělili následující: Když jsme poslední lámali skálu, pracoval s námi též dobrý náš druh, český voják, vylámával tento hrob a řekl nám: „Kama-

rádi, to je pro mne, ale to musíte jako pionýři vylámat hlouběji.“ A mluvil pravdu. Dnes ho tu, důstojný pane, pochováváte. — Vystlali jsme mu poslední lůžko břečtanem a květy mandlovníku. Večer pak jsme jej uložili k poslednímu odpočinku, při čemž modlitbu přerušovala střelba baterií.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Kroměříže. Jistá osoba vzdává dle učiněného slibu vroucné díky nejsvětějšímu Srdci Páně, sv. Josefu, sv. Antonínu Pad. a sv. Janu Nepomuckému za milost, že neočekávaně snadno bylo od ní odvráceno veliké nebezpečí, které hrozilo jejímu dobrému jménu.

Ze Slezska. Jistá vdova oplakávající bolestně zrátu svého dobrého manžela zemřelého ve vojenské nemocnici, těší se ve svém zármutku tím blahým vědomím, že zesnulý její drahý manžel

zemřel šťastně, poněvadž byl vždy vroucím ctitelem Božského Srdce Páně. A za tuto útěchu ve svém zármutku vroucí díky vzdává Nejsvětějšímu Srdci »zdroji všeliké útěchy« a »naději v Ném umírajících.«

Z Moravy. Jistý kněz vzdává nej-povinnější díky nejsvětějšímu Srdci Páně za navrácení potřebného zdraví a za jiné mnohé milosti, jichž se jemu neskončenou dobrotou Božského Srdce již často dostalo.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření Apoštolátu modlitby mezi kněžími a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštol. modlitby.

Pane Ježíši, zastíží ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plněnocené. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Chci býti členem Apoštolátu modlitby.

Úmysl v listopadu: Duše v očistci.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ROČNÍK L.

Vychází počátkem každého měsíce.

LISTOPAD 1916.

Amen, amen pravím vám, že přichází hodina a nyní jest, kdyžto mrtví uslyší hlas Syna Božího:
»kteří uslyší, živi budou.« (Sv. Jan 5.)

V čele tohoto čísla podáváme obraz ndp. NORBERTA KLEINA, probošta v Opavě, jmenovaného biskupem Brněnským. Narodil se 25. října 1866 v Braunseifen na severní Moravě, gymnasium studoval v arcibiskupském semináři v Kroměříži, bohosloví v Olomouci a v Innsbrucku, 1887 vstoupil do řádu německých rytířů, 1890 vysvěcen na kněze. Pracoval v duchovní správě na farách řádových, po 25 let v Opavě, kde jeho péčí proboštský chrám důstojně umělecky obnoven. R. 1908 vyznamenán rytířským křížem řádu Františka Josefa.

Na mnohá léta !

Svátek všech svatých.

Napsal Ignát Zháněl.

Sotva si můžeme představití lahodnějšího obrazu, jako viděti matku obklíčenou dětmi. Matčino srdce jest plno lásky k nim, ani neví, jak by ji dokázala; děti, velké i malé hledí k ní plni úcty. V oku matky září radost, její zrak spočívá na klenotech, které jí Bůh svěřil k opatrování. Nevzpomíná na slzy, starosti, trampoty, jež jí děti způsobily během let; nyní pohlíží na ně pohledem plným lásky a s přáním, aby Pán Bůh dětem požehnal a je chránil ode všeho zlého. Kdo má smysl pro tento výjev, pochopí, že básníci přicházejí do nadšení, když mají vyliciti něco z toho, co s láskou mateřskou souvisí. Tak popisuje na příklad náš básník Svato-
pluk Čech následujícími nadšenými slovy jazyk mateřský, který kdosi, pobýv v cizině delší dobu, uslyšel:

Tak libě zněl, jak slavíkovy hlásky,
jak plesné trilký skříváného vzletu,
jak zurkot jarní vody přes oblázky,
jak zefír loudící se v háje klíny,
jak lásky zpěv, smích blahých dět-
ských retů,
jak struna harfy, zvonek tamburiny.

Slavie. Str. 25.

O svátku Všech svatých staví nám církev na oči obraz naší matky duchovní, svaté církve, měl by nás všechny nadehnouti, oblažiti, občerstviti. V den tento shromažďuje církev

před našima očima miliony svých věrných dítek a představuje je Bohu, svému Otci a ochraniteli, jako své nejlepší a nejdražší poklady; slaví jakýs rodinný svátek. V den tento vyplnilo se, co řekl jednou Ježíš v podoběnství: „Podobno jest království nebeské zrnů horčičnému, kteréž vzav člověk jeden, zasal na poli svém; ono jest sice nejmenší mezi všemi semeny, ale když vzroste, jest větší než všecky byliny a stává se stromem, tak že ptáci nebesí přilétají a bydlí na ratolestech jeho.“ (Mat. 13, 31.)

Církev vzrostla skutečně v obrovský strom. Jeho listím jsou početné miliony vyznavačů, jeho kořeny jsou tak hluboké, že sahají až do podsvětí, větve jsou tak vysoké, že dorůstají až do nebe; pod jeho stínem mohli by se shromážďiti všichni národové, k nimž poslal božský Mistr své apoštoly a jejich nástupce, naporučiv jim: „Dána jest mi všeliká moc na nebi a na zemi. Jdouce tedy učte všecky národy, křtíce je, učíce je zachovávatí všechno, co jsem přikázal vám.“ (Mat. 28, 18, nn.)

Nástupcové těchto apoštolů, misijnáři chodí i za dnešních dnů do všech zemí, kde ještě panuje tma pohanská anebo kde pravda Ježíšova byla znešvařena bludným učením. — Bohužel nepřinášejí naši lidé této činnosti tolik zájmu vstříc, jak by za-

sloužila. Neboť měl zajisté pravdu P. Hug, missionář zasloužilý, zkušený, první mezi Evropany, kteří vnikli do středu neznámé Asie, když nazval zprávy missionářské: „Nejvěrnější bulletiny bojující církve, v nichž jsou naznamenány činy apoštolů, ctnosti novoobrácenců a boje mučedníků.“ Kéž bychom více si všímali této tolik záslužné práce našich předních bojovníků pro věc Kristovu, pak by byla také naše láska k církvi Kristově opravdovější, vřelejší, obětavější a snažili bychom se být pravými jejími syny, nikoliv toliko dle jména, ale také skutkem a životem. Sám Ježíš řekl: „Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane,“ vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.“ (Mat. 7, 21.)

Veliký biskup národa francouzského Dupanloup pravil jednou: „Chceš-li se přesvědčiti, jakým jest někdo, je-li hodný či špatný, pozeptej se, jak se chová ku své matce, jaký jest k ní jeho poměr a dle toho pak můžeš ho posouditi; pak ihned vše o něm zviš.“ Podobně můžeme souditi o sobě, jako o dětech svaté církve; ctí-li ji někdo, jako svou matku, jest jistě jejím vzorným synem. Chová-li se k ní jako ku své maceše, jest jejím nevěrným a nedvědným dítětem.

V žádný jiný den během celého roku církevního nepůsobí v srdce naše napomenutí Boha našeho tak účinně, jako právě v tento den, když volá s důrazem: „Budte svatí, jako já svatý jsem.“ (3. Mojš. 11, 44.) Chceme-li, máme-li opravdovou vůli, můžeme s milostí Boží být svatými. Ku sv. Tomáši Akvinskému přišla jednou jeho rodná sestra a ptala se ho: „Bratře, jsi tak učerý, že mi můžeš dáti spolehlivou odpověď; ří mi, co mám činiti, abych byla doista spasena?“ Odpověděl jí sice krátkými slovy, ale nadmíru případně: „Budeš spasena, když budeš chtít.“ Ano, v každém stavu, v každém věku jest možno být svatým. Sv. Homobon byl kupcem v Kremoně; v neděli nikdy neotevřel svého obchodu, ale šel do

kostela, přijímal svaté svátosti; byl svatým, protože jím být chtěl. Svatý Isidor byl rolníkem ve Španělsku, konal všechny své stavovské práce, ale při tom se modlil horlivě, dával almužnu, žil poctivě; nekonal pranie mimořádného, žil život obyčejný, ale byl horlivý i svědomitý v zachovávaní všech příkázání Božích i církevních. Sv. Blandina byla služka, ale byla pokorná, skromná, pracovitá, poslušná, mravná, proto si ji panstvo, u něhož sloužila, oblíbilo. Nikdy nevyhledávala zábav, darebných řečí, pomluv, ale když mohla, šla někam, kde ji nikdo nerušil a modlila se. Ano, v každém stavu možno být svatým, jenom když jest k tomu pevná vůle a odhodlanost.

Jediní svatí jsou právě velcí lidé. Každý národ má své velké lidi, jež ctí a miluje. Ale jedná-li se o politiku, o slávu vojenskou, pak jeden národ je ctí a druhý proklíná. Naši sousedé Němci ctí Bismarka jako velkého státníka, Moltkeho jako velkého vojévůdce; Francouzové však oba tyto muže jistě nepochválí. Také mužové vědy, umění, mívají pomníky pouze mezi svými soukmenovci, jiní si jich nevšímají. Jediní svatí a světice jsou mezi všemi národy stejně oblíbeni, ctěni, milováni; mají všude, na celém světě, ve všech dílech světa, pomníky; všichni národové je ctí, staví k jejich počtě kostely, oltáře. Jediní svatí jsou skutečně právě velcí; jejich poeta vstupuje k nebi, k Bohu, původci jejich svatosti i velikosti. Velikost a sláva hrdin tohoto světa spočívala pouze v pozemském snažení, v pozemských výsledcích.

Kéž bychom si všichni uchovali víru tak neochvějnou, prostou, jak ji má ještě aspoň v některých krajinách lid, který se nepokazil. Spisovatel farář Jindřich Hansjakob vypravuje: Přišla ke mně k polední selka Jenovefa z Tochtermannsbergu. Od rána vykonala již sedm hodin cesty; jde z Biberachu, kde byla u třinácti svatých pomocníků. Šla lačna časně z rána z domu, vykonala pouť do poutního místa, tam přijala sv. svátosti a šla opět lačna až sem; v celku vykonala

již dnes cestu více než sedmi hodin. A proč ctíla ony svaté? Její jediný syn, Xaverl, jest nemocen, ale nechce vzít léku, který mu lékař předepsal. Proto šla na pout, aby sv. Pomocníci jí pomohli, aby Xaverl vzal lék a ozdravěl. Když pak nedlouho na to jel Hansjakob povozem nedaleko statku této selky, poptával se, zda měla pout, kterou vykonala, výsledek, a tu mu plna radosti sdělila, že Xaverl od té chvíle, jak se vrátila z pouti, pil lék a skutečně ozdravěl. Byl právě na pastvě s ovceci.

Naši nepřátelé nemají pražádné přičiny vysmívati se nám pro tuto úctu, kterou prokazujeme hrdinům naší svaté víry. Když byl svého času Garibaldi, kterého ctíli někteří jako reka revoluce, v Londýně, obdržel ústně a písemně 267.000 žádostí, aby daroval těmto svým ctitelům malou částku svých vlasů; a někteří ihned podotkli, že si je dají zasaditi do zlata a budou je ctít jako ostatky. (Bollanden: Angela str. 75.) V městě Eisenlehen mají pokrov, kterým byla přikryta rakev zemřelého Luthera. Jest umístěn ve skleněné skříni, aby jej bylo dobře se všech stran viděti. V městě Gohlis mají v podobné schránce vestu, kterou kdysi nosil básník Schiller. Na hradě Wartburgu nezáleželi až po dnešní den černou skvrnu na zdi, čili obrovskou kaňku od inkoustu; Luther pracoval a v práci ho rušil ďábel. Tu rozzloben hodil po něm kalamář, který se rozbil o zeď. Uchýlil se totiž Luther do soukromí a překládal tam do němčiny znovu Písmo svaté. Též tam zůstalo všecko nářadí, jak ho používal Luther. Nemají tedy naši nepřátelé žádného práva pozastavovati se nad tím, když my ctíme své náboženské velikány a vážíme si památek po nich. Dobře, řízné odpověděla jednou prostá venkovanka jákémusi vysměváčkovi. Bylo to v městě Frankfurtu nad Mohanem v dómském kostele.

Venkovanka, stará babička, tam se modlila před svatým obrazem. Zbožně měla upřené oči na obraz, sebranou mysl říkala modlitby, které uměla, třesoucí své ruce vyzdvihovala

do výše. Tu připlétl se k ní novodobý pohan, který voněl voňavkou na sto kroků. Usmíval se vítězně; zlehka se dotkl ramena stařeny, sklonil se k ní a sladounce jí šeptal do ucha: „Není-li pravda, babičko, vy se klaníte Marii a ctíte ji jako bohyni?“ Překvapeně, všecka zaražena podívala se stařenka na zloducha ji pokoušejícího, a vidouc světáka, lva dne, útrpně se usmála a pravila: „Pane, mně se zdá, že nemáte všech pět pohromadě; prosím vás, ze kterého blázince jste utekl?“ Mladík potichu a zahanbeně odešel z kostela.

Jest podivno, jakých prostředků používá nevěra, aby znemožnila volné, svobodné vyznávání naší sv. víry a uctívání svatých! Francouzové ještě na to nepomýšleli, aby zrušili ve všech městech po celé zemi všeliké tingly tangle, dupárny, tančírny, divadla, v nichž se udelují hrozná políčky ctnosti a víře; ale Lurdy jim leží příliš na srdci, jsou stále v nebezpečí, že toto místo, kam se ročně statisíce zbožných duší utíkalo, kde byli povzbuzeni k lepšímu životu, ku trpělivějšímu snášení všech béd a svízeli tohoto života, bude zrušeno a že budou potlačeny a zakázány všechny pouti. Případně řekl kdosi: Nikdo neodvážil dotknouti se vlasů krále, pokud jsou spojeny s hlavou jeho; jsou-li však ostříhány, zahodí je holič. Podobně ctíme svaté, protože jsou spojeni s naším Pánem a Spasitelem Ježíšem Kristem; kdo se však od této hlavy svým pohoršlivým životem, svými hříchy odloučí, jsou odhozeni do věčného ohně. Svatý Cyrill Alexandrinský napomínal: „Na svátky svatých nemáme býti pouze zevně vykrášleni, ale máme býti čisti hlavně uvnitř, v duši. Sv. Bernard praví: Tři věci máme si na svátky svatých především povšimnouti: máme hledati jejich pomoci, následovati jejich příkladu a sami býti zahanbeni, že jsme dosud ve ctnostech za nimi. Ve Zjevení sv. Jana čteme o svatých: „To jsou ti, kteří přišli z velkého soužení a umyli roucha svá a zbílili je v krvi Beránkově.“ Zjevení 7, 14. Svatý Eusebius případně praví: „Podivná spravedlnost! Svatí

se etí, ale povrhuje se jejich svatostí. Napřed musíme milovati svatost a pak teprve svaté, vždyť dříve měli v sobě svatost a pak teprve mohli býti a nazývati se svatými.“

Jak zahanbuji mnozí prostí lidé svou pevnou vírou mnohé, kteří se nad ně vynášejí a myslí si, že jeňom oni mají v nájmu rozum a vzdělání. Četl jsem o stařeence, která, rozená v Horních Rakousích, žije mnoho let u svých dětí v Americe. V zimě žije na jihu ve Floridě, kde je teplo, na leto jede lodí do Nového Yorku. Znají ji, protože jezdí již mnoho let, všichni lodníci a kapitáni, kteří jezdí po oné linii. Jezdí velmi ráda do Nov. Yorku, protože tam může jít často ke svaté zpovědi, kdežto dole ve Floridě musí se vždy zpovídati pomocí tlumočnicka. Do kostela chodí po celý rok každý den. Na cestu bere s sebou vždy malou láhvičku svěcené vody. Při příjezdu a při odjezdu pokropí jí pokaždé všechny své děti a vnuky. Jednou za řeči na to zapomněla a vzpomněla si teprve na lodi, že tak neučinila. Ihned vyňala láhvičku ze svých zavazadel a své lidi, kteří stáli na břehu, čekající na odjezd lodi, aspoň ze zdaleka pokropila svěcenou vodou. Prostá žena z lidu má takovou skálopevnou víru! Máme ji i my?

Svatý František Saleský napomíná nás těmito slovy k účtě a následování svatých: Pozoruj příklady rozmanitých svatých: čeho neučinili, aby dokázali, že milují Boha a chtějí mu sloužiti svou zbožností? Pozoruj mučedníky, nepřemožitelné ve svých předsevzetích; kterých muk nezakusili, ani v nich vytrvali? Ale přede všemi pozoruj ty krásné a kvetoucí dívky i ženy, čistotou bělejší nad lilie, láskou zardělejší nad růže; ty ve věku dvanácti, ty ve třinácti, patnácti, dvaceti-pěti letech svého věku vytrpěly raději všeliké muky, než by se byly zpro- nevěřily svému předsevzetí; netoliko pokud se týkalo vyznání víry, nýbrž také pokud se týkalo osvědčování zbožnosti. Neboť ty umíraly raději, než by se byly zřekly panenství, ty zase než by byly přestaly sloužiti zkormouceným, těšiti pronásledované,

pochovávatí zemřelé. Ó Bože, jakou stálost křehké toto pohlaví projevilo v takových a podobných okolnostech! Pozoruj toliké vyznavače, s jakou odhodlaností pohrdali světem! Viz, jak nezvratně se utvrdili ve svých rozhodnutích! Nic jich od nich nedovedlo odvrátiti. Učinili bez výhrady a zachovávali bez podmínek. Co nám v té příčině nezaznamenal sv. Augustin o své matce, sv. Monice? Jak pevně a vytrvale i v manželství i ve vdovském stavu činila skutkem, co si umínila, sloužiti totiž Bohu! A co svatý Jeronym nám vypravuje o své milé duchovní deceři Pavle? Kolik protivenství, kolik žalostí a překážek bylo jí snášeti! Ale čeho nedovedeme také my učiniti, majíce tak znamenité vzory? Byliť lidé jako my, to, co činili, činili pro téhcž Boha, pro tytéž etnosti. Proč bychom tedy nečinili totéž ve svém postavení a podle svého povolání, abychom se osvědčili věrnými svému dobrému rozhodnutí a svému svatému prohlášení?

Všichni učitelé duchovního života napomínali stále, abychom neslavili svátků svatých pouze zevně, ale uvnitř v duši své, následující je. Sv. Řehoř píše takto: Přičínáme-li se poctivě a vážně s pomocí Boží následovati svaté, můžeme užívati pokojných časů církve i býti mučedníky. Neboť jest dvoje mučednictví, vnitřní a zevnější. Můžeme býti mučedníky i když ne- padne naše hlava pod mečem kata- novým, což jest zřejmé mučednictví skutkem; ale můžeme také trpěti všechny pomluvy, milovati ty, kteří nás osočují, nenávidí, to jest tiché mučednictví v myšlenkách, jehcž mů- žeme všichni účastni býti a je vy- konávati.

Od žádného z nás nežádá Bůh ta- kového mučednictví, jaké popisuje svatý Pavel: „Jiní byli naraženi na mučidla, nepřijavše vysvobození, aby dosáhli lepšího vzkříšení; jiní zakusili posměchy a bití, ano i okovy a žaláře; byli kamenováni, rozřezáni, mučením zkušeni, mečem usmrceni; chodili ve skopovicích, v kožích kozích, trpíce nedostatek, jsouce souženi a trápeni; oni, jichž svět nebyl hoden, bloudili

v pustinách a v horách a v jeskyních a v rozsedlinách zemských. Trpěli tito pro Krista a byli odměněni životem věčným. Vírou přemohli království, učinili spravedlnost, dosáhli věcí zaslíbených.“ K Židům 11, 33 a nn.

Ale tuto vypočítaná muka jsou jenom velmi nepatrnou částí všeho, co vytrpěli mučedníci křesťanští za prvních tří sta let, kdy bylo zakázáno veřejně vyznávat víru Kristovu. Sv. Pavel vyznává, co vytrpěl pro Krista, píše: „V pracích jsem býval přehojně, v žalářích přehojně, v ranách nadmíru, v nebezpečnoství smrti častokrát. Od židů pětkrát jsem dostal čtyřicet ran bez jedné, třikrát jsem byl metlami mrskán, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem se ztroskotal, noc a den byl jsem v hlubokosti mořské, na cestách často, v nebezpečnostvích na řekách, v nebezpečnostvích lupičů, v nebezpečnostvích lidí svého národa, v nebezpečnostvích pohanů, v nebezpečnostvích v městě, v nebezpečnostvích na poušti, v nebezpečnostvích na moři, v nebezpečnostvích mezi falešnými bratry, v práci, námaze, v nočních bděních často, v hladě a žízni, v postech často, v zimě a nahotě. K tomu přistupuje mimo jiné denní nával ke mně, péče o všechny církevní obce.“ II. ke Korint. 11, 23 a nn. Žádný z nás tolik netrpí, jak tuto líčí sv. Pavel, a přece nařikáme na obtíže, strasti a práce? Nezapomeňme, že když budeme mít dobrou vůli konati všechny své povinnosti náboženské a stavovské, že bude také při nás Pán Bůh se svou milostí a pomůže nám, neopustí nás. Když pak ponese trpělivě a s pokornou odevzdaností do vůle Boží všechny kříže, které nám Pán udělí, budeme šťastni; nešťastni jsme tehdy, když o kříži nic nevíme. Svátý Pavel těšil sám sebe a těší i nás, řka: „Já myslím totiž, že utrpení nynějšího světa nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.“ K Řím. 8, 18. A ihned udává příčinu, pro kterou máme být vždy trpěliví, řka: „Neboť nynější souzení naše, které jest pomíjivé,

zjednává nám v míře přenesmírné slávu věčnou, plnovážnou.“ II. ke Korin. 4, 17. Tuto věčnou slávu zasloužíme sobě, vykonávajíc spravedlivě, poctivě vše, co nám Bůh a jeho církev poroučí. „Bude spravedlivý jako strom, kterýž štípen jest podle vod tekoucích, jenž ovoce své vydá časem svým a list jeho nespřehne: a všecko, cokoli činiti bude, šťastně se mu povede.“ Žalm 1, 3. Přináší-li strom našeho života z milosti Boží ovoce, nespadne z něho ani halouzka, ani lísteček nepjide nazmar, ale vše bude zaznamenáno v knize života, aby nebylo bez odměny ani nejmenšího skutku. Vše, co činí spravedlivý, bude mít šťastný výsledek. I jediný vzdech, který kdo učiní z lásky k Bohu, bude odměněn, praví sám Bůh; každý krok každá slza, každé slovo, které se činí z lásky k Bohu, vše bude odměněno.

Nuže, nic nám nezbyvá, než uposlechnouti pobídnutí našeho milého Spasitele, řkoucího: „Chce-li kdo za mnou přijít, zapří sám sebe a vezmi kříž svůj a následuj mne.“ Mat. 16, 24. Přičiňme se, aby každý z nás mohl býti připočten ke stromům, které přinašejí dobré ovoce. A chraň Pán Bůh každého z nás, aby o nás neplatilo slovo Písma sv.: „Přilčžena jest již sekera ke koření stromů: každý strom, kterýž nenese ovoce dobrého, bude vyřat a na oheň bude uvržen.“ Mat. 3, 10. Kéž můžeme jednou o sobě říci: „Květ můj přináší ovoce etí a poctivosti.“ Sir. 24, 23. Kéž řekneme se sv. Pavlem: „Jsem zajisté přesvědčen, že ani smrt ani život, ani věci přítomné, ani věci budoucí, ani které stvoření nebude nás moci odloučiti od lásky Boží, která jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.“ K Řím. 8, 38. Kéž všichni uslyšíme jednou hlas, řkoucí nám: „Pojďte, požehnaní Otce mého, vládnete královstvím připraveným vám od ustanovení světa.“ Kéž o nikom z nás neplatí slovo Ježíše, řkoucího: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, který jest připraven ďáblu a andělům jeho.“ Mat. 19, 34. 41.

A. M. Kadlčáková:

Naším hrdinům.

Slunéčko jasně svítí
krev teče potokem,
hrdinné vojsko leží
mrtvo i s praporem.

Ač nepřítel zahnal
a vzal mu celý trén,
přec ještě hnal se dále
až za frontu dál ven.

A tam za zvuků hudby
a řvaní strašných děl,
se jako lvové bili
dokud kdo síly měl.

Leč nepřítel vás zdolal
vy chrabří rekové,
vás opěvati budou
staletí věkové.

A na hrob vás sem stavět
z mramoru budou kříž —
již nemohu víc psáti
neb hlava klesá níž.

Mé oko slzy pláče
a v srdci chví se cit,
já padlé reky zase
chtěla bych probudit!

Baron de Mathies:

Umění modřiti se.

Přeložil František Schwarzer. — (Část další.)

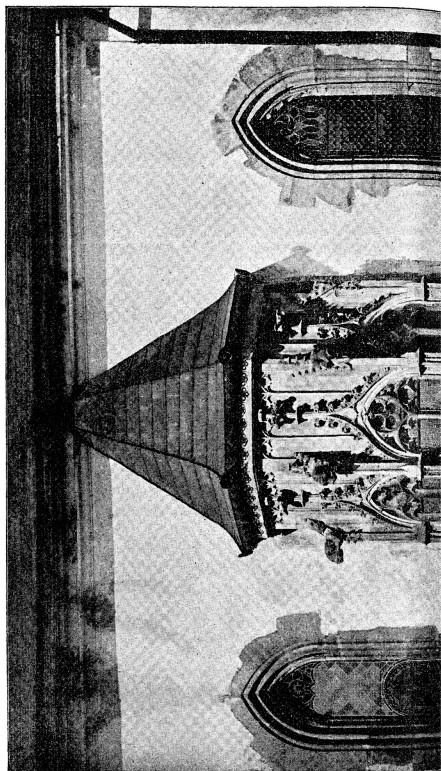
Dobrá modlitba.

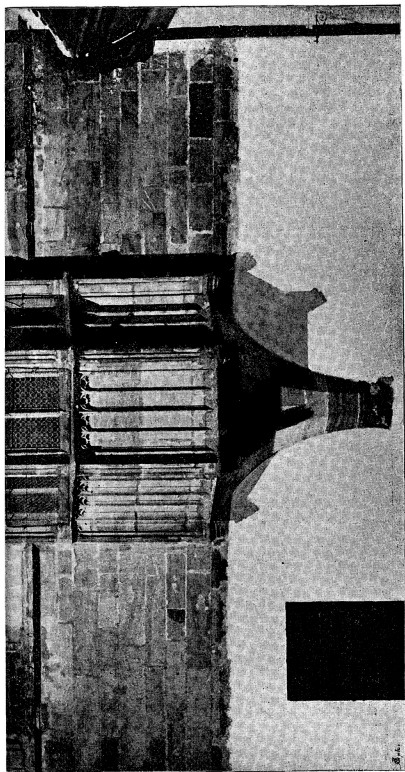
Aby ses modlil dobře, netřeba ti nikterak býti vytrženu do sedmého nebe. Nepros ani za vytržení mysli při modlitbě, neboť by to byla čirá opovážlivost. Dostač ti, je-li s tebou tvůj věčný Otec, mluvi-li věčné Slovo Otcovo k tvému srdci, rozohňuje-li Duch svatý, Pán a Dárce života tvoji duši svým žářem lásky. Trůní-li trojjediný Bůh v tvé duši, jsi bohatší, než kdyby všechna souhvězdí nebeská se svými záhadnými tajemstvími obíhala v hlubinách tvého bytí a tam se zrcadlila. V modlitbě uvažuješ větší divy, než by ti mohl podati přebohatý svět živočišstva a rostlinstva. V modlitbě vnikáš jistěji a hlouběji do zásad filosofie a vývoje světových dějin, než kdybys studoval celé knihovny vědění a po celý svůj život se zabýval badáním z pramenů. V modlitbě ti vysvitá, proč musíš bojovati a jak je ti bojovati. V modlitbě se učíš chápati nahodilost, nedokonalost, pomíjelnost všech pozemských věcí a žití v sobě vroucí touhu po nejvyšší dobrotě, moudrosti a krásě. V modlitbě vidíš zemi a zejména svoji úlohu na tomto světě ve světle zvláštně jasném. Nebo

nechápeš-li naopak dobře světa, lidí a svých povinností na zemi, budeš v modlitbě alespoň vážně a poctivě usilovati, abys porozuměl všem věcem, jež jsou nutné pro tvoji spásu. A toto usilování zesiluje tě v boji o bytí, který není pro křesťana nic jiného než příprava na nebe, na onu duševní slast, v níž nejvyšší dobro a nevyčerpatelné bohatství bude tvým údělem a dědictvím.

Modlíš-li se dobře, pracuješ také dobře. Modlíš-li se dobře, trpíš také dobře. Modlíš-li se dobře, užíváš také mírně a počestně oněch radostí, jichž ti dopřává Boží dobrota. Modlíš-li se dobře, zabloudí tvé srdce řidčeji k oněm druhým pozitkům, jež člověk má společně se zvířetem nebo jimiž člověk může klesnouti dokonce ještě pod zvíře, vyhledává-li, uchvacuje-li, vyzdobuje-li nižší stránku se zchýtralostí silnějšího ducha. Modlíš-li se dobře, budeš se cvičiti, neceniti žádného tvora nízko, neceniti jej příliš vysoko a cítiti Tvůrce sama nade vše.

A dobře se modlíš, stýkáš-li se s Bohem tak upřímně a tak vážně, tak pokorně a důvěrně, jak ti je v tom okamžiku možno. Bůh nežádá od tebe

Lomnice: Arkýř zámecké kaple.

jiné soustředěnosti než té, které jsi schoopen. Smí ovšem očekávat, že se nebudeme rozptylovati úmyslně a že se nedáme rozptylovati dobrovolně, předstupující před jeho tvář. Slova »jeho božská velebnost« nechť ti připomínají, že se stykáš v modlitbě s Ním, před kterým je všeliké jiné vznešenosti a důstojnosti ležeti v prachu. Proto nám i mistři duchovního života radí, abychom se před modlitbou tázali sama sebe: »Co zamýšlíš teď, ó duše má?« A po modlitbě, abychom se zpytovali, jak jsme se modlili. Také v modlení — nebo mnohem více právě zde — je pokrok bez konce, stále snažení výše. Velicí světci se také nenaučili modlití ode dneška do zítřka. Bůh jim dal často opravdu bojovati, než jim dal na jevo svoji blízkost nebo naplnil jejich srdce útechou, mírem, radostí. Bůh dokonce odňal mnohým na nějakou dobu veškeru útechu v modlitbě, poněvadž ten, kdo se modlí, je povinen zůstat Bohu věren i tenkrát, hledati Boha i tenkrát, když Bůh dlí zdánlivě daleko od něho, když se zdá takřka, že mlčí ve věčné temnotě.

Modlíš-li se dobře, čekáš na světlo, až mu Bůh dá v tobě zazářiti.

Modlíš-li se dobře, připisuješ všechno nezdar své vlastní slabosti a toužíš tím vroucněji po síle s hůry.

Můžeš zakoušeti ve své duši předchut pekla a nebe, modlíš-li se dobře. Obé je milost. Věčného trápení nemáš zakusiti, proto páli to v tvých prsou často jako odlesk oněch strašných úzkostí. K věčné blaženosti jsi povolán, proto tě Pán někdy vábí svojí sladkostí.

V modlitbě pocítuj takřka žilobiti všech bytostí, uč se chápati žalosti a radosti všech tvorů, zkusiš na sobě tíhu bludu a tíži viny, oddechneš si však také při pomýšlení na nekonečnou lásku a nekonečné milosrdenství toho, jenž ti daroval modlitbu právě proto, abys Jej nalezl a všechno v Něm.

Modlíš-li se dobře, zmizí soumrak, jenž jest okolo tebe a zvláště v tobě samém. Z padajících chmur vynoří se před tvým vnitřním zrakem třeptící se chrám, jehož zázračná stavba se stkví jasněji a jasněji ve světle Božího slunce milosti, čím déle na ni patříš. A blahoslavený ten den, kdy spatříš s údivem, že ona Boží stavba je tvá vlastní nesmrtelná duše — chrám Ducha svatého.

Onoho dne se budeš Bohu kláněti s plesáním v jeho svatém Sionu.

Onoho dne obnovíš Jehovovi, svému Slitovníku, slavnostní přísahu, že se odříkáš satana i vši nádhery jeho i všech skutků jeho.

(Pokračování.)

A. M. Kadlíčková.

Kristu.

Na kříži tu Kristus visí
ruce rozbodané,
z nohou, boku přesvatého
rudlá krev Mu kane.

Hlava trním ověněna
v posměch Jemu byla,
by potupu co největší
zloba připravila.

Zloba lidí přeukrutných
jež ho křížovali,
za lásku a dobro však
pruty bičovali.

A On trpěl bez vší viny
tak jak bylo psáno,
aby vše, co svět Mu chystal
bylo vykonáno.

A teď v nebi oslavený
prosí za nás Boha,
by přimluvou odpuštěna
vina byla mnohá.

Čtitel božského Srdce Páně ve škole Panny Marie.

VI.

V krinské válce byl raněn jistý důstojník. Kulka mu prohnala nohu zrovna v nártu. Přinesli ho do lazaretu. Trpěl veliké bolesti. Milosrdná sestra, která si k jeho nohám poklekla, aby ho mohla lépe obvázáti, pravila: „Pane důstojníku, nyní jste v něčem podoben Kristu Pánu. Jedna vaše noha je tak proražena, jako byla Spasitelova na kříži. Nevím, nebudete-li muset mu ji přinést v oběť.“ — „Ach, jen nohu,“ ozval se vojín, „sestro, to by bylo málo, věnuji mu také své srdce, sebe celého.“ Tak šlechetně smýšlel katolický onen důstojník. Jaká oběť a v o s t a láska k Bohu v jeho slovech!

Mnohem větší lásku k Bohu a proto také větší o b ě t a v o s t měla Panna Maria, a to nejen nějakou dobu jako onen důstojník, ale neustále po celý svůj život. Čtiteli božského Srdce Páně, pojďme do školy Panny Marie a pozorujme ji při vážné události jejího života, učme se od ní o d ř í k á n í. Vizme ji v okamžicích, které předcházely křest Páně v řece Jordáně. Nebudeme uvažovati celé tajemství. Pohlédneme jen, jak byla Panna Maria obětavá, když se měla o d l o u č i t i od přemilého svého syna, který měl dle vůle Otce nebeského křtem v Jordáně započítí svůj veřejný život.

Bylo asi pozdě na podzim roku třicátého, který Spasitel prožil v Nazaretě. Seděl večer se svou matičkou u večeře. Byl již mužem v plné síle. Večeřeli spolu naposledy. Ráno mínil se odebrati k Jordánu, kde Jan křtil, aby začal svůj učitelský úřad. Již dávno asi připravoval na tento okamžik svou dobrou matičku. V tiché bolesti s rukama sepjatýma na stole položenýma, seděla s ním naposledy. Děkovala Pánu Bohu za nesmírnou milost, že jí bylo popřáno třicet let prožití s božským Spasitelem a poslouchala poslední jeho napomínání a

poučování s velikou pozorností. Oznámil jí asi, že půjde nyní k Janovi, který již lid připravil na jeho příchod a že se sám od něho dá pokřtiti. Vysvětlil jí význam tohoto obrádu. Sdělil jí dále, že se odebere na poušť, aby se modlitbou a pokáním připravil na veřejnou činnost. Až se vrátí z pouště, vyvolí si své první učedníky.

Jak se asi radovala Panna Maria z pocty, které se dostane svatému Janovi, že pokřtí božského Spasitele. Po večeři přichystala potřebné šatstvo svému Synu na cestu, které již dávno měla připravené. Bílou plachetku na hlavu, která se obvazovala tmavou stuhou kolem hlavy, aby ji chránila proti úpalu slunečnímu, nové, pevné, jednoduché sandály, sváteční roucho bělavé barvy s modrým lemem a plášť s modrými trápci ve čtyřech rozích.

Ráno ještě spolu posnídali. Možná, že dala dobrá matička synovi na cestu několik malých chlebů a něco sušeného ovoce. Oba si poklekli a děkovali si vzájemně, s tichým bolem, ale bez nářku se objali. Možná, že matička trochu tiše si poplakala. Pak vyšli spolu ven a Panna Maria vyprovodila Pána Ježíše až k návrší, které spadá do roviny Esdrelonské. Pak se vrátila. Neohlédli se asi, nekývali na sebe, nevolali si slova rozloučení.

Jak smutno bylo Panně Marii v jejím příbytku nazaretském! V díle našla vše pěkně urovňáno, všecko práci dokončenou a spořádanou. Jak jí bylo úzko! Leč brzo se vpravila do své opuštěnosti. Modlila se, pracovala a provázela v duchu Spasitele na jeho apoštolské cestě a obětovala všecko odříkání za něho a jeho práce.

Pozorujme, ve kterých ctnostech se cvičila Panna Maria a její Syn. Jistě bylo oběma toto o d l o u č e n í těžké. Jak vroucně se milovali! Tolik roků snášeli spolu bolest i radost! Jaká to matka, kterou nyní

Ježíš opouštěl a jaký to syn, od kterého se nyní Panna Maria musila odtrhnouti. A přece se rozloučili. Proč? Protože tak Otec nebeský již od věčnosti ustanovil. Svatý Bonaventura klade do úst loučícího se Spasitele tato slova: „Jest čas, abych vstal a odešel, abych oslavoval a oznamoval Otce svého, abych sebe světu zjevil a duším spasení připravil, poněvadž mne proto Otec na zemi poslal. Buď dobré myslí, máti milá, brzy se k tobě vrátím.“

Je velmi málo těch a můžeme směle říci, že snad nikoho není, jenž by si na světě nemusel něčeho odepřít, nemusel něco, co velice miloval, opustiti, něčeho se násilně zbaviti. Když nic jiného, nastává konečně smrt, která nutí každého, aby se odloučil od toho nejdražšího, od svého života. Blaze tomu, kdo se v odříkání cvičí často! Ten dá rád a dobrovolně, čeho se musí v budoucnosti zříci.

Pozorujeme však bedlivěji etnost odříkání, nám tolik potřebnou, u těchto svatých osob a povzbudme se jejich příkladem!

I. Oba, Panna Maria i Pán Ježíš přinášejí velikou oběť při tomto loučení.

1. První, co museli obětovati, bylo milé jejich spoluzití; byli na sebe za těch třicet let již zvyklí, znali se vzájemně a věděli, co koho bolí a tíží. Společný jejich život byl sice prostý a jednoduchý, ale při tom čistý, svatý a milý; veliký pořádek a láska jej činila tím milejším. Tento společný život bylo jim nyní opustiti. Pán Ježíš odcházel z domu, aby začal zcela jiný život, kde byla nestálost a nedostatek.

Pro každého člověka je taková oběť těžkou, byla jí také pro božské Srdce Páně a pro Pannu Marii. Učme se, jak máme takovou a podobnou oběť Pánu Bohu přinášeti: loučení, které se právě za našich dnů tak často opakuje. Bez srdcervoucího nařikání, klidně a s odevzdaností do vůle Boží!

2. Druhá oběť byla, že Panna Maria a Pán Ježíš tímto rozloučením přestali se společně stýkat i spolu obcovati. Panna Maria

byla Pánu Ježíši jistě velice milou a drahou, protože mu nejlépe rozuměla, stejně s ním smýšlela a cítila. Jeho příklad na ni tak mocně působil, jak na nikoho na světě. Přinášel u ní užitek stonásobný. Proto bylo toto rozloučení pro ně nesmírně bolestné, jen přesvatá vůle Boží je mohla způsobiti.

Učme se, jak máme pohlížeti na nutné rozloučení. Voláme: „Proč to na nás přišlo!? To snad ani Pán Bůh nechce! Tak jsme žili spokojeně, vzájemně jsme si pomáhali a nyní se musíme rozloučiti! Taková hrozná pro nás zkouška!“

Ctiteli božského Srdce Páně, na všecka Boží dopuštění musíme hleděti očima svaté víry. Víra nám praví, že nás Bůh miluje, že chce účinně naše největší dobro, naše spasení, že nám nic nemůže škoditi, leč bychom sami chtěli. Nеправím, že Bůh nedopustí, aby nás nic nebolelo, toho nebyla ani Panna Maria ušetřena, a byla prosta všelikého hříchu, tedy neměla zač trpět! Jak má tedy Bůh nás ušetřiti všeho nemilého, an jsme plni hříchů a nedokonalosti!? Ale Bůh dovede i z největšího neštěstí udělati pro nás dobro; ovšem jen tehdy, když jej milujeme; neboť Písmo svaté praví: „Milujícím Boha dopomáhají všechny věci k dobrému.“

Nehledjme v navštívení Božím jenom stinné stránky! Ty nás jenom rozrušují a činí malomyslnými. Snažme se pochopiti myšlenky Boží, které jsou vždy veliké, hodné nesmírného Boha, milujícího naše spasení!

3. Oběť jejich byla tím těžší, když uvážíme, jakému životu šel Pán Ježíš vstříc. Měl býti cizincem na zemi, bez domova, bez přístřeší, bez stálého místa. Každá matka chce, aby se dítěti dobře vedlo a bolí ji, když vidí, že se má dítě zle! Jak to tedy Pannu Marii bolelo, jak by mu byla ráda pomohla, leč nesměla, poněvadž poznala, že to není vůle Boží.

Spasitel zamění společnost své matičky za docela jinou. Bude mít apoštoly, dobré to sice lidi, ale vrtkavé, neumrtvené a jak nechápa-

jící jeho úmyslu a učení? Kolik lidských křehkostí budou mít, chyb, ano i poklesků! Společnost jeho bude tvořiti lid, onen nestálý, tak lehce vášním nakloněný lid, tak nespravedlivý v úsudku a požadavcích! Jeho nepřátelé budou jej ustavičně sledovati a budou dávatí pozor na každé jeho slovo, ne aby se vzdělali, ale aby ho v řeči polapili a obžalovali. Jak těžko se asi loučil Pán Ježíš, když si na to vše vzpomenu!

Učme se z toho, že i naše budoucnost patří prozřetelnému Bohu. Je-li vůle Boží, že i my se musíme rozloučiti s hodnými lidmi, s nimiž jsme žili spokojeně a jíti do zkaženého světa, že se Bůh postará, abychom neutrpěli ztráty na duši ani na těle. Společnost, do níž se dostaneme, nám neškodí, budeme-li pamatovati na Boha a řídití se jeho příkazy. On nám poskytne své pomoci a vytrhne nás v pravý čas z největšího nebezpečství těla i duše.

Nepředstavujeme si budoucnost příliš černě. Obrazotvornost naše je tak bojácná, že si nemilě věci, před kterými máme strach, malujeme příliš hrozné, díváme se na každé sebe menší nebezpečství jako na něco hrozného, těžkého a nepřekonatelného, zvláště, když jsme do neznámých okolností nuceni. Tím není však řečeno, abychom byli lehkomyšlnými. Jsme-li však v postavení, jehož jsme se tolik obávali, poznáváme, že není tak hrozné a nebezpečné, jak nám ho přestrasená samolibost ukazovala. Vyčkejme tedy s důvěrou v Boha, jak se poměry utváří.

II. Uvažujme dále, proč museli Pán Ježíš a Panna Maria tuto tak velikou obět přinést.

1. Vyžadovalo to předně apoštolské povolání Spasitele. Panna Maria si nevychovala Pána Ježíše pro sebe, nýbrž pro Boha a člověčenstvo. Neustále patřil Spasitel Bch nám. Měl býti dle úradku Božího učitelem lidstva a jeho Spasitelem. Proto se měl dokonale a cele věnovati lidstvu. To však nebylo možno v rodině, proto ji musel opustiti a všeho se odříci. Tak je i pro nás největší

překážkou v dokonalosti nemírná přichylnost k rodině a majetku, ku přátelům a vlastní krvi. Tyto překážky odstraňuje právě odřeknutí se těchto věcí: rodiny a přátel, domova a majetku.

Zřeknutí toto je také důležité pro činnost apoštolskou. Člověk, který obětoval pro lid vše: rodiče, bratry, sestry a nároky na vlastní rodinu, kterou si mohl založiti, bude s docela jiným přesvědčením a silou mluvití, než ten, který si vůbec ničeho neodepřel. Známe je případ, kdy jistý řeholník, který velice, až přespříliš, miloval svou matku a ji častěji navštěvoval, než se na řeholníka světu odůmělého slušelo, měl vymítati zlého ducha. Když ho dle předpisů církevních zaklinal, tu nejen, že ho neuposlechl, nýbrž s opovržením volal: „Mama, mama!“ takže onen řeholník s hanbou od vymítání musel ustati.

Po příkladu Krista Pána učme se, my kněží a řeholníci, jak máme a musíme obětovati svou rodinu a svazky nás k ní poutající.

2. Jiná příčina, proč Pán Ježíš a Panna Maria přinesli tuto bolestnou obět, bylo pozdější učení Spasitele. Co chtěl kázati, tomu již předem učil svým příkladem. Opustil skutečně všechno. Proto mohl později tak přísně ukazovati, jak nebezpečné je bohatství pro spásu nesmrtelné duše: „Snáze jest zajisté velbloudu projíti uchem jehelním, než boháči vejíti do království Božího.“ (Luk. 18, 25.) Jak neúprosně žádal, aby jeho následovníci opustili všechno: „Nech, ať mrtví pochovají své mrtvé... nikdo, kdo položil ruku svou ke pluhu a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu!“ (Luk. 9, 50. 62.) Toto vše však nehlásal pouze apoštolům, nýbrž všem, kteří chtěli býti jeho následovníky, t. j. křesťany.

3. Konečně měla býti také Panna Maria účastná oběti, kterou přinesl pro lidstvo, měla mítí podíl na všem, co velikého a krásného tato obět přinesla v budoucnosti. Tak se měla svou obětí státí vzorem těm, kteří se zvláště zasvětili službě Boží.

Vidíme také, že toto odřeknutí vzala vážně. Neboť ač čteme v Písmě svatém, že jiné svaté ženy Pána Ježíše následovaly, jemu sloužíce, není nic podobného napsáno o Panně Marii. Jenom jedenkrát se objevuje v Písmě svatém ve společnosti Spasitelově.

III. Konečně se ještě podíváme, jak tuto oběť oba přinášejí.

1. Předně v čas Bohem ustanovený. Třicet let žil Spasitel u své matky v Nazaretě. Zatím byl svatý Jan Křtítel od Boha vyzván, aby připravoval lid na jeho příchod: kázal pokání a křtil. Několik měsíců stačilo, aby lid upozornil na blížícího se Mesiáše. To bylo také pokynem pro Pána Ježíše, aby svou matku opustil.

Od své milé matičky se odloučil, když ona k tomu také dala své svolení. Jako při jeho početí, tak měla také dáti své svolení, když se cele obětoval lidu svému. Pozorujme, jak se chvělo její srdce bolestí, jak však přece ústa mluvila dokonale podrobení se Otci nebeskému. Kořila se nejsvětější vůli Boží, volajíc: „Ejhle, dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého!“ Ale jak docela jinak zněla slova její: „Veliké věci učinil mi Pán: Jak velikou bolest musím snášeti!“

Spasitel tuto oběť přinesl dobrovolně a rád, z lásky ku svému nebeskému Otci a z lásky k nám. Rozloučil se s matičkou svou klidně, s bolestí sice, ale umírněně, pokorně a nezištně.

Učme se, jak máme i největší oběti přinášeti s odevzdaností do vůle Boží, jak se máme mírniti v bolu a žalu svém, když se musíme i s nejdražšími osobami rozloučiti, protože to Bůh a naše povinnost od nás žádá.

2. Vizme, jak Pán Ježíš odchází z Nazareta. Jistě to bylo něco velkého, co chtěl nyní vykonati. Chtěl obrátiti svým příkladem a učním celý svět: chtěl založiti své království, svou církev, která měla trvati do skonání světa. Nikdy nebylo a nebude většího podniku na zemi. Všechno lidstvo mělo býti spaseno, štěstí trvalé mu mělo býti připraveno pro

čas i věčnost! Jak obsáhlý to podnik, jak dalekosáhlé následky jeho!

Ale jak slab, jak — lidsky řečeno — ubohý je k tomu velikému, nadlidskému dílu božský Spasitel! Bez jakýchkoliv prostředků, bez moci a peněz! Žádný slavný velkolepý průvod ho nedoprovází na této cestě, bez nádhery a zevnějšího lesku vydává se sám na tuto výpravu. Síla jeho je v chudobě a v odříkání, v jeho utrpení a smrti. Tak nešel ještě žádný veliký kníže tohoto světa bojovat pro blaho lidstva! A vidíme, že byly přece tyto prostředky dostačitelny, neboť skutečně svou smrtí a svým umučením dosáhl, čeho měl dosíci, vyplnil poslání, které mu dal jeho Otec, obrodil a obšťastnil lidstvo.

Příkladu jeho následovali všichni jeho velcí následovníci. Svatí apoštolé také neměli ničeho, ani zvláštního umění a vědomostí, ani majetku, toho se naopak zřekli, jen opuštěním všeho dle příkladu svého božského Mistra obrátili celý svět. Tak to dělali svatí. Svatá Terezie, chudobná řeholnice, založila na třicet klášterů. Svatý Vincenc z Pauly, prostý chudobný kněz, vyžebal na 40,000.000 franků pro chudé a rozdál je.

Vidíme, v čem je naše největší síla. Zapírání a odříkání: oběť. Kéž bys milý čtiteli božského Srdce Páně, pochopil, jak mocným prostředkem je pro tebe odříkání, kéž bys z této hodinky ve škole Panny Marie se naučil vážit si zapírání a obětování.

Některým svatým je to vrozeno, aby se zapírali a odříkali si radost tohoto světa. V životopise svatého Rosy Limanského čteme, když jí byla čtyři léta, přiskřípla si palec mezi dveřmi. Snášela veliké bolesti: ale ani nehlesla. Když se začal pod nehtem tvořiti vřed a matka si toho všimla, divila se, jak to dítě takovou bolest klidně snáší. Když jí ranhojič nehet zřezával a věděl, že má dítě při tom veliké bolesti, divil se, že ani nezaplakala při této bolestné operaci, kterou by muž byl sotva bez hlesu vytrpěl. „Trochu to bolí,“ řeklo dítě.

Maličký čtyřletý hošík Ignác, který byl umučen s blahoslaveným Karlem Spinolou, viděl, jak umírají ostatní mučedníci, viděl kutálet se na zemi státé jejich hlavy, viděl i hlavu své drahé matičky u svých nohou celou zakrvavenou, ale ani nehlesl. Když však přišla řada na něho, odhalil svůj krček a položil hlavičku na špalek. Lid plakal, vida tuto statečnost maličkého mučedníka, ale on s radostí vytrpěl mučednickou smrt.

To jsou příklady svatých. Leč i mezi ostatními věřícími nalézáme podobných příkladů hojnost. Pozorujme dnešní světovou válku a namane se nám nejeden. Muž táhne do boje, žena zůstává doma. Nevíme, máme-li palmu větší obětavosti a

odříkání přičknouti manželce, či manželce. Nechybíme, když řekneme, že jsou to pro oba veliké oběti. A co vidíme dnes, ovšem jasněji, protože se to děje nápadněji, to se opakovalo stále. Bez obětí nebyl člověk, nebyl křesťan. Jest obětí oním křížem, který žádá Spasitel, abychom vzali na sebe každodenně a nesli za ním, následující ho.

Rozlučme se v tomto útěchplném tajemství s Pannou Marií a Kristem Pánem, děkujme jim za krásný povzbuzující příklad, který nám dali svou vzornou obětavostí a odříkáním a umíme si, že je v odříkání budeme následovati. Prosme je za sílu k tomuto předsevzetí.

K. Polenský.

Po svatém přijímání.

Již Jsi vstoupil v srdce mé,
Ježíšku můj drabý,
jaro v háje zelené
jarní dešůk vlahý!

Jako rosa na květu
sluncem v duši záříš,
a když láska vzplane tu,
duši sprahlou svlažíš!

Obrázky z katolických misí.

Podává Maxmilian Weinberger.

Obrázek z misí mongolských.

Země řečená Mongolsko prostírá se mezi Čínou a ruskou Sibiří. Kdysi obýval tuto zemi národ bojovný, který si byl podmanil velkou část Asie, východní Evropu a konečně i naše krajiny ohrožoval. Byli to Mongolové čili Tataři. Jejich potomci pozbyli však své dřívější bojovnosti a jsou nyní pokojnými pastýři a rolníky.

Co do náboženství jsou nyní Mongolové vyznavači buddhismu, t. j. uctívají „Buddhu“ jako vtělného boha. Jejich náboženství podobá se náboženství křesťanskému v tom, že mají zřízení klášterní podobné křesťanskému. Jejich mniši slují lámové a pře-

bývají společně v klášterích nezřídka ohromné velikých, tak zvaných lamaserajích. A právě tyto lámové jsou největšími odpůrci křesťanství, které tam hlásají naši katoličtí misionáři. Obávají se totiž, že vlivem křesťanství pozbudou svého výhodného postavení, a snaží se proto, aby je za každou cenu tam, kde už se ujalo, vymýtili, anebo přístup do země jemu zabránili. Není proto divu, že v celém Mongolsku jediná pouze osada jest úplně křesťanská, jinde je křesťanství rozšířeno většinou mezi čínskými přistěhovanci.

Již nestálý život kočovný mongolských kmenů pastýřských působnost

misionářů velmi stěžuje. Za hlavní příčinu však, proč tam křesťanství nemůže se rozšířit, udávají misionáři neomezenou téměř moc, jakou lámové nad těmito národy provozují. Některých zajímavých podrobností o lámech, jejich klášterích, jejich způsobu života a jejich vlivu na lid, které podstatně s údaji misijních zpráv souhlasí, dovidáme se z cestopisného díla „Z Pekinku do Paříže automobilem. Jízda o závod Asií a Evropou v 60 dnech“, vydaného Vlachem Luigim Barzinim.

Vůdce této výpravy kníže Borgese a jeho společníci našli na své cestě i hluboko v neschůdných opuštěných pouštích menší i větší lamaseraje, t. j. kláštery lámů, jejichžto stavivo bylo patrně z daleka přivezeno.

„Najednou jsme spatřili,“ líčí Barzini jeden z těchto klášterů, „v dáli na pusté stepi něco bílého, co se nám zdálo palácem, s menšími staveními dokola. Hlavní stavení byl pohanský chrám z bílého vápence vystavěný, který nahoře červenou římsou na způsob slohu řeckého byl ozdoben. Podobná ozdoba byla i nade dvěřmi a okny, z nichž každé bylo chráněno jednoduchou stříškou. Dlouhé roury z bronzu, podobající se veslům lodním, obíhaly kolem střechy a měly za účel sváděti dešťovku se střechy dolů. Okolní stavení, jež byly mnohem menší, podobaly se chrámu. Domnívali jsme se, že jsou to příbytky mnichů. Vystoupivše z automobilu, vešli jsme dovnitř a kráčeli jsme posvátnými místnostmi. Nebylo tam nikoho. Zdálo se, jakoby byly opuštěny. Neslyšeli jsme ani hlasu nějakého ani šramotu.

Již jsme se chystali vrátiti se k našemu povozu, když z jedné dveří vystoupil stařec a drobnými kroky se k nám blížil. Byl vysoké postavy, oděn v jakýsi podivný šat, ruce až k ramenům obnaženy, hubený a měl vráskovitou tvář, podobající se tváři staré ženy. Spatřiv nás stanul. Popošli jsme tedy k němu, pozdravili ho, ofotografovali a naň promluvíli. Ale stařec ani se nepohnul, ani neodpověděl. Nebylo na něm viděti ani podi-

vení ani strachu. Zdálo se, že je pohřízen v rozjímání o našem nenadálém zjevu. Pozoroval nás bez projevu jakéhokoliv zájmu. V jeho očích zračila se námaha srovnati namanující se mu myšlenky. Odhadnouti jeho stáří nebylo možná; zdál se silným a slabým zároveň; v jeho obličejí byly vryty známky neurčitého stáří. Vstoupili jsme opět do našeho povozu a ujížděli rychle odtud. Ze zdáli viděli jsme ještě starého lámu, stojícího na tomtéž místě a hledícího za námi. Přemýšlel zajisté ještě, kdo jsme asi byli.

Také v tajemném městě uprostřed pouště mezi Udde a Tauerinem, které se svými zlatými koulemi na střechách chrámových náhle jako nějaká fatamorgana zrakům našim se objevilo, potkávali jsme celé zástupy těchto mongolských mnichů. Byli to mužové každého stáří, hlavu a tvář majíce hladce oholenou a oblečení v hábity a pláště žluté a červené barvy. Mnozí měli plášť na nahém těle, přehozený na způsob římské togy přes levé rameno a jedním cípem pokrytou hlavu. Hábity, pláště i lidé byli stejně špinaví, neboť voda je na poušti vzácností. Kdo může tušiti, jakou vzrušující událostí byl náš příchod pro tyto poustevníky, kteří se byli od světa odloučili, aby svaté knihy buddhismu studovali a o obsahu jejich přemýšleli!“

Ze počet lámů je neuvěřitelně veliký, víme již ze zpráv misionářův. Jejich údaje potvrzuje zmíněný cestopis. —

„V Mongolsku je tolik lámů,“ praví Barzini, „že činí většinu mužského obyvatelstva. Má-li otce pět synů, určí jistotně tři pro stav mnišský. Mezi lámi jsou pastýři, průvodčí karavan, obchodníci koňmi; je totiž nutno, aby lámové, chtějí-li býti nárcdem pro sebe, také ve všech odvětvích národního života činní byli. Celé Mongolsko jest nesmírným klášterem. V lamaismu vyhasla stará bojechtivost Mongolů; národ válečníků stal se národem myslitelů, ovšem svého druhu.“

Tolik Barzini. Ovšem věnuje se jenom malá část lámů rozjímavému životu v samotě klášterní. Ostatní nižšího řádu vedou nestálý život potulný

a liší se od jiných lidí pouze oholenou hlavou anebo jiným odznakem svého stavu.

Zmínivše se o mongolských klášterích lamův přičiníme zde ještě krátkou črtu o tajuplné osobě „živého Buddha“ v městě Urga, k němuž Mongolové pohlízejí jako k nějaké božské bytosti.

Tři smrtelníci dělí se o hodnost živého Buddha. Prvním z nich jest Dalai Lama v Lhasě v Tibetu, druhý v Urze v Mongolsku a třetí v Pekinku, hlava to 1200 lámův velkého chrámu řečeného Jung-ho-kung. Ažkoli všichni tři mají duši Buddhovu, přece co do hodnosti je mezi nimi patrný rozdíl. Buddha Tibetanský je v úctě a vážnosti největší, Buddha v Pekinku nejmenší. Když před několika roky Dalai Lama ze svého sídla Lhasy, jež od Angličanů bylo tehdy ohroženo, přešel a do Urgy se uchýlil, opustili bodří Mongolové svého domáchoho „boha“ a přidali se k mocnějšímu Buddhovi z Tibetu. Takovým způsobem vzniklo tehdy zaryté nepřátelství mezi oběma.

Ostatné je mongolský Buddha vlastně obětí intrik čínských. Jestli Mongolsko politicky odvislé od Číny; Číňané mají tam vrchní nadvládu. Chytrý, odhodlaný a ctižádostivý muž v čele mongolského národa mohl by proto čínskému vrchnímu panství býti nebezpečným. Odtud asi pochází podivný zjev, že živý „bůh“ není nikdy muž, ale vždycky dítě... Tento mladík nedožije se nikdy vyššího stáří. Když byl dospěl mužského věku, umírá — neočekávaně, tajemným způsobem. Než se to však stane, jmenuje svého nástupce, a jiné dítě vystoupí a posadí se na osudný oltář. Mongolský lid nevidí v tom nic neobyčejného, ale mezi zasvěcenými koluje pověst, že „svatě“ dítě bývá uškrceno. To-liko nynější Buddha nebezpečné stáří šťastně překročil; má prý svou záchranu děkovati vlivu ruského konsula, dovedného to politika. Tento konsul je důvěrným přítelem živého Buddha a má volný přístup do kláštera, kde týž odloučen od světa žije. Za to čínský místodržitel pozbyl své bývalé moci a svého vlivu na živého Buddha, čili vypadl, jak říkáme, z mi-

losti. Je-li však „živá božská bytost“ ještě na živě, zdá se, že její život je bezvýznamný, neboť nalézá se ve stavu, jenž následkem prostopásného života a zneužívání opojných nápojů hraničí na blbost a šílenství. Mohlo by se tedy říci, že tentokrát ne sice Buddha sám, ale jeho rozum byl uškrcen.

Tak stává se živý Buddha hříčkou ošemetné politiky. Prostí synové stepi ovšem nemají o tom potuchy. V jejich očích zůstává Chutukt, t. j. ctihodný světec, jemuž podřízeno jest 25.000 lámův a jehož nesčetná stáda pase 150.000 mongolských pastýřů, dosud jako prve předmětem nejvyšší úcty. K němu anebo k Dalai Lamovi Tibetanskému aspoň jednou za života nezměrnou pouští putovati pokládá se za skutek největší zásluhy, podobně jako pout do Mekky pro syny Prorokovy. U města Nanku potkal kníže Borghese takového mongolského poutníka a kajicníka, jenž hlavu máje oholenou a oděn dlouhým šedým rouchem, modle se a po každém třetím kroku klekaje a zemi líbaje do svatého města Urgy putoval. Tímto způsobem vykonal již cestu Mongolskem a pouští Gobi, všude obyvatelstvem přívětivě vítán a pohostěn. Každý večer na této děsné obtížné cestě za žhavého úpalu slunečního položil velký kámen na místo, k němuž dorazil, aby následujícího rána svědomitě odtud v cestě pokračoval.

*

Mezitím co neuvěřitelná téměř moc, kterou lámové nad pastýřskými národy mongolských stepí provozují, pronikajícímu do oněch krajin křesťanství nepřekonatelné bezmála staví překážky, nabývá ono mezi čínskými osadníky, kteří s pluhem a motykou z jihu a východu do Mongolska se stěhují, vždy více půdy. U pilného rolnického lidu čínského nalézá símě křesťanské víry půdu velmi úrodnou. Zprávy misionářů jsou plny příkladů nábožné horlivosti těchto nově obrácených křesťanů. Stůjtež zde některé:

V Mao-esel-ku — vypravuje mladý misionář P. Vineks — hlásil se ke

křtu sv. mezi jinými ovčák stojící ve službě jistého křesťana. Neuměl ani čísti ani psát a přece dovedl všechny katolické články víry, které každý čekatel sv. křtu musí vědět, odříkati z paměti. Všecek udiven táže se misionář, jak toho docílil, a dostal následující vysvětlení.

„Otče,“ pravil ovčák utíraje si pot s čela, „když můj hospodář mne ujišťoval, že má pravou víru, rozhodl jsem se, že se jí také přidržím. Moje matka, která je náruživě oddána kouření opia, s mým úmyslem nesouhlasí. Bylo mi líto, že mám jednati proti její vůli, ale pravil jsem si: budu-li jednou zavržen, pomůže mi potom?

Chtěl jsem tedy nové náboženství poznati. Když jsem se synem svého pána pásal ovce a on se hlasitě učil katechismu, naslouchal jsem pozorně. Tak se mi podařilo obsah knížky vštípit si do paměti, a nyní jsem odhodlán podle něho se řídit a svou duši zachrániti. A proto tě prosím, otče, abys mne pokřtil.“

To je zajisté případ, ze kterého se musíme radovati. Neméně utěšený je následující:

„Když jsme,“ vypravuje týž P. Vincks, „v Mao-esel-ku u rodiny Čang bydleli, byl P. Vervilgen požádán, aby připravil na smrt starce 83letého. Stařec byl před několika roky pokřtěn, ale od té doby, poněvadž bydlel ve vzdálené krajině, žádného kněze neviděl. P. Vervilgen nechal mne doma, ježto jsem měl mnoho jiné práce, a vydal se sám na cestu ke starému muži. Vrátiv se vypravoval mi toto:

„Stařec, dověděl se o nastávajícím příchodu misionářově, dovlekl se, opíraje se o hůl, na blízký pahorek, aby jenom misionáře toužebně očekávaného co možná nejdříve uviděl. Brzy na to se potkali. „Ach, otče,“

praví stařec pláče radostí, „jak jsi dobrotivý, že k vůli mně tak dalekou cestu jsi vykonal, k vůli mně, jenž jsem již padající zříceninou.“ — „Tomu se nediv, milý příteli, vždyť víš, že i za tvou duši Ježíš umřel; proto rád jsem tuto malou námahu vzal na sebe, abych na záchranu tvé duše mohl spolupůsobiti.“

Když den pro sv. zpověď ustanovený se přiblížil, odříkal stařec dobrák celý odstavec o svátosti pokání z paměti a jal se odříkávati ještě více, jsa všecek šťasten, že může ukázati své vědomosti. „Velmi dobře, milý příteli, vidím, že rozumíš, co zpověď jest a jak se máme zpovídati, avšak dovedeš také ze hříchů svých se vyznati?“ — „Z mých hříchů?“ žasl stařec, „což pak jsou lidé tak zlí, že by mohli Pána Boha hříchem urazit, když je byl na křtu svatém přijal za své dítky?“ Jenom Bůh a jeho sluha zpovědník vědí, co tato prostá upřímná duše měla ještě s Bohem uvéstí do pořádku.

Následujícího dne přijal ctihodný stařec první sv. přijímání. Byla to první a poslední mše sv., které byl přítomen. Když k večeru síly jeho mizely, přijal ještě svátost posledního pomazání a biřmování. Tak mu přinesl tento den velké dary a mohl tedy pln radosti se starým Simeonem říci: „Propustiž, Pane, služebníka svého v pokoji, jsem připraven.“ Když konečně misionář se rozloučil, posílal stařec, aby ho vynesli před dům, a odtud tak dlouho se díval za odcházejícím misionářem, až zrakům jeho zmizel.

Podobné případy, vyskytující se zhusta ve zprávách misionářů, ukazují, jak dobrou látku zde misionáři nalézají a jak snadno lze z ní utvářiti pravé, věrné křesťany, jižto i v pronásledování se osvědčují.

A. M. Kadlčáková.

Hlahol zvonů.

Jasný hlahol zvonů
vzvání,
Matce Boží denně
klekání.

Třikrát za den „Zdrávas“
Matičce,
přes pole se neze
sladičce.

Duše lidská k Bohu
zalétá,
něžným Zdrávas Matku
oplétá.

Příroda i tvorstvo
utichá
zvon když krásné „Zdrávas“
zavzdychá.

Msgr. Baunard.

Z franc. Boh. Kyselý.

Stáří čili životem vzhůru.

(Část další.)

Avšak pole, na němž se nejúporněji zápasilo, bylo jako vždy pole evangelia. A na tomto kolbišti šlo především o to, zjistiti pravost svatých knihy, její původ, dobu, pisatele. Tu se utkali v boji duchové, přátelé i nepřátelé. Ale jak různé bylo počínání obou protivníků, jejich postup, cesty a cíle! Je poučeno vzpoměnci toho.

Dvě třídy duchů velmi různých u nás i v cizině vrhly se na otázku původu evangelia. Byli to nejprve duchové čistě spekulativní, filosofové apriorističtí, kteří vycházejíce ze své osobní, předpojaté myšlenky, sledovali ji až do konce, neviděli než ji, vztahovali všechno na ni, tápajíce za ní, bloudíce do mlžin, zapadajíce v písčiny, a zanikajíce posléze v nicotách vlastních svých myšlenek: *evan u erunt in cogitationibus suis*, jak se Písmo případně vyjadřuje.

Dále byli to duchové pozitivní, svědomití vůdcové, sledující nepředpojatě čistou pravdu, nikoliv dobrodružnou, osobní cestou spekulace, nýbrž jistou a přímou cestou bádání. Nehonili se za přeludy, nýbrž sledovali fakta. Nepostavili si budovu systémů, aby se v ní uvěznili, nýbrž vyšli za objevy. Zaměřili k nejzazším břehům starověku, objevili pravěké památníky, a jejich věda stanovila

význam těchto pozůstatků, určila dobu, vykazala místo. Tak jedná věda.

Nuže, kam dospěli ti, kdož náležejí tétož třídě, ať jsou katolíci či protestanté? Dospěli k závěrům, které jsou na konec totožny s pravou věrou. A jejich názory potvrzují téměř venkonce názory naše. Všimněme si toho maličko a uhlídáme.

A opakem, jaké bylo poblouzení prvnějších spekulativních snůlků a nadšenců? A kam je zavedla jejich předpojatá idea, že totiž není a nemůže býti nadpřirozena? Kam dospěli s touto zásadou celé školy? Nedozírné moře našeho věku je pokryto jejich vraky. Jen se podívejme!

Kdo nevzpomíná mytického systému vymyšleného Straussem, tímto Jovišem mrakotvorem, jehož hrozivá postava se zvedala před věrou našeho mládí? Nebylo ničeho nadpřirozeného, divuplný život a působení Ježíšovo nebylo mu než mytem. Vzkříšení, Nanebevstoupení, uzdravování, zjevo-
vání Páně jsou pouze zázraky obrazné, a někdejší nadpřirozeno bylo posléze odhaleno a secvrklo se na duchaplné a průzračné přirozeno. Jak jásala celá škola nad tímto novým objevem! Vzpomínáte, jak napsal Edgar Quinet: „Strauss celes odhalil všechny rány, které věda německá křesťanství zasedla, jako když Antonius nazvedna

plášť Césarův, ukázal všechny rány, jimiž byl sklán.“

Ale tato fantasmagorie neobstála za jasného dne. Po prvním oslnění oči se protíraly. Strauss naznal sám, že dílo jeho podleгло příliš obraznosti, ale nepodařilo se mu dodatí druhému opravenému vydání více pravděpodobnosti. Brzy shroutil se celý bájeslovný výklad pod důmyslnými poznámkami Neandrovými k „Životu Ježíšově“. A co zbylo ze všeho, když jsme slyšeli, jak překladatel díla Straussova Littré, sklonil se umíraje před evangeliem? S rukama sepjatýma pravil: „Ano, Ježíši, dobře děláš, že slova tvá nepominou! Nepominou, pokud bude jediný syn Adamův, aby je chápal!“ Ze všech ran zasazených křesťanství nezbyvá víc než, když smrtí Krista vzkrísěného, slavné jizvy, před nimiž Tomáš padl na kolena, řka: „Pán můj a Bůh můj!“

Vzpomínáte dále... Vsecko zmizelo, jako jarní sníh! Vzpomínáte, co hluku natropil Baur a jeho škola v Tubinkách. Smyšlil jakousi srážku dvou stran prvokřesťanských, totiž přívrženců židovstva a samostatných křesťanů. Byl to prý spor vlekoucí se po dvě století, po němž následovalo diplomatické vyjednávání, jehož výsledkem, či pochybným pomníkem byl prý Nový zákon! Co všechno vynalezli, aby vytvořili historii tohoto dualismu a splynutí! A vše se zhroutilo pod tíží dat a nezvratné skutečnosti. „Z celého díla Kristiana Baura — píše dnes Harnack — nezbylo nic než trosky.“

A z těchto zvětralých trosk vztyčil ve Francii Arnost Renan lehkou stavbu svého „Života Ježíšova“. Román šel na odbyt. Had, jak psáno o prvním pokusiteli, had byl nejchytřejším ze všech živočichů. Pohoršení bylo nesmírné. Kniha byla s jásotem uvítána ve světě, jenž pochybuje a jenž se bavi, s hrůzou u lidí věřících, s pohrdáním ve světě vědeckém. Nikdo v ní neviděl díla vážné dějepisného. Dnes se jí už nedbá. Nesřítla se jako budova, nýbrž rozplynula se jako krásný duhový oblak, jenž se sluncem vypařil.

Zbožný muž a zároveň pravý vědec, sekretář Akademie, pozdější ministr Wallon napsal r. 1857 zvlášť pádné dílo o knize Renanově: „Věrohodnost evangelia“. Jako historik vyvrátil nejprve libovolné, přemetné změny a rouhavé smyšlenky svého kolegy, a jako křesťan vyslovil mu své bolestné rozhořčení. Učinil tak hlavně konečným oslovením Renana, které lze věnovati všem novodobým odpadlíkům: „Nemyslete, pane, že získáváte u obecnstva, kladete-li odpad od víry za podmínku poctivého studia historického. A především neohlašujte vydání pátého evangelia, které promluví o narození Ježíše Krista, aby vyvrátilo božský jeho původ a zneuctilo panenství jeho matky, které ukáže na jeho zázraky jako na dílo nějakého kejklíře, na jeho předpovědi jako na výroky lži, které posleze vypíše smrtelný zápas Ježíšův, aby v něm nalezlo pochybnost o jeho poslání, které vyličí jeho smrt, aby popřelo zmrtvýchvstání. Toto evangelium nemělo by po všech obcích křesťanských jiného jména než EVANGELIUM JIDÁŠOVO!“

* * *

Dnes je to modernismus, který se točí kol evangelia s kožičí úlisností, aby v něm pozdravil — co? Nikoliv knihu historickou, nýbrž (jak oni se svým pathosem praví) „mystické, čisté, ideální, bezpodkladné pojetí, které si křesťané zlatého věku učinili o Kristu legendárním, přetvořeném jimi ve vznešenou apokalypsi...“ atd.

Není to historie, tvrdí, je to báseň! Ale poslyšme dějepisce samého! Je to evangelista sv. Lukáš, jenž na počátku svého vypravování činí slavné toto prohlášení, formy určité, výslovné, opakované: „Poněvadž mnozí podjali se toho, aby uspořádali vypravování těch věcí, které se u nás naplnily, jakož nám je podali ti, kteří byli od počátku očitými svědky a přísluhovatelí slova, vidělo se i mně, který jsem od počátku vyzvěděl vše důkladně, pořádkem o tom psáti tobě, velmožný Theofile, abys poznal pravdu těch věcí, kterým jsi byl vyučen.“

Kde je tu místo a díl nálezků, báji, smyšlenek? Tot přece historie, důkladná historie, chrám žulových základů, stavěný z kvádrů. Vstupmež tedy do něho a prodlemež v něm s důvěrou!

Slyšme podobnou řeč sv. Jana: „Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme viděli svýma očima, co jsme prohlédli a ruce naše ohmataly o Slově života . . . kterýž byl u Otce a zjevil se nám, to zvěstujeme vám . . .“

Co zvěstují nám proti tomu zpozdlí popírači víry, trvající devatenáct set let? Co staví proti tomuto pevnému svědectví a tvrzení svatých pisatelů? Nic než domněnky, dohady prachatrné stavby rozumové, které se v zápětí bortí.

Byly to pouhé hypotезy včera u Renana, všechny ty předstírané halucinace svědků, jichžto bylo do set; svědci ti, rozvážní a pravdomluvní, když slyší a přijímají i chápou rozmluvy Ježíšovy, jsou jenom oblouzení a oklamání a sami klamou, když vidí a vypravují divy jeho, tyto skutky, které bijí do očí! Troufáte si tohle pochopiti?

Jsou to pouhé hypotезy dnes u jiných lidí, všechny ty postupné interpelace, které prý byly vpašovány za dlouhé věky — ale kdy? kde? od koho? — do osnovy evangelia tak jednotné a stručné. Tak prý se dala dle chuti ozářiti klamnými barvami postać Ježíšova, tak jednolitá, tak harmonická každým rysem, tak zoufale nenapodobitelná, že o ní i Rousseau pronesl: „Něco takového nelze vymysleti; kdo by to dokázal, byl by sám větší než jeho rek.“

A co zbývá z této francouzsko-německé koalice proti evangeliu, jejíž vznik i pád jsme viděli? Skoro tolik, co z babylonské věže na pláních Senaarů po zmatení jazyků!

A co zbylo v modernismu z Krista, syna Boha živého? Bezmála jen tolik, co po něm zůstalo ve hrobě po vzkríšení: obvazy a potní roucho. A duše křesťanská odchází jako uslzená Magdalená, řkouce: „Vzali Mistra mého a nevím, co s ním učinili.“

A co zbývá posléze v jejich soustavě z křesťanství samého, jako posledního plodu vyvíjející se myšlenky lidské a neomezeného pokroku ve víru staletí? Ne víc, než co zbývá na zmítaném moři po bouřlivé noci: trochu pěny na vlnách.

A to vše za jediným cílem, aby se svých umdlených beder setřásli nad olovo těžší háv nadpřirozena, který je drtí nebo páli.

Ale jest na čase, abych se zmínil o pravé vědě o Písmě, jediné vážné a rozhodující, která nepozůstává z jalových domněnek různých systémů, nýbrž z probádání textů, z objevených fakt. Věda ta postupuje krok za krokem až k nejzazším hranicím věku apoštolského a objevuje stopy evangelia zrovna pod kroky prvních učedníků apoštolských. Jsou to přepůvabné pochody po těchto cestách šerého dávnověku, na jejich konci září světlo Kristovo. Půjdete se mnou, bratře?

* * *

Nejzazší mezník, kam se za mých dob v tradici kladla první zmínka o evangeliích, byla Apologie sv. Justina, mučedníka za císaře Marka Aurelia. Vypravuje v ní, že věřící čítávali ve svých shromážděních každé neděle „Paměti apoštolské“, sepsané učedníky Ježíšovými a jejich druhy. Bylo to r. 138 letopočtu křesťanského, kdy Justin tak hovořil o evangeliích jakožto z knihách původu apoštolského, rozšířených již v církvích.

Nyní sledujme od těchto počátků postupné výzkumy vědy současné a kam až dospěla. Bylo to naše XIX. století, jež rozřešilo a vyložilo proslulý úřední, kanonický seznam evangelií, objevený v předchozím století Muratorim. Papež, který jej stanovil, byl Pius I., který vládl r. 142 po Kristově narození, tedy pouze 110 let po jeho nanebevstoupení. Tot náš první stupeň.

V našem století objevil dále Dr. Cureton mezi četnými syřskými rukopisy Britského musea ctihodný překlad evangelií, nazvaný Pešito. Spolehlivé pátrání vědy klade překlad ten na počátek druhého, ne-li dokonce na skloněk prvého věku, t. j. na dobu

vzdálenou od Krista pouze asi tak, jako my jsme dnes od králů Ludvíka XV. nebo XVI., jichž vládu znali naši dědové.

Dne 4. února 1844 objevil Tischendorf, proslulý rukopis, známý pode jménem „Sinajský kodex“, jenž podává nejstarší, dosud známý, původní text evangelií. Objevitel usuzuje: „Jsme oprávněni položit na konec I. století nikoliv sepsání čtyř evangelií, jež spadá do dřívější, nýbrž už jejich sjednocení v jednu kanonickou knihu.“ A dokládá v předmluvě svého monumentálního vydání z r. 1862: „Bůh uchoval tento objev pro naši dobu tak smutně oplývající útoky protikřesťanskými, aby nám podal právě a plně světlo vzhledem k psanému slovu Božímu a utvrdil jeho původnost.“

Apologetika jákala radostí. Objev zlatých dolů v Kalifornii nezpůsobil jistě tolik potěšení tehdejšími lidem dychtícím po zlatě.

Byl to rovněž náš věk, jehož patristická věda probírající nejprvnější církevní spisovatele prvního a druhého století, nalezla v nich značný počet úryvků nebo narážek na evangelia, jako roztroušených kamének roztržštěné mozaiky, z nichž potom sestavila původní pomník, z kterého pocházely. Nejedna kapitola dá se z nich téměř celá sestavit, takže bylo lze tvrditi: „Socha Laokontova nebyla ze země vyhrabána v takové úplnosti, jako jsou listy evangelia uvedeny ve spisech 1. a 2. století. Nechybí téměř ničeho.“

Alé nechci tu podávat lekce historické. Uvedu tedy jen, kam konečně toto badání v 19. věku dospělo. Je to z badatelů muž nejméně podezřelý, protestantský spisovatel, profesor university berlínské, Dr. Harnack, jenž ve svém spise o evangeliu sv. Lukáše takto stanoví vznik čtyř evangelií: sv. Marka mezi r. 65—70 po Kr., sv. Matouše mezi 70—85, sv. Lukáše mezi 78—93, sv. Jana mezi 80—110: všechna čtyři v 1. století.

Je to tedy nedlouho po smrti Páně, 32 nebo 37 let po Kalvarské oběti, téměř na svahu hory nanebe-

vstoupení, kdy byly sebrány vzpomínky na Onoho, jenž ledva zmizel z tohoto světa, ozařoval ještě všechny památky leskem své tváře! Doznávám, že toto prohlášení, toto přiznání z pera racionalisty rozchvělo mne nadšením, jako vše, co se týká pravosti dějepisné mého Spasitele. Vyznávám, že v mých očích byl by scházel světlý rys na obraze, který jsem svrchu nakreslil o pokroku své doby, kdybych nebyl tuto okolnost ostřeji vyznačil. Náš věk nezpronevěřil se tedy svému poslání, kterého se dostává každému století, aby obohatilo novým paprskem svatozář Boha v evangeliu! Má víra se z toho těší a nabývá nového lesku. Starobylost svaté knihy ručí za její hodnověrnost. Ano, tys to, Ježíši, týž, kterého vídali naši praotcové v Judsku, na Východě a v Římě, týž, jehož rysy nalézám tím určitěji v nejnovějším osvětlení vědy své doby.

* * *

Alé je radost ta bez příměsků? Mohu se z tohoto poznání prvotní a právě podoby Boha Krista, vymalované dle očitě skutečnosti nebo dle jasné paměti, úplně těšiti a uklidniti nad potupou, již nenávidná věda poplvala božskou jeho tvář? Mohu-liž při těchto objevech, které jsou výhradním majetkem několika zasvěcenců, zapomenouti na ztráty, které připravuje víře davů rostoucí armáda oficiálních pavědátorů a placených lhářů? Smím bez bolesti patřiti, jak odstěpují se z našich řad přeběhlíci, kteří odcházejí trhající list za listem evangelium, které ctili a kázali, na něž skládali přísahu nejsvětější? „Běda tomu, z něhož přichází pohoršení!“, pravil Mistr. Nejsou-li mezi nimi takoví, kteří, žel, vlekou již na hrdle žernov, jímž hrozila jim jeho spravedlnost? Ó Bože, ušetř je hlubokosti mořské, ušetř děsného pohřížení onoho z těchto nešťastníků, kterého jsem zval kdysi svým synem, jehož jsem miloval, jehož miluji!

Alé nám, starým lidem takováto okamžitá povýšenost vítězné zpupnosti jistě strachu nenažene! Víme

co přijde zítra. Šimon kouzelník vzdoruje sv. Petru, ohlašuje v Římě, že vzlétne jako na křídlech a vznese se do nebe. Ale vysoko nevystoupil! Modlitba knížete apoštolů vrhá jej dolů. Neuměl-li té chvíle, život jeho jest pouhým živořením.

A kdybychom i my sami přišli kdy do pokušení, že bychom se pozastavovali nad některými nejasnostmi, jakých evangelium nezbytně podává, nehoršíme se nikterak! Pomysleme, že ono jest pochodeň, nikoli však ještě jasný den. Nechává-li v temnu jistá místa a tajemná zákoutí domu, zda nenáleží spíše přičítati to na vrub noci ducha, než vlastní jeho nejasnosti? Čekající slunce, dobrořečme pochodni.

Msgr. d'Hulst, jenž znal tyto stíny, takto se o nich v jednom listu svém vyjadřuje: „Všecky ty nezřetelnosti lze vysvětliti nedostatečností ducha lidského, nedokonalostí řeči, nutností, která uzavírá pravdu v úsloví určená obecnému lidu. Ale přijde den, kdy padnou závoje a kůra litery dá viděti a ochutnati ovoce ducha. Nyní tedy seskupme se kolem litery pro ducha, kterého tají a nakažme svému srdci, by nás vedlo temnotami až k ohnisku, zkad vychází světlo.“

Chci se tedy chopiti evangelia celou svou duší, svým umem, srdcem, svědomím, neboť obračí se k celé mé bytosti, přizpůsobuje se jí jako oděv, jenž jí dá podobu Ježíše Krista.

Jiří Belanger.

Život napsaný P. Aniganem podává Jan Tagliaferro. (Část další.)

V. Křižácké tažení pro armádu.

Stále se rozmáhající rozšíření spolku vojenského, jeho podivný vliv na jednotlivé členy naplňovaly P. Belangera radostí velikou. Pokorný apoštol však nepřipisoval sobě úspěchy, nýbrž modlitbám, o které prosil známé. Hluboká útrpnost a ohnivá láska probudily se v srdci jeho. Když tolik zmohla modlitba, proč se nepoužívalo všude toho účinného prostředku ke spáse armády? Vojáci v Arrasu nebyli vyvolenými. Scházeli se z různých okrasův. Co se u nich dařilo, podařilo by se i jinde. Proč tato nedbalost k francouzské mládeži pod prapory povoláné?

Přesvědčil se, že voják jest bytostí neužnanou, že neprávem se má za to, že jest nepřístupný milosti Boží. Čekala snad Panna Maria na to, až posádka v Arrasu otevře cestu, že pak v sousedních, ano ve všech posádkách Francie cesta milostem se připraví? Rozvažoval a modlil se.

Konečně se mu naskytla vhodná příležitost. Biskup Dennel z Arrasu byl tak laskav a podával vojínům spolku v kapli velikého semináře veli-

konoční sv. přijímání. Jevil živý zájem pro hodné, mladé lidi, kteří na slovo zbožného kněze tak čestně se shromáždili. Tento se rozhodl k různému kroku u svého biskupa. Chtěl mu vyložití svoje zkušenosti a jej zapřísahati, aby se smíloval nad sousedními posádkami a jim poslal zvláštní duchovní správce. Zdálo se mu, že slovo přednesené nestačí k tomu účelu. Sepsal tudíž zprávu a vyprosil si zároveň slyšení, aby doplnil zprávu tuto.

Tento hlas srdce biskupa podaný obsahoval v uctivých slovech dojemnou a vřelou prosbu, jež nemohla zůstatí nepovšimnutou. Začalť: „Milostivý Pane, dovolte, abych Vám jako syn svému otci předložil několik myšlenek o našich milých vojákách, jimiž se obírám již delší dobu.“ Hned se omlouvá pro svou smělost, avšak nechce nic vynechat, co mu svatá Panna řici káže. Napřed konstatuje, že lze na vojíny působiti. „Dá se mnoho dobrého udělati mezi vojíny. V našem milém spolku v Arrasu bylo to vykonáno a díky zvláštní ochraně Panny Marie šíří se divným způso-

bem. "Vylíčil všeobecné úspěchy, mluví o podrobnostech.

„Každodenní svaté přijímání pro několik vyvolených, týdně pro některé a 14denní aneb měsíční pro většinu, a to v každou hodinu ranní, aneb i denní — toho jsem svědkem po dvě léta. Jenom v měsíci březnu byli jsme tak šťastni těmto lačným stokrátě podávati chléb života, třeba jsme stáli před časem velikonočním. Každý den navštěvují Pána našeho v nejsvětější Svátosti, i mimo doby večerní modlitby. Každou středu koná se celou hodinu slavné klanění, a proto jest počet nábožných tří- až čtyřikrát větší než obyčejně. Opravdu Bůh eucharistický je vábí. A jak milují Pannu Marii, které za všechno děkujeme. Každý má svůj růženec. Malou skupinu utvořili, která má za úkol, v tisícových ztracených chvílích dne modliti se Zdrávas Maria za obrácení vojákův. Ano, milostivý Pane, dá se nesmírně mnoho vykonati.“

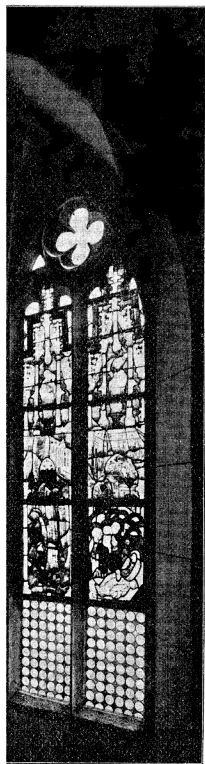
Aby předešel námitce, že toto dobré jest jenom ohněm ze slámy, pokračuje: „Mnozí vojáci, se kterými jsem zůstal ve styku, když odešli od pluku, pokračují doma v pobožnostech a přijímají každý týden aneb každý měsíc sv. svátosti k nemalému úžasu farnosti a zvláště svých druhů.

Mnozí kněží považují za krásnou pohádku, že by se dalo něco dobrého dělati u vojáků; ale Pán Bůh mi popřej milosti, abych spatřil opak toho. Myšlenka, že v této jediné diecési jest na 8000 vojákův, kteří jsou vydáni všem mravním nebezpečnostem, snad blízcí jsou věčné záhubě, že mnozí z nich by mohli býti zachráněni, kdyby měli po blízku kněze, jenž by se horlivě zabýval spásou jejich duše, tato myšlenka mi dodává odvahy, bych Vám, milostivý Pane, vše pověděl a sice se všemi podrobnostmi.“

P. Belanger nenáležel k těm, kteří vidouce veliké překážky, se domnívají, že se nedá nic dělat a tudíž nic nedělají. Měl důvěru v účinek prostředků nadpřirozených. Měl též důvěru v dobro, jež Bůh vložil do

Loznice: Okt

kapli.

každé duše. Mnozí řeknou: „Byl optimistou.“ Jenom přiznejme, že ze stanoviska, o které se tu jedná, optimisté jsou pravdě bližší nežli pesimisté, a že jenom oni mají úspěchy. V každém případě byl optimismus zbožného kněze opřen o zkušenosti; jež potvrzovalo celé okolí. Sám přispěl k tomu, by i nadále vyrostlo ovoce ještě hojnější. A s upřímností poněkud trpkou, jež mu nedala mlčeti, kde se jednalo o spásu duší ohroženou, odvážil se udati ovšem se vši skromností, i prostředky.

„Více než kdo jiný potřebuje vojín kněze. Rád přilne k němu. Miluje ho jako sluhu Páně. Ale jest dobře, má-li vždy téhož kněze, jenž zná všecky jeho strasti a útrapy. Voják zpovídá se snadno a upřímně; ale nerad mění zpovědníka. Jest též dobře, má-li kněze, jehož neobtěžují nevhodné, ano i nekonečné návštěvy.“ Uvádí, že nejednou návštěvy, které se mu z počátku zdály mařením času, končily dobrou zpovědí, obrácením. „Konečně potřebuje voják kněze, jenž dovede ho všude vyhledati, kde by se s ním setkal.“

Mimovolně nakreslil P. Belanger těmito slovy svou vlastní podobiznu.

Ale kněz nedovede všechno, proto uvádí další prostředky potřebné pro apoštolát vojínův. „Mimo kněze třeba místnosti spolkové, to jest domu, v němž by ti, kteří by se pomalu sešli, zdržovali se ve volných chvílích nejnebezpečnějších ze všech. V této místnosti musí náš Pán svátostný zaujímati první místo. Právě protože se voják obvykle jenom věcmi pozemskými obírá, třeba ho do styku přivést s nadpřirozeným.“ Pak vyvrací různé námitky, zvláště onu, odkud nabratí prostředkův. Při tom vzpomněl jiného křížového tažení, jež již začal a dále s úspěchem měl vésti, zřízení arcibratrstva Panny Marie, Matky armády.

„Svých prázdnin jsem použil, abych v některých farnostech promluvil o tomto velikém spolku modlitebním. Nemůžete si představit, jak příznivě mu byli. Celé farnosti se daly

zapsati do arcibatrstva, a třebaš jsem se neodvážil prositi o almužnu, plynuly hojně dary.“ Když se ještě jednou omluvil pro svou opovážlivost, končí slovy: „Již rok modlí se naši vojáci každou středu o to, aby jejich bratřím v Saint Omer se dostalo též milosti, jako jim.“

Když podal žádost zastánce armády, nezbyvalo mu, než modliti se a obětovati, a na tom mu nescházelo.

Dojemná žádost, podporovaná známou činností zbožného kněze, odpovídala velice přáním a úmyslům biskupovým, takže došla povšimnutí. Dobrý pastýř uvažoval, modlil se, radil se se svou konsistoří, a brzy na to učinil více než prosil žadatel, jmcnoval duchovní správce pro Saint Omer a druhého pro Béthune. Radost zbožného kněze a jeho vojákův byla veliká. Děkovali Pánu a jeho svaté Matce z toho srdce, důvěra jejich v modlitbu byla ještě větší.

Modlitební křížácké tažení již zmíněné začal P. Belanger ve své domovské farnosti Moulbe. Krátce před tím sešel se s horlivým řeholníkem, jenž jezdil krajem, aby všude zřizoval arcibatrstvo Panny Marie, matky armády. Vypravoval mu, jak ho přijali v Bretagni. V mnohých dědinách dali se do arcibatrstva skoro všichni obyvatelé zapsati a slíbili modlitby, jakmile jim vyřídil duchovní nebezpečí vojnův. „Oznamujte naše dílo všude v diecési arraské!“ řekl mu misionář.

Símě padlo na dobrou půdu. Při první příležitosti promluvil o tom P. Belanger svým krajanům. Podáváme tu hlavní myšlenky, které jsou souhrnem četných kázání, jež po deset let konal na různých místech za tímž účelem.

„Od 15 měsíců mám vojáka na blízku. Mohl jsem poznati, jaká nebezpečí mu hrozí, ale též, jaké dobré vlohy dřímají v jeho duši. Rád bych váš zájem probudil pro tuto věc a po-hnul vás, abyste se každý večer ve všech rodinách farnosti společně modlili za obránce vlasti. Svátá Panno Maria, poprvé budeš z této kazatelný vzývána pod krásným jménem Matky armády. Dej, ať na konci toho kázání

všichni přistoupí k tvému arcibatrstvu!“ Pak uvádí nesmírná nebezpečí, která hrozí nyní francouzské mládeži v posádkách. Tentokrát nemluví jako optimista, ale všichni, mající aspoň nějakou zkušenost, poznají, že mluví pravdu. „Náboženství a ctnost nemají práva domácího v kasárnách; ale bezbožnost a nečest se tam šíří a vynáší. Nepřátelé našeho náboženství mluví často o tom, kněze zavřít do sakristie, a naši ubozí křesťanští vojáci jsou nuceni své náboženství uzavřít do svých srdcí. Aby důležité svoje povinnosti vykonali, musejí se někdy skrývati jako křesťané prvních století. Kdyby voják v kasárni si dovolil svou víru zastávati, přehlušil by hlas jeho posměch a rouhání. Kdyby jen ukázal, že neopovrhne pobožnostmi anebo kdyby u něho našli nějakou medailku, snad poslední památku na matku, kříž aneb růženec, vytrpěl by morálního pronásledování, o němž nemáte potuchy. A poněvadž nemravnost je následkem bezbožnosti, stojí to velm smutně s mravností v našich kasárnách. Kasárna stala se školou všech nepravostí. Kdyby kdo chtěl založiti ústav, aby učil nečestem, sotva by utvořil dokonalejší, než jest ona, v naší armádě zbavené křesťanství.“ A dává otázku, na niž bohužel příliš snadná jest odpověď: „Co v takovém okolí má býti z víry a ctnosti mladíka právě ve věku, kdy všechny náruživosti se v něm probouzejí?“ Velikým lékem v jeho očích jest modlitba. Uvádí slova, která mu jeden voják napsal: „Modlete se za nás a přičiňte se, aby i jiní se za nás modlili.“ Ve jménu Francie vybízeli sám posluchače k modlitbě.

„Slyšte, co pravil veliký vojn: Chcete-li zajistiti spásu Francie, pečujte, aby zachovali mravnost armády, zachránili její víru, jinak, věřte mi, je společnost ztracena.“ Tak tomu jest. Jestli mladí lidé svou víru ztratí ve službě vojenské, jaký národ z nich vzejde? Jaké rodiny založí? Jaké bude potomstvo?“ Obrací se k rodičům vojákův, kteří stojí pod prapory: „Vy otcové a matky, byli jste zarmoucení,

když vás opustil váš syn. Modlete se, abyste v den jeho návratu nebyli ještě smutnější, že ztratil svou víru, své dobré mravy, svou lásku k vám! Počestného mladého muže jste armádě svěřili. Modlete se, aby vám nevrátila zpustlíka, bezbožníka!“

Nechce je však skličiti, nýbrž vypravuje jim, jak divně vyslyšeny byly modlitby, jak byl svědkem ve spolku vojenském. Pak končí poslední výzvou ke všem: „První mši svatou r. 1888 budu obětovati za vojáky. Kéž přistoupí všechny rodiny této farnosti k arcibratrstvu Panny Marie, Matky armády, a velkomyslně podporují toto dílo!“

Hlas apoštolský nezněl marně: neboť proti přísloví, prorokem jej měli ve vlastním kraji. Kdykoliv, i v týdně, před anebo po dni hojné práce, vybídl k návštěvě kostela, říkali lidé: „P. Jiří bude kázati; to půjdu!“ a přicházeli četně.

Dal si záležeti, by arcibratrstvo v mnohých farnostech okresu Pas-de-Calais zavedl. Na mnohých místech zřizoval slavné oltáře a sochy ku cti patronky vojákův a snažil se je učiniti středem pouti. Pokud možno bylo, konal slavnosti s velikým leskem, aby přilákal i obyvatele sousedních farností.

Při takové příležitosti, když posvětil sochu Panny Marie, Matky vojákův, ohlásil třídní pobožnost s velkou mší svatou každý den, při níž zpíval zpěvácký sbor sirotčince z Calais, o němž již byla zmínka, večer kázání a osvětlení. Na zakončení v neděli mše sv. se sv. přijímáním, velká mše svatá s hudbou, slavné nešpory, průvod, kázání a večer koncert na návsi.

Když jsme tak často zdůrazňovali, jaký význam P. Belanger připisoval nadpřirozené stránce apoštolátu, budou se někteří divit, že církevní slavnosti dal takový závěrek světský. Sotva uvěří, že to nebyla výjimka, že náboženské slavnosti konal se vším možným leskem vnějším, že se snažil upoutati smysly, aby si urovnal cestu k srdci, že při takových příležitostech dal tisknouti pozvánky a programy,

jež rozšířil v množství velikém. Dle příkladu blahoslaveného z Monffortu měl za to, býti všem věm, aby všechny vedl k Bohu, a že právě apoštolát lidový se nejlépe obrací na celého člověka. Zavrhoval pouze vnější obřadnosti, která toliko na smysly působí, jsouc klamem a mamem. Ale jakmile byla zajištěna stránka nadpřirozená, tu i na vnějšek dbal, zvláště když to bylo prospěšno. Tato stránka jeho apoštolátu jest velmi zajímavá.

Abyste na příklad lásku ke sv. růženci vštípl duším, nezanedbával ani vnějších prostředků. Jeho spolek vojenský byl celý prosáklý nadpřirozeným, ale neodmítal přirozených prostředkův. A toto uznalé chování používalo tím více srdce; poněvadž se vědělo, že pro svou osobu neměl záliby na takových věcech. Miloval pouti, rád světil prapory a sochy, konal devítidenní pobožnosti a rád kázal při těchto slavnostech, když ho k tomu pozvali. Tak byla v Houle devítidenní pobožnost ku cti Panny Marie, Matky armád, v Saulchoy svěcení sochy Matky vojákův; v Oisy-le-Verger a na mnohých jiných místech kázání o modlitbě za armádu; kázal tu a tam k témuž účelu o poutích, tří a devítidenních pobožnostech, zvláště v kostele Panny Marie Ardents v Arrasu. Tak se mu podařilo na mnohých místech zavésti pravidelné veřejné pobožnosti ve prospěch armády.

Jednou požádal kněze, aby promluvil při takové pobožnosti v Moule ve všední den. Počasí bylo špatné, cesty neschůdné. Zdálo se, že v určený čas, v 8 hodin večer kostel bude prázdný; ale ku podivu přel vystavenou nejsv. Svátostí klečelo mnoho farníkův, kteří se nábožně za armádu modlili růženec. Většina z nich vykonala dalekou cestu. Na začátku kázání byl poměrně veliký kostel naplněn věřícími, mezi nimiž bylo tolik mužů jako žen.

Na konci shromáždili se vojnou povinni z tohoto roku v sále k tomu určeném kolem P. Belangera. Dal jim praktické pokyny pro přípravu na službu vojenskou, pozval je k duchovním cvičením před odchodem, na-

bídnul podle zvyku každému doutník a sklenici piva, a všichni zřejmě uspokojení se s ním rozloučili vřelým stisknutím ruky. Tato shromáždění konala se po několik let co dva měsíce a byla četně navštěvena.

Ale horlivost apoštolova neznala mezí. Nestačilo mu, by toliko v okolí svém dal se modlití; nejráději by viděl celou Francii u nohou Panny Marie, aby od ní vyprosil spásu armády. Poněvadž dvojí jeho úřad mu nedovoľoval slovem býti hlasatelem toho křížáckého tažení, umínil si, státi se jím pérem. Začal důraznou výzvou ke křesťanským rodinám, kněžím a mnohým řeholím Francie. Všecko uvéstí by bylo záhodno z těchto listů, v nichž přetéká srdce velkomyslného přítele vojnův; jen na ukázký se uskrovníme.

„Před několika týdnů,“ psal roku 1888, „událo se na lodi, která několik set našich vojáků vezla zpět do Francie, 15 úmrtí za jízdy, a na lodi nebylo duchovního. Minulého roku jelo lodí „Tonkin“ 164 vojáků a lodníků do vlasti; 84 zemřelo po cestě, při tom se udály scény srdcervoucí. Jeden z nich chtěl se před smrtí vyzpovídati důstojníkovi. Jiný volal zoufale: To jest barbarské. My ochotně obětujeme život, a vlast nám odpírá kněze, jenž by nám pomohl umřítí.“ Třetí zpovídal se hlasitě říka: „Tak aspoň vidí Pálek Bůh, že mám dobrou vůli. Nedávno psal apoštolský vikář z Tonkinu o vojenské nemocnici naší kolonie: „Jaká bolest viděti tolik ubohých mladých lidí, syny katolických rodin a samy katolíky umíratí bez přispění církve! Naši otcové by se rádi zdvojnásobili, ale jest jich málo, a býváme daleko od nemocnic. Křesťanští domorodci žasnou nad takovým umíráním.“ To jest los našich vojáků v koloniích; v posledních chvílích života nemají kněze, jenž by je těšil a jim nebe otvíral. Ale jest postavení našich vojáků v posádkách Francie zajištěnější a uspokojivější?“

Uvádí místo z listu, jež mu psal bývalý voják: „Oznamuji vám, že mám odbytou povinnost vojenskou. Doufám, že již nepříjdu do pekla,

když jsem tam byl již jednou. Nemohu vhodnějšího přirovnání naléztí pro život vojenský. Nic než kletby a rouhání — hrozná rouhání slyší člověk v kasárni.“ A list se dále rozepisuje o smutném, mravním životě mladých Francouzů v kasárnách. „Abychom odpomohli těmto hrozným poměrům, můžeme počítati na lidi? Nikoliv, vzhůru srdce! Od Boha musí přijíti pomoc.“ Žádá pak, aby příjemce listu přistouplí k arcibratrstvu Panny Marie, matky armád. Žádá více, aby kněží při mši sv. každý den se modlivali na jeho úmysl, aby rodiny, dárky dávaly, aby zřízeny byly vojenské spolky na severu Francie.

Četné odpovědi přicházely na tyto výzvy, ale ne podle přání horlivého apoštola. Následujícího roku rozeslal klášterům tisknutou prosbu: „Ve prospěch našich vojáků“ v ní praví: „Jak smutno jest, jednak znáti nesmírná nebezpečí, kterým nyní mládež francouzská jest vydána, jednak lhostejnost těch, kteří by měli pečovati o spásu armády.“ Když pak podal smutný obraz, jak se daří vojákům, volá žalostně: „Když odňali vojáku kněze, neodňali mu tím nějak možnost, by zachránil svou duši! Nepravte, že v době míru má přístup k farnímu duchovenstvu! Aby pronikl až k nim, znemožní mu jakás ostýchavost, jakás bázeň lidská. A naši lodníci, rozptýlení po celém okrsku země, většinou zbavení kněží, naši vojáci, kteří denně umíratí musejí bez útěch sv. náboženství, mohou ti snad vyhledati farní duchovenstvo?“ Pak uvádí místo z listu umírajícího důstojníka své matce: „Myslím, že jsem blízko smrti. S Bohem, milovaná matko, potěš se, že umírám, jako dobrý křesťan. Mou jedinou bolestí jest, že nemám kněze, jenž by mi dal rozhřešení; ale Pán Bůh vezme ohled na mou smrt v daleké krajině. Obětuji mu svoje utrpení i svůj život.“

„Začneme pro svou armádu křížácké tažení modlitby a obětí! K dílu! Svým milým vojákům nesmíme nic odepřítí. Svatá přijímání, mše svaté, klanění před nejsvětější Svátostí ve

dne v noci, různé kající skutky, vše pro tyto ubohé, opuštěné duše, na které jsme posud tak málo pama- tovali."

Roku 1890 následovala vřelejší, ještě důtklivější výzva. Uvádí slova generála Baraila v národním shromáždění: „Jestli vyrvete vojákům víru v posmrtný život, nemáte práva od nich žádati obět života.“ Pak ukazuje, co den ze dne se více jeví, že se jedná o životní otázku pro katolickou církev ve Francii: „Bretagne opouští víc a více svou víru a své pobožnosti, protože většina synů odbyvších vojenskou službu vyniká bezbožností a špatnými mravy. V kasárně vládne

rouhavost, bázeň lidská a všeobecná nevěra. Nic divného, že i v nejlepších krajích Francie ubývá víry a počestnosti. Uvažte, jsou to naši budoucí kněží, kteří jsou přinuceni žítí v takovém okolí... byla by tudíž lhostejnost k našim vojákům zároveň hříchem národním i náboženským."

Zapřísáhá kněží, aby vedlejší intenci při mši svaté a při breviáři věnovali armádě a věřícím na srdce kladli modlitbu. Duše Bohu zasvěcené prosí a žádá, aby se Pánu Bohu nabízely jako obět, a všechny horlivé křesťany, aby spojili svoje modlitby a kající skutky, zvláště však aby obě- tovali růžence. (Pokračování.)

Různé zprávy.

Naše vyobrazení. K nejkrásnějším památkám ryziho slohu gotického na Moravě přináležejí zámecká kaple v Lomnici u Tišnova. Jest z počátku 15. století. Největší její ozdobou jest okno ze 16. stol. v gotickém arkýři.

Přimknutí se církve řecko-katolické. Stanislavovský biskup Chomyszyn vydal pastýřský list k duchovenstvu a věřícím diecése, který je důležitým dějinným dokladem. List prohlašuje, že běží o těsnější přimknutí sjednocené církve řecko-katolické ku církvi katolické. Proto mají být odstraněny liturgické obyčeje, které pocházejí z doby carského kultu. Z modliteb církevních má býti odstraněno slovo „car“ a nahrazeno slovem „císař“, ježto dosavadní obyčej činil dojem, jako by se konaly modlitby za cara ruského. Příslušníci církve řecko-katolické nemají se v modlitbách nazývat „pravoslavní“, nýbrž „pravověrní“, aby se nevzbuzovalo zdání společenosti se schismatem ruským. Dále od 25. března zavádí se gregoriánský kalendář, takže velkonoce budou slavit řečtí katolíci zároveň

s katolíky. Dále slavnost Božího Těla bude se konat rovněž zároveň s katolíky. Biskup Chomyszyn připomíná, že se změnami těmito vyslovily souhlas také ordinariáty řecko-katolické v Přemyšlu a ve Lvově. Pastýřský tento list, kterým odstraňují se z řecko-katolické liturgie zbytky carského kultu a zavádí se kalendář gregoriánský do církevního řecko-katolického roku, vzbudil velkou pozornost. Krakovský časopis „Czas“ praví: „Pastýřské poslání biskupa Chomyszyna jest historickým dokumentem obrovské příležitosti pro všechnu maloruskou společnost. Kněz biskup otevřeně a pevnou rukou ruší všeliké, v podstatě snad nevinné, ale jak se ukázalo velmi nebezpečné pozůstatky pravoslavných forem v uniátských obradech, a zavedením gregoriánského kalendáře spojuje svůj národ nejlépe nejen s církví katolickou, nýbrž i s celou západní Evropou. Je to pěkný čin katolického knížete církevního a upřímného ukrajinského vlastence, jenž prahne národu svému prokřesťiti cestou do pravdivého kulturního rozvoje, vyzývá je ho na-

dobro z osidel byzantinismu a ruské propagandy. Nenáleží pochybovat, že nařízení stanislavovského uniatského biskupa budou ukrajinským lidem upřímně uznána a do nejmenších podrobností provedena.“ — Biskup Chomysyn sám praví, že o těchto nařízeních dlouho uvažoval, než je vydal, načež je předložil kapitule, jež se pro ně prohlásila jednomyslně. Také jistých osob světských se tázal o radu, a všechny schválily jeho úmysl. Uvědomil pak o nich ordinariáty lvovský a přemyšlský a oba administrátoři nejen že se neprotivili, nýbrž vyslovili svůj souhlas. Protože pak svolání provinciálního synodu v době válečné bylo nemožné, biskup se po zralé úvaze rozhodl, že změny nařídí o své újmě. „Přes to“ — píše — „je možno, že moje nařízení potká se s různými protesty a vyvolá různé hněvy. Na to vše odpovídám, že hněvu lidského se nebojím, a bojím se pouze hněvu Božího, ale mně svědomí je čisté. A jaký bude další osud mých nařízení, to již záleží d. vůle a lásky Boží.“

4820 studentek na německých universitách v německé říši bylo zapsáno v druhém válečném zimním semestru r. 1915—16, více o 900 než r. 1914-15. Říšsko-německých příslušnic je 4600, z Rakouska, Švýcarska a Ameriky ostatek. Pokud náboženství se týče, jsou protestantky a židovky silněji zastoupeny než katoličky. Nejvíce studentek je na universitě berlínské, totiž 1227.

Čestná stráž před svatostánkem. Před lety přišel do Orleansu nový francouzský pluk pěchoty. Po jeho příchodu zpozoroval farář katedrálního kostela vojáka státí v plné zbroji na stráži před svatostánkem. I jeho představený, setník, se to dozvěděl a přišel do kostela, aby se přesvědčil, je-li tomu tak. Skutečně, voják tam stál nepohnutě v plné zbroji. Na otázku setníkovu, co tam činí, odpověděl: „Stojím zde na stráži milému Spasiteli. Má-li náš prezident tak čestnou stráž, nezasluhuje ji král všech presidentů a králů?“

Evangelická bohoslužba. Na Boží Hod vánoční předčítal v Plzni pastor

v tamějším kostele při bohoslužbě z Jiráskova románu „Temno“. Ano, v některých hlavách jest dosud temno, tuze temno!

Láska k bližnímu jest vynalézavá. Na počátku nynější války bylo úřady nařízeno, aby se odváděl z každého výtisku zvláštního vydání novin poplatek dvou halífů, jichž bude použito na válečné dobročinné účely. Do konce prosince 1915 sešel se tímto způsobem velmi slušný obnos 378.768 korun. Nejvíce vynesl tento novinářský krejcar ve Vídni, totiž 285.139 korun. Obnos byl rozdělen na stejné tři díly, kteréž obdržel Červený kříž, Spolek pro sirotky válečné a Pomocný válečný spolek.

Bída u dětí. Dle nařízení úřadů bylo ve školách národních v Berlíně zkoumáno, jakou stravu děti tyto dostávají? Přišlo se k těmto výsledkům: 1254 dětí nedostalo ráno, než tři díly do školy žádného snídání, musili jít z domu o hladu. Přes 2000 dětí dostávali někdy snídání. V 537 případech byla příčinou nedbalost matky, že buď zaspala anebo se jí nechtělo dělati oheň. 4004 dětí donášelo sebou pravidelně něco k snědku do školy, 3141 někdy něco dostali. Asi 15.000 dětí nedostávalo doma nikdy obědu. 13.665 jedlo teplé jídlo teprve večer. 5431 dětí dostávalo zdarma v poledne jídlo v lidových kuchyních.

Pohřby ve Vídni. Během roku 1915 bylo na vídeňský ústřední hřbitov pochováno 20.742 osob na všeobecném oddělení, 2993 na židovském, dohromady 24.135; o 3412 více než rok před tím. Jednotlivé hroby mělo 10.684 osob, ve společných hrobech bylo pochováno 13.108 osob, v rodinných hrobkách 333 osob. Do čestných hrobů bylo pochováno 9 osob. Vojáků bylo pochováno 122 důstojníků a 2544 z mužstva, dohromady 2666 vojinů. Od počátku války jest tu pochováno 3845 vojáků. Z nepřátelských vojsk bylo pochováno 440 osob. Kromě svátku Všechny svatých a Dušiček navštívilo tento hřbitov 1.348.649 osob a přijelo 68.294 vozů.

Projev papežův. Kardinál Czernoch, primas uherský, zaslal papeži

Benediktu XV. blahopřání ku vánočním svátkům. Dostal jako odpověď vlastnoruční dopis papežův, který mu píše takto: Kéž vyslyší Bůh ve svém milosrdenství modlitby nás obou a zmírní zármutek, který nás tíží již tak dlouho. Útěchou jest nám ostatně vědomí oněch snah, o nichž svědčí četné naše spisy a činy.

Zvrhlost lidská. Kterási žena vojáka, který jest v poli válečném a doma se zapoměla, poslala svému mužovi do pole bedničku a v ní nahore otrávenou buchtu. Když došla, byli u něho právě kamarádi a ti se do buchtu pustili a jemu nedali z ní ani kousičku. Šest jich zemřelo následkem otravy; jen muž zůstal zdrav.

Samovražda a náboženství. Kdosi napsal do katolického deníku tuto zprávu: Nedávno jsem četl, že se zastřelil malíř X. ze strachu, že oslepne. Vzpomněl jsem si na události, která mne potkala před několika týdny. Byl jsem ve Švýcarsku v průsmyku, vedoucím z této země do Francie a tu zabloudil jsem na své potulce také do budovy, v níž bydlili redemptoristé, vyhnání z Francie. Založili si tu novou vlast a mají sebou také větší počet (asi sto) žáků. Přes blízké hranice docházejí do své vlasti a zachraňují to, co ještě možno. Jsou misionáři a někteří jsou v pravém slova smyslu učenci. Pracují všichni ze všech sil, řídíce se pravidlem: život lidský jest příliš krátký, nutno si pospíšit, k odpočinku není tu pokdy. Po domě mne vodil jeden z nich a zavedl mne do zvláštní světnice, kde mi pln spravedlivé pýchy ukazoval životní dílo jednoho ze svých spolubratrů. Pravidl: Podívejte se, co vykonal náš P. Cave! Jest rostlinozpytcem světového jména. Tuto jest několik set tisíc rostlin vyliisovaných ze všech zemi a dílů světa; částečně je sám sebral, částečně dostal výměnou. Jest spoluúdem všech znamenitějších vědeckých ústavů celého světa. Jeho životním úkolem jest monumentální dílo o rostlinách. Škoda, že již nemůže více pracovati. — Proč, ptám se? — Od několika let jest slepým. Stálá práce s drobnohledem tak mu pokazila a seslabila oko, že oslepl

docela. Jak snáší svůj osud, dotazuji se. — Jest vždy spokojen, ač jest pro něho nadmíru bolestné, že nemůže více pracovati se svými zamilovanými rostlinami. Ale nikdy si nestěžuje, nikdo ho ještě neuslyšel, že by nařikal.

Sbírky v němec. diecésích na Polsko. Do arcibiskupské pokladny v Poznani scházejí se sbírky (oféry), uspořádané na vybídnutí sv. Otce a na prosbu episkopátu polského v katolických diecésích v německé říši. Pokladna obdržela celkem 1,420.315 marek. Mimo to poslaly některé diecése sbírky své Národní bance v Lausanne, takže se celkem vybralo — 1,590.463 marek.

Kněz-hrdina. Německé listy přinášejí následující stručnou, ale významnou zprávu: Kaplan Kiesling ve Würzburgu, který jako duchovní v poli působil a po přenesení vlastní kůže z těla na ránu, jímž jednomu vojínovi zachráněn byl život, onemocněl, zemřel v Reichenhallu. Obětoval vlastní život, aby zachránil život cizí.

Desetileté jubileum Piova spolku. Piův tiskový spolek zapustil hluboké kořeny u katolických Němců v Rakousku. Má 150.000 členů, 1000 odboček a za 10 let sebral obnos 2 mil. korun. Z těchto peněz postavil se dům pro „Reichspost“ ve Vídni. Dále vybaven byl tento denník tak dokonale, že stal se prvním katolickým listem v Rakousku. Podporován byl krajský tisk co nejvíce. Jakému pochopení se spolek těší, to nejlépe dokazuje přítomnost osob na slavnostní valné hromadě ve Vídni v březnu 1916 konané. Mezi přítomnými byla dcera císaře pána Marie Valérie v průvodu hraběnky Bombelles a hr. Bellegarde, arcibiskup dr. Piffl, kardinál vídeňský a protektor spolku, kněžna Lobkovicova, Paalova, Trauttmansdorffova, princezna Odescalchi, hrab. Salmová, Berchtoldová, Thun-Lobkovicová s dcerou, Fünfkirchen-Liechtensteinová, Seilern-Wenchheimová, Buquoyová, Segurová, Palfyová, Seilern-Pejacsevichová, Harrach-Lobkovicová, Nosticová, Stolbergová, Kinská, Černínová, baron Pražák.

Jesuita pro povolání rabína na universitu. Židovský učenec rabín Dr. Jehuda byl povolán na učitelskou stolič rabínské literatury na universitě madridské. Povolání to je pro Španělsko významné z té příčiny, že od tak zvaného židovského ediktu z r. 1492 nesměl žádný žid zastávat úřad veřejného učitele. Přijetí Dra Jehudy do sboru profesorů university bylo spojeno se zvláštní slavností. Děkan fakulty Dr. de Hinojosay Narevos prohlásil, že je katolíkem z přesvědčení,

že však jeho katolicismus mu nepřekáží považovati osvobození badání vědeckého od předsudků a omezení, jež by snad plynulo z ohledů konfesio-nelních, za požadavek spravedlnosti. Po něm mluvil učený jesuita P. Fidel Fita, jenž si získal o povolání rabína Jehudy na universitu madridskou velkých zásluh. V řeči své prohlásil P. Fita, že očekává, že činností dů-vtipného rabína bude podporována znalost dějin a vědy středověkého ži-dovstva.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Velké Byteše. Plnic svůj slib, vzdávám nejvřelejší díky božskému Srdci Páně a nejcistějšímu srdci Panny Marie, Matky ustavičné pomoci, že modlitba má byla vyslyšena a jistá záležitost ku prospěchu mému šťastně skončena. Doporučím každému co nejvřeleji uctívati božské Srdce Páně a Panny Marie a do jejich ochrany se cele odevzdati. Rovněž

tisíceré díky vzdávám sv. Josefu a sv. Antonínu Paduánskému.

Čtenářka Školy B. S. P.

Od Dymokur. Plnic svůj slib vzdávám nejsrdcečnejší díky bož. Srdci Páně, Panně Marii ustavičné pomoci, sv. Josefu, sv. Antonínu za vyslyšenou prosbu, uzdravení z nemoci.

Čtenářka Školy B. S. P.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za ubohé duše v očištění, za prominutí trestů jejich a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštol. modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plno-mocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Pamatujme na duše v očistci!

Úmysl v prosinci: Obrácení moslemů na víru katolickou.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník L.

Vychází počátkem každého měsíce.

PROSINEC 1916.

Důkazem skálopevné pravdy a nesmírné životní síly naší sv. víry jest, že překonala všechny své nepřátele, že s průzračnou, zlatou jasností ovládá všechny život. Zamilujme si tuto víru svatou a žijme podle ní! (*Hansjakob.*)

Tiché zvuky hlaholí.

Tiché zvuky klekání
zvonek ve kraj nese,
Matce, Panně Marii
zpívá „Zdrávas“ v plese.

Stromy, květy, ptáčkové
tíše naslouchají,
jak ten zvonek tíše lká
tříkrát za den v kraji.

A duch lidský ku nebi
zvedá v prosbě zraky,
jeho vroucí modlitba
letí nad oblaky.

Nad oblaky ku Bohu
k jeho svatě Mátě,
by se v každých potřebách
k němu chtěli znáti.

Kříž.

Stojí kříž vetvý u cesty
a na něm Kristus Pán,
kul kvete kvítí, obilí
a věje vítru van.

A nad ním skriven maličký
se vznášá s písní svou,
by světu hlásal Kriste můj
tu velkou lásku Tvou.

A člověk když jde okolo
zde zastaví svůj krok,
a prosí Tě, bys ráčil mu
do duše vlítí tok.

Tok lásky, blaha, milosti
po níž tu toužívá,
když v hrudi jeho znavené
bol krutý bouřivá.

A. M. Kadlčíková.

Svatý Štěpán, prvomučeník.

Napsal Ignát Zbáňel.

První den po Božím Hodu vánočním oslavujeme se svatou církví památku na prvního svědka, který potvrdil svou víru v Krista vlastní krví. Jest to sv. Štěpán, kterému se dává čestný název prvomučeníka, protože byl z nekonečně dlouhé řady milionů mučenníků prvním, který jedině proto, že věřil v Ježíše a nechtěl se zříci víry v Něj, život ztratil. Vyznal Ježíše před celým národem židovským, který shromážděn byl v Jerusalemě. Hádal se s učitelé a zákonníky, a „nemohli odolat moudrosti a Duchu, kterým mluvil.“ Sk. ap. 6, 10. Svátý Štěpán, osvěcen Duchem svatým, užíval takových pádných důvodů a mluvil tak moudře, že nemohli nic uvéstí, čím by jeho důvody buď vyvrátili nebo aspoň oslabili. Nicého se neboje, neznaje žádného strachu před lidmi, zvolal otevřeně přímo do očí svým nepřátelům: „tverdšíjní a neobřezaní srdcem i ušima, vy se vždycky protivíte Duchu svatému, jak otcové vaši, tak i vy. Kterého z proroků nepronásledovali otcové vaši? Ano, i ty usmrtili, kteří předpovídali o příchodu toho Spravedlivého, jehož zrádci a vrahy jste se vy nyní stali, vy, kteří jste přijali zákon k nařízení (prostřednictvím) andělů, nezachovali jste ho.“ Sk. ap. 7, 51.—53.

Nazván byv zrádcem a vrahem, nechtěl Štěpána lid židovský již poslouchati, ale vyvedli ho ven z města a kamenovali jej. Štěpán pak pokleknuv na kolena, zvolal hlasem velikým: „Pane, nepokládej jim toho za hřích. A to povědv, zesnul v Pánu. Sk. ap. 7, 59. 60. Ozdoben korunou věčné slávy, volá tento svatý prvomučeník také k nám všem, jako volal svatý Pavel: „Buďte následovníky mými, jako i já jsem Kristovým.“ I. Ke Korint. 11, 11.

Následujme svatého Štěpána v jeho skálopevné víře, důležité ctnosti!

I. O potřebě víry.

Všichni jsme tak šťastni, že jsme se stali křtem svatým vyznavači víry našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista, Milujeme tuto svou víru, vážíme si jí nade všechno? Není nejasná, jako v mlze, není chudá na skutky, není nám vůbec lhostejná, nechutná? Hledme ji prohloubiti! Vypravuje se, že přišel jednou do Říma z dalekých krajů kníže, upřímný přítel umění. Byl také u sv. Otce a za řeči upřímně vyznal, že si představoval ve svých myšlenkách basiliku svatopeterskou, mnohem větší; byl prý v prvním okamžiku nadmíru nepříjemně zklaman. A teprve, když chodil od ka-

plíčky ke kapličce, když vše zevrubněji a podrobněji prohlížel, naučil se znáti velebnost, krásu, umění tohoto arcikostela. A tu prý mu svatý Otec, znaje jeho poněkud zeslabenou víru, odpověděl: „Zrovna tak jest to s úsudky, které si lidé všeobecně tvoří o naší svaté katolické církvi,“ nutno ji blíže poznati, do jejího učení se zahloubat, pak teprve jakoby se otevřeli oči, člověk prohlédne, pozná její velikost, velebnost a upřímné si ji zamiluje.

Leopold Kist cestoval po Indii, jel železnicí z Allahabadu do Delfi ve společnosti vojáka, pohanského domorodce. Výborně se spolu bavili a ukázalo se, že jest voják velmi vzdělaný a seřetlý muž, který dovedl vše, nač se Kist zeptal, vysvětliti. Byl upřímný muž, který mluvil docela otevřeně. Když spolu jeli několik hodin rychlíkem, nabídl mu Kist ovoce a chléb, což přijal vděčně a zdvořile; též byl povděčen za doutníky, které mu podal po jídle. Když mu však nabízel víno a maso, vážně a s důrazem pravil: děkuji, víra mi zapovídá, nemohu přijáti vašnostina laskavého nabídnutí; rozdělal šat a ukázal na prsou skrytou šňůru, kterou dávají indiští bramíni (kněží) těm, kteří se dobrovolně přihlásí, že budou zachovávat svědomitě všechny náboženské i obřadní předpisy bramánské. Myslil jsem si, dokládá spisovatel Kist: proč nejsme my katolíci rovněž tak svědomití v plnění povinností a přikázání naší svaté víry, jako tento pohanský voják?

Jak nás, ve víře nadmíru vlažné, zahanbují všichni svatí mučeníci! Svatá Anežka byla přivedena před soudce a kat nemohl najít vhodných okovů pro její útlé ruce, vždyť bylo jí teprve třináct let. Odsouzena byvši k smrti, protože nechtěla Krista zapřít, byla uvedena na popraviště a kat, člověk beze všeho citu, navyklý popravám a otrlý v nich, třásl se, vida nevinné dítě. Tu pravila mu neohrožená dívka: „Proč se třeseš, když já se netřesu?“ Svatá Eulalie, 14leté dítě, byla na rozkaz soudce hrozně až do kostí rozdirána železnými hřeby a potom pá-

lena na těle pochodněmi. V těchto přehrozných mukách zůstala věrna své víře a modlila se: Pane Ježíši, posiluj mne, abych vytrvale snášela všechny muky pro tvé svaté jméno a byla pak přijata do života věčného mezi tvé vyvolené. Malý hoch Cyrill stále měl v ústech přisvaté jméno Ježíš, což však jeho otec, pohan, nechtěl slyšeti a zakazoval mu je vyslovovati. Otec trápil ho nejkrutěji, jak ve své přímo ďábelské zlobě dovedl, ale hoch nedal se svést a vytrval jako věrný syn Ježíše Krista. Vše snášel trpělivě, ano i radostně, neboť doufal, že Bůh, jak slíbil, vše mu jedncu odmění. Byl předvolán před místodržitele, který jej přemlouval, by od víry v Ježíše odpadl a sliboval mu svou přízeň a štěstí. Zavedli hoča, když se nechtěl nechat svést, ke katanovi, který, chtěje ho zkusiti, uvázal ho ke sloupu, jakoby měl býti popraven. Donesl meč, jakoby mu chtěli stíti hlavu, pak ho odvázáli a odvedli k vytopené peci a tvářili se, jako by ho tam chtěli vrhnouti, ale chlapec zůstal věren své víře. Byl opět doveden k místodržiteli, který se pokoušel ještě jednou hoča přiměti, aby zapřel svou víru, ale opět nadarmo. Tu ho odsoudil k popravě, která byla také vykonána. Ejhle, příklady vytrvalé víry, která se nedala ničím zastrašiti, vytrvala přese všechno lichocení, svádění a pokoušení.

Je-li pak naše víra podobně stálá, vytrvalá, pevná? Církevní spisovatel Eusebius nazval víru „světlem duše, dveřmi života a základem věčné spásy.“ Nechce-li někdo věřiti, že naše víra jest původou božského, ať jenom otevře oči a pozoruje překážky, vzdor kterým se církev rozšířila beze všech pozemských prostředků, při hrozných obtížích, z nichž mnohé zdály se býti přímo nepřekonatelné.

Zakladatel naší svaté víry Ježíš Kristus, zrodil se v bídě a poníženosti; žil třicet let nikým neznán, tři léta veřejně působil od přemnohých opovrhován a nepřátel jeho neustali, až ho přibíli na kříž. Svatí apoštolové byli muži všemu světu neznámi, ne-

učení, slabí, nepatrní. Učení Kristovo nelichotilo žádné vášni, ale pronásledovalo je nemilosrdně, přísně, neustále. Rozšiřování víry Kristovy stavělo se v cestu zarytí a přemocní nepřátelé, židé i pohané. A přece se křesťanství přese všechny zrovna nepřekonatelné obtíže a překážky rozšířilo, proniklo do celého světa a kvete všude až po dnešní dobu. Rceme sami: jest dílo toto lidské, či božské?

Zakoušej každý dobrodiní svatě víry sám na sobě. Odhodlejte se upřímně a pevně, že budeme věrně vše zachovávat, co nám předpisuje, pak okusíme sami na sobě pravdivost výroku Spasitele, říkouchů: „Jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké.“ Uposlechněme vyzvání našeho milého Spasitele, když nás vyzývá:

„Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi a já vás občerstvím.“ Mat. 28. 30.

Jediná víra posilní nás trpělivě néstí všechny obtíže tohoto života a přivede nás jednou také ke slávě věčné. Přesvědčíme se, že jest Ježíš pravý Spasitel. „Bude-li kdo chtíti vůli jeho činiti, pozná o tom učení, je-li z Boha čili já sám od sebe mluvím. Kdo mluví sám od sebe, vlastní slávu hledá; kdo však hledá slávy toho, jenž ho poslal, ten jest pravdomluvný a nespravedlnosti není v něm.“ Jan 7, 17. 18.

V našich dobách nejsou žádná pronásledování, můžeme svobodně, nenuceně vyznávat svou víru, můžeme se k ní svobodně hlásiti, podle ní žítí býti. Činíme tak? Jest víra naší hvězdou, naším sluncem, vzorem, zrcadlem? „Jeden jest Pán, jedna víra.“ K Efeským 4, 5. Spisovatel Jindřich Hansjakob píše: „Důkazem skálopevné pravdy a nesmírné životní síly naší svatě víry jest nejen, že překonala všechny své nepřátelé, nýbrž že s průměrnou, zlatou jasností ovládá všechny život, zřetelně řeší všechny životní otázky a podává každému srdci vždy připravený lék, který uspokojí každé sebevíce zoufalivé srdce. Zamílujme si tuto naši svatou víru a zjíme podle ní!“

II. Nebojme se lidí, ale Boha.

Bázeň Boží jest tak důležitá ctnost, že čítá se mezi sedmero darů Ducha svatého. Dar bázně Boží nám pomáhá, abychom z úcty k velebnosti Boží všeho se vystříhali, co by se Bohu nelíbilo. Pán Ježíš napomíná nás: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo a potom nemají více, co by učinili. Ukáží však vám, koho se máte báti; bojte se toho, jenž, když usmrtí, má moc, uvrhnouti do pekla. Ano, pravím vám, toho se bojte.“ Luk. 12, 4. 5. Svatý Jan píše ve svém Zjevení: „Viděl jsem jiného anděla, an letí uprostřed nebe a má evandélium věčné, aby je zvěstoval obyvatelům země a to každému národu i pokolení a jazyku i kmenu, volaje hlasem velikým: Bojte se Boha a vzdejte jemu čest, neboť přišla hodina soudu jeho a pokloňte se tomu, jenž stvořil nebe i zemi a moře i prameny vod.“ Zjev. 14, 6. 7.

Božský Spasitel chtěl apoštoly uschopnit, aby se báli toliko Boha a nikoliv lidí. Připravil je na to, že je lidé budou nenáviděti, těšil je, aby nezapomněli, že i Jej, jejich mistra, přibíli na kříž. U svatého evandělisty Jana, čteme: „Tyto věci jsem vám mluvil, abyste měli ve mně pokoj. Na světě budete míti soužení, avšak důvěřujte; já jsem přemohl svět.“ Jan 16, 33. Zřejmě varuje božský Mistr své stoupence, aby se nebáli lidí, ale jediného Boha, praví: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo a potom nemají více, co by učinili.“ Luk. 12, 4. Ježíš varuje před přílišnou starostlivostí, říká: „Nepečujte tedy úzkostlivě, říkajíce: co budeme jísti, aneb co budeme pít aneb čím se budeme odívat? Neboť toho všeho poharé hledají: víť zajisté Otec vás, že toho všeho potřebujete. Hleďte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a toto všecko bude vám přidáno. Nepečujte tedy úzkostlivě o zítřek; neboť zítřek bude pečovati sám o sebe, dosti má den na své lopotě.“ Mat. 6, 31.—37. Lodička, v níž seděli jednou někteří svatí apoštolové, byla daleko od břehu jezera jenzaretského a byla zmínána nemi-

srdně vlnami, neboť byl protivný vítr. O čtvrtém pak bdění (v době mezi 3. a 6. hodinou ranní), přišel k nim Ježíš, jda po moři. A učeníci, spatřivše jej, an jde po moři, ulekli se řkouce: strašidlo jest to; a vzkřikli strachem. I promluvil k nim hned Ježíš, řka: Buďte dobré mysli, jáť jsem, nebojte se. Odpověděv pak Petr, řekl: „Pane, jsi-li to ty, rozkaž mi, ať jdu k Tobě po vodě.“ A On řekl: „Pojď.“ I sestoupil Petr z lodičky a šel po vodě, aby přišel k Ježíšovi. Vida však vítr silný, bál se a počav tonouti, vzkřiknul řka: „Pane, zachraň mne! A ihned vztáhnuv Ježíš ruku, uchopil jej a řekl jemu: „Malo-věrný, proč jsi pochyboval“ Mat. 14, 24.—31.

Ve všech tuto uvedených výrocích Ježíše Krista vidíme, že se nemáme nikoho strachovati, jenom jediného Boha, abychom Ho neurazili žádným hříchem. Máme bdíti nad sebou, varovati se každé příležitosti ke hříchu, vše odstraniti, čím bychom svého nejvyššího Pána mohli uraziti a jej přinutiti, že by od nás odňal svou všemocnou ruku, by nás již nechránil. Svátý Jan Zlatoustý pravil v jednom kázání: bujný a mladý kůň potřebuje obratného jezdce, jinak může se sřítiti i do propasti, kdyby koně neovládal; podobně ženou nás lidi vášně a hříchy do propasti věčného zatracení, kdyby jich nezakročovala bázeň Boží. Jistý kazatel užil následujícího příkladu: síla a cena stromu nezáleží na listí, na větvích a na pu-ale jedině na kořenech; čím hlubší kořen, tím snáze odolá strom všem bouřím. Podobně záleží všechna cena

člověka na bázní Boží, která jest kořenem, pramenem všeho dobra.

* * *

Svátý Vincenc* Paulánský říkával: „Ve všem máme se řídití blahým světlem naší víry, které jest nezbytné třeba k vlastnímu posvěcení i k po-žeňnanému posvěcení bližního. Pak budou naše práce provázeny hojným požehnáním s hůry. Jedna pouze jest pravda nezvratná, totiž, že pouze věčné pravdy mohou ukojiti naše srdce a vésti nás jistou cestou. Věřte mi, že dostačí, spolehneme-li se na tuto pevnou oporu, pak prospějeme v krátké době v dokonalosti a vyko-náme veliké věci.“

Svátý Štěpán prvomučeník bál se více Boha než lidí, proto kázal re-ohroženě Krista i jeho učení a ač mu hrozili smrtí, přece rád poležil život za ty, kteří jej usmrtili. Bojme se i my Boha, vědouce, že „Kteří se bojí Boha, dotazovati se budou na ty věci, které dobrolibezné jsou jemu.“ Sirach 2, 19. Kdo žije u dvora někte-rého panovníka, stará se, aby vše vykoral tak, jak se líbí vladařovi, chtěje se uchovati v jeho přízni, udělá vše, co mu vidí na očích a všeho za-nechá, co by nebylo mílo jeho pánovi. Čiňme podobně i my; konejme jenom to, co se líbí našemu nebeskému Pánu, našemu nejdobrotivějšímu Tvůrci, kte-rý nás zde na světě udržuje mocí své ruky. „Blahoslavený muž, který se bojí Boha“, pravil již žalmista Páně. Žalm III., 1. Budeme-li žítí v bázní Boží, vyplní se na nás, že „tomu, kdo se bojí Boha, bude dobře v nejposled-nější den a v den skonání svého bude požehnan.“ Sirach 1. 13.

A. M. Kadláková

Proč ty hvězdy?

Proč ty hvězdy jasné svítí
za večera na nebi?
Jejich záře Boží slávu
v nebes výši velebí.
Proč ty hvězdy v nebi hoří
a proč k nim se zvedá zrak?
Proto, že když zrak k nim vzhledno
mizí z duše bolů mrak.

Proč ty hvězdy třepotají
v nedohledné ve výši?
Proto, že jich spatřením se
mysl lidská utiší.
Utíší se bolné srdce
a uklidní lidský duch,
neboť ví, že tak jak hvězdám
i nám žehná sám Pán Bůh!

Baron de Mathies:

Umění modliti se.

Přeložil František Schwarzer. — (Dokončen.)

Modliti se a trpěti.

Modlíš-li se nebo nemodlíš-li se, drahá duše, utrpení přijdou. Ale tomu, kdo se modlí, se utrpení jeví jinak než nepobožnému. Tomu, kdo se modlí, blíží se utrpení jako Boží napomenutí, jako výstrahy, jako — promiň mi zcela moderní slovo — jako neobmezené možnosti. V pravdě, kolikrát jsou utrpení tělesná a duševní, tolikrát jsou rozmanitým způsobem můžeme se jimi posvětit. Nejprve však musíme posvěcovati utrpení modlitbou. To znamená, obětovati je Bohu, přijímati je od Boha trpělivě, užiti ho za pokání za sebe a za jiné, objímati je jako příznak (symbol) kříže a vyprošovati od Boha milost, abychom pro Krista křížem a utrpením vešli ve slávu.

Modliti se a trpěti! Právě křesťanská průpověď. Každý pravý katolik měl by ji zvoliti za heslo svého znaku. Modlitbou a utrpením nabýváme teprve šlechtictví pro království Boží. Je to však šlechtictví, smýšlející zcela lidově (demokraticky), neboť nedělají-li utrpení všechny lidi opravdu sobě rovnými, chceme-li nebo ne? Ano, modlitbou živíme v sobě dobrovolně ducha pravého volného bratrství se společnou hlavou, jež je samá krev a rána.

Všechna srdce krvácejí, všechna jsou raněna v tom aneb onom smyslu. Ó kdyby jen všechna znala balsám modlitby!

Musíme všichni pykati, i ty i já. A jestliže jsme nehrěšili právě dnes nebo včera, tedy přece dříve. Bůh nás vždy netrestal ihned. Ale my jsme snad ihned hrěšili zase. Všichni musíme pykati sami za sebe a za jiné. Ó kéž bychom pykali modlice se!

Modlice se — ne tupě!

Modlice se — ne vzpurně!

Modlice se — ne se zoufalstvím v srdci!

Kéž bychom se modlili aspoň v pokušení!

Kéž bychom se modlili po pádu hned o pravého ducha kajícího!

Kéž bychom poznali, aspoň jsouce upoutání nemoci na lože, že teď již nelze nic dělati, že teď nezbyvá nic než to, co je nejlepší: trpěti a modliti se!

Modli se záhy — kdykoli tě stihne utrpení. Naučil-li ses umění, poroučeti vše Bohu, nepřivede tě nikdy nic z rovnováhy.

Řekneš snad, že právě v zármutku je těžko se modliti. Buď upřímný: modlíš se snáze v radostných dnech? Nebo nehleďás v chmurných dobách všude spíše útěchy než u Boha? Cti Pána všeho dobra také, i když jsi vesel, a hledej v utrpení nejprve Boha veškeré útěchy. Jak se chceš modliti opravdu s prospěchem, přičítáš-li tvorům více léčivé síly než Tvůrci a Spasiteli!

V utrpení opět a opět čti dějiny utrpení svého Vykupitele a uvažuj o nich. Musí tě usmířiti a usmíří tě s dějinami t v e h o utrpení a naučí tě modliti. Tajné políbení tvého kříže — i to je často velmi dobrá modlitba. Pamatuji si to dobře! Netrop kejklu s těmito věcmi, nestyď se však ani za trnovou korunu a sv. rány svého Pána! Čím více pozoruješ jeho Srdce při modlitbě, tím lépe se naučíš od Srdce Ježíšova modliti.

Je snadné omlouvat se tím, že člověk není Ježíšovi tak blízký jako svatí. Máš modlitbu, právě aby ses přibližoval Ježíšovi víc a více. A trpíš-li tělesně nebo duševně — nejsi tu již Ježíšovi podoben jako svatí? Ovšem, jestliže trpíš a zároveň se modlíš.

Většina lidí ani netuší, jak se právě modlitbou stáváme tím, co máme býti.

Většina lidí se proto modlí zcela bezmyšlenkově a povrchně a zvláště si nedovede vyloučiti podivuhodného spoluzítí, tajemného protkávání utrpení a modlitby, stavu přirozeného a milosti.

«Moderní» člověk pokládá ovšem i nějakou módní pošetilost nebo vynález budící podiv nebo vzrušující novinku za důležitější než modlitbu. Proto však ani neumí správně trpěti. Proto zná tolik věcí a přece ne věcí jediné potřebné. Proto chce tolikero věc a neví přece

v podstatě, co chce a co je povinen a co znamená celý svět, a přece se domnívá, že objevuje jeho »zákony«.

Základní zákon stvoření zůstává skryt odpůrci modlitby. Často dokonce Tvůrce sám. A pak vtiskuje těm, kteří hledají Tvůrce v modlitbě, nejošklivější názvy, jako: »růženečkář« a »růženečkářka«, »pobožnístkář«. »tmář« a pod.

Buďte klidní, vy, kteří se modlíte, a modlete se za ty, kteří vám utrhají. Modlíte-li se a plníte-li při tom povinnosti svého stavu, není vaše modlitba nikdy přepychem duševním, hodným hany. Jen kdo by se modlil, nevzbuzuje žádných předsevzetí, nechť je se polepšiti, aby unikl práci nebo jen aby byl viděn od zbožných, ten by zasluhoval hany. Avšak ani on nemá upustiti od modlitby, nýbrž učiniti jen svoji modlitbu užitečnou pro život. Trpíš-li především správně, modlíš se též správně. A naopak.

Netřeba se ostýchati býti znám jako člověk, který se modlí. Pro toho, který ví, co znamená modlení, není modlení nikdy duchaprázdným zaměstnáním, nerei-li, aby bylo známkou duševní lenosti. Správně trpěti, není slabost, nýbrž síla. Modlitba není duševní klid nýbrž duševní práce. Ovšem práce, jež vede ke klidu, t. j. ku pokoji. Ke klidu v Bohu, nejbohatším životu!

Kdy zakouší člověk snad většího bolu, než když jej smrt odlučuje od jeho milých. Avšak i pro tento bol lásky je božský lék: modlitba.

Napodobuj proto svoji svatou matku, katolickou církev, jež se modlí neustále za zemřelé, jež tě učí, že tato modlitba je dobrá a spasitelná, jež tě ujišťuje, že láska působí až za hrob a že pevná páska ovíjí všechny duše, jež náležejí Kristu.

Neboj se nikdy o sebe a své drahé, modlíš-li se. Ale boj se všeho pro svoji ubohou duši, pohrdáš-li modlitbou. Mnozí sice nejsou si vědomi přímo výslovného pohrdání tak drahocenným darem božím, ale nevyužívají ho. Můžeme se též odnaučiti modlení. To se stává, když nikdy nepřemýšlíme o významu modlitby: když nám zbývá více času na tisícere nicotnosti životní než na styk s Bohem; když máme zalíbení v osobách a knihách,

jež neuznávají vyššího určení duše nebo je popírají; když nenávidíme, sami se vidíme se všemi svými chybami a slabostmi, a obzvláště když se modlíme jen ústy, nečiníce nikdy zmužilých předsevzetí pro praktický život. Mnozí lidé zanechávají modlitby, neoslyší-li jich Bůh okamžitě nebo tak, jak si přáli. To jsou ti, kteří se samy činí pány nejvyššího Pána a domýšlejí se, že jsou moudřejší než Bůh. Jiní se přestávají modlití, poněvadž se domnívají, že jest jen nezměnitelný osud. Zasmušilá modla těchto lidí je železná nutnost. Zapominají však, že také potom, kdyby se všechno dalo nutně a nezměnitelně, je to přece Bůh, jenž může propůjčiti naši duši zmužilost a sílu, snášeti to, co je nutné a nezměnitelné. trpělivě, ba dokonce radostně.

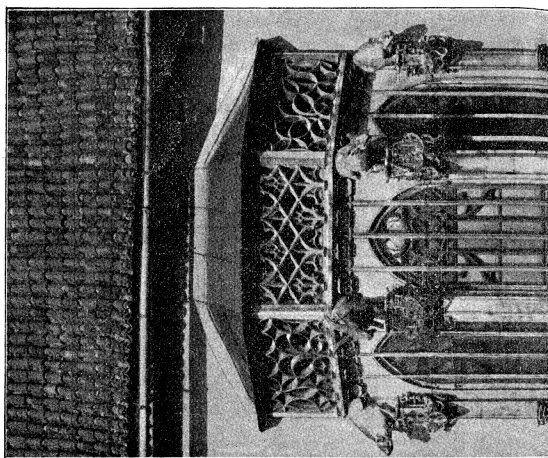
Úhrnem: Připomínejme si stále a stále, že Bůh nepotřebuje našich modliteb, kdežto my že bez modlitby duševně chudneme a zakrňujeme. Kromě toho Bůh spjal mnoho darů s naší modlitbou. Bůh je Pán. Smí nám určit každou podmínku spásy, kterou uznává dobrou. Nesmíme se s ním souditi.

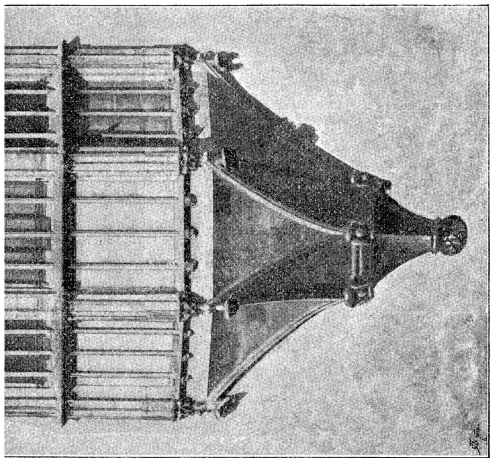
Vůle Boží se děje i bez naší modlitby. Avšak co se s námi děje vůlí Boží k naší spase, je spjata tisícerymi neviditelnými nitkami s naším modlením. Tajemné tkanivo, jehož krásu nám objasní teprve slunce věčnosti!

Vyslyšení modlitby. Závěr.

Kdo se chce dobře modlití, musí věděti, které modlitby Bůh vyslyší. Ty sám — zdalíž nejsi někdy v pochybnosti, modlíš-li se dobře? A nedomníváš se někdy, že Bůh tě neoslyšel a nechce tě vyslyšeti?

Nuže, v klidných hodinách si řekneš, že by Bůh nebyl moudrý a dobrotivý Bůh, kdyby vyslyšel tvé pošetilé prosby. Může chtít jen tvému prospěchu. Avšak ty nevíš vždy, co je prospěšno tvému tělu a tvé duši. Bůh hledí na konec, hledí na věc, nikoliv na okamžik, nikoli na rozmar. Bůh zná všechny okolnosti, všechny poměry, všechny vztahy, veškeru podstatu věcí. Ty toho všeho neznáš. Proto buď skromný a modli se: Pane, dej mi toto, je-li mi to tak na

Olomouc: Arkýř radniční kapele.

prospěch srovnávali se to tak s tvými úmysly.

»Buď vůle má!« není křesťanská modlitba. Ježíš naučil nás modlit: »Buď vůle Tvá!«

To třeba nám bráti vážně. Proti své vůli tě věčná Modrost nemůže vyslyšet.

Často vyslyší Bůh tvoji modlitbu teprve, když se modlíš vytrvale s neochvějnou důvěrou. Tímto způsobem se uč osvědčovat víru, naději a lásku.

Často vyslyší tě Bůh, dopřáváje ti za dobro, jež sis přál, jiné lepší, na které jsi vůbec ani nemyslel.

Často vyslyší tě Bůh jinak než si myslíš. Na příklad. nevyléčí tě z nemoci, nýbrž dá ti velikou trpělivost v utrpení, aby ses stal podobným Kristu a odpykal své hříchy v tomto životě.

Často vyslyší tě Bůh teprve, když jsi napravil svůj život.

Velmi často vyslyší tě teprve, když se tvá poloviční důvěra v Něho stala úplnou a tvá slabá víra zmužilou.

Bůh vyslyší tě vždy, modlíš-li se ve jménu Ježíšově. Ale vyslyší tě svým způsobem. Nezapomeň na to. milá duše, abys někdy nezaněvřela na Boha. Není tvůj služebník, nýbrž Pán.

A poněvadž je »Pán«, je nutno, aby ses k němu choval, zvláště když se modlíš, velice uctivě. Žádného člověka, ani kdyby byl papežem nebo císařem, nemusíš uvnitř a zevně tak ctít, jako Pána. svého Boha. Tvůj celý život nechť je chůze před jeho tváří. Pomni, že bude tvůj spravedlivý soudce.

Avšak je též tvůj láskyplný Vykupitel. To nechť v tobě vzbuzuje vždy důvěru a veselou a vlnnou náladu. Modlíš-li se dobře, budeš směřovati k tomu, abys byl vždy duchovně veselý. Ani mrzutý, ani rozpustilý. Nýbrž úhrnem vyrovnaný a bez bázně z lidí a událostí.

Nemysli však při modlitbě pouze na sebe, nýbrž na všechny lidi a jejich všeobecné i zvláštní potřeby. Všichni za jednoho a jeden za všechny, to jest apoštolské heslo pro naše modlení. Kdo se modlí dobře, ví, že modlitby jsou zbraně ve velkých a malých bojích životních: kdo neví, za koho a oč je mu se modlit,

kráčí jako duševní slepec tímto časným životem.

Modli se — za všeobecné potřeby církve, Sv. Otce, svého biskupa, svého duchovního správce, státu, světské vlády, své rodiny, svých přátel, svých dobrodinců a svých nepřátel.

Modli se za všechny zvláštní potřeby lidí. Modli se především za milost obrácení k dobrému a setrvání v dobrém, za sílu, abys plnil věrně povinnosti svého stavu, a za dary Ducha svatého.

Neuzavřeš-li mu svého srdce, Duch sv. sám tě naučí modlit se »vzdechy nevyslovenými«, jak píše apoštol. Všeho nelze vyjádřit slovy. zařadit a rozebrat. Jsou věci, jež říkáš tak, jak je říkáš, jen Bohu, jimž jen Bůh tě učí, o nichž se můžeš radit jen s Bohem.

Proto jsem i já teď u konce. — Myslím jen ještě na jednu věc — na poslední věc. To je smrt.

Smrt? Slovo, které tě nesmí děsit. Smrt je tvůj přítel a dobrodinec, milá duše, modlila-li ses dobře. Nehledělas mnohdy již v modlitbě na ni, zlatou bránu slávy, vjezd do města pokoje (nebeského) Jerusalema? Nuže, smrt rozráží všechny závory. Smrt uvádí tě v radost tvého Pána. Smrt stírá všechny slzy. Víš to, ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují. Jak často řeklas Bohu v modlitbě, že ho miluješ! Jak často dala ti modlitba sílu, abys dokázala Bohu svoji lásku skutkem, životem podle víry! Jak často vzývalas v modlitbě zkroušeně jeho lásku za odpuštění!

Buď klidná: tvá modlitba bude ti klíčem nebes. Avšak je důležité, abys v životě často vzbuzovala víru, naději a lásku. Vždyť víra, naděje a láska tě nesou vstříc věčnosti. A kdo se nemodlí, ztrácí brzy víru, naději a lásku. Pohled do nevěreckého světa, který nás obklopuje, tě učí, že je to svatá pravda.

Slyšel jsem jednou důmyslného muže říci: Chi non prega, sempre nega; chi sempre nega, si annega. Kdo se nemodlí, popře konečně vše božské, a kdo stále popírá, utápí takřka své vlastní já v moři pochybností.

Umiňme si teď pevně, že se staneme modlitbou opravdu muži ducha a bytostmi duchem proniknutými — nedbajíce toho, co svět, zvaný »duchaplný«, si myslí o lidech, kteří se ještě modlí dokonce ve dvacátém století!

Budeme se také modlití za sebe vespolek, milý čtenáři, a to zvláště za milost křesťan-ké smrti pro Ježíše Krista, Pána našeho, který žije a kraluje s Otcem a Duchem svatým jako pravý Bůh na věky věkův. Amen!

A. M. Kadlčáková:

Slzy.

Slzy, jako hvězdy jasné
s očí často padají,
v zármutku i ve radosti
zadržet se nedají.

Ten, kdo velkou radost mívá,
aneb bolest pocítí,
tomu slzy z očí kanou
a jak hvězdy zasvítlí.

Pán Bůh dobrý slzy vložil
všemu tvorstvu v jeho zrak,
by mu v každém utrpení
ulevením byly pak.

A kdo slzy nevypláče,
dvakrát cítí bolest svou,
v duši jeho tíží, pálí
a v srdci cit každý rvou.

Nejdražší však na tom světě
jsou jen slzy soucitu,
ty nás blaží i potěší,
když nám nezbylo víc tu!

P. J. M. Černý T. J.

Ctitel božského Srdce Páně ve škole Panny Marie.

VII.

Svatý František Saleský vyučoval jistého hošíka svatému náboženství. Učil ho modlitbě. Vypravoval mu, jak mluvili naši prarodiče nerušeně s Bohem v ráji, jako děti s otcem. „Ale,“ pokračoval, „když se dopustili hříchu, byli z ráje vyhnáni, a nám, jejich potomkům, již nelze tak s Pánem Bohem mluvit, jak s ním mluvili oni, neslycháme již jeho otcovského napomínání a laskavého ujišťování, jak velice nás miluje.“ „Ach,“ zvolal hošík, „jaká to škoda, že už nikdy nemůžeme s Pánem Bohem tak mluvit, jak Adam a Eva! Jak by to bylo krásné, kdybychom si s ním mohli porozprávěti a jemu říci, jak ho máme rádi!“ Svatého biskupa dojala tato dětinná mysl hošíkova,

usmál se a pravil: „Nermuť se, synáčku, ačkoliv jsme ráj hříchem prarodičů ztratili, Boha jsme přece neztratili. Je neustále u nás, každou chvíli a na každém místě s ním můžeme mluvit — totiž v modlitbě. Modlíme-li se, můžeme s Pánem Bohem mluvit důvěrně, jak mluví děti s drahým otcem.“

Ctiteli božského Srdce Páně, Spasitel náš se nejčastěji na zemi modlival, neboť se o něm evangelisté zmiňují, že se modlival v noci, před prací, před zázrakem. Sám pak napomínal: „Modlete se neustále!“ — „Modlete se, abyste nevešli v pokušení!“ — „Nemohli jste bdíti a se modlit?“ — Tak velice vychvaloval Ježíš Kristus modlitbu a dotvrzoval slova svá při-

kladem, že apoštolé přesvědčení o důležitosti modlitby ho prosili: „Pane, nauč se nás modlití!“ Byla to snažná, ano jediná prosba apoštolská, o které se dočítáme v Písmě svatém. Poznali tedy, jak užitečná a důležitá jest modlitba. Této užitečné práci se nyní naučíme ve škole Panny Marie.

Vizme Matičku Boží, jak ponořena v modlitbě uvažuje o tom, co se mluvilo o jejím nejmilejším dítěti. „Zachovávala všecka ta slova ve svém srdci.“ Rozjímalá o nich, ona se modlila. Zajisté, že tak činila často a vroucně. Po smrti Spasitelově čteme opět o Panně Marii, „že trvala na modlitbách s věřícími apoštoly.“ Je tedy velice pravdě podobno, že velikou část svého života trávila na modlitbách. Ani tomu jinak býti nemohlo. Vždyť byla od Pána Boha vyvolena za Matku Boží, a proto věděla, co se bude dít s jejím Synem a rozuměla jeho poslání i celému jeho utrpení. Proto žádal také Pán Bůh, aby sama svolila k početí Syna Božího, a zajisté svolila také k jeho veřejnému životu i k přehořké jeho smrti, jak se mrozí, svatí domnívají. To však předpokládá, že věděla, k čemu dává své svolení, že tedy znala úmysly Boží. Těch však se nemohla jinak dovědět, než že jí byl zjeven, t. j. v obcování s Bohem, čili v modlitbě. Vizme Matičku Boží, ona právě rozjímá, přemýšleje o velikých pravdách Božích. Klečí majíc ruce na prsou zbožně skříženě, oči sklonené, hlavu nakloněnou, přemýšleje klidně o Bohu a mluvíc s ním. Učme se také rozjímat i u Panny Marie!

I. Přesvědčme se nejdříve, jak nutné je pro každého křesťana rozjímání.

1. Lidé slyšíce to slovo myslí, že je rozjímání jenom pro řeholníky, pro svaté a vyvolené duše. To však jest veliký omyl. Rozjímání jest všem lidem, kteří chtějí rozumně žít, potřebno, vlastně přirozeno. Dívejme se na dělníka. Má vykonati nějakou práci. Co dělá napřed? Rozjímá, t. j. přemýšlí, jak by tu práci co nejlépe provedl, jak by ji co nejrychleji, s největším ziskem vykonal,

kde by si mohl ulhčiti, kterých prostředků k práci své použije, které obtíže mu bude překonati, a dle své úvahy začne práci a pokračuje v ní. Zda to není rozjímání o práci? Jak přirozené, ano jak nutné je takové přemýšlení! Není liž pravda, čím více a lépe si dělník svou práci rozmyslí, čím více o ní rozjímal, tím snáze a lépe ji vykoná? Dívejme se na pouťníka. Nejprve si ustanoví, kam chce putovati, pak si promyslí cestu, která tam vede, nemohl-li by si nadejiti, přemýšlí, jak by se k cíli dostal laciněji a pohodlněji, konečně rozmyslí o zásobách a penězích, jak by cestu vykonal s užitkem a zároveň aby se také pobavil. Nedosti na tom, zkoumá také nebezpečí, která mu na cestě mohou hroziti, překážky, které se snad vyskytnou, a dle toho se na cestu připraví. Není to rozjímání? — Chceš si zabezpečiti u vlivné osoby přímluvu, aby se tě ujala v důležité záležitosti. Co uděláš? Studuješ její povahu, přemýšlíš, jak bys svou prosbu co nejdokonaleji a rejdéjněji přednesl, patráš po nějaké vhodné příležitosti, abys najisto měl výsledek. Není to zase rozjímání? — Popatřme na hrající si děti. Nerozjímají? Zajisté. Dívej se, jak přemýšlejí, kterak by unikly nástraze, jak by obelstily svého protivníka, jak se snaží, aby mu nadskočily, zkrátka je viděti, že přemýšlejí, t. j. rozjímají. Tak bych mohl na sta případů uvést, a všude by bylo patrnó, že člověk již celou svou přirozenost se k tomu nese, aby, má-li po lidsku a rozumně jednati, rozjímal. Je však z toho zřejmo, jak důležité a potřebné jest rozjímání pro náš obyčejný život. Čím důležitější tedy bude pro náš vnitřní, duchovní život! Jak můžeme bez rozjímání žiti po křesťansku, nadpřirozeně, duchovně? Jistě poznáváš, otiteli božského Srdce Páně, že nemůžeš býti dokonalým, horlivým křesťanem bez rozjímání. Ano, tak je tomu. Musíme rozjímat, t. j. přemýšleti, jak bychom spasili svou nesmrtelnou duši, jak bychom všechny překážky — a těch jest mnoho —

překonal, které se nám staví v cestu, jak bychom se co nejjistěji a nejbezpečněji dostali do nebe, jak bychom se uvarovali tolika nepřátel, kteří číhají na zkázu naší nesmrtelné duše; nemůžeme jen tak bezmyšlenkovitě žít, musíme rozjímati. Musíme dále zkoumati, jak bychom našli milost u Boha, posilu v pokušeních, útěchu a pomoc v křížích a trápeních tohoto života, je tedy nanejvýše nutno, abychom o náboženských pravdách rozjíмали.

2. Pozorujme některá přirovnání, která nám nutnost rozjímání jasněji ozáří. Rozjímání je pro duši křesťana tím, čím je chléb pro tělo, olej pro lampu, voda pro rostlinu. Chleba potřebujeme, abychom si zachovali hmotný život, aby se mohly vyvinouti naše síly, aby byl vůbec člověk na živu zachován — bez chleba, bez pokrmu musel by člověk zemřít. Kdyby nedostával dostatečně pokrmu, zeslábně a není schopen ku práci. Nuže, zrovna tak je to s naší duší: potřebuje také pokrmu, ovšem že ne tělesného, nýbrž duševního. Duše je stvořena pro pravdu, to jest její přirozený pokrm, proto se jí musí poskytnouti pravda, ale tuto pravdu nemá jen slyšet, ona ji musí přijmouti, o ní přemýšlet, rozjímati, ji strávit a zažít. „Pamatuj na poslední věci a nezhřešíš na věky.“ (Moudr. 7, 40.)

Vůle jest, jak tvrdí filosofové, slepá mohutnost, která se rozhodne k dobrému nebo zlému, nebo vůbec k jednání, když jí rozum ukáže, že věc, kterou má vykonati, je dobrá. Je-li někdo k smrti odsouzen, začne naříkati a se báti, až se o tom doví. Dokud rozum jeho ničeho nepoznal, je klidným. Rozum musí nejprve poznati, v jak hrozném stavu se člověk nalézá, aby mohla vůle jednati. P. Skaramelli, výborný asketa, praví, že mnozí proto tak nekřesťanský žijí, ne že by snad nevěřili, nýbrž že málo nebo skoro nic o pravdách náboženských nepřemýšlejí. Nestarají se pranic o pravdy, kterým se v mládí učili v katechismu.

I nejnádhernější světlo slábně a konečně uhasíná, nedostává-li se mu oleje, svítiva. Musíme dolévat oleje nebo jiné látky, aby mohlo světlo hořeti. Dobrý příklad Ježíše Krista a svatých je nám světlem, které nás vede, jak máme jednati, abychom se do nebe dostali. Toto světlo dobrého příkladu však v nás slábně, uhasíná, neobnovujeme-li ho častěji přemýšlením, nerozjímáme-li o životě Krista Pána a jeho svatých. Svatý František Borgiaš rozjímal až osm hodin denně. Kdokoliv mu někdo chtěl z toho času ubrati, prosíval: „Pro lásku Kristovu, jen ještě čtvrt hodinky.“ Žádný křesťan nepochybuje, že je peklo. Tato pravda dojmá i nejzavrzlejší hříšníky. Ale málo pomáhá, když si ji křesťan nepromyslí a živě nepředstaví. Smrt je jistá pro nás všechny, tato pravda burencje i nejvážnější křesťany ze sna chyb a nedokonalostí. Kdo však nikdy o smrti nerozjímá, bude se držeti statků tohoto světa, jakoby tu měl býti věčný živ a smrti pro něj nebylo. Což hroznějšího nad těžký hřích? Doráží na Boha a zničil by ho, kdyby to bylo možno, ničí duši a trýzní svědomí a vládí ubohé své oběti na pokraj propasti pekelné. Kdyby Bůh svým milosrdenstvím nezasáhl, jistě by hřích člověka na věky zničil. V čem tento hřích pozůstává, to ví každý křesťan. Kdo se však nesnaží jej jasně poznat a zlobu jeho vystihnouti, ten se ho nebude dosti varovati. Jak to však pozná? Přemýšlením a rozjímáním.

Každá útlá květinka potřebuje vláhy. Příroda se denně stará, aby rostliny svažovala vydatnou rosou; někdy je skropí osvěžujícím deštěm. Máme dobrá předsevzetí, napadají nám často dobré myšlenky, které nám vnukl dobrý Bůh k našemu duchovnímu pokroku a zdokonalení. Jakoby všechno rostlinstvo uvadlo, ztratilo život, kdyby nebylo vodou svažováno, tak vadne a odumírá vnitřní život, hynou dobrá předsevzetí, nejsou-li svažována přemýšlením, zúrodňována rozjímáním. Máme si často vzpomenouti na dobrá

předsevzetí a vnuknutí, o nich přemýšleti, aby se v duši zakořenila a přinesla v dobrých skutcích hojného užítku. Víra nám poskytuje nejmocnějších pohnutek, abychom se v dobrém udržeti mohli, poukazujíc nás na nekonečnou vznešenost Boží, na tresty posmrtné, utrpení Krista Pána, ale to vše jsou v nitru našem jen seménka, která mají vlahou rozjímání vzrůst v mohutné stromy, aby vydala užitek stonásobný.

II. Uvažujme, v čem vlastně pozůstává rozjímání o pravdách náboženských. Představujeme-li sobě rozjímání jako zvláštní vniterný stav, v němž je duše vysoce osvěcena, jsouc vznešeně spojena s Bohem, pak ovšem nebývá tak snadno dospěti k tak dokonalému obcování s Bohem. Milost Boží povznáší k této výbornej modlitbě jen vyvolené, svaté duše, které si zasloužily takového neobyčejného spojení s Bohem velkomyslným a hrdinským sebezáporem a mnohými obětmi. Zde však rozumíme rozjímáním zcela obyčejné spojení s Bohem, takže se k němu v živé víře povznese, abychom z toho měli užitek pro svou duši. Některá přirovnání nám učiní věc srozumitelnější.

1. Rozjímání se podobá práci sochařské. Co chce vlastně sochař? Má krásný vzor před sebou a veliký balvan. Z toho balvanu chce dle daného obrazu vyhotoviti krásnou sochu. Jak si při tom počíná? Nejprve se dobře podívá na obraz, pak se chopí dláta a kladiva a začne balvan osekávat. S počátku odpadávají veliké kusy, později menší a stále menší. Pozvolna se objevují obrysy sochy, pak již hlava, ruce, nohy; konečně se objeví jemnější odstíny, práce pokračuje, již jest úplné pozorovati, koho socha představuje, až se zjeví v celé své dokonalosti a kráse.

Nuže, totéž máme činiti, když rozjímáme. Před námi stojí božský Spasitel, jeho tiché a mírné Srdce, jeho ideální dokonalost. V rozjímání pozorujeme jeho vlastnosti a dáváme jim na sebe působiti. Pak se díváme na sebe, jak se mu podobáme. Tu poznáváme své chyby, jak jsme mu

v mírnosti nepodobni, jak daleko jsme ještě od oné ideální dokonalosti, která nám z každého jeho slova a skutku vstříc září. Snažíme se polepšovati, abychom se mu víc a více připodobnili: nejprve větší, potom menší poklesky odkládáme, až se mu konečně aspoň poněkud připodobníme.

2. Rozjímání je podobno práci v zahradě. Popatřme na zahrádníka. Má záhon, ale jest plný býlí a neužitečného bodláčí. Co učiní, aby z toho divokého podrostu udelal krásný záhon květinový? On ho nejprve začne pletí. Vytrhává každou plevel, pokopá kde toho třeba. Pak tam nasází krásné květiny a začne je zalévati. Občas se podívá, jestli tam nevyrostla zase nějaká plevel, aby ji vytrhl a záhonek očistil.

Naše srdce má býti také takovým krásným, libovonným záhonkem, kde by se Spasitel náš rád déle zdržel a potěšil. Ale kolik je tam plevele! Kolik dobrých předsevzetí se tam duši bodlácím lenosti duchovní a hříchy. Proto je třeba, abychom plevel nezřízených náklonností vymýtili, abychom tam nasázeli ctnosti stavu našemu přiměřené, aby se tam ujaly a kvetly: fialka pokory, lilie čistoty, růže lásky Boží a bliženské. Často pak musíme zalévat tuto zahrádku svého srdce dobrými předsevzetími. Občas se také podívejme, neobjevil-li se tam zase bodlák zlých náruživostí, abychom jej ihned vytrhli. Tak se stane rozjímáním naše duše skutečně krásnou zahrádkou, kterou Pán Ježíš často rád navštíví svou milostí.

3. Přirovnajme rozjímání ke škole. Do školy chodí žáci, aby se něčemu naučili. Poslouchají učitele, který jim přednáší; každé jeho slovo si dobře zapamatují, aby o něm doma později přemýšleli; poznamenávají si důležitější věci, aby si je doma zopakovali. Pak si hledí učení: snaží se, aby vnikli do pravdy, kterou slyšeli, ji dobře promysleli a sobě osvojili, ji takofka strávili a byli pravdou osvěceni.

Nuže, chystáš-li se, abys o nějaké pravdě rozjímál, pomysli sobě, jako bys viděl božského mistra svého a rei mu: „Pane, ke komu půjdeme? Ty

máš slova života věčného“ (Jan 6, 69) Pak sobě usedni s Marií Magdalenou k nohoum Mistrovým a poslouchej, jak dnes třeba mluví o pokoře, zítra zase o trpělivosti, jindy opět o mírnosti. Tak se můžeš v této vznešené škole naučiti všem potřebným ctnostem, můžeš od svého božského Mistra se přiučiti veškeré křesťanské dokonalosti svého stavu. Rozjímání totiž vede člověka k tomu, jak poznamenává sv. Tomáš Akvinský, aby se cele odevzdal Bohu. Vidí jednak svou ubohost, nedostatek ctností, jednak zase v Bohu náplň všeho dobra a veškeré dokonalosti. Z toho poznán povstává pak úplně se odevzdání Bohu jakožto Pánu neobmezenému všeho tvorstva.

Vidíme tedy, že je rozjímání potřebné a že je to práce celkem dost snadná. Proto také všichni svatí Otcové kladou na rozjímání tak velikou váhu. Není ani jediného řádu ani jediné kongregace, kde by pravidla nestanovila jistou dobu každodenní pro rozjímání. Jeť rozjímání nejpřirozenějším a nejjednodušším prostředkem, kterým lze nabýti dokonalosti křesťanské.

Mnozí se omlouvají, že jim nemůžou, aby se dobře pomodlili. Sotva prý si pokleknou k modlitbě, již jim napadá celé hejno rušivých myšlenek a roztržitosti. Těm platí slova: Zij tak aby se mohl dobře modlit! Kdo žije celý den, týden a měsíc tak, že se nikdy nesebere na mysl, máje na zřeteli jen věci pozemské a nic se nestaraje o svou duši, o vnitřní nadpřirozený život, nesmí se diviti, že se nemůže dobře modlit, že se mu neustále na mysl vtírá to, čím se nepřetržitě zabýval. Není divu, že se mu vůbec modlitba nezamlouvá, že u ní dlouho nevydrží a brzy ustává. Chtěli bychom se modlití jako svatí, ale nežijeme jako svatí.

V životopise sv. Filipa Neriho vypravuje P. William Faber, že světec měl tak sebranou mysl a že byl v Boha tak ponořen, že měl z toho častěji nepříjemnosti. Kdysi byl volán k sv. Otci papeži Řehořovi XIII. Čekal delší dobu v audienční síni.

Najednou se ocitl v nejhlubší kontemplaci a vytrženi mysli. V tom však byl volán k papeži. Když se vrátil z papežských pokojů, řekl dvěma kněžím, kteří na něj čekali: „Udělal jsem hloupout — když jsem vstoupil do pokoje Jeho Svátosti, byl jsem tak roztržitý, že jsem přistoupil až k jeho sedadlu a nechal jsem bilet na hlavě, nevěděl jsem ani, že je sv. Otec v pokoji.“ Byl totiž úplně ponořen v rozjímání. Prvé než začal sv. Filip sebe-menší práci, modlil se vždy. Často čerpal z modlitby tak velikou důvěru v pomoc Boží, že řekl: „Přál bych si, aby tato záležitost tak a tak dopadla!“ A hle, stalo se tak. Navštívil-li ho někdo v jeho bytě, mohl být zcela bezpečen, že ho najde na modlitbách. Chtěl-li s ním promluvit, bylo třeba, aby jím poněkud pohnul; teprv potom přišel světec k sobě a mohl mluvit. Pak několikrát prošli pokojem, až si konečně svatý Filip uvědomil, oč se vlastně jedná. Sv. Filip byl tak ponořen do rozjímání a tak sebrán, že šel-li po ulici, musel ho průvodce pravidelně upozorniti, že má někoho pozdravit. Zastavil-li ho někdo, chtěje s ním promluvit, musel ho zatáhat za oděv, aby světec byl upozorněn, že s ním chce mluvit. Ač se světec velice přemáhal, aby se jevil na venek jako družní lidé, přece se mu to častěji nepodařilo. Známo je však, jak k takovému spojení s Bohem dospěl. Stálo ho to velikého namáhání, mnoho hodin modlitby a velikého umrtvování.

P. Maximilian Huber píše ve své knize „O následování svatých“ o sv. Aloisovi, že byl tak velice v Boha ponořen, tak na mysl sebrán, že ani přítomnost vznešené královny španělské Marie Anny ho z této sebranosti nevyrušila. Nikdy si jí tak nevšiml, aby, jak sám vyznal, ji mohl poznati, kdyby ji potkal.

Něco podobného se přihodilo jesuitovi P. Ghinacovi, jehož proces blahověření je započat. Seděl na nádraží čekaje na vlak. Začal se modlití a ponořil se do rozjímání s takovou vroucností a sebraností, že dvakrát po sobě vlak úplně zmeškal.

To jsou příklady svatých. Jest jistě v modlitbě něco velikého, co dovede lidského ducha úplně upoutat a celého člověka si podmaniti. Cesta k dobré modlitbě jest ovšem velice namáhavá a dlouhá. Bez zvláštní milosti ani nesmíme na takovou modlitbu mysliti, jak ji měli svatí.

Máme však pěstovati obyčejnou rozjímavou modlitbu. My ctitelé božského Srdce Páně se jí máme zvláště věnovati, pokud nám to naše obyčejné práce dovolují. Alespoň v neděli a svátky bychom jí neměli vynechávati. Knih, které nás do rozjímavé modlitby uvádějí, je hojnost.

Dívejme se při tom na vzor svýj v modlitbě rozjímavé, na Pannu Marii.

Cvičila se v ní jistě často. Mělať vzor na svém božském Synovi. Ten zajistě věnoval v Nazaretě mnoho hodin nejvznešenějšímu zaměstnání, které zde na zemi člověk konati může — modlitbě. Od něho se tomu učila Panna Maria a sv. Josef. I ty, milý ctiteli božského Srdce Páně, máš býti v této vzácné cvičbě mistrem. Pak teprve porozumíš božskému Srdci Páně, dovedeš v něm čísti ku své spáse a svému zdokonalení. Již to bude dobrým znamením, pocítíš-li v srdci svém t o u h u p o m o d l i t b ě r o z j í m a v é, jen ji v sobě rozmnožuj a volej častěji: „Pane, nauč mne modliti se!“ Takové zbožné přání vyplní Otec nebeský a dá ti dar dobré modlitby.

Obrázky z katolických misí.

Podává Maxmilian Weinberger.

Mezi Indiány.

Obrázek z misí jihoamerických.

V roku 1900 rozdělila Apoštolská Stolica hornaté území ve státě Peru v Jižní Americe, řečené La Montana, ve tři apoštolské prefektury, z nichž jedna byla svěřena Františkánům, druhá Augustiniánům a třetí Dominikánům. Celé území je hornaté a žijí roztroušeny četné divoké kmeny Indiánů. Zakládání pevných osad mezi divochy jest s velikými obtížemi spojeno, ježto vedou nestálý život kočovný a velmi těžko pospolitému životu v osadách přivykají. Hanebné násilnosti nesvědomitých kramářů a surových zálesáků učinily dívky pustiny, beztoho již plaché, ještě více nedůvěřivými a je třeba nekonečné trpělivosti a obezřetnosti, důvěru jejich získati.

Názorný obraz o tamějších poměrech poskytuje nám následující zpráva misionáře P. Martinez, jednoho ze dvanácti synů sv. Dominika, jižto v ouvodí řeky Urumbamby těžko přístupném působí.

Pustina.

Zavítej se mnou milý čtenáři — píše P. Martinez — do našeho nezměrného území misijního, kde táhnou se nádherná údolí, vlnou mohutné řeky a vypínají neschůdná pohoří. Jaguár, medvěd a jiní menší dravci potulují se v noci ohromnými lesy; opice, jeleni a divoké svině sestupují z rána do údolí, aby se napojili svěží vodou horských bystřin; nesčetné houfy papoušků a koroptví naplňují vzduch svým zpěvem; různé druhy brouků a jiného hmyzu zlatem a nachelem se třpytí, bučí v trávě, motýli, velicí jako netopýři, s křídly, které na slunci nejrozmanitějšími barvami se lesknou, kolemjdoucího chodce směle obletují.

Divoch.

Co však tam misionář hledá, jest něco jiného. Kráčeje houštinou, slyší najednou zvláštní šustot. Zastaviv se

naslouchá, zatajiv dech. Již slyší přitlučené šelestění lámaného rákosí, kroky lidských bytostí a lehké seký lesního, cestu razícího nože. Napnuv zrak a s tlukoucím srdcem popochází pomalu několik kroků vpřed a v nejblížeš okamžiku vidí příčinu šustotu před sebou. Jsou to muž a žena. Muž drží v jedné ruce luk a šípy, v druhé lesní nůž, ostře nabroušený. Černý, hustý, drsný, dlouhý vlas splývá na šíji; čelo je silné, do zadu nahnuté, oči malé, ale živé a nepokojné, jakoby zvyklé stále na něco číhati; nos je krátký a stlačený, ústa veliká a zuby jako sníh bílé; brada a pysky vyčnívají vpřed; tmavězlutý obličej je téměř bezvousý. Ramena jsou vysoká, hrud' stlačená, ruce a nohy mozolovité a hodně odřená, celá postava jakoby v každém okamžiku byla ke skoku na kořist přichystána.

To je divoch, jak jsem ho seznal, obyvatel a vládce těchto hor a lesů. Myslete si několik tisíc těchto exemplářů, jaký před námi stojí i s jejich ženami a dětmi, široko daleko roztroušených na 4000 mil tohoto lesnatého pohoří, a vy znáte národ, mezi kterým žijeme.

Nazývajíce je divochy, nesmíme mysliti, jakoby byli povahy surové a krvelačné; naopak, jsou celkem spíše dobromyslní a přátelní. Jakmile se byli přesvědčili, že jim nechceme ublížiti, můžeme je snadno získati. Velmi dobře líčí jejich povahu cestovatel Raimondí ve svém díle: „Peru“. Divoši mají něžnou povahu, praví, a mohou býti dobrými přáteli. Dokud nemají co činiti s tak zvanými „vzdělanci“, podobají se dětem špatně vychovaným s jejich dobrými i špatnými vlastnostmi. Skutečně nebezpeční jsou pouze ti, kteří se „vzdělanci“ přišli do styku, neboť tito přepadali jejich chatrče, pustošili jejich sady a honili je jako divokou zvěř.

Tak přinesla „vzdělanost“ ubožákům jen pronásledování a příkoří. To je příčina, že divoši bílým cestujícím příležitostně se stávají nebezpečnými. Jestli ještě v dobré paměti strašné krveprolití, jehož obětí stali

se někteří ziskuektiví kramáři, kteří byli chaty divochů pobourali, jejich ženy buďto utopili anebo pobili a jejich děti do otroctví zavlekli. Měl jsem příležitost mluvit s náčelníkem tohoto kmene. Jednal se mnou velmi přívětivě, sotva však přišla řeč na onu událost, zasmušil se a vzplanul hněvem.

Nelze se proto diviti, že Indiáni chovají proti bělochům nesmířitelnou zášť a že přísahali, že neustanou, dokud všechny bělochy v několika údolích tohoto pohoří uscdlé, nevyhubí. Jinak jsou dobrosrdeční a rádi se o své skrovné zásoby dělí s těmi, kdož s přátelským úmyslem k nim přichází. Není jim sice lidožroutství neznámo a pokládají lidské maso za velmi chutné, ale tyto neřesti staly se přece jenom řídkými. Tím není řečeno, že by v obcování s těmito divochy nebylo největší opatrnosti zapotřebí. Často nejmenší neprozřetelnost dostačí, aby vzbudila jejich podezření a toto dohánění je pak k násilnostem, o kterých se domnívají, že jsou pro jejich sebeobranu nevyhnutelný.

O byčeje a způsob života.

Jedinou jejich zbraní jest luk a šíp. Luk zhotovují ze dřeva jisté jihoamerické palmy, jejíž dřevo jest tvrdší nežli dřevo ebenové. Šípy jsou z téhož dřeva, mají však hrot z tvrdého rákosí. Touto zbraní brání se proti svým nepřátelům a usmrcují zvířata. Míří s takovou jistotou, že jen zřídka kdy se cíle chybují. Je zajímavé divati se na ně, když střílí. Sehnuti s hrudí vpřed nakloněnou, míří, pravou nohu pošinuvs do předu a držíce tetivu a šíp před samým obličejem. Šíp neletí rovno, ale opisuje oblouk a najde s neomylnou jistotou svůj cíl. Aby ráně dali větší sílu, sednou si na zem, drží luk nohama a napnou tetivu oběma rukama. V tomto případě prorazí šíp i nejtvrdší věc. Jak staré španělské kroniky oznamují, neposkytovaly ani železná brnění španělských výbojníků bezpečné ochrany proti těmto střelám. Tato zbraň má tu velikou výhodu, že účinkuje potichu,

tak že divoši mohou dlouho střílet, aniž své stanoviště prozradili.

Živí se lovem zvířete a rybolovem. Ryby chytají na udice nebo do sítí. Udice jsou jim proto vždycky darem vítaným. Nejmilejší zvířinou jsou jim divoké svině a opice. Avšak ani masem hadů, ještěrek, želví a myší nepohrdají. Místy seje se kukuřice a některé tamější druhy obilí. Opojný nápoj, řečený chika, dělají z kukuřice anebo ze stromové šťávy platanů. Tu a tam pěstují i chov drůbeže, králíků a prasat. Všechna domácí práce spočívá na bedrách žen. Mnohoženství je všeobecné, pohlaváři mívají tři i čtyři ženy.

Divoši bydlí v chatách pletených z rákosí a pokrytých palmovými listmi. Uprostřed jediné prostory stojí ohniško, tam sedíce kolem, jsou-li doma, tráví celý den; tam uléhají večer k nočnímu spánku, přikryti pouze hustým pláštěm z kouře, který z doutnajícího ohně vystupuje. Někdy je podlaha pokryta rohožkami, jež se pletou z rákosí a listů palmových. V chatách je obyčejně veliká nečistota; toliko za delších vycházek se uklízí a čistí.

K plavbě používají vyhloubených kmenů, přiostrujíce je na obou koncích ve špičaté hroty. Skoro všichni Indiáni jsou výbornými plavci a veslaři.

Jejich styk s bělochy omezuje se na to, že jim slouží na jejich výpravách za průvodce, jejich lodě na řekách na přeje bohatých řídí, jim cesty do hor otevírají a je potravinami opatřují. Za odměnu žádají nože, kladiva, sekery a jiné železné zboží, jehož si velice váží. Peníze s opovržením odmítají jako věc, s kterou si neví rady.

Divoši chodí skoro bez výjimky úplně nuzí; jedinou jejich okrasou je několik barevných čar na obličejí a ramenou. Dostanou-li oděv, oblékají jej na pohled s největší radostí; sotva jsou jim dárčové z očí, odhazují neobvyklé břemeno, hlasitě se smějíce a radostí křičíce a oblékají jej jenom tehdy, mají-li bílému muži učiniti návštěvu.

Každá rodina žije pro sebe a každý kmen oddělen od ostatních. V čele každého kmene stojí pohlavár, jehož všichni slepě poslouchají. Každý kmen má svou vlastní řeč, která má jenom několik málo slov s řečí ostatních kmenů společných. Tak máme v naší misi i značný počet různých kmenů a řečí, celkem několik tisíc duší. Jest naší úlohou všechny pohněhlou získati Kristu Pánu a učiniti z nich lidi mravné a pořádné.

Bohužel, dovídáme se o výsledku misii mezi těmito divochy jen velmi málo. Co misionáři činiti mohou, záleží v tom, že je po rodinách přivádí na misijní stanice, jichž je dosud šest a tam na křesťany vzdělávají.

„Teprve před několika dny,“ vypravuje P. Martinez, „vrátil se náš spolubratr P. Ricardo Vilson, jenž již čtyry roky zde působí, z výpravy do hor v krajině řečené Esquipata. Byl již pět dní z domu, aniž jsme o něm věděli a obávali jsme se již, že byl od divochů zabit. Konečně vrátil se s dvanácti divochy, které byl získal, na smrt unaven, ale za to pln útěchy a radosti. Dvě dívky byl téměř po celou cestu nesl na zádech a slabší z nich již na cestě pokřtil, obávaje se, že by mohlo zemřít, prve než došel stanice. Dva misionáři šli mu naproti. Neda-leko osady Tres cruces potkali divochy zimou a hladem se třesoucí a viděli, jak P. Ricardo svůj vlastní svrchní oděv jim propůjčil, aby je zahřál. Chléb, který oba misionáři s sebou přinesli, rozdělil mezi ubožáky, aby se na další cestu posilnili.“

Díky Bohu, dorazili všichni bez nehody na misijní stanici. Tam byli nasyceni a ošaceni a nyní se připravují na křest svatý. Toliko prkenná stěna dělí mne od nich o slyším-li, jak vesele se smějí a mezi sebou hovoří, nemohu se udržet, abych nevdal Bohu tisícový dík za to, že naší práci tak milostivě žehná.“

Dále vypravuje P. Martinez, jak byl svědkem jednoho z oněch krvavých bojů, jaké často mezi jednotlivými kmeny zuří. Lebele, pohlavár kmene Oka, zpečoval se, dáti jistou náhradu kmeni Iboas, na kterou či-

nili tito nároky. Přepadli tedy jednou v noci osadu Myave, kde Lebele právě meškal, zabili pohlavára a tři muže, vydrancovali chatrče a zapálili. P. Martinez přišel brzy potom do osady. „Viděl jsem,“ praví, „chatrče ležeti v popeli. Ženy zpívaly přidušeným hlasem úmrtní zpěvy nad padlými, zatím co mužové si vymývali rány šípy nepřátel způsobené. Na bojišti ležel pohlavár Lebele ranami jako sýto provrtán. Nepřátelé utali mu hlavu a jako znamení vítězství s sebou odnesli, aby později pili z jeho lebký palmové víno. Okolo mrtvoly dřepěly naříkavé ženy a stáli ozbrojení muži, kteří byli přišli, aby svého zabitého pohlavára viděli a u jeho mrtvoly nepřátelům pomstu přísahali.“

Až potom P. Martinez. Jeho zpráva podává nám aspoň malou představu o této tak málo známé misi. Vysvítá z ní, že by dávno již nebylo tam žádných kmenů pohanských, kdyby nebylo ziskuchtivosti a nelidskosti přistěhovačů cizinců.

První chovanec nemocnice Naší Milé Paní v Nyanze ve Střední Africe.

„Naše malá nemocnice,“ vypravuje misionář P. Gorja, „byla právě dostavěna a já jsem na to pomýšlel, několik chovanců přijmouti, když bylo ke mně přivedeno děvče asi desítileté, jehož obličej byl rakovinou zohaven strašně, takže pouze oči bylo viděti. Ubohé dítě! Bylo totiž slyšelo ve svém domově o bílých mužích v missii Naší Milé Paní, že ochotně všechné rány hojí a v bídě a nouzi pomáhají. Anž co jiného vědělo, vydalo se dítě na cestu, aby nás nalezlo.“

Životopis tohoto dítěte je ten-
týž, jako mnohých jiných dítek otroků v Africe. Jako malé dítě byla od své matky násilně odtržena a jako ona prodána. „Můj pán“, pravila, „neměl se mnou ani kouska soucitu. Přišla-li jsem z lesa, byla moje nůše malá a dostala jsem bití; přišla-li jsem od řeky, donesla jsem málo vody a byla jsem zase bita. Doma i na poli žádali na mně práci dospělého člověka a byla-li jsem nemocna, byla hůl jediným lékem, který mi podávali. „Nebudeš-li spokojena,“ hrozil mi pán, „dám tě v lese vysaditi, tam tě sežerou hyeny.“ — „Viz, otče, mé rány a spočítej je, můžeš-li.“ Skutečně ukazovalo tělo ubohého dítky patrné stopy ukrutného nakládání. „Nemohla jsem to déle vydržeti,“ vypravovalo děvče dále, „a čekala jsem jenom, až mne smrt vysvobodí. Tu slyšela jsem mluvit o vás. Podaří-li se mi tam přijít, pravila jsem si, jsem zachráněna. Zde jsem tedy; přijmi mne za otrokyni, učiň se mnou co chceš, jenom mne nevráť mému pánovi!“

Svatý anděl strážný vedl dítko dobře. P. Gorja zavola Moniku, správkyni nemocnice a odevzdal jí uprechlici. Byl to první chovanec nové nemocnice. „Nyní“, vypravuje misionář, „má Sabadu, tak se nazývala, jméno Anežka. Nosí na krku křížek a růženec a svou zbožností dává všem dobrý příklad. Pokojně a vesele uprostřed ostatních nemocných, kteří okolo ní strádají a umírají, snáší trpělivě útrapy své strašné nemoci, která ji pomalu szírá a očekává toužebně hodinu smrti, která ji vysvobodí z vezdejšího trápení.“

Msgr. Bannard.

Z franc. Boh. Kyselý.

Stáří čili životem vzhůru.

(Část další.)

Má pochodeň, má svítilna, toť jméno, které evangeliu zachovám. Je to svítilna mé duše, jež ji budí, osvětluje, utěšuje, oživuje. Je to pochodeň mého života, jež mne vede k oblastem

pokoje a štěstí tajemnými stezkami. Evangelium není pouhým hlasem mluvícím k duši, je to živý duch, jenž v ni sestupuje: „Řeč Boží živá a účinná“. Velí jí jako mistr, těší

ji jako přítel, láská ji jako snoubenec. Jak nazvu tuto zázračnou knihu, onu jedinou knihu, již jsem nikdy nezavřel, aby nebyla změnila mé pochybnosti v jistotu, slabost v sílu, mé smutky v radost? Sama se nazvala: **EVANGELIUM DEI**, t. j. blahá zvěst Boží. Jeho pádnost působí božským dojmem. Nechtě lidé o něm jen nemudrují, ale raději poslouchají, čtou. Je to kniha s nebe a mluví řečí věčnosti, znamená pro duši totéž, co první paprsek vycházejícího slunce, jenž se dotkl známé sochy starověké a vyloudil z ní odpověď štěstí a lásky.

Je to zároveň svítilna, maják historie, minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Události světové kupí se kol něho, jeho světlem jsou ozařovány. Je to kniha našich osudů, obsahující pravou, jedinou filosofii historie. Co jest dějepis národů křesťanských, církve křesťanské tomu, kdo chápe, ne-li ustavičné obnovování božské historie, života Ježíše Krista napsaného v evangeliu? Mním jeho života skrytého, pracovního, bolestného i slavného, třeba z tohoto prožil jen něco málo dní na tomto světě. Tento pohled vše povznáší, vše znadpřirozuje, vše zbožšťuje. A vždy utěší: co minulo, bude zase, co žilo, ožije zase, co kvetlo, opět zakvitne — evangelium neklame.

Co se mne týče, chci knihu tu mítí vždy větší důvěrníci svého srdce, aby vždy víc pronikala celý život můj. Každého jitra osvojuj si z ní kus rozjímáním, jako se stává Ježíš skutečně mým sv. přijímáním. Tak učiním svou duši podobnou svatostánku na oltářích starých věků, na nichž spočivaly blízko sebe dva poklady: Tělo Páně — Eucharistie a slovo Kristovo — Evangelium.

Ale což, uchováme si evangelium jenom pro sebe? Sv. Leo Veliký snil o krásném podniku, který vytknul tímto velkolepým programem: *Christi evangelio imbuere mundum* — proniknouti svět evangeliem Kristovým, až by jím nasákl. To by byl jistě jediný, mocný prostředek proti jeho rozkladu; smrtelné naše rány vyžadují

oleje a vína. Není na čase poskytnouti oběho?

Evangelium může vykonati divy milosti. Jeden z nejnovějších omilostněnců evangelia, Francois Coppée svědčí dojemně v jeho prospěch na počátku své knihy „Blahé utrpení“: „Po celé týdny a měsíce ztrávené na loži a v pokoji žil jsem jen evangeliem a znenáhla ožil ve mně každý řádek svaté knihy. V každém slovu viděl jsem zářit pravdu jako hvězdu, cítil jsem ji v sobě bušit jako srdce. Kterak bych nyní nevěřil v zázraky po onom, který kniha ta ve mně vykonala? Duše má byla slepa vůči světlu víry a nyní je zří v celé jasnotě. Byla hlucha vůči slovu Božímu a nyní je slyší v celé jeho přesvědčivé libeznosti. Byla ochromena lhostejností a dnes povznáší se k nebi celou pružností své lásky. A duchové nečistí, jimiž byla posedlá, jsou z ní vypuzeni navždy!“

Evangelium má moc takových exorcismů, a věru ani za našich dnů neschází, bohužel, ďáblů, které třeba vymítati.

X. CÍRKEV. JEJÍ AUTORITA.

Vzpomínáš, bratře, na slova z posledních dnů velikého dějepisce Augustina Thierryho, která pronesl k P. Gratrymu: „Jsem unaveným racionalistou. Chci vstoupiti do církve katolické, jejíž autoritě se podřizuji.“

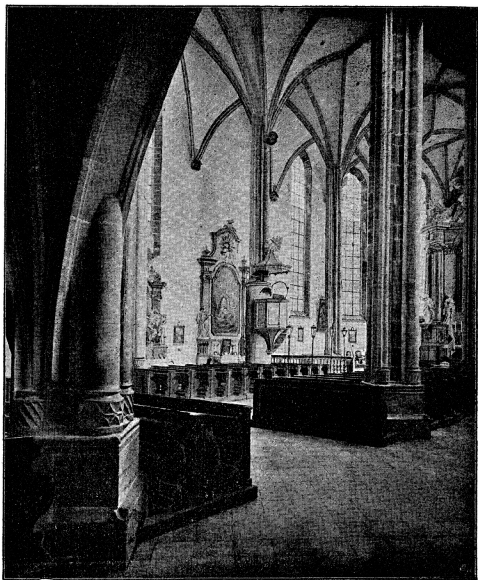
Tedy únava racionalismu a rozumářství, únava pochybovačnosti, domněnek, a dohadování, které k cíli uvede. Tedy potřeba vyšší, nadpřirozené, rozhodující autority, jež soudí, rozhoduje, urovnává, určuje. A z toho povinnost podříditi se této autoritě, jak víra učí, „pro nevýslovné a nedostížné dobrodiní klidu v rozumu i srdci.“

Zkrátka, jde o návrat, o vstup do církve katolické, do chrámu a školy Boží. Kolik to duší, a to nejlepších duší věhází touto branou až podnes z únavy, z potřeby, z nejnaléhavější povinnosti!

Než této církve, této vysoké školy lidé neznají. Je to palác, a oni se ho

bojí jako žaláře. Příliš nízká zdá se jim brána, jíž třeba projít, ona pak jest velkolepá. A Mistra, onoho Mistra, jenž jim dí: „Pojďte, pojďte všichni, zdeť jest odpočinutí duši vaší!“ zdať ho znají?

Mně i tobě, všem lidem platí pouze jediná pravá a možná představa církve: jest jí právem a skutečností sám Ježíš Kristus, jenž pokračuje na zemi ve svém učení i působení, ve své historii, jenž je zastavičňuje. Odtud pochodí

Doubravník: Vnitřek kostela.

My však jej známe: invenimus Messiam — našli jsme Mesiáše. Veďme je k němu, k církvi katolické, jež mu náleží. A v podřízení se této autoritě, jež jest autoritou Boží, rozpoznáme i bezpečnost, hodnotu a posléze i štěstí člověka.

všecka práva církve na nás, jakož i všechny povinnosti naše k ní; onať představuje na konec jen pokračování autority Páně. Povězme si tedy něco o této ustavičné a činné autoritě církve učící.

Který jest tedy onen mohutný

hlas, jenž téměř již dvě tisíciletí zaznívá všemi věky, hlas závažný, slovo velitelské, jež jménem samého Boha Stvořitele a Spasitele přináší veškerenstvu nejen nauky, nýbrž i rozkazy, čemu věřiti a co činiti, kteréž, je-li nutno, stihá trestem ty, kdož odpírají poslušnost? Je to ozvěna s nebe, věrná a jistá ozvěna slov onoho, jenž dí doerfi své církvi: Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá. Lidé slyšeli Ježíše a pravili o něm: Žádný člověk nemluvil jako muž tento. Nedohaduje se, ale mluví určitě: Amen, amen... zajisté pravím vám. Lidé slyší církev a slovo její jest rovněž určitým, rozhodujícím výrokem. O Ježíši bylo řečeno, že neučí jako fariseové a zákonníci. A o církvi nutno říci, že slovo její není jako slovo filosofů, kteří praví: „Já se domnívám...“ nýbrž jako slovo Ježíšovo, jenž dělá: „V pravdě pravím vám, co vím. Mluvíím vám o Otci, protože ho znám...“ Církev zná Otce skrze Syna. O Ježíši lidé pravili, že učí „jako moc máje“, moc vlastní, sverchovanou moc Slova Božího. A o církvi lze říci, že učí mocí svého poslání a nauky, jež jí byla svěřena nikoliv lidmi, nýbrž Bohem. A o celou tuto výši předčí její slovo veliké slovo lidské, o vzdálenost nebe od země.

Konečně vyzývali Ježíše, aby své poslání dosvědčil, aby se vykázal, jakým právem tak činí, a on poukázal na své skutky. „Nevěříte-li slovům mým, věrte skutkům, které konám.“ A skutky ty, toť byla tři léta zázraků, jakých svět nikdy ještě neviděl. A jsou to rovněž skutky, dva tisíce let skutků, dívá a dobrodiní, jež církev světu podává a to mluví za ni. Avšak její uzdravenci, její hluchí, kteří slyší, její slepí, kteří vidí, chromí, kteří chodí, mrtví, kteří z hrobů vstávají, to nejsou pouze jednotlivci, to byli a jsou národové a říše.

*

Toto nazírání na církev v Ježíši Kristu ukládá ovšem podřízenost, ale proměňuje ji, přidávající jí hodnoty a svaté hrdosti. Vidím kolem sebe

všude zástupy žebráků, kteří žadoní o chléb pravdy tak tiše u kdekterých dveří veřejného mínění, a já, syn domu, sedím u stolu Otce svého a nalezám ho. Kterak bych v tom neviděl svou pocu a své štěstí? ... Právě ta okolnost pohnula Pavla Lamache, přítele Ozanamova, že pravil kdys ve shromáždění spolku sv. Vincence: „Někdy se mne zmocňuje taková hrdost nad tím, že jsem katolík, že se obávám, abych nebyl povinen z toho se zpo- vídati.“

A tento pohled na Ježíše učícího v církvi učící určuje a vysvětluje právě nadpřirozené prostředky jejího učení. Odtud povznesené pohrdání sv. Pavla, s jakým mluví o „pěkných slovech výmluvnosti lidské a o moudrosti filosofů. „Nikoliv,“ působivost našeho slova není v moudrosti lidské, nýbrž v moci Boží“ a jeho řízení duší.

A církev spravovanou samým Ježíšem nalezám dnes takovou, jaká byla za dob sepsání evangelia. Viděl bych ji arci rád, jak shromažďuje ve svém ovčinci množství oveček a beránků pod berlou jediného pastýře. Ale poznávám ji v „malém stádečku“ dnešním, ve hloučku přátel Božích, traticím se v nesčetné armádě jeho nepřátel. Neohromuje, nepohoršuje mne, nevidím-li v našich kostelích pod kazatelnou učence a mocné toho světa, nýbrž jen ženy, děti, prosté a pokorné srdcem. Což nepravil Mistr, že jim, ne pak pyšným, zjevena jsou tajemství království nebeského?

Ruský romanopisec, tuším Tolstoj, složil knihu o vždy časové, všude a všem se hodící otázky: „Co t ř e b a č i n i t i?“ jež předpokládá jinou otázku: „Čemu nutno věřiti?“ Zmiňuje se o řemeslníku Sytajevovi, který v prostoduchosti své volá: „Ach, kéž mne někdo naučí, v čem se mýlím, v čem se uchyluji od pravdy; člověku tomu bych sloužil až do smrti. Věru, ani nevím, co bych mu daroval!“ Nuže, tento někdo, tento hlasatel věcí skrytých, po němž bezděky volá každý nepokojný, nejistý duch, tento někdo přišel. Já jsem pravda! řekl

sám. A také nadobro neodešel, neboť dí: „Já jsem s vámi až do skonání světa.“ Má na světě svůj příbytek a tím jest církev. Kde církev, tam Kristus.

Ó zůstaňtež, kteří v ní jsme ! Vstuptež vy umělci, filosofové, básníci, kteří otálíte v okolí, v předsíni a odtud ji míníte posouditi. To není ještě ona : vstuptež tedy a smím vás ujistiti, že ji shledáte uvnitř nekonečně krásnější než zvenčí. Takové zkušenosti nabyl obrátenec Augustin Thierry a ukázal církev tímto krásným obrazem: Pohlížíme-li na křesťanství zvenčí a pozorujeme-li je po stránce vnitřní, jeví se nám podobný rozdíl jako hledíme-li na barevná okna katedrál z venku a uvnitř : zvenčí podobají se našedlým plochám děleným olověnými příčkami, z vnitřku však představují skvostné, světlem oblité postavy.

Vnitřek křesťanství, toť katolicismus. Tam je v pravdě přebývání Boha s lidmi. Tam u Ježíše Krista učícího nalezl jsem pravdu, tam s živým Ježíšem nabývám života : mám zřídlo života, slovo života, chléb života, milost, božské svátosti, jimiž proudí život. Z oltáře Božího vyvěrá.

Protestantismus nemá oltáře, nemá ani kněžství. Ale což, není jenom tak zvaným náboženstvím ono náboženství, jež nemá ani oběti, ani kněžstva ? Co mu zbývá vlastně z náboženství ? A opakem náboženství katolického, jak všichni doznávají jest „nejnáboženštějším“ ze všech, neboť jest v nejužším spojení s Ježíšem, žije s ním ve styku nejbližším, nejdůvěrnějším, nejtrvalejším, nejněžnějším. Nepozbylo jako protestantismus pojem a zvyklost nadpřirozena. Katolické vyznání víry neubralo pravd věčných, aby je přizpůsobilo volným i malicherným domněnkám synů lidských. Tam Ježíš Kristus má ještě kol čela svého, před nímž každé čelo se sklání, všechny velebné paprsky svého božství. Církev nezapomněla slov odpouštějících, jimžto se od něho naučila a jež den ze dne milosrdně skládá v naše ubohé, zahabané a pokorené svědomí. Postavila symbolický, prázdný obraz

na místo skutečné přítomnosti onoho, jenž nazval se chlebem, který s nebe sestoupil a který nesestoupil než aby se nám podstatně a trvale daroval. Nepřetrhla duchovních styků mezi tímto a oním světem. A její podivuhodné obcování svatých jest nejmohutnější a nejdokonalejší ideál vzájemnosti všech duší všudy na světě semknutých a spojených v nepochopitelné a svépomocné společnosti modliteb, zásluh, nadějí a lásky.

Slovem, církev katolická ona jest, v níž miluje se Ježíš Kristus nejvrouceněji a nejúčinněji. A nestačí již tato okolnost, aby byla prokázána její převaha v očích každého, kdož ví, že Bůh dal nám Syna svého jediného jen proto, abychom ho milovali ? V ní také víc než kde jinde dala a ještě dává tato láska vznikat takovým divům ctnosti, oddanosti a sebezáporu i odříkání, jež po dvaceti věcích, kdy lecco sevšednělo, století naše, třeba tak zlé, nemohlo jí odepřítí ne-li vděčnosti, přece aspoň obdivu. V církvi je posvátný oheň, který Ježíš přišel (dle vlastních slov svých) zapálit na zemi. Církev jest krb, kde se tak děje. Táhá se, zná kdo jiný krb, kde by oheň ten hořel větším zářem, kde by jeho plamen zářil oslnivěji a spanileji ?

Míním tu krásu jejího kultu. Vy mudrci čisté myšlenky, umdlení přemítáním, poddali jste se kdy citu ? Po-byli jste kdy při našich nejvelebnějších nebo nejdokladnějších obřadech katolických ? Mše, ale mše, které se rozumí, která se pochopila ! Všeobecné přijímání mužů v některém velechrámě za jitra velkonočního ! Odjezd mladých misionářů do cizích končin, jejich, dojemné loučení s vlastí ! Jímavé čisté ráno prvního přijímání ! Vstup do řehole, slavné sliby jako byly ony, při nichž veliký dramatik Racine plakal ! Poslední přijímání jako posila na cestu do věčnosti, po němž se loučí manželé pro tento svět, jak o tom ne-jeden básník zpívá !

Ale znám ještě jiné, intimnější slavnosti, o nichž ví každý nejlip sám, o nichž dí Pán, že se při nich samo nebe raduje, které se tiše odehrávají,

kdy se dvě odloučená srdce konečně nalézají, setkávají, objímají, srdce Otce nebeského a srdce syna marnotratného, který s pláčem vrhá se v náruč otcovu, Je to nevyhlášený svátek hříšníků, jimž se zhnusilo hřešiti, zmrzelo žiti. jimž se protiví vlastní bída a nízkost lidská, kteří přicházejí k církvi jako do „nemocnice duší“. Tak se vyjadřuje jeden z nich, Huysmans a dokládá: „Tam člověka alespoň přijmou a uloží. tam o něho pečují a neobráti se k němu zády jako na klinice pesimismu. kde se pouze spokojí tím, že vám poví jméno nemoci, již trpíte.“ Tak píše v knize své „Cestou“ nadešené. Byla to cesta, která jej přivedla do cely řeholní v opatství benediktinském.

*

Všeobecně se dnes říká, že církev svou úlohu dohrála, že se přežila. Její autoritativní vláda nesrovnává prý se s řádem naší moderní, emancipované, vyspělé demokracie. Ale pravý opak je pravdou. Je nezbytným požadavkem, že čím více vymanil se národ z poslušnosti politické, tím více musí ji nahrazovati vnitřní sebevládou mravních závazků. Ty však spočívají u náboženství jak souhlasně tvrdí všichni mudrci. Tocqueville mluví o tom v jedné z nejkrásnějších kapitol své knihy „Demokracie v Americe“: Pochybují, že by která země dovedla snést naprostou neodvislost náboženskou zároveň s úplnou svobodou politickou. A jsem toho názoru, že nemá-li národ víry, musí otročiti, je-li pak svoboden, že věří. — A nedávno dověděl to v Akademii Vandal slovy: Nenalezneme základ povinnosti mimo tuto víru, jež tvořila tak drahý čas oporu duše francouzské. Není příkladu, aby národ bez víry byl národem svobodným. — A vzhledem ke katolicismu je to Taine, a kdož by věřil, právě Taine v období největšího svého poblouzení, jež hovoří ve své „Cestě po Vlaších“ o budoucnosti církve a demokracie bez církve neovládatelné. Píše: „Konec katolicismu jest nedohledný. Nesnáze s ovládnutím demokracie neustanou mu dodávati stoupenců.“ A dokládá: „Neurčitá úzkost-

livost srdcí smutných a citlivých bude mu stále přiváděti nové údy, vzil se prastarým svým trváním a to mu vždy zachová věrné přívržence.“

Jaká bude tedy povinnost demokracické vlády vůči náboženství? Tocqueville přímo odpovídá: „Nutno jest, aby zákonodárcové lidovlády a všichni poctiví, osvícení lidé v takové vládě bez ustání se snažili pozvedati duše a držeti je, aby směřovaly k nebi. Jakmile se vyskytne v názorech svépřávného lidu nějaká zhoubná nauka, která cílí k zavedení víry, že s tělem vše pomijí, tu lze pokládati lidi, kteří se k ní znají, za úhlavní nepřátele tohoto lidu.“

Alé což, jestli právě tito nepřátelé lidu byli jeho vládci?

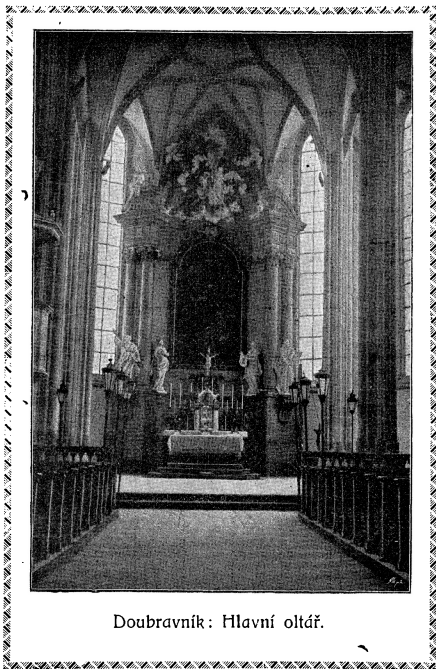
Obdobně bych doložil toto: Čím nezbytnější jest autorita náboženská společnosti, která se vymanila ze všeho ovládnutí, tím větší jeví se nutnost, aby se tato autorita držela i aby se ukázala statečnou. A o to se prozřetelnost postarala. Pozorovali jste zatím, co všude panovníci světští a dobrovolně či z donucení skládali vládu v ruce mohutnější demokracie, že nepřestala v církvi suverenita duchovní růsti a upevňovati se ustavičným soustředováním své autority kolem Stolce apoštolského? Byla to nezbytná protiváha na vázkách mravního světa proti převaze žilvu svobodářského. A jako svět fysický, tak neobstojí ani svět mravní, leč vyrovnaním těchto dvou mocností.

*

Proti této představě o církvi jako zastánkyni autority jest naše doba nesmírně zaujata tím, co jsem právě nazval svobodářským pojetím církve, která by se vyvíjela ve smyslu moderních liberálů, přizpůsobující své idee, své učení, svá příkázání pokroku našeho věku a přítomnému stavu naší společnosti. Toť vnitřní nebezpečí církve, vážnější než kterékoliv jiné. Svobodářství v věcech náboženských zašlo v naší době příliš daleko. Víme, jsou odstíny v jeho řadách. Jakési stupně v poblouzení. Ale kde se zastaví? Nevidíme-li, že po příkrém svahu sestupuje od liberálního katolicismu

až k seskupení společných bludů, které nás pode jménem modernismu zavádějí ke zmatené směsici duchů, nepodobné oně pustatině a prázdnotě země, dříve než ruka Všemohoucího oddělila světlo od temnoty?

křesťanství, z něhož smí každý volně vyhnati Krista-Boha, aby v něm neviděl víc než „nadčlověka“. Takový novokřesťan smí býti volně pouhým idealistou, subjektivistou nebo i atheistou. Tu se nauka víry vypaňuje

Doubravník : Hlavní oltář.

Bojím se to doznati, ale zdá se mi někdy, že kráčíme chvatným krokem k tomu, co se dnes nazývá volným křesťanstvím, což není nic jiného než liberální, moderní protestantismus, který přirozeným, logickým způsobem pochodí z nedávného volného bádání a dnešní volné myšlenky. Je to táž věc a téměř totéž jméno. Je to volné

na ohni kritiky a secvrká se v cosi prchavého, co jest vším, co kdo chce, kromě náboženství. Takové bude „náboženství budoucnosti“. Takovému náboženství nebude zle : neznepokojí ani naše jakobíny, neurazí naše radikály, nezavdá příčiny k námitkám našim zednářům. Všichni mu půjdou vstříc jako spojenci a pomocníci. Protestan-

tismus podává dnes ruku všem odpadlíkům, jeho soucitný duch vítá každé bourání, jeho vlídné srdce cítí s každou slabostí. Vstupte!... zve každého. A právě proto se bojím!

Dnes má každý velikou povinnost přimknouti se víc než kdy k papežství, tomuto středu božské autority v církvi. V našem věku byli jsme svědky divadla, a nebylo to divadlo jen podružné, — kterak mohutněla, abych tak řekl dostředivá síla mocného tělesa, kupíci postupně všechno katolické kolem svatého Stolece římského. Zvláště pontifikát Pia IX. proslavil se tímto všeobecným soustředováním, jehož nejnápadnějším výkonem, skvoucí korunou byl svými výroky sněm Vatikánský. Nebyl to zajisté čin lidské ctižádostivosti ani pouhá vyšší, prorocká prozíravost genia. Bylo to vnutnutí Onoho, jehož přispění zástupci Božímu jest zajištěno. Předvídaje strašlivý útok, jímž záhy měla býti napadena církev katolická, tuše nutnost jednoty při všem snažení i při obraně, prohlásil Pius IX., nejvyšší její hlava, všeobecné semknutí sil, neboť nepřítel byl blízko. A tak se stalo, když nepřítel se dostavil a vyzýval ji, aby se vzdala, že povstaly semknuté síly k obraně, stojíce kol náměstka Božího, posilující jeho rámě, upevňující jeho korunu.

Dvě leta po tomto sněmu, dne 23. prosince 1872, pronesl Pius, že tato jednotka duchů a srdcí byla nejvyšší útěchou jeho velekněžské vlády, jež schylovala se ke konci: „Jest nám útěchou, vidíme-li, že episkopát světa katolického lne neohroženě k tomuto stolci Petrovu, bojuje za jeho věc, compactae unitatis robur opposens, stavě sílu semknuté jednoty proti útokům nepřítelů hemžících se odevšad.“ A téměř episkopát, shromážděn jsa již dříve čtyřikrát kol něho, osvědčil mu, „že jest a bude s ním vždy a všude“. Téměř pět set biskupů v Římě přítomných podepsalo tuto adresu oddanosti.

Tuto sílu máme i my. A objevil-li se kde episkopát v hodině nebezpečí v řadách a pohotově na baštách, sjednocen s novou hlavou, přijímaje

od ní rozkazy a nerozlučně jsa s ní spojen, komu za to vděčí církev? Jednak prvotnímu, nepřetržitěmu hnutí hierarchické koncentrace, jednak soustavné ukázněnosti, která za třicet let vlády Pia IX. stala se kleru našemu druhou přirozeností. Za takového semknuté jednoty se roztržka stala nemožností a té nás uchoval papež.

O tomto jméně nesmí býti u nás rozkolu, jesti povznešeno nad veliké dohady. Dnešní svobodářství nesmí se na něm mstíti pro někdejší své odsouzení. Papežové neměli by býti stiháni posměchem a potupou, ani publicisté, kteří zasluhují úcty a nedopustili se ničeho, nežli že podpořovali papeže v jeho pravdivém, spasném díle. Není dále správně hledati moudrost pouze u protivníků papežství nebo u odstěpenců, snižovati jeho osobu a vládu. Dějiny naší doby nesmějí býti pozorovány okem předsudků a strannictví, jinak se znevažují a věřící uvádějí se ve zmatek a blud. Tak počínají si jenom nepřátelé a takovými asi nemíní se státi nikdo z bratří.

Jest při nejmenším neprozřetelnou a vždycky nebezpečnou stavěti učení jednoho papeže proti náhledu jiného. Kardinál Lavigerie říkával, že jest nutno státi s papežem a pracovati pro papeže, který právě vládne. Pravdou jest a zkušenost dosvědčuje, že Pán náš volívá pro církev svou papeže dle té které doby, jakého jest jí třeba, aby jí prospěl dle okolností a prostředků, té době přiměřenými. Lev XIII. nemohl učiti jiné nauce a jinému evangeliu než Pius IX. A první jeho encyklika navazuje skutečně na učení Syllabu, prohláshuje zřejmě, „že zavrhne vše, co Pius IX. zavrhl a odsuzuje vše, co on spravedlivě odsoudil“. Forma jest arci rozdílna, ale učení je stejné a v základě se úplně srovnává.

Umím rozlišovati mezi učením „ex cathedra“ a mezi učením jiným, jako mezi neomylností a nezhřešitelností; kdo jest oprávněn o tom pochybovati? Ale vidím velikou moudrost v prohlášení ctihodného kard. Guiberta r. 1885: „Neblahá kritika

papeže pochází vždycky z bezmezné samolibosti a přílišné, neovládané sebe-důvěry. Za dlouhé řady 44 let mého biskupování při tolikých událostech a bouřích napadla mi nejednou myšlenka, že hlava církve měla se zachovati tak či onak, uvarovati toho či onoho. Ale Bůh naznačil mi ve své milosti pokaždé, že jsem neobdržel oné zvláštní ochrany, jež byla přislíbena Petrovi a jeho nástupcům a zkušenost mi dokázala, že papežové, za jejichž vlády, jsem žil, moudře spravovali církev, jak činívali po 1800 let všichni jejich předchůdci.“

*

My starší lidé žili jsme pod papeži, kteří zanechali v dějinách církve trvalou a vzácnou památku. Nemám dnes lepších vzpomínek, než mohu-li se znova vžít ve dny, kdy jsem se octnul před velebnou postavou těchto náměstků Kristových na zemi.

Vidím v duchu dávné dny, kdy Pius IX. stál o velikonočních na svato-petrské logii a udílel u r b i e t o r b i slavné požehnání, jemně odpovídaly fanfáry naší armády a děla hradu andělského. Církve a vlast přivínula se k sobě v mém srdci. Vidím tehdejší veřejné audience, kdy nám pravil Pius IX., abychom se spolehali jenom na rámě Boží, v Boha důvěřovali a hájili jeho věc pouze zbraněmi pravdy a lásky. Vidím v duchu, jak jsem klečel na kolenou před ním v audienci soukromé, kdy mi veliký vézeň vatikánský hovořil o okovech Petrových, které jsem přišel utčit a které jsem na jeho nohách políbil. Viděl jsem plakati světce u oltáře, když sloužil mši. Byla to mše o svátku velikého papeže Řehoře VII., jenž umřel ve vyhnanství, protože miloval spravedlnost a nenáviděl nepravost.

Pius IX. byl zakladatelem naší katolické university v Lille a vedl si jako její otec. Necelé dva měsíce před krásnou svou smrtí dal jí vyříditi, „kterak je potěšen a rozradován zprávou, že s takovou dětinou láskou stále naň pamatujeme a že s tak ohnivou horlivostí jsme odhodláni netoliko poslouchati jeho rozkazů, nýbrž že jsme i nadehnuti jeho duchem a

tužbami, majíce heslem proslulý výrok sv. Ambrože : Romanam Ecclesiam in omnibus sequi oportet.“ — Toužím ve všem následovati církve římské.

S posledním jeho požehnáním byla to i jeho poslední vůle. Já jsem byl úřadem svým u nás jejím vykonavatelem. A jest mi útěchou, smím-li dnes tvrditi, že za dvacet let, kdy jsem stál u vesla universitní lodičky, řídil jsem směr její právě k tomuto majáku církve římské. Vědí to dobře přátelé i nepřátelé.

Pontifikát a vznešená osoba Lva XIII. vyvolávají ve mně střídavé vzpomínky na velkolepá divadla i důvěrné hovory.

Býval jsem na poutích dělnických, kdy tisíce a tisíce našich lidí volalo slávu papeží, když usednuv na trůně oteky, do široka otevřel jim náruč svou, řka : „Pojďte ke mně, pojďte všichni, kteří pracujete !“ Bylo to objektivní církve a lidu. Blažen, kdo viděl ty dny !

A ještě šťastnější, kdo směl z blíзка, blízoučka patřiti na otcovsky laskavé počínání papežovo, které podmaňovalo ještě více než jeho důstojnost. O štěstí mluví tedy pokorný syn, jenž byl jím povolán a nejednou příúčastněn tajného slyšení za oněch zamklých večerů, kdy po vykonané modlitbě s domácími odcházeli veliký papež do soukromých svých komnat a tam v samotě kázal mu usednouti u svých nohou, blízko své lampy a ráčil ho uváděti v plnou pravdu historie naší doby a posléze ho opouštěl zmatena tak velikou důvěrou a zároveň proniknuta obdivem tak veliké moudrosti jakož i díkem za tolik lásky k jeho vlasti.

Mému stáří nebylo dopráno, abych směl vzdáti hold veleknězi Piu X. a účtu rovnou své poslušnosti i synovské oddanosti. Nespátril jsem v Římě slavnosti blahorečení naší Panny Orleánské. Nebyl jsem bohužel ani při oslavě veliké svěťce a zakladatelky řádu Baratové. Ale Bůh ví, jaké místo zaujímá v mém srdci osoba a dílo papeže v tak žalostných dobách vládnoucího. Bůh ví, že neustávám obdi-

vovati klidnou odhodlanost, s jakou, vydán jsa na pospas tolikerým habebným útokům, uprostřed takových odporů, neustává slovy i skutky hájiti neochvějnou autoritu svatého Stolce a církve. Pomoc Boží je tu patrna. Je to jistě Duch síly, jenž ho ozbroduje k zápasu, je to jistě Duch světla jenž osvěcuje jeho stezky a dává mu kráčet přímo a pevně po cestách evangelia v lečkách jeho nepřátel a přeludech některých jeho přátel.

Taková je církev našich dnů, a taková byla církev vždy. Hovoře o papežství, píše Aug. Cochín, že je skalou a zřídlem zároveň: skalou autority a zřídlem milosti. Nazývá ji také strážkyní pravdy, vestálkou lásky.

A obraceje se ke všem odštěpencům, ke všem popíračům, ke všem pochybovačům našeho věku, píše: „Filosofové, ona (církev) má vysvětlení, jakého vy nemáte, působivosti jaké vy nemáte a vše, co máte vy,

má i ona. Politikové, zákonodárcové ona sahá do hlubin, k jakým vy nedospějete, má přísnost i dobrotu, jaké vy nemáte. Protestanté, Řekové, její zařízení mají plnost milosti, již vy nemáte, její bohoslužba má velebu, jaké vaše nemá, její hierarchie má poslušnost, které vaše nemá. A vy, ubozí pohané, vy nemáte praničeho, žádného z našich pokladů, rosa schází vašim duším, spravedlnost vašim zákonům, naděje vaší poslední hodince. Církev katolická chová na zemi tyto vzácné poklady a věčné své dědictví. Ona je matkou, živitelkou a dobroditelkou lidí. Vrchází jitro, slunko vychází, nuže, tělu našemu nenedostane se chleba; na věži zvoní klekání, nuže, ani duši chleba nepochybí. Obojí život jest zabezpečen.

A nyní přijďte, umělci, květy rozvíňte se, kameny, zatřpyťte se krásou, ať zavoní kadidlo, zajasají písně: nadešel svátek na zemi a Bůh navštívil lid svůj!“

Jiří Belanger.

Život napsaný P. Aniganom podává Jan Tagliaferro. (Část další.)

Pro takové křížácké tažení bylo třeba rozsáhlého dopisování. Z počátku šly listy po stech, později na tisíce do všech končin. Zvláště Klarisky prosil o pomoc při této práci; jedna řeholnice vypravovala: „Obyčejně zařizoval P. Belanger u nás svou písařnu propagační. Když pořádal svoje křížácké tažení pro vojáky, poslal nám opis listů, určených pro kláštery celé Francie a pro kněze, které prosil o mše svaté za armádu a žádal nás, abychom napsaly několik set opisů“. Výzvy tyto, jakož i vydané v letech následujících vyvolaly utěšené hnutí ve prospěch armády, jak dokazují četné listy. Povzbuzen tímto úspěchem, prosil P. Belanger všechny kněze diecése arraské, aby jednu ze tří mší sv. vánočních obětovali za vojáky. 600 přípovědí došlo. Následujícího roku rozšířil tuto prosbu i na jiné diecése

a prosil zároveň, aby tato mše svatá oznámena byla věřícím. Rovněž prosil o vedlejší intenci při všech mších svatých po celý rok.

I tentokrát jeho výzva nalezla ochotného sluchu. O vánocích 1895 jenom v diecési arraské slouženo bylo více než tisíc mší svatých za vojáky. Obyčejné prosby a modlitby dále vysílány; rok od roku šířilo se křížácké tažení. Jako P. Belanger pérem působil ve všech končinách Francie, tak činil i nadšeným slovem ve svém okolí, ve farnostech, v ústavech a klášterích, všude, kde měl příležitost kázati. Oblíbeným jeho předmětem byl apoštolát v armádě, i když mluvil o jiných themech, přibíral příklady, které v kázáních vypravoval ze života vojenského a své činnosti mezi vojáky. Jednou ho prosili, aby kázal v klášteře karmelitském. Dalo by se

očekávati, že bude mluvit o vážném předmětu o životě řeholním aneb o kajcnosti. Ale první slova zněla : „S plnou důvěrou chci k vám mluvit ve prospěch svého spolku vojenského. Nikdo není více katolickým jako karmelitky a kde se jedná o spásu duší, tu dobře přijmou každou prosbu o modlitbu a obět. Přeji si vás získati pro věc svých vojinů. Představte si : 500.000 křesťanův, mezi nimiž kněz nemá místa.“ Pak líčil mravní nebezpečí kasárny, ovoce apoštolátu mezi vojskem a ke konci řekl : „Arcibratrstvo P. M. Matky armády šíří se stále; ale potřebujeme ještě svatě, Bohu zasvěcené duše, které Pánu skrze milosrdné srdce jeho Matky obětují vše, své tělo i svou duši, svoje dobré skutky, svoje utrpení a námahy, ano i svůj život nabízejí za spásu armády. Měl jsem za to, že smím žádati tuto obět od výborných vojáků. Po nějaké rozvaze tato obět přinesl velkomyslně. Tuto přednáším stejnou prosbu a ve jménu Páně, ve jménu Královny nebeské volám k Vám : Modlete se, obětujte se, aby Pán Bůh dal naší armádě náboženskou svobodu, aby četní kněží osvědčené obětavostí v našich posádkách a koloniích pečovali o spásu ubohých vojáků !“

Jindy mluvil před farníky a i tu přišel na svůj předmět oblíbený : „Vím, francouzský voják jest všude oblíben, a to proto, že lásku zasluhuje. Má dobré srdce a příslovečný dobrý humor, jenž ho neopouští ani v nejtěžších chvílích života. V dobách míru ho mají všichni rádi. Když se domů vrátí po službě vojenské, nejen rodina, ale celá osada jej slavně vítá a zřídka se stává, že by o manevrech nedostal dobrý nocleh. A jak tomu jest v dobách válečných? Jak vlídně bývá přijat, jak pečlivě bývá ošetřován, námahou a nemocí ztrmácený, raněný, umírající voják. Každý dům se mění, v lazaret. Každá žena zastává místo matky u něho. Vše to jest slušno a spravedливо. Bylo by ukrutností, jednati jinak. Ale dovolte mi otázku : A d u š e vojína? Co se děje pro ni? Někdy mi vypravovali rodiče, že se

synu dobře daří u pluku, že ho mají rádi, že postupuje. A odvážil-li jsem se však tázati : zůstal syn váš hodným? Zůstal dobrým křesťanem v kasárně? Dostalo se mi stále odpovědi : „O tom nic nevíme“. Nešťastní rodiče pečují o všechno, jenom nepečují o to potřebné.“ Dojemnými slovy zapřísahal posluchače, aby starali se zvláště o duše vojákův.

Dalo by se uvést ještě mnoho případů, jak podobným způsobem vybízel posluchače. Někdy též, když o jiném předmětu mluvil, několik minut ponechal, aby ulehčil srdci svému, jež vždy přetévalo útrpností pro duchovní bídu a opuštěnost svých dětí. Ale svéráznou přednášku v tom smyslu měl jednou v koleji v Ayresur-la-Lys, kde na žádost představených mluvil k žákům. Napřed vyjádřil svou radost, že jest mezi nimi a uvedl příčiny hlavně dvě : „Jsem tak šťasten, že mám ve vojenském spolku, jež řídím, několik bývalých žákův tohoto domu, kteří vykonali mnoho dobrého ve svém okolí a mne samého potěšili svými pevnými zásadami, svou láskou k Panně Marii a dobrým příkladem, jež jiným dávali. Po několika let vídával jsem je skoro každý večer, mluvili jsme často o tomto domě, jemuž zachovali velikou lásku. Další příčinou, proč se raduji, že jsem mezi vámi jest ta, že mluvě k mladíkům, stále myslím, že mám před sebou budoucí vojáky, kteří snad brzy přistoupí jako členové k mému spolku v Arrasu.“ Po takovém úvodě bylo přirozeno, by mluvil o armádě. Skutečně též vybízel žáky, aby se různě modlili za vojáky Francie, protože není stavu, jenž by byl opuštěnější a vydán byl větším nebezpečím, jako stav vojenský a žádný není, v němž by Bůh býval více urážen.

Ale jednomu posluchačstvu zvláště svoje tužby na srdce kladl, velkým seminaristům. Vzpomínal na dojem, jež u něho zanechal svého času konference P. Championéra a ředitele arcibratrstva P. M., matky armád, a myšlenka, že z tohoto domu vyjdou noví apoštolové, jej přímo elektriso-

vala. Proto vyhovoval ochotně všem pobídkám k přednáškám.

Hned na začátku svého apoštolátu u vojáků žádal o modlitby ve velkém semináři a při první konferenci řeči roku 1887 děkoval seminarištům za jejich energickou pomoc, jak se vyjádřil. Následujícího roku vypravoval o úspěších. Události se mu jenom hrnou na rty a dokazují zřejmě, že lze dobré konati mezi těmito vydědenci. Pak opakoval svou prosbu vřelou: „Moji pánové, jestli dovolíte, stanu se, dříve než odejdu, žebrákem P. Marie, Matky armády, ovšem prosím o modlitby.“ Ale nemůže si odepřít jiné pobídky: „Matka vojáků jest chudá na pracovníky a přece je žnivo veliké, ano jest zralé. Jak často dostal jsem od vojákův odpověď, kterou ubohý nemocný u bravného rybníku v Jerusalemě dal Synu Božímu: Pane, nemám člověka, jenž by mi pomohl. Nedávno jsem mluvil s vojákem, jenž mi pravil, že na dovolené své nenalezl přítele, jenž by byl potěšil a povzbudil jeho duši.

Byl tu sice kněz, u něhož se každý měsíc zpozděl, jenž ho však nechal odejeti bez nejmenší známky přátelství. Moji pánové, modlete se a dejte se modlit, aby Pán Bůh poslal ubohým vojákům kněze, kteří by se věnovali oddaně jejich spáse!“ Očekává námitku: Není pochybnosti, potřebujeme kněží. Ale přijdou-li vojáci k nim? — I vyvrací ji předem. „Jestli, Pán Bůh a svatá Panna se toho ujmou, bude mít kněz dosti vojáků, třeba nemůže vstoupiti do kasárny. Potkává ho všude, často ve chvíli, kdy toho nejméně očekává.“

V listopadě 1890 vypravoval seminarištům, jak se spolek rozvíjel po čtyři léta, jakých úspěchův se dodělal. Mnozí byli lepšími lidmi, když opustili kasárny, než když do nich vstoupili. Mnozí zpět přivedeni k Bohu. Úcta Panny Marie mnohým vojákům se stala potřebou srdce a láska k Eucharistii vybízí naše mladíky k obětem, nad nimiž již sotva žaseme, protože jsou příliš časté. O mnohem povolání k stavu řeholnímu rozhodnuto. Credo

a Ave maris stella zpívá se každou neděli více než sto mohutnými hlasy. Též v Saint-Omer a v Béthune jsou dnes vojenské spolky“. Chce však zabrániti, by úspěchy jemu nebyly připsány, proto hned dodává: „Aby vykonal tyto zázraky, použil Pán Bůh Panny Marie a svatého Josefa. Tento odvrátil všechna nebezpečí a pečoval o všechny potřeby.“ Ohnivými slovy zapřísahal budoucí sluhu Boží, aby rozmnožil svoje modlitby, zvláště růžence, častěji konali skutky kající a vyprošovali mši svatou za armádu.

V červenci 1891 se přes všechny překážky rozmnožily prostředky spásy pro členy spolku a P. Belanger opět o tom mluví k seminarištům. Vypravuje jim o starosti nad tím, že mu zavřeli kapli, o pomluvách a nesnázech, jež se činily a ještě činí. A přece jaký život milosti! Noční klanění před nejsv. Svátostí, pouť na Montmartre, liga růžencová a Zdravasů, založena knihovna a rozšiřovány knihy a brožurky mezi vojny a konečně zamýšleny kursy večerní. K tomu se rozmnožil počet členů arcibratrstva. Častěji kázáno. Vyvoloeno několik poutních míst ku počtě Matky vojínův. A končí výzvou důraznou: „Moji pánové, dnes se podnikají křížová tažení s cílem vznešeným, ku příkladu, aby zrušeno bylo otroctví. Ale nemohli bychom pro naše vojáky, 600.000 v míru a miliony ve válce, pořádati křížácké tažení modlitbou, kajcností a apoštolátem? Vy jste všichni blízcí státi se kněžími aneb vojáky. Převzmete-li úřad učitelský, aneb se věnujete duchovní správě na faře, pak se jedná o mladé lidi, vaší péči svěřené, jež zde zastupují; jestli však sami nastoupíte vojenskou službu, jedná se o vás. Modlete se tedy, číňte pokání a jednejte!“

Ještě jiné dílo dříve začal, na které skládal veliké naděje pro své stádo, dílo každodenní mše svaté za živé i zemřelé vojáky. Óde všech známých kněží vyprosil si písemně mši svatou za vojáky. Biskup z Arrasu zapsal se na listinu pro první čtvrtěk každého měsíce. Nyní se obrátil zbožný

kněz na zbožné a velkomyslné osoby s prosbou o mešní stipendia. Toto posílal velmi rád kněžím, v jejich farnosti zřízeno bylo arcibratrstvo Matky vojinův, a žádal je, aby každou mši svatou z kazatelny ohlásili a pozvali k ní členy bratrstva a rodiče vojáků. Toto roku 1889 začaté dílo vedeno několik let a v některý den slouženy i tři až čtyři mše svaté za vojáky.

Vojenská mše, kterou od roku 1890 sloužil každou neděli v některém kostele městském a po níž vždy měl proslov k vojákům, poskytovala rovněž příležitost, aby jim získal přízeň a modlitby mnohých. Věřící četně přicházeli k těmto službám Božím; před věřícími mluvil ku svým vojákům o jejich nebezpečích a povinnostech, blahopřál jim k jejich statečností vo víře, nařikal na nevěru jejich kamarádů; zvláště když se s nimi modlil, tím nejlépe lidí poučil o tom, jak věci stojí. A jak se zajímali všichni katolíci v Arrasu o vojenský spolek, o posádku i celou armádu!

V tomto křížáckém tažení slovem i skutkem pokračoval P. Belanger až do konce svého života. Při tom vyčerpal svoje síly a urychlil svou smrt neslýchanou námahou, které prvně vzal na sebe. Horlivý kněz náležel k velkomyslným duším, o nichž mluví svatá Teresie; duše, které těší srdce Boží, protože nekladou meze svým přáním.

P. Belanger věnoval se ovšem úplně svým svěřencům; ale obzor jeho srdce apoštolského byl mnohem rozsáhlejší. Považoval všechny vojáky Francie za své děti. Měl za to, že má rozkaz s nebe, aby pečoval o jejich spásu, ať jsou doma nebo v cizině. Právě tak pečoval o vojáky zemřelé.

Poněvadž jim na tom světě nemohl prospívat, snažil se, jim aspoň na věčnosti prospěti modlitbou a zásluhami. Aby došel vytouženého, velkého cíle, nespolehal na sebe sama. S horlivostí a neohrožeností, které Pán Bůh patrně žehnal, shromažďoval kněze, řeholníky, seminaristy, věřící každého věku a stavu ve velkém spolku, jenž by se modlil a obětoval i apoštolsky byleinný prospásu armády. Na jeho popud vzývali na všech stranách Pannu Marii jako Matku vojákův. Svatý Josef měl býti pěstounem jejich duší i ochráncem jejich spolků. Každý den obětoval Spasitel podle vůle svého služebníka na oltáři svou krev za vojáky.

Lze říci, že tento znamenitý přítel vojinů nebe i zemi spojil v tomto křížáckém tažení. Snad někdo sklíčen se otáže: „Kde pak jest ovoce tolikerých námah a modliteb nyní, kdy se zdá shaslým apoštolát u armády?“ Odpovídáme: Čekejme trpělivě. Pán Bůh má své cesty a úmysly. Měsíce a léta nejsou nic pro toho, ježž Sírach nazývá spatřitelem věků (36, 19.) Víme, že slyší všechny modlitby. Víme též, že slíbíl, že je vyslyší. V Písmě svatém porovnává se (Žalm 1, 3.) spravedlivý se stromem štípeným podle vod tekoucích, jenž ovoce své vydá časem svým. Křížácké tažení P. Belangera přineslo bezprostřední ovoce v jeho spolku a v jeho okolí; ale to jsou toliko prvotiny. U Pána Boha padá na váhu a svým časem vydá ovoce. Nepochybujeme o tom ani chvíle. Kéz Maria vzbudí horlivému apoštolu následovníky. Takového křížáckého tažení potřebuje armáda, vlast v této chvíli velmi nutně.

(Pokračování.)

Různé zprávy.

Naše vyobrazení: Kostel v Doubravniku jest vystaven ve slohu gotickém v letech 1535 až 1548. Vnitřní jeho výzdoba jest však ve slohu baročním. — Kaple radnice v Olomouci je ve slohu gotickém a byla vystavena roku 1444.

Zasláno.

Pod praporem Královny nebes, tak nazývá se družinská knížka mající 273 str. krásných poučení o Mariánských družinách, o modlitbách a písních těchto družin. Hodí se však svým formátem i jiným osobám, jako knížka modlitební. I kalendář nechybí u ní. Lze dostati za mírnou cenu v koleji na posv. Velehradě. Doporučujeme co nejvřeleji všem našim příznivcům.

Redakce.

Oltářní obraz nebo chrám zdarma jest ochoten katolický umělec za účelem propagace umění církevního, vymalovati, pouze za výlohy režijní. Lask. přihláška na „Rozhledy v umění církevním.“ Praha-Vinohrady, Krameriova ul. č. 177.

Vojín a Panna Maria. Dr. Marijan sděluje ze sočské fronty: Před válkou bylo těžko pohnouti muže a ještě ne snadněji mladíky, aby nosili viditelně na prsou mariánský medailonek. A dnes? Celé prapory, ano celé pluky jsou dnes dětmi mariánskými. Na čapce, na prsou nosí mariánské obrázky a medaile všech druhů, všech barev i všech jazyků, kol krku i rukou růžence a v kapsce modlitební knihy s obrazem Panny Marie. Naši vojíní všichni k Marii, k Marii!

Návrat litevských biskupů. „Dziennik kijowski“ sděluje, že ústřední výbor litevský požádal biskupy žmudského Fr. Karewicze a sejneňského Ant. Karašia, aby odjeli z Ruska přes Švédsko do obsazené Litvy a ujali se pastýřského úřadu v opuštěných svých ovčinech. Biskup Karewicz projevil již souhlas a proto ústřední výbor zahájil příslušné kroky u ruské vlády a ve Vatikáně.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chválu jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za a obrácení moslemů na víru katolickou a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštol. modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce. Srdce Ježíše a Marie, zachraň církev, řiši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní, jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modliť se a podporovati katolické missie.